

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ

„MĚSÍČNÍK LIDOVÝ.

❑ ROČNÍK V. ❑

VYDÁVAJÍ OTCOVÉ TOVARYŠSTVA JEŽÍŠOVA
❑ NA SV. HOSTÝNĚ NA MORAVĚ. ❑

ROK 1909 A 1910.

SCHVÁLENO PŘEDSTAVENSTVEM ŘADOVÝM A
NEJDŮST. KNÍŽ. ARCIB. KONSISTOŘÍ OLOMOUCKOU.

NÁKLADEM VLASTNÍM.

P. T. pp. odběratelům!

Tímto číslem končíme V. ročník »Hlasů Svatohostýnských«. Přehlédneme-li práci naši tichou sice a klidnou, ale zajisté úrodnou, vzdáváme díky Otci všeho dobra, nejsvětější Matce Páně a čest komu čest. Ctitelům pak Maticky Svatohostýnské, přátelům a příznivcům Sv. Hostýna, odběratelům a čtenářům »Hlasů Svatohostýnských« jakou prosbu máme? Nechať úcta Bohorodičky zapustí kořeny hloub a hloub v našem lidu českém, odevšad sevřeném! Uznání nás těší a povzbuzuje k další práci, zvláště pozorujeme-li, jaké oblibě se těší »Hlasy Svatohostýnské«.

Nepřátelé na nás dorážejí. Novodobým Tatarům, roztroušeným po nivách naší milé Moravěny, jest zajisté Sv. Hostýn trnem v oku. Jelikož jest oko jejich nezdravé a bolavé, nemůže patřiti na slunce, kterýmž jest ozáren Sv. Hostýn pro všechny bodré Moravany a pro celý katolický svět. Kéž se brzy vyhojí! Přejeme jim to na přímluvu Maticky Sv. Hostýnské.

Ročník VI. zasvěcen bude přípravám na slavnou korunovaci Marie Panny, Královny Vítězné na Sv. Hostýně, na kterou se zajisté těšíme všichni. Sáhají nám nepřátelé na naše nejsv. zájmy a hotoví se k boji proti cyrilomethod. víře katolické. Co naše Hlasy? Jsou jen nepatrným listem. Nepatří Hlasy Svatohostýnské ani mezi listy politické ani bojovné, jsou jen zrnem horčičným; ale zrno horčičné se ujme a přináší pak užitek stonásobný. Naše hlavní činnost je, že snášíme rosu na požehnané nivy vlastní našich, věřící lid československý.

Toho bohdá nebude, aby Čechové, katol. národ, z bojiště za nejdražší statky utíkali, nebo se stěděli za svou katol. víru! A ještě upozorňujeme zejména členy Matice Svatohostýnské, že o Matici Sv. Host. a její činnosti od jejího vzniku budou vypsány zprávy svědkem očitým a zároveň v zájmech Maticných zúčastněným. Koho by to nezajímalo?

Rádi bychom zvelebili Hl. Sv. Host. rozmanitým způsobem. Doufáme; nehledáme, vydávající časopis tento, žádného hmotného zisku — ovšem že vše stojí peníze. Děkujeme všem co nejvřeleji za dosavadní přízeň a prosíme P. T. čtenáře, aby tento neobyčejně laciný časopis již v zájmu Sv. Hostýna hleděli ještě více mezi lidem rozšířiti. Vyslyšení uveřejněné dávají svědectví o důvěře lidu katol. v mocnou přímluvu Bohorodičky; proto i na dále je budeme uveřejňovati. Ovšem jenom těch uveřejníme, kteří se zúplna podepíší, ač z opatrnosti jména jejich neuveřejňujeme a určitěji sdělí ne toliko všeobecně, v čem vyslyšení došli.

Spěj posle věrný na Moravské nivy, kopce, pláně,
ty milý, skromný průvodče všech divů Matky Páně,
a stále povzbuzuj, ať vroucně srdce všechněch hoří,
k Té dobré Matce Boží, která steré divy tvoří.

Redakce.

OBSAH:

Básně.

Strana

Strana

Hlasy Svatohostýnské. M. Špačkova	1
Legendičky. Rud. Stupavský 69, 98, 113, 129, 145, 161	
Neposkvrněná. M. Špačkova	7
V rajském Olivetu. Fr. Leubner	17
Jak rád Frant. Leubner	52
Do památníku. MUDr. Petr Biebl	33
Modlitba k Marii Panně Svatohostýnské. B. Ostřanská	73
Zdrávás Královno. Rud. Stupavský	84
Reku vůdci. Edv. Vostatek T. J.	117
Sedm slov Páně na kříži. Znělky. Edv. Vostatek T. J.	177
Za matkou. C. Ž.	133
Za zemfelow dceruškou. C. Ž.	133
Prosba. C. Žákova	149
Potěšení za mouchených. Rud. Stupavský	103
V chráštanských hvozdech	26
Jak bývalo před námi	165
Přítelkyni k jmeninám. A. K.	167

Články.

Dr. Alois Musil. Životopisná črta	1
Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus« P. Ant. Rejzek T. J. 4, 19, 33, 52, 69, 85, 97, 113, 129, 145, 162, 178	
Dvojj loket, ú udek o knize B. Balbín. P. Ant. Rejzek T. J.	7
Život a smrt blah. Jana Sarkandra. P. Fr. Vídenský T. J.	9, 27, 37, 55
Z květeny Svatohost Fr. Gogola 11, 28, 47, 107	
Vrchní hospodář. B. Jiříček	12, 29, 90, 101
Dvoje uzdravení. J. Drbohlav	14, 31, 44
Až ku hrobu spustlosti. A. Šumavská	15
Dějiny Svatohostýnské. P. Fr. Vídenský T. J. 23, 39, 56, 73, 88, 103, 118, 133, 149, 166, 182	
Varujte se sňatků mezi pokrevními	32
Před obrazem Matky Boží Staroboleslav- ské. Dr. R. Zháněl	40
Blah. Panna Orleanská Johanna z Arků. P. Ant. Rejzek T. J.	41
Pohrobni za P. Josefem Žemličkou T. J. P. Ant. Rejzek T. J.	47, 60, 74
Jubileum Matky Boží Fojenské. P. Ant. Rejzek T. J.	49, 65, 81
Matčina prosba. Alois Dostál 45, 62, 92, 108, 123, 42, 141, 186	
Opuštěný. V. Jefábek	58, 89, 105, 121
Obrázky ze skutečnosti. Zd. Pojizerská 126, 141, 156	
Pořádek chrámový	111
O jitřní	137, 152
Kopřivová ratolet. S. Stejskal-Popovský 139, 155	

Dr. Františka Srbeckého vzpomínka. P. Frant. Vídenský T. J.	144
Naši zemfeli vlastenci. P. Antonín Rejzek T. J.	144, 167
Belgie. P. Ant. Rejzek T. J.	169
Japonsko. P. Ant. Rejzek T. J.	170
Vítězství lásky. K. V. Sedmidubská	158
Valná hromada Matice Sv. Hostýn. P. F. Vídenský T. J.	93
Blah. Jan Sarkandr a družina Marianská. P. Jos. Rybák	183

Obrazy.

Dr. Alois Musil	2, 3
Hlavní oltář na Sv. Hostýně	24
Sošky Matky Boží Fojenské: v Hradci Králové	49
na hlavním oltáři v Hlub. Mašůvkách	65
záračného uzdravení obraz v Hlub. Ma- šůvkách	82
Blah. Jan Sarkander na Sv. Hostýně	38
Sv. patronové dobrodinců Sv. Hostýna 119, 134	
Dr. Frant. Srbecký	150
P. Frant. Skalski T. J.	160
Hrabě Jan Harrach	167
P. Josef Žemlička T. J.	47
Ukřížovaný z cedrového dřeva na Sv. Host.	99
Obraz blah. Jana Sarkandra	184

Různé zprávy.

Zprávy se Sv. Hostýna:

Vyslyšení 48, 64, 80, 95, 112, 128, 160, 176, 188	
Poutě	48, 80, 112, 176
Missie a duchovní cvičení	48, 80, 144, 176
Příprava na korunovací Marie P. Sv. Host. 64, 128, 144, 176	
Pořad služeb Božích	48, 128
Schody Sv. Hostýn	128, 144, 176
Sochy Panna Marie Svatohost.	127
Sv. pole Matice Svatohostýnské na obale. Vodní kaple	68, 80
Křížová cesta	48
Počasi	—
Cesty na Sv. Hostýn	2

Zprávy z posv. Velehradu:

Gymnasium	47, 64, 79, 95, 128, 176
Kongess unionistů	6
Duchovní cvičení	2, 5
Z poutních míst	48
Čenstochova	9, 11
Dary sv. Otci (halif svatopetrský)	2, 12
Literatura	—

Sdělujeme P. T. čtenářům »Hl. Sv. Host,« že I., II., III. ročník jsou úplně rozebrány; ročník IV. a V. jsou ještě na skladě. Kdo by si je žádal, ochotně vyhovíme. Též čísla scházející čtenářům mohou se reklamovati, t. j. na neznámkovaném lístku mohou se o ně doptati. Nutno ale na straně, kde psána jest adresa, napsati na hoře: »Reklamace«

* * *

V čísle tomto zasíláme všem odběratelům »Hl. Sv. Host.« složní lístky. Žádáme, by ti, kdož předplatné již zaslali, upotřebili složních lístků pro budoucí rok.

* * *

Ještě jednu prosbu vznášíme k našim ctitelům Sv. Hostýnským, aby na administraci »Hl. Sv. Host.« laskavě zaslali jména a adresy těch, které získali pro odběratele našeho časopisu aneb aspoň komu bychom měli zaslati číslo na ukázkou v naději, že si je bude odbíratí na předplatné.

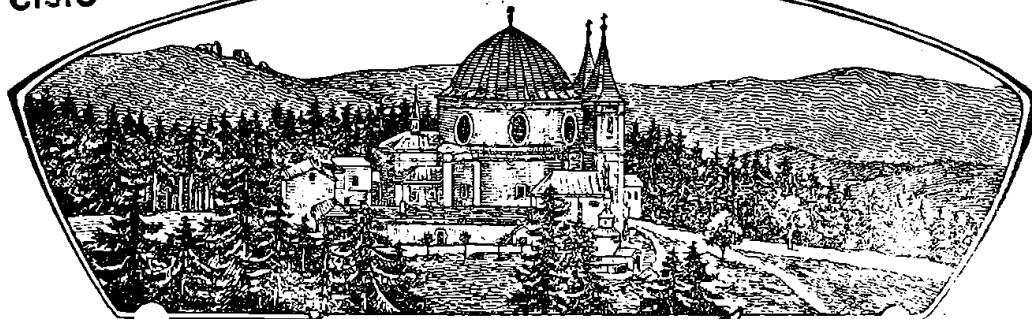
Inserování v »Hlasech Sv. Hostýnských«
jest velmi úspěšné.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

1. číslo

V. ročník

OBSAH: »Hlasy Svatohostýnské«. (Báseň). — Dr. Alois Musil. (S vyobrazeními). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Neposkvrněná. (Báseň). — Dvojí loket. — Život a smrt blahosl. Jana Sarkandra, faráře holešovského. — Z květeny Svatohostýnské. — Vrchní Hospodář. — Dvoje uzdravení. — Až ku hrobu zpustlosti. — Zprávy z různých poutních míst. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Listárna redakce. — Redakci zasláno. — Z církve a světa. — Inseráty.

Zprávy se Sv. Hostýna

Vyslyšení. R. D. z V. vzdává vroucí dík Marii Panně Svatohostýnské za pomoc a vyhojení ze dlouholeté nemoci plicní a plní tímto svůj slib, že to v případě vyslyšení uveřejní. — Jistý chlapec byl v nebezpečí, že mu musí býti odejmuta ruka. Ve své tísní obrátili se rodiče k P. Marii Svatohostýnské a slíbili, že to v případě vyslyšení uveřejní ve »Hlasech Svatohostýnských«. A hle! Maria Panna pomohla. Ruka se už včihledě hojí. Rodina K. z J. — Plní svůj slib, vzdávám tímto srdečný dík nejblahoslávější Panně Marii lurdské za vyslyšení mé prosby. Před rokem roznemohla se velmi moje matka a nemoc její stále se horšila, že byla konečně nucena podstoupiti těžkou operaci. Bolem sklíčena obrátila jsem se s důvěrou k nejbl. Marii Panně, prosíc, aby na přímluvu její nejvyšší Bůh ztracené zdraví opět navrátil, načež zavázala jsem se slibem, že ve případě vyslyšení to uveřejním. Za krátký čas matka moje se uzdravila a je zdráva doposud. Proto děkuji co nejsrdečněji Matičce Boží za milost tuto a vybízím všechny, aby se ve svých tísních k nejbl. Rodičce vždy utíkali, neboť ona prosby naše jistě vyslyší. M. Z. z Br. — Nejsrdečnější dík vzdávám Matičce Svatohostýnské za uzdravení dítěte mého z velmi nebezpečné nemoci. Bylo to 1. února r. 1909, kdy leželo dítě mé v největším nebezpečí mezi životem a smrtí. I obrátila jsem se s největší důvěrou k Matičce Svatohostýnské a ji prosila, jestli mé dítě uzdraví, že to uveřejním v »Hlasech Svatohostýnských«. A druhého dne ráno, právě na Hromice, vykonala jsem pouť na Sv. Hostýn a přijala sv. svátosti

a dala jsem sloužití ranní mši svatou za uzdravení dítěte svého. A hle! Jaký div; když mše sv. za něj sloužena byla, dítě mé se uzdravilo a jest od té doby zdrávo. Protož volám s vroucím srdcem: všichni, kdož potřebujete pomoci, utíkejte se k této Matce Boží, neboť ona po dnes divy tvoří. Odběratelka »Hlasů Svatohostýnských«. A. M. Hlinsko pod H. — J. D. ze S. děkuje vroucně Panně Marii Svatohostýnské za navrácení zdraví a odvrácení strachu, jejímž neustále trpěl. — O. H. a Al. R. z D. vzdávají nejsrdečnější dík B. S. P. a Matičce naší Pomocné za vyslyšení. Náš duchovní otec churavěl chorobou uší, I umínili jsme si, že vyprosíme mu jistě pomoc v tak beznadějně chorobě. Konali jsme obě devítidenní pobožnosti a opakovaly ji několikrát v důvěře, až jsme vyslyšení byli v úpěnlivých prosbách. Zajistě vyslyší každého žadatele B. S. P. a Máti Boží, která divy tvoří. Jen s důvěrou přistupuj každý a věz, že ti Bůh nikdy své lásky a pomoci neodepře.

Pouť na sv. Josefa. Vzdor velkému množství sněhu a velkým sněhovým závějím připutovalo neočekávané množství poutníků na sv. Hostýn. Chrám Páně byl téměř naplněn věřícími. Ku stolu Páně přistoupilo 200 věřících v 8. hod. ráno byla tichá mše sv. načež následovalo kázání, po němž byla pak zpívaná mše sv. Den byl velmi krásný, při slabém mrazu a vítru. Zajistě, že sv. Josef všem svým ctitelům tisícíronásobně odplatí námahy těch, kteří s uctívostí k Němu na Sv. Hostýn připutovali.

Z církve a ze světa.

Čechy. Jakým způsobem až naivně zlomyslným »Volná Myšlenka« své čtenáře častuje,

ukazuje nejlépe zpráva z církevních obzorů v čísle únorovém t. r. 1909 str. 317. Píše se tam: »Historie o vatikánském »vězni« praská. Když benátský kardinál Sarto 4. srpna 1903 jel do Vatikánu do konklave, sboru voličů papežských, pravil vesele: »Dneš tam někoho nadosmrti zazdíme.« Narážel tím na to, že konklave musí být zazděno, aby prý na ně nemohlo býti působeno a sv. duch mohl lépe na kardinály vstupovat. Nenadál se však nešťastník, že strany kardinálské, které se nemohly shodnout, zvolí sobě na vzájem na trůn zcela nevinného a nezkušeného (neznal ani francouzsky, diplomatickou řeč!) Sarta. Panu Sartovi, čili Píovi X. se Vatikán nelíbí a chtěl by z něho utéci; jezuité, kteří vládou dnes církví, však nechťejí toho dovolit, aby kněžstvo mohlo strašit hlupáčky po venkově utrpením »vězně vatikánského« a příslušným vybíráním petrského halíře. Jednou papež dokonce už si vyjel na italskou půdu, ale vatikánští diplomati rozhodli, že to byla půda neutrální a tak že se tradice od r. 1870, kdy fanatický papež Pius IX. prohlásil se za vězně Italie po vzetí jeho papežského státu, nijak neporušila. Nyní, kdy docházejí zprávy z Messiny o strašlivé katastrofě, kde nepochopitelnými cestami . . . bylo zabito 200.000 lidí, z Vatikánu ozývá se hlas Pia X. znova o vyproštění. Hned po katastrofě prohlásil, že musí jeti do Kalabrie a Sicilie těšit pobité a učinil to velmi krásným a pro sebe důvtipným výrokem: »Milosrdenství musí jíti před politikou«. Toho milosrdenství by sice tam bylo po čertech málo, protože by papež i s armádou svých černých, červených a fialových průvodců jen překážel zachraňovacím pracem, ale politika jesuitská, uměle vyrábějící legendu vězeňskou, by byla zatlačena a Sarto by se dostal na volný vzduch. Dále noviny oznamovaly, že po několika dnech zase Pius X. prohlásil, že je ho tam velice třeba, i byť by měl prý »vstoupit na půdu italskou.« V skutku ho tam třeba není ani za mák, ale on je tak hodný, že se odhodlá i k té strašlivé oběti (při které mu však srdce hraje), že vstoupí na dosud prokleté království. Ale má to marno; jesuité jsou dnes silnější než papež a ač tyto řádky píšeme 3. ledna 1909, můžeme už předem říci: papež zůstane ve Vatikánu a jedině co dosáhl, jest, že historie o vězni zase utrpěla pár ran. Nikdo ho nevězní, nikdo ho neobmezuje, jedině jesuité sami pro svou potřebu. Kdo dá haléf na petrského násedníka, udržuje nadále tento jesuitský švindl a ohlupování milionů.« — Tak zní doslovně ona zpráva. Vyvracetí všechny nesprávnosti jako o nadvládí jesuitů nad papežem, který je přece jejich nejvyšším představeným a žádného kardinála nemá nyní z řádu Tov. Jež., o veliké neobmezenosti papežově atd., je zrovna tak zbytečné, jako výzva na »volné myšlenkáře« na konci, aby papeži nic nedávali. Vidí nesprávnosti a farižské překrucování každý soudný čtenář už na první pohled. Snad by měla volná »Volná Myšlenka« větší štěstí při psaní, kdyby sdělila něco

blížšího o myšlenkáři Vohrýzkovi a o pobytu svého předáka Bartoška u rodiny Klášterské ve Blovicích, o čem se nyní jedná u soudu. — V Praze bude zřízen katolický učitelský ústav vedený školskými bratry. Povolen byl ministerstvem 16. února t. r.

Morava. Na Moravě rozšiřují se letáky vyzyvající snoubence, aby před svatbou nechodili ke sv. zpovědi. Rozumí se, že křesťanští snouben i výzvy této si nevšímají. Dobře vědouce, že svátost stavu manželského mají přijmouti jakožto svátost živých se srdcem či tím. — Na posv. Velehradě bude toho roku po prázdninách otevřeno soukromé gymnasium s konviktem řízené kněžími řádu Tov. Jež. Gymnasium mohou navštěvovati toliko ti, kteří jsou v konvikte i v tom případě, že by později dosáhla práva veřejnosti. Řiditelem buče P. Jos. Zemlička T. J., který dlouhá léta byl řiditelem chlapeckého semináře v Sejnově a později více let professorem na gymnasiu v Kalksburgu. Professory budou taktéž členové řádu, kteří na české universitě v Praze vykonali svá studia. Na ostatní dotazy ohledně platů atd. odpoví rektorát Tov. Jež. na Velehradě.

Rakousko-Uhersko. Ohledně Bosny a Hercegoviny nastalo konečně s Tureckem dohodnutí. Naše vláda zaplatila Turecku jako odškodné 2 a půl mil. tureckých liber. Následkem toho přestal bojkot našeho zboží. — V Uhersku je celá řada Srbů z Charvátska a Slavonska (53) obviněna pro velezrádu a postavena před soud. — V Uhersku prý nařídil ministr obchodu Košut, že se špinavá literatura nemá prodávati na nádražích, ve vlaku atd. Kdy to u nás přijde? Na našich nádražích nelze nic jiného dostati a viděti, nežli věci kriminální (detektivní romány), pohavní, nevěrecké, nanejvýš nábožensky lhostejné. Nadarmo ohlíží se cestující po »Čechu«, »Hlasu«, »Našinci« atd. Ale ovšem mnoho také je vinno, že se skoro nikdo o to nezasazuje, aby tam přišly a aby se kupovaly. Neboť konečně prodávákům je to jedno, co prodávají, jen když to odbudou. Na př. jistá prodáváčka v Brně prý se vyjádřila ku svému příbuznému knězi, že jistý liberální list jde jako na dračku, tak že se jí mnohdy výtisku nedostává, kdežto z katolického denníku sotva prodá jedno číslo. — Neustále se mluví a píše o válce se Srbskem. Jak to konečně popadne, ještě se neví.

Francie. Od r. 1895-1905 prý více než 1000 kněží a řeholníků následkem protináboženského boje opustilo svoje povolání a věnovalo se zaměstnání občanskému. — Ve Francii už i zakazují, že kněz nesmí doprovázeti ovšem v rouchu církevním mrtvolu na hřbitov.

Italie. Sv. Otec prý od poslední nemoci cítí ještě neustále jakousi skleslost. Hlavně prý se musí chrániti rozčilování, což při nynějším stavu katol. církve není tak snadno. — V zednářstvu prý vznikla různost názorů v otázce odstranění náboženství ze škol. Kdežto silněší strana radikální žádá úplné vyloučení náboženství ze škol, je druhá strana poněkud mírnější.

1. číslo.

1. dubna 1909.

»Hlasy Svatohostýnské«.

M. Špačkova.

Pátou pouť vážíte do světa svou,
do chatěk, statků i zdobných síní,
bohat i chudý vás laskavě zvou:
zvuk „Hlasů“ nový z nich každý rád vítá.
Kéž vezdy zůstane ohlas váš s nimi
znějící jak klekání, zora-li svítá.

Nechť dotkne každého srdce váš hlas,
zaznívej v úrobách všech jak ozvěna;
pojďe bez ostychu do řady nás,
prodehněte zbožností myšlení jará,
myšlení pro Boha dobro nadšená
myšlení, láskou, jež k Marii hárá.

Rozleťte Hostýnské Hlasy se v lán,
konejte vznešený úkol svůj věrně:
vždy více Matičce hold ať je vzdán,
nepřítel její ať udolán padne.
Hostýn ať hrozivých do mraků černě,
majákem svítí jak slunéčko za dne

Dr. Alois Musil.

Koněm mužům, kteří našemu národu i mimo svou vlast dělají čest, náleží doktor bohosloví vldp. Alois Musil. Naň je pyšný netoliko náš národ, nýbrž i celá naše vědecká říše. Hlavní zásluhy vydobyl sobě objevem a prozkoumáním zámku »Anry«, jenž má velkou důležitost pro dějiny arabské v osmém století po Kristu. Mimo to vydal na základě výzkumů mapu Arabie Petrejské, jejímž popisem se právě zaměstnává

Dr. Alois Musil je rodem Moravan. Pochází ze selské rodiny z Rychtářova u Vyškova, kde se narodil 30. června 1868. Vychodiv obecnou školu v rodné obci studoval nejprve ve chlapeckém semináři kroměřížském. Na to odebral se na české gymnasium brněnské a konečně poslední tři léta pobyl ve Vysokém Mýtě v Čechách. Tuto složil též maturitní zkoušky a sice s vyznamenáním. Po dokonání gymnasiálních studií, rozhodl se zasvětit svůj život úplně službě Boží. Zatím účelem vstoupil do alumnátu v Olomouci, kde byl 6. června 1891 vysvěcen na kněžství. Jsa knězem působil nejprve až do r. 1895

jako katecheta obecných a měšťanských škol v Mor. Ostravě. Ač prací takofka přetížen, našel přece ještě volné chvílky nastavuje při tom noci, aby svá bohoslovná studia doplnil a připravil se na doktorát. A tak vykonav rigorosa byl povýšen dne 20. června 1895 na fakultě olomucké za doktora bohoslovných věd.

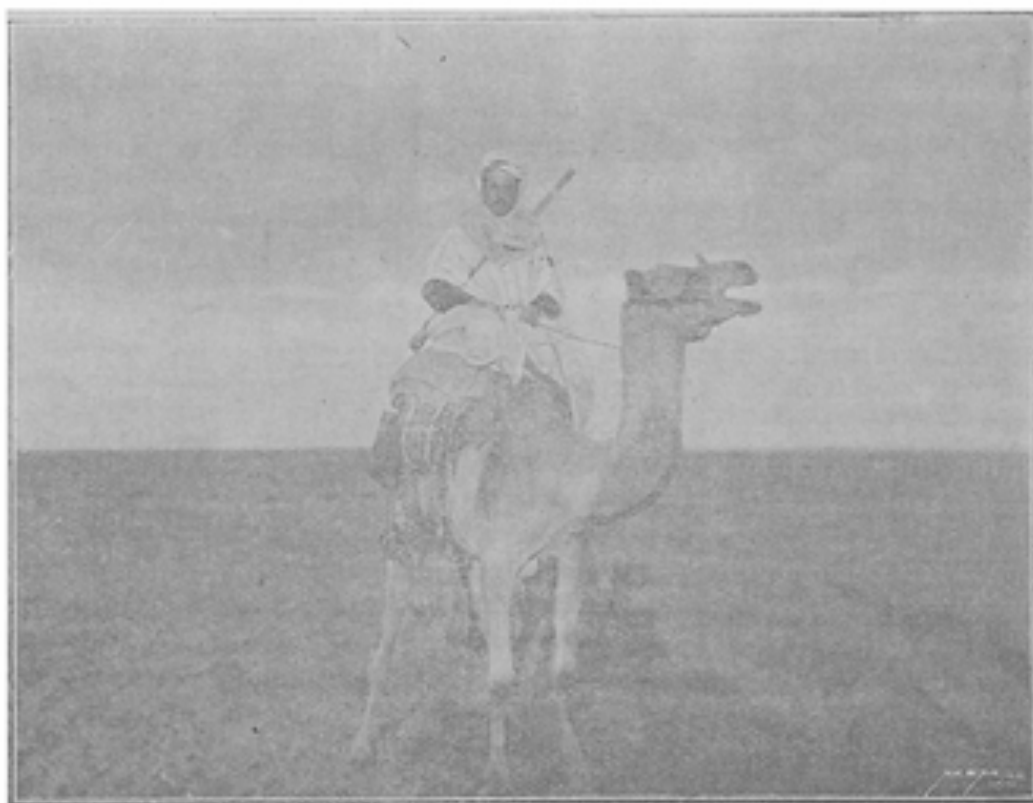
Vldp. Dr. J. Musil v úboru orientálním.

Poněvadž ho nejvíce zajímalo písmo sv. Starého Zákona, do jehož znalost si přál dokonale vniknouti, byl za příčinou prohloubení svých vědomostí od arcibiskupa Kohna, jeho snaby znajícího, poslán r. 1895 do Jerusalema do školy biblické řízené řádem sv. Dominika. Tam pobyl do února r. 1897. Roku 1896 podnikla škola biblická výlet do Egypta a na poloostrov Sinai, kde navštívili též světoznámý sinajský klášter. Výpravy té účastnil se i dr. Musil, při čemž v něm vzplanula touha, prozkoumatí jazyk, zvyky a jiné poměry tamnějších kočujících kmenů.

Pročež navrátiv se do Jerusalema, vydal se k vůli studiu téhož roku v červenci do krajín zajordánských, sídel to biblických Moabitů. Zde usadil se v missionářské stanici v Mádabě a provázel P. Adrabbu na jeho missionářských

cestách po okolí, při čemž seznámil se s arabským kmenem Beni-Sachr. Roku 1897 obrátil se do Bejrutu, aby tam studoval na universitě spravované Otci řádu Tov. Ježíšova. Odtud vykonal cestu do krajiny starého Edomska všude si zapisuje své výzkumy o zeměpisných útvarech a národopisných poměrech. Ještě téhož roku navrátil se do Olomouce a působil tu od počátku školního roku 1897—1898 jako katecheta na německé reálce. Než ne dlouho. Neboť roku 1898 jej zase vidíme na nové cestě na východě. Potřebné peníze mu dala bohoslovecká fakulta ve Vídni a česká a vídeňská akademie. Tentokrát podařilo se mu v červnu téhož roku 1898 objeviti zmíněný zámek Amru. Prozatím však musel se spokojiti toliko s objevem.

I vrátil se domů a stal se roku 1900 skutečným professorem na reálce. Avšak dostal zase dovolenou. Pročež vydal se opět na východ do krajiny Moabské.

Mádaby a konečně spatřil dne 12. července zámek Amru. Zdržel se tu 14 dní čině si o všech nalezených nástěnných malbách důkladné zápisky.

Po svém návratu do vlasti byl vyzván vídeňskou akademií, aby o objeveném zámku vydal zvláštní spis, ve kterém by původ jeho a malby dle zásluhy byly oceněny. Za tím účelem vypravil se v dubnu 1901 s malířem Mielichem z Terstu na lodi do Asie a po šťastně vykonaném díle, jež nebylo bez nebezpečí života hlavně se strany beduinů, od nichž byl už i oloupen a zraněn, vrátil se ještě téhož roku nazpět do Vídně.

Vydav pak pojednání o zámku Amra »Kusei z Amra« ve dvou svazcích, odebral se zase na východ, aby dokončil své sedmi svazkové dílo Arabie petrejská. Mapu petrejské Arabie o třech listech už vydal.

Dru. Musilovi dostalo se už za jeho práce uznání. Stal se r. 1904 řádným professorem na theologické fakultě olomoucké, dostal rytířský řád železné koruny III. třídy, byl jmenován řádným členem asijské společnosti v Berlíně, dopisujícím členem k. zeměvědné společnosti ve Vídni atd. Právě bláší časopisy a noviny, že P. T. dr. Alois Musil se stal prof. orientálních na vys. školách vídeňských.

Přejeme našemu učenci a krajanu, aby ještě hodně mnoho ku slávě Boží a našeho národu mohl vykonati!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XIII.

»A jako květ růžový ve dnech jarních« (Sirach 50. 8.) a jako štěp růže v Jerichu« (tamtéž 24. 18.): proto »poslouchejte mne, synové Boží, a pučte se jako růže vsazená nad potoky vod« (tamtéž 39. 17).

Že růže je královna květin, víme všichni. Ale jak se jí stala, kdo ji vyvolil neb provolal za královnu? Víme, že si stromy vyvolily krále, podobně učinila i zvířata, která mají svého krále: než o květinách ničeho nevíme, kdy a kde si vyvolily svou královnu, aby mezi nimi nosla korunu královny, panovnice velmožné. Prohlásili ji lidé? Jací lidé, dobří nebo zlí? Zlí udělali z růže sprostačku. Nebo růžové dni podle světa bývají dni hříšné, rozpustilé, nepravostmi prosyté, kdy se tělu hová a žádostivostem jeho, a jako marnotratný syn v rozkoších se člověk topí hově mrzkým vášněm podle těla do syta. Toť by se musely všechny něžné květičky stydět za takovou královnu: z té příčiny jistě neslove růže královnou květin.

Růže zove se proto královnou, že jest symbolem lásky. Láska pak k Bohu i k lidem jest královnou všech ctností, zřídlem z něhož všechny ctnosti se mile vyvíjejí.

Vejděme již do zahrady uzavřené, již jest Maria Panna. Ejhle jak tu růže kvetou v plné síle, protože láska v srdci jejím jak k Bohu tak k lidem jest nejdokonalejší; osvědčila se všem býti takovou v plné míře.

Láska je vždy mučenkou; nebo milovati jest obětovati, trpět, soustrast cítiti. A Maria Matka Páně neměla, co by obětovala, trpěla, s kým by soustrast měla? Nuže královská dcera ze slavného královského rodu Davidova a jak je chudá! Maria a Josef oba z královského rodu a jak jsou schudlí oba! To se okázalo nejvíce v Betlémě, kde pro jejich chudobu nikdo je nechce vzíti pod střechu. Kdyby tak byli přijeli do Betléma v nádherném povoze se služebnictvem vysrojeným, zajisté pro všechny by bývalo místa dosti. Chudoba pak jakákoliv cvičí v trpělivosti jsouc bohatá na oběti. V Egyptě zajisté pocítila nejsvětější rodina s důstatek co jest chudoba; nebo co si na útěku mohli s sebou vzíti? V cizině pak a to v takové cizině pusté mezi pohany hledal sv. Josef práci. Co vytrpěli oba, nežli jako řemeslník, tesař našel práci! Sedmero mečů bylo sedmero bolestí, které zranili duši nejsvětější Matky Páně. Cokoliv trpěl Ježíš Kristus od narození svého, vše se dotýkalo jeho Matky nevýslovně; nebo její láska k Ježíši, Synu Božímu i jejím, nedá se nijak přirovnati s láskou matky nejdokonalejší se srdcem nejvroucnějším. Milovalať Ježíše tisíckrát více nežli sebe. A kdykoliv se naň podívala, na srdce jej tiskla, kdykoliv se oči jejich setkaly, po každé zraněna byla duše její vědoma jsouc všeho, co jej čeká, k čemu jej porodila. Jak se asi svíralo bolestí a soustrastí to srdce její přesvaté! A co trpěla ve dnech umučení Páně? Vypravuje jistá stará legenda, že původně byla růže všecka bílá. Červenou pak barvu vzala na se při smrti Abelově. Eva pý měla sen, v němž se viděla na blízku obětnic čili oltářů Abelova a Kajnova. Kolem oltáře Abelova vinul se věnec z bílých růží, které najednou zčervenaly. Z rána se ubírají všichni, rodiče se svými syny na obětiště. Eva obětuje také s Abelem a Kajnem připojíc se s nimi; po obětování se vrátí'a domů. Než marně čeká synů svých, které byla opustila — je poledne. Nevrací se nikdo — je večer, tu vychází sama, aby se podívala kde jsou její synové. Než co spatří? Stáda Abelova rozplašená, Abel v tratovišti vlastní krve leží mrtev, a Kajn schořen v úkrytu stená všecek zoufalý. Tak se vyplnil sen Evě o červené růži.

Zbožní ctitelé marianští nazývají rádi Matku Páně, na jejímž klíně spočívá mrtvé tělo Ježíše Krista, pieta. V tuto chvíli, kdy její bolesti dosáhly nejvyššího stupně takofka vrchole svého, stala se Maria růží červenou. »O vy všichni kteří jdete kolem, pozorujte a vizte, zdali bolest jako bolest má«, tak slyšíme ji také volati.

A kdo ji učinil růží červenou? My jsme to byli a jsme to podnes, nevzpamatujeme se a nepovstaneme-li ze hřřchu. Jako napsal sv. Pavel (Hebr. 6. 6.) židům, že okusili daru nebeského účastní jsouce Ducha sv. ale že »p a d l i« v hřřch těžký a tak »s o b ě S y n a B o ž í h o z n o v a k ř í ž u j í a v p o s m ě c h v y d á v a j í: p o d o b n á s l o v a v z t a h o v a l a b y s e n a n á s. My chceme jim rozuměti se sv. Pavlem jak píše ke Galatským (5. 24.), »kteří pak jsou Kristovi, tiť ukřížovali tělo své s hřřchy a s žádostmi«; tak volíme se prokázati pravými milovníky Ježíše Krista nosíce pravou lásku v srdci našem k tomu jenž nás tolik miloval, že se za nás obětoval. Nuže tak se stanou i naše duše červenými růžemi Bohu i lidem vzácnými. Druhá pak vlastnost růže jest její libá vůně. Často mluví Písmo sv. o vůni v obrazném významu sdělující nám jak dobré a milé jsou ctnosti člověka Hospodinu. Noe patriarcha vzdělal oltář Hospodinu vyšed z korábu po potopě světa (Mojž. 8. 21.) a obětoval oběti zápalné na oltáři. »I p o v o n ě l H o s p o d i n v ů n ě p ř í j e m n ě« na svědectví, že se mu líbila oběť tato. V písni Šalomounově se líčí láska vzájemná mezi Ježíšem a věrnými dušemi křesťanskými po způsobu snoubenců a již v třetím řádku čte se: »Táhni mne: za Tebou poběhneme po vůni mastí tvých« a opět (2. 13.) »V i n i c e k v ě t o u c í v y d a l y v ů n i s v o u.« Kdo jsou tyto vinice kvetoucí? Duše ctnostné jsou to.

Apoštol pak národu v 2. listě ke korintanům (2. 14.) píše: »Díky Bohu, který zjevuje vůni známosti své skrze nás na všelikém místě. Neboť jsme Kristova dobrá vůně Bohu« mezi těmi, kteříž spaseni budou, i mezi těmi, kteříž zahynou: některým zajisté vůně smrti k smrti, jiným pak vůně života k životu«, k Efezským (5. 2.) »Kristus miloval nás a vydal sebe za nás v oběť Bohu k vůni rozkošné«. Sv. Jan Evandělita (Zjev. 5. 8.) viděl před Beránkem na kolenou čtyřmecitma starců majících zlaté bány, plné vonných věcí, kteréž jsou modlitby svatých. A co vše znamenalo? Tak nebešťané přednášejí na nebi Ježíši Kris-u modlitby věřících pozemčanů.

Vypravuje se o sv. Kolumbánu opatu, že měl zahradníka Fr. Valeriána. Bratr tento nosil ssebou libou vůni růžovou; což bylo symbolem jeho milých ctností. Jednou měl právě promluvu sv. opat ku svým spolubratřím v kapitolské dvoraně, když tam vešel br. Valerian. Ejhle, zvolal sv. Kolumbán, jaká to vonná věc z růží než ještě líbeznější vydávají vůni Hospodinu i lidem ctnosti Valeriánovy. Ba právě ctnosti jsou to, skutky dobré, o nichž chválu vůně vzdává Písmo sv.

Než ctnosti tyto mají-li býti pravou ozdobou člověka, nesmějí býti na něm jako nátěr na dřevěné soše, pouhou vnější zdvořilostí, nějakou poctivostí z ulice, jaké všady jako smetl, jaké naleznete i v žalářích. Vejděte tam a prohlédněte si ty lidičky snad zevnějškem mnohá nevěňátka, uhlazených mravů. Na svou poctivost by se byli ještě včera dušovali a kdybyste den před jejich zatknutím se byli dotkli jejich cti, jistě by vás byli ihned vydali soudu. Jejich poctivost neb počestnost byla pouhý nátěr nebo licoměrnost, neosvědčila se proto v ohni zkoušky, v pokušení — neodolali žádosti zlé, protože nezdobily duše jejich ctnosti křesťanské. Ovšem pravá počestnost jest v duši, kde má každá ctnost svoje sídlo, odkudž pučí do těla a života jeho jako ze kmene a kořene. Proto také všeliké vzdělání, kultura, nemá-li v srdci svůj základ, nic neprospěje, je bezcenná, jako pouhé pozlátko na dukát nestačí; byť se to zdálo býti dukátem, dukát to není. Nuže pohled-

něte na Marii Pannu, jejíž ctnosti zajisté vydávaly přelíbeznou vůni růžovou. Mám vám poukázati na její obcování s Bohem, nábožnost? Jak dokonalá byla její modlitba a bohoslužba vůbec! Jaká to starostlivost matčina o svůj poklad, jenž byl Ježíš Kristus. Zajisté září na Matičce Boží všechny ctnosti křesťanské matky svrchovaně. Aniž bych se do jednotlivostí pouštěl, uměla vyhověti božskému dítěti dokud bylo malé robátko, avšak uměla mu vyhověti ve všem i když dospívalo pacho!e i když se stal Ježíš Kristus jinochem a mužem a nejen uměla vyhověti alebrž v skutku vyhověla dokonale vezdy, protože jej nemilovala ni příliš málo ni přespříliš. Maria Panna vydávala vůni přelíbeznou jako vonná růže svému choti sv. Josefu, jenž u ní nalezal útěchy a občerstvení, v lásce a upřímnosti její se kochal, příkladem jejím se povzbuzoval, utvrzoval. Tu nebylo ani stínu umíněnosti, citlivosti, urážlivosti, pro neopatrnou věc, nebo nedopatření hněvu, netrpělivosti a jiných věcí, které navzájem ztrpčují život manželský a bývají studenou sprchou na vzájemnou lásku obou. Kéž by opět nejsvětější rodina se vším štěstím sloužila křesťanským rodinám za příklad a vzor zejména za naší doby! Kéž by všichni údové rodiny křesťanské ctnostmi svými vydávali líbeznou vůni jako růže, tak že by byly děti jako růžový květ ve dnech jarních, mužové a ženy, otcové a matky, jako štěp růže v Jerichu, synové pak a dcery jako vsazené růže nad potoky vod v plné kráse svých křesťanských ctností v letech mladosti své!

Znáte růže bez trní? Já neznám. Růže mívá trní, tak že žádná růže bez trní. Ovšem co je bodlák, zůstane bodlákem, a co je trn, zůstane trnem. Co ,namenají tudíž trny na růžovém keři? A je-li Maria Panna růžový štěp, co znamenají trny na něm? Toť jsou ony meče, kterými zbodeno bylo srdce její, zstré jako nože, které jako dýky zbodly ji. A slyšeli jste, jak běduje a oddává o!e bolu v netrpělivosti, nespokojenosti, malomyslnosti, zoufalosti? Nikoliv ani shlasu ze sebe nevydala na svědectví bolu v netrpělivosti, nespokojenosti, tím méně malomyslnosti nebo zoufalosti, alebrž jako ovečka tichá vedená na smrt nevydala hlasu ze sebe. Co vytrpěla v životě svém královna mučeníků! A trpěla s trpělivostí příkladnou ba vzornou a vytrvalou až do konce. Stabat juxta crucem Mater Jesu. Stála matka Spasitele, podle kříže plna žele, když Syn její na něm pněl; duši její přeubohou, skormoucenou pro strať mnohou meč bolesti otevřel. O jak lkála, jak se chvěla, dobrá Matko, když jest zřela muky Boha živého! Co tomu říkáte duše citlivé pro maličkost ihned netrpělivé, rozechvěné, které nejste ani mečem zraněné ani sebe menším ostřím zbodené, sotva čím dotknuté a již tak nedůtklivé jste, že ihned odmlouváte, bědujete až i proti Bohu repcete jako by vámi nespravedlivě nakládal, a říkáte rouhavě: »Takového Boha, jenž mne nechá tolik trpěti, já nechci, nemiluji.« A beze všeho mu vypovídáte a zanecháváte své pobožnosti. O vy nesmyslné duše!

Což, Ježíš Kristus také bědoval ve své opuštěnosti, že volal: »Bože můj, Bože můj, proč si mne opustil.« (Mat. 27. 46) Než vida, že Otec nebeský nevolí odejmouti od něho kalich utrpení, uklidnil se, trpěl v doko!alé tichosti až zvolal: »Dokonáno jest.« Podobně máme i my spínati ruce své k Bohu o pomoc, avšak zároveň odevzdati se do vůle Nejvyššího a v trpělivosti očekávati chvíli, kdy také zvolati lze: Dokonáno jest. Ustalo utrpení, přestala zkouška. V nesnázích a strastech života obětujeme se také Hospodinu. »Buď vůle tvá« a přemáhejme zlé dobrým a ze sedla trpělivosti nedejme se shoditi, ať se děje co děje. Pak pokvete srdce naše také jako růže červená, vonná vůní líbeznou Bohu i lidem, jejíž stonek obejmut jest trním, jako žádná růže není bez trní.

Na památku kéž bych všem, kdo čtou neb slyší řádky tyto, všem vám, ctitelé marianští, mohl podati po růži rudé a vonné, ovšem nikoliv takové! která dnes kvete a zítra uvadá, ani po růži měsíční, alebrž po takové růži, která, neustále kvete! Kéž by vaše předsevzetí dobrá nabyla stálosti a vytrvalosti

neboť ctnost se osvědčuje právě těmito vlastnostmi. Setrvejte až do smrti; buďte věrní a stáři v dobrém: a věrný jest Bůh, který vás utvrdí a ostříhati bude od zlého a který tak učiní, aby celý duch váš, i duše, i tělo zachováno bylo bez úhony ku příští Pána našeho Ježíše Krista.

Neposkvrněná.

Már. Spačková.

Je plné nebe jásotu a zpěvu,
vše krásnému se ukloňuje zjevu.
Maria Panna v nebe vzata jest,
Jí náleží veškerá sláva, čest.

A ona také divukrásnou byla,
vždyť zory ranní něhou zazářila
v paprscích pestrých. Každá její ctnost
v nádheře svitu nevidaný skvost.

Bůh Otec vítá ji jak milou dceru,
Duch svatý jak nevěstu v panen steru;
ctí Ježíš jí nebeský její Syn,
a říše celá nebes vlasti s ním.

Než cosi ještě krásu její hostí,
co nevidět ve světa zrozenosti.
Andělé žasem stíní svojí tvář,
jak mocně sálá lesku toho zář.

Na nebi ticho. Druh se druha táží,
zkaď ona lepost sluncem se odráží?
A tu dolehne k uším všechném zvěst
bez poskvrny že početí to jest.

Dvojí loket

v úsudku o knize »Boh. Balbín T. J. Jeho život a práce«,
jejž napsal A. Rejzek T. J.

Professor vysokých škol pražských Dr. Čeněk Zíbrt, slavný bibliograf historický, napsal o knize Boh. Balbín v Časopise Českého Musea (ročník 83, svazek I. strana 187) tato slova:

O Balbínovi a jeho činnosti literární i vlastenecké bylo mnoho psáno.

Není divu, že úctyhodný Jesuita, polyhistor, jakým se nemůžeme ani před ním, ani po něm honositi, co do všestrannosti, vědění a snažení, záhy upoutal pozornost všech přátel minulosti české. Podepsaný mívá příležitost o všem tom šfe se rozhověti v přednášce universitní o Boh. Balbínovi a jeho době, v níž oceňuje z plného přesvědčení se všemi podrobnostmi na základě spisů a rukopisů Balbínových význam Balbínův. Proto také s potěšením upřímným vítá objemné dílo Rejzkovo jako nejobsáhlejší posavadní studii o Balbínovi založenou na všech pracích posavadních, se širokým rozhledem po ovzduší, v němž Balbín žil a působil, dílo probíráte netajenou láskou ku vlasteneckému horliteli, vzornému knězi, spisovateli mravenčí pšle, Boh. Balbínovi. Dlužno jen schvalovati, že Rejzkovo dílo bylo přibráno za členský podíl oblíbeného dědictví sv. Prokopa. Tím zejména se rozšíří známost o Balbínovi mezi čtenářstvem a vzbudí zájem pro vlastenecké snahy, jimiž Balbín se zapsal do srdce všech Čechů pravých a pro něž jak známo, snášel i ústrky příkoří i podezření stupňující se až k udavačství. Chválíme zároveň, že spisovatel uměl znamenitě sloučiti záživným slohem účel populární, četby pro lid s vědeckým podkladem. Pro odborníky vtěsnil do poznámek vše, čeho by

si přáli na odůvodnění a bližší porozumění. Nad čarou plynne a v souvislosti věčné líčí život a působení Balbínova. Není to suchopárny životopis. Rejzek kreslí úplný žalostný obraz souvěkých kulturních poměrů, aby pak tím jasněji zazářila velebná postava Balbínova. Spisovatel jako člen Tov. Ježíš. měl také ještě ovšem svoje důvody, proč se snažil osvětliti činnost a význam Jesuity Balbína. I tu si vede Rejzek svědomitě, ačkoliv bychom všude úplně nesouhlasili. Balbín i v řadách svých druhů bohužel měl svoje protivníky, podezříváče, kteří mu život ztrpčovali a nechali buditi k literární práci, zejména brojíce proti jeho vlastenecké horlivosti, jak také Rejzek klidně podle pravdy ukazuje. Charakterisuje poměry tyto heslo Balbínovo: *In silentio et spe fortitudo meae*. Dílo Rejzkovo bude se ještě dále doplňovati.

V Bibliotéce Musea král. Českého chová se na př. svazek poznámek při proloženém výtisku Vydrovy monografie o Balbínovi, psaných rukou Jos. Dobrovského, velkého ctitele Balbínova. Podrobnosti leckde by doplnily dílo Rejzkovo. Jinde snad také se najdou doplňky. Ale to vše nic nezmění na základním díle Rejzkově, které doporučuje jako poučnou i zábavnou četbu všem čtenářům. Takový jest úsudek prof. Dr. Č. Zibrtů.

A jaký jest úsudek, jež podal Masarykovec v *Časopise Českém historickém* o téže knize? Prof. J. Hanuš hledal Balbína člověka a nikoliv křesťana a proto ihned v prvním řádku se rozchází se spisovatelem v tendenci křesťanské jako by nebyla jediné pravá a odsuzuje knihu šmahem. Kritika budiž přísná, ba sebe přísnější, ale nespravedlivá hyperkritika odsuzuje se sama, jakož i stanovisko jeho nespravedlivé s tendencí nekřesťanskou, ba přímo katolictví nepřátelskou.

»Myslím si«, píše kdosi z Prahy, »že posudek Zibrtův vyváží nespravedlivou hyperkritiku Hanušovu — a když veřejnost zví, že úmysl byl nakresliti širším kruhům obraz Balbínův (a to v rámci celku, jehož byl členem) a posouditi význam doby a činnosti jeho, má spisovatel vyhráno proti Hanušovi, jehož »dravost« jest očividna a jehož kritický nožík řezá do něčeho, co ani napsáno v knize není.«

Odpadlík pak Herben, redaktor »Casu« listu Masarykovského, vytahuje všechna stavidla na hrozného Rejzka jezovitu, který se opovážil říci pravdu a neomylným pánům z pokrokové čtvrti odporovati, napsav: »Dílo Rejzkovo je šmejd a to ještě potměšilý, chytrácký, nejnemotornějšího diletanta atd. atd. — Královéhradecká »Obnova« pojmenovala stať v Čase vrcholem protikatolického fanatismu. Neboť psáti, jak píše Herben:

»Čechy nikdy nebyly slavné a požehnané, dokud byly katolické. Národ český byl jenom jednou slavný a to v době husitské a bratrské. . . . Na pokraj záhuby přiveden byl pouze jednou a to katolickou reformací, tenkrát, když Tovaryšstvo Ježíšovo pracovalo, aby »kulturně se vzmožilo, ve vzdělání prospívalo a pravé svobody nabylo«, jak píše ukrutný Rejzek jezovita, jenž všechno na ruby převrací. Nedivme se, že převrátil a zfalšoval i samého Balbína, jemuž v knize své chtěl postaviti pomník jako prvnímu buditeli národa.

Co Balbín tvrdí

. . . . Rejzek zamazává, zpola zamlčuje a zpola vymlouvá

Rejzek mluví jako by nedoslýchal. Tak ovšem psal Masarykovec a odpadlík, jenž vše katolické šmahem odsuzuje tím více, co ježuitské jest.

Dobře dí Hlasy z Radhoště ve své věčné úvaze o tomto posudku v »Čase« ze dne 30. ledna 1909: »Tomu jsme se ani nepodivili.« Ale podivili jsme se skutečně, že český literát, český člověk, odvážil se definitivně popraviti s P. Rejzkem i velikého Balbína!

»Mně je Balbín odpornější«, píše Cas, nežli Koňas, protože balbínství jest

schopno naši neozdravělou ještě povahu zase už znova ukaziti a to nenápadně, nepozorovaně — vlastenectvím!

Neviděli a neslyšeli jste ještě psa na měsíček štěkati? Podívejte se!

Zivot a smrt blahosl. Jana Sarkandra, faráře holešovského.

P. F. Vídenský P. J.

Hsmě ubezpečeni, že čtenáře »Hlasů Svatohostýnských« bude zajímati alespoň krátký životopis bl. Jana Sarkandra. Jestliže na sv. Hostýně ku jeho počtě vystavena kaple, stojící na severní straně velechrámu, na jejichžto stěnách některé příběhy z jeho života jsou znázorněny. Jsou tu jeho ostatky v krásném relikviáři u'ožené na oltáři sv. Valentýna. Mimo to byl v době protireformace prvním farářem holešovským, pod jehož zprávu patřila též Bystřice p. H. a Sv. Hostýn, a zajisté byl i ctitelem Panny Marie Svatohostýnské.

Již k vůli zajímavosti v českém rouše podává se, co o něm píše v latinské knize nadepsané: »Morava věrná církvi římské«, vydané roku 1743 v Olomouci, rytíř František Žalkovský ze Žalkovic. Je to potomek staromoravské rodiny vladycké, z níž vyšlo i několik spisovatelů. Měla pak, jak se zdá, ve zvláštní úctě bl. Jana Sarkandra. Neboť už bratr děda Františkova Jiří vydal r. 1698 v Olomouci spis latinský: »Mučení Jana Sarkandra«. Z toho možno však souditi, že se můžeme na údaje Františkovy spolehnouti, jenž zajisté od Jiřího bl. Janu místem a časem tak blízkého čerpal. Což vysvětluje i odjinud. Rodina měla původně v držení Dobromělice, Šilperk, Rataje, Brodek a t. d. František narodil se ve Troubkách u Přerova počátkem osmnáctého století, byl synem Jiřího, jenž koupil panství Troubky a je Františkovi zanechal. Maje se státí mistrem svob. umění, vydal zmíněnou latinskou knihu. Je to jen snůška starších tištěných děl. František byl biskupským radou, předsedícím manského soudu, pak písařem a konečně roku 1770 komorníkem zemských desk. Přežil svého syna Josefa, ale s ním vymřela rodina Žalkovských.

Slyšme tedy, co vypravuje František ve hlavě 44. str. 217 své knihy nejprve povšechně o tehdejších poměrech náboženských na Moravě za času bl. Jana Sarkandra a pak, co nám o životě a smrti světcově vykládá. Vypravování je stručné a jadrné. Proto občas přidáváme vysvětlivky ze spisovatelů jiných. František píše:

Velikost ctnosti ducha obyčejně nám odhalují nepřátelské doby. A zajisté doba, v níž žil bl. Jan Sarkander, byla pro katolické náboženství nejžalostnější, jelikož kacířství zaplavilo Moravu. Než v těchto časech vynikli také jistí mužové, které byl Pán učinil vzdělavateli vinice své svaté církve docela zvláštní statečností.

A sice na prvním místě v církvi katol. na Moravě, jak důstojností moci tak ještě více ctností sluší jmenovati kardinála Františka Dietrichsteina, biskupa moravského, jenž odsoudil slovem i skutkem kacířstvo a jeho zpupné řádění, byl s olomouckými kanovníky Vavřincem Zvietlerem a Jeronymem Picenardem zavřen a vojenskou stráž pilně hlídán*). Než nepřekážely nikterak působení velkodušného

*) Bylo to v Brně. Pozn. red.

reka uzavřené úzké stěny domu. Čím více byl omezen osobně, tím více rozšířil své srdce, podněcuje jedny ku stálosti, jiné ku pokání a všechny k lásce křesťanské víry a ctnosti. Brzo následovala představeného vždy věrná kapitula olomoucká. Neboť kromě uvedených dvou jeho společníků jak v pracích pastoračních tak ve svízelech odtud vzniklých, byl po více měsíců chován ve vazbě v okovech nejstarší kanovník a potomní biskup Jan Arnošt Platisius z Platensteinu. Jiní dva: arcidiakon Julius Gigmanus a světský biskup Ignác L. B. Kolovrat vypovězeni ze země. Ostatních osm: kapitulní děkan Jan Bedřich Breuner ze Stubingu, Fiadnitze a Rabensteinu, probošt Václav Pillar z Pillhu, Arnošt Masius, Zikmund Scholl, Ondřej Kindler, Jan Kř. Zacchius (Žák?) Zikmund Magnus a Klaudius ze Soriny byli nejprve vězněni a pak na svátek sv. Prokopa nuceni, aby vydaři klíče kostela a odpadli od víry, jinak jim vyhrožováno, že budou vyhozeni z okna děkanské residence. Když však ani v nejmenším nepovolili, uvrženi zase do vězení, zbaveni statků a žalářováni po šest měsíců. Konečně po porážce kacířského vojska na Bílé hoře zmoudřeli nespravedliví soudcové, odřekli se bludu a vězně pustili na svobodu. Podle těchto příkladů předních mužů moravské církve řídili se na různých farách pastýřové stádeí Kristových, kteří v oněch neutěšených dobách stejně statečně si vedli a i největší strasti s ochotnou myslí snášeli. Jednoho však přede vším dlužno jako obhajovatele katolického náboženství a spravedlnosti uvést. Je to Jan Sarkander, farář hořešovský, jehož život a smrt zvláště slavná zasluhuje podrobnějšího líčení.

Jan užel světlo světa ve Skočově ve Slezsku, městečku to vévodství těšínského, dne 20. prosince r. 1576*). Otec nazýval se Jiří Matěj, matka Helena, rozená Burocká (dle jiných zpráv Gurecká) z Kornic; oba vynikali ctností a zvláštní zbožností. Vroucím přáním rodičů bylo, aby synáček už od útlého mládí byl vycvičen ve ctnosti a ušlechtilých vědách. Boží prozřetelnost pak to řídila tak, že otce dříve, než-li ho Jan poznal, k sobě povolala. Matka pak, souc sprostěna jiných starostí, věnovala se tím více výchově svého syna. A tato neotálela; opustivši cizí sobě půdu slezskou, v níž mimo to vzrůstala se kacířství hrozilo více nebezpečím, odebrala se na Moravu do města Přibora, jež dříve bylo jejím bydlištěm. Zde našli se té doby důkladní učitelé mládeže, pod jejich dohledem vnímavá povaha Janova jak v náboženských vědomostech tak v nutných prvopočátcích vědy znamenitě prospívala. Než dále pokročil Jan, sa vnitřním vnukáním Ducha sv. veden k vypuzování kacířstva a ku šíření ctnosti křesťanské a snažil se také naučiti tomu, co oněm věcem napomáhá, totiž řečnictví. A tak skončiv s prospěchem výtečným výšší školy latinské**), odebral se do Prahy, aby se tam po tři léta věnoval filosofii. Avšak božská prozřetelnost chléjíc budoucího pracovníka na vinici Páně jistěji vésti a jiskru kněžského povolání v něm rozdmýchat; řídila jeho kroky do semináře svatého Václava. Tuto pak příkladem domácím chovanců k podobné snaze po lepších larech byl vždy více a více pobádán. Bylť tam ctnost a věda jako zdomácněna a po obojím toužil Jan s takovým pokrokem v učení, že ze žáka učitel a filosofie doktor se stal. Z Prahy uchýlil se za příčinou studií theologických do štyrského Hradce. Pročež právem jak Slezsko, tak Čechy, Morava a Štýrsko mohou si ho přivlastňovati. Avšak největší nároky má naň Morava, v níž žil jako školák a doktor, v níž zaskvěla se jeho ctnost a jež jeho svaté ostatky loposud uctívá. Neboť jakmile Jan se u svých představených prokázal onou pilností a ctností, že se nemuseli rozpakovati ho dáti vysvětit na knězství, natrhl se ihned po dokončení bohosloví na Moravu, aby své vlasti věnoval ovoce svých studií.***)

*) Pozn. Jan měl tři bratry: Václava, Pavla a Mikuláše, jenž se stal později kanovníkem Olomouci. Jan byl nejmladší.

**) Tyto studovat v Olomouci, kde bylo šest latinských tříd na školách jezuitských.

***) Janův náhled na mučení znal Jan toliko česky a latinsky. (Srov. Jan Sciutilla).

První obec, jež horlivého hlasatele slova Božího slyšela, byl Unčov,*) kam přišel jako kaplan. Unčované si ho velice vážili pro jeho pracovitost a duchovní útěchu, kterou jim skytal. Poněvadž však v tomto úřadě horlivostí apoštolskou brzo nad jiné vynikal, stal se nejprve farářem ve Zdounkách a pak v Boskovicích. Na obou místech vynasnažoval se ze všech sil, aby sčím bludu, jež se tu ujala, vyplemenil a nauky svaté víry hluboko do duší vštípl.

Dne 6. května r. 1616 stal se farářem v Holešově. Tam dostalo se mu mučednické koruny tímto způsobem. Město Holešov náleželo tehdy Ladislavu Popelovi z Lobkovic, velice horlivému to katolíku. Poněvadž tam už po 80 let hospodařili bludaři totiž od r. 1534 až do r. 1614, přemýšlel zbožný pán, jak by zjednal nápravu. Ale bludaři byli tenkrát na Moravě mocni. Konečně povolal do Holešova v říjnu r. 1616 jako missionáře P. Kristofora Stefelia a P. Jana Drachovského z řádu Tov. Jež., kteří s takovým úspěchem tam působili, že se modlitebny (sbory) bludařů mohly uzavřít, rok na to 4. října slavně posvětit a katolické bohoslužbě jako kostely zase vrátit. Bludaři jak čeští bratři tak luteráni nesli to sice těžce, ale odporovati si netroufali. Aby však tyto začátky nově vzkříšené katolické víry, čím dále tím více se ujaly a vzrostly, uvažováno, koho učiniti farářem. I uznán za nejzasloužilejšího a nejschopnějšího Jan Sarkander, jenž vědomostí a ctností všechny bludaře zastínoval. Pročez dosazen tento 6. května 1615 dle obyčeje na faru holešovskou. Vida, že je farnost teprve v počátcích, přičiňoval se, seč byl o její zvelebení. Často vysvětloval tajemství sv. víry, chyby bludu odhaloval, svatost římsko-katolické církve slovem i skutkem vynášel ve veřejných i soukromých rozhovorech bloudící přiváděl na pravou cestu, nevědomé učil, pochybujícím byl vůdcem. Peklo a jeho spojenci zuřili, nesouce těžce, že se jich počet umenšuje. Nejvíce však bludaře rozhořčovalo, že Jan ve své neochvějné horlivosti neustal, až je ze škol vystrnadil. Neboť tito nešlechtní učitelé vštěpovali do duší útlé mládeže se školní naukou zároveň své jedovaté názory; a proto je Jan ze škol odstranil a jiné lepší učitele mládeži zjednal.

Dále popudil proti sobě Jan Václava Bitovského, pána na Bystřici a souseda holešovského, zapřísáhlého nepřitele náboženství katolického. Jan žádal na něm právem desátek a když se tento zpěčoval, donutil jej k tomu nejvyšší mocí.***) Tím se Bitovského nenávist stupňovala v zuřivost, tak že o ničem jiném tak nepřemýšlel, než jak by Jana zprovodil ze světa. S ním spojili se různí bludaři neohroženého Jana počínajíc pronásledovati. I činili mu nástrahy, kde a jak mohli, tak že Jan doma i mimo dům ocitnul se nesčíslněkrát v nebezpečí života.

(Pokračování.)

*) Dle životopisu Matěje Procházky byl blah. Jan neprve kaplanem v Opavě, pak v Charvatech a na to v Unčově, kde se stal na krátko i farářem. Odtud byl odveden do Kroměříže do vězení jako rukojmě za svého bratra Mikuláše, jenž z vězení utekl.

**) Stěžoval si na u tehdejšího zemského hejtmána Ladislava Lobkovice.

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování.

Ptačí zob obecný (*Ligustrum vulgare* L.) z olivovitých jest silně větevnatý keř, kůry hladké, nahnědle popelavé, listů vstřícných podlouhle kopinatých, jako u vrb a celokrajných; květy jsou v kytkách; tvaru jako u šeflíku, ale bílé barvy a takéž vonné; plody jsou černé bobule zvící hrachu; roste ve křovištích, plotech, u břehů a hodí se velmi dobře do živých plotů; z jeho dřeva hotoví se cvočky do podešev a z uhlí stělný prach; bobule počisťují a za stará z nich

vyráběli inkoust, leč netrvalý. Někdy vytrvá listí na ptačím zobu přes celou zimu; na tomto keři a na jasanech žijí páchnoucí brouci »španělské mouchy« (*Cantharis vesicatoria*), kterých se upotřebí v lékárnách, a veliké zelené housenky statného večerního motýla lyšaje šeflíkového (*Sphinx ligustri*).

Drchnička a rolní (*Anagallis arvensis* L.) z prvosenkovitých má položenou nebo vystoupavou, rozvětvenou lodyhu a listy vstřícné, vejčité špičaté; květy na dlouhých stopkách červené, na pět cípkův rozeklané; roste hojně na rolích.

Ostružinník polní (*Rubus caesius* L.) podobá se jiným ostružinníkům, roste na rolích, u plotů, břehů a má sivě ojněné plody.

Řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria* L.) z růžovitých má přímou lodyhu, listy lichospešené, podlouhlé a hrubě pilovité, vespod bledší, květy v dlouhých dole řádkokvětých hroznech o pěti žlutých plátcích. Rostlina příjemně voní a roste na travnatých místech; odvaru se užívá od chorob prsních a měchýřových a doporučí se souchotinářům; chuti jest nahořklé.

Kručinka barvířská (*Genista tinctoria* L.) z motýlokvětých jest polokeř s přímými větvemi, listy kopinatými s květenstvím v konečných hroznech, květy žlutými; roste na stránch a pokrajích lesních, a dají se z něho hotoviti chvoštata; větvičky květonosné obsahují žluté a zelené barvivo; i v lékařství se kručinky užívá, větvičky a semeno čistí žaludek a ledviny, s medem ženou na pot; krávy a kozy ožirají mladé větvičky, ale mléko bývá prý po nich hořké.

Úročník lékařský (*Anthyllis vulneraria* L.) z motýlokvětých má oddálené listnaté lodyhy s listy lichospešenými a konečným lístkem největším; květy ve strboulech na konci lodyhy bleděžluté až zlatožluté a červenající; miluje zvláště vápenité půdy a jest dobrou rostlinou pícní.

Tolice srpková (*Medicago falcata* L.) z motýlokvětých podobá se vojtěšce a má květy žluté; s vojtěškou se zhusta kdy křížuje, což se snadně poznává na květech; roste na suchých pařezích.

~~medicago~~ Z okoličnatých:

Jarmatka větší (*Astrantia major* L.) má přes půl metru vysokou lysou lodyhu, listy přizemní na dlouhých řapících pětídlé, hořejší kratěji řapíkaté a přisedlé; obal, který s okoličkem květním jest stejně dlouhý, skládá se z 10—15 lupenů hvězdovitě rozložených, bělavých a na konci zelených. Jarmatka jest rostlina sláňá, kterou někde i v zahradách pěstují, roste neraději na vlhkých lesních lukách; kořen jest ostrý a hořký chuti a užívá se ho v lékařství dobytčím.

Bed. Jířček:

Vrchní Hospodář.

2. Zařízení bytu.

Ve knize Moudrosti čteme: „Když dle jistého zákona kolkolem ohražoval propasti; oblaky upravoval srchu a ohražoval studnice vod; když vůkol kladl moři meze jeho a zákon ukládal vodám, aby nepřestupovaly mezi svých, když odvažoval základy země, tehdyž jsem s ním byla, všecko pořádjíc“. (8, 27-30)

Popisuje se takto moudrost boží. A co říká věda, když trošičku prozkoumala to naše bydlíště. Praví jako písmo sv., že nemáme zde jistého, stálého bydlíště. Každým okamžikem můžeme všichni rázem zahynouti. Jako život jednotlivce, tak veškeren život na zemi visí jen na nitce. Občas nám to vládce světa ukazuje tou nebo onou pohromou. Je jisto, že nad námi bdí a naše bydlíště opatruje, by se nezhroutilo.

Ovšem rukama to nedrží, jako kdysi jistý zedník držel komín na střeše. Dva zedníci totiž dostavivše komín se umluvili, že, co zatím jeden z nich dojde pro peníze za postavení komína, ten druhý ho bude držeti, by zatím nespadl. A potom nechť komín dělá co chce.

Mnohem zázračněji ne komín nad střechou vyčnívá pevnina, na níž se hýbáme a žijeme, nad mořem. Nesmírná je převaha vodstva nad souší. Vyměřili a vypočítali, že kdyby ta hrouda, na níž pevně kráčíme, spadla do moře, toto by ji pochoválo do svého nitra na půl čtvrtá kilometru hluboko. Odlilo by moře tento spadek, učinilo by okolo něho mokrý obal, jenž by byl tlustý půl čtvrtá kilometru.

Lehko jako komín se střechy může země spalinouti do moře. Občas Bůh to ukazuje v malé n. Tak v Lisaboně se toho často dožili, že kus města spali i s lidmi do moře. R. 1755 zahynulo 60 000 obyvatel a podobná pohroma se stala r. 1858. Na nepatrném ostrově Krakotoe dne 27. srpna 1883 stal se výbuch tím, že do hořící sopky se dostala voda mořská. Následkem toho vyhozen ostrov i kus moře do povětří. a ještě v dáli 50 kilometrů tato vlna ohromná vyšlehla se na sousední ostrov Javu a v okamžiku pobltla a spláchla všechny příbytky lidské i s lidmi na pobřeží v obvodu několika mil.

Kdyby podobná pohroma se stala na ostrově Javě, kde je 20 ohnivých kopců, byla by vznikla potopa po celé zemi. Otřesem by byla celá pevnina spadla do moře.

A pohroma na ostrově Martinika je ještě v živé paměti.

Učenci vyslídili, že pro náš život je třeba, by byla tak veliká převaha vodstva na zemi. Ale i ta forma jak země tak moře je důmyslně vypočtena pro náš život. Poloha pevnin je tak upravena, že teplá voda z moře teplého proudem mořským se řine do krajů studených a nikdy naopak studená voda do krajů teplých. Kdyby Asie měla delší nohavice a kdyby Afrika ležela v nynějším svém lůžku na přič, trčíc ku jižní Americe, bylo by zle, velmi zle. Byl by v našich krajích led a sníh ustavičný. Teplé proudy mořské by nešly do krajů studených. Voda je jako kanna a dobrá kamna. To jsou nejlepší regulírky. Voda je živá, jenž ssaje v sebe pomalu teplo, a'e mnoho ho může v sebe pojmáti a zase pomalu je, když je přinucena, ze sebe vydává.

Moře je zásobárna vlhkosti zemské. Páry z moře vystupují vzhůru a neseny jsou větrem přinášejí krajům vláhu. Rozmohly by se na zemi pouště, kdyby voda z moře se nepřinášela v té míře, by se vlhkost zemská dostatečně udržovala dostatečně se napájela jezera a řeky.

Větší díl země stal by se pustým, kdyby se poměr vody ku pevnině změnil naopak.

Mraky přispívají k tomu, by země byla nám nejen příjemným, ale i možným bydlištěm. Ve krajích okolo rovníka bývá více jasno než ve krajích našich studenějších, ač tam přec hojně páry se zvedají z moře. A přece tam mraků neviděti. Je tam nebe většinou jasné. Cím to je? Tím, že páry se nemění ve mraky, leč když je ovzduší chladné. A než páry z moře se vznesou do vrstvy vzdušné hořenní tak chladné, že by se musily přeměnit ve mrak, než je vítr zachytí a zanese buď na sever nebo na jih. Dospěvše vlhčiny do krajů studenějších, nemohou se nahoře udržeti, proto padají dolů v podobě deště.

Je-li kraj povahy suché a sluncem zahříván, nabude vzduch schopnosti, by ještě více vodních par přijal. V takovém rozehrátém ovzduší i husté mraky plné vody se rozplynou, aniž by přšelo.

Je to jako s pijanem. Čím více je rozehrát, tím více nápoje snese.

Proto také okolo rovníku málo prší, ač tam z moře nejvíce vody vystupuje ve tvaru par. Jest v tom viděti vzácné Boží neboli přírodní hospodářství. Ohromné množství potřebné vody se lehkou dopravou větrnou přeneso do těch krajů, kde je vody třeba pro živočišstvo i rostlinstvo.

Lidé říkají: „Hostýn a Javorník kouří, ještě nebude pěkně“. Co to znamená? To, že je ve vzduchu mnoho par. Tyto páry nejsou ale jen nad Hostýnem, nýbrž

i nad hlavou, která vidí ten dým hostýnský, vzdálena jsou i několik kilometrů. Ale nad tou hlavou je vzduch teplejší než na Hostýně a proto neschladí ty páry tak, by na se vzaly viditelný tvar mlhy. Jsou nad námi páry, ale neviditelné, a když tyže páry vykonají pouť na sv. Hostýn, tak se ukážou tím, že sv. Hostýn kouří; a jdouce dále, zase se skryjí.

Je to průzřetelnostní chod zavlažovací na zemi, že okolo rovníka, kde je teplo největší, je nejvíce vody. Tam je většinou moře až na nepatrný kousek pevniny totiž: Sahary africké a úzký pruh jižní Ameriky. Pevnině ten úpal škodí. Když ale žhavé paprsky sluneční mrskají moře, toto se zahřívá a vypařuje.

Zahřáté vlny nesou proudy mořské do krajů studených jako na železnici ve vagoněch nesou roury horkou páru. Odpařené zase nesou větry buď na sever nebo na jih.

Jaký to důmyslný systém zavlažovací a oteplovací! A jak laciný? Dopravce toho, pan Vítr, nestojí nic. Dělá s' užitku špeditéřskou zadarmo. Nemá také žádných re-žijních výloh. Vítr hned je tu pohotově jako policajt. Přirozeně povstává, když v jednom kraji vzdušném je teplo a v sousedstvu jeho je studeněji.

Tak to prakticky uspořádal náš Vrchní Hospodář.

Dvoje uzdravení.

Dle vlastnoručního dopisu uzdraveného zpracoval J. Drbohlav.

I.

Často a často slýcháme od mnoha lidí, které Pán Bůh ve své nevyzpytatelné průzřetelnosti navštívil nějakým neduhem neb těžkou nemocí, která snad mnohdy po celá léta se táhne, ba mnohdy hrozí i smrtí, že tato jest člověka největším neštěstím, které ho jen stihnouti může.

A přece v mnoha a mnoha případech se stalo a stále i dále stává, že právě seslaná nemoc na člověka byla pravý opak toho, co lidé tvrdí. Jak o nemoci smýšlejí, že totiž jest neštěstím pro člověka, kdežto mnohdy bývá největším a snad jediným štěstím jeho.

Nehledě k tomu, že člověk po uzdravení z nemoci svého zdraví více si váží a spořádaněji žije, vystříhaje se všeho toho, co by jej opět do téže nemoci přivést mohlo, nýbrž on i na duchu prospívá a jistě i na svého Tvůrce a Pána srdečně vzpomíná, že skrze lékaře a jeho vhodné prostředky v léčení, jichž volil, opět zdraví navrátí.

Jak často se stává, že lidé jenž před svou nemocí na Boha ani nemysleli, o kostel celý čas snad nezavadili, ba mnohdy jen rouhavými řečmi jiné bavili, že po nemoci byli i na duchu uzdraveni, litující svého dřívějšího, snad i pohoršlivého života.

Na důkaz toho, podávám tuto skutečnou událost, uzdravení totiž jistého mladého muže, jehož vlastnoručně psaný dopis o celém průběhu nemoci, se mě do rukou dostal, kterýž milým čtenářům Hlasů Svatohostýnských k poučení a posouzení podávám.

Píšeť následovně:

»Byl jsem stížen vážnou chorobou v obličeji. S počátku zpozoroval jsem jen malý nádor, který mě však tak přilís neznepokojoval, neb častěji jsem viděl i u jiných lidí podobné malé nádory v obličeji, kteří přes to vše byli vždy zdraví a sliční.

Však milil jsem se. Netrvalo to dlouho a nádor můj ve tváři neočekávaně se zvětšoval a zapaloval. Byl jsem v hrozném strachu obávaje se, by z povážlivé otekliny nevyvinula se časem rakovina, neuprosná to nemoc, proti které bohužel léky buď málo, neb skoro nic neprospívají.

Připomínám, že jsem byl tehda jinochem, kdy vnady tohoto světa okouzluje mladé srdce báječným dojmem.

Má samolibost a domýšlivost mi namlouvala, že jsem statný, hezký jinoch, na nějž snad mnohé a mnohé dívčí oko s radostí a slastí pohlíželo. Za to však mnohé oko mých kamarádů závidi neodolalo nad mým darem, jakým jsem na sebe upoutával slabé pokolení ženské.

Nebude tudíž nikomu divno, jak myšlenka, že zhoubná rakovina zohyzdí mě pro vždy obličej a tudíž učiní mne po celý život předmětem odporu všech lidí.

Viděl jsem v duchu své kamarády, s jakou škodolibou radostí se smějí mé zohyzdné, dříve tak hezké tváři.

Byl jsem si vědom svého hrozného postavení a věděl jsem předobře, že všechny mé dřívější úspěchy se promění v nivec.

V takových hrozných chvílích přímo zoufalé myšlenky se mne zmocňovaly a mne skoro přemáhaly, otevírajíce mně beznadějnou budoucnost.

Postavení mé bylo hrozné. Zdálo se mi, že to snad trest od Pána Boha, na něhož, jak se sám ku svému zahanbení přiznávám, jsem po dlouhou dobu již zapomínal a jen svým choutkám a libůstkám hověl. (Dokončení.)

Až ku hrobu zpustlosti.

Obrázek od Anuše Šumavské.

Je tomu dávno, co přistěhovali se do Lhoty brzo po sobě kaplan Karásek a lékař Vendyš. Jako chudí nováčkové, kteří nastoupili životní dráhu, neměli mnoho výbavy, a co měli, to přivezl jim chalupník Dohnal z dráhy za soumraku beze všeho hluku a zbytečného vítání. Oba navštívili některé rodiny ve vsi, lékař pak ještě zašel sobě do hostince, kde mínil seznámiti se s mužskou lhoteckou honorací. Že kaplan neučinil podobnou návštěvu, měli mu za zlé a, jak to už v nynějším světě bývá, ztratili k němu veškerou důvěru. Však P. Jan, tak se totiž jmenoval mladý kněz, vytušil to stranění se sousedů jeho osoby, a proto jednu neděli vysvětlil v kázání farníkům mírnými slovy, jak nedůstojným je kněze vysedávání v hospodě, (zvláště, je-li její majitel jiné víry), a jak hříšnou bývá často žádost farníků, žádajících něco podobného na duchovním správci.

Ale tím píchнул P. Jan do vosího hnízda, které brzy vyrojivší se, obletovalo kněze, míníc jej zasáhnouti bolestně za pravdivá slova, která neopovážil se vyřknouti žádný jeho předchůdce.

„Aby nám boháčům takový študovaný chudák dělal předpisy, to nikoliv, to si počká ozývaly se úsudky sousedů, kteří vycítili, kam kněz v kázání slovy svými mířil.

„Svatá pravda, sousedé“, zasáhl do hovoru lékař, který dovedl si hned prvý den získati náklonnost vesničanů a byl odměněn za chválu a sliby osminkou přerovského ležáku — svatá pravda. Kněz má starati se o své věci, a nepředpisovati farníkům, kteří mohou si popřáti, a procož nemusí na žebrotu, jak mají žíti. Přiznávám se, sousedé, že se mi ten kaplánek na první pohled nelíbil. Ten ještě několikráte zasáhne do vašeho svědomí. Ale jen se nedat, to je hlavní věc! Vystoupit rázně proti každému kaplanovu jednání, a uvidíte, že ztichne jako beránek.

Tak a podobně poučoval lékař Vyndyš sousedy v hospodě, kteří pro několik pravdivých kněžských slov láteřili, jak svobodná chasa, když se pere při muzice. P. Jan seděl zatím v kaplance a přemýšlel, jak opatřit by mnohým dětem školní knihy. Neb otcové dítek na návrh lékaře poslali vzkaz knězi i učiteli, že oni dříve knih také neměli a umí třeba více jak kaplan s učitelem dohromady. P. Jan viděl tu bídu v rodinách, kde hlavy zvaly se sedláky a zemany při víně a masitých pokrmech, zatím co ženy s dětmi měly sotva na oběd. I bylo mu líto sedřených matek a nevinných dětí, proto přemýšlel sám, jak by sehnal dětem potřebné knihy. Bylo mu bolno pohlížeti na učitele, který den co den mořil se s dětmi při nepatrných výsled-

cích, a divil se muži tomu, jak s trpělivostí snáší vyučovací hodiny, za což dostane se mu od mnohých otců úměšků a pohrdání. — —

Avšak kde může zaklepati takový chudý kaplánek a žádati dárek pro dítky ne-
hodných otců? Věru, těžkou úlohu převzal P. Jan na sebe, ale s pomocí Boží a lidí
dobrých doufal, že zdaří se mu dílo to. Zaslal tedy několik dopisů různým spolkům
s prosbou o podporu, ba uveřejnil i v několika novinách prosbu o darování třeba
starších a opotřebovaných knih a tak s pomocí Boží a několika příznivců dostalo se
brzy dětem potřebných knih. Zaslal nad tím kaplanovým skutkem starý učitel a kam
přišel, všude vyprávěl, jakého dostalo se Lhotě dobrého kněze. Sotva však dověděli se
to sousedé, roztrhali dětem darované knihy a nakoupili z pýchy nové. O šem že na
vyplacení musela si žena s dětmi utrhout od úst, zatím co muž chlubil se, že ne-
potřebuje žádných milodarů.

Nebyli by snad bývali sousedé tolik zaujati vůči P. Janovi, kdyby nebylo dr.
Vendyše, který sotva se ohrál ve Lhotě, počínal si jako by byl hlavou obce. Však
také doufal, že bude mu ten čestný úřad svěřen. Za tím šel proti kněžím, zvláště
proti P. Janovi, a vtloukal do zabeđených paic selských — jak vyjádřil se často-
kráté mezi sobě rovnými pány — pokrok a novodobé názory. A měl štěstí. Dařilo se
mu znamenitě, třeba že ordinace pokoj hostil mlokdy jakého pacienta. Inu postarali
se o svého učitele a rádce sousedé, jeho žáci nakrmili ho tím, co urvali od úst ro-
dině. A tak obec beztoho dosti ve smutných poměrech nabyla tvářnosti i rázu ubožšího.
Čeleď sem tam čichala k modernímu pokroku a nestarala se o své povinnosti, ba i místo
kostela chodila raději do okolí k muzikám. A tak pustla obec jak hmotně tak i mravně.

„Toho je příčinou ten pokrokařský Vendyš“ hrozily ženy rukama k lékařovu
obydlí.

Avšak ten málo si dělal z hrozeb žen. Vždyť bylo mu dobře mezi jeho žáky,
kde utápěl všechny lepší city, měl-li jaké, v a koholu, pustna při tom vůčihledě.

Ale najednou počalo lékařových přátel ubývat. Snažil poznati zhoubu hlásaného
pokroku anebo ohromily je dluhující obnosy a nepořádek hrozící statkům katasrofou;
zkrátka není jisto, co odtrhlo je od toho povílalčka Vendyše, jisto ale je, že kroužek
„osvícenců“ tenčil se čím dále tím více. A ku podivu. Den co den bylo možno zřítí
toho neb onoho souseda v kostele, ovšem v zadu ve přítomí neb studneda jim za-
njmouti místa v lavicích, a e osmělivše se, přicházeli do chrámu Páně, nejdříve do
zadu, pak blíž a blíže, až usedli na místa jim vykázaná. Radovali se kněží i man-
želky mužů z obratu, jaký nastal, jen Vendyš zuřil a proklínal ty černé jezovity, třeba
že neměli žádného podílu na obratu tom. A hluouček Vendyšových přívrženců se stále
a stále menšil, až jednoho dne zůstal sám seděti v hostinci u žida. Klel a nalával
na díru, do které zapadl, ba na celý svět a spil se tolik, že hostinský z vděčnosti
„vyprovodil“ jej na náves a praštil dveřmi. Ještě několik dní pobyl Vendyš v obci,
až jednoho dne, rozprodav co nezabavil žid — hostinský, odejel z obce, kde kvetly
proč plané růže, které ale brzy opadaly. Ztratil se a žádný dlouho nevěděl, kam za-
padl. Ostatně, takové příběhy se stávají denně, proto nemožno na ně dlouho mysliti.

Jednou putovalo lhotecké procesí na sv. Hostýn a s večerem dorazilo do Bystřice.
Po chvíli přistoupí jeden poutník k P. Janovi, který poutníky provázel, a ukazuje na
nedaleko se potácejícího muže po náměstí, pravil: „Hleďte, věrný pane, Dr. Venlyš.“
Opilec zaslechnuv své jméno, obrátil se a dodal: „Vendyš, proletář — růženečkář.“

S bole tí pohlíželi lhotečtí poutníci na spustlého muže, který kdysi pln buja-
rosti, ovšem se zhoubnými ideály usadil se v obci jejich, kde mohl míti zajištěný a
slušný život, kdyby nebyl místo lékařské praxe zabýval se věcmi, které vykopaly mu
brob spustlosti. — — —

Ale zda není takových lidí, kteří místo povolání svého hledí si „moderního po-
kroku“, v dnešním životě více?

— Dominikáni mají nyní v Římě papežskou universitu, kterou navštěvují alumnové české koleje.

Anglie. Ženy neustále se domáhají volebního práva poslaneckého do sněmovny. Avšak doposud všechny jejich snahy zůstaly bezvýslednými. — V Indii je proti Angličanům povstání.

Bulharsko. Knížectví bulharské, jež se po přivtělení východní Rumelie prohlásilo za království, bylo jako království už uznáno od

Persie. V Persii vzpoura proti Šahovi ještě není potlačena.

Dary pro sv. Hostýn.

Krásnou albu a zlatem vyšívanou bursu pí Emilie Knchynková z Prachatic. —

Doporučujeme zaslané.

Hlas (americký), katol. dvojtýdenník. St. Louis, Amerika.

Katolík, katolický dvojtýdenník. Chicago, Amerika. Ruska.

Eucharistia, měsíčník. Vychází v Olomouci.

Křesťanský Dělník, měsíčník. Vychází v Praze.

Katol. Noviny, týdenník. Ratibor, Pruské Slezsko.

Literatura.

Studentská hlídka. List katol. studentstva československého. S redakčním sborem řídí Vil. Bitnar. 1. ročník, 1. číslo. Předplatné 2 K. Praha VIII. 444. — Vítáme s radostí a doporučujeme co nejvšeleji. Je dobře, že se naše katol. univerzitní omladina počíná hýbat. —

Svaté pole Matice Svatohostýnské.

(Pokračov.)

Dp. Knopp Fr., farář z Těšetic. Kašpaříková Marie z Lipníka. Klvaňova Marie z Všechnovic. Kopřiva Pavel z Nivnice. Kocvrlich Frant. z Bilska u Choliny. Koupil Petr z Postřelmova. Kašuba Josef Ratiškovice. Kamenická Barbora z Králova Pole. Konečná Anna z Jarohňovic. Kameníčková Kat. z Dol. Štěpánova. Koupilova Peregr. z Postřelmova. Křížek Jaroslav z Olšan. Kvapilova Cecilie z Nákla. Kokořský Václav ze Zárošic. Klejz Valentín z Drahotuš. Kudr Štěpán z Veteřova. Knapp František kanovník z Olomouce. Čeněk J. z Kostece. Kraus Josef z Miletína. Krause Anna z Plzně. Kopecká Petrn. ze Zábřeha. Kopecký Josef ze Zábřeha. Kopecký Emil ze Zábřeha. Kouřilová Marie ze Zábřeha. Karlíková Marie z Veselí. Kleveta Jan z Jihlavy. Kološová Rozalie z Klokočova. Krejčířiková Františka z Těšovic. Dp. Kymický František, farář z Bystřice p. H. Kořínek Fr. z Místku. Krejčířik Vladimír z Holce. Dp. Krystek Tomáš, farář z Jedle. Králíková Anežka z Počernic. Kašparová Josefa z Hrabanova. Krausová Marie, soukrom. z Hranic. Kučková Florentýna z Jindřichova u Letovic. Kurková Kateřina z Otice u Ovavy. Kubíková Kat. z Nov. Města. Křiváková Fr. ze St. Města. Kapustová Marie z Chorýně. Koutný Jan z Chorýně. Indra Jan,

nadučitel v Lubné. Kuča Karel z Paskova. Křížan Ant. z Kněždubu. Kubáček Vinc. z Jestřabce. Kolek Jan z Vlčnova. Krýlova Zlka z Příkop. J. Kleveta z Jihlavy. Kološová Roz. z Klokočova. Krejčířiková Fr. z Těšovic. Dp. Kynický Fr., farář na odpč. v Bystřici p. Host. Kořínek Fr. z Místku. Krejčířik Vlad. z Holce. Dp. Krystek Tomáš, farář z Jedle. Králíková Anežka z Počernic. Kaluža Jiří z Popovic. Kalužová Barbora z Popovic. Konvičková Anna z Kozlovic. Kostková Barbora z Kozlovic. Kaluža Ant. z Popovic. Klanicová Anna z Bránek. Konopčíková Žofie z Oseka. Rodiče Klimečtí z Přibora. Konečný Antonín z Milokoště. Kubíčková Ant. z Ptení. Jan a Anna Kořenek ze Znarov. Arnošt Koutný z Polanky. Marie Karasová z Kostece. Karas Frant. z Lyžbice. Konečná Marie z Nemochotic. Knotová Anna ze Star. Města. Koučický Jan Kroměříž. Kubíčková Ant. ze Ptení. Kozlík Fr. Napajedla. Kráčeková Jos. Val. Klobouky. Kateřinářková Ver. Valaš. Meziříčí. Kubíková Anděla Hranice. Kostková Bar. Polešovice. Klímová Karolína Židlochovice. Kvapil Jan Příkazy. Křivová Marie Pr. Bečva. Křichková Barbora Kostelec. Dp. Kadláček Jan Moravičany. Ketzlíková Anna Hranice. Kutač Frant. Drholec. Kujova Klára Hrušky.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBORIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.**

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosalkové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vychovávací ústav v Kocleřově

(Ketzelsdorf) u Svitav přijímá dívky škole odrostlé které si přejí naučiti se němčině, frančtině, hudbě, vyšívání, malbě, šití a přistřihování prádla i šatů, vaření, žehlení atd. Krajina lesnatá, velmi zdravá. Blíží zodpovídá Správa ústavu.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Naším českým hospodyňkám nabízí rukodílná tkalcovna **M. Jirové v Novém Hrádku** (na pomezí Pruska)

ZBYTKY

svých výrobků velmi levně. Nejen z levného, ale též z nejlepšího zboží a to: zefíry, kanafasy, flanely, plátna, modrotisky, utěrky atd., balík 50 m, lepší druh 40 m za 20 K franko. Široké kanafasy, krizety, lněná plátna, barchety, zefíry, sateny atd., 30 m za 20 K franko. Kusy dle přání 2—10 m dlouhé. Poloviční balíky na zkoušku za 10 K nevyplacené.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle, levně a moderně

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya v Holešově na Moravě.

Vína dalmátská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaludky dečními nemocemi trpící.

ka odporučeni červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 hal. za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

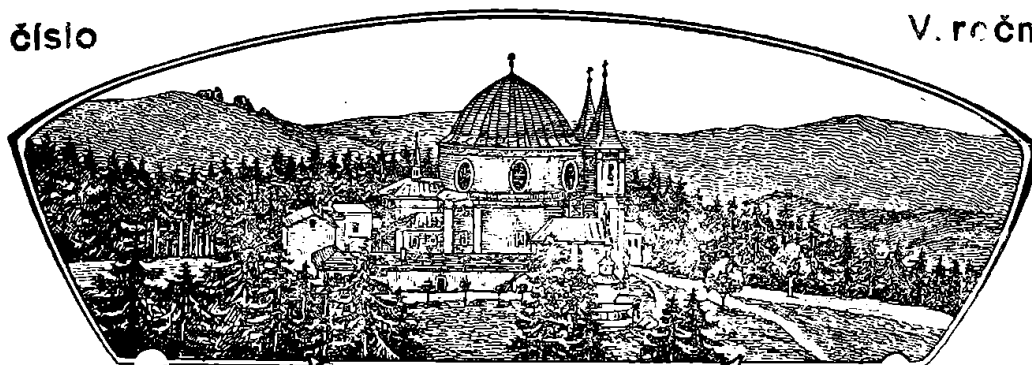
majitel realit a velkoobchod vínem, **Rjeka (Fiume),** Přímoří. Důkaz velké množství, poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

2. číslo

V. ročník

Obsah: V rajském Olivetu (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Dějiny Sv. Hostýna. — Hlavní oltář na Sv. Hostýně (Obráz). — V Chrástěňských hvozdech u Vltavotýna (Báseň). — Život a smrt Bl. J. Sark. — Z květeny Svatohostýnské. — Vrchní Hospodář. — Dvoje uzdravení. — Varujte se sňatků mezi pokrevními příbuznými. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Redakci zasláno. — Z církve a světa. — Inzeráty.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. Vzdávám tímto nejvřelejší díky za vyslyšení prosby a uzdravení nemocného dítěte nejsv. Srdci Páně, nejbl. Marii Panně Svatoh. sv. Antonínu Pad. a sv. Aloisiu jako patronu a doporučuji všem, kdokoli se v nějaké nesnází nalézá, aby bez meškání o vyslyšení prosil. I. Z. v M. u Vš. — Plní svůj slib vzdávám tímto nejmilostivější Matičce Svatoh. nejvroucnější díky za uzdravení dítěte z těžké nemoci. F. U. v B. — M. J. z R. děkuje nejbl. Rodičce Svatoh. a sv. Klimentu Hofbauerovi za uzdravení z těžké nemoci. — Rod. Sm. v K. u P. děkuje za uzdravení dcery z těžké nemoci. — M. V. v Č. S. (Čechy) plní svůj slib, vzdává Matičce Boží povinné díky za vyslyšení a odvrácení c. oroby oční. Též děkuje tisíckrát Panně Marii Svatoh. a sv. Antonínu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. — P. M. z T. děkuje Marii Panně za uzdravení v krční nemoci. — A. M. ze Z. vzdává tisícere díky Marii Panně Svatoh. za uzdravení dítěte z těžké nemoci. — Tisícery díky Panence Marii Sv. Hostýn. a sv. Antonínku za vyslyšení. Měl jsem ztracenou věc, kteráž mě velmi trápila. Mimo nadání k mému podivení věc se našla; což hlásím J. K. rolník v Os. — V. Sk. v Br. děkuje Matičce Sv. Hostýn. za uzdravení od velkých bolestí v hlavě činíc za dost slibu svému. — Fr. Sm. v M. vzdává díky za vyslyšení, prosby, kterým ve svém utrpení potěšena byla, majíc pevnou důvěru, že Matička Sv. Host. v tomto zármutku pomůže a též pomohla. — J. P. v Br. . . vzdává vroucí díky Panně Marii Svatohostýnské

za uzdravení očí své sestřenky, která trpěla těžkým neduhem tak, že lékaři se vzdávali vsí naděje na uzdravení a my v úzkosti a strachu, že oslepne utekli jsme se k té, která divy tvoří, slíbivše jí, jestli se jí oči uzdraví, že to uveřejníme v Hlasech Svatohostýnských. Oči se jí opravdu uzdravily a jsou již delší dobu úplně zdravé; čehož Matce Boží nechceme zapomenouti.

Počasí na Sv. Hostýně. Polovice měsíce března, dostoupla výška sněhu až na 105 cm od toho dne počal sníh pod míle hřejícím sluncem tát. Zvláště jej ale ubývalo, když od 21. — 26. března skoro denně na něj padal teplý déšť. Do konce března zmizel úplně až na závěje, které v polovici měsíce března dosahovaly místy výšky až 3 metrů. Koncem března byla průměrná teplota + 7.0 C. Měsíc duben počal proměnlivým počasím. Až do 5. dubna bylo poněkud zima. 6. dubna ráno ukazoval teploměr naposled — 1.7 C. Tím dnem začínaje stoupala teplota. 12. dubna ukazoval teploměr až + 11.6 v poledne. Černé mraky se proháněly skoro denně po obloze za silného větru. Skoro denně přeloz a častěji se ukazoval ještě sníh, který se v severních krajích nějak opozdil že k nám ještě tak pozdě zavítal.

Svátky. Svátek sv. Josefa slavilo letos mnoho křesťanských mužů na Sv. Hostýně. Kostel byl zcela plný, kázání a zpívání mše, na 200 přijalo sv. svátosti. Za to na svátek Zvěstování P. Marie nebylo takového účastenství na Sv. Hostýně, ač bylo také lidí dosti. O svátcích velikonočních, ač nebylo příliš pěkné, připutovalo po oba dva

dni hodně raného poutníků z blízka i z dálí.
Dary pro sv. Otce. Sv. Hostýn 10 K, — nejmenovaná 0:50 h.

Cesty přímé od nádraží Bystřice p. H. na Sv. Hostýn mohou použití toliko jednotliví poutníci.

Sv. missie. Od popelečné středy až do II. neděle po Velikonocích apoštolovali strážcové Sv. Hostýna, P. Superior Rejzek, P. Videnský a P. Dvořák na sv. missích neustále ráz na ráz. Už v lednu v oktávě nejsv. jména Ježíšměly Prasklice své hody duchovní. Na popelec zahájena obnova sv. missie v Lomnici u Tišnova, svědčíc zbožnému lidu moravskému 2000 poutníků, nato v Panských Dubenkách a v Radkově; na obou místech ač hrozné vánice nastaly, že ani železniční dopravy pro spousty sněhu nebylo, přece neohroženě brali farníci podílů hojného dle pořádku missijního od rána do večera. Za tím se odebral P. Superior z Lomnice přes Prahu do Loun, kde přes 10.000 obyvatelstva, aby tam s P. Jemelkou od 7. — 14. března odbýval sv. missii. Zde bylo jen školní mádeže bez realk na 1500. A zúčastnili se zde sv. missie alespoň večerních kázání i všechny téměř úřady. Z Loun byla výprava drahou přes Rakovník a Beroun na obnovu sv. missie k milému p. děkanovi Alois. Kulišovi na Bílé Hůrce, kde nás opět jako v loni poctil svou návštěvou J. b. M. z Č. Budějovic Msgr. Jos. Ant. Hůlka. Sv. svátostí přijalo daleko přes 2000 ještě více než loni. Sem přijel za P. Superiorem z Moravy P. Videnský, kdežto P. Dvořák jel na Sv. Hostýn, aby tam na svátky sv. Josefa a Zvěstování P. Marie s P. Malým vyhověli poutníkům. Na blízku Bílé Hůrky jest starožitné okresní město Týn nad Vltavou, kde druhdy před husitskými válkami bývala kapitolní kolej, arciděkan s 39 podřízenými farnostmi. Lid je zde věrný víře katolické; což dokázal návštěvou a přijetím sv. svátostí na 4000. Zajisté svědectví dobré vydali svému vys. důst. p. bisk. vikáři Jos. Lhotskému. I sem přijel z Č. Budějovic na svěcení missionářského kříže P. T. p. biskup. Nedaleko jsou Chrástany. Proto ještě večer po zakončení se odebrali missionáři do Chrástana, aby v pátek na svátek Bol. Matky Páně mohli ráno započítí sv. missie. Chrám Páně tento jakož i Týnský má patrona J. Em. kardinála pražského. V sobotu pak přijel sem za missionáři P. Dvořák vykonav v Kroměříži výroční pobožnost u sv. Mořice k Bol. Matce Boží, protože P. Superior odejel na Mělník, aby tam na květnou neděli započal sv. missii s P. Jemelkou Král. věnné město toto jako v Lounech vzpíralo se proti sv. missii, než milý a horlivý P. T. p. kanovník a probošt J. Bernat věda co činí, nenechal se nijak zvíklati v předsevzetí svém podobně jako v Lounech P. T. p. děkan a okres. školní inspektor Ant. Stýskal jsa ohrožován od nepovolných v povolání svém. Z Chrástana na Bílou sobotu stěhovali se P. Videnský a P. Dvořák přes Prahu

do Lenešic u Loun, kdežto P. Superior se vrátil před Božím Hodem na Sv. Hostýn. Poslední sv. missie byla od 18. — 25. dubna po neděli Provodní v Družci u Slaného a zároveň příprava na generál. visitaci, kamž ráčil J. Em. kníže-arcib. pražský kardinál Leo Skrbenský dne 28. dubna zavítati. Strážcové tuž Sv. Hostýna sletli se po svátku sv. patrona českého sv. Vojtěcha a sv. evangelisty Marka opět na Sv. Hostýně, aby se připravovali na brzké pouté Svatohostýnské.

Z Posv. Velehradu.

Duchovní cvičení pro rolníky se budou konati na posv. Velehradě od 15. května večer do 19. května ráno. Kdo se jich míní účastniti, ať se přihlásí nejdéle do 11. května na adresu: Kolej T. J. na Velehradě. Za stravu ač. platí se 7 K. Žádoucné, aby účastníci byli v sobotu 15. května již o půl šesté na Velehradě. Duch. cvič. se končí 19. 5. okolo půl osmé hodiny ranní.

Z církve a ze světa.

Čechy. Záf píše: »Lež je, že papež musí úřady platit! Petrský halíř je k osobní potřebě a rozhodování papeže, který má do set milionů sahající jmění, milliony uložené u pařížského bankéře Rothschilda. Církev topí se ve zlatě a kdyby papež skutečně potřeboval peníze, ať se obrátí na mnišské řády; vždyť jmění jezovitského řádu samotného odhaduje se na 15.000.000.000 (patnáct tisíc milionů), takže na hlavu jednoho jezovity připadá asi million! Proč chce ve jménu víry lákat krejčárky od nejnuznějších? — »Neolupuj chudých pro chudobu jejich, volal už starozákonní prorok!« Nebohá jezuitská hlava, dodáváme my k tomu, jak asi je otláčena od nesení onoho millionu! Divno, že redaktor »Záře« nevstoupí honem do řádu, aby pomohl nést. Co se týká sv. Otce, myslí také »Volná myšlenka, že by mohl nechati vybírání petrského halíře a přijmouti za to od italské vlády nabízené prý tři milliony ročního platu. Než, chudák, jistě by hladu umřel, kdyby měl čekati na peníze od Italie, která sama nemá nic, a i kdyby měla, nic by nedala. — Ústřední vedení zakazuje hasičům, aby se nesúčastňovali církevních slavností. Jakým však právem, je těžko říci. Snad uvědomělým katolickým hasičům stříkačky tak dobře nejdou a oni sami nejspíš také tak obratní účastňují-li se církevních slavností? Je to podivné, kam zášť proti náboženství vede. Už poučívá se tělocvičných a humanitních spolků, jako je »Sokol« a »sbor hasičský«, aby se potíralo náboženství a bezohledně znásilňuje se většina členů těchto sdružení. Jak dlouho si to dají katoličtí členové, kteří svými schopnostmi a penězi tyto spolky podporují libiti? A »Český Učitel« v čís. 27. souhlasí s tímto znásilňováním fka: Věřejnost (jaká pak? Snad několika volnomyšlenkářů a soc. demokratů? Pozn. red.) apeluje na učitelstvo, aby mocným vlivem

2. číslo.

1. května 1909.

Fr. Leubner:

V rajském Olivetu.

Vdp. Jos. Trykarovi v Černoušku pod Řípem.

Šel Pán Ježíš do zahrady
v rajských stromů stín a chladu.

Bočně vzdychal, slzy ronil,
v rosnou trávu hlavu sklonil.

Rosou myl své rány drahé
svěží krví v nově vlahé.

Kvapem jdou tam boží svatí
s poklonou se otázať:

„Co tak smutnější, milý Pane,
že Ti z očí slza kane
a hruď vzdychat neustane?“

„Počítám své rány drahé,
čerstvou krví v nově vlahé.

Nebolí však dávné rány,
tehdy na smír vin jsou vklány.

Jiná bolest, nové kříže,
v očích slza, v hlavě tíže:

Co já v dnů jsem trpěl mále,
že svět čini neustale.

Hlava ve tmy bédnem hoří
o bílé sní lidstva zoří.

Dá se, dní — a lidstvo slepé
do té hlavy trní tepe.

Daň, co kol jen blaho sije,
nevědek s hanou na kříž bije.

I jen kříž a s touhou ryzí
bedra nesou k spáse cizí.

Hadem lstí, křiva ovinuta
noha stane, jak v zem vkuta.

Jde-li dál, ať jízvou pálá:
hřeb ji protkne, raní skála.

Lásce vstříc se zloba zlotí,
srdce mrazným hrotem shrotí.

Jděte, Svatí, jděte spolu
do údoľu slz a bolu.

Dnes jest svátek: Velký pátek.
Prodlete u lidských vrátek.

„Postavte se pod kostely,
byste v světě uviděli,
tak-li dosud, lépe je-li.“

Svatí jdou, ať návrat v snadě:
sotva slunce na západě.

Kolem Pána stanou němě.
Mlčí, mlčí, kloní téměř...

Kde dlí Svatí české země?

Nejdou dnes, mi na sobotu.
Alleluja chudou notu

bez českých má v ráji hlasů,
o Vzkříšení — málo jasu,

a to slunko na hoře boží
poskočilo v oblaky loží,

pohlédnout, zda v slz tam dešti
kudy bloudí Svatí Čeští...

Po neděli po provodní
z domova jedou Svatí rodní.

Svatý Václav pod korunou
Klesle kloní hlavu junnou.

Skrání jízvu mokvající
v studu tají volnou kšticí.

Biskup Vojtěch — hloží v nohou;
trnám dral se poutí mnohou.

Dva a dva jdou dále řadou,
dlaně k srdci v Bohu kladou.

Ve kvetoucím rajském sadu
Kristus Pán jich vítá řadu:

„Dědicové české země
pozdě vracíte se ke mně!

K nebi jdete po pašiji,
dole snad v ní dosud žijí?

Vám i to žel v rodném luhu:
druhem druh ji strojí druhu.

Ach, vím vše! . . . To jedné rcete:
Proč v ráj zpět tak pozdě jdete?

„Hojivě ráj vesnou kvete,
léčí vůní od poupěte,
jaká bolest vás jen hněte?“

Mlčí tlupa, slova nedíc.
Poklonil se Václav dědic:

„Dovolil's nám v zemské kraje,
jízvy ran svých počítaje.

Na zemi ran není čísla,
kam kdy zloba pěstí křís'a.

Krve své již kapkou drobnou
podmanil's vin kletbu zlobnou.

Ach, nač krev Tvá proudem tekla,
mohouc kapkou zbavit pekla?

Proto všem se rány množí,
kdo tvou jdouce stopou boží,

lidstvo vedou k Olivetu — —
Dálnou, dálnou mají metu!

Hle, kdo lidstva pouť zná trudnou,
radosti mu vlastní chudnou.

Kdo dlaň s bědnou bratří spíná
svého nebe zapomíná.

Kdo v béd lidských bloudě hvozdě,
do ráje se vrací pozdě.

Kristus Pán mu s výtkou čelí:
„Totéž druzí Svatí zřeli.

Téhož dne však byli zpátky,
kdežto Vy — kdes bez pohádky . . .

Jdete pozdě — hmotné hody
bez vás v nebi do provody.

Smutno v rajském Olivetu
bez českých je ctností květu,
bez vašeho blaha vznětu.

Bez radostí českých duší
ráj zde — a Bůh ráj jen tuší.“

Svatí z Čech, ni omluv slova . . .
Snad jich mysl trpkost chová?

Promiň, Pane, vševědoucí,
jakž jich srdcím jinak tlouci?

Svatý Václav kloní hlavu:
„Vše buď Bobu na oslavu!

Bez radosti českých v nebi
smutno, jak ni o pohřeby?

Jak jest bez nich dole tedy
v mraku popeleční středy?

Ach, jak tedy v zemi naší,
kde jen bol v květ nový raší?

. . . Pro radost tam svatý Jiří
otevíral jaro svíží.

Stoje Řipu na vrchole,
mávnul kopím — hle, co dole?

Dnem se zlaté slunce mihne:
roztál sněh a země jihne.

Láme se jak o hrot kopí:
sedmikrása louky kropí.

Jaro, jaro! A my v divu.
hledíme; viz, rodnou nivu!

Vrací se k nám jara svátky,
kraj se jasní do pohádky,
z radosti my pozdě zpátky!

Kéž by touhám pracné snahy
brzo týž den vzplnul blahý!

Ač tam lkají srdce věrná,
mozolí se ruka dělná,

kéž i tomu vzkvetla vesna!
Jaký vděk a radost plesná!“

V slzách mlkne svatý knězic.
Na kolenou řada ležic,

k Pánu vzpíná v prosbách ruce.
Kristus Pán dí po pomlce:

„Zas tam u vás jaro kvete? —
Svatí Boží, nezazlete:

Co jste nešli, byl mi rádcem
Pankrác, Servác s Bonifácem.

Za vámi se k zemi dali,
cestou jste jich nepotkali?“

Odhodlal se rytíř boží,
svatý Jiří, zahovoří:
„Oni svatí bez přiroku;
po jejich však divno kroku!
Ledoví to, Pane, muži:
rozlily zas mrazem luží.
Květ ti kde, byť na rozpuky,
vadne dotekem jich ruky.
A kde slibné zrno klíčí,
mrazivé je dechnutí ničí.
Pevný ozim sotva zmaří.
Jak však bude útlé jaří?
Jak jest touhám skráně mladé,
smrt, když na ni ledy klade?
Krutý trest to za prodlení...“
„Není trest to, Jiří, není!
Vzpomínám já Tvého Řipu,
pod nímž Čech kdys štípil lípu.

Rok co rok se vrací na zem,
otvírej ji kopí rázem.
Dobrá zem, kde k žatvě rodí,
přehánka jí neuškodí.
Není-li tam srdcí ledných,
vstane jaro v zemi bědných.
Není jaro nedohledným,
jen když nikdo mužem ledným!
U vroucím jen nikdo chtění
ledovým ať mužem není.
Dlouhá touha, cesta kříže,
jinak ani k ráji blíže.
A byť zlý se žlučí zlotil,
kdo se v prosbách krví potil
a dlaň v práci dral si hnětu
ráj chtěj v českém Olivetu.
Na vzdor vzkvetou vesny vnady
pod lípou i nad úk'ady!“

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XIV.

»Já jsem jako lilium mezi trní« (Pls. Šal. 2, 2.) volá nám nejsv. Maria Panna. Že růže jest královnou květin, ví každý: než co jest lilie v zahrádě? Pod vným věru zjevem jest lilie. Zdaž se k ní smíme přiblížiti jinak nežli vážně? Zdaž nevynutí si sama na každém, kdo se jí dotkne, pocit uctivosti? Podívejte se na ni: Její vysoký stonek přímý ji povznáší nad druhé květiny, její střídavé lupeny, její sněhobílý květ buď v hroznu buď jednotlivý její silná a přece libá vůně — to vše známe. Ani není neznámo, že jest odznak nevinnosti.

Zajisté vše jest tu vážné a vede každého k vážnosti. Důvtipně prohlásil jistý pěstitel květin fka, že by porovnal květiny ostatní oltáři — a lilie vidí se mu býti knězem u oltáře. Významné a pěkné rčení; nebo jako oltář určen jest, aby sloužil cti a chvále Boží, od oltáře aby se vznášela libá vůně vzhůru ze srdcí křesťanských, tak květena vesměs velebí svým zjevem Boha svého a vůní svou libou ukazuje, čím i život náš má býti. A co by byl oltář bez kněze? Ejhle tak i květena má svého kněze v bílé říze a to jest lilie.

Nás ovšem hlavně zaměstnává lilie, proto že jest o d z n a k n e v i n n o s t i, s y m b o l č i s t o t y. Nahlédneme-li do písem sv., pozorujeme, že jaksi minul kolem druhých Pán v zahradě uzavřené, ale u lilií stanul. »Oznam mi, kde pase můj milý« čteme v Písni Šalom. 1. 6. a odpověď slyšíme, že »pase mezi liliemi.« (tamtéž 2. 16), t. j. že se rád zdržuje mezi liliemi a rozkošl mu jest obcovati s dušemi čistými. Jak pak by ne? Jestli sám čistota neskonalá, jenž ani z daleka nemůže hleděti k tomu, co čistotné není.

Nuže koho z d o b i l a u všelikém tvorstvu tato krásná ctnost více nežli Marii Pannu, která od prvopočátku skvěla se jako nejkrásnější lilium a proto předmětem radosti a rozkoše byla Nejvyššímu. Nám pak volá slovy v knize Moudrosti 4. 1.: »O jak krásné jest čistotné plémě ve skvělosti; nesmrtelná zajisté jest památka jeho, neboť i u Boha známé jest i u lidí,« totiž ve cti u Boha i u lidí.

Poukáží jen několika slovy na výhody ctnosti této, aby se jí nikdo neleká, nýbrž za drahý klenot ji měl, si ji zamiloval a ji chránil u sebe i u jiných. —

Zajisté má hluboký podklad, který poznávše vidíme, jak rozumné jest a prospěšné životu věčnému ano i časnému a to jak dle těla tak dle duše. Nerozpakuji se říci, že záhuba člověka na duši i na těle má svůj kořen v této hříšnosti ať osobní ať u předků jeho; proto všeliké brodění se v této vodě kalné bývá až osudné. Za to o s v o b o z u j e nás tato právě křesťanská ctnost od mnohých a mnohých běd a svízeli v životě pozemském. Jak to? Ani nechci zaváděti o takového ubohého otroka aniž se ho dotknouti. Vše zapáchá, byt se i zakrývalo voňavkami a líčením nevím jakým.

Pozorujte jen z daleka, čím se obírají jeho oči, obrazotvornost, zájmy, hnutí? Co rád slýchá, co jej nudí? O čem mluví jazyk jeho? Čeho se dotýkají ruce jeho? Vše slouží podrážděné smyslnosti, aby byla ještě více podrážděna. Nepodobá se takový nešťastníku, jenž požil jedovaté kyseliny, která užirá mu života až jí podlehne?

Mimo to což není takový zpětivec vystaven ustavičně věčnému zahynutí? Vše ho dráždí, ani v hodině smrti nemívá pokoj! Svatí, kteří ohavnost hříchu poznávají hlouběji nežli obyčejný člověk, mají za to, že největší část zavržených přikládá vinu právě této nepravosti. Co z toho vysvítá, jest patrné.

Než krásné jest plémě čistotné, u Boha i u lidí jest ve cti, ba nesmrtelná jest památka jeho. Zdaž to nejsou veliké příčiny, pro něž si vážiti jest této ctnosti?

A jaký po ž i t e k s k y t á v zápětí? Nevinný přiodívá se rouchem andělským, bera na se jejich vlastnosti. Blahoslavení čistého srdce; neboť oni Boha viděti budou,« jako andělé. Taková duše jest oschopněna hlubšího poznání nabýti u věcech duchovních. Jako orel vzhůru se nosívá k slunci, jehož paprsky ho neoslní, podobně sv. Jan, miláček Páně, Apoštol, Evandělsta a Prorok, pro svou nevinnost, orlici se připodobňuje, hledě upřeným a osvíceným duchem do slunce spravedlnosti.

Nevinnému n a r o s t o u křídla, že o perutích andělů hbitě a ochotně a pilně vykonává v poslušnosti, co vůle Boží káže jako andělé.

Takové panny vzrůstají v ženy statečné, jinochové v muže neohrožené, v charaktery, takoví duchovní v pravé apoštoly: což to nejsou veliké výhody?

A jaký po ž i t e k v nebeských slastech duchovního života bře duše čistá, že sám Ježíš Kristus (Mat. 19. 29.) praví o ní že »stokrát více vezme (už na zemi) a životem věčným vládnouti bude«, t. j. a na život věčný pojištěna jest.

»O k u s t e a v i z t e, jak milý jest Hospodin,« volá Duch sv. (žalm 33 9), jak blaživé jest důvěrné obcování s Bohem, s Ježíšem, s Marií Pannou, se Světcí. Ejhle tož po ž i t e k, který se žádným zlatem nevyváží, tím méně vyhověním vzplanulé vášni v hříšném těle, ba ani všemi slastmi toho světa.

Ký div, že nezbytný požadavek Marie Panny omilostněné vyvolením za Matku Páně, Bohorodičku, byla andělská čistota, ba nad anděly se skvíti měla; neboť ač duch její v těle lidském přebýval, přece čistota její převyšovala čistotu andělů, že Královnou andělů slove a také jest. Však si d a l a t a k é z á l e ž e t i na ní, ba vynaložila vše, aby skvostné perly nepromrhala. Bylať Maria Panna bez poskvrny hříchu prvotného počatá, z té pří-

činy i bez následků jeho, prosta úplna vši žádostivosti těla. Zdaž nemohla tím směleji bez obavy nebezpečnosti vystupovati u veřejnosti?

Než jak si počínala opatrně a svědomitě? Kde kdo ji spatřil v nějaké společnosti jakkoli podezřelý? Zasnoubena byla se sv. Josefem, který rovněž byl panícem zasvěceným slibem čistoty až do smrti, aby tím spíše byla chráněna před útoky světa a ducha zlého; nebo sv. Josef jako byl hlavou v rodině tak byl i ochráncem jejích údů. Ani andělu Gabrieli nevěří, když jí zvěstuje veliké tajemství; a rozšafně se táže, kterak se může tajemství Boží se mnou vyplnit; jsemť vázána Bohu slibem čistoty a proto může jsem nikdy nepoznala aniž ho kdy poznám. Ani Maria Panna nezůstala ušetřena protivenství pro svou čistotu.

V Starém Zákoně se velebila plodnost, kdežto panenství sedělo v koutě nepovšimnuté, opovržené, v prachu, že posměchem, úšklebky a pohrdáním jevílo se smýšlení o panenské čistotě. A Maria Panna všeho toho se nelekala.

Podobně i za naší doby, ač máme příkladů překrásných od 2000 téměř let, co svatá církev katolická založena jest, až podnes u všech národů křesťanských, na př. na sv. Anežce Římské a na naší Anežce České, na sv. Václavu, milém knížeti českém a sv. Stanislavu, lilii Polské a j.: přece podnes mívá toto lilium mnoho trní kolem sebe, mnoho překážek se strany světa přátel, příbuzných, mnohdykrát vlastních rodičů. Rozumíte, proč volá nám Maria Panna: »Já jsem lilium mezi trní,« abychom i my k ní volali ještě větším právem: Ejhle lilium mezi trní, v němž máme vzrůstat a se nebáti, ba odevšad trní kolem. Proto pod Tvou ochranu se utíkám.

Kdo zná obsah slov Hospodiných v ráji (1 Mojž. 3. 15) »onať potře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě její,« domyslí se, jakých asi protivenství strojíl jí lstivý ďábel, aby jako zlato v ohni také ji zkoušel. Jakých nesnází jest překonati, jakých obětí přinést tomu, kdo tělo i duši štěpiti chce a na lilii vroubiti.

Nuže podobně se chovají, kdo ji nápodobiti volí a chtějí také lilii se skvíti. I oni se uskovňují žijí v úkrytu, nevyhledávají společnosti jakkoliv podezřelý a to tím více, že nejsou vyznamenáni výsadou neporušenosti; nepřejí si býti všude, zejména kde slušného chování právě nebývá, ani řeči a jednání nebývají právě vybranými. Takoví nepodléhají hříšné ani zvědavosti ani všetečnosti, naopak jsou neustále na stráži, hlídají své řeči, svoje smysly, své chůlce, aby z pozornosti a opatrnosti se nevymknuly. Zdaž hovoří tělu v přílišném spánku, v nestřídmosti jídla a pití nebo labužnictvím? Jejich četba je vybraná, tak že nečtou všeho šmahem, za to s rozvahou a pilí co jim svědčí. Kochají se také v obrazech, avšak ne smyslnost dráždivých, nýbrž ušlechťujících mysl a srdce. Zahálce už dávno vypověděli, proto jich nenajdete nikdy bez zaměstnání a práce.

Vše má svůj vyměřený čas.

Jsouce si vědomi, že křehkou nádobou jsou, utíkají se na modlitbách vroucích tam, odkud pomoc, síla a útěcha se snáší. Nejen v trpělivosti odvedávají se do vůle Boží při všem utrpení, nýbrž i dobrovolně umrtvují své tělo, zříkají se i dovoleného a podrobují tělo kázni jako sv. Pavel řkoucí: »Já tresci tělo své.« Jsouce si vědomi, jak křehkou nádobou jsou, hledají opory a nalézají ji v kultu mariánském, v Umučení Páně, v pobožnosti k B. Srdci Páně; což vše zajisté mohutné prostředky léčivé a posilující jsou jako přerozmanitými způsoby pobožnosti se jedna každá opora zase osvědčuje.

Nedaří se arci všade lilii a proto není plémě lidské vše lilí ba ani nemůže býti vše lilí ani v církvi sv. Co tudíž lilí není a býti ani již nemůže, budiž aspoň vonnou fialkou, budiž konvalinkou. Ty rostou i v půdě

neúrodné, v lesích, křovích, v úkrytu, neškodné, bezúhonné, nejsou ani koukolem v obilí ani bodlákem pichlavým. Kdo pak by neměl rád něžnou fialku nebo vonnou konvalinku, v pokoře a poníženosti si libující?

Konečně jest li liliu m tak krásný zjev, jak jsme dosud viděli, nevnučuje se nám otázka, kdo je má sázeti a kde a kdy a jak je pěstovati. A tím se nám otvírá zahrada květná, jež má svého zahradníka a ctitele lilí. A jaká se tu mívá květná zahrádka, uhádli jste sami, přenášíte-li vše na výchovu dítěte. Ejhle tu jest chvíle, kdy se mají pěstiti lilie v nevinných duších dětských a mladistvých vůbec.

Pravda, objeví-li se kde dětská nakažlivá nemoc, ihned se uzavírají školy, zahajuje se úsilovná činnost, aby zažehnala se nemoc nebo aspoň obmezila se. Ohrožuje-li však nákaza mravní tělo i duši, podlamuje-li kořen života časného i věčného: jaká tu jeví se činnost, aby se zlu takovému zabránilo?

Kdo dobré vůle jest a pravým křesťanem, zajisté si každý přeje, aby utlámá mládež přede vším: zavčas zachráněna byla a proto nepropadla této zhoubné otravě už v mladistvém věku svém, aby byla zahrádkou, v níž se daří lilím. Nuže jak čeliti zlu a kdo ku pěstění lilí na předním místě jest povolán? Bohem samým, který světuje dítko lidem, ustanovení jsou rodiče, aby byli prvními vychovateli a ošetřovateli dítky svého.

Stává se pak, že dokud dítě jest nevinné, ať u věku kdy vůbec hříchu neschopné jest, ať u věku kdy už sebevědomě se bojí pokálení duši svou — a tato bohabojnost se vyrozmňuje, kdy se mluví o dítěti nevinném — rodiče mnozí ani nepomyslí chrániti dítko své nevinné proti nákaze: až když už znemravnělo a pak bývá ponejvíce pozdě. Proto mají starostliví rodičové povinnost záhy vypěstiti liliu n v dítku svém dle duše i těla.

Sv. Pavel píše k Efezským (5. 3) a to dospělým: »Všeliká nečistota nebuď ani jmenována mezi vámi, jakož sluší na svaté;« což by byl teprv napsal, kdyby byl psal dítkám nebo o dítkách. Neznalostí tudíž věcí, o nichž ani tušení dítě míti nemá, chrání se dítko delší dobu, dokud se mu oči s žádostí hříšnou (1. Mojž. 3. 5.) neotevřely: za to mu mají rodiče vštěpovati, cokoliv útlé srdečko jeho zušlechťuje a tak působiti na jeho cit, rozum, vůli, smýšlení a chtění.

Avšak na še doba, kdy vše co nejrychleji se vyvíjí, vše se parou honí, kdy již děti tolik toho vidí ať v obrazech ať ve skutečnosti, a čeho nevidí, o tom se dočtou, tu teprve potřebí chrániti drahý poklad dítky před jeho ztrátou. Z té příčiny mají za to mnozí zkušení vychovatelé, že se uchrání lilium spíše, když se uvědomí dítě dokud nevinné jest o leckterých choulostivých věcech a tak působí se bez pohoršení na jeho pocit, aby se záhy naučilo v ošklivosti míti vše co znemravněje a nic mu nebylo předem nepovědomo, o čem by se ku vlastní škodě dovědělo záhy později.

A kdo má na prvním místě převzítí úkol tento? Matka požívá u dítky svého ve stavení přede všemi ostatními důvěry, proto mu může říci vše poučné, od ní přijme vše, jí se svěří, jí věří. Matka tudíž má upozorniti na to, jehož zatajování by mohlo býti dítku nebezpečné. Nemají tudíž rodiče ponechati dítě své náhodě (však ono se samo dozví časem!) ani je nemají v temnotách neuvědomělosti nechati. A tu lze říci, že stydlivá matka dovede k stydlivému dítku stydlivě mluvit — přiležitostně, dle letory jeho vyvinulé. Bohužel za naší emancipované doby leckterí rodičové ani nepozorují, jak svými neopatrnými řečmi, svým nemoudrým jednáním nevinné dítko pohoršují, o zájem nevinnosti je připravují a tak sami mají krásné lilie! Bůh to napravi!

A což pozbylo-li dítě nevinnosti své — arci sklácená lilie se nevzpřímí více: než i tu dá se dokázati mnoho, usvědčí-li se dítě, jak nebezpečné jsou takové cesty v následcích svých pro budoucnost. Vari, varil

Použití jest všech prostředků ku poznání zhouby této. Přišel mráz na kvítek čistoty a spálil její. Bědal A pak může si dobrá matka oči vyplakati, byť jí litošl i srdce pukalo, nic nepomůže. Než zachrániti může dítě své ještě modlitbou a také tím, že se postará, aby dítě její čím dříve tím lépe bylo zapotřeno, do stavu manželského vstoupilo.

Všem pak, malým i velkým, ku kterékoliv vrstvě člevěčenstva přináležíte, blahopřeji z té duše, podařilo-li se vám zachovati svůj stav v nevinnosti; a vyzývám vás, abyste zvláště byli vděční rodičům svým ať živým ať zemřelým za to, že se jim podařilo uchrániti vám takový poklad, jako jest poklad nevinnosti.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

42 Oprava a výzdoba chrámu Páně od r. 1887—1891.

Roku 1887 zavítali na Sv. Hostýn na popud císař. rady Jana N. Harny vídeňští Čechové. Poněvadž jsme však onu pouť už obšírně popsali v čísle 5. ročníku II. »Hlasů Svatohostýnských« r. 1906, nebudeme se o ní nyní dále šířiti a započneme ihned s opravami kostela, v nichž r. 1887 pokračováno.

Zmínění kněží Tov. Ježíšova přišedše na Sv. Hostýn, ujali se ihned dalšího okrašlování a zdokonalování stánku Božího. U kostela ještě mnoho se postrádalo Střecha byla chatrná, zdi zevně opršelé, uvnitř kostela bílé a žlutě natřené, ale už špinavé a místy pokryty mechem a houbou, dlažba kostelní vyšlapána a vy lámána, podlahy severní a kaple tak zvaná svatojilská v rozvalinách. I žádal P. J. Cibulka farář bystřického, aby dal z kostelních peněz pořídit řádnou střechu. Což onen vykonal. Střecha pobyta pocínovaným frýdlantským plechem. Vydání na to činilo 12.000 zlatých.

Sám P. J. Cibulka staral se o vnitro kostela. Povolav z Prahy na Svatý Hostýn malíře Jana Zapletala, rodáka kroměřížského, a bratra Fr. Obdržálka Tov. J., dal vymalovati nejprve presbytář. Barvy míchány olejem a voskem. Na modrém klenutí udělány zlaté hvězdy a v okrouhlém okně nad oltářem široké zlaté paprsky, tak že se zdá, jako by slunce stále do svatyně vnikalo a ji ozařovalo. Na vlysu, oddělujícím klenbu od stěn, vymalováno šestero poprsních obrazů sv. pařonů: bl. Jana Sarkandra, sv. Methoděje, sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého, sv. Cyrilla a sv. Hedviky. Na stěně po obou stranách milostivé sochy provedena zlatými písmeny ve zlatých ozdobách na červené půdě lo-retanská litanie. Nápodobeno dále šest pilířů a v nich učiněny ozdoby z říše rostlinstva: růže, jakožto odznak svátosti pokání, lilie, obraz nevinnosti, pšeničné klasy a réva s hrozny jako odznak oběti mše sv. Při těchto i jiných ozdobách jasně viděti, že zlatem se nešetřilo. Stěny okrášleny též obrazy. Nade dveřmi k oběma sakristiím vítají poutníka dva andělé; okolo jednoho na evandělní straně jsou slova: »Zdravas Maria, milosti plná, Pán s Tebou«, okolo druhého na straně protější čteme: »Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné«. Mezi andělem na straně evandělní a sochou milostivé Rodičky Boží nalézá se nejstarší obraz Matky Boží Svatohostýnské, rozprostírající plášť nad Moravany o pomoc ji vyzývajícími. Naproti němu vyobrazena Matka Boží vznášející se nad Hostýnem, jak byl r. 1748, se stavbami pro tehdejší duchovní správce, kostel-

níka*) a učitele**) se školou. Obraz zhotoven dle staré mědirytiny, již dp. Fr. Albl, beneficiát na sv. Hostýně od r. 1748—1756, u malíře J. Ant. Nevídala r. 1748 objednal a zakladateli kostela věnoval.

Hlavní oltář na Sv. Hostýně.

Na klenkovém pasu, ukončujícím presbytář, zázorněny v pěti obrazech dějiny Sv. Hostýna. Předně, jak sv. Cyrill a Methoděj na Sv. Hostýně poučují naše předky a je křestí. Je tu vyobrazena lípa s Matkou Boží Staroboleslavskou

*) R. 1755 zastával tento úřad jakýsi Antonín Nábělek, krejčí. Měl za to 20 zl. hotových, 8 měr žita, 2 míry pšenice, 2 míry luštěnin, 2 bečky piva a jiné maličkosti. Za zvonění v pátek měl 8 zlatých.

**) R. 1755 nebyl, jak poznamenává vldp. farář Straka, ve skutečnosti nikdo.

a na zemi leží sklácena socha bůžka na hoře uctívaného Druhý, třetí a čtvrtý obraz představí nám na mysl události z obléhání tatarského na Sv. Hostýně. Na pátém obraze představen kardinál Fürstenberk, an svému lidu na Svatém Hostýně žehná.

Malba, ač se mnoho dělo zdarma stála na 2000 zl., jenž k tomu účelu byly dány většinou od dobrodinců z Prahy a z Čech.

Tři léta následující věnovány lodi chrámové. Příspěvky peněžitými počali k tomu přispívat také Moravané. Jistý rolník z Hané, jenž jména svého nechtěl udati, dal k tomu účelu 1600 zl. Také s jiných stran scházely se peníze, tak že brzo byly 4000 zl. pohromadě a P. J. Cibulka mohl v započatém díle dále pokračovati.

I vystaveno lešení a Zapletal s Fr. Obdržálkem dali se do práce. Fr. Obdržálek dělal okrasy na pilířích a kobercovou malbu zdí, Zapletal maloval obrazy. Nejprve dohotoveno klenutí. Na modrém základu uděláno 360 zlatých hvězd a uprostřed znak baronů Laudonů, na jichž půdě se kostel té doby nacházel. Na vlysu obepínajícím pod klenbou celý kostel, pořízen nápis: Zdravas vítězná ochrano Moravy! Zůstaň matkou lidu svému!

Vlysem a většími čtyřmi výklenky utvořené rohy byly vyzdobeny anděly, nesoucími znaky ctností a slávy Bohorodičky. V prostorách nacházejících se mezi vlysem a výklenky menšími, tudíž nad vedlejšími oltáři, vymalovány též obrazy. Nad oltářem sv. Šebestiana viděti sv. Athanasia s kacířem Ariem u nohou a sv. Cyrilla z Alexandrie s kacířem Nestoriem. Uprostřed mezi světci vznášel se Bohorodička jako Matka dobré rady Nad oltářem sv. Anny jsou jiní dva otcové církevní: sv. Augustin se známým pacholátkem, jež ho o nevyzpytatelnosti nejsvětější Trojice poučuje a sv. Jaroslav. Mezi nimi nalézá se Panna Maria jako panna s lilí v ruce Mezi vlysem a výklenkem oltářů sv. Valentina a sv. Josefa jsou vyobrazeni čtyři evangelisté; nad oltářem sv. Josefa sv. Matouš a sv. Jan se svými znaky: člověkem a orlem a uprostřed s Rodičkou Boží jako ženou oděnou sluncem pod jejíž nohama je měsíc a na hlavě koruna dvanácti hvězd. Nad oltářem protějším sv. Valentina jsou sv. Marek a sv. Lukáš s býkem a lvem jako znaky; mezi světci je obraz „P. Marie Sněžné“, jež dle podání sv. Lukáš maloval

Poněvadž za hraběte Rotala měly vedlejší oltáře jiná jména a chrám sám byl zasvěcen také Nanebevzetí Marie Panny, maje hlavní oltář dvojitý, chtěl to P. Cibulka zvěčniti na malbách. Proto u oltáře sv. Valentina, jenž byl dříve zasvěcen sv. mučedníkům, obrazy bl. Jana Sarkandra; u oltáře sv. Josefa obraz sv. Jana Nepomuckého, k jehož cti tu dříve byl oltář; u oltáře sv. Šebestiána vyobrazení sv. kříže a očištěc; při severním východu události z posledních dnů nejbl. Rodičky na zemi a při jižním Vítězná Matka Boží na památku dvojitého hlavního oltáře za Rotala.

Z obrazů naznačených pořízen předně obraz Nanebevzetí Matky Boží se dvěma obrazy doplňkovými, z nichž jeden znázorňuje její blažené zesnutí, druhý její hrob dle vypravování bl. Jana z Damašku. Sv. Tomáš, totiž nemoha býti přítomen při smrti nebes královny, chtěl viděti alespoň její hrob. I šel ku hrobu a ostatní apoštolové jej doprovázeli. A hle; hrob byl prázdný a místo těla nejbl. Rodičky nalézají se tam lilie. — Dále zhotoven obraz na výklenek oltáře sv. Valentina. Jsou tam dvě skupiny svatých řádu Tov. Jež., u jehož členů bl. Jan S. byl vychován a vzdělán, s Marií Pannou uprostřed. V jedné skupině je bl. Jan Sarkander s bl. Kampianem v červeném mešním rouše, sv. Petrem Klaverem, sv. Františkem de Hieronymo, sv. Františkem Xav., sv. Berchmansem, držícím křížek, pravidla a řázenec a třemi japonskými mučedníky; ve skupině druhé je zakladatel řádu sv. Ignác, bl. Petr Kan. s katechismem, sv. Alois s lilí, sv. Stanislav, bl. Ondřej Bobola a sv. Alfons.

Za třetí vymalován obraz na výklenku oltáře sv. Josefa představující dvě skupiny svatých, po většině českých patronů s nejbl. Rodičkou a sv. Janem Nepomuckým. Mimo to tu viděti sv. Vavřince se znakem města Píseka, sv. Jiljí se znakem Bystřice, sv. Františka Ser. a sv. Bartoloměje. — Při jižním východu nebo-li při vchodu do kostela na pravo učiněn na klenbě obraz Vítězné Matky Boží. Vyobrazen jest s jedné strany Jaroslav ze Šternberka, porážející pomocí Matky Boží Tatary, s druhé prosebníci utíkající se k Matce Vítězné.

Na výklenku u oltáře sv. Anny pořízena skupina svatých, upomínající na dobrodince kostela Svatohostýnského: tak na př. sv. Benedikt za rajhradské benediktiny, sv. Bedřich za kard. Fürtenberka, sv. Bernard za faráře bystřického Regra, sv. Kateřina za obec prusinovickou, sv. Arnošt a sv. Jindřich za barona Laudona a jeho urozenou choť Jindřišku, sv. Antonín za msgra. dra. Stojana, sv. Karla za Karla Justiána, inspektora arcib. statků v Kroměříži, sv. Norberta za opata hradištského Vanku, jenž k tomuto kostelu položil základ atd.

Konečně vymalování na klenutí kůru sv. Cecilie, sv. Kazimír, sv. Řehoř Vel., sv. Ambrož, David a nejbl. Rodička s anděly prospěvujícími.

S velikou věru pilí pracoval tohoto roku malíř. Rok na to (r. 1889) vymaloval u oltáře sv. Anny obraz Navštívení Marie Panny, u oltáře sv. Josefa sv. Jana Nep., an putuje před svou mučednickou smrtí do Staré Boleslavi a u oltáře sv. Valentina nástěnnou malbu bl. Jana Sark, vracejícího se ze své pouti z Censtochova. U blahoslaveného vypodobněn též znak města Holešova. Na stěnách jižního východu znázorněny Lurdy a na protějšku z části pořízen obraz našich Lurd na Sv. Hostýně. Kroje kresleny dle skutečnosti.

Roku 1890 dokončena malba kostela. Obraz Lurd Svatohostýnských dohotoven, vymalována Matka bolestná a kříž v očištění u oltáře sv. Šebestiána; u severního pak východu přenesení obrazu při první konsekraci kostela kard. Troyerem a obraz protější božského Srdce. Než při malbě nezapomenuto na věci jiné. Roku 1889 byl opraven, obarven a pozlacen hlavní oltář a olíčeny sochy sv. věrověstů Cyrilla a Methoděje. Při očišťování kříže, zavěšeného u východu hlavního přišlo se na to, že kříž zhotoven je z cedrového dřeva a že je potřen barvou. I byl zbaven oné nevkusnosti, aby každý jeho cenu viděl a seznal. Pochází prý z Kroměříže.

Také na vnějšek kostela bylo pamatováno. R. 1890 byl kostel V. Wittnerem zevně obnoven a trvalou omítkou z cementu a hydraulického vápna opatřen. Práce stála 4000 K. Také okna a střecha hroznou bouří 14. srpna r. 1890 porouchaná, byla opravena.

V Chrástánských hvozdech (u Vltavotýna).

V útulném lese
leží mohyly
poutníci z dále
k nim se blížili.

Stanuli u nich
v myšlenkách dumných
rozhlíželi se
po borech šumných

Viděli v duchu
pohanské doby,
viděli juny,
viděli roby.

Viděli žertvy,
viděli tryzny,
viděli žrece,
v plamenů žízni.

Viděli mocné
hranice pláti,
jak bohatýrů
mrtvoly klátí.

Viděli jejich
popelné vázy,
jak na ně hlína,
kámen se hází.

Jak v kopec, horu
násyp se zvedá
a jak vyrůstá
mohyla šedá.

Ta ještě hlásá
do dálných časů
padlého reka
paměť — bez hlasu.

Kde duše jejich,
kde ta je hostem?
Snad je u Boha:
díků jejich ctnostem!

Život a smrt blahosl. Jana Sarkandra, faráře holešovského.

P. F. Vídenský P. J.

(Pokračování.)

Tato smělost bludařů vzrůstala se s jejich převahou politickou v zemi. Tudíž Jan, aby hněv nepřátel ukonejšil, umínil sobě odejít jim na nějaký čas s očl, doufaje, že jejich nenávisť časem přejde. Aby však přes to ve své nepřítomnosti duším sobě svěřeným byl neméně užitečným, věnoval se úplně modlitbě a putoval k Matce všem věřícím společně do Čenstochova. Tam se chtěl modlit za stálost věřících, vyprositi bludařům světlo víry, a vyplniti slib kdysi učiněný nejbl. Rodičce. Tuto pouť nastoupil v květnu r. 1619 a ztrávil u milostivé Matky čtyři neděle, trvaje stále na modlitbách. Na to pomýšlel na návrat do své farnosti. Slyše však, že bludaři jeho odchodem stali se jen zběsilejšími, odebral se do městečka, ležícího ve vévodství těšínském, Rybníku. Zde se zdržoval po nějakou dobu pracuje na spáse duší co nejvíce. Ježto svůj návrat považoval už za nemožný, uchýlil se do Krakova*). Než vniterný hlas ho vyzýval, aby chystanou sobě korunu mučednickou přijal. Opustil tedy Krakov, navrátil se opětně do Rybníku a odtud koncem listopadu do Holešova. Tuto se zase ujal, pokud to šlo, duchovní zprávy. Doba tato byla poněkud pokojnější. Neboť úhlavní nepřítel Janův Bitovský nebyl právě doma, jsa s ostatními jinověrnými moravskými pány zaměstnán v Brně, aby falc. hraběti Bedřichovi, majícímu zavítati na Moravu, vzdali svůj hold. To se stalo 6. února r. 1620, když byl tento den před tím slavnostně pod baldachýnem do města Brna uveden. Po krátkém pobytu v Brně spěchal Bedřich přes Olomouc a Šternberg do Slezska. Tam se dostal ne bez velkého nebezpečí života, jenž mu hrozilo se strany Poláků a Kozáků po něm slídících. Tito byli od polského krále Zikmunda posláni do Slezska a Moravy, aby jeho příbuznému Ferdinandovi a obzvláště utlačovaným od kacířů katolíkům přispěti ku pomoci. Bylo jich na 4000 a překročili hranice moravské dřívě, než-li se o jejich příchodu zpráva roznesla. Vše se před nimi třásla a právem. Neboť zmocnivše se Mezeříčí nad Bečvou, kde se právě slavila vznešená svadba, hosty zajali a vzácné dary hostitelům věnované pobrali.

Z Meziříčí zaměřily pluky ty do Bystřice a zvěděvše, že tamnější majitel Bitovský náleží ku straně povstalecké (byl pak jmenován od bludařů nejvyšším sudím zemským), vyplnili celé město a bratrského predikanta, jenž se tam nalézal, zabili. Zprávy o těchto násilnostech roznesly se daleko po okolí a naplňovaly strachem nejvíce obyvatele holešovské. Proto Jan věda, že cizinci ohrožující Holešov jsou katolického vyznání, šťastným nápadem uspořádal průvod s křížem napřed a nesa nejsvětější Svátost, udělil jim požehnání, na znamení, že ona obec je katolická. Tím zachránil Holešov. Minuvše tedy Holešov, ubírali se polští vojáci Moravou dále do Rakous, aby vyčkali rozkazů Ferdinandových.

Zatím odešli poslové za Bitovským, podali mu zprávu o škodách způsobených voji polskými a dohnali tím lakotného bludaře téměř k šílenství. V tomto svém vzteku byl přesvědčen, že Lobkovic, jenž neutrpěl žádné škody, je původem zla a Jan, konav pouť do Polska, že byl od něho tam vyslán. I rozhodnul se, že na tomto nejkrutějšími mukami vyznání pravdy vynutí. Na to ihned za souhlasu Bedřichova posílá Janovi vyzvání, aby se jako zemězrádce dostavil k soudu. Polekala sice muže nevinného nepředvídaná, ve tvář vmetená pomluva, avšak by hněvu bludaře poněkud se vyhnul, uznal za dobré spasiti sebe a své věrné útekem. I skryl se do lesnaté sousední krajiny Tovačovské. Avšak byv od sobě nepřátelských kacířů prozrazen, byl chycen, svázán a do veřejných

*) Ve své zprávě na kard. Dietrichsteina píše Jan Scintilla, že blahosl. Jan Sarkander při výslechu udal, že tam hledal nějaké uprázdňené farářské místo, ale nic nenašel.

vězení olomouckých zaveden. Zde se měla odbývati truchlohra, již kruté bludství připravovalo.

Smutné divadlo započalo 13. února r. 1620. Súčastnili se ho zemský lžihejtman (Lad Velen Zerotín, pán na Břeclavi) s pěti muži rytířského stavu, mezi nimi s velikou dychtivostí dostavil se Václav Bitovský. Mimo to byli přivoláni tři senatorové olomoučtí luteránského vyznání a katolík Jan Scintilla (Jiskra), městský soudce. Tážou se Jana, zda on sám Poláky přivolal či učinil tak na radu Lobkovicovu? Když na to Jan odpověděl, že opravdu o ničem takovém neví a že s přicházejícími Poláky nic jiného nejednal, nežli co vyžadoval jeho stav a úřad, počal Bitovský mezi mnoha jinými výčitkami ho obviňovati ze zrady spoluobčanů, buřičství, pletichářství a pohrozil mu mučidly. Tím první výslech skončen. (Pokračování.)

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování.

Kozí pysk (*Aethusa cynapium* L.) má lodyhu jemně rýhovanou, větevnatou; listy 2—3krát spešené na lci lesklé, lístky podlouhlé, kopinaté obalíčky čárkovité, dolů sehnuté. Kozí pysek jest rostlina jedovatá, rostoucí na místech pustých i obdělanych; často i mezi zeleninou a z mlada podobá se petrželi, od něhož se rozeznává špičatějším listem, ojíněnou lodyhou a protivným zápachem. Roste také rychleji. Následky použití kozího pysku jsou prudké bolesti hlavy a žaludku, ospalost a omámení smyslů, prudké dávení, oteklina těla a proto je třeba na kozí pysk vždy dávatí pozor.

Mrkev obecná (*Daucus carota* L.) jest z nejobecnějších okoličnatých rostlin rostoucí všude v pažitách a ode dávna v zahradách zelinářských pěstována pro kořen, jenž skýtá chutný a zdravý pokrm.

Krablice zápašná (*Chaerophyllum aromaticum* L.) podobá se velice příbuzné »kozí noze«, s kterouž i na stejných místech roste; má lodyhu a listy srstnaté; okoličky květní mají mnoholisté obalíčky z lístků jemně zakončitých, čímž se snadně od kozí nohy rozeznává kde žádných okoliček není; jest rozšířena po vlhčích křovinách.

Slez planý (*Malva silvestris* L.) podobá se slezu okrouhlolistému, ale jest statnější a má velké růžově nachové květy; roste na podobných místech, ale méně hojně, a jest stejných vlastností.

Ze silenkovitých:

Hvozdík svazčitý (*Dianthus armeria* L.) má lodyhu přímou s čárkovitými listy a květy ve svazečcích konečných s karmínovými plátky malými; roste na pokraji křovin a lesů.

Kartouzek (*D. carthusianorum* L.) tvarem podobá se předešlému, jest statnější a má větší nachové květy. Roste na stráních suchých, travnatých, na Hostýně velmi hojně nad »pasekami«.

Hvozdík kropenatý (*D. delicides* L.) má lodyhy položené, dlouze větevnaté, květy velikosti asi předešlého, karmínové; roste na mezích a místech travnatých. Příbuzné »hřebíčky« pěstují se v zahradách.

Slenka nadmutá (*Silene inflata* Sm.) má lodyhu i listy sivě ojíněné a květenství vidličnaté kalichy vejčité nadmuté, zelenavě bílé, plátky bílé; roste na stráních, suchých travnatých místech.

Koukol polní (*Agrostemma githago* L.) jest známý plevel obilní; je-li u větším množství přimíchán do mouky, dává pečivu namodralou barvu a škodí zdraví. —

Bed. Jířček:

Vrchní Hospodář.

(Pokračování.)

3. Některé maličkosti.

Podívejme se na lokomotivu, na parní stroj! Jsou na ní nepatrné na oko věci na př. knoflíčky, kohoutky, záklopáky. Když strojvoda je stískne nebo jimi otočí, vlak se pohne, jede, nebo ve své jízdě se brzdí, zastaví nebo přepouští horkou páru rourami do vagonů na otápění atd.

Také v přírodě nalézáme nepatrné věci, které však jsou dalekosáhlé ve svých účincích. Led, prach, jistá hustota vzduchu, jistá teplota, vzdálenost země od slunce, šikmost osy zemské, střídavost světla a tmy atd. To jsou maličkosti na pohled, ale každá tato věc je tak nutná, že by bez ní byl život na zemi nemožným.

V přírodě vládou neúprosně jisté zákony, na př. je zákon, že teplem se těleso roztahuje, zimou se stahuje, zmenšuje. Však to každý zakouší. Mnohý z nás má tvář v létě jako měsíček — a taže tvář, když s ní vyjde v zimě na silný mráz, se mu stáhne, skrčí jako slabikář. Jak je to s vodou? Podivný zjev! Teplem voda se roztahuje více než ostatní hmoty, ale když na ni dostupuje chladno veliké podle stupňů od 4 až do 2 stupňů nad nullou a ještě více, tu se zimou tou ode dvou ku nulle nekrčí, ale se zvětšuje a se přetvořuje v led. Jaký z tohoto zjevu blahodárny výsledek pro život!

Kdyby u vody platil tento zákon veskrz i pod 2. stupněm a ještě více pro zimu pod bodem mrazu, dělo by se to, že led by neploval na vodě, nýbrž padal na dno moře, řek a své sousedstvo chladil a ledovatil — a celé vodstvo pozemské by byla jen ledová hrouda.

Chvalte Hospodina sněh i ledové (Žalm. 148, 8). Ve světě je různá teplota a zima, jde stupnicí jako po žebříku od 273 stupňů zimy pod bodem mrazu, až do tisíců stupňů žáru, jaký panuje na slunci. To je pěkná řada stupňů, napřed jdou stupně zimy od 273 až po nullu, to jest až po bod mrazu a pak od bodu mrazu nahoru jdou stupně tepla, horka, žáru až do tisíců stupňů.

Mezi kterými čísly můžeme my býti se svým choulostivým těliskem? Mezi 25 pod bodem mrazu a 40 nad bodem mrazu. Ale tato čísla naznačují nejvyšší možnost. Douho nevydržíme 25 stupňů zimy, ani 40 stupňů tepla. Tak nejpohodlnější je nám mezi 10 a 20 stupněm teploty. — Kdybys se svým tělem náhodou tlustým vyšel do tepla většího už jen o 60 stupňích, už by se na tobě tuk rozpouštěl — a kdybys vyšel s tělem svým do mrazu většího než 25 stupňů už by ti uši, nos atd. umrzly, jen oko nikoli. To vydrží bez poruchy zimu největší. A to také je tajné prozíravé zařízení v přírodě.

Hledme! jaké je to vyvolené místo, ta naše země, když je na ni právě taková ta teplota přizpůsobená pro náš život. Nevidíš čtenáři v tom pečlivou starost Toho, jenž nás stvořil a jenž nechce, bychom hned buď zmrzli anebo se upekli, nýbrž pohodlně trávil svůj drahocenný, choulostivý život?

Všecko teplo a světlo na zemi máme od boží žárovky, totiž od slunce. Jsme od něho vzdáleni 20 milionů míl. A tato právě vzdálenost je účelně vypočtena, bychom buď nezmrzli, anebo se neupekli. Či je to náhodná vzdálenost? To je právě taková náhodnost, jako kdybys viděl dítě zabalené v peřince na kolébce a ve sednici o teplotě 16 stupňů.

Více než pečlivá matka o dítě stará se Otec náš nebeský o svá nevděčná děvka.

Chvalte Hospodina slunce i měsíc (Žalm 148, 8). Když v sednici zahříváné uhlím kamenným začne se kouřiti, je náš život ohrožen. V r. 1884 jsem zaopatřoval v noci tři osoby, dušené kouřem z kamenného uhlí. Jen malou chvíli dřímaly v kouři tom. Vyvázly z nebezpečí, ale dlouho postonávaly. Týž den jsem se sám dusil ve své kaplance. Dřímaje a jsa v polovědomí jsem vyběhl ven na čerstvý vzduch, jakmile jsem si uvědomil nebezpečí.

To píšu proto, bych poukázal na to, že život náš je velmi choulostiv a rozmazlen. Nesnese ovzduší v němž dýše o jiné směsi plynů, než jak právě je. Kdyby jen stý, ba i z jiných plynů tisící díl přibyl nebo ubyl, už je zle.

To musí býti důmyslný a prozíravý Lučebník, jenž ty plyny našeho ovzduší tak sloučil a jenž se stará, by tato sloučenina ve svých procentech se nezmátla. Sebe menší zamíchání způsobí hned zánik života.

Země ku slunci je postavena šikmo. Povrchní pozorovatel by si řekl, že toto postavení je náhodné a lhostejné. Učenci vypočítali, že každé jiné postavení buď kolmé anebo vodorovné (dle osy) bylo by pro život náš osudné. Jen jedině to nynější postavení je nejvýhodnější. Není v tom zase moudrý plán?

A střídání dne i noci a právě to střídání tak dlouhé nebo krátké v době 24 hodin je nejvýhodnější pro život.

Kdyby ten obrat tepla denního anebo letního a zimy noční nebo zimní byl delší, již by bylo zle. Hrozilo by: na jedné straně zmrznutí, na druhé úpal. A noci i zimy musejí býti. Střídavost musí býti.

Vyžaduje to zdar života a vývoj sil. Odpočinek ve tmě musí býti. Jen si vezměme příklad na sobě. Co je z tebe, když jen jednu noc nespíš?

A kdyby to trvalo měsíc, tvůj mozek by se tak poplatal, že by páni lékaři si i s ním nevěděli rady.

Hlel i v tom ohledu dobře to učinil náš Vrchní Hospodář, že nám přeje „dobrý den i dobrou noc“ nikoli slovy, jak sobě vynášují na vzájem zdvořilí lidé, nýbrž ve skutečnosti. Proto to vděčně uznáváme modlitbou ranní i večerní.

Člověk zlořečí mnohdy tomu, co by měl blahosloviti, na př. prachu. — Prach v ovzduší má dalekosáhlý význam a účel. Prach je nosič, udržovatel deště, vlastně dešťových kapek.

Díváš se do nebe a řekneš: Dnes je jasno, je čisté, pěkné, modré nebe! To není pravda. Právě proto, že je modré, není čisté. Kdyby bylo čisté, viděli bychom ve dne nebe jako černý povlak a na něm hvězdičky i ve dne. Že vidíme nebe modré, což oku velmi lahodí, to dělá prach, jenž víří nad námi až na 80 kilometrů okolo země v neviditelných drobcích. Ten prach dělá nám také rozplyn světla. Působí, že vidíme i tam, kam světlo nedorazí v paprscích, tedy i ve stínu. Kdyby nebylo prachu, nemohli bychom čísti ve dne ve stínu. Ale tak je nám čtení ve stínu zdravější a příjemnější než na slunci.

Prach v ovzduší chytá vlhkost na sebe. Kdyby nebylo prachu mezi námi a nebem, nebylo by mraků ani deště. Práše každý je násadou kapky dešťové, je prostředníkem dešťovým mezi nebem a zemí jako ministr-krajan mezi vládou a národem.

A kdo dělá ten prach? Kdo ho žene do nebe vzhůru? Jsou to sopky a pouště. Ty vyrábějí prach ve velkém a jako z ohromných děl jej chrlí k nebesům, by nám po něm jako po poslu vydávala vlahu.

Jaká ta moudrá zařízení!

„Dobrořečte déšť i rosa Hospodina“ dí písmo sv.

(Pokračování.)

Dvoje uzdravení.

Dle vlastnoručního dopisu uzdraveného spracoval J. Drbohlav.

(Pokračování.)

Nezbývalo mi nic jiného, nežli hledati pomoc u lékařů, jichž jsem se až doposud stranil, nežádaje je o radu.

Užíval jsem doposud prostředků, které mi ta neb ona tetka při večerních návštěvách radila. Což, ale vše nic nezpomáhalo.

Umínil jsem si, že zkusím pomoci lékařské.

Zkusil jsem to předně u našeho lékaře v městě. Ten když důkladně vše prohlédl, pravil mi, že přicházím již moc pozdě, neb nemoc již valně pokročila.

K tomu dodal, že rakovina tato má vznik svůj v nadměrném zbujení epitelů kůže a že jest toho druhu, na níž právě nemusím zemřít, ale že při nevhodném léčení může se ještě více rozšířiti. Potěšil mne, ale trochu, když mi pravil, že může také ještě i zmizeti, nebo událo se více již případů, že kdo byli rakovinou postíženi, dostali-li »růži«, rakovina úplně zmizela.

Nejvíce mi ale doporučil operaci, na kterou již teď bylo snad dosti pozdě. Při této operaci bylo nutně třeba vyňati celý nádor i se zdravou ještě tkání a žlázami kolem se nacházejícími, neb při nejmenším nedopáření a ponechání zárodku mohla by nemoc opětně vypuknouti. Pro tuto operaci mne doporučil k jiným lékařům, odborníkům.

Rady jeho jsem uposlechl avšak rozhodně jsem si umínil, že se operovat nenechám. Volil jsem v mé samolibosti raději po delším strádání zemřít, než-li se zohyzděnou tvář býti do smrti povrhelem před lidmi.

Navštívil jsem dle rady mého prvního lékaře ještě jiné odborníky, ale ti radili opět jen operaci. Na dobu než-li bych se k ní rozhodl, dali mně užívati rozličné léky, avšak vše bylo bez úspěchu, bez výsledku. Já stále kolísal nad rozhodnutím pro operaci. Stále více a více jsem pozoroval, jak se mne moji nejdůvěrnější přátelé straní. Já byl skoro již ponechán sám sobě.

V této mé zoufalosti našel jsem opět lékaře nebeského, na něhož jsem ještě po celou dobu mé nemoci ani nepomyslel. Poznal jsem dobře pravdivost potekadla, »že cesta utrpení vede k Bohu«.

Počal jsem se modliti a to čím dále tím vroucněji. Zdálo se mi, že přece snad mohu býti i bez operace opět uzdraven.

Když jsem tak tou krutou nejistotou býval mučen, slyšel jsem od našich poutníků, kteří právě přišli z pouti, jak na Sv. Hostýně před nedávnem uzdraven byl člověk na obě nohy chromý, který mimo to trpěl ještě i na jinou nemoc. Bylo dále vyprávěno, jak často i jiných neduhů byli tam lidé zbaveni na přímělu Matky Boží.

Kdyby byli co podobného před rokem vyprávěli, byl bych se jim snad v mé duševní otupělosti jen smál. Tentokrát ale jsem naslouchal s pozorností, by mi žádné slovo neušlo. Přiznávám, že jsem byl až příliš dojat tímto jejich upřímným vyprávěním.

Počal jsem u sebe o tom rozjímati. Mimoděk napadla mně otázka, proč asi konávali jsme již v útlém dětském věku každoročně s rodiči společnou pouť na Sv. Hostýn. Proč mimo to ještě nebožtík můj otec, obleknuv po svém způsobu jen jednou za rok národní kroj, bílou halenu, žluté koženky a široký klobouk s třapci, putoval za každého počasí v den Všechny Svátých na Sv. Hostýn? Tehdáž jako dítě jsem se netázal otce, proč tak činí a on se nám tím také nesvěřil, ale měl zajisté toho příčinu a já se právem podnes domnívám, že příčina tato byla v uzdravení a to v uzdravení zázračném.

O všech těchto věcech a událostech jsem den jako den uvažoval, mnohdy na loži dlouho do noci přemítaje, co bych měl činiti a jak se zachovati.

II.

Říká se, »že tonoucí se i stébla chytá«. V srdci mém, na úmor zničeném počala se ujmáti myšlénka, že by mně snad rovněž Bohorodička Boží Svatohostýnská mohla pomoci.

Poubý pohled na daleko vzdálenou od nás horu Svatohostýnskou vzbuzoval ve mně nové a nové naděje.

Mimo obyčej počal jsem se vroucně modliti na klokočovém růženci, který mi má matka v mém dětství za deset krejcarů koupila na Sv. Hostýně a který již po léta ležel v truhle, aniž bych se ho byl dotknul. Znal jsem ještě dobře jednotlivé »desátky«; vždyť za mého dětství, když jsme se jej skoro denně v rodině modlívali, utkvěly mi velmi dobře v paměti. Šlo to dobře. Konal jsem tudíž tuto modlitbu po delší dobu.

Bylo to jednou v pátek odpoledne. Já seděl pod košatou lípou, na níž visel obraz P. Marie a modlil jsem se opět růženec.

Po modlitbě pohlédl jsem opět k té svaté hoře, kde »Máti Boží divy tvoří«.

Zahloubal jsem se do oněch dob, kdy tak rád spěchával jsem na tuto posvátnou horu. S jakou radostí jsem s matkou a otcem po kolenou obcházel třikráte hlavní oltář, nad nímž se zvedá krásná Máti Boží. Jak konečně jsme zůstali za oltářem klečeti a tam té dobré Matičce své prosby přednášeli. I teď jsem byl duchem u Ní.

Vidím Ji tak krásnou a něžnou, jak se na mne usmívá a pravou ruku svou vztahuje, jakoby mne chtěla k sobě přivinouti. Na levé ruce drže Ježíška, netiskne Jej k sobě, ale zdá se, že jej chce vložit v mou náruč. A on tak mile se na mne usmívá, jako bych já byl Jeho nejlepší přítel. A přece vím dozajista, že nejsem. Býval jsem, ale nejsem. Tak mi něco pravilo. A já dále a dále patřím opět na Tu, jež slove »uzdravení nemocných«; zdá se mi, že jest čím dále krásnější.

Nemohl jsem v té chvíli již odolati nevypravitelnému dojmu, té libé ne-skonale krásy a něžnosti a zvolal jsem z hloubi srdce: »O Maria, o Matko Boží!«

(Dokončení.)

Varujte se sňatků mezi pokrevními příbuznými.

Co církev sv. dávno již činila, že zbraňovala sňatkům pokrevních příbuzných, to dokazují moderní učenci svými výzkumy a posudky. Anthropologicko-právníký časopis „L' Anomalo“ žádá velmi rozhodně reformu zákonů ve příčině uzavírání manželství, zejména zákaz manželských spojení mezi strýcem a neteří a mezi vlastními bratranci a sestřenicemi, protože manželství ta mají z h o u b n é n á s l e d k y. Vrozená hluchoněmost dětí bývá nejčastější následek. V některých údolích bernského kantonu lze za touto příčinou zjistiti jako smutný výsledek těchto manželství nápadné zhoršení člověčenstva. V údolích těchto jest totiž n e o b y č e j n ě v e l k ý p o č e t s l a b o m y s l n ý c h a h l u c h o n ě m ý c h. Meniéře a Boudin připisují to rodičům, ač sami jsou jinak zcela pravidelné soustavy a zdraví. Značný vliv se objevuje také v zákonech o dědičnosti, na př. nejstarší rodiny v Evropě úplně proto vyhynuly aneb jsou na blízku vymření. Během 208 let, od r. 1611—1819, klesl počet anglických urozených rodin z 1527 na 635.

svým prosadilo zachování usnesení valné schůze českého hasičstva v Praze. — Starostou města Prahy zvolen je zase Dr. Groš. — Milosrdní Bratři v Praze přijali za rok 1908 v léčení 3172 nemocné, z nichž 192 zemřeli. Dle náboženství bylo 3042 katolíků, ostatní nekatolíci. Vydaje na léky činily 13,446 K. obvazy chirurgické a pod 6612 K. — »Český Učitel« v č. 27. kasá se zase proti varhání, že prý učitel zanedbává tím školu, se snižuje atd. Než rozumní učitelé si asi sotva toho všimnou a půjdou si svou cestou dále. To by obecní písaření, prodávání uhlí a umělého hnojiva, jednatelství pojišťovny také snižovalo učitele. — O zahájení zemského sněmu stále se vyjednává. Němci jsou proti sněmování.

Morava. V Olomouci bude zřízeno katolické paedagogium. Budou je řídit »Školští Bratři«. — Od 22. do 27. srpna t. r. bude se konat v Brně diecéšní synoda. Súčastníti se ji musí všichni kanovníci, arcikněží, děkani, místoděkani, faráři, administrátoři far, professorové bohosloví, katecheti středních škol, představení řeholí a z ostatních kněží tak zvaní synodalisté. Kromě slavných sezení budou se pořádati i sezení zvláštní, na nichž se bude o jistých předmětech pojednávat. — Na dr. Aloise Kolísku vydán byl v Uhrách zatykač za to, že se ujal v Římě faráře Hlinky.

Slezsko. V Opavě bylo zřízeno nové poštovní a telegrafní ředitelství. Doposud bylo Slezsko připojeno k Brnu, což bylo slezským Němcům nepříjemné.

Italie. V Itálii počínají dle jakéhosi zákona rušiti a seshléstovati kláštery, nemající šest řeholníků anebo řeholnic. Jeden takový klášter už byl na rozkaz žida Nathana zabrán.

Rakousko-Uhersko. Nebezpečí války je zaházeno tím, že Rusko uznalo připojení Bosny a Hercegoviny a srbský korunní princ Jiří, jenž šel do války, se poděkoval. — Ve Vídni počali konečně katolíci Čechoslovane vydávat svůj list. Je to týdeník »Pravda«. — V uherském Slovácku mnozí kněží nechtějí prý uctívati sv. Jana Nep., že byl Čech; a jeden professor bohosloví ve Špiši kárá prý kněze slovácké, pěstující úctu sv. věrověstů Cyrilla a Methoděje. To je vděk prvním biskupům panonským! — Suspense faráře Hlinky byla Římem zrušena.

Italie. V novém parlamentě mají katolíci 25 mužů. — Svatý otec pod trestem exkomunikace zapovídá kardinálům přejímání při volbě papeže od světské vlády ohrazení proti některému kardinálu, aby byl volen za papeže. — Revolucionářský spolek »Černé ruky«, jenž je v Itálii silně rozvětven, zprovodil ze světa amerického tajného policistu, který jej chtěl studovati, veřejně střelnou zbraní v Palermu. — Sv. Otec dal v krajině postižené zemětřesením vystavěti 200 dřevěných kostelů.

Rusko. Rusko uznalo anexi Bosny a Hercegoviny, avšak v posledním zasedání dumy počátkem dubna mluvili o tom řečníci všichni bez rozdílu stran, tak jako o porážce podobné u Čušiny. — Od nového roku jsou zavedeny

nové poštovní známky, jichž už nelze po upotřebení použiti. Při správě železniční zastoupení cizinci mají poněmhu býti odstraněni a na jejich místo přijíti pouze úředníci ruského původu. — V dumě poukázal poslanec Bobinský na soustavné a strategické poněmčování západních krajů Ruska jako Lodže a gubernie cholmské.

Štýrsko. Universitní senát zbavil dra. Hofra professury pro zpronevěření skvostů. Hofr prý si udělal u soudu vtip, že prý se modlí ku sv. Antonínu, aby mu nalezl ztracené (t. j. zpronevěřené) věci, ale světec prý ho nevyšlyšel. Než jaké bylo jeho překvapení, když soudce skvosty od doktora Hofra ukradené a při prohlídce nalezené pojednou posměváčkovi ukáže s poznámkou: »A hleďte pane doktore, sv. Antonín pomohl přece«.

Literatura.

Výklad písni »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« vydal Ant. Rejzek T. J. Cena K 1.50, str. 186. Nákl. vl. superior Sv. Hostýn.

Dědictví Svatojanské v Praze vydalo na rok 1909 patero knih, z nichž na předním místě vítáme nové vydání písem sv. Nový Zákon P. N. J. K. opatřil překladem i výklady prof. bohosloví Dr. Jan L. Sýkora. Nelze dosti rozšiřovati písmo sv. knihy katolické, aby nás nezaplavovaly zapovězenými biblemi svými společností protestantské. Vldpp. faráři Bedřich Jifiček, Alois Dostál, naši dopisovatelé do Hlasů Svatohostýnských, vydali ty spisy. Onen »Po stopách Boží prozřetelnosti« spis poučný i zábavný, který nás vede do přírody a ukazuje rozumu, jak hledati máme toho, jenž neviditelný jest. Tento vyškolený povídkář svým spisem »Na cestě k lepšímu« pobaví každého čtenáře. Vldpp. farář Jindřich S. Baar zahájil řadu svých zdařilých Obrázků mžikových spisem, »Velké i malé děti« totiž 8 velkým a 10 malým dětem. Neunavný p. P. T. kanovník a redaktor dědictví Dr. Antonín Podlaha, pokračuje ve svém vlasteneckém díle »Posvátná místa král. Českého.« Díl III. arcidieceze pražské vikariaty: Kralovický, Vlašimský a Zbraslavský. Údů čítá Dědictví už na 30.820; a jak se mu dodnes přeje, patrno z toho, že od 1. XII. 1907 do konce roku 1908 přibýlo nových údů 476 a to za naší doby, kdy zaplavení jsme takofka spisy všelijakými.

Doporučujeme: Dr. R. Zháněla Pomocná vojenská duch. správa V Praze. Nákl. vl. Smíchov, Karl. tř. 56. Záhorská kronika, měs. národopisný, č. 3. roč. V. Vychází v Týně u Lipníku, roč. 1 K. — B. Srdce Páně, napsal Cyrill Jež. T. J. 20 h. Dědictví Cyrillomethodějské v Brně. Papežové v dějinách, Dr. Jos. Samsom K 1.50 Dědictví Cyrillomethodějské v Brně. — Lze-li žíti mravně bez Boha a jeho přikázání. P. Jos. Hofer. Expedice Státnice u Olomouce 80 hal.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno.

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oládní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vychovávací ústav v Kocleřově

(Ketzselsdorf) u Svitav přijímá dívky škole odrostlé které si přejí naučiti se němčině, frančině, hudbě, vyšívání, malbě, šití a přistřihování prádla i šatů, vaření, žehlení atd. Krajina lesnatá, velmi zdravá. Blíží zodpovídá Správa ústavu.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýra doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Naším českým hospodyňkám nabízí rukodílná tkalcovna **M. Jirsové v Novém Hrádku** (na pomezí Pruska)

ZBYTKY

svých výrobků velmi levně. Nejen z levného, ale též z nejlepšího zboží a to: zefíry, kanafasy, flanely, plátna, modrotisky, utěrky atd., balík 50 m, lepší druh 40 m za 20 K franko. Široké kanafasy, krizety, lněná plátna, barchety, zefíry, sateny atd., 20 m za 20 K franko. Kusy dle přání 2—10 m dlouhé. Poloviční balíky na zkoušku za 10 K nevypacené.

Veškeré práce tiskové

☐ zhotovuje rychle, ☐
☐ levně a moderně ☐

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya
v **Holešově na Moravě.**

Vína dalmátská zaručeně přírodní,

výtečné! Jsou nejlepší a lahodnější pro nemocné a zaneprázdňujícími nemocemi trpící.

☐ doporučení červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 hal. za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

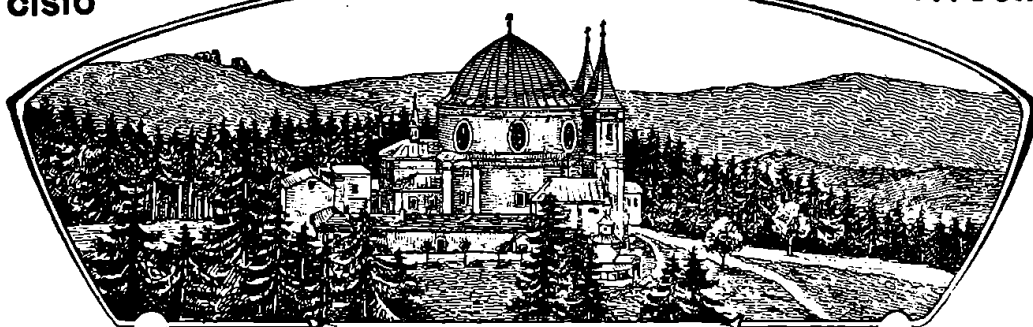
majitel realit a velkoobchod vínem, **Rjeka (Flume), Přímoří.** Důkaz velké množství poděků, dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

3. číslo

V. ročník

OBSAH: Do památníku (tři básně.) — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus) — Život a smrt Bl. J. Sarkandra, faráře holešovského. — Dějiny Sv. Hostýna. — Před oltářem Matky Staroboleslavské. — Blahoslavená panna Orleanská Johana z Arků. — Dvoje uzdravení. — Matčina prosba. — Z květeny Svatohostýnské. — Zprávy z posvátného Velehradu. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z různých poutních míst. — Z církve a světa. — Různé. — Literatura — Listárna. — Inseráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. Na některých místech byli založeny katolické sokolské spolky. Oděv je podobný, jako u sokola slovinského. Celá řada spolků národních socialistů byla rozpuštěna. — »Volná myšlenka« opsal a z různých socialistických plátků všelijaké naivnosti o Sv. Hostýně. Poněvadž na to už bylo jinde odpověděno a katolíci vysvětlívek k uvedeným věcem nepotřebují, ani tomu sami rozumějí, nebudeme se tím dále zabývat. V téže »Volné myšlence« sápe se zle bývalý katol. kněz Loskot na Balbína: že prý chtěl vyhlásit všechny Čechy jako knížete Bořivoje atd. za svaté. Na to podotýkáme: Což pak je měl vyhlásit za špatné lidi, když dobrovolně se stali křesťany? Co se týká jeho posudků ohledně Balbína, vypadá to tak, jako když kdysi gymnasisté volali Riegrovi pereat anebo jako kdyby chtěl nějaký sběhlý poručík kritisovat Napoleona. — V litoměřické diecési je nařízeno, že se má dítkám nesúčastňujícím se náboženských cvičení t. j. nechodícím do kostela atd. snížit známka z náboženství. Má se však poznamenati příčina. To je jisto, že návštěva kostela patří k náboženství. Neboť nenaucí-li se děti chodit do kostela, nenaucí se tomu, ani když dospějí. Naopak často dospělí nechodí do kostela i když chodívali za mládí.

Morava. Nádražní missie česká v Brně krásně zkvétá. Za rok 1908 zavedli 106 dívek z venkova buď přímo do služeb anebo do mariánského ústavu. V čele missie stojí vys. uroz. hrab. Eliška Romerová. Dámy mají za odznak medailku Marie Panny Pomocné a

žlutobílou stužku. — Po moravských městech koná protikřesťanské přednášky básník Machar. Jeho přednášky, na př. v Prostějově, jak jsme je četli ze záznamů jeho přátel, jsou naprosto nepravdivá líčení pohanství a makavě lživá tupení křesťanství. Jsou to zkrátka vybásněné věci, jež se podávají jako historická pravda. Machar neví nic o otrocích mezi pohanskými Řeky a Římany a jich postavení, on neví nic o arenách a gladiátorech, on neví nic o postavení chudého, neví nic o postavení chování se cesarů-bohů oproti poddaným, on líčí toliko příjemný život řeckého anebo římského požitkáře. Jsou to tak asi, chce-li si to někdo představit, tak poznamenáváme my, moderní milionáři bez Boha. Ti mají líčené Macharem římské a řecké způsoby. Na křesťanství nenechává Machar dobré nitky. Ono prý zotročilo ženu a mělo svůj původ ne v Kristu, ten prý by byl býval zaniknul, ale v hallucinaci sv. Pavla. . . . »Přátele nesmějte se, mohli bychom fci s Horácem a na celou věc pohlížeti jako na básnickou fantasii, kdyby to nemělo vážné pozadí a nemělo to za účel tuto hallucinaci jiným jako pravdu namluviti. Básník Machar má a chce býti beranem, aby rozbíjel křesťanský řád a k tomu používá svých vloh básnických. Divná ironie je to však, když Machar sám křesťan katolíkům uprostřed křesťanství mluví o otroctví ženy v náboženství křesťanském. Snad by jeho posluchači si dali i namluviti, že mají skleněné hlavy? Mluví se o klerikalismu; a jak toto řádění sluší pojmenovati? Do Brna pozvala Machara dívčí akademie — otrokyně — do Uher. Hradiště učitelé a do Prostějova sociální demokrati.

Doporučujeme našim rodinám **Kolínskou cikorku!**

To-liko poznamenáváme ještě, že dle slovníka Otova Machar byl v 6. třídě akademického gymnasia v Praze vyloučen. Sapienti sat! — Dne 28. srpna 1907 byla přiznána a potvrzena sv. Otcem Piem X. úcta blahoslavené Zdislavy III. řádu sv. Dominika nar. na Moravě v zámku křížanovském ze slavného rodu Berků r. 1210 a zemřelé v Jablonné v Čechách dne 1. ledna 1252. Dne 20. května t. r. byl zase Moravan uznán sv. Otcem Piem X. za světce. Je to blah. Kliment M. Hofbauer (Dvořák) kongr. nejsv. Vykupitele, jenž řečeného dne byl prohlášen za svatého Sv. Kliment narodil se 26. prosince 1751 v Tasovicích u Znojma a dostal na křest sv. jméno Jan, jež roku 1783 změnil za jméno Kliment. Otec jeho slul Petr Dvořák, pocházel z Morav. Budějovic a byl řezníkem. Když se přestěhoval do Tasovic nazývali ho místo Dvořák německy Hofbauer. Matka jmenovala se Marie byla roz. Streerová a měla 12 dětí, z nichž pět zůstalo na živu, mezi nimi nejmladší byl Jan (Kliment). Když bylo Klimentovi půl sedma roku zemřel mu otec. I přivedla zbožná matka Klimenta k obrazu Ukřižovaného a řekla mu: »He, tento je nyní tvým otcem; přičiň se, abys po té cestě chodil, která se mu líbí.« Kliment byl by býval rád se stal knězem. Avšak poněvadž nebylo na studie peněz, věnoval se řemeslu pekařskému ve Znojmě. Jako pekařský pomocník dostal se do bývalého premonstrátského kláštera v Louce, kde mu opat Řehoř dovolil navštěvovati nižší klášterní gymnasium. Klimentovi bylo tenkrát 20 let. Věnovav se pak po dvě léta životu poustevnickému v Milifronu u Znojma a u Tivoli v Itáli, odebral se zase do Vídně, kde nejprve zase pekařil a pak pokračoval ve studiích. Roku 1785 odebral se do Říma, kde byl přijat od sv. Alfonse z Liguovi do kongregace Největ. Vykupitele a pak vysvěcen na kněze. — Po noviciátě byl r. 1787 poslán do Varšavy v Polsku, kde vystavěl klášter a velice mnoho působil jak pro duchovní dobro Varšavanů tak pro dobro tělesné ujímaje se chudých a sirotek. R. 1808 musili však redemptoristé Rusko opustiti a odebrati se do jiných zemí. Sv. Kliment odešel do Vídně. Zde rozvinul záhy svou činnost. Měl sice mnoho nepřátel, byl policejné hlídán, ale konečně to přivedl tak daleko, že císař František I. vida nicotnost žalob proti světcům nejen se ho ujal, nýbrž i kongregaci do naší říše připustil. Sv. Kliment však se toho nedočkal. Zemřel 15. března r. 1820. Už po jeho smrti jej mnozí zvali svatým. A proto, když se jednalo o jeho blahřečení pravil jeden

měšťan prostě: Jak toho chtějí udělati svatým? Ten byl už svatým, jak u nás žil. Za blahoslaveného byl sv. Kliment prohlášen r. 1888 — Sv. Klimente, oroduj za nás! — Z Moravy odebrali se poutníci do Říma, aby byli přítomni svatořečení. —

Rakousko-Uhersko. Aby Bosna se dostala k polovici uherské, založili maďaři tak zvanou bosenskou agrární banku na vykupování nevolníků. A dostali k bance svolení naší vlády. — Mimo to by se Maďaři rádi ještě více osamostatnili a proto domáhají se samostatné banky uherské. Viděti, že rozumí svému prospěchu. A tak stálo v jakési anglické knize o nich že prý nejsou normální, poněvadž se snaží udusiti ostatní národnosti. — Bosenští mohamedáni dosáhli v ohledu náboženském úplné samostatnosti od vlády. — Uh. Slovácka prý na 10.000 dívek bývá od židů zašantročeno. —

Turecko. Sultán Abdul Hamid byl mladoturky sesazen a uvězněn v Soluni a za sultána vyhlášen jeho bratr princ Rešad jako Mohamed V. V paláci sesazeného sultána našlo se veliké bohatství. Během tohoto převratu počala v Ma'ě Asii řež křesťanských Armenů, jichž prý padlo tureckému fanatismu za oběť na 20.000. — Opásání mečem prorokovým, což je tolik jako naše korunovace, stalo se 10. května.

Rusko. Ruská vláda učinila Polákům ve školství v gubernii petrokovské veliké ústupky. — V Lodži smí se nezávazně vyučovati češtině. — V Jekaterinoslavi jsou dvě gymnasia čítající asi po třech stech žáků, jež jsou skoro docela židovská. A pak prý jsou tam židé utlačováni. — Sibiř se silně zalidňuje vystěhovalci: uvnitř Rusy a na pobřeží tichého oceánu a Kamčatky japonskými rybáři. — Ruské vojsko obsadilo Taebriš v Persii, kde byly stále nepokoje a život Evropanů ve stálém nebezpečí.

Belgie. Belgie oslavuje budoucí měsíc 75. ročníci znovu zřízení katolické university v Lovani. Belgie čítá pět universit, mezi nimi jednu zednářskou a jednu socialistickou. Než nejnavštěvovanější je katolická universita v Lovani. Má 98 prof. a 2260 posluchačů. Četné university mimobelgické vyšlou ku slavnosti své zástupce. Universita tato je pouze udržována diecesanními sbírkami; od státu nedostává nic. Veliká to zajisté oběť pro katolíky belgické!

Persie. V Persii prohlásil šach opět konstituci a svolání parlamentu.

Různé Vdp. Karel Tesárek prosí, aby ctitelé Sv. Hostýna mu přispěli nějakým milodarem ku dostavení farního kostela v Chabíčově p. Háj ve Slezsku.

Literatura.

»Tisíckrát pozdravujeme Tebe«. Výklady v 22 rozjímáních vydal A. Rejzek T. J. sup. Sv. Host., kde na skladě jsou.

3. číslo.

1. června 1909.

MUDr. Petr Biebl:

Do památníku.

I.

Dlouho, dlouho myslil a se soužil.
Co v Tvou knihu mládí pomněnek
Napsat mám, bych všecko na venek
Vyjádřil, co duch můj říci toužil.

Pojednou však jsem na kazatele
Rozpomněl se slova horoucí:
„Ne jak zvonů hlas, v chrám kynoucí,
Buďte: sami do vnitř vstupte vřele“.

A tak nejen vlasti ve svatyně,
Volej syny její bloudící,
K dílu pilnou přilož pravici
Slávu její šířiž všude činně!

II.

Motto: V knihách mluví jenom lidé
v přírodě však mluví Bůh!
Jablonský.

Ne za vřesku hudby, tance štvaní,
Aniž při pohárech, v šumu hluku:
V samotě a tichém rozjímání
Ctnost a věda družnou skýtá ruku.

Chceš-li tedy dokonalým býti,
V přírody si vyjdi ladné chrámy,
Slyš! a pramen věčné ukáže ti
Moudrosti, jež tam dlí nad hvězdami.

III.

Různá jesti v světě tomto láska:
Jedny krásy země, druhé hudby zvuky baví,
A zas jiní v smyslnosti slasti hledávají;

Však můž' jenom jedna býti páska
Pravá, hodná lidské duše velebnosti:
Miluj všechny lidi, které svět náš hostí,
Chudé; malé, velké; nepřátel cti ctnosti
Pro Boha a z Boha!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XV.

„Zima pominula. Kvítí ukázalo se v zemi naší.“ (Pís. Šal. 2. 12.) Není bylinky, která by byla vyloučena ze zahrady, pokud není bejlm a zahradě škodlivá, tak že neslouží ani ozdobě ani užitku. Také

každá nalezne si svého příznivce. Jenom jistí lidé, hotoví to mrzoucí a podivínové, nemohou se spřáteliti s květenou. Ti by nejraději vzali kosu a šli by na luka a pole a vše ve květu by spotínali aneb dřive už, aby ku květu ani nedošlo. Takovým podivínem byl německý mudrc K a n t. Vypravuje se o něm, že jako byl mudrlantem ve filosofii, podivínem v učenosti své, tak byl podivínem a nepřitelem květeny. Někteří ho mají za velikého učence a filosofa hlavně proto, že zahájil novou školu filosofickou pohřbchu falešnou, která však velice poškodila vědu a vědecké bádání; neboť jednak zatlačil pravou filosofii jednak dal směr úplně převrácený filosofii i vědě. Na štěstí ještě, že jeho kniha a filosofie jest tak suchopárna, nezáživná, úmorná, že ji najisto nikdo dvakrát do rukou nevezme, leda by jej ku knize vašeň proti pravé vědě připoutala, neboť dlouhá chvíle při ní člověka v pravdě utrápí. Na štěstí jest, pravím, že filosofie jeho jest nezáživná; neboť tak v ní rozlezlý jed alespoň se hltavě nepožívá. Tento pak slavný filosof učí ve své knize o tak zvaném k a t e g o r i c k é m i m p e r a t i v u »sic volo sic jubeo« česky »to je má vůle a dost«, kde vyznívá jeho nauka v ten rozum, že potřebí konati dobré, pěstiti ctnost, ze žádného jiného důvodu leč pro ctnost samou. A nauka tato jest nesprávná a zúplna nepravdiva podle zdravé filosofie i theologie, protože člověk ani nemůže ani nesmí vůči sobě tak bezohledným býti, aby sobě nepřál. Spočívá tak celá protestantská filosofie německá na výroku Kantovu, jenž upírá rozumu schopnost přijíti k poznání skutečné pravdy. Tož každé vědecké bádání jest pak pošetilostí a bláznovstvím.

To nás učí zcela jinak nebeský mistr a učitel Ježíš Kristus nazíratí na křesťanský život s jeho ctnostmi a dobrými skutky. Lepšího také učitele a lepší školy života také nikdy nebylo a nebude; jestiž Ježíš Kristus božská Moudrost, která nám nejlépe rozumí a nejlepší metodou nás poučovati dovede. To byla také jedna příčina, proč sestoupil na tento svět, aby nám byl v životě vůdcem a učitelem a příkladem. »Já jsem cesta a pravda a život«, praví sám o sobě (Jan 14. 6.). —Proto všeliká povinnost sebe zapíratí a zlé žádosti krotiti, vyplývá ze zřízené pravé lásky.

A jak poučoval o velikých tajemstvích života? Často a často mluvil v podob en st v í c h vzatých z přírody, zejména z r o s t l i n s t v a, aby co je pro hlubokost nepřístupné stalo se nám bližším tím, že nám to znázornil. A právě květena sloužila mu, pomocí již přístupným se stal duch jeho lidu. Použil na př. růže, lilie, konvalinky, fialky a j. jak jsme již rozjímalí a překrásným ctnostem křesťanským se tak snadno přiučili. Každé dítě dobré vůle chápe, jak milá je křesťanská ctnost a bravě si i osvojí.

Z té příčiny ještě by vás rád upozornil na některé krásky z říše květeny. Kdo nezná slunečnice. Jest nejznámější u nás v zahradách a polích *helianthus slunečnice*. Až dva metry vysoká, statná to bylina okončena svrchu jediným obrovským úborem. Květ je žlutý, paprskovitý, veliký. Kvete od července až do září a za květu obrací své úbory ke slunci. Z Mexika je přinesena do Evropy r. 1569. Pěknou bývá ozdobou zahrady i pole a značný přinášívá užitek vším, co do sebe má s hůry až k zemi. Plody obsahuje v hojnosti, sladkého tučného oleje, jehož se užívá za pokrm, palivo, ano i k malířství. Než z té příčiny naši pozornost slunečnice nezaměstnává: nás poutá její směr.

Ovšem květiny vesměs p o u t á v á slun k o, že se k němu hlavičkami svými obracejí, v jeho světle okřívají, na slunku se ohřívají, proto také květy své slunku ukazují: než slunečnice tak činí významněji, odkud též jméno řecké *helianthos* (helios jest slunce) české *slunečnice*. Svoje lupeny, květ i barvu vzala si se slunce, jako by mu pravila: »Ejhle vše co jsem a co mám, od tebe mám, jsem všecka tvá.«

Právě odtud má znamenitý význam a hlubokou nauku obsahuje pro nás. Zdaž nás nepoučuje, jak máme po způsobu jejím býti zúplna oddáni Bohu, jenž nám svítí do duše světlem svým nebeským? »Bůh jest světlo a temnosti v něm není žádné« (I. Jan 1. 5) jest čistá a jasná pravda beze všelikého stínu klamu a bludu. »Bůh jest láska (I. Jan 4. 16) a kdož zůstává v lásce, v Bohu zůstává a Bůh v něm«; proto na hrudi božské to lásce ohřívati se nám jest. A kam máme se obracet? myslí i srdcem než-li vzhůru »Sursum corda« na modlitbách našich? Pak dovedeme také květy života našeho t. j. skutky svoje přednáseti Pánu, jemu je ukazovati čili obětovati a vyznáme z té duše: »Pane, vše co jsem a co mám, od tebe mám a všechno tvoje jest.«

Než na kom vidíme nejkrásnější příklad osvětlené a Bohu oddané duše? Maria Panna zajisté jest všechna ozářena jasným slunečním. Všecka její podstata odkud vzala svoji skvělost a jasnost? »Aj já dívka Páně,« t. j. já tělem i duší, všecka jsem obrácena k Hospodinu Bohu svému.

Jaký to rozdíl mezi ní a mnohými lidmi. Jejich vzezření až odstrašující prozrazuje omrzelost, nepokoj, rozervanost vnitřnou, až zoufalost. Čeho se jim nedostává? Po stránce životaездеjšího mají snad více jak s důstatek, vše co svět dáti může; jsouť zámožní, jinak by nevedli tak skvělou domácnost až v přepychu; jsouť vzdělaní, nebo patří k inteligenci neb alespoň sami se k ní počítají. A při všem tom v útrobě se cítí až zoufalými nad sebou a okolím svým; vždyť se jim nic na světě nezamlouvá, nic je netěší, podobní jsou dítěti bohatých rodičů, které sotva že dostalo novou hračku, za chvíli je zase omrzelé a mrští ji do kouta, proti všemu reptají, žítí jest jim tak protivné, že by se raději neviděli, tak že leckdy je až myšlenka na samovraždu trápí — ubozí, arci, arci, komu slunce spravedlnosti zapadlo a proto mu nesvítí, tam je tma a nejen tma je tam, i mrazivo je tam.

Jejich srdce je Boha prázdné, toť veškerá příčina. Kdyby se k Bohu obrátili, u Boha útěchy a pomoci hledali, osvětlena by byla mysl jejich, otevřelo by se srdce jejich a do útroby zapadly by paprsky svítící a ohřívající; brzy by se vyjasnila jejich tvář následkem vnitřního pokoje a spokojenosti.

Slyšíme vzdechy nejednoho ubohého, jež jako v zrcadle tu vidíme. Já také bídny tvor nešťastný!

Nezoufejl! Sepni ruce, poohlédni se po obraze Matky Páně, hledej cestičky k ní a jsou tak ušlapané, že je snadno poznáš. A nevíš-li sobě rady, poraď se, zeptej se buď katolického kněze, buď uvědomělého katolického křesťana; pověd' vám, co činiti, abyste vyvázli šťastně z tak nebezpečné situace, v níž jste se ocitli. Už dosti o slunečnici.

Všimněme si nyní nepatrné pomněnky neb, jak se jí říká také, nezabudky. Zajisté nepatrná jest a jakým hezkým jménem se smí honositi. Z planných druhů nejoblíbenější jest bahenní a lesní. U vody se jí daří nejlépe: avšak pěstuje se také pro ozdobu a pak časem i plnokvětosti nabývá. Semperflorens stále kvetoucí slove květem tu blankytným, tu růžovým, tu bílým.

Odkud se jí dostalo tak sličného pojmenování? Já vím o trojím výkladu; bez pochyby je jich ještě více, snad každý národ má svůj. Nepochybuji, že náš lid český má také svůj výklad; v rozličných odvětvích slovanských je snad výkladů rozmanitých. Kdo by o nějakém ať z českého lidu, ať ze slovanského vůbec věděl, Hlasy Švatohostýnské ho uveřejní, nechať ho zašle, s povděkem přijat bude.

Prvý asi nejstarší doklad jest tento: Hospodin prý stvořiv květeny, každou i linku zvlášť pojmenoval a přikázal jim, by si každá dobře svoje jméno zapamatovala. Než nastojte, pomněnka zapomněla svoje jméno; i obrátila se znova na dobrého Boha svého, aby jí pověděl jak jí mají říkati. »Pomni, pomněnko,« pravil jí »a nezapomeň nezabudko!« Ano pomni, o člověče, odkud jsi se vzal,

kdo tě stvořil, že Bůh jest tvůrcem tvým. Hospodin obmyslil tě štědře, udělil ti snad mnohem více nežli druhým co do zdraví, co do schopností, co do zboží pozemského ba i postavení. Tys měl příležitost se vzdělati, nabýti nedvšední důstojnosti. Ku svému krbu do kruhu domácnosti zavedl jsi k útěše a pomoci spanilou družku života, v důstojnosti stoupáš výše a výše. Nuže: »P o m n i«, volá tobě nepatrná pomněnka; »n e z a p o m e ň«, volá tobě nepatrná nezabudka, »d á r c e s v é h o nebeského! N e b u d ň e v d ě č n í k e m ani vůči B o h u s v é m u ani vůči l i d e m!«

Druhý výklad. V hlavním městě mocnářství rakouského si vykládají Vídeňané jméno pomněnky takhle: Jednou se vypravili novomanželé na výlet. Ubírají se po břehu Dunaje, až přijdou k úskalí, jehož úpatí sahalo až k vodě. Tam zahledne družka kvítek a už na rtech má slovo: »Kéž by byl můj!« Novomanžel neváhá, ihned jest ochoten sestoupiti proň. Bezcestí mu nepřekáží, s nebezpečím života roste jeho odvaha. »Už jsem u něho, už ho mám«, volá ku své družce. Než tu se mu smekne noha, kámen, o nějž se opírá, povolí, a ubohý sklouzne do hluboké tůně. Zmizel pod vodou. Než proudy vyhodí jej ještě jednou na povrch, jest živ, obrací se ku své milé družce, na níž volá: »Pro pomněnku, pomni, pamatuj na mne!« A voda jej potápí opět. Po dvou dnech najdou rybáři utopence, ovšem jeho mrtvolu, již položil k nohám nešťastné, bolestmi ztrápené, jeho družky.

Zdaž to není obraz Spasitele našeho a jeho nejsvětější Matky, Marie Panny. Ježíš, aby nás nepatrně zachránil, vydal se sám na smrt, podstoupil přebolestnou smrt kříže a s kříže sňat položen byl k nohám Matky Páně. I nám volá s kříže umírající: »P o m n i, j a k i s e m t ě m i l o v a l. V i z t e n k ř í ž, p a m a t u j n a m n e!« Kéž jest nám sv. kříž pomněnkou na všech cestách života a uvádí na paměť každému, jak Bůh miluje nás!

A ještě třetí výklad vyslechněte. »P o d í v e n k a« bylo prý původní její jméno. Tu jednou, když pásł pastýř na pokraji řeky stáda, objevila se mu lesní panna, zvěstující mu, že, kdekoliv se dotkne tamo v horách skály, se mu zjeví a přinese mu zlata: a v š a k p o z o r, ať p ř i t o m n e o p o m e n e š t o h o n e j l e p š í h o, praví mu. Pastýř se ani dočkati nemohl chvíle, kdy se směl dotknouti hory; doma vykládal ženě své co jí nanese zlata. Nastala chvíle; panna lesní se zjeví. Pastýř ve své hrabivosti nahrabal co unéstí mohl, sebral a spěchal domů, nevšímnuv si bylinky, která tam také byla. Ženo, poklad ti nesu: ale nepovídej nikomu. Hned rozbálí a vysype hromádku kamení; začez se mu žena vysměje. Tato bylinka byla pomněnka a byla tím nejlepším a nejhlavnějším. Jaké z toho ponaučení?

Ejhle obrázek světa. Lidé se honí ve své hrabivosti za poklady toho světa: než duch dobrý, Matka Páně, volá jim: Děti neopomeňte toho nejlepšího, nejcennějšího, to je duše vaše. Co prospěje člověku, byť i celý svět získal, pakli při tom ztratí duše své (Mat. 16. 26)? »Co jest platno člověku, byť všecken svět získal a na své duši škodu utrpěl? Aneb jakou dá člověk výměnu za duši svou?« Pomněnko nepatrná, jak mnohé moudrosti nás učí!

A ještě jednou se rozběhneme po zahradě uzavřené a b u d e m e h l e d a t č t y ř l í s t e k; přinášíť dle pověsti u všech národů štěstí. Obyčejný jetel, jenž jest nejrozšířenější, býva trojlístý, proto také slove trifolium trojlístek; výjimkou nalezneme čtyřlístek. Nuže, nejvýznamnější jest Irčanům a Angličanům, tak že jej v překrásných básních opěvují a jako symbol Irův velebí. Co je toho příčina?

Když sv. Patrik, Vlastimil česky, jako apoštol přišel k pohanským Irům a hlásal jim tajemství naší sv. víry o nejsvětější Trojici a Ježíši Kristu, nechtěli jej slyšeti. Než tu sklopí oči svých, vidí se na zelené louce, spatří trojlístek a dle něho čtyřlístek, utrhne a ukazuje posluchačům vykládaje, že trojlístek na

Jednom lupenku znázorňuje nejsvětější Trojici a čtyřlístek nejsvětější Trojici a Ježíše Krista spolu. A div se světel! V tu chvíli Irčané přijímají sv. víru, padají na kolena a klanějí se nejsvětějším tajemstvím. Tak našel sv. Patrik čtyřlístek a s ním vzešlo Irům nevýslovné štěstí sv. katolickou vírou.

Kéž by bylo mnoho Vlastimilů ve vlastech našich československých, kteří se sv. Patrikem by našli čtyřlístek pro sebe i jiné t. j. štěstí nevýslovné ve sv. katolické víře všem, kteří jí svou vinou pozbyli.

Mnozí přemnozí hledají štěstí, vlastně každý člověk hledá štěstí svého, jedni doma jedni ve světě: nuže hledejme ho, ale po cestách pravých. Jinak bude marné hledání. Hledejme čtyřlístek, proto jdeme tam, kde ho naleztí možno. Ženich hledá v nevěstě čtyřlístek a myslí že ho našel: kéž se nezklame! Nevěsta myslí, že našla v ženichu svého čtyřlístek: kéž se nezklame! Starostlivý otec hledá ve svých synech čtyřlístek: kéž se nezklame! Dobrá matka hledá ve své dceři čtyřlístek: kéž se nezklame! Člověk hledá na dráze života svého čtyřlístek: kéž se nezklame! A tak každý hledá sobě i všem, kterým přeje, čtyřlístek života pozemského: kéž se nezklame! Já pak ručím vám za to, že když jej hledati budete po cestách přikázání Božích křesťanským životem, štěstí života věčného vás nemine a na život časný takto nejlépe pojištění jste.

Život a smrt blahosl. Jana Sarkandra, faráře holešovského.

P. F. Vídenský P. J.

(Pokračování.)

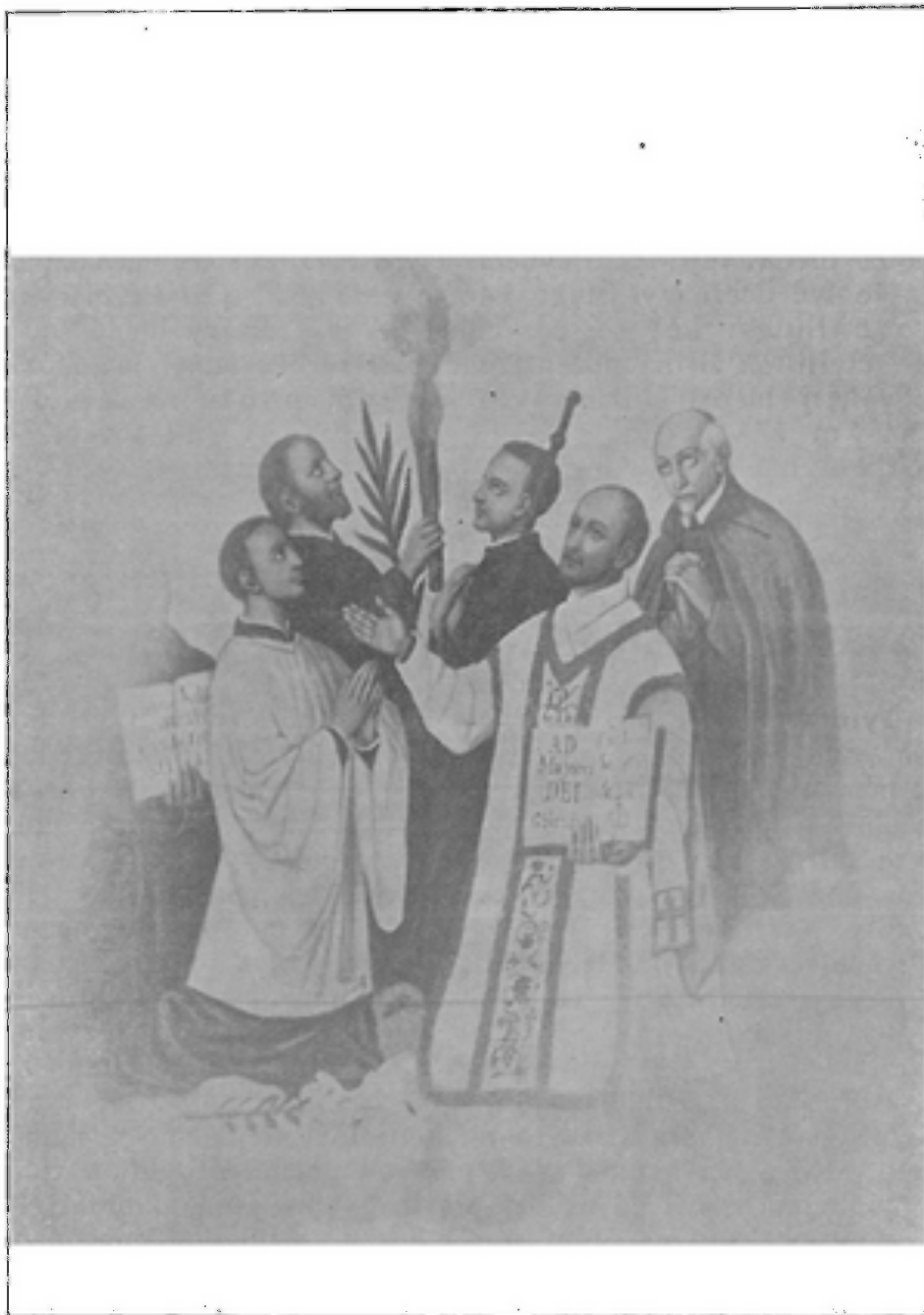
Druhého dne předsedal soudu u přítomnosti těchže osob Bitovský. Vyzvídal, brozil a dal Jana mučiti, jak řkají, na sucho; ale tak brozně, že přítomný lid nad nespravedlivou zběsilostí počal reptati. Neodvažuje se proto pokračovati odešel zuře ze žaláře. Den na to spěchal Bitovský se svými lidmi zase do vězení aby žár svého hněvu žárem ohně na těle nevinného Jana uhasil. Jelikož však městský soudce, jenž se proti včerejšímu mučení byl ohradil, nechtěl přijíti, musil po marném čekání v žaláři odejít na prázdno, za to tím více soptě.

Zatím došla zvěst, že nové voje polské potloukají se po Moravě. I sebrali nachvat branný lid a Bitovský postavil se mu v čelo na důkaz své věrnosti vůči Bedřichovi. Při soudu Janově převzal zaň předsednictví Ctibor Žernovský ze Žernova, zapřísáhlý nepřítel Jana a všeliké ctnosti.

Tento zahájil 17. února s ostatními, kteří byli stejného smýšlení jako on, u vězení soud. Když Jan nemohl se k ničemu jinému přiznati, z toho co mu bylo kladeno za vinu, než-li co už byl pravil, byl obnažen, natažen na skřípec a asi dvě hodiny svíčkami na obou bocích pálen. Ctihodný muž opakoval při tom jenom svatá jména: Ježíš, Maria a Anna. Mnozí z přítomných diváků vidouce toto ukrutné mučení, jež mučitele samé unavilo, horšili se nad zřivostí kacířskou a nejprve tichým bručením, pak hlasitým nepokojem vytýkali předsedajícím soudům tyranství a nutí je proti jejich vůli, aby už s ukrutenstvím přestali.

Než tito už se v duchu rozhodli pro hroznou smrt služebníka Božího. Následujícího dne dostavili se zase do žaláře, popichnutí jsouce Bitovským, jenž za sebe poslal jako zástupce u soudu svého podkoního (štolbu), člověka divokostí sobě rovného, a uložil mu, aby neustál, dokud Jan nebude usmrcen. Nad to byli všichni rozjařeni vínem, jež jim ještě více dodávalo surové odvahy. Opilství pak při tomto přelíčení způsobilo, že udali doposud tajenou příčinu mučení ohledně zrádovství. Neboť jeden z přítomných soudců takto zřetelnými

slovy se tázal: »Ať tě seberou i s tvou nevědomostí všichni ďasí! Což ty nevíš, jaké praktiky jsou ustanoveny? Tak ti to tvůj pán Lobkovic ve zpovědi nevyjevil, nevykládal? Tedy nám to vyznej a řekni, jinak to vyzvíme ohněm, skřipcem a tohoto druhu mukami.« Tímto prozrazením potěšiv se Sarkander, že mu je

Obráz blah. Jana Sarkandra ve velechrámu na Sv. Hostýně.

strádati a umřít pro tajemství zpovědní živě odpověděl: »Co se týká sv. zpovědi, i kdyby mi cokoli, co možno hovořiti, se sdělilo, nic nevím. Ale ani věděti ani pamatovati si netroufám a nechci, a to pro svaté neporušitelné tajemství zpovědní. Proto i kdybych věděl, že mne na tisíc kusů rozřežete, mečem, ohněm a všemi možnými mukami zničíte a obrátíte v popel, budu vše toto s milostí Boží raději snášeti, než abych v něčem tuto svátost zneuctil.« Po těchto slovech křičí soudcové jako poštvaní tygři na kata, aby těch nejkrutějších mučidel použil, i kdyby Jan měl býti utrácen.

Znova tedy natahují jeho tělo na skřipec, přikládají k bokům pochodně a hořící louče. Tyto uhasínají tekoucím proudem krve. Rozlíčení soudcové káží je rozžítí, vytýkají katu nešikovnost a vyzývají ho k dalšímu mučení. Ano, když pochodní žár nebyl s to tajemství zpovědní vynutiti, dali soudcové v ďábelském nápadu rozkaz, aby se rozpustila pryskyřice, smůla, síra lůj a olej, do toho namočilo peří, zapálilo a hodilo na tělo Janovo. Než marná všechna trýzeň. Právě tento oheň máje osvětliti a ukázati tajnosti svátosti, ukázal a osvětlil Janovu trpělivost. Neboť tříhodinovým překrutým opalováním až na kosti toliko světu dokázali osvědčenou statečnost muže.

Ještě však přišli ukrutní kacíři na něco doposud neobvyklého. Dali totiž Janu na potupu kněžské tonsury ustříhati vlasy a uřezati nehty, spálili je, popel z toho namíchali do nápoje a dali mu to vypítí. Což on, jsa pamětliv žluče podané Spasiteli, učinil.

(Dokončení.)

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

43. Úprava ambitů a kaple bl. Jana Sarkandra.

Vida P. Cibulka veliké zástupy přicházející na Sv. Hostýn, obrátil svůj zřetel k tomu, aby jim proti nepohodě poskytl alespoň nějakého přístřeší.

Hrabě Rotál svého času vystavěl ambity okolo kostela pro pohodlí poutníků. Tyto však byly po odsvěcení kostela proměněny v ssutiny, z nichž se doposud nepozvedly. I chopil se P. Cibulka díla a dal r. 1889 ambity na severní straně znovu zříditi, aby skýtali poutníkům ochranu proti dešti a mrazu. Praví pak P. Cibulka ve svém záznamu, že je dal udělati tak, aby spocení poutníci vkročivše tam se nezachladili. Proto dána dřevěná podlaha a dřevěný strop. — Roku 1891 byly útulny opraveny a (severní t. r.) na způsob jízeb zavřeny.

Při stavbě ambitů byl P. Cibulka upozorněn na svatojilskou kapli, z níž taktéž jako z ambitů zůstaly jenom zříceniny. I pomýšlel už téhož roku na to, aby byla znova zřízena a vybudována. V uskutečnění této myšlenky jej podpořovala »jednota literární« bohoslovců moravských. Tito na své schůzi na Sv. Hostýně r. 1888, tedy rok před tím učinili o kapli zmínku a doporučili celou záležitost jednotě. Slova padla na půdu dobrou. Mladí, pro dobrou věc nadšení bohoslovci, dali se chutě do díla, počali sbírat mezi sebou peníze a roku 1889 odevzdali P. Cibulkovi 560 zl. Než co to bylo na vystavení kaple, jež měla stát 6000 K? P. Cibulka však důvěřuje v P. Boha, ujal se ihned věci, započal následujícího roku 1890 se stavbou a hle, v září kaple stála hotova a byla 14. srpna P. Cibulkou T. J. požehnána ku cti blah. Jana Sarkandra. Literární jednota se zavázala, že z nákladu zapraví alespoň 4000 K.

Že byla kaple zasvěcena ku cti blah. Jana Sark. a ne jako dříve sv. Jiljí, stalo se hlavně proto, že sv. Jiljí je v této krajině méně známý, kdežto bl. Jan Sark. byl farářem v Holešově a vlastně také farářem bystřickým a Svatohostýnských.

První mši sv. obětoval v kapli kard. Bedřich Fünstenberg při konsekraci kostela dne 14. srpna r. 1891.

R. 1893 byla kaple vymalována. Na stropě vyobrazena lípa, u jejíhož kořene stojí sv. Cyril a Method, kteří byli strom křesťanství mezi Slovany

vštipili. Ve větvích téhož stromu nalézají se jako ovoce: sv. Ludmila, sv. Prokop, sv. Vojtěch s uherským králem sv. Štěpánem, sv. Hedvika, bl. Anežka česká, sv. Jan Nepom. Nejposlednější plod je blah. Jan Sark., jehož život vyličen na zdech kaple ve čtyřech obrazech. 1. Mladičský Jan zasvěcuje se úctě Marie P. v družině mariánské r. 1596 v Olomouci. 2. Bl. Jan vede jako farář holešovský poutníky na Sv. Hostýn. 3. Bl. Jan zpovídá Ladislava Popela z Lobkovic, pána na Holešově, a pro zachovávání zpovědního tajemství je mučen. 4. Oslava bl. Jana v nebi. Na jeho přímluvu jsou uzdraveni nemocní, potěšeni zarmoucení atd. Na stěnách pořízeny dva nápisy s případnými obrazy: »V hanbu jsem upadla cizáckou osvětou« a »Stojím ve slávě literární Jednotou moravských bohoslovců a štědrostí lidu českého a moravského«. Malba stála na 2000 kor. Obrazy dělal Antonín König z Prahy, jenž také obraz na oltáři maloval za cenu 100 zl.

Téhož roku dodělán i oltář pro kapli. Práce je umělá. Ač jej zdarma zhotovil Fr. Benedikt Lukáš T. J., přece přišel na 780 K. R. 1893 položena šamotová podlaha nákladem 200 zl.

Dr. Rudolf Zháněl:

Před oltářem Matky Staroboleslavské.

Episoda z mládí Balbínova.

Smutně bylo ve vdovském příhytku paní Zuzany Škornice Balbínové z Vorličné na Velkém Náměstí v Králově Hradci. Nedávno umřel jí dobrý manžel pan Bohuslav Škornice Balbín z Vorličné, královský purkrabí na Pardubicku, teď milý její synáček Bohuš trpěl vleklou chorobou a chřádnul očividně.

Ubohá vdova, nejsouc příliš požeňnána statky vezdejšími, trávila v Hradci Král. dny svého vdovství, pečujíc o výchovu dětí svých; jedinou oporou byla jí v zodpovědném úkolu tom matka zemřelého manžela Dorota rytířského rodu Vilemovských z Petrovic. Proto starost o nemocného Bohuše doléhala tak mocně na mateřské srdce její.

„Milá dcero, přerušila paní Dorota dlouhé mlčení, „odevzdej již vše Pánu Bohu. Vždyť On jest nejmocnějším potěшитelem všech vdov a sirotek“.

„Dobrá matko“, odpověděla Zuzana, „dnes ráno doporučela jsem při mši svatě duši svého drahého nebožtíka milosrdenství Božímu a prosila jsem, aby zachoval mi Bůh milého Bohuše. Vždyť je to tak hodné dítě“.

„Lékař mi včera pravil, že choroba Bohušova se valně nelepší, ale dá snad Bůh, že dítě se nám přece časem uzdraví“, mínila babička (stařenka).

„Obávám se velice, aby nenásledoval ve smrti dva starší naše syny“, vzdychala matka. „Ubohý Jeník, nedožil se ani roku, Ludvíček pak skonal nám již po 6ti nedělích.“

„Důvěřuj dcero v Boha, napomínala stařenka, hledíc k nebi: „Vždyť Dorotka a Liduška jsou zdravý jako ryby. Také Bohoušek byl doposud vždy zdrav, až nyní ve třetím roce se nám roztonal. Ale byl vždy daleko silnější a zdravější, než bratří jeho Jan a Ludvík“.

„Kéž nám ho Pán Bůh zachová k potěše a radosti!“, zatoužila paní Zuzana a dodala důvěrně: „Milá matinko, dnes napadlo mi že se vydám na pouť do Staré Boleslavi, a tam obětuji Panně Marii našeho Bohuše, aby mu vyprosila u Boha pevného zdraví“.

„Dobře činíš, že skládáš důvěru svou v Boha a v blahoslavenou Pannu Marii“, pravila paní Dorota. „Ale uvaž, zda nemocný Bohuš může podstoupiti tak dalekou cestu?“

„Již jsem se včera otázala na to lékaře“, odpovídala matka, „který pravil, že neuškodí nikterak dítěti, bude-li dobře opatřeno“.

„Tu dcero neodkládej“, pobízela babička, „Bůh a Panna Marie jistě odmění důvěru a oběť tvou!“

„Druhého dne dala se paní Zuzana Balbínová z Vorličné na cestu. Najala si za tím účelem pohodlný vůz, opatřila dobře tříletého Bohuše a přibrala sebou družku. Babička Dorota zůstala v Králové Hradci, aby opatrovala dům a děti.

Ve Staré Boleslavi šla matka s dítětem rovnou cestou do chrámu Matky Páně. Dlouho modlila se tam před milostným obrazem, dala na svůj úmysl sloužiti mši sv. a prosila kněze, aby požehnal dítěti a obětoval ho před oltářem Matky Boží. Ochotně vyplnili kněží Boleslavští vše, čeho si starostlivá matka přála; neboť rodina pana Balbína z Vorličné byla po všech Čechách známa jako vzorná rodina křesťanská a katolická.

Vykonavši ve Staré Boleslavi vše, jak kázala jí vrozená zbožnost, vracela se Zuzana zase zpět do Králové Hradce. Tříletý churavý Bohuš přestál dlouhou cestu zcela šťastně, ba na cestě zpáteční byl již daleko veselejší. Choroba jeho se lepšila, až dítě ozdravělo docela.

Bohuš Balbín, nezapomenul nikdy veliké milosti, kterou vyprosila mu zbožná matka před oltářem Marianským. Zůstal vždy vděčným synem své hodné matky a upřímným ctitelem Matky Páně. Na oslavu Marie Panny, milostné své dobroditelky nebeské, a na zvelebení úcty její napsal několik objemných knih, které až do dnešního dne jsou vzácným pramenem dějepisným pro naše nejpamátnější národní poutní svatyně Marianské. Rovněž připomíná Balbín ve spisech svých vděčně veliké dobrodiní, které prokázala mu v dětství přímluva Marie Panny.

Bohuslav Balbín, který vstoupil později do řádu Jezuitského, je jeden z mužů o vlast a rodný jazyk náš nejzasloužilejších. V dobách, kdy jen s pohrdáním pohlíželi mnozí na jazyk a rod náš, ujal se výmluvnými slovy mluvy opovržené a zanedbávané. Nezapomínejme proto ani my, že muže tak vzácného a obhájce tak zasloužilého máme děkovati přemocné přímluvě Matky Boží Staroboleslavské.*

Ant. Rejzek T. J.:

Blahosl. Panna Orleanská Johana z Arků.

»Podivný jest Bůh ve svatých svých«, zvolati jest při úvaze života bl. této panny. Hrdinka jest to od Boha k velikým věcem vyvolená, věru pravá Amazonka křesťanská! Několika rysy poukážeme na charakter její.

Na Bílou neděli tohoto roku 1909 bylo v Římě shromážděno na 50.000 francouzských poutníků, kterým v čele stálo na 60 biskupů francouzských, aby vzdali apoštolské Stoliči svůj hold za to, že povýšil pannu Orleanskou k úctě oltáře čili za blahoslavenou prohlásil. Ovšem dosti objemnou knihu snad někdo napíše o francouzské pasačce, která se oděla v brnění a na oři vedla vojiny do ohně: zde budiž toliko o jejím tragickém zakončení podán stručný výklad.

Blahoslavená Johana Orleanská byla upálena na hranici jako čarodějnice. Tázete se od koho? Snad ne od Jesuitů? Neptátele naši řeknou katolickou církví! Co na to odpovíme? Zda Řím ji odsoudil na tuto smrt? Nikoliv. Historie nám dle pravdy zachovala toto. Předně žila panna Orleanská sto let dříve, nežli sv. Ignác z Loyoly založil řád Tovaryšstva Ježíšova: tedy Jesuité ji

*) Kdo si přeješ objemného životopisu B. Balbína: »Dědictvím Svatoprokopským«, jež vydal Superior A. Rejzek, T. J. na Sv. Hostýně, naň se obrátiti jest.

upáliti nemohli ani by ji byli neupálili. To byli jiní lotři, kteří se na službu katovu za peníze propůjčili.

Historie pak jest následující. Anglický král Edvard III. vpadl se svým vojskem r. 1337. do Francie, na niž činil nároky, protože byl synem po dceři Filipa přejmím Krásného: avšak Filip VI. z Valois byl králem francouzským. Z toho povstala válka mezi Francií a Anglií, která trvala 100 let. Král francouzský Filip jako potomek sv. Ludvíka krále po právu hájil svou zemi a Hospodin byl s ním a dopomohl jemu k vítězství. Za prostředníci si vyvolil prostinké děvče venkovské ze vsi Dom Remi na blízku města Vaucoulers (čti Vokulera), které se sotva umělo podepsati. Ale panna tato zbožná a pokorná vytrvala ve své pokoře a zbožnosti, i když se přioděla krúným a opásala se mečem a vsedla na oře a postavila se v čelo vojska francouzského na povel Hospodínův. Chráněna pak byla u vojšty knězem, který ji měl neustále na očích, z jehož rukou na posilu v bázni Boží a statečnosti přijímala na každý den sv. svátostí.

Sotva že se objevila se svým posláním v táboře vojenském, nadšení vojska bylo ohromné, jež do týdne následovalo vítězství, tak že Angličané byli přinuceni vykliditi město Orleans, jež v obležení měli, dne 8. května 1429. Na to táborem nepřátelským sprovázela krále francouzského Karla VII. z Orleanu do města Remeše ke korunovaci. Ve městě Remeši králové francouzští přísahali slavně Pánu Bohu na knihu Písem sv., která kniha v Čechách na Sazavě slovansky za sv. Prokopa v X. století psána byla a časem do Francie jako drahocenný poklad v držení vešla. Karel VII. byl tudíž dne 17. července 1429 v skutku korunován u přítomnosti panny Orleanské.

Součastníci jako očití svědkové zachovali nám zprávu, že anglické vojsko uslyševši, že Panna přichází a užjevši ji, bylo jako ztrnulé, že se neopovážili, ač táborem jejím a územím nepřátelským se ubírali král francouzský s pannou Orleanskou a komonstvem, na ně vyraziti.

Po slavné korunovaci žádala panna Orleanská úsilovně propuštění býti, aby se zpět navrátiti mohla do domova svého: než ještě větší úsilí bylo se strany krále i vojska francouzského, které ji nijak propustiti nechtělo, až svolila. Avšak v květnu rok na to 1430 byla vojskem burgundským zajata a Angličanům velezrádně za 10.000 liber (korun) prodána. Tehdy byla ještě Paříž obležena vojskem anglickým, na jehož povel přinuceno duchovenstvo pařížské po všech chrámech za to děkovati (!) Bohu s Te Deum. Ubouhou vsadili do žaláře, těžkými okovy přikovali ji, až nastal rok soudní úřadů světských i duchovních, který trval celý rok až do 30. května 1431. Pannu Orleanskou odsoudili k smrti na hranici, protože ji uvedli v podezření, jako by byla obcovala s duchy pekelnými a byla čarodějnicí. Už ji vedou ze žaláře města Rouen-u, kde ubohá byla očekávala, vědouc že je nevinná, osvobození: než odsouzena byla k smrti, aby na hranici upálena byla, kde vzývají potříkráte nejsvět. jméno »Ježíš« vypustila duši svou.

Kdo tudíž zavinil bolestnou smrt nevinné Johany z Arků, panny Orleanské? Kdo ji odsoudil? Řím? Nikoliv. Ale římská inkvisice, snad církevní soud? Ani římská inkvisice ji neodsoudila. Tehdejší veleinkvisitor z řádu dominikánského čili předseda církevního soudu nijak se nezúčastnil v soudu tomto jak historie nasvědčuje: naopak protestoval proti nespravedlivému nařknutí a hájil ji proti nepřátelům jejím a radil ubohé, aby se obrátila na apoštolskou Stolicí. Bohužel, hlavní úlohu se strany duchovní při soudu tomto měl nezdárný biskup (z Beauvais) boveský jménem Cauchons (Košon), který ve své lakotě a ctižádosti se nechal podplatiti a uvázal se ve spojení s nepřáteli jejími, že ji odsoudí, aby za to se stal arcibiskupem ve městě Rouen-u, které město bylo v moci Anglie. K němu se přidala ještě smečka podplacených osob duchovních. Každý

nepředpojatý čtenář uzná, že špatný kněz nebo podobný biskup jest pohanou na církev svatou; než skutky jeho špatné spadají naň nikoliv na sv. církev.

Mimo to hrozilo se smrtí všem, kdo by se jí ujímali.

Johana ovšem Duchem sv. osvětlená předpovídala divné věci, které časem se vyplnily: než proto nijakého trestu nezasluhovala. Na 60 soudců ze světských právníků i duchovních osob ji soudilo; začez brali s biskupem Cauchonem štědré diety od anglické vlády. Jeden ze soudců dovolával se spravedlnosti vidě, jak všichni proti ní vystupují a nikdo se jí neujímá: než za to byl ihned žalářován. Druhý postaviv se na odpor proti nim zachránil život svůj útekem; neboť právě byla jistá osoba, že se nevinné Johany zastala, uvržena na oheň. Ubohá panna vydána byla v šanc nepřátelům svým.

Předčítána jí listina na pohled nepatrného obsahu a žádáno na ní, aby ji schválila a podepsala; což učinila jim po vůli. Než potají podstrčena listina jiná obsahem zrovna ďábelským, v níž nejhorší viny jí připisovány, kterou ona netuše podvodu místo prvé podepsala. Takovýmto způsobem chtěli se bezbožní soudcové ospravedlniti před světem!

Jak jí bylo raděno OO. Dominikány, dovolávala se apoštolské Stolicе; avšak tu jí bylo řečeno: »Což, papež je daleko, zde je biskup váš soudce, jemu se krásně podrobte.« To byl Cauchons.

Na soudu prostičká dívka venkovská činila výroky na chytrácké jejich dotazy, jimiž jí chtěli ve zmatek uvést, tak moudré a odvážné, že všichni přítomní překvapeni byli. Ovšem bylo marné vše. Měla se státi obětí ukrutnosti světa a stala se jí.

Za 20 let po jejím úmrtí vyslán byl papežem Mikulášem V. kardinál z Estouteville, aby zároveň s učenými Dominikány francouzskými prostudoval soudní listiny na pannu Orleanskou se vztahující. Čtyři roky trvala práce tato, až patrnou zúplna se stala nespravedlnost se strany nezdárného biskupa Cauchona, jenž ortel smrti nad ní vynesl. Svého času věhlasný biskup francouzský Dupanloup vyjádřil se o bl. Johaně z Arků takto: »I ona měla svého Jidáše, kněze Cauchona, který ji zradil, a dřevo kříže byla jí hranice, na níž upálena byla.«

Tajemník tehdejší krále anglického vracel se z náměstí rouenského, kde panna Orleanská upálena byla, všecek zkormoucený zvolal: »Běda nám, my všichni zahyneme, neboť jsme upálili světici, jejíž duše u Boha jest.« Však se vyplnilo na mnohých slovo to. A konec vinných na nevinné oběti byl věru tragický velmi, jak byla věstkyně bl. Johana veřejně soudce varovala říkouc: »Neproviňujte se na mně tím, co tu pronášíte; nebo nebude vám to ani na těle ani na duši k dobru.« Stůžtež zde některé toho doklady: Nešťastný biskup Cauchons r. 1442 právě se holil, an mrtvicí raněn k zemi mrtev klesl. Jiný jménem Midi zraněn byl nezhojitelným neduhem malomocenství, že se mu vše vyhýbalo. Třetího Jana d' Estivet, jenž byl písařem při nespravedlivém roku o panně Orleanské, našli jednoho dne před branami města Rouenu na smetišti mrtvolou. Soudy Boží jsou to, kdo by je neuznal!

Nikoliv tudíž Řím, nikoliv katol. církev hlásily nevinné panně Orleanské ortel smrti, alebrž bezbožní nepřátelé její jednak ustrašení bodáky anglickými, jednak podplacení dukáty zakončili dle přání nespravedlivé vlády anglické ukrutný rok s pannou Orleanskou, že ji odsoudili na smrt. To, že se i duchovní osoby propůjčily ke zločinu takovému, jest zajisté žalostné; avšak na vrub ani katol. církve ani Říma nijak nespadá dílo toto. Vinu nese každý svou i ve sv. katol. církvi. *Opera enim illorum sequuntur illos.* Naopak, sv. katolická církev uznala její nevinnost jakož i hrdinské její bohumilé ctnosti, které osvědčila ve své bolestné smrti, a prokázala jí úctu nejkrásnější vůči všemu světu blahoslavíc ji. (K historickým dokladům použito pojednání P. Jordana z ř. sv.

Aug.) My však z té duše vzýváme blah. pannu Orleanskou, aby vyprosila u trůnu Božského ubohé Francii pokoj, který svět dáti nemůže, a smílovala se nad zbědovanou vlastí svou. Nám pak sloužíž za příklad blah. Johana, jak věřící křesťan, ať naň dopustí Hospodin v prozřetelnosti své nevím jaké protiventství byt i bezaviněné, má z rukou Božích vše přijímati; neboť i zlé slouží těm, kdož Boha milují, k dobrému.

Dvoje uzdravení.

Dle vlastnoručního dopisu uzdraveného spracoval J. Drbohlav.

(Dokončení.)

Přišel jsem opět k sobě. Nevěděl jsem v prvním okamžiku, zda vše byla jen pouhá obrazotvornost neb skutečnost.

Tak mi vše tanulo živě na mysli. Tolik však vím, že od té chvíle, všechna tíseň, nedůvěra, strach a obava byla tatam.

Neskonale b'aho, jemuž žádná radost, žádný slastný pocit není na světě roveň, naplnilo mé srdce a volilo v něj rázem odevzdanost do vůle Boží, naději a světlo v němž člověku vyslovit se, jest nemožno. — — —

Od té doby počal jsem vésti úplně jiný život. Podotýkám, že neduh můj byl jistě milosrdným prstem Božím, který mě zastihl a na pravou cestu uvedl, hned na prahu labyrintu světového. Vždyť jest neklamná pravda, že i dobře vychované dítě skazí špatná společnost; a byt by to byl jen malý kroužek cizí rodiny neb dílna se špatnými uční neb dělníky.

Duchovní toto uzdravení kladu výše nežli tělesné.

Než bude se mne snad někdo tázati: »Což nemoci své jsi nebyl sprostěn?« — Byla to zajisté vůle Boží, abych na dráze ctnosti byl utvrzen.

Rozhodl jsem se raději pro zdlouhavé léčení než-li pro operaci. Neb měl sem takovou velkou důvěru v nebeskou Matku, že mě uzdraví, že bych byl na to v sázku dal veškeré své dosti velké jmění.

A důvěra má v Matku Boží nebyla zklamána. Nemoc má po delším léčení minula úplně. Maje ale stále ještě pochybnost o úplném uzdravení, zašel jsem si v Praze k jednomu slovuťnému lékaři, který mě po delším vyšetření zdělil, že jsem úplně zdrav.

Abych Rodičce Boží Svatohostýnské dokázal svou vděčnost, zavázal jsem se, že budu každoročně choditi na Sv. Hostýn. Slibu svému jsem po mnohá léta dostál. Když pak mé povolání vyžadovalo, že jsem musel opustiti milou Moravěnkou a též i Sv. Hostýn jsem nemohl více navštěvovati, u'ožil mi zpovědník pouť na jiné poutní místo v nové domovině.

Vítanou příležitostí mi bylo Družstvo sv. hostýnské jehož účelem bylo postavití na Sv. Hostýně hospic.

Když pak na místo družstva nastoupila »Matice Svatohostýnská« považoval jsem za první a nejprřednější povinnost, státi se členem jejím a tak dle sil svých i hmotně přispívati ku zvelebení sv. Hostýna.

Doufám, že každý dobrý vlastenec, zvláště pak kdo Rodičce Boží vděčností povinen jest, učiní podobně, aby tak Sv. Hostýn, perla Moravy, skvěl se v nádheře a kráse posud nevídané.

»Vítězná ochrano Moravy, zůstaň Matkou lidu svému!«

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

I.

Opět se pestřil Hostýn četnými poutníky, kteří zavítali sem z dalekých i blízkých končin. Na posvátné hoře to šumělo, lid se tlačil, zraky všech obráceny ku chrámu, odkud zaznívala Mariánská píseň: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“.

Den byl nádherný, k poutím jako vybraný. Sunce hřálo, ale toho nedbá pravý poutník a jeho paprskům neuhýbá. Zde ani tak palčivo nebylo, povíval větřík od lesa. Na nebi ani mráčku nebylo, nebyla tedy obava, že by se spustil déšť a rozprášil poutníky. Už od časného rána počasí přálo a byla naděje, že se povětrnost nezmění.

Nikdo také nespíchal domů. O nocleh postaráno, a kdyby se nedostal pod střechu, ani venku mu nebylo zle.

Známi se scházeli a hovořili vespolek. Do chrámu se najednou nedostali, odbyli si tedy pobožnost a potom musili ustoupiti jiným. Dlouho se mnozí neviděli — snad od poslední pouti, teď všichni tvořili velikou rodinu, smáli se na sebe, měli radost, že jsou na pouti a tato se dobře vydařila.

A vítali nové příchozí, kteří měli daleko a opozdili se. Pro ty byla cesta volná mezi zástupy. Na obou stranách stáli diváci jako zeď a prohlíželi průvody, není-li mezi nimi také někdo známý.

Vyskytnul-li se skutečně, jenom se usmál a kynul rukou, ale nehlásil se. Dříve přece musí vejíti do chrámu, aby úctu vzdal nebes Královně, než se dá do planého hovoru. Proto sem přišel, proto putoval několik hodin cesty od časného rána a teď cestou na Hostýn stíral potůčky potu.

Rovně se brali za vůdce zpívající nebo hlasitě přednášející modlitby. Diváci uctivě smekali klobouky, mimovolně sepjali ruce na holích a pronesli mnohé zbožné slovo za poutníky.

„Vyměřová s Prokopem“, poznamenala asi osmnáctiletá dívka k vedle stojící matce, Ta hned pozvedla hlavu a natáhla krk aby lépe viděla.

„Kde, kde?“, tázala se.

„Ve třetí řadě na druhé straně“, ukazovala dcera a už na známou kývala. „Poznala nás, odpovídá“.

„A pravda“ s radostí přisvědčila statná žena a tvář její k úsměvu se rozšířila. „Dobré máš oči“, pochválila dceru.

Obě stopovaly průvod a pohled jejich platil známým osobám, které tu našly. Tyto se nezastavovaly, ale kráčeli odměřeným krokem dále, aby nejdříve stanuly v kapli a úctu vzdali té, k vůli níž sem připutovaly, jako sta a tisíce jiných poutníků a poutnic shromážděných na posv. hoře.

„Půjdeme za průvodem“, rozhodla Spáčilova, která by byla nerada známé ztratila. Třeba dceru její Pavlinu lákala ta směs mladých i starších poutníků, přece následovala matku, od níž se nechtěla odtrhnouti v obavě, že by se s ní potom dlouho nesešla. Svoji pobožnost vykonaly asi před hodinou, neboť na Hostýně nocovaly.

Pavlina poněkud choře vypadala, jakoby ji nějaká nemoc tísnila. Byla ubledlá, oči hluboce jí zapadaly, tělo bylo vyhublé. Matka její vypadala statně při své padesátce, byla opálená, od práce trochu sehnutá. Za dceru nesla uzlík s chlebem.

Pomalu tlačily se za průvodem, který přišel z jedné s nimi farní osady, ale z jiné vsi. Nevěděly o sobě. Spáčilová musela o den dříve jíti, neboť by jí dcera nestačila s ostatními. Slyšely zpěv známé písně, připojovaly se k nim. Vyměřová se synem byla napřed, ale počkají na ni, až vyjde z chrámu. Potom se budou držeti pohromadě.

Plnými dveřmi bral se průvod do chrámu. Také vešla sem Vyměřová s Prokopem, matka se synem. Byla posud dosti mladá, ještě ne čtyřicátnice, s upracovanými ru-

kama, silnými údy, dle zevnějšku dělnice nebo dělníkova žena. Měla jednoduchý, ale čistý šat, na hlavě plenu bělavé barvy.

Chlapci minulo asi patnáct roků. Také už nezahálel, tvář jeho nesla známky že rodičům je nápomocen v jejich denní lopotě. Šat měl doma připravovaný, režnou tašku zpola naplněnou a v ruce hůl.

Jako matce, tak i Prokopovi na krku visel růženec. Přidržel se pravice maččiny a velikýma očima si prohlížel celé okolí. Buď tu nebyl vůbec nebo před několika roky a to za menší návštěvy, než byla o svátku Nanebevzetí Panny Marie. Každá věc ho tu velice zajímala. Pozoroval kaple, stromy, na nich vysící obrazy, pramen i stany prodavačů svatých obrázků, levných dárků a také jednoduchých pokrmů.

„Hleď více před sebe“, napomenula ho matka, když se příliš do okolí zakoukal.

Však už vcházeli do chrámu a hlas vůdcův v předu se ztrácel pod posvátnou klenbou. Každý poutník uctivě se pokřížoval a někteří hned klesali na kolena. Byl tu milý chládek, dveře zůstávaly do kořán.

Vyměřová se dostala asi do prostřed. Prokopa postavila před sebe. Hoch jenom upíral zrak na oltář, na obraz s Vítěznou Bohorodičkou. Pro nic jiného jakoby v tu dobu neměl smyslu. — Už z domova znal význam obrazu a věděl, co se tu událo. Mimo, to, když na cestě u lesa ráno odpočívaly, vůdce učinil krátký výklad pro ty, kteří posud na Hostýně nebyli. Tu se jeho vědomosti doplnily, že se mu tady zdálo všechno známým. Tomu poučení doma a výkladu na cestě byl velice povděčen.

(Pokračování.)

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování.

Z ptačincovitých:

Chmerek roční (*Scleranthus annuus* L.) jest drobná, rozvětvená rostlina s listy vstřícnými, šídlovitě čárkovitými a neúhlednými zelenavými květy, roste hojně na rolích.

Kolenec rolní (*Spergula arvensis* L.) má lodyhu od spodu rozvětvenou a trochu lepkavou, listy čárkovitě šídlovité v přeslenech, květy malé, bílé o pěti plátcích, které se po polednách zavírají; roste hojně na písčitých rolích a v některých krajinách se i pěstuje, jako rostlina pícní.

Úrazník položený (*Sagina procumbens* L.) jest drobounká rostlina s položenou žlutozelenou lodyhou velmi rozvětvenou, listy vstřícnými, úzce čárkovitými a hrotitými; kvítky na teninkých stopkách jednotlivé s bílými plátky, kratšími kalicha; roste na vlhkých písčínách.

Z křížatých:

Řeřicha polní (*Lepidium campestre* R. Br.) má ztuha přímou, teprve na hoře rozvětvenou lodyhu hustě olistěnou, rostlina jest hustě šedopýřitá; listy přizemní jsou řapíkaté a chobotnaté, lodyžní zubaté a střelovitým spodem objímavé květy drobounké, bílé v hustých hroznech na konci lodyhy a větví a šešulky na rovnovážně odstálých stopkách; roste roztroušené na rolích, úhorech i planých místech.

Rukev polní (*Roripa silvestris* R. Br.) má lodyhu rozvětvenou s listy peřenodílnými a zubatými, květy žluté a šešule válcovité; roste ve příkopech a pokrajích rolních; rukev křenovita (*R. armoracioides* Čel.) má listy nedělené srdčité objímavé, květy žluté a šešule kulatě eliptické, roste na stejných místech na hostýnských úklonech k Rusavě.

Řepinka latná (Neslia paniculata Desv.) má lodyhu přímou s listy podlouhlými, na lodyze střelovitým spodem přisedlými květy žluté v prodlouženém hroznu a šešulky kulaté na odstálých stopkách; roste na rolích.

Zprávy z posvátného Velehradu

Úmrtí na posv. Velehradě. Dne 11. května měl na posv. Velehradě pohřeb P. Josef Žemlička T. J. V sobotu ještě sloužil mši sv. a v neděli ráno o druhé hodině zesnul v Pánu. Pohřbu sůčastnili se řádoví spolubratři z Velehradu a Sv. Hostýna, vřkolní farní duchovenstvo, professorové náboženství na gymn. v Uh. Hradišti, zástupce řádu sv. Františka, místní spolky atd. Doprovod měl Mšgre. Karel Lisý, farář v Buchlovicích a zpívané requiem P. Ant. Rejzeka, superior na sv. Hostýně. V Pánu zesnulý narodil se 1. dubna 1838 v Libštátě u Jičína v Čechách, byl mezi prvními žáky na jesuitském učilišti, napřed v Drumu, pak přeložen do Bohosudova (Mariaschein) v Čechách, maturitu však skládal v Praze. Jsa zkoušen při maturitě professorem Zikmundem, odřikával statě z klassiků latinských a řeckých naznačené ku překládání na podiv přítomných z paměti. Už na gymnasium jako student měl Cicerona v takové oblibě, že se zaň modlival. — Po maturitě vstoupil ještě s jinými Čechy do řádu Tovaryšstva Ježíšova 2. října roku 1860. Jako novic konal ve Sv. Ondřeji v Korutanech k vojínům českým, náhodou tam utábořeným, postní české kázání. Stav se knězem, byl poslán na universitu do Prahy, kde s výborným prospěchem složil státní zkoušky z klassické filologie. Na to působil jako ředitel a profesor na jesuitském gymnasiu lineckém (Freinberg) až do r. 1880, kdy byl poslán do Bohosudova, aby tam tytéž úřady zastával. — V Bohosudově ztrávil 18 let, načež r. 1898 stal se professorem řečtiny na šlechtickém gymnasiu v Kalksburgu u Vídně. Zde pobyl čtyři léta, až oční neduh a diabetis ho přinutily v professorském povolání ustati a odebrati se na posv. Velehrad. Avšak po zdařilé oční operaci složil zkoušku na universitě vídeňské z češtiny, maje se státi ředitelem projektovaného českého gymnasia na Velehradě, na což se jako upřímný Čech velice těšil. Ovšem P. Bůh usoudil jinak a ředitelství převezme jiná síla mladší. Zemřelý vynikal zvláštní schopností pro klassická studia. Uměltě Homera a Horáce nazpaměť. Ve volné chvíli zajímala ho literatura španělská, jejíž jazyk mu byl povědom Pro svou učenost a zdravý humor požíval všude neobyčejné vážnosti. Jeho žáci v Kalksburgu nazývali ho pro jeho lásku k Homeru „otcem Homerem“. O. v p.

Gymnasium na posv. Velehradě. Budoucnost každého národa závisí hlavně na dorostu. Jaký dorost, tací mužové, jež budou později státi v popředí veřejného života. A platí-li to o dorostu vůbec, platí to tím větší měrou o dorostu, jenž jednou má zaujímati v životě společenském vynikající postavení, o dorostu studentském. A proto již delší dobu byla pocítována potřeba aspoň jedné střední školy, jež by mládeži vedle důkladného vzdělání vštěpovala také hluboko do srdce zásady nábožensko-mravní. Tomuto toažebnému přání katol. lidu rozhodlo se podepsané Tov. Ježíšove učiniti zadost. Za tím účelem hodlá letos na podzim otevřít na posv. Velehradě prvou třídu (a každým daším rokem třídu vyšší) vyučovacího ústavu, jenž by v celém zařízení svém se srovnával s našimi gymnasiemi. Ústav bude prozatím soukromý, ale asi ve 4 letech bude se domáhati práva veřejnosti. Tovaryšstvo volí tu tutěž cestu, jakou se bralo i při jiných ústavech svých, jež začaly vždy jako soukromé, ale v nedlouhé době dosáhly práva veřejnosti. Správa ústavu je si dobře vědoma velikosti úkolu, jehož se poljímá, než kójí se nadějí, že bude v tomto pro katol. věc tak veledůležitém podniku vydatně podporována. Co nevidět, bude potřebí přikročiti ku stavbě, poněvadž dosavadní budova, ač na pohled rozsáhlá, k umístění celého gymnasia nepostačí. Vedle toho celé zařízení ústavu (knihovny, kabinety) vyžádá si značných obětí. Správa ústavu obrací se tedy na katol. veřejnost a na všechny jednotlivce s uctivou prosbou, aby jí toto tak veliké dílo usnadnili a při sbírkách a svých almužnách na ně pamatovali. Každý

dar na penězích, jakož i na předmětech týkajících se vnitřního zařízení (knihy, přírodnické sbírky a p.) bude s povděkem přijat. Mimo to prosí podepsaná kolej Tov. Ježíšova všechny přátele katol. výchovy, zejména vld. duchovenstvo, aby katol. rodiče, hodlají-li dáti své děti na studie, na tento ústav upozornili. Přihlášky přijímají se již od nynějška a ústav je ochoten bližší podmínky písemně sdělit. Kéž Bůh žehná tomuto ústavu na přímluvu svatých Cyrilly a Methoděje, pod jejichž mocnou ochranu je postaven. Velehrad dal nám křesť. kulturu a s ní blaho a štěstí celému národu, z Velehradu rozlévejž se i dnes po vlastech našich světlo pravé osvěty a teplo pravé humanity. — Kolej Tovaryšstva Ježíšova na posv. Velehradě.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Duchovní cvičení pro kněze budou se letos opět konati na Sv. Hostýně ve třech odděleních: a) od 19. července večer do 23. července; b) od 2. srpna večer do 6. srpna; c) od 30. srpna večer do 3. září ráno. Místa je po každé pro 25. P. T. důstojných pánů.

Vyslyšení. Č. B. z Kl. děkuje Mar. Panně Svatohost., sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za uzdravení z těžkého neduhu a plní tímto svůj slib, že v případě vyslyšení to uveřejní. — A. B. ze St. vzdává tímto dík Panně Marii Svatohostýnské za vyslyšení v jisté záležitosti. — M. P. z Ch. vzdává díky Marii Panně na Sv. Hostýně a sv. Josefu za dosažení jistých milostí. — T. Š. z N. dosáhla na přímluvu Marie Panny na Sv. Hostýně různá dobrodíní. Začez vzdává tímto neb. ské královně nevfelejší díky. — M. K. z M. měla nemocného syna na jedno oko. Ve své tísní utekla se k Marii Panně Svatohostýnské, vykonala k ní devítidenní pobožnost a syn ejhle úplně ozdravěl. Také v jiných domácích záležitostech utekla se k Marii Panně na Sv. Hostýně a vždy dosáhla pomoci. — Plníc svůj slib vzdává tímto nejmilostivější Matičce Svatohostýnské nejvroucnější díky za vyslyšení. F. O. ze S. — R. D. z V. vzdává vroucí dík Mar. Panně Svatohostýnské za uzdravení ze dvouleté plicní nemoci. — Rod. K. v J. děkuje Marii Panně Svatohostýnské za uzdravení syna. Tento si postřelil ruku, jež mu následkem toho měla být odejmuta. I utekli se rodiče o pomoc k Marii Panně Svatohost. a ruka se mu zahojila, tak že od operace se upustilo. — Též ze S., V. od Hr. a z Fr. došla poděkování za vyslyšení v různých záležitostech. — Vdp. R. S. vzdává veřejné díky sv. Antonínu za nalezení ztracené památky. — Vzdávám nejvroucnější díky Matičce Boží Svatohostýnské, že vyprosila zdraví mému těžce nemocnému otci. Můj otec upadnul do těžké nemoci a ač se dle rady lékaře vše činilo, nic to nepomáhalo; nemoc den ode dne se boršila. Každý, kdo otce navštívil, myslel, že z nemoci nevyvázne. On však i v největších bolestech vzýval alespoň několika slovy Marii Pannu Svatohost. jako: Matičko Boží Svatohostýnská pomoz mi! Matičko Boží Svatohost. ulehčí mi! a p. S ním

spojili se ku společné modlitbě domácí a Panna Marie Svatohostýnská vyslyšela prosby svých věrných právě, když bylo nejhůře. — J. V. ze S. u V. — B. K. z R. děkuje za uzdravení P. Marii Svatoh. a že nemusila být operována.

Pořad služeb Božích pro Sv. Hostýn v době poutní bude týž jako minulá léta. Toliko ve všední dny bude se pro pohodlí poutníků, kdykoli nastane potřeba, sloužiti poslední mše sv. o 9. hodině.

Dary pro sv. Hostýn. Nejmenovaná z B... pláštík na ciborium.

První jarní pouť dopadla vzhledem na počasí dobře. Ač burácela od neděle až do čtvrtka hrozná vichřice vyjasnilo se v pátek a nedbajíce ani chladna, ani mrazu, který byl v noci spěchal na Sv. Hostýn, kde jich v sobotu a v neděli 3000 přistoupilo ke stolu Páně. V neděli dne 9. května t. r. napadlo ráno o 7. hodině ještě hodně sněhu, jenž však do 9. hod. dopoledne roztál.

Křížová cesta. Vdp. Frant. Fučík, farář v Měrovicích na Hané, dal na své útraty obnoviti obrazy na staré křížové cestě.

Počasí na Sv. Hostýně. První polovice května byla ve znamení zimy. Ještě 8. května teploměr ukazoval 0,2° C pod nulou. Sněhu napadlo 2. května na 2 cm. a 9. května o 7. hodině ráno asi 1 cm.

Z poutních míst.

Z Vojslavic. Poutníci v procesích přicházejí do Vojslavic o dvou dnech v roce. Největší návštěva zdejšího poutního místa jest srpna na svátek »Nanebevzatí Panny Marie« a již i den před tím, kdy přichází do Vojslavic od 6—8 tisíc poutníků ke stolu Páně přistupuje 500—600 — a následující neděli, kdy poutníků bývá 2 až 3 tisíce. — Pořad služeb Božích o hlavní pouti jest: Večer před pouti: zpívané litanie s požehnáním. O pouti od 5. hod. ranní mše sv., v 7. hod. zpívaná mše sv., po ní kázání mše sv. ostatní, v 10. hod. velké kázání venku pod lipami, pak slavná mše sv., kterou mívá vždy ex voto J. M. nejdp. opat kláštera Želivského s četnou assistencí. V neděli na to následující (o mladé pouti) jsou ranní služby Boží s kázáním o půl 8. hodině velké služby Boží s kázáním o půl 10. hod.

Listárna.

Pí. M. Webrová, Písek. Díky za dárek. — Joakum Mr. A. Nitschman. Vše správně došlo. P. Vinklárkovi se posílá časopis na adresu dřívejší. Díky pí. A. Markové za dar. — West Texas. Mr. Fr. Bezděk. Díky za poslední peněžní zásilku. Též loňská zásilka p. Karlika došla. — Ellinger-Texas. Mr. Fr. Václavík. Díky za zásilku. Doufáme, že bude lépe. — Hollyrood, Ellsworth. M. J. Dlouhý a Willson, Kansas Mr. Jan Krátký. Srdečné díky za zásilky. — Břest, Anna Motalová. Budeme hleděti vyhovět.

Svaté pole Matice Svatohostýnské. Vinc. Kvapil z Bedihoště, Vincenc Kozel z Vrbky u Kvasic, Kotrba Jan z Nové Vsi u Okřížka, Kovář Ant. z Horní Vsi, Křížkova Ant. z Bystřice pod Sv. Host., rodina Jitky Kovalčikové, Kočich Josef z Přerova, Králíková Anežka z Počenic, Koláček Ladislav ze Solance, pánové Kupků Ant. z Lulče, Kušmírova Marianna z Nov. Hrozenkova, Kuběnova Žofie z Místku, Krejčí Jan a Maria z Podivic, rodina Marianny Kostřicové u Kravafí v Prusku, rodina Marianny Kalužové u Kravafí v Prusku, Kleizlova Františka z Hranic, Kopčova Anna z Prus, Kopčova Jitka z Prus, Kušnářova Maria z Nov. Hrozenkova, Kostkova Alžběta ze Znorov, Konečná Anna z Jarohňovic, Vp. Karel Kandus, kanovník z Dačic, Koukalova Anna z Pohorle, Kučerova Anna z Pohorle, Kopečný z Olbranše, Kotulova Františka z Pavlovic, Kořínek František a Kateřina z Dranovic, Kopečná Kristýna z Babic, Krácalíková Josefa z Val. Klobouk, Kostka Ant. ze Znorov, Jan Kuba ze Starnova, Krajčich Rozalia v Hrabnem, Kašpárkova Františka z Huštěnovic, Jan Kadlčák z Praksice, Kartánek Fr. v Drnovicích, Hybaličková Gertruda z Pavlovic, Klvanova Petronilla z Byškovic, Korčian František z Něm. Prus, Kropkova Františka z Kroměříže, Kučerova Jenovefa z Vel. Prosenic, Kuč-

kovi Martin a Anna z Čejče, Kryšpínovi Jos. a Rozalie z Poděbrad, Klhošová Veronika z Napajedel, Kublížek Karel v Praze, Kuchař Jan a j. muž z Kokora, Kuchínová Veronika z Hor. Újezda, Klívar Ant. z Olšovec, Kulbajnova Petronilla z Hor. Újezda, Kvapilova Jos. z Ondratice, Koláček Jacheus z Újezda, Kuchařova Anežka z Drholce, Karas Vincenc z Kostelce, Klvaňova Ludmila z Radkovic, Frant. Kozelek, zámečník, Kepák M. z Bedřichov, Kovářova Maria v Hor. Liči, Kalivodova Ant. z Cetechovic, Konvičková Paulina z Kozlovic, Křivankova Barbora z Bilovic, Rakšova Cec. ze Sitbořic, rodina Klimecké Josefy z Přibora, Jos. Lžičák, farář z Litovle, František Lerch, farář z Krňova, Langova Josefa z Kroměříže, Liha Karel z Vel. Loukova, Langer Karel z Kvasic, Lorencova Petronila z Mor. Ostravy, Liholský Jindřich z Mor. Ostravy, Los Frant. z Bystrošic, Lánikova Rozina z Rackové, Ležák Alois, vikář z Olomouce, Ličkova Ant. z Dol. Újezdě. (Pokrač.)

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefiru, flanelu, oxforů, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17-20
40 metrů zbytků »Krkonošské věby« velmi jemné za K 20-
40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18-
Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Joset Dvořáček, Náchod.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

HOSPODÁŘSKÉ STROJE

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „Rolnické strojírně a škrobárně v Letovicích“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a přitom objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smýšlení. Sociální demokraty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné pracující mlátičky, žentoury, secí stroje »Horačky«, sečkovice. Dále má na skladě žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol. išský i zemský poslanec dp. J. Holba. Dopíšte mu, který a jaký stroj chcete, on Vám pošle cenník a udá nejnižší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb zástupci Rol. strojírně a škrobárně, tam raďte od nich objednávat. Podporujte objednávkami křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků, křesť.-soc., přijat. Svůj k svému.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem.** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vychovávací ústav v Kocléřově

(Ketzelsdorf) u Svitav přijímá dívky škole odrostlé které si přejí naučiti se němčině, frančtině, hudbě, vyšívání, malbě, šití a přistřihování prádla i šatů, vaření, žehlení atd. Krajina lesnatá, velmi zdravá. Bližší zodpovídá Správa ústavu.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Metoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Dopište si o vzorky

M. Jirsově,

majitelky rukodílné tkalcovny - - v Novém Hrádku (Král. České), (na pomezí Pruska)

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle, levně a moderně

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya

v **Holešově na Moravě.**

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaludečními nemocemi trpící. K odporučením červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, **Rjeka (Elume), Přímoří.**

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílatel. kanafasů, sípek, zefírů košilových a šatových, grisetů, plátna, ka-pesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálejší barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek.

Křesťanská firma

Ferdinand Měšťan v Bystrém

u Nov. Města n. M. (Cechy).

Vzorky zdarma.

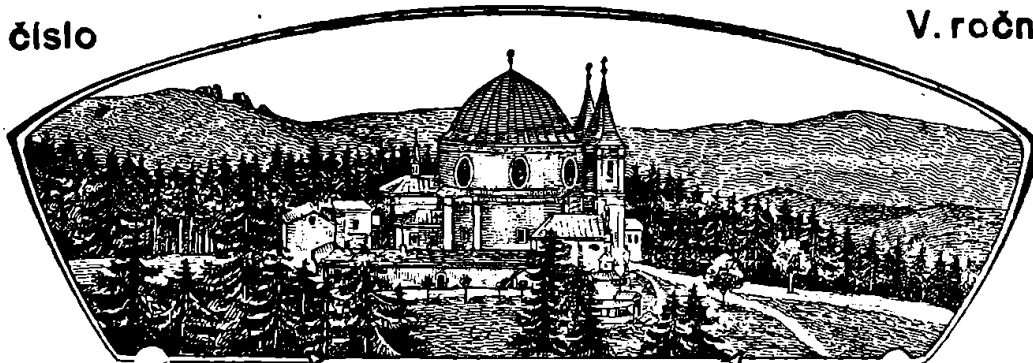
Zásilky přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

4. číslo

V. ročník

OBSAH: L. P. 1609—1909 jubilejní Milostné sošky Fojenské Marie Panny Matky Páně. — Jak rád (báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus) — Život a smrt Bl. J. Sarkandra, faráře holešovského. — Opustěný. — Z posledních let † dp. Josefa Žemlička. — Matčina prosba. — Zprávy z posvátného Velehradu. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a světa. — Různé. — Literatura — Listárna. — Inzeráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. Ruským konsulem v Praze bude kníže Trubeckoj. — Machar zpeněžuje své nové historické (!) vynálezy o Neronovi a řeckých helotech a své »židovské jedy« v českých městech po Čechách a Moravě.

Morava. Jak jsme už v minulém čísle napsali, byla slavnost svatořečení sv. Klimenta Dvořáka-Hofbauera dne 20. května. Slavnost konala se v basilice sv. Petra. Za svaté byli prohlášeni dva: bl. Kliment a bl. Josef Otíola. K účelu tomu byla basilika Vatikánská nádherně vyzdobena. V průčelí chrámu z loggie nad hlavním vchodem visel obrovský obraz představující oba světce ve slávě nebeské. — Na velikých pak pilířích kopule byly zavěšeny čtyři obrazy znázorňující zázraky nových světců. Basilika pak byla ověsena květinovými věnci a ztápěla se v moci elektrických světél. Kromě totiž mnoha set ojedinelých žárovek rozlévalo 250 lustrů menších a 10 velikých elektrické světlo po místnostech basiliky. O 6. hodině ráno bylo ve velechrámu na tisíce a tisíce věřícího lidu. O 7. hodině začali se scházeti duchovní hodnostáři a kněžstvo. Bylo tu 122 biskupů, mezi nimi nejdp. kníže-arcib. olom. Dr. Frant. Sal. Bauer a nejdp. biskup brněnský hrabě Pavel Huyn a 20 kardinálů. O 8. hodině přišel sv. Otec do sakristie Sixtinské kaple, oblekl se v papežská roucha s tiarou, vstoupil po vyjití z kaple na přenosný trůn. Za zpěvu Ave maris stella od Perosiho seřadil se průvod a ubíral se do basiliky sv. Petra. Nejprve kráčelo duchovenstvo feholní a světské. Na to nesený korouhve s obrazy

o dvou světců. Za korouhvemi šli papežští komoři, generální prokuratorové řádů, kameriéri a kaplani nesoucí tiaru a mitru sv. Otce. Za těmito nesený sedm svícňů s rozžatými svíčkami, papežský kříž, kaditelna a odznak penitenciářů prut v kytici květů, za kterým se ubírali penitenciáři sami a za nimi 122 biskupů a 20 kardinálů. Nyní následoval sv. Otec. — Vstoupiv do chrámu přijal hold kardinálů a biskupů a na trojí prosbu, aby prohlásil ony dva blahoslavence za svaté, modlil se nejprve litanie ke Všem Svatým a pak ohlásil jako učitel a pastýř křesťanstva, že »bl. Josefa O. a Klimenta H. za svaté ustanovuje a určuje a je do seznamů svatých řadí.« Všichni sv. Otcí děkují, jenž na to zanotil: »Tě Boha chválíme« a sloužil mši sv. Při offertorii obětovaly se za každého světce tři skvostné svíce, chléb uložený pod zlatými a stříbrnými mískami, voda a víno, ve třech klecích po dvou hrdličkách, dvou holoubcích a různými malými ptáčkami, znamenající ctnosti světců. Sv. přijímání přijal sv. Otec společně s kardinály. Po mši sv. odložil sv. Otec mešní roucha a byl na přenosném trůně nesen nazpět do Vatikánu. Slavnosti z Moravy se účastnili: řečení dva arcipastýřové a nejdp. světící biskup V. Blažek, zemský hejtman hr. Serenyi, hrabě Seilern, vyslůstpp. kanovníci Dr. Ehrman a Geisler a všichni účastníci římské pouti. Poznámenejti ještě dlužno, že nejdp. kníže-arcib. olom. jel stále v témže vlaku s poutníky, jichž dobrodincem po celé cestě byl až do Říma. — Oslava 10 letéší trvání křesťanské sociální strany na Svatoduo i svátky dopadla skvěle. Na Boží hod šlo až 11000 účastníků

na pout na Sv. Kopeček, kde jim kázal nejdp. biskup Dr. Wisnar. — V pondělí Svatodušní byla schůze manifestační v Národním domě v Olomouci a mimo to dva tábory lidu na probošství a v zahradě Národního domu. Všech účastníků bylo na 20.000. Na sjezdě mluvil též J. Ex. nejdp. kníže-arcibiskup Bauer.

Tyrolsko. Za příčinou stoleté památky bojů za svobodu, v nichž se vyznamenal známý národní rek Ondřej Hofer, konal se v Innomosti dne 21. a 22. května první katolický sjezd. Mezi jinými byla přijata resoluce, v níž se žádá, aby byla na našich universitách i pro katolíky zaručena svoboda přesvědčení a rovnoprávnost v jednání.

Rakousko-Uhersko. Vídeňskému Sokolu byla přiznána jednací řeč česká. — V Bosně se musí dle nařízení Košutova přijímati na drahách maďarské přípisý a též maďarsky vyřizovati. Doposud se konalo vše německy.

Italie. K 800 leté oslavě sv. Anselma, anglického primasa a otce učení scholastického, vydal sv. Otec encykliku, ve které vystavuje velikého učence za vzor pro naši dobu jak v učení tak v jednání. Nejprve vzpomíná sv. Otec slavnostních projevů při jeho jubileu kněžském, velkolepého eucharistického sjezdu v Londýně a 50 letého jubilea lurdského. Toto prý je mu útěchou v hořkostech, které zavinila zloba vnějších a vnitřních nepřátel papeží a církvi. Při známém neštěstí v Kalabrii a Sicilii snažili se protivníci dobročinnosti kleru zameziti a umlčeti. Ale i jinak hledí církev poškoditi a její práva ušlapati. A to se děje v zemích, jež svou kulturu a svůj vyvin mají od církve. Vůbec pak ve státech křesťanských vytlačují království Boží a místo toho rozšiřují pod falešnou vlajkou svobody úplnou nevázanost a bezuzdnost. — Řeholníci vyhánějí se tam z vlastního domova, církevní zařízení se omezují, kněžstvo je v opovržení a k nečinnosti odsouzeno. Duchovním se uzavírá věda a učitelský úřad, zvláště pak se jim ubírá vždy více a více vliv na mládež. Též vynikající laikové, kteří se za náboženské přesvědčení nestydí, jsou pronásledováni a jako nepřátelé státu rozkřičeni. Původové těchto útoků odvolávají se na zásady svobody, civilisace, pokroku a lsky ku vlasti a hledí tím nepředpojatě omámiti. I za doby sv. Anselma byli zlí časové. Než on statně proti tomu se opřel. Čest církve, její svobodu a neporušitelnost chtěl vždy udržeti. Jeťnou psal králi Balduinovi Jerusalemskému: »Nic nemiluje Bůh na tomto světě více, než svobodu své církve.« — S truchlivou činností nepřátel vnějších spojuje se řádění odpůrců vnitřních, modernistů, kteří se namáhají uvésti věrné duše v blud, podkopávajíce starou víru ve vnitřní sjednocení se svatou stolicí. Na to vybízí sv. Otec biskupy, aby dle příkladu sv. Anselma bojovali proti těmto nešvárům, by účinně podporovali úplné sjednocení katolíků se sv. stolicí a kladli odpor zkázonosné tendenci moderní společnosti, tendenci setrvati v hanebné nečinnosti uprostřed nejurputnějšího boje proti

náboženství, zachovávatí nízkou neutralitu, která se zakládá na lichých vytáčkách a kompromisech na škodu poctivého právního stavu. — V Římě zařizen nový biblický ústav, v němž se má pěstovati důkladné biblické studium — Ústav bude náležeti k universitě Řehořově. Sv. Otec založil jej brevem ze dne 7. května 1909 a přeje si, aby alumnové ze všech národů tam byli vzděláni, aby pak vědu tu veřejně anebo soukromě zastávati mohli. Professory budou kněží řádu Tov. Ježíšova, jež sv. Otec na návrh generála řádu ustanoví.

Německo. V Kolíně nad Rýnem bude se konati od 3. - 8. srpna t. r. mezinárodní eucharistický sjezd. Přítomen bude jako papežský vyslanec J. Em. kardinál Vanutelli.

Rusko. Z desíti gubernií ruského Polska neboli jak úředně říkají poviselského kraje má býti vyloučena jichovýchodní část, utvořena zvláštní gubernie cholmská a přidělena ku Kyjevsku. Příčinou opatření tohoto je, že v onom kraji na 110.000 dřívějších sjednocených a později násilně na pravoslavi obrácených Rusů se zase navrátilo do římsko-katolické církve. Krajina ona je totiž obývána Malorusy. Následkem tohoto rozdělení ruší se v nové gubernii výsady Polska: úřední svátky dle katolického kalendáře, učení polštíně na městských školách a gymnasiích, vyučování některým předmětům polsky, užívání polštiny před soudem obyčejným, vydávání polských opisů z úředních listů ruských — a zavádějí se omezení platící pro Poláky v západním kraji a na Litvě, že totiž školy jsou jen ruské a že se Polákům a židům zapovídá na celém venkově nabývatí země a bráti ji v zástavu. — Rusy znepokojuje, že prý jsou velice špatně chráněni proti Německu. Jak prý pevnosti se nedostává, tak prý vojsko je špatně rozděleno.

Španělsko. Na 200.000 sedláků se vzbouřilo proti velikosti káfům. Sedláci zapálili lesy, stohy obilí, stodoly a spustošili osení. Došlo ku krvavým srážkám.

Anglie. V Anglii se staví neustále nové bitevní ohromné lodě ze strachu před Německem a opevňuje se pobřeží. Zakoupeny též Zeppelinovy vzducholodě pro vojsko. V dolní sněmovně anglické přijat byl zákon, kterým zrušuje se vyloučení katolíků z úřadů místokrále irského a kancléře velkobritského, mění se částečně přísězné formule krále při nastoupení trůnu a zrušují se zastaralé zákony namířené proti katolíkům. Návrh zákona podán byl, jak známo, po loňském eucharistickém kongresu v Londýně.

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

4. číslo.

1. července 1909.

A. Rejzek T. J.:

L. P. 1609—1909 jubilejní Milostné sošky Fojenské Marie Panny Matky Páně.

Bylo to koncem r. 1900, kdy o Vánocích uvedl bl. p. v Pánu zesnulý biskup Edvard Brynych několik členů řádu Tovaryšstva Ježíšova do svého biskupského města Hradce Králové v Čechách, zodevzdav jim bývalý jezuitský chrám Páně. Aj hle, nemalou radostí naplnění byli noví obyvatelé hradečtí vidouce, že našli zde po bývalých OO. Tov. Je. na oltáři Zasnoubení P. Marie se sv. Josefem omilostněnou sošku P. Marie Fojenské. Jelikož se právě připravovala májová pobožnost na rok 1901, přišel nále tento velice vhod. Hradečané, kteří velmi čteně navštěvovali už před příchodem jejich každodenní pobožnosti, zůstali májové pobožnosti věrni, ba byli upozorněním v kázáních na původ a význam sošky Fojenské velmi mile dojati, zejména když kazatel jak den jak den pokračoval u vypravování na základě

Matka Boží Fojenská,
která se uctívá v kostele Tov. Je.
v Hradci Králové v Čechách.

pramenů historických a objevoval více a více poklad královéhradecký jaksi v zapomenutí zapadlý. Tak obnovena byla bývalá úcta Matky Páně milostné, že se mohlo tehdy říci a psáti, (spisek r. 1902 v biskup. knihtisk. v Hradci Královém tiskem vydaný) »v jezuitském kostele u P. Marie v Hradci Králové nalezen jest poklad. A už se naučili Hradečané k oltáři Matky milosti choditi: od rána do večera den jak den, po celý rok putují k ní, vyprošující si milosti, tak že jest zjev tento nemalým potěšením všem ctitelům bl. Rodičky Boží Marie Panny v Hradci Králové.«

Věrný obrázek sošky této má ct. čtenář před očima. Celá soška i s podstavcem nemá více

nežli 20—25 cm. a představuje nejsv. Bohorodičku s božským Synáčkem, jenž spočívá na pravém rameni své matičky. Maria Panna podpírá levou rukou Ježíškovu nožičku poněkud vyčnívající. Výraz ve tváři jakož i v celé postavě jest velmi vážný a vzbuzuje posvátnou úctu k její výsosti. Sličná tvář jest spíše zaokrouhlená než obdélná. Ježíšek sahá ručkou svou levou po nejsladším Srdci Matičky své, kdežto v pravé drží jablko; očka pak jeho, jakož i celá tvář, obráceny jsou k těm, kdož přicházejí k němu.

Bývá-li nalezen poklad, táží se šťastní nálezci po původu jeho. I skladatele spisku se ptali: proto právě spisek tehdy byl vydán v Hradci Králové, jenž vypisuje původ sošky Fojenské Hradečanům. Než zde se jedná o původ zázračné Matky Páně Fojenské původní, jejíž 300leté jubileum letos r. 1909 se slaví. Kdo v Nizozemsku delší čas pobyl, jako právě skladatel spisku a vroucný ctitel Matičky Fojenské, ihned uhádne, že Matička Boží má typ tváře nizozemské. A v skutku do Belgie jest čtenáři se odebrati. Tam na blízku města Dinant proslulého podnes továrnami na zboží mosazné, diecese lüttšské jest poutní místo Foy (Foja). Druhdy tam byl panský dvůr, kde bydlela čeleď pracující na polích a v dubových lesích. Nedaleko bydlel majitel na svém zámku urozený pán Vilém z Celle. Bohatá Belgie jest téměř celá splavná nejen se strany moře, ale má mohutné průplavy skrz veskrz, tak že malé i velké lodě nákladní neustále vozí zboží od moře do země a naopak, Z té příčiny jest v Belgii živobytí lacinější nežli u nás.

Historie pak jest tato: Bylo to v červnu r. 1609, kdy kupoval jistý pán Inocenc de Limoir, majitel takových lodí, od urozeného pána z Celle duby, aby z nich dal nařezati silných desek na lodě. A tu jeden prastarý z ostatních zvláště vynikal. V průměru měl 2½ metrů a stál alespoň 400 roků. Zváceli jej, rozřezali; avšak uvnitř našli na metr červotočiny, tak že nezbylo, než dáti jej rozštípati. Řezali tudíž a štípali na palivo. Ale najednou, když vrazili klín do špalku, an povolil, objevila se ve dřevě uložená kamenná soška (20—25 cm.) i s podstavcem na píd' vysoká, zamotaná do pletence dlouhých ženských vlasů a zamřížovaná 3 železnými pruty; kolem nasypáno černého jakéhosi písku a průhledných křišťalových kaménků jako liskové ořechy velikých. Dle úsudku dřevařů byla tam asi před 200 lety vložena, tudíž kolem r. 1400. Od koho a z jaké příčiny se tak stalo, nikdo neví. Toliko se ví, že cesta kolem dubu vedoucí od pradávných dob byla známa jako poutnická, ač na blízku žádného poutnického místa nebylo, aniž mohl kdo s důstatek vysvětliti, proč tomu místu se říkalo »Foy« francouzsky (Foja), což znamená tolik jako »víra.« V provincii namurské se mluvívalo a mluvívalo francouzsky. Ulivení dřevaři dali se do křiku: »Co je to? Zázrak.« To právě zázrak nebyl, alebrž toliko něco obdivu hodného. Přiběhla ze dvora čeleď. I sebrala jedna osoba z panského dvora sošku, které byl dřevař urazil při štípaní hlavu a Ježíškovi porouchal levé ranenko, uschovala si ji a uctívala. O tom se dověděl za 6 neděl urozený pán, majitel dvora a lesů; na žádost jeho byla pak soška zanesena do zámku. Protože se mu její dřívější úkryt zamlouval, dal navrtati a vydlabati dub jiný, do něhož soška P. Marie podobně uložena byla. Po 4 letech se dobývali na ni zloději. »Ať snad nějakému zneuctění vystavena nebyla,« tak vykládal urozený pán Cellský na církevním soudu pod přísahou dne 21. listopadu 1618, »dal jsem ji postaviti v zámecké kapli na oltář. Kaple byla veřejná přístup byl volný. Než od té chvíle takové množství věřících z blízka i z láli na tisíce k nám přicházelo a s takovou důvěrou Marii Pannu vzývalo, že se dály v skutku divy a zázraky. Slepi, kolhavi, všelijak neduživí na tisíce navštěvovali nás, tak že nám bylo až úzko a nebylo lze to tak nechati. I ustanovil jsem se raději na tom místě, kde stával onen dub v lese, postaviti tento kostelík (jenž přítomným biskupem měl právě býti vysvěcen); načež toli-

kerých milostí se dostalo sem putujícímu, že daleko široko rozhlášena jest Foj (Foja) jako místo, kde Matka Boží divy tvoří. Mimo to soudně před úřední komissí duchovní i světskou tehdy zjištěno bylo, že dřevo ze starého dubu rozštípáno a veřejnou dražbou na palivo prodáno. Ale lidé uslyševše podivných věcí a zkusivše pomoc Marie Panny, s jakousi uctivostí nesli se ke dřevu tomu a proto větší kusy dubu si uschovali a nespálili.

Soudný čtenář si pomyslí, že majetníci starých dubů dělali tehdy v Belgii výhodné obchody dubovým dřívím prodávající je za Fojenské, jako se falšuje mnohé jiné zboží na př. šampaňské, které Francie nikdy nevidělo. Možné je to; než že by se takovým obyčejným dubem dosáhlo zázračných uzdravení, což toliko Bůh na svědectví pravdy a na oslavu Marie Panny a Svatých svých činívá, pochybuji. A mnoho, přemnoho divů a zázraků se stalo pomocí tohoto dřeva, třebaž jen třísek, jak soudně zjištěno bylo.

Zajímavé jsou také zprávy ohledem druhého dubu, v němž soška Fojenská toliko 4 leta uschována byla. O tom soudního řízení není; než spolehlivé listiny, které biskupské úřady OO. jesuité i kapucíni poblízkého města Dinant zvaného složili, nasvědčují, že i toto dřevo bylo v uctivosti, z něhož naděláno sošek dle původní Fojenské. A sošky tyto Fojenské rozesílány darem na rozličná místa po všech téměř zemích evropských, ba i do Ameriky. Tak shledáváme je ne- toliko v zemích koruny svatováclavské, v Čechách totiž, na Moravě a ve Slezsku, nýbrž v Belgii, Holandsku, Francii, Španělsku, Německu, v ostatních zemích mocnářství Rakouského, Bavorského a j.

V dějinách pak československých Tovaryšstva Ježíšova má Maria Panna Fojenská výhradní místo, protože se uctívala v mnoha svatyních jezuitských pokud známo jako v Čechách: v Praze v Menším Městě, u sv. Klimenta v Hradci Jindřichově a Králově, v Kutné Hoře, v Krumlově, v Chomutově, — Vojslavicích, u sv. Mikuláše a na Starém Městě u sv. Klimenta v Hlubokých Mašůvkách, (květy mariánské v Brně roč. XXVI. mají letos delší histor. vypsání), na Moravě: v Brně, v Jihlavě, Olomouci, Oslavanech, ve Znojmě; — ve Slezsku: v Opavě, Kladsku, Svídnicích, Vratislavi a j. A jistě prazvláštní okolnost jest, že všechny mají do sebe svou obdivuhodnou moc, že jsou omilostněné.

Příště bude pokračování. Zatím přikládá se důvěrná modlitba před Matkou Boží (de Foy) Fojenskou u sv. Mikuláše v Praze z roku 1731.

Nejblahoslavenější Panno a Matko Boží Maria, potěšení zarmoucených, uzdravení nemocných, útočiště hříšníků! Já bídny hříšník přicházím, abych před Tvým trůnem milosrdenství své zarmoucené srdce odhalil a v důvěře dětinné Tvé pomoci zakusil. Žádám si tak Tebe milovati, jako Tě kdy Tvoji služebníci milovali. Pročež skláním hlavu svou v nejhlubší pokoře, srdce své pozdvihuji k Tvé milostné sošce a žádám snažně, abys s výše nebeské na mne milostným a očima pohlédnutí ráčila. Před tímto milostným trůnem Tvým našli již mnozí ubožáci pomoc a potěchu; pročež neodstoupím ani já z místa tohoto, až bych milosrdenství Tvého dosáhl. O Matko útěchy a milosti plná! Ty víš nejlépe, v jakém nebezpečení se nalézám. Tobě jest soužení mé toto dobře povědomo; protož prosím Tebe pro nejsladší srdce Ježíše, Tvého milého Syna, jehož zde na své panenské ruce chováš, račiž mne bídy mé sprostiti.

Do Tvé požehnané ochrany poručím tělo i duši svou dnes, i po všechen čas. Do Tvých rukou kladu všechno své konání, všechny své starosti a žalosti, život svůj i svou smrt. Ó Matko milosrdenství, neopust mne zvláště v posledním boji. Tenkrát budiž mou těšitelkou, přímělkyní a pomocnicí. Posiluj mne v pravé víře, rozmnož naději, rozněť Božskou lásku, zažeh pekelné nepřátele a vyžádej mi v milosti Boží blaženě skonati. K tomu cíli do této doby častěji nábožně vyslovovati budu nejsvětější jména: Ježíš, Maria a Josef. Amen,

Jak rád . . .

Jak rád bych viděl Hostýn,
a v jeho chvojí pil
až do závratí slastné,
dech svěží nových sil,
bych zapomenul zimy
i chorob v ní a mdlob
a doušky hojivými
se léčil z trudu zlob!

Jak rád bych viděl Hostýn,
kraj družné Moravy,
se v obzor snoubí s nebem
a klasů záplavy,
kol šírou polí dálí
dnem planou ve zlatě,
a pějí chlebů chvály,
a zrají bohatě.

A neuvidím Hostýn,
kde rád bych pokleknul,
a v tichém ukryt chrámu,
dlaň ku modlitbě pnul . . .
Bůh všude, všude doma
a všude vane vzdech — —
Slyš, němlovnyma rtoma,
co šeptám Ti i v snech!

Fr. Leubner.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XVI.

»Bratří, nebuďte dětmi rozumem, ale ve zlobě buďte děti,« tak nám píše sv. Pavel v I. listě ke Korintským (14. 20). Viděli jsme a pokochali se v mnohých objevech přírody, zejména tu květena v zadradě nás zajímala s tolikerými poutavými zjevy, tam zase vysoké stromové a lesy vábily naši pozornost svou vůní a svým čerstvým vzduchem, svým ozonem. Nuže mezi rostlinstvem a vysokým stromovým zaujímá svoje místo keř.

A ni křoví nepostrádá svého úkolu. Dobře se hodí za ohradu, za níž pěkný les se vznáší vzhůru. Živý plot, jak se říká, vroubí sličně zahradu a brání nepovolané zvěři, aby ji nespustošila, rovněž slouží za ozdobu záhonů a záhonků, na nichž kvetou lilie a růže a j. květiny, nad to i plodem svým bývají mnohé keře úrodné. Patří křoví k rostlinstvu než rostlinou není a patří křoví k stromové než stromem také není.

Jaké tudíž dává nám křoví poučení? Zdaž máme i my dospělí v životě svém býti jako keř či křoví? Uhádli jste; nemáme i máme: proto vyslechněte výklad. Květiny bych porovnal dětem, stromy dospělým. Nuže sv. Pavel, apoštol národů, volá nám: Bratří, »dětmi buďte« a v zápětí ihned: »nebuďte dětmi.« Zdaž se opravuje, jakoby byl nesprávně se vyjádřil? Nikoliv. Hluboký má význam slovo jeho. Ano máme býti dětmi a nemáme býti dětmi. V čem tudíž nemáme býti dětmi a v čem máme jimi býti?

Pozorujte, jakých vlastostí shledáváme na dítěti. Prvé, co vidíme na dítěti, jest, že tělesně žije, živoří, podobá se jedním svým hovádku. Dejte mu cokoli, ať sladké ať kyselé neb trpké, ať ze dřeva ať z kamene, ať dobré ať špatné, ať slouží za pokrm ať za něco jiného, vse strká do úst. — Tak přece si nesmí vésti člověk dospělý a rozumný. Dítě nemá z toho rozumu. — Kéž by nebylo i dospělých ba i sešedivělých, kteří také vše jen do úst a pro nic jiného nežijí a se nezajímají, jako by k ničemu jinému na světě nebyli, ničeho cennějšího na světě neznali. Ubozí rozumové bez rozumu, nesmyslné děti! Proto nebuďte dětmi.

Za druhé pozorujeme, jak dítě jest ve všem nevyvinulé. Útlé tělo, měkké kosti, veškero ústrojí tělesné nevyspělé, bez rozumu a zkušenosti jaká je duševní jeho činnost. Slabé jest ve všem, proto jest odkázáno na dobré lidi, zejména na rodiče své. Uškoditi dítěti, ublížiti mu jest snadná věc; proto vyžaduje všeliké péče, starostlivosti a lásky. Ubožátko neuvědomělé, co pak ví, jak má rozlišovati dobré od zlého, jak má užívati rozumu, ještě se ničemu ne-naučilo, proto neumí řádně o něčem mluvit. Na vše se dívá očima tělesnými, než duch jeho nechápe, co bylo postřehlo. Nic nevidí do budoucnosti. Neví, odkud jsme se vzali, kam spějeme, co by mu prospívalo. Jsou to děti. Tím vše vysvětleno. — Horší jest, když dospělí jsou bez zkušenosti, na vše se dívají bez rozumu! Jaké následky ponese jejich jednání, nechápou! Nedovedou rozlišovati dobré od zlého! Bratři, nebuďte dětmi rozumem.

Dítě bývá nerozvážené, lehkověrné. Namluvte mu cokoliv, všemu věří, snadno se nechá oklamati, obelstíti, uvěří příteli i nepříteli. Je to dítě. — Ale což, když dospělí nevezmou rozumu svého do ruky, aby si posvítili naň, když dospělí všemu věří, cokoliv jim namluví leckterýs pobuda i největší nesmysly, když slibuje hory doly jen aby mu dali hlasy při volbě a mají za to, že postačí poslanci, jen když má hubu, byť rozumu za špetku neměl ani poctivosti. Bratři, nebuďte dětmi rozumem!

Dítě by si hrálo celý den. Hraje si loutkou, dřevěným koněm, dřevěnou šavlí, hraje si i nožem, ohněm, beze strachu tím, co mu bývá neb býti může pro tělo i pro duši osudné: tož přece my dospělí nejsme na světě, abychom si jenom hráli, ve všem (a bývají záležitosti kolikráte nedozírně vážné) a se vším si jen hráli! Však ono to nějaké bude, ale jaké! Což pak jsme nerozumné děti?

Nebuďte dětmi, vážně nás napomíná sv. Pavel. Zajisté, to neslouží muži nijak ke cti, ba dospělému člověku vůbec ať si muž ať si žena, ať si přínáleží stavu neb vrstvě lidstva vzdělaného, k inteligenci aneb co nazýváme lidem; je-li tak nesmyslný, že mu mlsnost, labužnictví hlavním požitkem; je-li tak smyslný, že nic jiného na starosti nemá nežli jak by vyhověl žádostivosti těla; je-li tak lehký, že mu hrdlo, jímž vše, co vydělá, propláchne, dražší nežli jeho rodina!

Člověk dospělý přece nemá býti neuvědomělým u věcech, které nesmírného dosahu jsou, tak že v životě lidském nedozírně na váhu padají. To jest Svrchovaný, duše nesmrtelná, věčnost, spása naše. Turek ohýbá koleno a uklání se proroku svému Mohamedovi; žid má svého Mojžíše v uctivosti, tak že naň nedopustí; i pohan se vrhá na tvář před svými bůžky modlami: jen křesťan, katolický křesťan, který přece jediný jest v držení pravého náboženství, jest s to nevšímati si Pána Svrchovaného, nemodliti se, nedbati jeho příkazů jeho nejsvětější vůle, nepěstovati náboženství. On neuznává Ježíše Krista v nejsvět. Svátosti — ale vždyť neupírá, tedy uznává ale ignoruje, neklání se mu, — nedbá křesťanských povinností, které tak důležité proň, že by je měl co nejsvětomitěji plniti. Jaké světlo či spíše jaké stíny, jaké tmy vrhá to na člověka, který ještě myslí o sobě, že Bůh ví jak osvícený jest. Tot horší jest také — křesťan takový nežli pohan.

Věru podivná to věc. Opravdu si počíná ve svém zaměstnání, v úřadě, jeho životní cíl mu snad ani v noci nedá spáti, osnuje plány do budoucnosti. Zdraví, časný život, povolání, štěstí jsou mu hesla, v nichž se potkávají jeho zájmy: než duše nesmrtelná ať si hyne, nic se neleká. Věčnost ho nechá zúplna chladným, jakoby se ho to netýkalo.

Pohan dí sobě a o sobě: »Já nevím, Svrchovaná Bytosti mně nepovědomá, odkud jsem přišel, kam se беру, než Ty, o Všemocný, smiluj se nade mnou!«. A u pohana jest vysvětlitelný výrok takový: než neví-li křesťan o Bohu svém,

neví-li křesťan, odkud se vzal na tomto světě, kam spěje, mluví-li křesťan: Svrchovaná Bytosti, jsi-li vskutku nějaká — kdo ví — obrací se na vše strany, vzhůru i dolů, jako by hledal teprve, tož pro takového člověka, ať si z intelligence, ať z lidu, jest největší potupal

Dospělý člověk, tím méně křesťan, nesmí přece býti jako nerozumné děcko lehkověrný. Co pak nemá nikdo poslání od Boha aneb ho má každý bez rozdílu, aby hlásal slovo Boží, sv. evangelium? Zdaž neslyšel nikdy o knězi a jeho povolání, o slovu Božím a hlásání jeho? Což každý pobuda z ulice může se dovolávati práva, že smí býti prorokem? Anebo snad ti, co se považují po hospodách, hostincích a kavárnách, jsou k úřadu takovému povoláni či v síních učenců na vysokých účelištích, kde vykládají posluchačům svoje kolikráte roztodivné rozumy, jsou místa, kde se Bůh zjevuje? Nechat se vykázat svým poselstvím novináři a zejména, kdo za peníze píše každému do novin, dnes bohabojně, zítra, že mu kdo více zaplatil, bezbožně a rouhavě, tak že si dělá posměch z nejsvětějších věcí a do bláta strhá vše, neušetře ani nejsvětějšího.

Lze tu mluvíti o poctivosti a rozumu, kde se smí božské Moudrosti metati do tváře nejsprostších nadávek; kde se smí nakládati s pravou církví Kristovou, svatou, totiž katolickou církví, jako s nějakou sprostou děvčkou, a na církevního kněze, sluhu Páně, se dívati a jím nakládati, jako by byl vyvrhelem člověčenstva a nejhorším padouchem na zemi!

Rozumný člověk nebude si přece hráti tím, co mu nesmírně důležité jest. Zajisté nikdo si nehraje svým povoláním, svým úřadem, svou budoucností, svým štěstím. Jak, na čem závisí naše věčná blaženost, život věčný, překrásné nebe se svou věčností, avšak i přehrozná muka pekelníků se svou věčností — to vše nic neznamená, jako by se ho to netýkalo? Co tě tak rozumu zbavilo, že jsi jako omámen nebera nijak na um, jakému osudu se vydáváš? »Bratři, nebuďte dětmi rozumu!«

A přece volá nám sv. Pavel: »Buďte dětmi«. V čem tudíž máme býti všichni bez rozdílu, malí i velcí, vysoko i nízko postavení, vesměs jako děti? Dítě bývá nevinné; neví co je hřích, nezná jich ani dle jména, aniž jest si vědomo, jak se páchají a kdo je páše, kde je místo hříšné s příležitostí ku hříchu. Slyší-li o hříchu mluvíti, nerdí se, protože tomu nerozumí co se mluví a neví co by to bylo.

Nuže, co je dítě svou povahou, to má býti dospělý svou snahou, svojí ctností a zachovalostí. Ovšem bez boje a to stálého a vytrvalého nedojde se vítězství. Kdy se jedná o udržení statků vezdejších, každý ví, že nesmí zanedbávati hospodářství, nýbrž pilně a trvale přihlížeti k lidem i statku. A kdo si předsevzal nejen zachrániti, nýbrž i rozmnožiti svou živnost, takový teprve nešetří ani potu ani námahy a jde pevnou nohou ku předu jako pevnou rukou se chápe všeho, co mu prospívá! Tak si počínal kdokoliv volil zachovati bezúhonný života u věku mladosti, u věku dospělosti, ba až do konce života svého. Vyhýbal se zajisté, by neviděl a neslyšel, co by pokálelo duši jeho, aniž dle jména znáti si přál, co prostopášnost slove a proto také neokrádala jej zásada: »Všecko okuste, příležitosti se nevyhýbejte«. A protože si byl vědom zásady duchovního života: »Nestoupáš-li do vrchu, strhán býváš převahou zpět« snažil se výše a výše vrchu dokonalosti dostoupiti. »Dětmi buďte v zlosti«, jako dítě nevinné.

Dítě bývá přitulné a upřímné, nebývá závistivé a žárlivé, všeho se naděje. A dospělý měl by se nechati ovládati ve všem všudy nedůvěrou k bližnímu? Měl by klesati na mysl, protože mu vše nejde jak by si přál? Měl by všady jako nějaký škareda něco zlého tušiti? Jak mnohá tvář jest svráštělá, tak že by se hodila za mučenku, v jejíž tváři vyčísti lze samé starosti a úzkosti a strasti. Zdaž jest toho potřebí? Nenechte se zastrašiti pře-

ludami, které vyvolává živá obraznost aniž se podávej vlivům, které vůkol doléhají na tebe. Nedejme se přemoci zlem, ale přemáhejme zlo dobrem. Kde jest naše důvěra, neřku-li v lidi alespoň v Boha našeho a prozřetelnost Jeho? Než i člověku důvěřovati jest a jest povinnost míti ho za dobrého, dokud jsme se nepřesvědčili, že nezasluhuje důvěry naší. Dítě věří rodičům na slovo. Slovo otce, slovo matky jest mu svaté evangelium. Jaká by to byla společnost, jaká by to byla rodina, kde by jeden druhému nevěřil? Proto dětmi buďte ve zlosti. Dítě bývá milé, rozmilé, vždy veselé. Proč nalézá dítě všady přízně a lásky, proč ho má každý rád, není-li nezbeda neb cos horšího? Proč rodiče, i když velikých obětí přinášejí za své dítě a snad od mozořů živi jsou i od úst sobě utrhnou, necítí starosti a oběti, činí to pro své dítě, které jim tak milé jest, ba rozmilé. Upracovaný otec zadívá se do veselého, spokojeného tváře svého miláčka a zapomene na vše, co ho bolelo, stává se veselým. Ejhle, jak si hraje jako dítě s dítětem. A jedno všady pozorovati jest, jak se dítě vine a jak se tulí ke knězi, a byť i neznámý byl, byť i po prvé jej vidělo. Výjimkou bývá, kde rodiče nevěřící záhy do útlého srdce dítěte vstoupili nedůvěrou ke knězi, tak že se naň dívá jako na černého komínka, jemuž se vyhýbá, by se nepočernilo, avšak i u takového dítěte, kdy není pozorováno rodiči, probudí se na setkání v srdci jeho úcta, důvěra a láska ku knězi, přebývá-li ještě úcta, důvěra a láska Boží v něm.

Kéž by velcí také rozuměli této stránce života. Zdaž nemají býti milí Bohu i lidem a proplývati moudrostí a milostí u Boha i u lidí? Proč by se neměli navzájem těšiti a obveselovati? Proč by je také neměla úcta, důvěra a láska Boží sbližovati s těmi, kteří jim na místě Božím jsou, u nichž zajisté najdou rady a útěchy.

Pohledme na Marii, Matku Páně a vizme, jak se ve všem božskému Synáčkovi připodobnila. Sv. Augustin pak praví o stařečkém Simeonovi, jenž přišel do chrámu Jeruzalemského, aby spatřil svého Spasitele, jak mu bylo předpověděno, že neumře, dokud by neužl Spasitele. I užl stařeček a poznal jej a žehnal mu, ba směl jej vzíti na lokte své; a zpíval veselé: »Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji«, t. j. šťastně a radostně z tohoto života vyjdu; »rebo viděly oči mé spasení tvé«. Svatý Augustin praví: »Agnovit infantem senex factus est in puero puer« a stařeček Simeon poznal dítě a stal se v božském dítěti dítětem. Kéž bychom rozuměli slovům sv. Pavla: »Bratři, nebuďte dětmi rozumem, ale v zlosti buďte dětmi«.

Život a smrt blahosl. Jana Sarkandra, faráře holešovského.

P. F. Vídenský P. J.

(Dokončení.)

Eso mají ještě činiti nešlechtní soudcové jsouce už tolikráte vytrvalostí Janovou překonáni? Zuří a vítězi spílají. Tento jsa od unavených katanů puštěn se skřípce, padá tvář k zemi a velikomyslně život svůj Bohu obětuje, aby povzbudil svým příkladem ku ctnosti. Jak mila pak Bohu oběť ta byla, možno poznati z toho, že Pán Bůh ctnost Janovu zázrakem odměnil. Následkem mučení ohněm a vícedenního hladu dostavila se u Jana hrozná žízeň. Když tedy po smrtelných mdlobách přišel poněkud k sobě, prosil strážce, aby mu dali pít. Avšak nešlechtníci mu to odepřeli. Tu skála stala se měkčí než jejich srdce a na Boží

pokyn vydala hojný pramem vody, který žíznivého osvěžil. Voda ta doposud obzvláště v horečce poskytuje lidem občerstvení a zdraví. Načež osvěžen poněkud počal se modliti a breviář, jež žádný den dosud neopomenul, zbožně se pomodlil.

Jisto je, že by byli už tygři utrpením nevinného svou krvelačnost ukojili, než nenávisť kacířů ještě nebyla utištěna. Objevili se po čtvrté a poznovu chtěli přikročiti k mučení. Poněvadž však městský soudce, chvalně uvedený Jan Scintilla, Pavel Slacký, městský písař a městský rada Rudolf Mandel, všichni katolíci, a poslední z nich i když do vězení byl uvržen, prosili zaň a odvolávali se na zákony, ano i sám kat a policajt už se zdráhali povinnost svou konati, stavěli se soudcové, jakoby jejich přimluvám chtěli vyhověti. Za tím však jsouce o smrti Janově jisti, radovali se z ní. Dále dělali na oko, jakoby se starali o vyléčení ran. Ale ačkoli mnoho občanů ze zbožné úcty ku ctihodnému muži ho chtělo vzíti dle možnosti do ošetřování, soudcové, jimž na tom nikterak nezáleželo, aby život Janův byl prodloužen, odevzdali ho policajtovi, člověku to vůči Janovi velice nepřátelskému. Nové divadlo trpělivosti počalo se odehrávati. Neboť bludař tento neléčil rány, nýbrž je zvětšoval; častěji nemocného skopal, než mu pomocné ruky skytal; a obvazoval-li rány, obnovoval bolest a ránu. V tomto opětovaném trápení ztrávil Jan skoro celý měsíc. A tak, jelikož bezbožné plameny příliš hluboko vazivo tělesné zničily, ne klamně předpověděl čas želané smrti. I přispěchal k umírajícímu Jakub Švivek,*) farář týnecký, posilnil Jana tělem Páně a udělil mu poslední pomazání. A tak zaopatřen, odebral se jsa obklopen cti. OO. Karthusiánskými**) pro podobnou příčinu uvězněnými se slovy: Ježíš, Maria a Anna a za slov žalmu: »obratíš se duše má v odpočinutí své, neboť Hospodin učinil ti dobře« do nebe,**) aby dosáhnul odměny za svou neoblomnou statečnost.

Tělesné pozůstatky věrného tohoto sluhy Božího byly uloženy ve farním chrámu Panny Marie do slavného hrobu brzo na to nádherně upraveného.†) A místo mučednictví proměněno jsouc v úhledný kostel chová se stálež u zbožného lidu v uctivosti.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Videnský, T. J.

(Pokračování.)

44. Kostel vydlážděn šamotkami. — Konsekrace kostela kard. Bedřichem Fürstenbergem, arcib. olomouckým, slíbená a ohlášená na 15. srpna 1891.

Jak jsme viděli, byl kostel vně i uvnitř do r. 1891 přímno nádherně opraven. K zařízenému tak kostelu nehodila se dosavadní podlaha. I pomýšleno na to, pokrýti podlahu šamotkami. Myšlenka tato byla provedena ještě r. 1891. Dne 12. května t. r. se započalo a v srpnu byla dlažba už docela hotova. Staré dlažby se použilo většinou jako podkladu pod novou; jenom něco kamenů se

*) Dle Procházky slul Vincenc Šípek.

**) Byli to Karthusiáni ze Štípy u Lukovce, kteří pro podobné podezření z nedostavcného kláštera byli vyhnáni a uvězněni.

***) Dle J. Krugera zemřel 17. března 1620 mezi 10 a 11 hod. v noci.

†) Po bitvě bělohorské dal jeho bratr Mikuláš, kanovník olomoucký, na hrob zhotoviti náhrobní mramorový kámen s latinským nápisem, jenž česky zní: Plamenný je duch a nad samé plameny planoucí, a chcete ku plamenům ještě přidati plameny? Chcete mne zničiti? Nepřikládejte plameny, plameny uhasťte: dost jsem zničen, zničen-li je můj plamen. (Kruher. T. J. Svaté popely 17. března).

vyňalo a upotřebilo k položení podlahy v jižní útulně. Výlohy na šamotky, jež objednány z Úsch, a na vvdláždění činily 3929 zl. 47 kr. Mimo to dostavena letos křížová cesta vedoucí k rozhledně, s níž loni bylo započato.

I stál tu r. 1891 kostel na temeni hory zelené jako král, jenž nekorunovaný a ačkoliv se honosí důstojností a mocí, pomazání svatého ještě nemá. Tak i chrámu Svatohostýnskému chybělo dosud sv. křížmo a sv. koruna biskupské konsekrace.

Už několik let sliboval kard. kníže-arcibiskup olomoucký Bedřich, že ku slavnému výkonu, ponese-li ho nohy, jak se vyjadřoval, na kopec vystoupí. Pročež po učiněných nutných přípravách velice rád vyhověl prosbám Arnošta bar. Loudona, tehdy kostela svatoh. patrona, dp. Františka Kremla, bystřického faráře a P. Jana Cibulky, superiora na Sv. Hostýně, aby osobně konsekraci velechrámu vykonal. Konsekrace byla ustanovena na 15. srpna 1891. Ohlášena byla kněžstvu a lidu moravskému P. Janem Cibulkou T. J. ve jménu kardinála v srpnu t. r. tímto letákem. (K vůli zajímavosti uvádíme jej doslovně).

»Chrám se svěťí na Hostýně!

Veselil jsem se z toho, co mi bylo řečeno, do domu Hospodinova přijdeme, Žalm 122.

Zvěstujeme Vám, zbožní Moravané, bohda radost velikou: Letos na svátek Nanebevzetí Panny Marie a slavného korunování jejího posadí nejdůst. kardinál a kníže arcibiskup olomoucký korunu slávy na téměř kostela svatohostýnského při slavné konsekraci, již na památku 650 ročnice porážky Tatarů přispěním Matičky Boží hostýnské od Moravanů učiněné vykonati ráčí. Veselí se zajisté srdce každého věrného katolíka, slyší-li, že zasvěcuje se budova na dům Boží. Víť, že přícházeť budou do něho všichni národové, řkouce: »Sláva Tobě, Hospodine!«, a prosících na tom místě, že Bůh vyslyší se svého vznešeného trůnu modlitby, tu žádá kajicnost a odpustí hříchy svého lidu, a ukáže mu cestu dobrou, po které by kráčet; že v něm pozdvihla se nová kalvarie, na níž bez krve a smrti obětuje se za nás jednorozený Syn Boží, ke stolu svému nás zve, ve svatostánku s lidem svým trvá a libé vůně, zápaly a oběti modliteb, s veselou tváří a nahoru pozdvíženými rukama přijímaje nebeskému Otci, všemohoucímu Bohu přednáší a sám nejprve Otci hodnou naň čest a poklonu činí, potom bez přestání za nás se přimlouvá, by nám všem dobrotivý a milostivý býti ráčil. »Aj stánek Boží s lidmi a přebývati bude s nimi. A oni budou jeho lidem a Bůh bude jejich Bohem.«

Pročež jako lid při svěcení chrámu jerusalemského chvály prozpěvoval a z úst jeho rozléhaly se sladké písně: tak se radovali křesťané, když směli veřejně chrámy Páně zasvěcovati. »Slavné divadlo a nám všem náramně žádostivé a vděčné před očima všeho lidu se ukazovalo: totiž svátkové a slavnosti posvěcení chrámův nově vystavených, biskupů křesťanských časté v jedno scházení, přespolního lidu z dalekých a cizích krajín shromáždění společná, jedněch od druhých vítání a dobrotivá přijímání: protože údové těla Kristova v jednu harmonii veselých písníček anebo raději v jednomyslnost víry a chvál Božích se sbíhali«. Naši čeští a moravští předkové, jak je učil sv. Cyrill a Methoděj, i ročnice svěcení chrámu oslavovali, putující ke chrámům, kde se pouť, t. j. ročnice posvěcení téhož chrámu zbožně konala; svatý Václav při takové příležitosti dobyl si koruny mučednické při chrámu sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi.

Mnohem veseleji rozechvěje se srdce věrného Moravana bezpečnou zprávou o konsekraci, jež 15. t. m. na Sv. Hostýně konati se má.

Veliký je Hospodin a převelmi chvalitebný na hoře svaté jeho«. (Žalm 48.) Ano, na hoře své, na sv. Hostýně, projevoval Bůh lidu moravskému svou ve-

likost a chvalitebnost. »Bože, ušima svýma slýchali jsme a otcové naši vypravovali nám o skutcích, které jsi činíval za dnů jejich. (Žalm 44.), za dnů starodávných na Hostýně«.

Otcové a apoštolové naši potkali na Hostýně poslední zbytky modloslužby a pozdvihli na místě jejich kapli a stolec Matky Boží. Moravští synové a dcery jejich s takou vroucností pojali slova otců svých, že důvěrou, která hory přenášela, utíkali se k Matce Boží a svojí na Hostýně. Ani Maďaři, kteří uloupili Moravanům království a odnesli slávu, důvěrou tou nehnuli. Za biskupování sv. Vojtěcha p stavena Boží muka, odznak přítomnosti jeho na úpatí hostýnském. Snad už tehdyž slul Hostýn Horou, na níž Matka Boží divy tvoří. Ve 12. a 13. století však po Čechách, na Moravě a ve Slezsku mluveno jen o chlumu a stolci, na němž Matka Boží divy tvoří. Přivalili se Tataři, národ divoký, pohanský z Asie do Evropy. Jako povodeň, jež lesy, pole, dějiny a města pováluje, jako strašná bouře s přivalem, blesky, krupobitím, jež staleté kmeny jako louče láme, tak hnali se Tataři, podmanivše Rusy, rozbívše Poláky a na hlavu porazivše Slezáky, až ke sv. Hostýnu. Ach, kdo nám vypoví žal a úzkost stísněných Moravanů za náspy hostýnskými. Vůdce vojska klesl mrtev s náspů, lid a děti třetí den už žíznil, na hoře není vody; Tataři dorážejí k náspům, vojínovi klesá mohutná druhdy ruka, zoufalost se vzmáhá: »komu drah životek tomu v Tatarech milosti žádáti«. Tu s obvyklou důvěrou vojsko a lid k Matce volá a hle, již prší z mraků náhle přiletěvších, již vylévá skála občerstvující pramen, již ráz ráz blesky srší do stanů tatarských a bouře v divoké vřavě žene nepřátele k Olomouci, kde úplné porážky doznali.

»Opuštěný«.

Napsal V. Jefábek.

Když ne jinak, aspoň při památce drahých rodičů měl bys se pamatovati. Vždyť sám musíš uznati, že takto dále hospodařiti nelze a že o statek co nejdříve přijdeme. A co potom? Loukota ani Sluka nám ničeho nedají a co budeme dělati s tím ubožátkem? Při tom ukazovala na malého syna Josífka, jenž klidně na postýlce dřímá.

Tyto řeči promlouvala mladá selka Paroubková téměř každodenně, když muž její přicházel teprve až k ránu z krčmy Loukotovy úplně opilý. A jak by ne? Vždyť Paroubková dobře věděla, že starý Loukot nikdy dříve své hosty domů nepustí, až vše, co s sebou mají, u něho nechají. Leč všechno marno, jako když hrách na stěnu hází; marny byly všechny prosby a nářky její, marny byly proudy hořkých slzí, jež nad postýlkou malého Josífka v ní vylévala, marny opěté a opěté domluvy sousedů. Paroubek nedal si říci a pil a hýřil dále.

Byla krutá zima; mráz pronikal kosti a zmrzlý sníh pod nohama skřípal jen což. Tma neproniknutelná a hustá chumelenice uvítala dva pozdní chodce, vycházející z krčmy Loukotovy. Byla již dávno třetí hodina s půlnoci, když tito klátíce se se strany na stranu, chtěli zamířiti k domovu.

Byl to Vác'av Srnkův s Paroubkem.

Mladý Srnka byl synem zdejšího lesníka, jenž bydlel v útulné myslivně na pokraji knížecích lesů. Proše' prý mnoha školami, ale stržen špatnými druhy, oddal se životu hýřivému, k němuž strhl i sedláka Paroubka.

Oba pozdní chodci unaveni chůzí a majíce po pití těžkou hlavu, usadili se ne- daleko krémy do sněhu, aby sobě odpočali. Se zlou se však potázali: osud Srnkův byl spečetěn a Paroubek jen šťastnou náhodou byl zachráněn. Srnka totiž usnul a zmrzl nadobro; stejný osud byl by o něco později stihnul i Paroubka, kdyby nebyl šel ná- hodou ponocný kolem a nešťastníky nenalezl. Však dalo to také práce, než Paroubková polozmrzlého muže přivedla k vědomí a on se zase uzdravil.

„Nyní se jistě Paroubek vzpomene a svůj špatný život napraví“, mínil ponocný. „Srnka již nežije a není tudíž nikoho, kdo by ho sváděl“.

Velice se však zmýlil. Paroubek byl již nenapravitelný pijan a karbaník.

* * *

Malý Josífek počínal již choditi do školy, když jeho nebohá matka počínala scházeti a chřadla očividně.

„Věřte mi, ta Paroubková se mi nelíbí; ta jistě tu již s námi nebude dlouho“, pravila sousedka Dolenská ke kmotře Stránské.

„I já to pozoruji již delší dobu; a jak by ne? Vždyť musí se utrápiti lítostí a žalem nad osudem a neštěstím svým a celé rodiny“, odvětila oslovená.

A vskutku. Nic nebylo posud s to zhýralého opilce napravit; dlouhy rostly, tak že statek déle udržeti bylo holou nemožností, až posléze byl dán do dražby. Smutná tato zpráva a příchod exekutorů zasadily poslední ránu nešťastné selce; byla raněna mrtvicí a krátce na to došla klidu a pokoje věčného.

Jak se zdálo, celá věc se zhýralého opilce ani nedotkla; ani smrt selčina, ani to, že Loukota celý jeho statek koupil, téměř za babku, nepohnulo ho k té nejmenší lítosti.

Z největšího Klamenického sedláka stal se nyní pravý trhan a pijan. Jako jindy býval u Loukoty vždy vítaným hostem nyní jím tento opovrhoval a výtky činil, tak že ožebračený Paroubek jedné noci beze stopy zmizel, zanechav v obci sotva sedmi- letého Josífka.

Kam odešel, aneb co se s ním stalo, nikdo nevěděl.

* * *

Ubohý siroteček! Matka mrtva, otec zmizel beze stopy, ničeho mu nezanechal, než špatnou pověst a velikou hanbu. Jediné jeho jmění byl malý růženeček, jež mu milovaná matička hned jak do školy začal choditi, darovala a modliti se ho naučila.

Opuštěný lkal a naříkal, když se otec ani ráno nenavrátil. S prvu nikdo o útěku Paroubkově nevěděl, až teprve starý Srnka našel ubohého vyhladovělého hochu na hřbitově, kterak klečí a pláče na rovu své nebožky matky Chudák. Šel si postěžovat své dobré matičce, na níž posud tak dobře se pamatoval, jež ho tolik milovala.

„Co tady děláš? A proč nejdeš k tatínkovi?“ vyrušil lesník překvapeného sirotka.

„Již dva dny nebyl doma“, odpovídal tázaný se slzami v očích.

„A kde je“, tázal se Srnka dále.

„Nevím“.

„Jsi nějak bled a sláb; zda-li pak jsi dnes již něco jedl“, tázal se přichozí dále.

„Již od včerejška jsem neměl ani kousku chleba v ústech“, odpověděl hošík a dal se do pláče.

Teprve nyní poznal Sluka útrapy malého trpitele a hnutí milosrdenstvím, odvedl ho domů, aby ho nasýtil.

„Vedu ti malého hostě“ vo'al Srnka na svou ženu, jež právě dopékala poslední vdolky. Ani dvakrát nemusí i hladového hochu pobízeti, aby bez dlouhých okolků se pustil do čerstvého pečiva. S netajeným soucitem pohlíželi oba manželé na hltačícího.

„Tuším, že v tom bude něco divného“ — pravil lesník k ženě — „zmizel beze stopy a hochu nechat t dy samotného. Myslím, že se asi sotva vrátí“.

„V tom případě si ho necháme sami“, pravila Srnková. „Vždyť beztoho jen ne- božtík Václav mu otce odvedl a tak celou rodinu zničil. Jsme tudíž i povinni o hochu se postarati“.

„Ano, nechám si ho. Vid', že u nás Josífku zůstaneš, obrátil se Srnka na hochu.

Jaká radost, jaký srdečný pohled zazářil v očích ubohého sirotka při těchto slovech. „Zůstanu a zároveň slibuji, že vždy vás poslouchati budu; i modliti se budu za vás“, pravil rozradostněný hoch, ukazuje svůj růženec.

„Jen se modli za nás i za své rodiče“, pochvalovali noví pěstounové Josífkovi, který hned poprvé srdce obou si naklonil.

Josífkovi dařilo se nyní dobře; byl mírný, ochotný a poslušný, jak byl přislíbil. Ba i ve škole neobyčejně prospíval. Vždyť pan učitel vždy říkal, že Josef Paroubek jest mezi prvními na nej přednějších místě. — Při všem svém nadání však byl i též skromným a nestyděl se za žádnou práci. Již nyní častokrát vystřídal starého lesníka při mnohé práci, ba v poslední době mohl se tento na něho již úplně spolehnouti a vše mu, ačkoliv škole dosud neodrostl, mohl svěřiti.

Již pátý rok chodil náš Josef do školy kde dosud platil za nejlepšího žáka, když Srnkovi počali přemýšleti na to, aby se mu dostalo náležitěho odborného vzdělání. Věděli oba dobře, že zajímá se o lesnictví a že není ničeho, na co by se byl Srnký neptal, čeho by si byl nevšímnul. Rozhodnuto bylo tedy, ovšem že s jeho souhlasem, že půjde do města na lesnictví; aby se však rovněž tak nezkazil, jako nebožtík Václav, chtěli se oba pěstouni odstěhovati i s ním.

Leč Prozřetelnost Boží ustanovila Josefovi jinou dráhu životní, o které posud neměl ani zdání. (Pokračování).

Z posledních let † dp. Josefa Zemličky,

kněze Tovar. Jež., jenž zemřel na posv. Velehradě dne 9. května 1909.

Dodatečné zprávy ku str. 47, č. 3.

Došly nás některé dopisy z posledních let života, které buď sám vlastnoručně psal buď do pera diktoval, z nichž šlechtná duše, jakož i povaha jeho se nám znázorňuje. Pro zájem, který do sebe mají dopisy jeho (jsoutě v pravdě pěkné, mnohdy až dojemné, vezdy pak povzbuzující) učiněn výňatek ku potěše mnohemu snad čtenáři řádků těchto.

P. Zemlička byl druhdy statečnou silou na školách jezuitských, vynikaje zejména v latině a řečtině jako professor, nad to od 1876—1897 byl ředitelem gymnasia v Linci (Freinberg) pak v Šejnově (Mariaschein) od r. 1879 až do 1897; na to professorem na šlechtickém gymnasiu v Kalksburku u Vídně od r. 1897—1902. Pro nedostatek zraku bylo mu pak potřebí, aby vypřáhl v práci mu tak milé a odebral se na odpočinek na posv. Velehrad, kde pozdraviv se opět, vyhládnut byl a mor. zem. školní radou přijat za ředitele nového českého gymnasia na posv. Velehradě. Než člověk mluví Pán Bůh mění. Zatím si ho Hospodin povolal. Stalo se po vůli Boží.

Dopisy jsou datovány od r. 1904—1909 na člena Tovar. Jež. a profesora v Kalksburku P. Ladislava Pamera, jenž mu ochotně sdílel občas, co se na učilišti jemu tak milém dalo, začez mu byl velice povděčen.

V úterý velikonoční 1904 mu vzkazuje, pro nedostatek zraku napovídaje do pera:

»Srdečný dík za všechny důkazy soustrastné lásky k ubohému na polo slepému Tobiaši, jemuž jste tak často prokazoval služby Rafaelovy, až na to, že sv. archanděl uzdravil slepého Tobiaše, než světlo útěchy Vaší jest duši mé ve slepotě mé také vzácné. Vaše milé dopisy leží stále přede mnou na stole

z té příčiny, abych žádného dne nezapomněl na svou povinnost k Vám za vzácné zprávy z milého Kalksburku, na který mne posud poutají tisícové vzpomínky. R. P. Rector, ač sám na lůžko v nemoci upoután, dopsal mi k sv. Josefu. A moje rozmilá holátka Senyeý a Pohley také mi psala; což mi velikou radost způsobilo. Modlím se za ně, aby jejich studie se s pomocí Boží vydařily. Zejména Pohleyův dopis mě radostí velikou naplnil, an mi zcela vážně píše, s jakou horlivostí se vydal na četbu Homerovu. Jak rád bych mu osobně psal: než nesmím si té radosti dopřát, bohda později, až s pomocí Boží opět světélko očí mých se znova rozžehne, bude-li v tom vůle Boží.

Za tím mu posílám jeden verš z Homera (Odyss. 24. 402.), který mi právě na paměť přichází, aby jej s povděkem přijal. . . . Račte jej mému milému snaživému nastávajícímu Homerikovi přečísti. Mne to těší, že mi zprávy podáváte o všem, co ta naše školní mládež v Kalksburku dělá; vždyť víte, že takový sestárlý professor a školy přítel bez mládeže školní nemůže býti ani živ. Pozdravujte mi všechny moje známé milé snaživé studující co nejsrdečněji.

Co dělá malý Felix (hr.) Thun? . . . Všecky své staré přátele a kolegy Pp. (professory) pozdravuji, zejména také starého Methusalema Fr. P, osvědčeného včeláře, po jehož medu se mi často chce, jako starým židům po cibuli a česneku egyptském na poušti. Professoři v oktávě mají trvám nyní pernou práci, jelikož písemná maturita právě se odbývála.

Kéž požehnání Boží sprovází práce jejich a všech hodných oktavánů (žáků poslední třídy), aby s radostí užívali rozhodný výsledek svých zkoušek. Skorem bych byl zapomněl Vám sdělit, že se mi způsob, jakým jste prakticky Vaše svěřence naučil sv. anděly strážné vzývat, velice zamlouvá a měl jsem z toho převelikou radost a to tím větší, jelikož si snad také nějaké zásluhy při tom připočísti smím. Tentokrát padla slova moje na půdu věru úrodnou. Na Váš spisek ke cti a chvále Marie Panny se srdečně těším a blahopřeji Vám k zdárným výsledkům na poli literárním. . . .

Až na podpis Josef Žemlička S. J. m. p. vše do pera napovídáno.

Téhož roku dne 20. července nechává za sebe psáti z posv. Velehradu:

»Konečně na tři Vaše milé dopisy odpovídám. Byl jsem ve Vídni na operaci. Škoda, že jsme se tam neviděli; nebylo to možné. Ovšem na konci školního roku práce vrchovitě. . . Oblak v oku mém odstraněn. Sklo, které jsem ve Vídni obdržel, umožňuje mi, že operovaným okem mohu sice předměty rozeznati kolem na pokraji, avšak středem blány sítkové utvořila se od r. 1890 tak zaná sklerosa (zatvrdlost) která mi znemožňuje čtení i psaní. Jsem tudíž odkázán na pomoc oka levého, které dosud na operaci čeká, jehož blána sítková není nijak dotknuta.

O jak toužím po chvíli, kdy budu moci zase psáti a čísti! Než ještě dlouho čekati mi bude, až chvíle ta nastane; neboť dříve se musí levé oko úplně zakaliti a zatemniti, aby zákal dozrál. Pak lze teprve na jeho operaci pomýšleti. Potěšil mě oční lékař málo fka mi, že tak za rok neb z jara poslední operace bude možná. Co naplat, nezbyvá nežli »Sustinete adhuc modicum tempus et sustine Dominum, donec transeat indignatis.« (Posečkej ještě chvíli a snášej trpělivě hněv Páně, až pomine). Když jsem už tak dlouho to snášel, doufám, že s pomocí Boží a na přimluvu Matky Páně a pod ochranou sv. andělů i to překonám a snadno. Přijínete nejsrdečnější dík za obrázek Marie Panny »Uzdravení nemocných« z Besnya a za všechny přimluvy za mne u trůnu jejího. Zaroveň vzpomínky Vaše na naše společné poutě vzbudily ve mně mnohé tužby zbožné a posilující v důvěře k Matce Páně, tak že doufám, že ještě leckterou pouť k Matce Boží s Vámi na některá poutní místa vykonám. . . . Velice by mě těšilo, kdybyste připutoval o prázdninách sem na posv. Vele-

hrad, odkud bychom mohli vykonati společnou pouť na Sv. Hostýn k Matce Boží, kde ona divy tvoří. A tím končím Váš přítel a kolega s vlastnoručním podpisem.

Dne 25. února 1905 takto napovídá do péra: »Už dávno měl jsem v úmyslu Vám psáti, ale ne stále jsem odkládal. Než úmrtí nej přednějšího našeho člena Tov. Ježí v Úrách, šlechtěného, nezapomenutelného P. Kolomana Rostyho, profesora gymnasia v Kaloci, mě nutká, abych Vám sdělil soustrast nad ztrátou věrného přítele. Byltě P. Rosty nade vši pochybnost nejznamenitější Uher v našem novém Tovaryšstvu. Jeho schopnosti řečnické a básnické, jeho neunavná píle, jeho rozšafnost u výchově žáků, jeho objemné vědomosti jako profesora, z nichž po více jak 40 let sdílel se svými žáky, jichž mnohé šiky ba celé generace s výborným výsledkem vypravil do života, jeho spisovatelská činnost v kolikerých odborech lidského vědění, jeho ušlechtilá nezšitná povaha, jeho veškeré v pravdě rytířské vzezření, k tomu činnost duchovní u vzdělávání kněžstva i laiků z intelligence pomocí duchovních cvičení, na kazatelně, ve zpovědnici: to vše staví jej bez odporu mezi nej přednější členy naší provincie. Čím pak Vám byl, uznávám sám a snadno se dovítím dalšího, uvážím-li, v jak důvěrném styku přátelském jste byli. Kéž Vám nahradí Hospodin ztrátu tuto novou silou a podobným dorostem pro tak potřebné práce na roli tak rozsáhlé

(Pokračování)

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Vyměřová zde by ani nedovolila, aby se na něco vypyta val. Poutníci se oddávali jenom modlitbám a zbožným úvahám. Každý už předem věděl potřebu, v níž by se k nebesům utíkal o pomoc a ochranu.

Tak i Vyměřová hned popatřila na Vítěznou Královnu a hned zase na Prokopa, před ní stojícího; modlitby její tedy především se týkaly tohoto syna, vstupujícího do života.

„Ochraň, zachovej, v dobrém povzbuzuj, při zdraví udržuj“, tak vyznívaly z roz-touženého srdce vroucí prosby.

Prokop odříkával svoje denní modlitby. Byl také vzrušen a příjemně naladěn. Těšil ho život, necítil únavy a byl rád v tom ovzduší modliteb. Byl z domova zbožně vychován a ke všemu dobrému veden. Radost a mládí mu hledělo z tváře. Vlas měl slepený potem, čelo orosené, rty sevřené, ruce sepnuté. Neubráníl se, aby neupjal oči na pravo i na levo. Všude klečeli a stáli poutníci — známí a neznámí.

U vedlejšího oltáře sloužil kněz mši sv. v krásném rouše obřadním. Poutníci zpívali. —

Jednu dobu se dostal Prokop hodně ku předu. Proud ho tam donesl. Byl tomu povděčen, ale přece se ohlížel po matce v obavě, aby se mu neztratila.

Vyměřová kynula s laskavým úsměvem na znamení, že tu jest a syna pozoruje láskyplným pohledem.

Prohlédl si tedy obraz z blízka a když se uvolnilo, vracel se k matce. Chrámem

zněl zvonek jasným hlasem. Venku ozývala se píseň s jiným nářečím, bylo znáti, že přibýli noví pouťníci. Kdo se pomodlil, ustupoval aby místo udělal.

Také Vyměřová vstala, pokřižovala se, ještě jeden pohled věnovala Bohorodičce a kynuvše Prokopovi, řekla šeptem: „Vyjdeme“. Však se sem ještě podívají, než opustí Hostýn. Teď půjdou na čerstvý vzduch, navštíví ještě některou kapli, občerství se soustem chleba a douškem ody z pramene.

Už se tlačili ven, Prokop šel napřed, matka následovala ho s potěšenou tváří, a zářícím zrakem. A před chrámem přímo padli do náruče Spáčilovým, z nichž každá byla na strážní na jedné straně, aby jim nikdo neušel.

„Tak jste se už pomodlili? Vítáme vás na pouť. My jsme tu od večera“, hovořila Spáčilová. „Bála jsem se, že by Pavlina tu cestu najednou nevydržela“.

Všichni si podali ruce a vítali se navzájem na svatohostýnskou pouť. A zašli stranou, aby nepřekáželi průvodům a hned u kostela nemluvili o všedních věcech.

„Tak Pavlinka posud churavá“, s patrnou soustrastí zeptala se Vyměřová. „Slyšela jsem, že není v dobré kůži. Taková mladá všechno překoná“.

A zrak starostlivé ženy utkvěl na mladé dívce.

„Trápila ji zimnice, nemá chuti k jídlu, jest slabá, a'e jinak si nestěžuje“, vyličovala matka, také na dceru s obavou hledíc. Od jara ji to drží. Už jsme doktoři i, hledali pomoc, na čas se uleví, ale potom se choroba opět vrací“.

Vyměřová útrpně poslouchala, Pavlina se styděla, že při svém mládí postrádá zdraví a nemůže jako dříve pracovati. Nezahálela, ale přece to vázlo.

„Pavlinka jistě dnes hodně prosila za uzdravení a pod ochranu naší společné Matky se odevzdala“.

„Putujeme sem často, dnes právě k vůli tomu tady jsme“, upozorňovala matka. „Už jsme byly včera na požehnání a dnes na ranních službách Božích. Ale Pavlina uvnitř dlouho nevydrží, musila na čerstvý vzduch“.

Vyměřová přisvědčovala.

„Sedneme si zde pod strom a pojíme. Prokope, vyndej chléb a co nám k němu babička přidala“.

Obě ženy už si našly místo, kde nebyli mravenci, vyhrnuły vrchní sukně a pohodlně se rozložily. Také Pavlina se přitlačila k matce, Prokop však ještě stál opřený o smrk. Vyndával krajíce, které doma babička skutečně namazala máslem a osolila. Jeden si ponechal a druhý podával matce. Vyhladověl a oči se mu smály na chléb.

Matka nakrojila a podávala sousedce počtu.

„Zaplať Pán Bůh! Také máme, upekla jsem na tu slavnou pouť buchty s třesnkami. Máme těch ptaček plné stromy, vrabci se na nich pasou od rána. Prokop by si mohl přijít natrhat. A ať si vezme hodný koš“.

„To přiběhne v neděli odpoledne. Jindy nemá času. Člověku bez zahrady každá padávka přijde vhod“.

Prokop na třesnkě by se rozběhl hned a o sladké plody by se rval s neodbytnými vrabčiky i špačky. Takové pozvání ho těšilo.

Spáčilová uloupala si z krajíce jeden zákrojek a podávala dceři.

„Víte maminko, že nemám chuti“, odpověděla Pavlina. „Jedly jsme nedávno“.

„Ale ten chléb je zdravý, přes kořeny nošený“, připomínal žertem Prokop.

Dívka si tedy kousek uloupala a jedla nějak bez chuti, aby hostitelku neurazila.

Také Spáčilová rozvázala uzlík a vyndala do zlatova upečenou buchtu jako cihlu velikou. Tu podávala Prokopovi, aniž by nakrájela. Hoch si také jenom kousek ulomil, jako před malou chvílí Pavlina, a děkoval.

„Vezmi si všechno a dej matce. Marně bychom to nosily domů okoralé a tvrdé“.

Vyměřovi chvíli se ještě zdráhali, a'e potom přijali dar. Věděli, že to sousedce neškodí, měla chuť, na poli jim rostla pšenice a pekli z domácího. Také nebyli dětmi obtíženi a slušně si stáli. O Pavlině se povídalo, že by se jednou mohla dostat do statku.

(Pokračování)

Zprávy z posvátného Velehradu.

Gymnasium na Velehradě. Letos bude otevřena první třída. Přihlášky a dotazy zasílají se na rektorát Tovaryšstva Ježíšova na Velehradě. Bude to první jesuitské gymnasium české. Mají Němci, Maďaři, Jihoslované své učiliště jesuitské, která velmi čteně navštěvována jsou, zajisté vítati budou i Češi zprávu tuto a použijí ústavu, aby synové jejich jak ve vědách vzdělání tak na křesťanské muže vychování byli. Kdo opravdu pomýšlí dáti do ústavu svoje dítě, přispěš si přihláškou, aby nebylo pak pozdě.

Sjezdy na Velehradě. Letos dne 29. června odpoledne a 30. června dopoledne konati se bude na Velehradě sjezd českoslov. terciářů, dne 27. června odpoledne a 28. června dopoledne sjezd čtenářů časopisů »Ludmily«, »Anežky« a »Václava«, dne 28. června odpoledne a 29. června dopoledne sjezd katolické omladiny moravské, při čemž bude svěcení nového spolkového praporu. Matkou praporu bude J. V. kněžna Hohenbergová, choť následníka trůnu.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. J. H. ze Š. děkuje Marii Panně Svatohost. za pomoc ve veliké nesnazi. — K. K. z Ch. L. vzdává nejbl. Rodičce Svatohost. díky za uzdravení. — Vzdávám tímto nejsrdečnější díky za vyslyšení prosby ve veliké tísní nejbl. Marii Panně Svatohostýnské, sv. Antonínu a sv. Bernardu. C. A. v Ch. — N. H. z Bř. děkuje blah. Marii Panně Svatohostýnské za vyslyšení prosby. — M. St. z B. vzdává díky Marii Panně Svatohostýnské a ctih. Martinu Štředovi za uzdravení v veliké dlouhé nemoci. — F. K. v M. plně svůj slib děkuje vroucně Marii Panně Svatohost. za vyslyšení v rodinné záležitosti. — K. J. z Fr. vzdává plně slib Matičce Boží Svatoh. nejvše'ejší dík za pomoc a ochranu ve mnohých pracích a nebezpečích. — Plně svůj slib, vzdávám nejvroucnější díky Panně Marii Svatohostýnské za vyslyšení prosby a uzdravení našeho dítěte. M. K. z Hl. —

Dary pro sv. Hostýn. Marie a Josef Pastřn. kovi z Kelče na kostel. — Marie Rychtářiková z Frýštáku 20 K na Matici Svatohostýnskou. — Žofie Zlámalová z Hrotovic zlatý křížek. — N. Chremelková z Radvanic 20 K na korunovací P. Marii Svatohost. — Josef Gaja z Rymic 5 K a rodina K. z Hr. 2 K na křižovou cestu.

Počasí na Sv. Hostýně. Před svatodušními svátky byly velké deště. Také v první polovici června pršelo a sice 6. června byla srážka 27 mm. Teplota se pohybovala mezi + 10° C a + 23° C. — Dne 10. června padaly o půl 3. hodině odpoledne kroupy. Některé byly jako ořechy veliké. Napadlo jich na 1 cm. vysoko.

Pozor na agenty. Upozorňujeme opět, že chodí různí agenti s obrazy, a j. udávajice,

že se slouží za ty, kteří obraz koupí měsíčně jedna mše sv. na Sv. Hostýně. Což je nesprávné. Doposud jediný pan L. Klabusay z Holešova prodává a prodával obrazy ve prospěch Sv. Hostýna.

Stromky na Sv. Hostýně. Cís. rada Harna, hospodář Matice Svatohostýnské, dal velice mnoho stromků na Sv. Hostýně nasázeti, což stojí kolik set korun. Prosí se tudíž poutníci, aby laskavě dali pozor, aby nikdo těchto sázenic nepoškozoval.

Vodní kaple. Potrubí vodní kaple bylo nově upraveno, aby se ze všech kohoutků jak nahoře tak dole mohla čerpati voda pitná. Terasy jsou znova vyzděny a opraveny.

Prosba. Farní úřad v Uřetíně u Velké Meziříčí, Mor. prosí o milodary pro nový kostel, jenž se tam bude stavěti.

Redakci zasláno.

Vševěd, měsíční časopis. Most, Čechy. Předplatné 3.20 K. Doporučujeme.

Růže lurdská. Měsíčník. Red. Leop. Kolísek, kons. rada a farář v Předklášteří u Tišnova. Administrace a expedice, Tišnov č. 152. Doporučujeme.

Obrana. Politický týdeník. Redakce, adm. a expedice, Tišnov č. 152. Doporučujeme.

Literatura.

Výklady na »Tisíckrát pozdravujeme Tebe.« vydal superior Sv. Hostýn. A. Rejzek T. Na skladě na Sv. Hostýně. Cena 1.50 K.

Listárna redakce.

Slečna Marie Pultárova, Brno. Předplatné pro rok správně došlo.

Ludmila Březinová

dříve

Cecillie Hošťálek

obchod poutnickým zbožím a
— umělými květinami. —

Doporučuje obchod svůj všem P. T.
:: poutníkům na sv. Hostýně. ::

= ZBYTKY =

1 balík 40—45 m delců, zefirů, kanafasů,
oxfordů, satínů a keprů dobré, pravé
zboží, zbytky 3—10 metrů dlouhé, 1 balík

K 15.—, 18.—, 20.—.

Z veleprima

lněného a bavlněného zboží

vystaveného na loňské

pražské jubilejní výstavě,

kteřé bylo prachem nepatrně umazáno.
prodá se ještě hluboko pod cenou:

1 kus 23 m veleprima batistové
véby za K 13.—

1 kus 14 m dlouhý, 150 cm široký
ložního lněného plátna . K 16 80

1 tct. = 12 kusů veleprima dvo-
jitých damašk. ručníků
60 × 130 cm K 13.—

Za nehodící se peníze zpět. Zásilky po-
kud zásoba stačí — dobírkou vyřizuje

Ida Sušická,

tkalcovna v NÁCHODĚ, Čechy.

Frant. Zetek v Krásně

na Moravě má na skladě: Hodinky, Litanie a
šestinedělní pobožnost ku cti sv. Aloisia po
16 h, pošt. 19 hal. při zásilce nejméně 10
výtisků franko. Pobožnost při průvodu Bož.
Těla, Litanie o Nejsv. Svátosti, Písně na sláv-
nost Bož. Těla a j. po 12 h, poštou 15 h při
zásilce 10 výtisků franko.

Dřevocobráběcí stroje.

Rámové pily, moderních a osvědčených sou-
stav, jakož i plechy ku všem pilám, hoblovací
nože a nebozezv dobré jakosti, dodává za
levné ceny a výhodných pod.

— Továrna na dřevocobráběcí stroje —

Arnošt Herrmann dříve

Jindřich Kašpar, Poříčí u Trutnova.

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefiru, flanelu, oxfordů,
kanafasů, rumburských věb, modrých
tisků za K 17 20

40 metrů zbytků »Krkonošské věby«
velmi jemné za K 20.—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia.
za K 18.—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu.
Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Joset Dvořáček, Náchod.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

HOŠPODÁŘSKÉ STROJE

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „**Rolnické strojárně a škrobárně v Letovicích**“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a při tom
objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smý-
šlení. Sociální demokraty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné
pracující mlátičky, žentoury, secí stroje »Horačky«, sečkovice. Dále má na skladě
žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol.
íšský i zemský poslanec dp. J. Holba. Dopište mu, který a jaký stroj chcete, on Vám
pošle cenník a udá nejnižší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb
zástupci Rol. strojárny a škrobárny, tam račte od nich objednávat. Podporujte objednáv-
kami křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků, křesť.-soc., přijat. Svůj k svému.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosalkové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vychovávací ústav v Kocléřově

(Ketzelsdorf) u Svitav přijímá dívky škole odrostlé které si přejí naučiti se němčině, frančině, hudbě, vyšívání, malbě, šití a přistřihování prádla i šatů, vaření, žehlení atd. Krajina lesnatá, velmi zdravá. Bližší zodpovídá

Správa ústavu.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příloha sv. Cyrilla a Metoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90, bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Dopište si o vzorky

M. Jirsově,

majitelky rukodílné tkalcovny - - v Novém Hrádku (Král. České), (na pomezí Pruska)

Veškeré práce tiskové

o zhotovuje rychle, o
o levně a moderně o

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě.

Vína Dalmatská

žaručeně přírodní,

výtečné la jakostí a lahodností pro nemocné a žaludečními nemocemi trpící. K odporučení červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, Rjeka (Fiume), Přímoří.

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílatel. kanafasů, sípek, zefírů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojné zakázky na český výrobek.

Křestanská firma

Ferdinand Měšťan

v Bystrém

u Nov. Města n. M. (Čechy).

Vzorky zdarma.

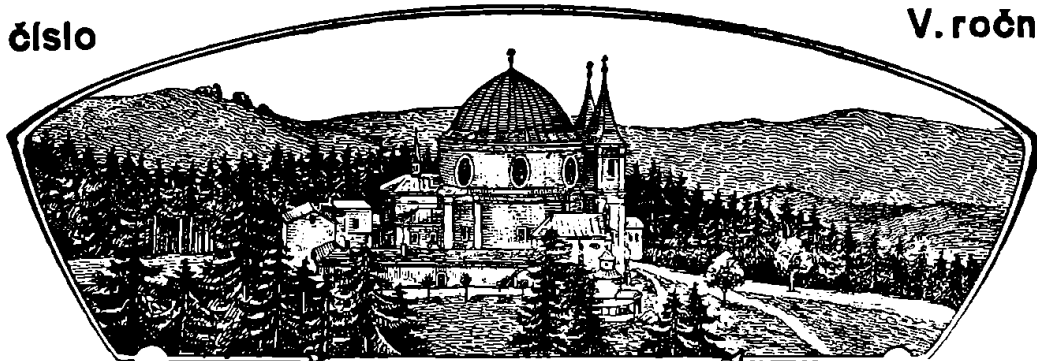
Zásilky přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

5. číslo

V. ročník

OBSAH: L. P. 1609—1909 jubilejní Milostné sošky Fojenské Marie Panny Matky Páně. — Legendičky o Panně Marii: Lilie, Růže. — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus) — Modlitba k Marii Panně Svatohostýnské. — Dějiny Sv. Hostýna. Z posledních let † dp. Josefa Žemlička. (S podobiznou). — Z květeny Svatohostýnské. — Zprávy z posvátného Velehradu. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a světa. — Literatura — Listárna.

Z církve a ze světa.

Čechy. Při visitaci a břimování v Kladsku, říšskoměstské to části pražské arcidiecese, učinil na J. Ex. kard. L. Skrbenského jistý tamní dělník útok. Dělník byl zatčen a odveden četnictvem. — V Hradci Králové pořádá se letos pátý všeobecný sjezd katolíků československých od 28. do 31. srpna. Schůze se budou odbyvati v Albertinu, Borromaeu a ve Klicperově divadle. Probíráti se budou otázky dělnické, živnostenské, zemědělské, otázky vysokoškolské a charitativní, kulturní a sociální působení církve. — Rodičové, chtějící dostati syna nebo příbuzného, který s rodinou rolnickou před odvodem ve společné rodinné domácnosti žil, v čas žní na třítydenní dovolenou, musí podati kolkovanou 1 kor. žádost na c. k. okresní hejtmanský. Vojínové mohou jeti za poloviční poplatek drahou.

Morava. J. Ex. ndp. kníže-arcibiskup dr. Frant. S. Bauer byl vyznamenán nejvyšším řádem, velkokřížem řádu Leopoldova. Insignie odevzdal mu místodržitelský rada F. Sedláček z Brua. K vyznamenání došlo blahopřání J. kníže-arcib. Milosti i od následníka trůnu. — Jak známo, mají nyní Uršulinky v Přestavlkách p. Říkovice u Přerova český ústav pro dívky pozůstávající ze školy mateřské, obecné měšťanské, školy pokračovací, kde se možno též naučiti hudbě, němčině, frančtině a angličtině. Poněvadž mimo to krajina je zdravá a poplatek mírný, zasluhuje ústav co největšího doporučení a při učiněné změně z ústavu německého na český podpory od českého oby-

vatelstva. — Jako každého roku tak i letos o prázdninách konati se budou duchovní cvičení čili exercicie pro učitelky v klášterě ctihodných »Skolních sester« v Přerově. Počnou v pondělí, dne 23. srpna t. r. na večer a končí v pátek, dne 27. srpna ráno. Poplatek za ubytování a stravu činí 8 K. Prosí se, aby účastnice přihlásily se u ctihodné pí. představené kláštera přerovského do 15. srpna t. r. V Brně letos exercicie pro učitelky se nekonají.

Rakousko-Uhersko. V Celovci v Korutanech vydalo 30. března 1908 protestantské presbyterium tento štolový řád:

1. Všichni kromě chudých musí platiti štolu. Stola tvoří nutný doplněk stálého ročního platu farářova 1700 K a je to ne jako zaplacení úřední činnosti, nýbrž jakýsi způsob kostelní daně.

2. Štolou zabezpečuje se od osady farářovi protest:

a) za křest v kostele 4 K a kostelníku 1 K;
b) za křest v domě 10 K a kostelníku 2 kor.;

c) za žehnání 2 K;

d) za konfirmanda 5 K, za vystavení listiny 2 K bez kolku;

f) za ohlášky 3 K;

g) za oddávky při

	I. tř.	II. tř.	III. tř.	IV. tř.
za funkci faráře	80	20	14	8
pro varhaníka	10	6	4	—
pro kostelníka	8	4	2	2
pro měchošlapa	3	2	1	—
zvony	4	—	—	—
za použití alb a kost. náradí	5	3	—	—
	60	85	20	10

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Žádají-li se při svatbě IV. třídy varhany dostane varhaník 2 K, měchošlap 1 K.

h) Při polířbu I. tř. II. tř. III. tř. IV. tř. V. tř.
farář 40 K 24 K 16 K 12 K 10 K
kostelník 10 „ 8 „ 6 „ 2 „ 2 K
pomocník 6 „ 4 „ 2 „ 2 „ 2 K
za roucha 4 „ 4 „ — „ — „ — K

Koná-li se obřad ve vzdálenosti 10 kilom. musí se zaplatiti povoz a je-li to ještě dále povoz a 10 K diety.

Rusko. Arcibiskup mohilevský monsignore Apolinaris Vunkovski zemřel. Byl to muž učený a zbožný a katolíkům ruským vymohl mnoho práv. — Za doby revoluce a po ní zavládla na Rusi velice nemravná literatura, již překladatelé šíří i u nás.

Anglie. Ve Škotsku v Motherwellu vrhli se protestanté po jakési schůzi proti katolickým domům. V povstalém boji bylo 20 osob těžce a 100 lehce raněno. Protestantská tolerance!

Francie. Kardinál Andrieu vydal pastýřský list, kde dokazoval liberálnost vlády a radil rodičům, aby v otázkách školských, jež se nedají s katol. svědomím srovnati, hájili důrazně svého práva. Mimo to rozpustil spolek, ježž vláda pokládala za nábožensko-spoolečenský ovšem ve svém smyslu. Za to byl pohnán před soud a odsouzen. Je to už pátý biskup, proti němuž vláda soudně vystupuje. První byl biskup Marty z Montaubau, ježž varoval své diecesány před koupí církevních zabavených statků. Druhý byl Flourens, biskup z Cahorsu, že zakazoval používatí jistých školních knih. Z téže příčiny má soud biskup z Quimperu. Čtvrtý byl arcibiskup z Auchu, ježž mluvil proti státním školám. — V nejnovější době přijde asi též před soud biskup Guerard z Coutances, že protestoval v dopise na ministra vyučování proti zabavení statků církevních v departementu Manche.

Amerika. V New Yorku byl pozván prezident republiky Spojených Států Taft na divadelní představení. Když po prvním jednání počal se na jevišti prováděti nemravný tanec, projevil nad tím prezident svou nelibost a okázale odešel. Za ním ovšem vytratil se i obecnstvo.

Persie. Šach se za příčinou vzniklé revoluce poděkoval. Nástupcem stal se jeho syn.

Redakci zasláno.

Pravda, týdeník Čechoslovánů ve Vídni a Dolních Rakousích. Redakce ve Vídni X. Weidengasse 13. Doporučujeme.

Slovácké Noviny, dvojtýdeník. Vychází v Uh. Hradišti, Mariánské nám. č. 65. Dop.

Listárna redakce.

Frant. Tobola ve Frýdlantě: Správně vše došlo. — Frant. Polách, Žižkov 37. Mor. Vše zapláceno až do dubna budoucího roku 1910. — Sl. L. Zedníková, uč. Brno. Rádo se vyhovělo.

Literatura.

Výklady na »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« vydal superior Sv. Hostýn. A. Rejzek T. Na skladě na Sv. Hostýně. Cena 1.50 K.

Mariánským družinám: »Pod praporem Královny nebes.« Vyd. 6. Leop. Škarek T. J. Na skladě na posv. Velehradě. Cena váz. K 1.25, při odběr. 10 ex. po K 1.15.

Dřevoobráběcí stroje.

Rámové pily, moderních a osvědčených soustav, jakož i plechy ku všem pilám, hoblovací nože a nebozezv dobré jakosti, dodává za levné ceny a výhodných pod.

— Továrna na dřevoobráběcí stroje —

Arnošt Herrmann dříve

Jindřich Kašpar, Poříčí u Trutnova.

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefiru, flanelu, oxfordů, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17.20

40 metrů zbytků »Krkonoské věby« velmi jemné za K 20.—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18.—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

[Křesťanská tkalcovna

Joset Dvořáček, Náchod.

5. číslo.

1. srpna 1909.

A. Rejzek T. J.:

(Pokračování.)

L. P. 1609—1909 jubilejní Milostné sošky Fojenské Marie Panny Matky Páně.

II.

Minule poukázáno bylo na původ milostné sošky Fojenské. — Zde budou podány doklady důvěry, které ji učinily milostnou. Poznámka z r. 1739 zachovalá v Innsbromu, hlavním městě Tyrolském, které v universitním chrámu Páně nejsv. Trojice a zároveň jesuitském jako drahý poklad uctívá milostnou sochu Fojenskou, dílo sošce Fojenské původní: »Kdy a kým soška

tato do onoho dubu vložena byla, nelze udati; aniž uhádnouti možno, kdo ji utvořil, kdo byli dávní ctitelé její. Na to pravíme: Dávní křesťané snažili se jak ve mnohém jiném tak i tu pověru zaslepených pohanů pravou věrou zasvěcení. Pohané uctívali duby zasvěcené bohyni Rhea, matce bohů a bůžků: za to věřící křesťané (patrně germánové) rádi Matce Páně zasvěcovali duby (jako

Altář Panny Marie Fojenské v Hlubokých Mošůvkách na Moravě.

Slované lípy). A tak možná dost, že i zde nikoliv zloba (obrazoborců), nýbrž úcta Matky Páně přiměla obyvatele Fojenské, že učinili do dubu vřez a uložili do něho, aby zde jako v polním stanu od kolemjdoucích pozdravována byla. Ovšem kdy se to asi stalo, neví nikdo, neboť ani ústního podání není. I to do r. 1609 úplně vymizelo. Vědělo se sice, že cesta kolem onoho dubu vedoucí od pradávných dob známa byla jako poutnická, ale nic více. Toliko dřevaři z kmenových kruhů v dubě soudili, že tomu více nežli 200 let asi bude, kdy se to bylo stalo.

Tušiti, že by husité jako obrazoborci byli i v Belgii řádili, před nimiž by soška v dubu uschována byla, dokud se nedokáže, za nepřijatelné uznáváme, ačkoliv historie poučuje, že i v Nizozemsku byli. O tom by nás poučila historie tamní.

Když r. 1636 světil v nově postaveném poutnickém chrámu Matky Páně Fojenské kníže-biskup Ferdinand Bavorský hlavní oltář z drabého mramoru, jež byl sám věnoval, zasadili na památku tento latinský nápis do zdi: *Ad honorem Divae Foyensis, Dominae fidei — mirandarum curationum effectricis — Atque ad ejus statuæ post multa saecula ex intestinis quercus annosae latebris tandem erutæ — 1609 — Novum decus et ornamentum — post innumera prope prodigia gratiarum — post inexhausta beneficia sanitatum — quibus longe lateque per orbem inclaruit — ad aeternam Iconomachorum confusionem — et avitæ fidei confirmationem — donavit dicavitque 1636.* Český: Ke cti a chvále Matky Boží Fojenské, Paní ochranné naší sv. víry, jež na nemocných divy tvoří — Na památku objevení sochy její, která po kolik století v útrobě prastarého dubu ukryta byla — 1609 — Novou pak ozdobou a krásou se stala, prokázavši nesčetných téměř milostí ubohým, nemocným jsouc nevyčerpatelnou studní uzdravení, tak že se daleko široko světem proslavila. — Na věčnou hanbu obrazoborcům jakož i na svědectví pravé po otcích zděděné víry — daroval a věnoval 1636. Nám jest jedna okolnost pozornosti hodna, že právě za doby katolické reformace byla objevena a právě v té době na mnohých a mnohých místech prazvláštní ochranou věřících jednotlivcům i četným národům křesťanským se stala.

Než nám se jedná o doklady důvěry v Marii Pannu Fojenskou. Když byl postaven kostelík Matce milosti, jak Fojenskou nazývali tamní obyvatelé, byl pozván kníže-biskup Luttišský, aby jej vysvětil; při které příležitosti v zámku Cellském bylo vyslýcháno před komisí duchovní i světskou za předsednictví biskupa samého mnoho svědků ohledem 13 zázraků, které se byly před nedávnem udály. Alespoň o některých se zde zmíním. Martin Pielten, otec faráře Lorinského, sám o sobě vyznal, že si uškodil na těle, až zmrzačel. 12 let se trápil a velkých bolestí snášel, ani do kaple dojíti nemohl. I usedl jednou na blízku, kde onen dub stával, vzývaje P. Marii Fojenskou a náhle ozdravěl. To dosvědčoval jeho vlastní syn, jsa farářem a zároveň jako řeholník před svým opatem, jenž také zasedal v komisi. R. 1612 Anežka z Trahanů, dcera prvního radního Dinantského, neteř faráře Sovinského, ač jí bylo teprve 13 let, trpěla brozně ztrátou krve. Po dvou měsících vzdali se všichni lékaři naděje. A tu když tak smutná sedávala matka u lože své milé Anežky, pravilo k ní děvčátko: »Ale, maminko, podívej se, máme na blízku Matku milosti, nemohli byste mě k ní zanést.« Zeptáme se na to otce, odvětila matka. Než otec nechtěl ani slyšeti, až konečně přece ač nerad svolil. Vypravila se tudíž matka s dcerkou na cestu: avšak dítě bylo tak slabé, že cestou ji musila matka nésti jako by byla maličkou. Jakmile dosáhly místa, kde starý dub stával, padly obě na kolena. A v tu chvíli byla Anežka zdráva. Pohodlně, beze vší bolesti mohla jíti dále do zámecké kaple, aby se Matce milosti poděkovaly. Po vykonané pobožnosti u P. Marie Fojenské spěchaly obě domů, aby otcí

sdělily, co se stalo. Tato událost byla přesně zkoušena a soudní komisi uznána. Sám urozený pán Vilém z Celle vydával tu svědectví o svém synáčkovi Jindřišku: Přilísným běháním se chlapec schvátí, tak že si uhonil návaly krve k srdci a plicím. I ocitlo se dítě u velikém nebezpečení života. Radili se rodičové s mnohými lékaři. Až došli k pravému. »Což, když jiným pomáhá Matka milosti, přispěje nám také,« myslili si. A odebrali se do kaple na modlitbu. »Přispěj nám také, o Matko našel.« Na to vzal velebný pán sošku a dal jí chlapečkovi políbíti. A Jindřišek na místě ozdravěl. Tak svědčili otec i matka i panská čeleď o uzdravení synáčka pána z Celle, jenž byl sám vzorný katolík a ctitel mariánský.

Ještě jeden příběh. Roku 1619 stála před církevním soudem matka, aby po učiněné přísaze pravdu a jen pravdu řekla. Po ní byli povoláni k témuž soudu pomocníci porodu, lékař, kněz a tři svědkové. Oč se jednalo? O velikou událost na přimluvu Marie Panny Fojenské. Ubohá matka porodila blížence a obě dítky byla mrtva, když přišla na svět. Pro křesťanskou matku, která ví, že takový tvor je na věky pro nebe ztracen je to nesmírný žal. Kde pomoci hledati? Právě tehdy se mluvilo všady o tolikerých zázracích ve Foye. Zaslíbí se také, že jakmile se pozdraví, také bude putovati k Matce milosti a jme se k ní obracet i se a ji vzývat. Co žádáš? Dítka tvoje jsou mrtvé? Aj hle, obživlo jedno a jalo se dýchat i dalo známky života a pokřtěno bylo a 7 hodin bylo živé až skonalo. A obživlo i druhé a bylo pokřtěno a 18 hodin bylo živé až skonalo. Ovšem věřící duši zpráva taková naplňuje důvěrou. »Facta loquuntur.«

Když takové věci se dály, nediví se nikdo, že potřebí bylo stavěti objemnou svatyni pro tisíce poutníků ve Foye, a že na př. 8. září 1624. bylo přítomno na 12.000 věřících a mezi nimi na 100 nemocných, kteří se na Matičce milostně doprošovali zdraví.

III.

Než nám se jedná hlavně o úctu Fojenské Matky milostné ve vlastech našich. Jestliže byla místa poutnická vždy patrným důkazem pravosti naší sv. víry, protože se tu nadpřirozenost její tak obdivuhodně projevuje, tím více důležité jest naší době, aby se poukazovalo na vliv a moc poutnických míst. —

Naše doba jest doba obrany všeho, co katolické, ba co křesťanské jest. Nejsnadnější pak obranu má kult mariánský, protože zde ne slova, nýbrž skutky stvrzují moc důvěry a úcty k Matce Páně. A těchto skutků obdivuhodných nejvíce a nejsnáze najdete na poutnických místech, kde Matka Páně ráda vyslýchá vroucné prosby těch, kteří se k ní utíkají, odměňuje štědře hold svých ctitelů. Kdo sečte všechny ty milosti pro život časný i věčný, které výhradně na poutnických místech udílí.

Nuže, zastavme se u Fojenských sošek Matky Páně, které byly v XVII. a v XVIII. věku u veliké vážnosti, zejména po vlastech českoslovanských. Podotknuto již bylo, že z obou dubů, v nichž uložena byla milostná soška, jednou 200 let, jednou 4 leta, uschováno bylo dřevo, z něhož nadělány sošky podle ektipu, totiž podle původní. Tak jest možno, že se napočítá i na sta sošek Fojenských, avšak i to zvláštní se pozorovalo, že úcta jejich, vztahující se na Matku milosti, provázena byla více méně všude vyslyšením a milostmi, takže se všude proslavila.

Vysvětlitelno jest, jak se rozšířiti mohla známost o ní. Bylť jesuité ve městě Dinant belgickém, kde měli kolleji se školami; tu bylo právě původní sídlo Fojenské Marie Panny. Proto snadné bylo obdržeti skrze ně buď kus dubu památného, z něhož si sami dali vyřezati sošku Fojenskou. Z toho také patrno, odkud právě jesuitské chrámy Páně obdržely Fojenské sošky.

Na doklad tudíž úcty a slávy a moci Fojenské Matky milosti vypíšeme z dějin Tovar. Jež. provincie české, některé skutečné události, které zaznamenány jsou v několika silných svazcích foliových P. Janem Schmidtem S. J. (Historia Societatis Jesu provinciae Bohemice pars IV. II I—IV).

Začneme královskou Prahou. K r. 1633 se vypravuje, že už 10 let trvá úcta její a ze všech stavů obyvatelstva Menšího Města utíkají se k ní ctitelé marianští, u sv. Mikuláše, takže P. Habicht vydati mohl spis o všem, co se tu událo. A Kollej Svatoklimentská na Starém Městě zavedla s Městem Menším. Akademickí professoři Kolleje u sv. Klimenta, O O. Tov. Ježíšova, obdrželi také z onoho dubu špalíček, a dali si vyřezati sošku Fojenskou. I postačilo žákům jakož i vělcím poukázati na význam kultu jejího, a ctitelé jako útokem se domáhali milosti u mocné Matky Páně. Takový byl shon všade kolem milostné sošky Fojenské, že napsal r. 1630 svrchu jmenovaný dějepisec »Foyensi nulla famosior, vulgatio magis culta«. (Nikde není daleko široko obraz Matky Páně tak věhlasný, více lidový a více uctíváný, nežli Fojenská Matka milosti, takže téměř denně »in omne genus fere quotidie« mimořádných milostí se stávají vělcí účastni. U sv. Mikuláše ve starém chrámě nalezali neduživí takové pomoci, že »per multa et insignia fuere« přemnohá a vynikající uzdravení a vyslyšení se tam udála. Nástedek všeho toho byl, že se pověst roznesla po veškeré Praze. Kostel daleko nestačoval pojmuti všechny ctitele; proto asi nový chrám sv. Mikuláše jest vystavěn v takovém rozsahu a bohatství.

Nezbylo tehdy nežli stavěti jí zvláštní kapli, kterou na svátek Navštívení Marie Pany kardinal Arnošt z Harrachů posvětil; načež sám Fojenskou sošku na oltář skvostný pro ni vybudovaný zanesl. Neutuchající bylo tehdejší nadšení. Vzácné dary zdobily za krátko kapli v ceně 1200 zl. (rýnských), zejména stříbrná soška, darovaná Maxim. hrabětem z Waldsteinů, příbuzným vévody Frydlandského, za to, že na přimluvu Matky milosti »Potěšení zarmoucených« z náručí smrti vyproštěna byla jeho dceruška.

»Pragæ florebat cultus quam maxime«. Po Praze je úcta její v největším rozkvětu, psaly r. 1631 české dějiny Tov. A na Starém Městě u sv. Klimenta »insignes sanitates per provinciam« r. 1646 zaznamenáno, že znamenitá vyslyšení provázela úctu P. M. Fojenské, tak byla odměňována důvěra k ní.

Ovšem zuřila tehdy třicetiletá válka. A lidé zakoušeli hrůzy její; proto se utíkali vroucnou modlitbou o pomoc, které se jim hojně dostávalo pomocí Matičky Fojenské.

Frant. Ekert v knize »Posvátná místa královské Prahy« sv. Janským Dědictvím vydané (svaz. I str. 172 a násl.) vypravuje více o kultu P. Marie Fojenské u sv. Mikuláše.

Modlitba před odchodem: Přijmi, Královno nebeská, tuto mou skrovnou pobožnost, kterou jsem ke cti Tvé konal. Zároveň obětuji Ti všechny modlitby které na tomto místě milostném kdy přednášeny byly. Obětuji Ti všechna Svatá přijímání zde přijatá. Obětuji Ti všechny dary, které tu kdy věnovány byly. Konečně obětuji Ti všechny dobré skutky, které ku cti Tvé zde neb kdekoliv jinde vykonány byly. A toto všechno Ti věnuji skrze láskyplné srdce Syna Tvého Božského a ve spojení s neskonalými zásluhami Ježíše Krista na smíření mé s otcem nebeským.

O Matko milosti, nenech mne bez útěchy odejti. Vypros mi u Boha potřebné milosti, neboť vím, že u Boha vše můžeš. A proto vzkládám na Tebe všechnu svou naději a doufám, že Ty, matko krásného milování, a poznání a svaté naděje, mou nepatrnou pobožnost milostivě přijmeš a mé soužení a záležitosti mé v potěšení a radost obrátíš. Amen.

Legendičky o Panně Marii.

Lilje.

Maria, když maličká
v domě žila matky,
Bohu žila celičká —
byl jí milý, sladký.

O Něm často slýchala
od své matky Anny.
k nebi očka zvedala,
tam kde Jeho stany.

Proto svatí andělé
za průvod jí dání,
ať to dítě přestkvělé
od nehody chrání.

A ti strážci Marie
vodili ji v sady,
tam kde sněžné lilje
vyrůstaly rády.

Těchto kvítků bělostných
natrhalo dítě
a na oltář v ručkách svých
zaneslo je hbitě.

A k nim dalo srdce pak
jak ty květy bílé,
k nebi zvedlo s prosbou zrak,
by mu bylo milé.

Růže.

Jednou běží Marie
tam, kde dům je Boží,
v ručkách drží lilje,
že je v oběť složí.

A tu slyší bolný vzdech,
jenž jí srdce raní,
zmírní něžných nohou spěch,
oblédne se maní.

Keť tu vidí šípkový
p'ný zářná rosy,
od slunce je nachový —
a již dítě prosí:

Každý strom i křovina,
bylinka i tráva,
květy svoje rozpíná,
vůni libou dává.

Květem září celý svět,
krásu Tvoji chválí,
mě nezdobí dosud květ —
trn mé větve halí.

Usmálo se děťátko
toho šípku přání —
a kde lístek — poupátko
s větviček se sklání.

A že nebes Královna
keři růže da'a,
kdo se růži vyrovná? —
Královnou se stala? R. Stupavský.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XVII.

»Jako javor vyvýšena jsem podle vody na ulicích« volá nám božská Moudrost (Sirach. 24. 19.) která slova obrazně přenáší církev sv. na blah. Marii Pannu.

Vypravuje první kniha Mojžíšova (v hl. I. verši 11.) jak Hospodin stvořil dřevo plodné nesoucí užitek podle pokolení a »když země vydala bylinu zelenou a dřevo nosící ovoce a mající jedno každé símě podle tvárnosti své.

viděl Bůh, že to bylo dobré; než když chtěl stvořiti člověka, pravil vážně: »Učiňme člověka (tamtéž verš. 26.) K obrazu a podobnosti svému a ať panuje nade vsí zemí« — a stvořil Bůh člověka k obrazu svému. I poželal jim Bůh a řekl: Roztřež, a množte se, a naplňte zemi a podmaňte ji, a pamtujte . . .« Avšak ač také viděl člověka Bůh, nepravil, že to bylo dobré ani také — dobré.

Z jaké příčiny se nevyjádřil Hospodin jako u jiných tvorů? Odpověď na to není těžká. U člověka nerozhoduje počátek nýbrž konec života. Leckterý člověk má počátek velenadějný, v jehož narození se radují millionové ba celé národy a jeho konec je žalostný a umrtí snad přebídně! A což teprve říci o člověku, na něhož se vztahují slova Spasitelova: »Lépe by mu bylo, kdyby se byl nenarodil člověk ten.« (Mat. 26. 24.): tu konec života a smrt věčná, bývají nevýslovně žalostné! Ani také nezávisí na Pánu Bohu, jaký konec člověk má, dobrý-li či zlý: závisí na člověku samém. A proto nemohl Hospodin říci, že by to bylo dobré aniž také řekl. Ejhle jaký rozdíl mezi člověkem a ostatním stvořením, ba mezi člověkem a člověkem! A není divu. Nesmírný je rozdíl mezi člověkem dle přírody a člověkem v pravdě křesťanský m.

Než nás zaměstnává dnes stromovní čili dřevo. Zajímavé jest a nemálo poučné, pozorujeme-li, jak se dívají rozliční lidé, na stromovní čili na dřevo. Každý také praví, že je to dobré, ale z jakého stanoviska se na to dívá? Tak podobně jest velmi zajímavé a poučné pozorovati, jak se lidé dívají na svůj život.

Nuže, co do stromů, kdo hledá stín, u, zajisté posuzuje dokonalost stromu podle stínu jaký dává; — za to malíř, jenž se postavil mimo stín, a odchází a prohlíží si jej odevšad s hůry až dolů zejména košatou korunu, dívá se naň z jiného hlediska a řekne snad sobě: »Znamenitě se mi hodí a vydaří se obraz jeho« anebo brzy se odvrátí a odejde řka: »Nic potom.« — Vozka jede v zimě po silnici. Všady vše zaváto, jedna planina, že nelze rozeznati co je silnice a co příkop. V čem si pochvaluje, jest stromořadí, jsou vysoké topoly na silnici neb javory, bez nichž by nenašel cesty a ocitl by se v příkopě sám se saněmi i se svou vrchností, kterou veze. — Řezbář umělec posuzuje dřevo se svého stanoviska a cení je podle toho, jak se mu podá; ať nesmí býti ani tvrdé příliš ani měkké, tím méně sukovité; nebo nepodá-li se dřátu a vůbec stroji dřevoobráběcímu ať moderních soustav ať již dávno osvědčených, vidí-li práci marnou, mrští jím snad i o zem aneb do konce do kamen, řka sobě: ať tam shoří, když k ničemu jinému není.« — Tesář se dívá vážně se svou širočinou na kmen, jež na stavivo otesává aneb na plů upravuje, a povídá si: »Pane, to bude krov neb to budou desky (prkna), škoda by bylo rozřezati a poštípati na palivo takový zdravý kmen!« — Kdo pak dříví na palivo kupuje, má za to, že čím je sukovatější, tím je dražší, tím více horka vydá. — Kdo vyrábí nástroje hudební medí ovšem na dřevo, jak se hodí, aby ho použil k výrobě nástroje toho onoho podle rozmanitosti a tak soudí o dokonalosti jeho. Konečně jistým lidem, hospodářům, jest jedno, roste-li strom rovně nebo křivě, jen když hojně výborného ovoce přináší, tak že jest v skutku »dřevo plodné nesoucí ovoce podle pokolení svého«. Ti výbornost posuzují podle toho, jak si pochutnati mohou s rodinou na dobrém ovoci a za kolik ještě peněz odprodati smějí. — A ještě jest zmíniti se o době jarní, kdy tak krásně kvetou třešně, hruška jablona a jiné ovocné stromovní a to nejen na pohled svým květem nýbrž včelkám i lidem poskytují rozkoš a pochoutku kolikero násobnou. — Zdaž to jest vše, k čemu určeno jest dřevo plodné, o němž se vyslovil Hospodin, že jest dobré?

Pozorujte jenom, když jsme se už do toho dřeva dali, jaké služby

prokazuje deska ba jak potřebná jest člověku. Ani bychom nevěřili jak jsme odkázáni na to prkno od narození až do smrti. Sotva že jsme se narodili, položili nás do kolébky z několika desek složené a kolik dní, měsíců, ba kolik let jsme se v ní nalezeli, než jsme z ní vyrostli. A co lůžko na potom? Spočítejte co života stráví člověk na lůžku na prkně. Právem lze říci, že je dobrá třetina života!

Pak co se nasedí na prknech ve školách a v životě svém vůbec, až jednou několik desek postačí mu za přibytěk a to je rakev ať drabá ať laciná, v níž ho vynesou neb vyvezou na hřbitov aby ho tam uložili jako rolník ukládá zrna své do lůna země, aby mu vzešlo k životu novému, tak tělo lidské k životu nesmrtelnému věčnému. Už trvám dosti jest o stromoví řečeno, aby se nemyslelo, že stromy v skutku až do nebe rostou.

Lidé mají přísloví, kterébo užívají na člověka hrdého a umírněného jenž se rád vypíná a roztahuje na úkor druhých, říkajíce, že *stromy do nebe nerostou*. A mají pravdu; neboť stromy ani do nebe nerostou ani není radno nechati je růsti až do nebe. A přece v pravém slova významu a vztahu na lidi lze netoliko říci ale jest si přát, aby se vyplnilo co nejčtetněji *na lidech*: *Nechat jen rostou stromy až do nebe*; vždyť jsme přece pro nebe stvořeni všichni a sv. Pavel píše Korintanům (15. 53.) »Musí zajisté tělo porušitelné obléci neporušitelnost a toto smrtelné obléci nesmrtelnost. A když toto smrtelné obleče nesmrtelnost, tedy se naplní řeč, kteráž napsána jest: *Pohlceň jest smrt ve vítězství*.«

Tudíž sítě nesmrtelnosti jest ve smrtelném těle lidském. Co žaludů pod dubem, co buvic pod bukem: sotva z tisíců jedno se stane semenem budoucího dubu nebo buku! Jak, to by mělo býti podobenství pokolení lidského? Víme, co pravil Ježíš Kristus, neomylná pravda (Mat. 7. 13.) »Vcházejte těsnou branou; nebo široká brána a prostranná cesta jest, kteráž vede k zahynutí a mnoho jest těch, kteříž vcházejí skrze ni. Jak těsná brána a úzká jest cesta, kteráž vede k životu; a málo jest těch, kteříž ji nalézají!« Cože my, místo abychom se nesmrtelnými stali a v nebi se radovali, máme se dáti také na cestě rozšlapati a záhubě věčné jíti v ústřety? Toť by byly smutné vyhlídky!

Spíše podoběn má býti člověk vysokému topolu neb javoru; neboť jeho myšlenky a zájmy mají se odnášeti vzhůru k nebesům. Netoliko dobře jíst a pít a dobře se mít jest úkolem člověka, nýbrž k Bohu a k nebi na perutích lásky Boží má zalétati duch lidský. — A život náš jest bez toho tak krátký. Nuže vzchopme se a učiňme jej dřevem hladným, stromem ovocným, jenž hojných plodů t. j. skutků dobrých zásluh, cvičby ve všelikých ctnostech křesťanského života vykázati může. Neopomeňme se obohacovati poklady pro život věčný! Přiležitostí máme dost a dost. — A podoběn má býti člověk státnému javoru, jenž dovede odporovati víchrům a bouřím. Ať si burácejí, jeho neporazí; jesti sto vzdorovati všelikému násilí. Ejhle křesťan utvrzený v milosti Boží. Je-li zlé, ani nenaříká ani nerepce, ale vezme na se kříž a následuje pevným krokem toho, jenž mu volá: »Chceš-li přijíti za mnou. vezmi kříž svůj a následuj mne«. (Mat. 16. 24.) Zajisté nemají nám ohledy ani na nás ani na koho jiného překážeti v životě křesťanském a proto neohlízejme se ani v pravo ani v levo, ale ku předu spějme jak nám příklad dává Maria Panna.

»A bývá větší než všechny zeleniny a dělá ratolesti Sv. evangelista Marek (4. 32.) praví: veliké, tak že pod stínem jeho ptáci nebeští přebývají mohou (Mark. 4. 32), tudíž v jeho větších odpočívá unavený poutník a v jeho stínu ptáci nebeští mají svůj milý odpočinek a libě si propěvují. Co se může státi z nepatrného zrna horčičného, jak sám Spasitel náš vykládá? Přejete si slyšeti výklad na toto ptactvo nebeské? Nuže nebeské myšlenky,

dobré žádosti a snahy, naše bohumilé zájmy, které nás povznášejí jako perutě k nebesům, toť jest ptactvo nebeské. A v jakém stínu se dobře odpočívá? Toť lidumilnost a přívětivost, úslužnost a obětavost oproti lidem, která ctnost není-li pouhou humanitou nýbrž křesťanskou má u Boha velké ceny, byť se zdála býti jen horčičným semenem.

Co je jako bylinka, budiž něžné: než co má býti stromem, nesmí býti ani zákrskem. Jen pomalu ho ovšem přibývá. Ale posečkejte, až se vzdmže, pak ho bude přibývat každou větvíčkou; což teprve ve kmeni, tak že radost jest se naň dívat jako ho přibývá. Proto nechtěj býti nikdo slabochem. Ať si dle těla jsi jakýkoliv — kdo také (Mat. 6. 27.) může z vás svou starostlivou péčí o tělo přidati ku postavě své ne loket ale pěst? Za to duchem křesťanským budiž každý silen. Avšak aby se tak stalo, potřebí silné stravy, která také se nám skytá. Strom nežije jen z kořene a vláhy země, nýbrž hlavně závislý jest na slunci, které hřeje, osvětluje, účinkuje na vzduch a vše co s ním spojeno.

Jaká jest to silná strava a kde jí nabýti? Nuže právě ve sv. svátostech se duši naší podává silná strava. Posilujmež se tudíž často přijímáním svátosti pokání a nejsvětější Svátosti oltářní. Zajisté lidé čím úsilovněji pracují a se namáhají, tím záživnějšího pokrmu jim potřebí, jinak před časem dítě zakrní, člověk vysílí a zahyne. Kdo neví, že křesťanu jest úsilovně bojovati s nepřáteli neviditelnými i viditelnými i sám sebou že podstupuje často krutý boj. Proto potřebí nám také stravy silné, která se nám podává ve sv. katolické církvi mnohonásob.

Ejhle bl. Maria Panna! Čemu ji porovnáme? Jako javor vyvýšená jsem podle vody na ulicích, jako topol vysoký pne se vzhůru překrásně. A vznešenost Matky Páně jeví se přede vším v souhlase s vůlí Boží. »Já děvka Páně«, praví poslu s nebe ve všem všady se mnou budiž po vůli Páně. Známo jest slovo Krista Pána, které uvádí sv. Matouš evangelista (12. 46. 50.) an nám podává správu, že jednou navštívila jej Matka Páně s příbuznými. Sv. Matouš praví: »A když on ještě mluvil k zástupům, aj matka jeho a bratři stáli venku žádající s ním mluvit.« V Písmech sv. vůbec a bez rozdílu příbuzní se nazývají bratřimi, tak i zde. »I řekl jemu jeden: Aj matka tvá a bratři tvoji stojí venku, hledajíce tebe. On pak tomu, kterýž mu to byl pověděl, odpovídaje, řekl: Kdo jest má matka? a kdo jsou moji bratři? A vztáhna ruku na učenníky své řekl: Aj matka má a bratři moji. Nebo kdožby koliv činil vůli Otce mého, jenž v nebesích jest: tenť jest bratr můj i sestra i matka.« Milý Pán chtěl patrně říci jako již ve svém dvanáctém roce řekl (Luk. 2. 49.), že, kde běží o vůli Boží, ani nejbližší krevní příbuzní nemají přednost aniž se má vůle Boží pro ně opomíjeti. Ký div, že Jeho Máti také ve vůli Boží a srovnalosti s ní přede vším vynikala. Toť je základ její vysosti, toť ji povýšilo nad všeliké stvoření na nebi i na zemi, tak že jest královnou nebes a země, že jest Matkou Páně, Bohorodičkou.

Avšak i nám kyne poučení veliké. Dále co dále, byť to byly i divy divocí, není-li to vůle Boží čili je-li to proti vůli Boží, bude tě třeba svět vynášeti ba právě proto, že proti vůli Boží jednáš, velebiti: než vše nic neznamená, leda že urážíš Pána Boha a stáváš se trestuhodným. Spravuješ-li pak svá myšlení a žádosti, zájmy a skutky vůlí Boží, neomylná pravda, božská Moudrost ručí ti za to, že's Bohu milý, ba nejen milý jako Matka Páně a nejbližší příbuzní Páně nýbrž v skutku co matka a bratr a sestra, protože tak se v nás rodí sám Spasitel jak sv. Pavel (Glat 2. 20.) píše o sobě: »Živť jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus« milostí Boží, ano tak se stáváme Kristovi bratři, sestry i matka. Končíme: Kdo máš porozumění, rozuměj!

Modlitba k Marii Panně Svatohostýnské.

B. Ostřanská.

O, Maria, rozpomeň se na ubohou duši mou,
tapající bez útěchy šírou světa hlubinou.
K hoře svaté toužně zírám, kde tvá láska plápolá,
a kde cíl a má útěcha u Tebe je Maria.

O, Maria, rozpomeň se, vyslyš prosby vroucí hlas,
skvoucí paprsk pomoci Tvé hlubinou ať blýskne zas
zazáří mi na útěchu, vrátí mír a klid mi zpět,
ztiší duši rozervanou, poznati dá nový svět!

O, Maria, rozpomeň se, slzy značí stopu mou,
z nitra duše vykřik žalný zní pod šírou oblohou;
bolem srdce překypuje, ret můj sotva slova zná
a přec znova naděj svítá v přímluvě Tvé, Maria.

O, Maria, rozpomeň se, hled, jak v prachu poklekám,
za své činy, za své viny o přímluvu k Tobě lkám!
Tys mou silou, štítem, vírou, nadějí mou, hlas můj slyš,
kéž z mé duše trosek lásky k lásce věčné bude blíž.

O, Maria, rozpomeň se na ubohou duši mou,
v uvadlý květ svatou dlaní navrát sílu blaživou!
Před Tvým trůnem zase zazní píseň moje jásavá:
„Tys má síla, život, láska, naděj věčná, Maria!“

Dějiny Sv. Hostýna.

»Píseň« Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

To učinila sv. Matka na Hostýně a ukázala se, že je Matkou nejen jednotlivců, ale i všeho národa moravského, a proto též národ postavil na Hostýně pomník na slavnou úmluvu Matky a Syna na hoře krví Moravanů a zázračnou vodou — oznamem mateřské lásky — potvrzenou. A jaký pomník? Nechtěl a nechce lid moravský jiného pomníku než chrámu na Sv. Hostýně ku počtě předně Krista, jediného a prvorozeného Syna Božího, a potom svaté a šlechetné Matičky jeho. Postavili chrámek, jenž v sebe pojal starožitnou kapli a ozdobili ho obrazem Matičky své, pod plášť ochranný statečné Moravany shromáždující. Na stěny zavěsili zbraň, prapory ukořistěné a namalovali zázračnou pomoc Matky Páně. O, jak zaplesali tehdy, když poprvé r. 1242 společně slavili vítězství na Hostýně při chrámku právě požehnaném! Domníval se ten dobrý lid, jakoby byl Mojžíš, jenž zbudoval stánek pro archu úmluvy. A do stánku svatého chodíval po mnohá století častěji do roka, zvláště v bouřích, jež pro víru otcovskou zmítaly vlastí naší, přicházel sem i bl. Jan Sarkander s věrnými, které se neklaněli cizím bohům, až Václav Bitovský svatyni tuto zpustošil r. 1620.

»Ale neboj se, žes byla pozahanbena, aniž se zapýřuj, žes byla v potupu uvedena« (Is. 64.) i ze slavné rodiny baronů a hrabat Rotalů povstává ti Šalomoun; Bůh, dárce všeho dobra, buď ti ho. Vždyť přišel z ciziny a víš, že téměř

žádný cizinec si nevážil pomníku slávy lidu tvého, a ten si tě tak zamiloval, že žádného nákladu nelitoval, abys povstala ze zrušení svého; on tě rozšířil, bohatěji a jasněji přiodil, novým obrazem slávu tvé Paní hlásajícím ozdobil a malé svatyně přistavěl, abys mohla u sebe uvítati všechny dítky své, které k tobě z daleka a široka putovaly, chtěje se pokochati v domě mateřském. A když žehnali kněží Páně tomuto opravenému a rozšířenému chrámu, tehdyž sešla se téměř celá Morava na chlum, vždyť Rotal stavěl srdcem a rukou celé Moravy. Ale myšlenky Rotalovy a láska ku pomníku na Hostýně nebyly vyčerpány. Vtipně vymyslel a dal vystavěti velechrám, jenž ve hlavních zdech a rysech stojí posud a jehož výborné ozdoby a posvátné okrasy k budoucí paměti postavené tak důstojně, slavně, tak znamenitě a podivuhodně se nesly, že věru na moudrost Šalamounovu připomínaly. A když tento velechrám stálými kněžími obdařil, prosil kardinála Troyera, biskupa olomouckého, aby jej posvětil. Stalo se tak dne 28. července 1748. Tehdyž ovšem zajásali všichni kmenové požehnané Moravy a biskupa svého vítali na Hostýn, že žádný král sebe mocnější nikdy tak skvělého a spolu upřímného uvítání nezakusil. Tehdyž se oslavovalo posvěcení jako druhdy chrámu Jerusalemského, lid ukázal, že se nesvětí toliko farní nebo filiální, nýbrž zemský, krajinný, lidový chrám. Netrvalo dlouho, chrám ten, pomník lásky mateřské Matky Boží k lidu moravskému a vítězný hlasatel toho, co umí a může Morava třímaje pevně prapor víry od Cyrilla a Methoděje zděděný, padnul usilováním odbojníků Kristových roku 1787, pobořen, zrušen, od nepřátel z velké zlobivosti a mstivosti všelijakým ohyzdným a nečistým neřádem a smetím naplněn. Stál tu odkryt, všem bouřím v kořist vydán přes 50 let. Nemůžeš sobě vzpomenout na zbořeníště, aniž bys nezaplakal. Ale potěš se, Moravane! Jen na chvíli pila svatyně Hostýnská z kalichu hrůzy, nebude ho už píti. Uslyšela Hospodinův hlas: »Probuď se v sílu a oblec se ve slávu svou, dobuď z okovů hrdla svého.« (Js. 52.) »Pozdvihni vůkol očí svých a viz syny své již shromážděné. (Js. 49.) (Pokrač.)

Z posledních let † dp. Josefa Žemličky

kněze Tovar. Jež., jenž zemřel na posv. Velehradě dne 9. května 1909
(Dokončení).

Mně se daří jak tak. Jest to arcí jen kusý život; neboť jsem odkázán na svůj toliko vnitřní duchovní život, jsa odloučen ode všeho světa téměř úplně. Ovšem následek toho jest, že chřadne i tělo. Zejména letošní zima mi ubrala sílu života tělesného nemálo. Za to Bohu díky, duch můj je jasný a svěží, srdce také dosud mladistvé, vše ostatní patří mezi staré haraburdí. Co se oka týče, zatemnění jeho přibývá, než tak daleko asi nedospěje ještě zápal levého oka, abych se mohl v měsíci květnu odvážit k operaci. Stane-li se to přece s pomocí Boží do té doby, budu považovati za jednu z nejšťastnějších chvil života svého, až uvidím opět po šťastně vykonané operaci svůj milý Kalksburg s jeho mi tak drahými obyvateli na vlastní oči. »Speremus ergo in Domino; spes enim non confundit et spe salvi factisumus«. (Doufejme tudíž v Pánu; neboť naděje nezklame, v naději spásy jsme došli). Proto moje zamilované heslo zní: »Dum spiro, spero«. (Dokud dýchám, doufám. . . .) Ubohý na tento dlouhý dopis se ani podepsati nemohl.

Z posv. Velehradu dne 12. dubna 1905 diktuje: . . . Každý Váš milý dopis jest mi pravým občerstvením moji vyprahlé duši; zejména pak Vaše poslední psaní z tolikerými zprávami z milého mi Kalksburgu, za které

přijměte nejsrdečnější dík. Vaše korespondence Kalksburská*) svým bohatým obsahem a tolikerými zajímavými věcmi mně velice potěšila. Vidím se tu, jako bych žil mezi Vámi v oněch bývalých rozmilých síních uprostřed naší milé veselé mládeže, zúčastnil se v jejich slavnostech, divadelních hrách a jiných výstupech, jako bych sledoval se zájmem nevšedním jejich náboženský život, jejich vědecké prospěchy, zkrátka veškeren život, celé Kolleje Kalksburské se všemi slastmi a strastmi. Bude-li mi možné a vyplní-li se mé nejvroucnější přání, abych Vás i milou Kollej Vaši po šťastně vykonané operaci navštívil, závisí na vyspělosti zákalu na oku mém, budu-li se s m í t i dáti operovati, protože dosud zatemnění čočky není tak pokročilé. Dosud něco málo vidím, či přliš vidím na levé oko. Ještě potřebí jest, a b y b y l o m n o h e m h ů ě , p a k n a d ě j e k m í t á , ž e b u d e z a s l é p e . Za tím »non mea voluntas sed Tua fiat« (ne má, ale Tvá vůle budiž.

Moje milé holátko Otto Pohley napsal mi k svátku velice hezké psaní. Prosím Vás, dp., račte mu vyříditi ode mne za tuto překrásnou gratulaci můj nejvřelejší dík ve jménu mém, jakož i to, že zaň a rodiče jeho každého dne pamatuji na modlitbách, aby statečně pokračoval na šťastně zahájené dráze života ctnostného i vědeckého, aby byl radostí a chloubou rodičů svých a šťasten na zemi a na nebi. Nezapomeňte, prosím snažně, mu to vyříditi, podobně mému pravňukovi, hodnému Sennyey Istvanovi, z jehož prospěchu v učení a vzorného chování mám radost. Nemálo jsem byl potěšen, když jsem se dočetl v korespondenci, že se stal členem mariánské kongregace. . . . S Bohem tudíž, rozmilý příteli, žijte blaze a vzpomínejte svého věrného přítele, který daleko od Vás byt dosud nikoliv in tenebris (v úplné tmě), avšak in nebulis (v mlhách) přebývá, potřeben jsa útěchy v tolikeré osamotnělosti a uzavřenosti. Opět brzy m. p.

Ještě 2. listopadu 1905 nechal za sebe psáti dosti objemný list z posv. Velehradu, v němž díky vzdává za vši potěchu, které se mu dostalo v Kalksburku, kamž se po šťastné operaci z Vídně odebral. Tam jej s radostí přijali, zejména věrný jeho přítel se mu oddal jakkoliv mohl co nejhorlivěji. I píše mu: »Jak jsem se denně na Vaši milou návštěvu těšil a jak bolestně se mne to dotklo, když jednoho dne jste přijíti nemohl. Milosrdný Otec a Bůh vši útěchy odplatí Vám to tisíckrát, co jste ubohému zarmoucenému, an v temnotách a stínech zármutku osamocen seděl, prokázal. Zajisté jste zvědav, jak se mi a mému oku po operaci daří. Sdělují Vám radostnou zprávu, že nastala uklidněnost oka, které si pomalu navyká na svou práci. Ovšem kdyby v říjnu bývalo počasí příznivější, že bych byl mohl déle pobýti denně venku v zahradě, byl by stav oka daleko lepší. Zatím Bohu tisíce díky za vše. Koncem listopadu bude potřebí jeti opět do Vídně, aby lékař ohledal oko a zjednal mu přiměřené okulary. Možno-li, navštívím Vás v Kalksburku. Zpráva o duchovních cvičeních chovanců Kalksburských přinesla mi mnoho útěchy a radosti, an sobě také mohu částečné svědectví dáti, že jsem k jich příznivému výsledku něčím přispěl. Kéž ovoce jejich potrvá a Duch sv. mu hojně požehná. . . . Od několika dní těšíme se z babího léta u vši slávy jeho; začez Bohu díky vzdávám vroucí; neboť tak moha svoje ubohé očko na příjemném sluněčku ohřívati a pěkně hojiti.

To byl poslední dopis cizí rukou psaný. V lednu dne 23. L. P. 1906 už zase psal vlastnoručně delší list. »Především, píše, budtež Bohu nejvroucnější díky za tuto milost. Mnoho sice psáti nesmím, protože oko potřebuje ještě, aby šetřeno bylo a snadno se unaví. Než i to jest velkým pokrokem. Od 12. ledna se modlím opět svůj breviář kněžský a od no-

*) Kalksburk Korrespondenz Mai, 1909., roč. XXIV/3 No. 61. str. 18—21 přinesla zdařilou vzpomínku svému bývalému příznivci a dobrodinci P. Zemličkovi.

vého roku už sloužím mši sv., podle dne. První jsem sloužil o Vánocích; byla to ze tří druhá »de pastoribus«. Tušiti můžete, jak šťastný jsem při ní byl a jak vroucně Bohu díky vzdal.

..... Ani toho Vám zatajiti nesmím, jak mohutně jsem byl dojat vděčností k Bohu, když jsem opět po tak dlouhé době sáhnouti směl po mém milém tatíčku Homeru a jeho četbou se pobavil. — Než oko právě mi vypovídá službu; končím tudíž. O jedno prosím, abyste i na dále byl mne pamětliv na modlitbách svých. Magnificate Dominum mecum, et exaltemus nomen ejus in idipsum! In Domino speravi et non sum confusus. (Velebtež se mnou Hospodina a vyvýšujmeš jméno jeho společně! Doufal jsem v Hospodina a nebyl jsem zahanben.)

Dne 13 dubna 1906 píše: Tolik blahopřání k svátku jsem obdržel. — Kéž bych mohl každému zvláště se poděkovati. Neboť nic mi tak protivné není, jak nevděk. Ale moje očko drahé je velice rozmarné, tak že ani nevím, co mu je. — Jednou se mu daří, takže více a více se jasní, pak zase se horší a světla mu ubývá. Snad až nastane jaro, bude mu lépe; letošní zima byla krutá pro každého asi, kdo si hojil oči. Zajisté jste také všichni cvičili se v trpělivosti za tak drsného počasí. Však »Deo sint laudes!

pro veliký dojem nelze mi ani dále se modliti, a já musím ustati na chvíli, až se mysl uklidní. Věru vzácná, převzácná to pastva duši utrpením očišťované, která žízni po pramenech života věčného. Sic facit Dominus de tenebris lumen splendescere. (Nebo Bůh řekl, aby se z temnosti světlo zablesklo.) Dosti. Ne quid nimis! (Nic přespříliš).

Dne 25. června 1906 píše svému věrnému příteli k jmeninám: Sv. Ladislav mi našeptává, abych si už pospíšil a povinnosti své k Vám zadost učinil, že je svrchovaný čas. Spěji tudíž se svým blahopřáním a přeji všeho nejlepšího na těle i na duši. časného i věčného, Vám i všem Vaším milým svěťencům. Vytahuji všecka stavidla nejbohatšího a zároveň nejdobrotivějšího Srdce Páně a polil bych Vás proudem nejsilnější milosti. Však to nejen dnes za příčinou Vašeho svátku, nýbrž činívám tak každý den u vši lásky a věrnosti jsa pamětliv všeho, co jste pro mne učinil. Moje zdraví projde passabí. Než zrak mi pořád ještě jaksi vypovídá. Doufejme, že každé dobré ovoce pomalu dozrává; vždyť k neskončeným díkům jsem povinen za to, co mi Hospodin prokázal. Speremus optima et feramus omnia! (Doufejme co nejlepšího jest a snášejme zatím vše). Za Kalksburské maturanty jsem podnikl na mod-

Imber abiit et recessit Flores apparuerunt in terra nostra! (Buď Pán Bůh pochválen. Zima pominula, prška přestala, kvítí ukázalo se v zemi naší). — Tak doufám, že mému oku též nastane jaro. Než jak se Bohu zlíbí. Jsemť vázán k nevýslovným díkům už za to, co mi dosud prokázal. Smím alespoň něco čísti a psáti a největší radost mi působí břevíť jež se z úplna modlím od 12. ledna t. r. O jak zcela jinak se člověk modlí tuto převážnou modlitbu církevní, když po kolik let se jí posilovati nemohl! Kolikráte

litbách od vánoc už výbojně tažení a setrvám v něm až zejména za N. N., však sv. anděl strážní nepochybně vyrazí na pomoc!

Dne 13. března 1907: Už dávno jsem měl odpovědět na Vaše milé řádky, než nemožnost mě omluví. Oči mi zapovídají, abych je nenamáhal. Spousta sněhu od 6. prosince m. r. až dosud jest zde arci působí jako lesklý rov a je očím jed. Chřípka si mě řádně také podala, tak že ochábly síly života mého: tudíž ani pohodlí ani zahálka nebyly příčinou mé zamlklosti. Což Vám se zajisté lépe vedlo v zaměstnání přiměřeném; praví básník »non sentitur sedulitate labor«, (kde se pílí, necítí se práce) za to já ubohý po tak dlouhé zimní noci seděl jsem in tenebris et in umbra mortis (v temnotách a stínu smrti). Konečně jam orto anni sidere etiam mihi amoenior annus aperitur (objevilo se slunce a příjemnější nastává doba roční), proto doufám . . . Moje stará rachota je hodně sešlá a není divu »Tacitis senescimus armis« (ve klidu zbraně ochabují síly).

Dne 18. černa 1907 píše o svém stavu zdravotním, že se mu dosti dobře vede. Jenom závat se on někdy pokouší; což nebývalo. Slabost v nohách, že někdy sotva na nohou se udrží. Zrak za doby zimní opět utrpěl, tak že ho oči bolívají a někdy nesnesou pražádného světla Zejména díky vzdává za správy ohledem maturitních zkoušek. »Vyřídíte, píše všem milým maturantům, že se za ně od sv. Josefa denně modlím a při mši sv. a na růženci jich jakož i Šejnovských pamětliv jsem šťastný výsledek všem Má m-li svým milým klassikům latinským a řeckým zač býti povděčen, jest to trvám nenávisť všelikého nevděku, které mě vyučily, a neuhasitelný plamen vděčnosti, který ve mně rozžehly, za vše dobré. Z toho suďte, jak se cítím povinna k Vám. Dominus benedicat Tibi et conservet Te et vivificet Te et beatum faciat Te in terra et in coelis, et non tradat Te in manus inimicorum Deil (Hospodin žehnej Vás a zachovej Vás a obživí a blahoslavena učiní Vás na zemi i na nebi a nevydávej Vás v ruce nepřátel Božích) To se vztahuje na Vás a na druhého milého Ladislava, který nás letos v dubnu vzácnou návštěvou na posv. Velehradě poctil. Vidí se mi býti jako sv. Mikuláš, který nikdy nepřichází s prázdnou nýbrž vezdy nějaké dárky rozdává; proto je milý mladým i starým a ode všech milý Náhlá smrt mého dobrého nezapomenutelného profesora ve filosofii, spolunovice a přítele milého (učeného až věhlasného) P. Karla Brauna mě velice dojala. Dozvíte-li se něčeho o něm, prosím Vás nejvšelejší, sdělte mi; neb se nemohu ničeho od nikud dovědět, co se mu stalo v cizině.

Dne 16. prosince 1907: Čekám, dlouho čekal jsem na nějaký dopis Váš. Však mi dávno už takovou radost nic nezpůsobilo jak Váš poslední list. Horac starý tatíček náš má přece jen pravdu an píše: »Nil ego praetulerim jucundo sanus amico«. (Nade vše přece si vážit jest milého přítele). Vy jste byl v Lourdech a pamatoval jste tam na mne a poslal jste mi vzpomínku. Zehnejž Nepoškvrněná sv. Otcí Piovi X. za to, že ustanovil aby se. Zjevení její v Lourdech všady ročně slavilo. Nedostává se noviců na posv. Velehradě, ač se co nejvroucněji modlíme.

Ovšem není divu, když naše střední školy tak ubohé jsou a naděje není, by se to zlepšilo. Než Bůh mocen jest i z kamene vzbudit syny Abrahámovi; z té příčiny nevzdáváme se naděje, nýbrž tím horlivěji se modlití budeme!

Včera nás navštívil nový superior Svatostýnský P. A. Rejzek, aby se nám představil: vyhlíží jako život věčný. Bůh jej zachovej a pežehnej! Bude alespoň moci při své imposantní postavě snadno unésti všecky osudy a nepohody, které v tomto životě pozemském nikoho neminou.

Ještě z letošního roku něco budiž podáno: Dne 11—14. ledna 1909 píše: Konečně poněkud světla, že mohu Vám odpovědět. O našem na stávajícím gymnasiu Velehradském jste jistě už slyšeli. Prosím Vás, modlete se

horlivě, aby toto Embrys, na němž pro nás Čechy tolik závisí, se ujalo a povzbudte též druhých, zejména Vaši mali svěfenci, aby se na dobrý úmysl v jisté důležité záležitosti modlili. Za tím to zůstane tajemstvím oproti veřejnosti, aby se nerozproudily ještě více národní třenice. Jsme my Čechové, zdaž právem či neprávem, přece jen ubožáci na přízeň a lásku národů mnohých, bez mála podobní židům nenáviděným! Kéž se slituje nad námi Hospodin a sv. patronové zejména sv. Jan Nep., sv. Václav, sv. Vojtěch, sv. Ludmila a j. nedají zabynouti nám ni budoucím! Veškeré pak kolleji Vaši a všem obývatelům v ní přeji v tomto roce hojné požehnání, zdraví, spckojenost, útěchu a radost cum persecutionibus (avšak k tomu i protivenství), jak se čte ve své evandélium (u sv. Marka 10. 30.)

Poslední dopis jest datován ze dne 9 dubna 1909, tudíž právě měsíc před umrtím. Zimu letošní dlouhou a strohou jsme šťastně překonali, ačkoliv i nás se byla nemile dotkla. Ovšem co do mé osoby byl jsem asi sám vinen, protože jsem, ať byla pohoda nepohoda, den jak den chodil do zahrady, abych tam pauperes Dei, clamantes ad eum (ubožáčky Boží, volající k němu), naše milé zpěváčky v přírodě Boží, ptáčky totiž, dobré i nedobré, krmil a jim ve jmenu Páně ku pomoci v jejich veliké bídě přispíval. Však očekávali mě již na jistém místě shromáždění a nejeden zpěváček, ač byla krutá zima, dal se mi do zpívání, tak že jsem kolikráte až k slzám dojat byl. Před krmením pomodlil jsem se ve jmenu jejich Benedicite a oculi omnium atd. a nakrmiv je agimus Tibi gratias atd. I doufám, že jsem letos v zimě si zasloužil »Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequuntur«. (Blahoslovení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou) Často jsem si při tom vzpomínal Vás a těch časů, kdy jsme společně v Kalksburku se věnovali za doby zimní podobným skutkům milosrdenství a starali se i o krkavce a vrány, které v nouzi své do naší zahrady se utkaly. »Na to se rezeписuje o velikém podniku Velehradském, nastávajícím totiž gymnasium, které zahájeno býti má na podzim. »Co se formální stránky týče«, píše, »vyřízeno vše hladce; neboť proti otevření ústavu není překážek žádných i ředitelství jeho, ve které se mám uvázati, vzato u morav. zem. školní rady na vědomí: než obtíže jsou jiné a starosti nemalé. Doufejme! Zajisté je-li to dílo Boží, bez překážek a nesnází se neobejdeme, abychom spoléhali na Boha a ne na přízeň lidskou, která jako pavučina pomíjí. In te, Domine speravimus, speramus et semper sperabimus, non confundemur in aeternum. (Tebe, Hospodine, doufali jsme, doufáme a vezdy doufati nepřestaneme a proto nebudeme zahanbeni na věky)

Modlití se jest a pak, je-li to vůle Boží, zajisté se dílo podaří. Tak to šlo od počátku křesťanství po všechny věky u všech podniků A. M. D. G.: Ký div že se nám nevede jinak. I zapřísáhám všechny ty muže Boží Kalksburské a všechny jejich milé chovance, aby nás podporovali svou modlitbou.

Jestí Kalksburg ústavem, který nazvati lze právem matrem filiorum laetantium (matkou veselící se ze synů svých). Kéž milost Boží, pokoj a lásku pomáhají nám zachovati v obou domech našich Ježíš Maria, Josef a všichni sv. andělé

Tak se těšil na české školy a staral se o budoucí ústav, jež měl jako zkušený a vyškolený ředitel vésti a modlitbou vroucnou sprovázel všechny plány do budoucnosti pro posv. Velehrad. Zatím Pán života povolal jej za měsíc právě 9. května k sobě, aby tím blíže jsa u svrchovaného Ředitele všeho míra tím jistěji vyprosil ústavu novému na posv. Velehradě, čeho mu potřebí. R. i. p.

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování

Strmobýl obecný (*Turritis glabra* L.) jest lysá a sivá rostlina s lodyhou přímou, listy podlouhlými, celokrajnými, na lodyze objímavými, květy žlutavě bílými; šešule jsou k ose přitisklé; roste na suchých stráních, pokrajích lesních, na Hostýně na valech.

Hulevník mnohohlýný (*Sisymbrium sophia* Z.) jest rostlina šeděpýřitá, s listy 2—3 krát peřenosečnými, úkrojků čárkovitých, květy bledě žluté, šešule na odstálých stopkách; roste u cest, budov, na rumných a pustých místech; na Hostýně při budovách.

H. lékařský (*Chamaeplium officinale* Wallr.) má kalně zelenou rozkladitě větevnatou lodyhu, listy peřenodílné, zubaté s velkým ústem konečným, květy velmi malé, světle žluté, roste na podobných místech jako předešlý.

Trýzel malokvětý (*Erysimum cheiranthoides* L.) má přímou, jednoduchou neb větvitou lodyhu s listy podlouhle kopinatými, květy žluté; roste na rolích.

Z mákovitých: Mák vlčí (*Papaver rhoeas* L.), jemuž říkají místy „pleskaneč“, jest známá rostina s květem šarlatové barvy které v osení všude hojně roste.

Z pryskyřníkovitých: Stračka polní (*Delphinium consolida* L.) má květ tmavě fialově modrý s ostruhou a roste hojně v obilí, příbuzné druhy pěstují se v zahrádkách.

Zprávy z posvátného Velehradu.

Na posv. Velehradě bylo letos a bude velice živo. Po známé návštěvě bulharského krále a prince Borise, jenž se účastnil i průvodu Božího Těla, následovala brzy na to 29. června slavnost svěcení praporu „Omladiny katolické“. Slavnosti účastnil se ndp. opat. novoříšský Norbert Drápalík, jenž vedl průvod s nejsv. Svátostí oltářní a sloužil pontifikální mši sv., vys. dp. probošt Dr. A. C. Stojan, pořadatel slavnosti a světitel praporu, n. m. tek zem. hejtmana rytíř Dr. Koudela a více říšských a zemsk. poslanců (10) Matkou praporu byla J. Výsost kněžna Žofie Hohenbergova, jež však byla zastoupena J. E. pí. hr. Serenyi-ovou. Kmotrami byly: vys. ur. paní šl. Koudelová, pí. Hrubanová, pí. Šamalíková pí. Bartoňová a pí. Sovadinová. Prapor je na líci barvy červené, ozdoben obrazem sv. Cyrilla a Methoděje, kol obrazu vine se zelený pás vyzdobený zlatem a do rohů vetkány jsou miniaturní obrazy sv. Václava, sv. Aloise, sv. Isidora a bl. Jana Sark. Na rubu je barvy bílé s modrou obrubou. Na této straně je obraz Marie Panny a v rozích jsou malé obrazy bl. Anežky, sv. Ludmily, sv. Hedviky a Zdislavy. Stuhy jsou dvě červenobílé: jedna od matky praporu, druhá od kmoter. Kázání měl vys. dp. probošt Dr. A. C. Stojan. Mimo to promluveny u „Heroldů“ dne 28. června odpoledne a na nádvoří před svěcením praporu nadšené a případné řeči. — Od 31. července do 3. srpna bude sjezd unionistů neb horlitelů pro sjednocení Slovanů u víře, apoštolátu a akademie bohoslovců československých. Pořad pak bude tento: 31. července o 4. hod. odp. bude úvod ku sjezdu unionistů a o 6. hod. večer počátek schůze apoštolátů.

1. srpna je schůze apoštolátu na nádvoří. 2. srpna je sjezd unionistů, na němž budou přednáseti: Dr. Nevěřil, gymn. prof. z Uh. Hradiště; A. Malcev, protojerej z Berlína, P. Palmieri z Krakova, Dr. Straub, em. univ. prof. S. J.; Fr. Snopek, archivář; Dr. J. Jazimirskij, univ. prof. z Petrohradu; P. S. Salaville z Cařihradu atd. Dne 3. srpna bude pobožnost a akademie bohoslovců. — Dne 8. a 9. července byly první přijímací zkoušky pro nastávající konvikt a gymnasium na Velehradě. Místa je ještě dosti na přijetí do ústavu. — Vydán podivný spis „Památky velehradské“, v němž uvedeni zasloužilí mužové o Velehrad. Podivno v skutku, že z řádu Tovaryšstva Ježíšova, který tam už po 20 let blahodárně působí, neuveden v něm nikdo ani ne P. Cibulka až na fratera jednoho, jenž prý tam opravil zповědnicil!

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. Pí. A. Br. z V. nar. v Hranicích byla jako osmiletá dívka uzdravena na Sv. Hostýně od koktání. A od té doby je za to Marli Panně vždy povděčna a putuje ráda, jak může, na toto jí drahé místo. — J. B. ze Zn. děkuje Marii Panně Svatoh. a sv. Antonínu Paduánskému za uzdravení z těžkého neduhu nosního a plní tímto svůj slib, že to v případě vyslyšení, uveřejní. — R. P. . . ze S. M. nám píše: Můj syn měl 2 a půl roku kostičer v prstu na ruce. Dva lékaři prohlásili, že prst musí býti uříznut. I vykonala jsem s ním pout na Sv. Hostýn, konala pobožnost ku sv. Antonínu a slíbila, že budu-li vyslyšena, to uveřejním. Za krátký čas na to prst se úplně zahojil. — Plní svůj slib, vzdávám tímto nejlostlivější Matičce Boží Svatoh. nejvroucenější díky za uzdravení jisté osoby z choroby plicní. J. K. z J. — Plní: tímto svůj slib, vzdávám tisíceré díky Matce Boží Svatoh. za vyslyšení prosby. A. P. z N. — Fr. B. z O. n. B. děkuje Marli Panně Svatoh., že na její přímluvu vyvázla z těžké nemoci více než tři měsíce trvající. — A. P. z O. děkuje Marli P. Svatoh. za pomoc v nemoci a ve dvoji těžké operaci. Slíbila, že v případě vyslyšení to uveřejní. — J. V. z V. L. u M. vzdává nejbl. Marli P. upřímný dík za vyslyšení prosby, že pokřál z těžké nemoci, jež ho delší dobu poutala na lůžko. — B. ze St. děkuje Marli Panně Svatoh. za pomoc v jisté záležitosti. — A. D. z Ameriky děkuje Marii Panně Svatoh. za uzdravení dítěte.

Exercitie kněžské na Sv. Hostýně: od 2. srpna večer do 6. srpna; od 30. srpna večer do 3. září ráno. Místa je po každé pro 25. P. T. důst. pánů.

Exercitie na posv. Velehradě: Kněžské od 9. srpna večer do 13. srpna ráno — pro učitele 16. srpna večer do 20. srpna ráno — pro studující středních škol dvou posledních tříd 23. srpna večer do 27. srpna ráno — pro akademiky od 30. srpna večer do 3. září ráno. Valná hromada družstva „Velehrad“. Všechny přihlášky a dotazy dejtež se na příslušné představenstvo tamní.

Poutě Svatohostýnské. Pout na sv. Cyrilla a Methoda a pout Slezanů rak. a pruských tohoto roku zvláště se vydařily Slezané přišli, ač bylo nepříznivé počasí, u větším počtu než-li loni. Bylo jich přes 1450 se 17 kněžími. Vůdcem pouti byl, jako obvyčejně, vldp. Ant. Suchánek z Komárova. Slezané přišli dne 12. července o 2. hodině odpoledne a byli uvítáni dp. P. superiorem Rejzkem. Poprvé šlo se jim naproti s nově koupeným kovovým křížem. Po krátkém odpočinku měl P. Vídenský kázání a na to se zpovídalo. Důst. Pánové, ač znaveni cestou, zasedli též do zpovědnice a vypomáhali zdatně strážcům Svatohostýnským. Druhého dne bylo o 5. hod. ráno sv. přijímání o půl osmé hod. kázání o výchově. Měl je dp. V. Frydrych, kaplan ze Štěboře. Na to byla slavná mše sv. s assistencí. O desáté hodině započala slavnost primiční, již tu měl vldp. Jos. Zbránek z Kašavy. Nejprve se vyšlo v průvodu z domu Sv. Hostýna, kde měl vldp. farář Jos. Chlápek z Kašavy dojemnou promluvu ku primiciantovi, do kostela. V kostele zapěno nejprve „Veni sancte“, načež měl superior se Sv. Hostýna P. A. Rejzek primiční kázání. Po kázání sloužil vldp. primiciant slavnou mši sv., při níž assistovali vldp.: kašavský p. farář Chlápek a kašavský p. kaplan A. Pírek a děkan česko-brodský Kašpárek, známý jakožto horlitél terciářský. Po mši sv. udělil vldp. primiciant Slezanům primiční požehnání, kteří pak o půl 1. hod. chystali se k odchodu. Po požehnání a krátké řeči na rozloučenou vyprovodil je P. Vídenský až ku kříži, kde se s nimi srdečně rozloučil. — Dne 19. července vykonala pout na Sv. Hostýn vys. ur. pí. hraběnka Serenyiová se svými dětmi a komteskami Kinskou a Bukavskou.

Dary pro Sv. Hostýn. Sl. O. R. z Morav. Ostravy krásné antipendium.

Sleva na dráhách. Upozmínáme poutníky Svatoh., že když určitý počet poutníků jede drahou, mohou vždy obdržeti slevu. Musí ovšem už napřed o to požádati.

Oprava „Vodní kaple“. Jistý dobrodinec z Hané dal na své útraty opraviti vnitřek Vodní kaple.

Počasí na Sv. Hostýně. Od 23. června jsou na Sv. Hostýně stále deště a mlhy.

Ludmila Březinová

dříve

Cecillie Hoštálek

obchod poutnickým zbožím a
— umělými květinami. —

Doporučuje obchod svůj všem P. T.
:: poutníkům na sv. Hostýně ::

= ZBYTKY =

1 balík 40—45 m delců, zefírů, kanafasů,
oxfordů, satínů a keprů dobré, pravé
zboží, zbytky 3—10 metrů dlouhé, 1 balík

K 15.—, 18.—, 20.—.

Z veleprima

lněného a bavlněného zboží

vystaveného na loňské

pražské jubilejní výstavě,

které bylo prachem nepatrně umazáno.
prodá se ještě hluboko pod cenou:

1 kus 23 m veleprima batistové
véby za K 13.—

1 kus 14 m dlouhý, 150 cm široký
ložního lněného plátna . K 16.80

1 tct. = 12 kusů veleprima dvo-
jitých damašk. ručníků
60 X 130 cm K 13.—

Za nehodící se peníze zpět. Zásilky po-
kud zásoba stačí — dobírkou vyfyzuje

Ida Sušická,

tkalcovna v NÁCHODĚ, Čechy.

Milovníci ptactva

žádají přednost

Fattingerovu

ptačímu zobu,

který lze obdržeti všude
nejlepší v jakosti co
nejlevněji.

Univerzální měkký zob pro hmyzožravé,
krmiči směsi pro všechno, zrnožravé pta-
ctvo, vaječné plískoty nejlepší nábrada za
slepíci vejce), univerzální akvariové krmivo
pro ryby, mravenčí vajlíčka, muska (zámoř-
ské mouchy), jepice (bílí červi) atd.

Padělky jsou méněcenné!

Hlavní sklad

Fattingerových zvířecích krmiv

Alois Tesař.

Vídeň, IV/I, Resselgasse č. 5. Cen-
níky zdarma a fr. Překupníkům srážky.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

HOŠPODÁŘSKÉ STROJE

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „**Rolnické strojírně a škrobárně v Letovicích**“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a přitom objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smýšlení. Sociální demokraty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné pracující mlátičky, žentoury, secí stroje »Hračky«, sečkovice. Dále má na skladě žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol. říšský i zemský poslanec dp. J. Holba. Dopište mu, který a jaký stroj chcete, on Vám pošle cenník a udá nejnižší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb zástupci Rol. strojírny a škrobárny, tam raďte od nich objednávat. Podporujte objednávky křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků, křesť.-soc., přijat. Svůj k svému.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem**

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vychovávací ústav v Kocleřově

(Ketzelsdorf) u Svitav přijímá dívky škole odrostlé které si přejí naučiti se němčině, frančině, hudbě, vyšívání, malbě, šití a přistřihování prádla i šatů, vaření, žehlení atd. Krajina lesnatá, velmi zdravá. Bližší zodpovídá Správa ústavu.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10³⁰, bez hudebního stroje K 7⁴⁰. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Dopište si o vzorky

M. Jirsové,

majitelky rukodílné tkalcovny - - v Novém Hrádku (Král. České), (na pomezí Pruska)

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle, levně a moderně

Grafický ústav

Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya

v **Holešově na Moravě.**

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaluječnými nemocemi trpící. K odporučení červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, **Rjeka (Fiume), Přímoří.**

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílátel. kanafasů, sípek, zefirů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek.

Křestanská firma

Ferdinand Měštan

v Bystrém

u Nov. Města n. M. (Čechy).

Vzorky zdarma.

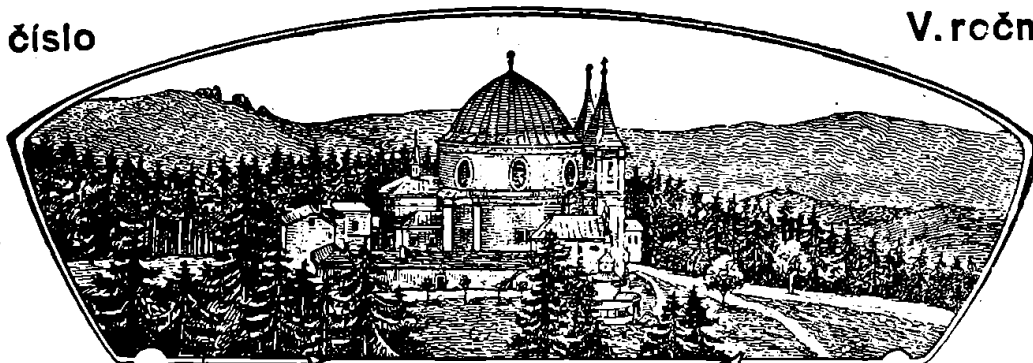
Zásilkou přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

6. číslo

V. ročník

OBSAH: L. P. 1609—1909 jubilejní Milostné sošky Fojenské Marie Panny Matky Páně. (S vyobrazením). — Zdravas Královno. (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Dějiny Sv. Hostýna. — Opuštěný. — Vrchní hospodář. — Matčina prosba. — Valná hromada Mt. Svatoh. — Zprávy z posvátného Velehradu. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a světa. — Literatura — Listárna.

Z církve a ze světa.

Morava. Ze všech sjezdů, jež se tohoto roku na katolické straně konaly, nejvíce zajímavý sjezd unionistů na posv. Velehradě, který se odbýval od 31. července do 3. srpna. Bylťe zajisté nejdalekosáhlejší a krásné se vydařil. Sešli se či spíše sjeli z dalekých končin Evropy přátelé spojení církve východní a západní pod jednotou nejvyšší viditelnou hlavou, římským papežem, jak to bylo až do 9. století. R. 857 totiž dostal se za panování nezvedného císaře v Cařihradě Michala III. na místo zbožného patriarchy Ignáce, jenž byl poslán do vyhnanství, na patriarchální stolec cařihradský učený sice a vzdělaný, ale ctižádostivý muž ze stavu světského jménem Fotius. Tento byl jmenován jako laik patriarchou, na to vysvěcen a ihned na patriarchální stolec dosazen. Fotius vydal r. 867 okružní list k východním biskupům, v němž západní církvi latinské různé neoprávněné výtky činil. Ačkoli byl osmou ekumenickou (všeobecnou) synodou (r. 869) dán do klatby, jako patriarcha sesazen a na jeho místo dosazen zase Ignác, byl po smrti patriarchy Ignáce přece zase uveden v hodnost patriarchální. Fotius dal nyní na svolané lžisynodě r. 879 zavrhnouti ustanovení synody ekumenické, zřídil cařihradský primát a církev západní prohlásil za kacířskou. Tím byla roztržka mezi církvemi učiněna a jednoty od té doby přes všechny pokusy nedocílěno. Ani velká sjednocovací akce ve Ferrafe-Florenci r. 1439 se nezdařila. V nejnovější době začalo se znova záležitostí touto hýbat. Vzat však přede vším zřetel na Rusko, jež s Řeky

do rozkolu (schisma) bylo tehdy bezděky zatíženo, poněvadž je pro východní církev směrnatelným. A je-li Rusko získáno, je vlastně získáno vše. Za tím účelem sešli se někteří přátelé sjednocení přede dvěma lety na Velehradě, aby projednávali tuto důležitou otázku. A výsledkem bylo založení latinského unionistického časopisu »Litterae slavicae« vycházejícího v Praze a časopisu ruského, tisknutého latinkou »Velehradskij Věstnik«. Letos konán zase sjezd přátel jednoty a lišil se od minulého, že se naň dostavili také Rusové. Že však se nejedná toliko o nějakou čistě slovanskou myšlenku, jak některé liberální noviny bájily, viděti z toho, že se sjezdu účastnili nejen učenci slovanští, nýbrž i němečtí, francouzští, italští, rumunští, a řečtí. Je to tudíž zájem vyšší a proto už předem na tomto sjezdu řečeno, že se vylučuje politika.

Sjezd II. unionistů, jenž zahájen 31. července o 4. hod. odpolední vydařil se velice skvěle. Byl však spojen se sjezdem apoštolátu, akademie bohoslovců a sjezdem katolického učitelstva. Průběh slavnosti pak byl v krátkosti tento:

Dne 31. července zahájen v sále na Velehradě sjezd unionistů. Za předsedu zvolen Jeho Excellencí arcib. Ondřej Šeptickij metropolitá sjednocených Rusínů neboli Malorusů ve Lvově. Výkonným předsedou zvolen probošt dr. A. C. Stojan. J. Ex. adp. arcib. dr. Frant. S. Bauer uvítal velice vřelými slovy účastníky sjezdu a pravil, že cesta, již mnozí z tak daleka vážili, je hodna velikého

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

úkolů, Morava pak jako z prvopočátku, postavila se do středu dějin národů slovanských svým věrověstý sv. Cyrillem a Methodějem a jednou rukou držíc se Říma, druhou slovanské národy ku Kristu a k Římu přiváděla, tak i nyní s touž otevířenou náručí k Římu a Slovanstvu pohlíží na hrobě sv. Methoděje a modlí se za obrození díla cyrillemethodějského. Na to se ujal slova Jeho Ex. arcib. Septickij, poděkoval se za volbu předsedy v tak důležitém sboru a vyslovil svou radost, že tentokrát i pravoslavní jsou zastoupeni a vítal zvláště protojereje (arcikněze) Malceva. Po této řeči zvoleny čtyři odbory: církev západní, církev východní, společný odbor theoretický a společná sekce praktická. O 5. hodině na to ráhaje sjezd apoštolátu obvyklým způsobem od Cyrillky za vedení J. Ex. ndp. arcib. Frant. S. Bauera. V neděli ráno o 10. hod. konána na nádvoří schůze apoštolátu za účasti asi tisíce osob, jež se na konci zdvoj- až ztrojnásobila. Schůzi předsedal kanovník olom. dr. Jos. Pospíšil. Továrník z Bystřice pod Host. Václav Zbořil mluvil o moci tisku a ředitel Mezírka ze Příbora o zásadách křesťanské výchovy doma a ve škole. Po různých pozdravech sloužil metropolita Septickij slavnou mši sv. na nádvoří po obřadě staroslovanském se sborem bohoslovců olom. jako chorových pěvců. Obřad lidu vysvětlil ceremoniář Pospíšil. Mimo to sloužilo asi 14 kněží tiché mše sv. slovanským obřadem. Odpoledne o 3. hod. pokračováno ve schůzích unionistů. Ndp. předseda Septickij promluvil o významu minulého sjezdu, pravil, že listy pravoslavné pohlízejí na tento sjezd s radostí a plny očekávání vyvrátil výtku politisování o panslavismu a vyvrátil též názor, jakoby sjezd měl míti účel missionářský. «Naše prostředky k dosažení cíle», dodal, «jsou jen dobrá slova a modlitba». Na to mluvil protojerej Malcev o «epiklesi», když byl nejprve výslovně vytknul, že přichází s požehnáním metropolit petrohradského (pravoslavného) Antonia, jenž rád viděl jeho cestu a rád jeho poslání požehnal. Po Malcavu měl P. Palmiery řeč o Neposkvrněném Početí Marie Panny, jež je vlastně také uznáváno ve východní církvi a dr. Grivec o zřízení «velehradské akademie» s hlavním sídlem na Velehradě, jež by pracovala o povznesení literatury bohoslovné u katol. Slovanů, o studiu církevní otázky východní, o studiu života sv. Cyrilla

a Methoděje, dějin Velehradu atd. Akademie má míti svou knihovnu a tiskárnu na Velehradě. Návrh tento přijat jednohlasně. V pondělí ráno jednáno o různosti ritů a přestupování z jednoho ritu do druhého, o chybném názoru pravoslavných a neomylnosti papežově, jakoby to znamenalo bezhříšnost, o jednotě církve, o podstatě pravé církve, o vývoji liturgických studií, o poměru sv. Cyrilla a Methoděje k Římu, o pocházení Ducha sv. od Otce a Syna. Téhož dne o 10. hod. pořádána byla schůze katol. učitelstva, při níž za bouřlivého potlesku mluvil J. Ex. ndp. arcibiskup Bauer. Pravil, že učitelé mají pokračovati v práci započaté věrověstý našimi, vzhlédávajíc lid v jejich duchu. Dr. F. Nábelek přednášel velice zajímavě o náboženství, mravnosti a škole. Feuerbach hlásal: člověk člověku Bohem, Nitsche pravil: obětuj člověka svému prospěchu, ale my hájíme zásadu: čiň dobré a varuj se zlého. — V úterý pak sjezdem bohoslovců a akademiků, jemuž většího lesku dodali cizí hosté, zakončeny památné slavnosti. Na tomto sjezdě promluvil z přítomných cizích hostů každý svou vlastní řeč. — Místní abiturienti dali čistý výteček z jakési zábavy na «Volnou myšlenku»!

Dřevoobráběcí stroje.

Rámové pily, moderních a osvědčených soustav, jakož i plechy ku všem pilám, hoblovací nože a nebozezv dobré jakosti, dodává za levné ceny a výhodných pod.

— Továrna na dřevoobráběcí stroje —

Arnošt Herrmann dříve

Jindřich Kašpar, Poříčí u Trutnova.

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefiru, flanelu, oxford, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17-20

40 metrů zbytků «Krkonošské věby» velmi jemné za K 20—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Josef Dvořáček, Náchod.

6. číslo.

1. září 1909.

A. Rejzek T. J.:

(Dokončení.)

L. P. 1609—1909 jubilejní Milostné sošky Fojenské Marie Panny Matky Páně.

Abbé Félix Fries vyzván jsa biskupem Namurským Monsignorem Heylenem v Belgii, vydal na památku jubilea tohoto »Histoire de N. D. de Foy (près Dinant) 1909 (Aug. Godenne editeur, 69, rue de l'Ange, Namur) kde se čte str. 142 násl. toto:

V Hradci Králové se ujala úcta její, když byl r. 1644 na svátek sv. Václava svob. pán Otta z Oppersdorfů přinesl milostnou sošku Fojenskou do kolleje jesuitské jako skvostný dar. Sám po kolik let jsa c. k. reformačním hejtmanem na Hradecku, nosil ji s sebou jako tělesnou strážkyni proti všelikým nepřátelským útokům jinověrců, kteří i život jeho ohrožovali. Podobně se osvědčila býti mocnou ochranou Fojenská soška, která se podnes uctívá na Moravě v Hlubokých Mašůvkách, na vojevůdci proti Švédům, slavném obhájci Brna, hraběti Ludvíku Radvitovi de Souches.

Zbožný tudíž Otta z Oppersdorfů vida, že se mu blíží konec pozemského života, vším právem za to měl, že nejlépe uložen bude poklad jeho, když jej svěří věrným ctitelům Matičky Boží a vrátí jej těm, od nichž byl jej obdržel; nebo nepochybně jako obhájce Brna, hr. de Souches obdržel milostivou sošku Fojenskou od rektora kolleje jesuitské ctih. kněze P. Martina Středy, tak svobodný pán Otta z Oppersdorfů od superiora královéhradeckého P. Adama Kravařského. P. Frant. Švenda, syn primatora královéhradeckého, jesuita až do zrušení řádu, spisovatel historický, napsal o něm, že byl muž katolického náboženství horlivý, jenž bratra svého, bezdětného Bedřicha naklonil k tomu, aby na vzdělání mládeže odkázal Tovaryšstvu Ježíšovu statek Žampach; což také učinil. Úřad pak krajského hejtmana na Hradecku zastával v mnohých těžkostech a starostech od r. 1625 neproměnitelnou věrností.

K veřejné účtě Matky milosti došlo r. 1650 a násl., kdy v Hradci Králové, jakož i na mnoha místech vlasti naší zuřil mor, že na tisíce lidí pomřelo. Tehdy Hradečané kajícím processím obrátili se na Pannu Marii Fojenskou. A hle, jak se lze podnes dočísti o tom v dějinách Tov. Jež. (Schmidl, histor. p. IV. 1. IV.) na přímmluvu Matičky Boží byli mnozí od morové rány zachráněni. Od té chvíle vzrůstala se úcta její den ode dne a věřících se dostavilo na př. r. 1651 ke sv. zpovědi, tak že, ač nebylo ještě chrámu, napočteno 18.500 kajících a 490 konversů na katol. víru. Tu se stal chrám Páně nalé-

havou potřebou OOům Tovaryšstva v Hradci Králové. K tomu však nebylo ani místa ani peněz. Než jesuité a věfici lid vzývali na pomoc Matku milosti Fojenskou, jejíž pomocí postaven byl, jak jednomyslně se za to mělo, velký chrám marianský na velkém náměstí, jehož výstavnost se dosud pravým umělcům nemálo zamlouvá. A r. 1900 vrátili se opět jesuité z vyhnanství svého do Králové Hradce, aby převzali boboslužbu v bývalém jezuitském chrámu Páně. Jak vyhlížel tehdy, vědí Hradečané dobře. Než vzkříšena úcta

Zázračná Panna Marie Fojenská v Mašůvkách.

Františka Kovářiková z Běhařovic se svou slapou dceruškov, pětiletou K. Istinkou, která v Kostele v Mašůvkách r. 1859 dne 2. července se modlila, zraku nabyla.

a důvěra k milostné sošce Fojenské dokázala, že za nedlouho obnoven chrám Páně u Marie Panny nákladem mnoha tisíců korun, ačkoliv ti, kdo vlastně povinnost měli o svatyni se starati, jelikož fond kostelní po jesuitech sebrali, ani haléřem nepřispěli. A ještě v mnohých jiných tísňích pomáhala a ujímala se těch, kdo se k ní utíkali. Vděčnost tudíž vyžaduje, by za této příležitosti vydáno bylo svědectví Matičce milosti Fojenské, aby ne-
utuchala úcta a důvěra k ní nikdy.

Sošku Fojenskou mají v Jindřichově Hradci v proboštském kostele, avšak tak uloženou, že o ní nikdo neví, leda p. archivář tamního panství. Kéž by se i tu někdo o veřejnou úctu její postaral a věhlas na ni poukázal. Kdo ví, jakých milostí by se dostalo lidu, jenž by ji uctíval. Alespoň nějaký doklad úcty bývalé z Jindřichova Hradce. Roku 1628 byl mezi četnými ctiteli Matky milosti Fojenské tesař, jenž úplně oslepl, tak že ničeho na živobytí vydělati nemohl, nad to trpěti mu bylo hrozných bolestí v hlavě. Postěžovav si jednou knězi z Tov. Ježíšova, (měliti jesuité v Jindřich. Hradci velkou kolleji s kolika sty žáky) přijal rady od něho a učinil slib, že ke cti Matičky Fojenské po 7 svátků mariánských přijme sv. svátosti a pomodlí se růženec. Dostál slibu učiněnému. A pominuly bolesti v hlavě, jako když prý vodou oheň se poleje. Oči pak nabývaly zraku více a více, že do roka stal se opět vidoucí a mohl zase na živobytí si vydělávati. Tak napsal P. Schmidl a k r. 1632 sděluje, jak jistá osoba spolkla jehlu, avšak tak, že v hltanu se jí zabodla. Ubohý nikdo nemohl pomoci. Zavolán byl kněz z Tov. aby ji zaopatřil sv. svátostmi. Soustrast maje s ubohou, jenž se bolestmi svíjela, radil k důvěře v Matičku Fojenskou, a hlt vody posvěcené způsobil, že se jehla obrátila, vzala pravidelný průchod a nemocná byla hrozných bolestí, ba hrozní smrti zbavena.

Podobně se proslavila milostná Matka Fojenská na Moravě, kde také na kolika místech měla svůj trůn a udílela milosti. Zaznamenaly dějiny Tovaryšstva o Oslavanech u Brna, jak r. 1627 byla 14letá dcerka uchválena padoucníci. Právě se ubírala městem, aby vyprovodila svou přítelkyni, když tu najednou před mnoha lidmi jí to porazilo na zem. Nahodili se k tomu 2 jesuité kolem jdoucí. Jeden z nich měl u sebe kamínek Fojenský. Neváhal tudíž jí ho vložit do ruky; načež ubohá se vzpomíná, vstane zdráva, aby nikdy více padoucnice se o ni nepokoušela.

Co se dalo v Praze ve příčině kultu Matičky Fojenské, dalo se ve Znojmě, jak se dočísti jest v letopisech Tovaryšstva. S Prahou o závod v úctě a důvěře, jakož i v darech a milostech běželo Znojmo, píše P. Schmidl. Bylo to r. 1629, kdy Znojemští jesuité obdrželi také Fojenskou sošku. Z počátku se uctívala toliko v kolleji, kde o ní věděli professoři jesuitští a jejich žáci. Brzy se však ozývaly hlasy, nebylo-li by záhodno i lidu ji učiniti přístupnou. Než stalo se, že jistý mladý strojník cítil v sobě otravu krve, tak že spěl rapidně smrti v ústřety. Zavolán kněz Tovaryšstva aby ho připravil na věčnost. Ubohý však ani nevěděl, co je sv. zpověď. Jak živ se ještě nezpovídal, aniž Velebnou svátost přijal. Tedy žádal na něm alespoň, aby Marii Panně slíbil, že, pozdraví-li se, přistoupí k sv. svátostem, až ponejprv slavnostně vystavena bude milostná soška Fojenská ve chrámu Páně, což se právě připravovalo, a pak na svátky mariánské že bude totéž činiti. S největší ochotou slíbil tak učiniti. Rodička Boží smlovala se nad ubohým. Vskutku ozdravěl jako by nový život byl mrtvé už tělo ovládl a nových sil nabyt. V též čas byla jistá paní tak chorá na hlavu, že jako smyslů zbavená si počínala pro bolesti ve dne v noci. Navštívil rodinu náš kněz, aby je potěšil; při čemž domlouval muži jejímu, aby se nějakým darem Panně Marii Fojenské zavděčil, kdo ví nepomůže-li, když pomáhá jiným. S největší ochotou slíbil tak učiniti. Kněz odešel. Žena brzy usnula, načež vstala zbavena bolesti, ano vypovídala, že se jí zjevila Panna Marie Fojenská, jaké postavy byla, ačkoliv sošky dosud nespátřila. Zatím muž úplně zapomněl na svůj slib a jeho manželka upadla do téže nemoci; až teprve když muž slib svůj vyplnil, ozdravěla žena jeho. 8. prosince měla býti zanesena do chrámu Páně. Než tehle sестry sv. Kláry přály si užítí také milostnou sošku Fojenskou, aby ji poctiti mohly a sebe potěšiti a posílit v důvěře. Na nešpory byla tudíž soukromě zanesena knězem do kláštera, kde jí slavnostně vítaly a přijaly, ba neváhaly probdít u ní celou noc na modlitbách. Jen staříčká před-

stavená kláštera nesměla se zúčastniti; což jí bylo velice líto. I zjevila prý se jí Matka Páně a stěžovala si na poměry Znojenské, že málo má ve hradbách svých ctitelů, ale přeje si, aby úcta její se rozmohla mnohem více. Ký div, Znojmo do té doby katolickým městem nebylo. Žádosti, aby na delší dobu v chrámu jejich ponechána byla soška Fojenská, vyhověno býti nemohlo; za to si daly udělati obrázek dle původní sošky a uctívaly Matku milosrdenství. V neděli pak, dne 9. prosince 1629, s největší slávou církevní bylo přenesení její do jesuitského kostela sv. Michala, kde kazatel nadšeně oslavoval její údivy a zázraky, jimiž se byla proslavila daleko široko. Tak věrně bylo zaznamenáno současnými svědky, kterých svědectví zapisovaly jednotlivé správy duchovní při kostelích jesuitských a zaslány byly dějepisci historie téhož řádu, P. Janu Schmidlovi T. J., do Prahy. Ještě z mnohých jiných kolejí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku by se daly podati zprávy, jak účinným byl kult Panny Marie Fojenské ve XVII a XVIII. věku.

Jistým lidem arci za našich dob takové zprávy vidí se býti anachromismem a nesympatické; než zdravým rozumem pojaté a věřícím duchem vystižené vydávají svědectví, jak Matka Páně se prokazuje býti dobrotivou ku všem, kdo se k ní utíkají. A podobné svědectví hlásají se Sv. Hostýna do světa všudeka ta vyslyšení, která každý měsíc zaznamenávají »Hlasy Svatohostýnské« nepodávající sice vypsaná jména ctitelů mariánských, jimž pomohla a jichž důvěru odměnila, avšak dopisy jejich s úplným podpisem se ukládají na svědectví, až jednou jich bude potřebí k církevnímu soudu, o který se v brzce jednati bude.

Zdrávas Královno!

Rud. Stupavský.

I.

Když zadýchaly květy libou vůni
a lilijí se zastkvěl zlatý pol —
již tehdy v ráji, štěstí na výsluní
se každý kvítek tichým blahem chvěl
a každý ptáček hlásal písní svou,
že Ty jsi krásnou světa Královnou!

Tys království mu zase žezlo dala
tam u jeslíček chudých v Betlémě,
když země největší dar z ruk Tvých vzala
a s nebem spojila se tajemně,
kdy andělů Tě zdravil plesný chór
a za Královnou přijal lidstva sbor!

A člověk závistí, když ztratil štěstí
a duši jeho tížil hříchu klam,
když jako psanec bloudil na rozcestí
a v moři bídy tonul sám a sám —
již tehdy k Tobě upíral svůj zrak
a v Tobě zřel své spasné kotvy znak!

A co jsi z rukou Božích kdysi vzala,
to v zanícení bolném vracíš zas,
když Kalvarská Tě uvítala skála
a slunce udusilo světla jas,
by velkou bolest nevidělo Tvou,
když Královnou se stala's bolestnou!

Zda zem i nebe nekonečným plesem,
Tě nemá zdravit svojí Královnou,
zda v celém žití posledním i hlesem
ret každý nemá hlásat slávu Tvou,
Ty Královno a Matko lidí všech,
chraň v štěstí nás i ve všech žalostech!

II.

Královno spanilá
nebeském na trůnu,
sluncem jsi oděna,
ze hvězd máš korunu.

Dvanáct hvězd zářivých
září Ti na hlavě,
nohy Tvé tonou pak
v měsíční záplavě.

Andělé bělostní
sluhové Tvoji jsou
padají na tváře
před Tvoji velebou.

Chór panen nevinných
zpívá Ti chvalozpěv
a svatí plesají,
když patří na Tvůj zjev.

A dole na zemi
v štěstí a bolestech,
dítěk Tvých nesčetných
zaznívá zbožný vzdech:

Královno přesvatá,
mocná a přechistá,
za nás se přimlouvej,
oroduj u Krista!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XVIII.

»Jako palma v Kades jsem vyvýšena.« Slova tato čítají se z nařízení církve sv. v epištole při mši sv. a před kázáním každý rok na svátek Nanebevzetí bl. Marie Panny. Vzata jsou z Písma sv. Starého Zákona, z knihy Sirachovy v kapitole 24. ve verši 18. a vztahují se přímo na neskončenou Moudrost božskou. Dávají takto našemu krátkému rozumu lidskému na uvážení nevystižitelnou dokonalost Moudrosti božské.

Země Palestinská, kterouž Bůh národu židovskému za vlast udělil, byla původně velice bohatá, úrodná a také krásná, oplývající mezi jiným i překrásnými druhy stromů a rostlinství vůbec. Této okolnosti používá se často v knize Sirachově a v knize Moudrosti k tomu účelu, aby člověk rozumný nevystižitelnou moc, krásu a bohatství neskončené Moudrosti božské snáze a lépe poznati a jí pokorněji se klaněti mohl. Vnuknutím tudíž Ducha sv. upozorňují nás skladatelé dotčených dvou knih posvátných mimo jiné věci i na některé výtečné přirozené vlastnosti, kterými jednotlivé stromy značně vynikají, dokládajíce, že Moudrost božská všechny tyto výtečnosti, jež rozum lidský vším právem obdivuje, svou hlubokostí a vysostí, svou rozsáhlostí a krásou daleko ano nekonečně daleko převyšuje.

Nuže stromy palmové v okolí města Kades staly se výtečnými svými vlastnostmi tak proslulými, že daleko široko po světě známy byly a že je židé za chloubu vlasti své pokládali. A právě proto, že chloubou zemi Palestinské byly, odvolává se Sirach na ně, aby takřka názorně učil, že Moudrost božská i všechny takové obdivuhodné výtečnosti nekonečně převyšuje.

Než naše sv. katolická církev v potahuje svrchu uvedená slova z knihy Sirachovy: »jako palma v Kades jsem vyvýšena« nejen na Moudrost božskou čili Syna Božího, jenž božská Moudrost slove, nýbrž obrací je mimo to i na nejbl. Marii Pannu a proto jich od nepamětných časů stále na svátek Nanebevzetí jejího užívá.

Nedomnívej se však nikdo, že by tím na roveň stavěti chtěla církev katolická Marii Pannu se Synem Božím. Věříme a vyznáváme ovšem, že troj-

jediný Bůh sobě rovného nemá a mlti nemůže a že i Maria Panna pouhým tvorem Božím jest a na věky jím býti nepřestane; avšak církev katolická věřila také vždy, že bl. Marie Panna jest nejslavnějším a nejvznešenějším mezi všemi ostatními tvory Božími, že nevyslovitelnými výtečnostmi, kterýmiž ji Bůh obdařiti ráčil, i nade všechny kůry andělské daleko vyniká, že tedy jest nejprzednějším tvorem Božím a královnou všech andělů a svatých.

A právě proto stala se vlastní Matkou vtěleného Syna Božího a že se jí stala, proto na ni také církev sv. svrchu uvedená slova Písma sv. obrací, aby nám pomocí těch slov aspoň poněkud na srozuměnou dala, jak velikých a obdivuhodných výtečností Matka Páně do sebe má. To právě jest účel rozhovoru našeho.

Stromy mají svou královnu v palmě. Pohledme zároveň na její pěknou a zároveň mohutnou postavu a nebudeme se diviti tomu. Ano palmy pro svůj na mnoze ztepilý vzrůst, jakož i pro mnohonásobný užitek zvou se královnou rostlinstva, kněžnami mezi stromy. Ať si stojí palma o sobě vypínajíc se k nebi, ať si mezi stromovím se nalézá, všady vyniká jako nejsličnější, nejkrásnější, nejzdobnější tak, že jí to před vším rostlinstvem pěkně sluší a velebně se nese.

Kmen její jest štíhlý a válcovitý, někdy u spodiny jen stloustlý nebo tenký rákosovitý, za to až na 150 metrů dlouhý. Zpravidla bývá kmen opatřen větvemi jen podzemními nebo přízemními, jimiž se také palmy rozmnožují. Listy její objemné až na 6 metrů dlouhé, tak zvané vějíře, tvoří na temenu mohutnou korunu všem obdivuhodnou. Květy, ač velmi drobné, za to neobyčejně četné, skládají štíhlé, v laty sestavené klasy, které daleko široko vůni svou rozlévají.

Daří se palmám ovšem výhradně v krajinách tropických, zvláště v písčích a na břehu mořském. Pomysleme sobě takové nehetyné palmy na nejvyšších horách jako na př. Himalajských, kde u výši 3000 metrů nad mořem (což jest čtyřikrát vyšší než náš sv. Hostýn) se palma ještě daří.

Mají pak palmy zvláštní užitečnost tak, že tuzemcům skýtají neobyčejného a rozmanitého užitku jednak kmeny, jednak listy, jednak ovocem čili plody, jednak různými šťávami, tak že spíše spočísti lze, čím palma lidem není, nežli čím bývá. Na jeho přibyték dává mu všeho, čeho k tomu potřebí, podobně na oděv, ba i na pokrm a nápoj. Je-li nemocen, podává mu léku, je-li znaven, posily, je-li hladový, pokrmu, je-li žízniv, občerstvuje nápojem. Co nám obilí a keř vinný skýtá, čím nám bavlna, len a konopě, čím nám dřevo a j., tím vším je palma Indianu, který ve stínu jejím si odpočívá a z palmy vše bere, čeho mu potřebí.

Ano stává se až podnes v některých krajinách, kde palma roste, že mnohdy nejen jeden jediný člověk, ale celá jeho rodina takřka výhradně se stromů palmových celou svou výživu a své zaopatření má. Když pak v tamních krajinách válka vypukne, působí vojsko nepřátelské převelikou škodu právě tím, když tam palmy vyseká; nebo škoda taková nedá se než po dlouhých letech nahraditi, až zase nové palmy narostou a ovoce přinesou.

V Asii a Africe činí ohromné spousty písku pouště písčné, takže ani travičky nenajde poutník, tím méně stromu neb keře, kde není ani ptáčka, jenž by obveselil cestovného, on se ubírá cestou přebídnou ve slunečním vedru; tu bývá palma předmetem touhy znavenému, jenž práhne po nějaké oaze jako po ostrovu plavec na moři. A takovou oazou, místem oddechu, bývá mu palma, v jejíž stínu usedá, aby se zotavil, občerstvil, posilnil, života opět nabyl.

A z jaké příčiny se právě připomíná palma v Kadesu? V Palestině rostla palma za starých dob až do časů Krista Pána na četných místech u ve-

liké hojnosti, zejména pak rostly překrásné palmové stromy v okolí města Kades. Již za časů Mojžíšových, když Židé na poušti přiblížili se k jižním hranicím zaslíbené země a přitáhli až k samému městu chananejskému Kades čili Kadesbarne, byly zde palmy neobyčejné krásy, mohutné, vysoké. Zde vyslal Mojžíš zvláštní vyzvědače k obhlédání země Židům zaslíbené, mezi nimiž byli Josue a Kaleb. Tyto překrásné palmy učinily na Židy tak hluboký dojem, že krása jejich napotom v mluvě židovské se stala pořekadlem.

Učení a ve starožitnostech sběhlí vykladatelé Písem sv. praví, že mezi těmito palmami v okolí Kádesu byla jmenovitě jedna, která svou obdivuhodnou krásou nade všechny ostatní vynikala (Cornel a Lapide in Eccli 24 17.) A proto za to mají, že také Sirach 24. 18. zejména na tuto překvapenou palmu naráží když božskou Moudrost uvádí, ona o sobě praví: »Jako palma v Kades jsem vyvýšená« vysokostí, krásou a velebností. A v Písni Šalomounově (7. 7.), kdež se krása církve sv. Kristem Pánem založené pod obrazem choti jemu zasnoubené rozličnými příklady znázorňuje, uvádí se též palma jakožto vzor překrásné postavy slovy: »Jak jsi ty krásná, a jak ušlechtilá, nejmilejší, v rozkoši. Postava tvá podobná jest palmě«.

Kdo tudíž ve člancích sv. víry uvědomělý jest, může snadno z popisu palmy porozuměti, proč svatá katolická církev nejbl. Marii Pannu palmou porovnává, proč právě na svátek Nanebevzetí Marie Panny palmu na paměť nám uvádí. Znamenat palma krásu, trvanlivost, pokoj, vítězství.

Než Matka Boží se proto církví sv. porovnává palmou, aby nás větší upamatovala hlavně, že Matka vtěleného Syna Božího jest nejkrásnějším tvorem Božím, který sobě ani na nebi ani na zemi rovného nemá a nikdy mítí nebude. Tak věřila a věří církev katolická, tak věříme i my, katoličtí Čechové, čehož patrný důkaz jest, že lid náš český v nejoblíbenější mu písni Mariánské »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« neustále a s nadšením o Matce Boží prozpěvuje: »Ty jsi okrasa celého nebe, Tobě se kofí celá říše; Ty jsi po Bohu ta nejprvnější, Tobě čest a chválu nejřednější andělé a svatí vzdávají, královnou Tebe nazývají«.

Církev sv. chce nám tudíž tyto asi pravdy o Rodičce Boží na paměť znovu uvést:

Jako palma svou neobyčejnou krásou vyniká nad všechny i sebe krásnější stromy na světě: podobně vyniká bl. Maria Panna svou neobyčejnou krásou nade všechny tvory, které se buď na zemi buď na nebi nacházejí. Maria, Matka Boží, jest mimo jiné nesčetné výtečnosti i co do krásy po Bohu ta nejřednější!

Jako palma vším právem slove a skutečně jest královnou všeho na celé zemi nejrozmanitějšího stromoví: tak slove a skutečně jest bl. Maria Panna královnou všech rozumných tvorů Božích; neboť je všechny bez výminky, byť i nevím jaké krásy měli, daleko převyšuje. Maria, Matka Boží, jest královnou vši stvořené krásy na nebi i na zemi stávající!

»Jako palma v Kades jsem vyvýšená« znamená tu zvláštní okolnost, že si můžeme nevýslovnou krásu Matky Boží alespoň poněkud znázorniti. Jako totiž palmy v Palestině rostoucí vůbec nade všechno stromoví vynikaly, tak zase mezi velikým množstvím překrásných palm zvláštní svou čarovnou krásou nad ostatní jedna jediná palma se vznášela, která u města Kades vyrostla, a která pro svůj zvlášť velebný zjev celým národem židovským obdivována byla, že jako vzor a příklad vznešené a velebné krásy po všechny věky v mysli a v paměti jim utkvěla.

Nuže, to nám tedy církev sv. chce dotčenými slovy Písem svatých na

paměť uvést: Jako palma u Kadesu nade všechny sebe krásnější palmy v celé Palestině vynikala a žádná jí svou krásou nedostihla: podobně tak i bl. Maria vyniká a jest vyvýšená ve slávě nebeské nad nesčetné zástupy andělů a svatých Božích, kteří by i obdivuhodnou krásou se vznešeně skvěli, přece převelebnou a nevýslovnou krásu Matky Boží Marie Panny po všechny věky nedosáhnou. Jestli Maria, Matka Boží, po Bohu ta nej přednější!

Proto zpívá s nadšením lid náš český po všech vlastech československých na výroční svátky Mariánské, zejména, když do proslulých svatyní poutnických zavítá, »Tisíckrát pozdravujeme Tebe, o Matičko Krista Ježíše! Ty jsi okrasou celého nebe, Tobě se klaní celá říše!« a velebí nejsvětější Rodičku Boží vyznávaje veřejně a rozhodně, že bl. Marii Pannu dle učení víry sv. katolické církve za nejkrásnější tvor Boží pokládá.

A co my, jimž svět hotovou jest pouští? Zdaž se neutečeme do stínu přeúrodné a nejkrásnější palmy, abychom na duši hladem a žízní a vedrem náruživostí nezahynuli?

Zeptejme se každý srdce svého: čím jsi na poušti tohoto světa? Palmou nebo pustinou? Jestliže pohrdáš vším, co svaté, spasitelné v církvi katolické se ti nabízí, pak jsi arcí také vypráhlou písčinou a nikoliv palmou. Změříš-li dni a spočteš-li hodiny života svého, a užíš, kolik hodin denně spánku, kolik zábavám, hře a zahálce věnuješ, a ze zbytku života polovice že neviděla chrámu Páně, polovice života nepřijímala sv. svátostí, polovice života neslyšela slovo Boží, polovice života neobcovala mši sv. v neděli a svátek, polovice zbytku života nemyslela ani na modlitbu; pak je život tvůj Sahara, pustinou a nikoliv uzavřenou zahradou, v níž palmy kvetou a ovoce mesou. Avšak zdobí-li tě život křesťanský, tak že na základě svaté víry posvěcuješ sebe a činíš skutky dobré Bohu i lidem, podle postavení svého, pak jsi také palmou. O, zůstaň věrným a setrvej až do konce; i na tebe se vztahovati bude slovo královského proroka (Žalm 91.13), an dí: »Spravedlivý jako palma pokvetec«.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

Kdo jsou tito synové? Toť kněží a lid moravský, toť nový Zorobabel Přijď, lide, na horu hostýnskou a viz dílo jeho: chrám hostýnský vystavěn, pokryt, ozdoben; popať na výborné ozdoby, na důvtipný výmysl, na ochotnou snaživost těch, kteří při obnově tohoto chrámu bedlivou práci vedli. Tuším a doufám, že je a bude sláva domu tohoto poslednějšího daleko větší než-li onoho prvního.

Stojí tedy chrám hostýnský, jak si ho Moravanů žádostivé modlitby vytoužily, výborné skutky vystavily a vyzdobily, královský chrám, světla plný, jasnými obrazy ozdobený, stojí na pevné skále, vrcholem svým nebes se dotýká; stojí tu svatyně v roucho svatební oblečena; jedno dosud chybí: diadem královský, božské pomazání, posvátný oděv Ducha sv. z modliteb zlatých a z drahoukamů činů konsekracních setkaný: pak zaleskne se ti, Moravane. se Sv. Hostýna, tvůj královský chrám korunovaný, tvá svatyně ženichu Ježíši Kristu slavně zasnoubena.

Nuže tedy, kdy 15. srpna staříčkový nástupce sv. Methoděje nelituje námahy na svatý chlum vystoupí a králi tvému, chrámu hostýnskému, slavnému pamětníku tvé víry a statečnosti, diadem slávy na téměř postaví a bedra jeho křížem

mazati bude, pak připutuj i ty zbožně na sv. horu krví tvých předků zrosenou, vesel se a plesej, až srdce radostí poskakuje, neboť viděly oči tvé slávu Hostýna, po níž otcové tvoji 650 let toužili; důvěřuj pevně, že, kdyby tě obklíčovali nepřátelé Tatarů ukrutnější, a neviděls kolem sebe než zříceniny štěstí svého, že zvítězíš, a povstane z rumů blaženost tvá pod praporem sv. Cyrila a Methoděje, pod vítěznou ochranou Moravy, Matičkou Hostýnskou.

45. Konsekrace chrámu Svatohostýnského biskupem brněnským Drem. Františkem S. Bauerem, nynějším kníže-arcibiskupem olomouckým za přítomnosti J. Em. kardinála Bedřicha lantkrabetě Fürstenberka, arcib. olom., 15. srpna 1891.

Vedle Velehradu je Sv. Hostýn nám Moravanům a i Čechoslovanům vůbec místem nejdůležitějším a nejoblíbenějším. Ký div, že mysl všech radostí unese-na, když rozlétla se Moravěnkou radostná zvěst: »Na Nanebevzetí Marie Panny chrám se světl na Sv. Hostýně na 650 letou památku dobytého vítězství křesťanů nad Tatarý.«

Ruch, jaký býval o pouti r. 1881 konané na památku pouti římské na poděkování za encykliku papežskou všem ctitelům Cyrillomethodějským přepamátanou »Grande munus«, takový i nyní všemi kraji blízkými i vzdálenými zavládnul. Ruchu tomu nasvědčuje obava drah záhy projevená, že při ohromném návalu poutníků se všech stran jim nebude ani možno, poutníky dopravit do Bystřice p. H.

Rychle přikvačila slavnost svěcení chrámu Páně na Sv. Hostýně, nastali dnové sváteční.

Dne 13. srpna odebral se J. Em. nejdp. kardinál olomoucký Bedřich doprovázen jsa svými ceremoniáři monsgrem Teplíčkem a monsgrem drem Kubíčkem z Kroměříže na Sv. Hostýn. U vysokém státi nešťtíl se nepohody a přinesl opravdu obět velikou a vzácnou. Ačkoli si přál ve vši tichosti dorazit na Sv. Hostýn, přece všudy radostně vítán, což důkazem, jaký význam cestě této pokládán.

V Hulíně uvítán od duchovenstva, obecního výboru a deputací různých v kroji hanáckém; v Holešově od duchovenstva, obecního zastupitelstva, politických a soudních úřadů, od spolků katol. tovaryšů, veteránů, pěveckého spolku »Podhoran«, řemeslnické besedy a nesčetných zástupů lidstva; ve Hlíně od p. barona Arnošta Loudona, majitele panství v Bystřici p. H.

Když zastavil se vlak na nádraží bystřickém a nejdp. kardinál s vozu sestupoval, propuklo množství vítajících v nadšené volání »slává«.

(Pokračování.)

»Opuštěný«.

(Pokračování.)

Napsal V. Jefábek.

Byla to pěkná osada Klamenice: rozkládala se v rozkošné krajině hned u vchodu do malebného údolí hravého potůčku, dílem na mírném svahu, dílem na rovině. Farní kostelíček svatému Josefu zasvěcený, fara proti němu s jedné a knížecí zámek s druhé strany, více statků kolem rozestavených, nehledě k menším chaloupkám a baráčkům, spolu s rozsáhlým panským dvorem na svahu se rozkládajícím splývaly v jeden malebný celek, kolem do kola vroubený a prostoupený bujnou zelení krásných zahrad. Dvůr a rozsáhlé sousední polnosti spolu s lesy náležely jedné a téže osobě totiž zdejší kněžně, jež tu již po několik let, co byla vdovou, sídlila.

Byla to paní let asi prostředních, vysoké a štíhlé postavy, stále černým šatem oděná; ačkoliv stále byla zádušná, časem i mrzutá, přece lid k ní lnul dětinou láskou a to právě pro její dobré srdce. „Tu paní jistě něco trápí“ říkali a asi se nemýlili.

Kněžna jako by vycítila přichylnost zdejšího lidu k jejímu rodu, ráda zdržovala se na tomto místě, ačkoliv i jinde mohla klidně trávit běh svého života. Vždyť měla mezi dvaceti svými panstvími též i jiná místa, jež krásným svým položením daleko Klamenici předčila; leč jí právě zde se zalíbilo nejvíce, a to právě pro zdejší přichylné a upřímné obyvatelstvo. Zvláště od té doby, co svému muži oči zatlačila a poslední polibek na zsinalé rty vtiskla, zdržovala se tu nenáště. Vždyť zdejší kostelíček skrýval drahé ostatky jejího vroucně milovaného manžela, vždyť tu odpočíval vedle něho jediný její syn.

Hojné vrásky, jež rozbrázdily předčasně její jemný obličej, až dosti výmluvně hlásaly, že asi mnoho starostí a bolu doteklo se citlivého srdce jejího. A vřn! Nejen že v mladém věku ovdověla, nýbrž i jediného syna, jak jsme již se zmínili, zrádná smrt lonského roku jí urvala; říkávalo se, že prý se z neznámých příčin zastřelil. Nevím, mnoho-li bylo na tom pravdy, ale tolik jest jisto, že kněžna úplně osaměla; jen ještě jediná dcera Eliška, nyní asi patnáctiletá, jí zbývala, již snažila se nyní věnovati veškeru péči svou, ba i život. — Odtud snadno můžeme si vysvětliti, že kněžna, byť i své poddané milovala a k nim byla laskava, přece se osobnímu styku s nimi vyhýbala.

Jediný, s kým stýkala se častěji, byl její lesník Srnka, jenž, jak jsme již řekli, bydlel v myslivně na pokraji hlubokých lesů knížecích. Zde málo kdy opomenula vznešená paní se zastaviti, kdykoliv zajela procházkou do těchto lesů; vždyť byl starý lesník jeden z nejvěrnějších služebníků jejích a z bývalých neupřímnějších přátel nebožtíka muže a jeho syna Jak ráda si s ním pohovořila o těchto ubohých a o různých záležitostech rodinných, jež jedině jemu vždy svěřovala a k němu v opuštěnosti své o radu se uchylovati mohla!

* * *

Bylo parné letní odpoledne, když sličná dcera kněžnina procházela se dle svého obyčeje bez všelikého průvodu stinnou lesní cestou. Její spanilý obličej, černé oči a husté kadeře dolů splývající na blankyt šatu jejího drahocenným pásem přepásaného, okouzly zraky každého. Zlatý řetízek s dukátem na křišťálovém hrdle jejím, nádherná jehlice ve zlatých kadeřích a těžký zlatý náramek na jemné ruce dodával celému zjevu tomuto jakési vznešenosti a stkvělosti. Kdo viděl lehou postavu tuto, která štíhlou nožkou svojí lehce nese se po travinách a mechu lesním snadno mohl se domnívati, že nějaká lesní víla vynořila se před zraky jeho.

Již dosti byla vzdálena svého domova, ba i od Srnkovy myslivny, když tak náhle v dále vystoupila z lesa nějaká osoba, jež rychle se k ní přibližovala; jelikož vzevšení cizince nebylo nikterak lákavé, není divu, že slabá bezbranná dívka uleknuvši se nenadálého příchodu, chtěla se skrýti. Jaké však bylo její zděšení, když dareba dostihnuv jí, počal na ni dorážeti a ji obtěžovati, aby vše, co s sebou měla, mu vydala.

Bezbranné děvče jen jednou mohlo silným hlasem vykřiknouti; více nemohla. Zlosyn povalil ji na zem.

(Pokračování.)

* * *

Vrchní Hospodář.

Bed. Jiříček.

(Pokračování.)

4. Chléb.

Mnohý domýšlivec řekne: „Já! já mám se modliti: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes.“ Vždyť si ho musím trpce vydělati. Zadarmo ani Pán Bůh mi nic nedá.“ Však i ten nejpilnější nemá pravdy, kdyby tak řekl. Jak to?

Kdyby Tvůrce nám napřed chleba neudělal, nikde i nejpilnější práci se ho nedoděláme. Naše tělo, by žilo, potřebuje příjem jistých látek životních. Říkáme jim látky organické. Tyto látky se musí v přírodě tvořiti z látek neústrojných čili ze zemin za jistých pochodů a zařízení přírodních. Tyto látky původně se tvoří na listech. Listy rostlinné jsou drobní nádeníci, kteří při světle a teple jako druzí nádeníci vydobývají pro život všech živých tvorů chléb. To vše se děje za jistých přírodních okolností, pod vládou jistých zákonů a způsobem světa, o němž Vykupitel řekl: »Otec můj až posud dělá i já dělám.«

Proto musíme se vděkem zvolati: »Dobrořečte Pánu všecky stromy a byliny«, jak to žalm 148. dí.

Bůh nám vydělává chléb původní a my ho jen blíže vydobýváme, podobně jako nadělal a nauschovával paliva v zemi ve tvaru uhlí a lidé ho jen dolují. Vševedoucí Tvůrce předvídal, že člověk se stromy bude špatně hospodařiti, proto předem ukládal do záložny palivo.

Potkali se dva rolníci na poli, pan Skromný a pan Nadutý. Skromný dí: »Pane Nadutý!, máte krásnou řepu«. Pan Nadutý odpoví: »Však aby nebyla!, třikráté má pohnojeno. Jsem dal do země chlěvský hnůj, umělé hnojivo, a v loni jsem jí ustlal hnojivem zeleným«.

Tačí jsme všichni. Vidouce zdárný výsledek svých prací, jen sobě přikládáme toho zásluhu. A na Toho, bez něhož ani nejmenší lísteček na bylině nevypučí, nevzpomene. Zle by bylo i s nejrozumnějším a nejpilnějším hospodářem, kdyby Bůh nebyl v přírodě zařídil jisté děje a pochody, které podmiňují vzrůst a zdar plodin.

Vezměme v úvahu hnojivo.

Bůh půdu obsypává hnojivem vzácným, které vyrábí za elektrického pohonu v rozměrech nekonečných. Když se blýská a hrom burácí, tenkrát pracuje nebeská kuchyň a vyrábí umělé, čisté, nesmíšené, nezkalené hnojivo, jemuž se říká amoniak neboli čpavek. Čpavek vyrobený a v ovzduší se nalézající dešť splachuje a s sebou rovnoměrně snese do půdy. Lid to cítí. Říká: »To poskočilo, povyroستlo všecko po té bouřce.« Ale dobře to nevystihují lidé, myslíce, že se to děje tím, že se země otřásá. Nyní se vyzkoumalo, že dodávkou čpavku, z něhož se tvoří v rostlinstvu bílkoviny, bylinstvo rychle roste.

A to vše řídí Bůh. Zvolati musíme s písmem sv.: »Dobrořečte Hospodinu blesky, hromy i mraky!«

Víme, že každá půda není stejně úrodná. My si myslíme, že ta půda sama sebou má v sobě sílu, by vydávala plodiny. Věda vždy hlouběji pronikající tajemství přírodní vyzkoumala, že úrodnost půdy také závisí od přepracování.

Jako dobrota a mnohost mléka závisí od přežvykování přežvykavců, tak i úrodnost od přepracování. Proto hospodář se snaží často a mnoho ornici přeorávati a louky převlačovati.

Avšak zle by bylo, kdyby Bůh neměl v přírodě miliony, biliony a triliony drobných oráčů, kteří ustavičně v zemi vrtají a půdu zúrodnují. Jsou to především hlísty v půdách vlhkých a svižinky v půdách písčiny. Hlísty hlinu v sebe hltajíce a zase vydávající, dodávají jí úrodnost. Neměli bychom travin na lukách a v zabradách, kdyby hlísty pod travou nedělaly stravu vydatnou, která se kořínky dodává do rostlin.

Důmysl a úsilí národohospodářů a zemědělských rad nese se k tomu, by se půda úrodnější stala odvodňováním. A jeden národohospodář hlásal, že kladením trubek se půda sice odváděním vody skutečně stává plodonosnější, avšak ještě více než odvodem vody, se stává úrodnější tím, že jsouc provrtána a průduchy opatřena se provětrává a tím více úrodnější stává.

O to provrtávání a provětrávání půdy je postaráno od jakživa. Zle by

bylo, kdyby teprve nyní inženýři a zemědělské radové byli na to kápli. Co to božích drobných dělníků, kteří ten úkol konají věrně a beze stávek. Jsou to krtkové, střevlíci, hlísty, myši, krtkonožky atd. Ovšem někteří z nich jako myši, hlemejšdi žádají z té půdy velkou záplatu, takže nezbude někdy majiteli lidskému nic. Avšak býti to musí, by půda nepozbyla úrodnosti.

Samo orání a kladení troubek nestačí.

Jen něco málo doposud se vyzkoumalo z tajů přírodních, a to, co se vyzkoumalo, odhaduje nezkonalou moudrost a pečlivost Vrchního Hospodáře.
(Pokračování)

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Tak se tu hodovalo pod stíným smrkem a nejvíce Prokopovi chutnalo. Jednou kousal do chleba a podruhé do buchty. Z této i mnohá pecka se ztratila v jeho zdravém žaludku.

Zatím si ženy vypravovaly o domácnosti, denních starostech a trampotách.

„Maminko, já bych pila“, pronesla Pavlina, „dojdu si pro vodu“.

Ale tu se hned Prokop vzbopil. Spoknuv poslední sousto řekl: „Máte-li nějakou nádobu, doskočím ku prameni a vody donesu“.

Spáčilová vyndala menší džbánek. Měla v něm z domova mléko pro dceru, teď byl prázdný.

Zatím co Prokop pospíchal pro vodu, matka řekla:

„Otec ho chce vzít do dolů, s neděle nastoupí. Nebezpečná to práce. Proto jsem ho vzala na Hostýn, abychom tu poprosili za ochranu. Otec nás sem poslal. Také prý ho rodiče jeho obětovali, než se stal horníkem a nic se mu podnes nepřihodilo, ač viděl kolem sebe lidi padati pod vrstvami země. Tak jsme se dnes vypravili a nelitujeme toho“.

„Měla bych velikou starost o muže nebo syna, kdyby denně hluboko do dolů se spouštěli“, poznamenala sousedka.

„Však strach máme, ale spoléháme na Boha. V naší rodině hornictví je tak obvyklé. Také můj otec doloval. Někdo to dělati musí a horníkům to ani tak nepřijde. Řemeslo jako řemeslo. Všude člověk může přijíti k úrazu“.

„Pravda, pravda“, přisvědčovala chalupnice, „my pracujeme na poli, stále na povrchu, většinou v Boží přírodě a mnohdy také se něco stane. O žních u nás spadl dělník s vozu a dosti těžce se pochroumal. Tak vám nastane nová starost.“

„Hoch jinak nedá, mohl se učit kovářem, také by k tomu měl sílu, ale vyvolil si hornictví. Ještě to, že se vyučí pod dozorem otcovým“.

Ženy si povídaly nepozorujíce, že Prokop dlouho nejde a že Pavlina přiklonila hlavu ke kmenu a usnula. Byla unavena, denní teplo, dojmy a množství lidí na ni tolik účinkovalo. Oči se jí zavřely, klidně spala.

Po hodné chvíli se přihnal Prokop. „To vám je tlačénice u prameni, nemohl jsem se tam ani dostat. I nádoby se tam rozbily. Ale přece jsem nachytil vody. Sám jsem se už napil“.

Ženy se napily, podávaly Pavlině, ta však spala. Chtěly jí vodu nechat, ale Prokop hlásil, že ještě doskočí, potom že nebude takový nával.

„Ty prý chceš býti horníkem?“ oslovila Spáčilová rozrostlého chlapce.

„Ano“, odpověděl, „tatínek jim jest i děd byl přes čtyřicet roků horníkem. Už to máme v krvi.“

Sousedka se zalíbením pohlížela na zdravého hochu, který měl chuť k práci sebe obtížnější a namáhavější.

„Tak, tak“, přikyvovala Spáčilová, „než nastoupíš, vroucně se na Hostýně pomodli. A také musíš býti opatrný, aby se ti nic nepříhodilo“.

Probudila se Pavlina a Prokop podruhé spěchal pro vodu. Teď zde byl dřívě a dívce džbánec podával řka: „Ta je dobrá a studená, to člověk okřeje“.

Pavlina se dlouze napila a také pochvalovala. Hned byla čilejší a na lici se jí ukázal řídký host — slabý růměnec. Vstala urovnala si šat a obrátivši se k matce řekla: „Ještě nepůjdeme?“

„Musíme, musíme“, vece Spáčilová. „Procesí asi vyjde později, ale my si předem kus cesty urazíme. Pavlina bude odpočívati“.

Také Vyměřová povstala a narovnávala si údy.

„Přidám se k vám“, řekla: „Prokop může počkati na procesí, abychom se všichni neodtrhli. Také pomáhá zpívati. Však nás dojdou. Teď něco koupíme na památku a rozloučíme se v kostele. Snad na celý rok a kdyby zatím smrt přišla, na celý život“.

Spáčilová přisvědčila, ale děti na smrt nepomýšlely. Ani churavé Pavlině by se nechtělo ještě opustiti svět.

Všichni se dali do pořádku, smetli se sebe lesní jehličí, podívali se, zda tu něco nezapomněli — a potom se brali k prodavačce, od níž koupili několik obrázků a růženců. Dary pečlivě zabalili a šli ještě do chrámu. Teď tu bylo volno. Vzdálenější poutníci opustili Hostýn, jiní jedli, kupovali a pouze ti nejhorlivější se modlili v kostele.

(Pokračování.)

Valná hromada Matice Svatohostýnské.

Aniž bychom bývali ohlásili ve »Hlasech Svatohostýnských« schůzi valné hromady Matice Svatohostýnské, přinášíme o ní v nynějším čísle zprávu. Než nestalo se to vinou naší, že schůze nebyla oznámena. Učiniti oznámení ve »Hlasech Svatohostýnských« nebylo již možno, poněvadž se dotčené číslo už nacházelo v tisku, kdy výbor Matiční se rozhodl svolati Valnou hromadu.

Valná hromada tentokráte se konala odchýlně od ostatních let po svátku Nanebevzetí Marie Panny dne 16. srpna. Súčastnil se jí poprvé (po † nejdp. biskupovi Weinlichovi), nově zvolený starosta ndp. biskup dr. Karel Wisnar. Přijel už 14. srpna a měl na svátek Panny Marie pontifikální mši sv. a kázání. Krásným obsahem, výmluvností řečnickou a zvučným hlasem vysvětloval tajemství svátku. Posluchači hlava na hlavu poslouchali s utajeným dechem vývodům ndp. řečníka.

Večer o 7. hodině započala jako obyčejně Valná hromada průvodem a požehnáním. Členové shromáždili se u Sarkandrovky. Ndp. biskup s assistencí a strážci Svatohostýnskými vyšli jim vstříc a na to za zpěvu a hlaholu zvonů Svatohostýnských šlo se do kostela s praporem Jerusalemským v čele. Ve velechrámu uvítal přítomné členy Matice vřelými slovy superior strážců Svatohostýnských P. Ant. Rejzek. Vylíčil krátce rok 1809, kdy byla spousta na sv. Hostýně, na to rok 1849; události r. 1869, v kterém roce zemřel v Pánu farář bystřický, nadšený strážce, r. 1889 až r. 1895 založení Matice Svatohostýnské. Vzpomínka všech dobrodinců v Pánu zesnulých i živých. Facta loquuntur. Chceme zbudovati Matičce naší Královně nebe i země důstojný trůn na Sv. Hostýně. Poukázal tudíž na dosavadní nadšenou u obětivou působnost členů a vybízel k další činnosti. Na to uděleno přítomným nejdůstp. biskupem sv. požehnání.

Druhého dne ráno t. j. 16. srpna sloužena pontifikální mše sv. za zemřelé členy Matice Svatohostýnské a po ní byl kondukt.

O 8. hodině započata Vlastní valná hromada. Účastníků bylo hojně jako bývalo jindy. Schůzi zahájil ndp. starosta křesťanským pozdravem a krátkou případnou řečí. Pravit, jak jednou jistá malá dobře vychovaná komteska pomodlivší se »Otče náš a Zdrávas« pravila ku své mamince: »Vid' maminko, že P. Maria je dobrá.« A tak smýšlejí všichni ctitelé marianští i členové Matice Svatohostýnské, kteří přes nával práce sem přišli a z lásky k Matce Boží oběti přinášeli a přinášejí, aby stánek její zvelebili. Nejsou boháči, ale není třeba. Když biskup Rudigier chtěl vystavěti velkolepý dom, zrazovali mu to, poněvadž prý může spoléhati pouze na chudý lid. On však spoléhal a dom je skoro vybudován. Tak je to také tu na Sv. Hostýně. Bůh pak přijímá dárky tyto jako Kristus Pán přijal onen dárek chudé vdovy.

Po úvodní řeči byl zvolen za zapisovatele vldp. Fabian Gregárek. Na to čten protokol poslední valné hromady.

Jakmile byl protokol ukončen, podal kapitulní děkan dr. Schneider pokladniční zprávu. Nejprve uvedl známý projev ze života sv. Filipa Benitia, jenž 5 měsíců stár vida OO. Sevowity zvolal: »Ejhle, služebníci Mariini!« Podobně, dodal, může se říci o členech Matice Svatohostýnské, jak o výboru tak o členech jejich. Ze tomu tak, dokazuje zpráva pokladniční. Dle posledního účtování

tvořily dluhy K 52,362.70

příjem » 12,294.39

Zbývá dluhů » 40,068.31

A dodává: Matice trvá 14 let. Než láskou se dá mnoho učiniti. I Jakub sloužil za sličnou Rachel 14 let. »O Marii Panně se čte: Tys všecka krásná přítelkyně má«. Už se mnoho sice pro ni na Sv. Hostýně učinilo: než Maria Panna zasluhuje toho, abychom dále k vůli ní přinášeli oběti.

Když byl kapitulní děkan svou zprávu dokončil, potvrdil holešovský pan děkan jako revisor správnost účtů.

V jednatelské zprávě praví vys. důstp. probošt dr. Štojan, že přicházejí různí darebové na Sv. Hostýn, tropí neplechý a pak to svalují na poutníky. Jinak rok uplynul klidně. Na Sv. Hostýně zdárně působili: superior P. Rejzek, P. Malý, P. Dvořák, P. Vídenský. V zimě konali missie, než někdo zůstal vždy na sv. hoře. »Hlasy Svatohostýnskými« rozšiřují strážcové Sv. Hostýna slávu Rodičky Boží.

Jedná se o korunovaci. Aby však mohla býti provedena, třeba církevním soudem zjistiti vyslyšení; proto buďtež zprávy zaslány na Sv. Hostýn avšak s podpisem celým, jinak jich nedbáno. Pokladník Matice Svatohost. byl povýšen a stal se kapitulním děkanem. K tomu se mu blahopřeje.

Sv. Hostýn je už nyní úplně uvolněn a svéprávný. Též vodní kaple, díky J Exc. ndp. arcibiskupovi a vldp. faráři bystřickému, je na vždy nerozlučně spojena s kostelem.

Vyznamenán byl minulého roku také pan hospodář Harna, jenž se stal císařským radou. Ze členů zemřelo 1567, mezi nimi velký horlitel a dobrodinec Matice pan Cyrill Humplík a J. Exc., čestná členka Matice, bar. Laudonová. Jména zemřelých uveřejňují se poněkud ve Hlasech Svatohostýnských. Jednateli pomáhají kostelník Fr. Oškera T. J., Bedřich Štojan a Marie Hřívová, začez jim buďtež vysloveny díky. Totéž dlužno říci o kroměřížské poště.

Na to hospodář rozhovořil se o zvelebování a okrašlování Šv. Hostýna. Především byly pořízeny dva obrazy představující J. Vel. císaře a krále na Sv. Hostýně jako památku na r. 1897. Voda u vodní kaple už se netratí. Vody teče ze všech rour dosti. Ovšem stálo to 2000 K. Nejmenovaný dobrodinec z Holešova přispěl větší částkou peněz na obnovu vodní kaple, která se právě

opravila. Před kostelem rumeniště rozkopáno a nasázeno stromoví a křoví. — Křoví dodal bezplatně kníž.-arcib. zahradník p. Pospíšil z Kroměříže. — Jenom kdyby lidé si všimli nápisů a sazeničky nepoškozovali. Na mnohých místech se už po čtvrté dosazují. Les byl letos velice poškozen boufemi. Podle cesty dal pan Hanzlík z Oseku, jak byl loni slíbil, udělati lavičky. Pořídil jich osm v ceně 192 K. Matice Svatoh. však přidala ještě dvě na své útraty.

Na to vzpomněl vys. dp. probošt dr. Stojan svého holdu u císaře a krále v roce jubilejním při parlamentární deputaci, kde mocnáf ho ihned poznal a se ho tázal, zda lid doposud tak horlivě na Sv. Hostýn, kdež se poprvé roku 1897 viděli, putuje jako tehdy? A tu prý mohl p. probošt dáti potěšitelnou zprávu, že ano, vysloviv podiv nad tak dobrou paměť mocnářovou.

Po této zprávě uvědomil ndp. starosta shromážděné, že mu za jeho soustrast zaslanou při úmrtí J. Ex. paní baronky Jindřišky, J. Ex. p. baronem vzdán dík.

Právní zástupce p. dr. Pištěcký dí, že u dětí bývají občas kritické chvíle. Podobně je to u spolku »Matice Svatoh.« Avšak vzniklá loni jakási krise, buď Bohu chvála, už je zažehnána a odstraněna, tak že se může klidně pracovati dále.

Na to vykonána volba revisorů. Zvoleni titíž jako dříve: vys. dp. kan. K. Bilčík a vdp. Jan Híkl, děkan v Holešově. I podány volné návrhy. Nejdůstp. starosta učinil návrh, jenž byl jednohlasně přijat, aby se zaslal sv. Otci a J. V. císaři a králi holdovací telegram. P. superior Rejzek prosil aby se neškrábalo na stěny budov a aby se psaní takové hledělo zameziti. Dána rada nápisem: »Jména hloupých na všech sloupích« a k tomu pohrůžka, že se bude přísně trestati všeliké znečištění. Pan továrník Zbořil z Bystřice přimlouvá se, aby se při kopání dávalo pozor na vykopané památky, by se neztratily anebo nezašantročily. Návrh tento byl přijat s velikým uspokojením a hospodáf Svatoh. jakož i vys. důstp. probošt Stojan mysleli, že by se tu vůbec mělo kopati a založiti museum. Stát prý takové podniky podporuje. Na konec promluvil ndp. starosta několik vtělých a povzbuzujících slov, abychom milovali sv. církev a po udělení požehnání v kostele rozešli se členové, čímž letoší valná hromada ukončena.

Zprávy z posvátného Velehradu.

Gymnasium na Velehradě. Letos bude otevřeno první gymnasium jesuitské s vyučovací řečí českou. Staroslavnému Velehradu dostane se takto nové ozdoby. Gymnasium bude z počátku soukromé, než síly professorské jsou už státně zkoušené. Jako soli potřebí nám ústavu, jenž vychovávati mládež na muže křesťanské v intelligenci má účelem.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. M. M. R. z K. na Moravě měla kostižer na hlavě. Byla operována a doktoři říkali, že není pomoci. I obrátila se k Panně Marii Svatoh. s prosbou o pomoc a byla vyslyšena alespoň tak, že dosti je zdráva. — A. M. z Pí. děkuje Panně Svatohost. za uzdravení. — Plnic svůj slib vzdávám nejvroucnější díky Panně Svatohost. a sv. Josefu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. L. K. z R. — A. V. z Kl. byla postižena zvláštní slabostí, tak že v zimě musela ležet v posteli a v létě se sotva vlekla s místa na místo po kolenou. Mimo to ztratila řeč. Toto trvalo více let. Konečně dala se na Sv. Hostýn dovézt, prosila Marii Panou o pomoc a hle

od té doby vede ji se čím dále tím lépe. Už zase mluví a může alespoň spravovati si svou domácnost. Lékař sám, jenž ji léčil, podivil se tomu. — Fr. H. z Kl. vzdává díky blah. Marii Panně za vyslyšení v důležité prosbě. — Je tomu už hodně dlouho, co se cítím povinna dáti na veřejnost dobrodiní, kterého se dostalo mé milé matince už dávno v hrobě odpočívající od Panny Marie Svatohostýnské. Nemohla jsem se k tomu odhodlati, poněvadž jsem prostá a neučena, ale nyní jsem se k tomu přece odhodlala, chtějíc tím dáti na jevo svou dětinou vděčnost oproti Matce Boží Svatohostýnské, abych alespoň částečně napravila urážky, jichž se jí za nynější doby dostává. Je tomu 20 roků, co má matka měla po 5 měsících velice opuchlou pravou ruku,

tak že nemohla na ni obléci šat, nýbrž ji nosila zamotanou v šátkách. Právě se domaloval Svatohostýnský chrám. Matinka byla by se tam ráda dostala, avšak nebylo možno; v neděli jsem s ní jít nemohla pro množství lidí, aby se při tlačenci někdo její ruky nedotknul, neboť to by byla omdlela a ve všední dny nemohla jsem se od starého churavého otce a jakož i pro práci vzdálit. Než tu pomohl Bůh ve své moudrosti. Měly se na Sv. Hostýně slaviti ve všední den prvotiny, k nimž hodlala jít jedna z mých družek. I prosila sem ji, aby vzala s sebou mou matku. Když jsem to matce oznámila, těšila se na pouť jako dítě. A hle, tohoto dne, kdy měla se vydati na pouť na Sv. Hostýn, procitla časně z rána a jaké bylo její překvapení, když ruka doposud tak opuchlá, byla docela splasklá. Všichni jsme měli z toho radost a já jsem pravila: »Vidíte, Maria Panna chce, abyste se před ní ukázala úplně oblečena. Tak odměnila Matka Boží Vaši důvěru.« R. S. z B. — Bylo to na jednu neděli v červnu, kdy kráčela matka se 13letým chlapcem nesouc s sebou tříletou na oči nemocnou dcerušku na Sv. Hostýn. Slunce pražilo a matce vyvstával pot na čele únavou. — Avšak tato nedbála toho. Vždyť spěchala k té, která je potěšením zarmoucených a důvěra je pohání, že u ní najde, co hledá marně u lidí. Malá dceruška má už bolavé oči dlouhý čas a přes všechno namáhání zhoršilo se to tak, že dva měsíce nic neviděla. Matka přichází ku zázračnému pramenu se vší důvěrou, umývá své dítě a modlí se, aby jí Matka Boží vyprosila zdraví pro dítě. Než zdá se, jakoby Maria Panna modliteb neslyšela. Ale matka doufá pevně v její pomoc, nabírá vody ze zázračného pramene a bere s sebou domů; umývá dítě první a druhý den a ejhle — Matka Páně nedá na sebe dlouho čekati — třetí den dítě vidí, hledí na otce, an je bral do náručí, tak že by je byl málem upustil. — Co se nemohlo drahý čas nalézt u lidí, našlo se u Matky Boží za 3 dny. Tím dítětem pak byla pisatelka těchto řádků R. S. z B. — Je tomu patnácte let, co mi má matinka po dlouhotrvající těžké nemoci zemřela. Byly to pro mne trudné chvíle, neboť můj výdělek při její těžké nemoci byl skrovný a bída bývala denním hostem. Avšak čím více nemoc blížila se ku konci, tím více mne tížilo, kde vzít peníze pohřeb, jenž měl býti jednoduchý, ale slušný se mši sv. Ačkoli jsem se tím svěřila přátelům, nedostalo se mi ani potěšitelného slova. Konečně matka skonala a já si nevěděla rady, kde vzít peníze. Starostí a zármutkem skličena ulehla jsem, abych si odpočinula. Než po krátkém spánku jsem se probudila, poklekla jsem před obraz Panny Marie bolestně a takto sem k ní volala: Milá Panno Maria! Ty vidíš, že jsem svou pozemskou matku ztratila a nemám žádného, kdoby se mnou upřímně

smýšlel. Pros, milá Maria Panno! budiž m matkou a já chci Tobě býti dcerou. Neopouštěj mě. Ty také víš, co mě tíží, že bych ráda splnila, co si matinka řála. Proto buď mi nápomocná a obměkči lidi, ku kterým se s prosbou obrátím.« Ráno jsem šla do chrámu Páně, abych se v tom zármutku posílila. Když jsem po mši sv. vyšla, čekala na mne jistá známá dřívější sousedka a ptá se na matinku, neboť doslechla, že zemřela. I sděluji se jí se svým žalem a dříve než-li jsem se osmělila ji poprositi o pomoc, nabídla se mi, že nějakou částku peněz mi půjčí. Tu přidružila se k nám jiná známá paní a zvěděvši, oč se jedná, taktéž se nabídla, že mi něco půjčí. Za chvíli jsem spatřila třetí a i ta se mne přímo táže, mám-li peníze na pohřeb. Na zápornou odpověď slíbila mi vypomoci zapůjčením 10 zl. na delší dobu. Při této příhodě nemohla jsem se déle zdržeti a se slzami v očích jsem děkovala Marii Panně, jež oněm osobám vnukla to, oč jsem se neosmělila žádati. Nikdy nezapomínám na toto dobrodíní a kdykoli Marii Pannu o něco prosím, říkám: Milá Maria Panno, jak jsi mi tenkrát pomohla, tak mi i dnes pomoc. A nabývám potěchy. R. S. v B. — F. S. ze S. vzdává dík Marii Panně Svatoh., že už dvakrát v jisté záležitosti k ní se utekla a vždy byla vyslyšena.

Dary pro Sv. Hostýn. Kl. Šoustalová ze S. u Kromětíže krásný pláštěk na ciborium. P. Hanzlík z Oseku dostal slibu učiněnému na předposlední valné hromadě »Matice Svatoh.« a dal skutečně zhotoviti lavice podél cesty na Sv. Hostýn v ceně 200 K.

Počasí na Sv. Hostýně. Od jara až doposud přehnalo se 16 bouří přes Sv. Hostýn. V červnu bylo 19 dní deštivých a v červenci 20. V červenci byla největší srážka neboli nejvíce pršelo 2. července. Srážka čítala 19.7 mm. V červnu byla srážka dne 6. června 26.8 mm a 14. června 27.0 mm. K lepšímu porozumění budiž poznamenáno, že se déšť zachycuje do zvláštní sklené nádoby, jež je rýhami rozdělena na milimetry a desetiny milimetrové.

Lístárna redakce.

V. A. z Kl. Jméno nám musíte sdělití celé. Jinak to zůstane nepovšimnuto.

Literatura.

Kniha o myslivosti. Sepsal a vlastním nákladem vydává J. V. Rozmára v Písku, ilustruje V. L. Anderle. Vychází v sešitech za subskripční cenu 10 K. — Střízlivě psanou a zajímavou knihu tuto doporučujeme všem, kdo odborně se věnují myslivectví, avšak i přátelé zvěřiny vůbec pokochají se v ní. Jest bohatý obsah její a mnohému čtenáři nový. Také úprava zasluhuje uznání.

Ludmila Březinová

dříve

Cecillie Hoštálek

obchod poutnickým zbožím a
— umělými květinami. —

Doporučuje obchod svůj všem P. T.
:: poutníkům na sv. Hostýně ::

= ZBYTKY =

1 balík 40—45 m delénů, zefirů, kanafasů,
oxfordů, satínů a keprů dobré, pravé
zboží, zb. tky 3—10 metrů dlouhé, 1 balík

K 15.—, 18.—, 20.—.

Z veleprima

lněného a bavlněného zboží

vystaveného na loňské

pražské jubilejní výstavě,

které bylo prachem nepatrně umazáno
prodá se ještě hluboko pod cenou:

1 kus 23 m veleprima batistové
véby za K 13.—

1 kus 14 m dlouhý, 150 cm široký
ložního lněného plátna . K 16 80

1 tct. = 12 kusů veleprima dvo-
jitých damašk. ručníků
60 X 130 cm K 13.—

Za nehodící se peníze zpět. Zásilky po-
kud zásoba stačí — dobírkou vyřizuje

Ida Sušická,

tkalcovna v NÁCHODĚ, Čechy.

Milovníci ptactva

dávají přednost

Fattingerovu

ptačímu zobu,

který lze obdržeti všude
nejlepší v jakosti co
nejlevněji.

Universální měkký zob pro hmyzožravé,
krmicí směsí pro všechno zrnožravé pta-
ctvo, vaječné pláskoty nejlepší náhrada za
slepíčí vejce), universální akvariové krmivo
pro ryby, mravenčí vajlička, muska (zámoř-
ské mouchy), jepice (bílí červi) atd.

Padělky jsou méněcenné!

Hlavní sklad

Fattingerových zvířecích krmiv

Alois Tesař.

Vídeň, IV/I, Resselgasse č. 5. Cen-
níky zdarma a fr. Překupníkům srážky.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

HOŠPODAŘSKÉ STROJE

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „Rolnické strojírně a škrobárně v Letovicích“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a při tom objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smýšlení. Sociální demokráty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné pracující mlátičky, žentoury, secí stroje »Hračky«, sečkovice. Dále má na skladě žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol. říšský i zemský poslanec dp. J. Holba. Dopište mu, který a jaký stroj chcete, on Vám pošle ceník a udá nejnižší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb zástupci Rol. strojírny a škrobárny, tam raďte od nich objednávat. Podporujte objednávkami křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků, křesť.-soc., přijat. Svůj k svému.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBORIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na práni i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vychovávací ústav v Kocleřově

(Ketzelsdorf) u Svitav přijímá dívky škole odrostlé které si přejí naučiti se němčině, frančtině, hudbě, vyšívání, malbě, šití a přistřihování prádla i šatů, vaření, žehlení atd. Krajina lesnatá, velmi zdravá. Bližší zodpovídá Správa ústavu.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Dopište si o vzorky

M. Jirsové,

majitelky rukodilné tkalcovny -- v **Novém Hrádku (Král. České),** (na pomezí Pruska)

Veškeré práce tiskové

□ zhotovuje rychle, □
□ levně a moderně □

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya
v **Holešově na Moravě.**

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaludečními nemocemi trpící. K doporučení červené ro 98, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, **Rjeka (Flume), Pímoň.**

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílatel. kanafasů, sípek, zefírů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálejší barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek.

Křesťanská firma

Ferdinand Měšťan
v **Bystrém**

u **Nov. Města n. M. (Cechy).**

Vzorky zdarma.

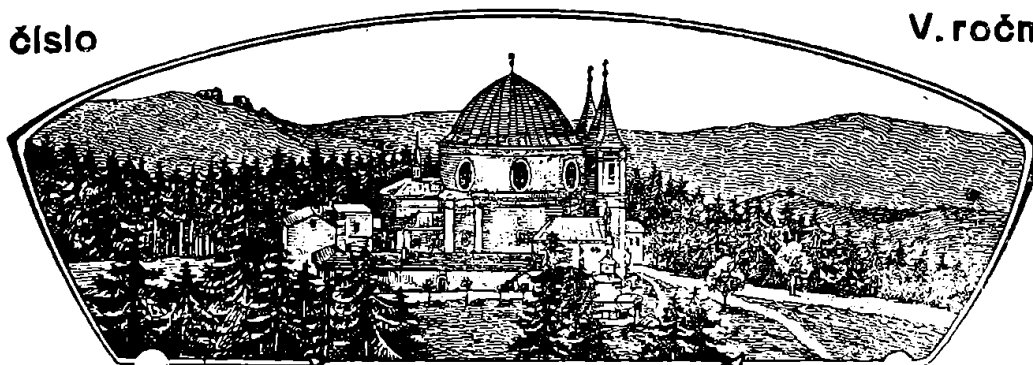
Zásilkou přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

7. číslo

V. ročník

OBSAH: Legendičky o Panně Marii: Modrý zvonek (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Obraz ukřižovaného na Sv. Hostýně. — Vrchní hospodář. — Potěšení zarmoucených. (Báseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Opuštěný. — Z květeny Svatohostýn. Matčina prosba. — Zprávy se Sv. Hostýna. — Z církve a světa. — Literatura — Listárna.

Z církve a ze světa.

Čechy. Život katolický v Čechách přes všechno úsilí pokrokářů, volnomyšlenkářů, Machara, (syna Heliova tak se sám nazývá; snad je bratrem oněch podařených květek židovského velekněze Heli) utěšeně se vzmáhá. Dokázaly to v Hradci Králové dny od 28.—31. srpna, jež patřily rozhodně katolickému lidu. Dr. Klumpar sezval sice pokrokáře a sociální demokraty a konal průvod v počtu 3000 lidí městem. J. S. Machar, jinak antimilitarista, poslal těmto hodně výbojný, Neronovský, antikou gladiatorskou páchnoucí, telegram, než to vše skoro zaniklo v katolickém ruchu, ano ukázalo mohutný zjev katolický v pravém světle. Na 25.000 lidí dostavilo se do Hradce Králové, aby ukázali své katolické přesvědčení. Byl to pátý všeobecný sjezd katolíků českoslovanských. Z hodnostářů církevních byli přítomni: J. Em. kard. Skrbenský, J. Ex. dr. Frant. S. Bauer, olom. arcibiskup, kníže-arcibiskup armenský Theodorovič ze Lvova, biskup budějovický Hůlka a královéhradecký dr. Doubrava. Mimo to byla zastoupena česká šlechta hr. Nosticem, bar. Parishem, Deresnyim a j. a ostatní biskupové čeští, kteří nemohli sjezdu osobně se účastnit, poslali své zástupce. Sjezdu předsedal dr. Hruban. Ujímaje se předsednictví pravil mezi jiným: »Nebojme se už žádných surových pohanění našeho drahého katol. náboženství. Sjezd náš budiž pobídkou všem, aby prohlédli, kam vede náš národ moderní pohanství. Na to rokováno o otázkách rolnických, školských, dělnických, živnostenských atd., též ženská otázka

služek přišla na přetřes. O idee cyrilomethodějské mluvil probošt dr. Stojan. Na konec děkoval vdp. biskup dr. Doubrava, jenž měl o sjezd největší zásluhu, všem účastníkům a udělil jim své vrchnopastýřské požehnání. — Do Prahy prý pošle jistý spolek z Německa, starající se o zachování a utvrzení německva v cizozemsku, několik studentů na vysoké německé školy. Podobní utvrditelé a šířitelé německví budou posláni do Ruska.

Morava. Ve Vyškově konán počátkem měsíce první všeobecný slet katol. tělocvičných jednot »Orlů«. Ač je tomu nedlouho, co byli »Orlové« založeni, přece už velice rychle vzrostli, tak že se sletu mohlo účastnit na půl pátá sta bujarých cvičících členů. Škoda že Sokoli od svého původního směru odbočili a zaběhli do proudů protináboženských, tak že se proti nim tímto způsobem musilo vystoupiti. — U Vel. Meziříčí konány manevry, jichž se účastnil císař a král František Josef a jako host císař německý.

Slezko. Ve Frýdku se utvořil spolek k vystavění »Národního domu« a prosí o laskavé příspěvky.

Dolní Rakousy. Ve Vídni a v Poštorné udály se proti české demonstrace, při čemž i majetek poškozován. České školy ve Vídni a v Poštorné byly úředně zavřeny. Následkem tohoto napětí národnostního bylo upuštěno od zamyšleného katol. sjezdu ve Vídni. Neboť Češi a Slovinci odřekli svou účast. — Školy »Volné myšlenky« ve Vídni byly zavřeny.

Uhry. Hr. Apponyi nařídil, že se má u Rumunů vyučovati náboženství maďarsky. Rumunští kněží proti tomu se ohražují. — Ka-

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

tolického sjezdu maďarského (devátého) v Segedíně účastnilo se na 7000 lidí. Na sjezdu bylo oznámeno, že katol. organizační svaz počítá dnes 120.000 členů, ač trvá teprve půl roku.

Německo. Ve Vratislavi konal se 56 sjezd katolíků německých. Katolických dělníků prý se sešlo na 26.000 se 4 0 prapory a 400 hudebníků. Poněvadž by byla žádná budova takové množství lidí nepojala, postavil se zvláštní stan, jenž pojal 8000 lidí. Mezi jiným přijata tato resoluce: »Katolíci nestrpí, aby polským spoluobčanům bylo zadrženo jich nejsvětější a nejpřirozenější právo« totiž aby náboženství se nesmělo vyučovati polsky.

Rusko. Na Rusi přestupky ku katolické církvi se množí. Pravoslavní už počínají zaváděti, aby tomu učinili přítrž, katolické pobožnosti.

Redakci zaslané doporučujeme:

»Stráž«, pol. týdeník. Vychází každý pátek. Redakce ve Třebíči, Domky č. 109.

Do města Davidova z města Ellšclna. Řada vzpomínek cestopisných, biblických a historických. Vydal dr. J. Hejčl, prof. bohosloví. Nákladem B. Melichara v Hradci Králové. Cena 3.60 K. Už autorovo jméno knihu doporučuje, tak že netřeba nám o ní ještě chvalně se zmiňovati.

Domácí výchova v duchu křesťanském. Dostane se u dp. Fr. Navrátila, vikáře domského v Olomouci.

Pasačka z Lúrd. Divadlo v 5. jednáních K tisku upravil Jindřich Macur, kaplan v Turnově. Příboře 1909. 2. vydání. Cena 60 hal. Doporučujeme.

Listárna redakce.

K. N. v O. Tázete se na »Macharovu čítanku«, co o ní soudíme? Myslíme, že to nejstručněji vyjádříme, řekneme-li, že dovede nadělati hodně duševních rezervanců. Nadává se tam na vše; jen Machar, Židé a Turci jsou hodni

Svaté pole Matice Svatohostýnské.

(Pokračování.)

Malický Kašpar z Král. Vinohradů, Melichárek Jan z Velehradu, Martinčík Prokop z Malých Prosenic, Mazáčkova Amalie z Tova-

čova, Mucalova Rozalie z Drahotouš, Močalova Rozalie z Drahotouš, pí. Mildnerova Josefa z Vyškova. Matějičných Antonie z Drahotouš, Mohalova Roz. z Drahotouš, Martincova Terezie z Drahotouš, Mašlan Josef z Dražovic, Mynaříková Hedvika z Kojetína, Martinčík Prokop z Mal. Prosenic, Moučková Františka z Určic, Musilova Anna z Bařic, Macková Marie z Krumpachu, Malantova Františka z Žal-kovic, vdp. Jan Materna, arcikněz z Ohnic, Matušková Marie z Milokoště, Mandlova Justyna a Antonína z Uh. Brodu, Marie Mikešková z Radkova, Mizera Josef ze Zahnašovic, Mildnerová Josefa z Kojetína, Mlčochovi Jan a Josefa z Hulína, Márek Josef z Návojně, Mikundovi Jan a Josefa ze Solance, Marie Marečková ze Zlechova, Maháčova Rozalie ze Závěšic, Tomáš Mičulka z Blatničky, Mikula Josef z Prus, Musilova Anna z Bařic, Adela Marková z Prahy, pí. Františka Mückova z Hranic, Kateřina Malá z Vys. Mýta, Machaň Josef z Husovic, Frant. Maslanova z Drahotouš, Mandova Justyna z Uh. Brodu, Mandova Ant. z Uh. Brodu, Theodor Müller ze Stýřska. Madkova Marie z Želče, Mareš Josef z Heraltic, Matušková Mariana z Roštění, Martincova Antonie z Slavšic, Maluška Karel z Trboušan, Matulík Josef č. 7. z Drslavic, Matulík Josef č. 15. z Drslavic, Mikulíková Marie z Stříteže, Mankova Josefa z Nov. Hrozenkova, Mikova Anna z Loukova, Mareček Jan ze Zlechova, Mikulíková Karolína z Blazic, Mackova Petronilla z Přerova, Mazal Melichar z Dubu, Mrkva Albert, stavitel v Přerově, Mikšáňková Frant. z Ondřichovic, Matesová Alžběta z Choltic (Čechy), Mišurec František z Otrokovic, Mačalova Ant. z Rakvic, Machaň Josef z Hořovic, Mlátková Kateřina z Prostějova, Macek Josef z Krumpachu, Macek Jan z Ratiškovic, Musilova Cecilie v Hulíně, Měšťánek Jan ve Vážanech, Mikulcova Anna ve Vlčnově, Mazal Melichar v Dubě, Mlýnek Josef ve Vizovicích, Mertová Anežka z Holice, Měchůrková Anežka z Držovic, Mazůrkova Marie z Roketnice, Maslaňova Františka z Drahotouš, Matelova Josefa ze Žop, Malendová Emerencie z Lukové, Ministrová Anna z Lukové, Matějičný František z Drahotouš, Mičková Marie z Podhradní Lhoty, Mikulíková Františka ze Žal-kovic, Navrátil Šebestián z Rudslavic, Němec Josef ze Šakvic, Netopilova Antonie ze St. Vsi, Navrat Jan, spiritual z Přestavlk, Novák František a Rozalie ze Želče, Navrátil Jindřich z Bohuslávek, Novotný Josef z Vodňan, Navrátilova Josefka z Cikova, Nevřívovi stařecí z Penčic, Nováková Aloisie z Penčic, Nenutilová Josefa z Olomouce, Novotná Marie z Děhylova, Nehera Jan a Marie z Bedihoště, Novotná Eleonora z Holice, Marie Němcová ze Žeranovic, Navrátilova Terezie z Prostějova, Nikova Mariana z Křtomil, Neskoroši Josef a Marie z Újezdu, Natalnova Anna z Prahy.

7. číslo.

1. října 1909.

R. Stupavský.

Legendičky o Panně Marii.

Modrý zvonek.

Andělovou potěšena zvěstí
Maria jde zjevit svoje štěstí.

K Alžbětě jde tetě svojí milé,
na horách jež bydlí v chatce bílé.

Matičce by zjevila to ráda,
— slza se jí v oko při tom vkráda —

ta však sen už dřímá dávno v zemi,
oliva ji stíní ha'uzemi

A v tom dojde na palouček v lese,
kde se plno něžných kvítků třese.

Jako v pozdrav hlavinky své kloní,
modrý zvonek „Anděl Páně“ zvoní.

Zvoní, zvoní, ze stříbra jak hlasem,
kašíšek mu svítí nebes jase.

Květinkám všem blahou zprávu věstí,
že ta dívka Matkou Páně jesti.

Zvonkem zůstal na věčné pak časy.
lesním kvítkům „Anděl Páně“ hlásí...

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XIX

»Jako cedr na Libanu vyvýšená jsem«. (Sirach 24. 18). »Co jste vyšli na poušť vidět, třeštinu-li větrem se klátící? Aneb co jste vyšli vidět, člověka-li měkkým rouchem oděného?«*) Tak mluvil Pán Ježíš k zástupům o sv. Janu Křtiteli, když byli učenníci jeho odešli, aby opět se vrátili k mistru svému. Vyslaltě je sv. Jan Křtitel, aby se přesvědčili o skutcích Messiašových a stali se učenníci a přívrženci Ježíše Krista; proto jim pravil Pán Ježíš: »Zvěstujte Janovi, co jste slyšeli a viděli. Slepi vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, hluší slyší, mrtví z mrtvých vstávají, chudým se evandélium zvěstuje a blahoslavený, kdož se nebude horšiti nade mnou«. (Mat. 11. 7. a násl.)

Než nás zájímá přede vším slovo »třešina«, jehož nebeský Mistr užívá. Chce tím poukázat na lidi v mínění svém nestálé, kteří, jako třešina větrem se

*) »Aneb co jste vyšli vidět, proroka-li?«

klátí, podobně na tu neb onu stranu se klouí, jak se jim to hodí. A lidé mě k k ý m r o u c h e m o d ě n í jsou lidé rouchem drahým přioděni a rozkošem oddaní, jakých v domech královských a boháčů lze najít. Kristus Pán tu poukazuje na člověka, jehož duše rozmazlená podobná jest tĕtině a vyhejčkané jehož tělo rozmazlené v pohodlném a nádherném rouchu sobě hová.

Co je tĕtina? Její listy vyrůstají na vodě a v močálech rychlým postupem; než vane-li vítr z pravé strany, uhýbá se v levo, vane-li pak z levé, uhýbá se v pravo. Což teprve, přizene-li se vichřice, zhroutí tĕtinu, zlomí, zdrtí, k zemi porazí, tak že nikdy nepovstane více, nikdy se nevzpřímí.

Kéž by nebylo podobných lidí, kteří také rostou, ale rostou jako tĕtina se klátící v pravo, v levo, jak se to hodí. Hotová nestálost, bezcharakternost či spíše charakternost jejich v nestálosti spočívá. Sebe menší nepřístojnost je vyrušuje, nepatrný neduh je příčinou, že na mysli klesají; nepatrná ztráta přivádí je do rozpaků; malá nužnost neb méně přívětivý pohled jistých lidí, pouhé slovíčko neb neupřímný úsměv rozechvěje tak, že je zle. Jaká to ubohá duše! Kam tě dáme? Dáme-li ji zasklíti, tu teprve bude samý strach a samá hrůza, aby někdo nezavadil o ni.

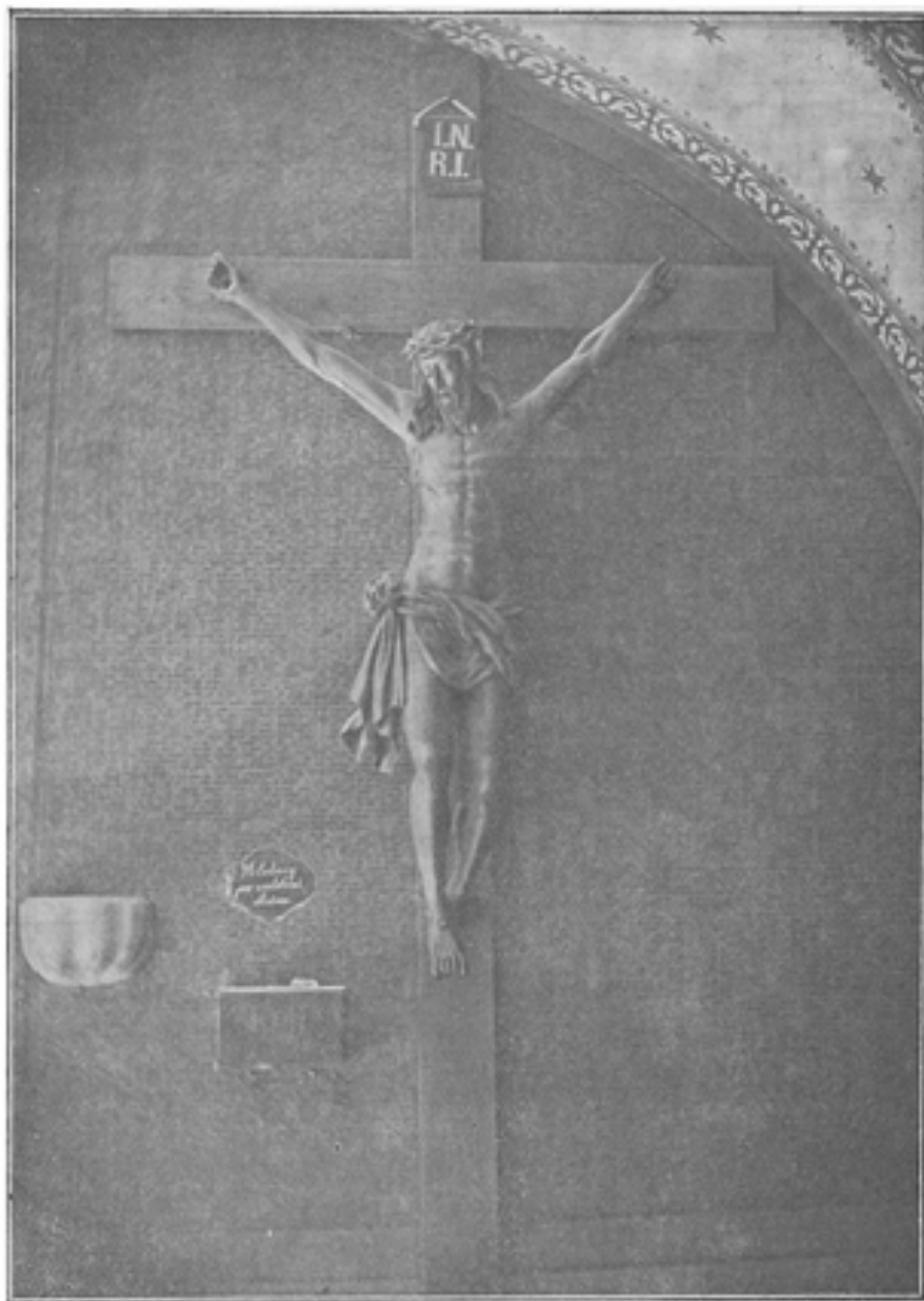
A co člověk s r o z m a z l e n ý m t ě l e m? Kde pak není průvan, jenž mu škodí? Jaký pokrm svědčí jeho záživnosti? Která práce jest mu podle libosti? Kde jest jaký úd na jeho těle, jenž by nebyl bolavý? Není lékař na světě, který by mu rozuměl a pomohl! Věru ubožákem jest člověk s takovou duší v takovém těle!

A což teprve, zabouří-li vichřice, přikvačí-li naň nějaké neštěstí anebo třeba štěstí? I štěstí bývá člověku osudné. A leckterý spíše ještě odolá neštěstí nežli štěstí. Štěstí jej učiní hrdým a marnivým; pošetilost pak jeho zaviní jeho pád a neštěstí bývá tím horší.

A co bouře nedokázala, dokáže hlodající červ. Mnohý strom na pohled jakoby byl zdrav, zatím uvnitř sama červotoč; odtud také jeho pád za nastalé bouře. Divíme se, co se tu stalo. Malý červ to byl, jenž pomohl ku pádu velikánu velikánoviči. Tak bývá mnohdykrát člověk jako strom, a přece citlivý a nevyspělý jako dítě. Jeho pýcha činí jej urážlivého, jako onoho Amana vysokého úředníka krále perského (Esther 7.) nešťastným učinil Mardochaj, že se mu řádně neuklonil ani ho nepozdravil. Aman byl vesel a rozradostněn, když se byl ubíral z paláce královského, kde právě byl pozván samojediný s královskou výsostí k hodům nejmilostivější královny Esther. A tu přede dveřmi paláce sedí jeden z židů, které on z té duše nenáviděl, že by je byl všechny raději na šibenicích viseti viděl, a ani nepovstane před ním ani se nehne s místa, na kterém sedí, tak vypravuje Písmo sv. I rozhněval se velmi. A čině, jako by se nehněval přišel domů a svolal své přátely a ženu řka: Veliké jest bohatství moje, sláva pak má nad všechna knížata v zemi. Žádného jiného nepozvala královna naše Esther na hody s králem než mne, u níž také zítra s králem obědvati budu. Což věc neslýchaná; neboť dle perského obyčeje nesmí nikdo s králem stolovati, leč jedině manželka a matka jeho. A ačkoliv toto všechno mám, zdá se mi, jako bych nic neměl, dokudž vidím Mardochea žida seděti u dveří královských. I odpověděla Zares, manželka jeho a jiní přátelé: Rozkaž udělati šibenici vysokou na padesát loktů zvýší, a ráno rci králi, aby oběšen byl na ní Mardochaj a tak půjdeš vesel jsa s králem na hody. Líbila se jemu rada, a rozkázal udělati jí. Než obrátil se vítr. Král Asuer ztrávil tuto noc bez spaní. I dal sobě přinést pamětní knihy, v nichž se dočetl, jak Mardochaj zjevil králi úklady komorníků, kteří chtěli krále zavraždit. Táže se tedy král, jaké cti a odplaty dostal Mardochaj za tu věrnost. Odpověděli mu dvořané jeho, že žádné odplaty nevzal. Za tím z rána se dostavil Aman, chtěje

vnuknouti králi, aby rozkázal Mardochea oběsiti na šibenici, která již připravena byla. —

Král nechal vstoupiti Amana; načež jej oslovil takto: Co se má státi muži, kterého král chce uctíti? Aman maje za to, že naň myslí, odpověděl králi: Člověk, jehož král chce uctíti, má býti oblečen v roucho královské a vsazen na

Obraz Ukřižovaného z cedrového dřeva na Sv. Hostýně u hlavních dveří v kostele.

koně, na kterémž jezdí král, a vzíti korunu královskou na hlavu svou, a přední z královských knížat ať drží koně jeho a po ulici města jda, ať volá: Tak bude ctěn, kohožby koliv král ctíti chtěl. Tedy pospěš a učiň vše Mardocheovi. Jaká to rána pro Amana! Nepuká srdce jeho? Než Aman šel a vykonal vše, jak král sobě přál. Na to spěchal domů, kde vypravoval vše, co se bylo událo. Zlé je, zlé: tu dobrá rada drahá, zvolala manželka jeho Zares. Zatím přišli ko-

morníci království k Amanovi, aby rychle na hody ku královně přijel. Král s Amanem hodovali tudíž u královny. Zde pak do očí vyčetla Esther před králem Amanovi jeho zlé úmysly, že zamýšlí připravit krále o tolik věrných podanných i o jeho zachovatele Mardochea ba i o její život. Král se rozhněval; vyšel z místa hodování na zbraň, ponechav je samotné.

Ovšem že se vrhl Aman k nohám královny Esther, aby si vyprosil život potáčeje se jak zběsilý. Právě se opět vrací král, který užtev Amana kázal jej ihned v jeho vlastním domě na šibenici pověsit, kterou byl připravil Mardocheovi. Tak vypravuje Písmo sv.

Co je lidí citlivých, kteří pro nepatrnou věc se pobouří, že hněvem srdce jejich překypuje, že klnou, proti Bohu reptají a se mu rouhají, nebo proti bližnímu takovou zášť a mstivostí naplnění jsou, že vzplane v nich vášeň v neodolatelný kon, až v ní na duši i na těle zahynou!

Než co ani bouře neporazí ani červ nezhlodá, porazí zub času. Zdaž ušetřeno bývá, byť i bylo ze železa nebo z ocele, aniž by časem zmařeno nebylo? Neostojí dub a neodolá moci jeho. Ký div, že člověk křehký podléhá věku svému a stává se časem neschopným k práci, znaveným v bdění, znaveným v námaze, znaveným v strastech, znaveným v slastech, znaveným v obětech života. Což nevidíme, jak zub času nedobytné hrady v sutiny obrátil!

Nuže Maria Panna volá nám: »Jako cedr na Libanu vyvýšena jsem«. Tak mohla zvolati Maria Panna cele neporušená, protože v skutku a v pravdě takovou byla. Nebyla třtinou větrem se klátící — jí nezviklaly vichřice a bouře, ač jich nijak ušetřena nebyla — ani červ hlodavý ani zub času se jí nedotekl, tím méně ji porazil či zmařil.

Maria Panna je cedrem a to ne jakýmkoliv nýbrž převybraným, jakých na Libanu bylo a jest vidati. Právě cedr jest strom převýborných vlastností: proto symbolem jest té, která mezi výbornými nejvýbornější jest, Marie Panny Matky Páně. Má cedr výborné dřevo, jeho přelíbezná vůně, jeho obdivuhodný vzrůst u vysosti a rozsáhlosti koruny jest takový, že vyniká nad ostatní stromy, jako Saul nad ostatní lidmi vynikal. Než přede vším ocenění zasluhuje jeho nesetlelost. R. 1878 viděl spisovatel v Belgii cedr v nejlepšího jeho věku a dosud vzpomíná naň jaký to byl mohutný peň zdravím překypějící jak krásná byla jeho koruna jako by ji byl zbraňník uměle upravil aneb jako kadeřávek sličnou hlavinku byl učesal. Kdo na Sv. Hostýn připutujete, pohleďte u dveří hlavních na obraz Ukřižovaného, jehož tělo jest také z cedrového dřeva. — Vizte jeho obraz.

Proč ale právě cedry libánské se vynášejí? Na vysočině Libanu ve výši 2000 metrů jsou cedry tak staré, že již v knihách Mojžíšových (4. Mojž. 24. 6) o nich řeč jest, tudíž na 6000 let by byly staré. Prorok Balaam dobrořečí Israeli říka: »Jak krásní jsou tvoji přibytkové, Israeli, jako cedrové blízko vod«. A prorok Ezechiáš (27. 5) vyhrožuje Židům, že zničena bude sláva Libanu, že tam vykáceny budou cedry, a co jich tam ostane, snadno spočítá je malé děcko. A v pravdě r. 1875 skládal se háj ještě na Libanu z pěti cedrů, jejichž objem až na deset metrů a více každý má. Jsou to zbytky kdysi rozsáhlého lesa. A dosud žádná bouře je nevyvrátila, žádný červ je nezhlodal ani zub času je nezmohl.

Ký div, že volá náš pěvec v Mariánské naší písni »Tisíckrát pozdravujeme Tebe«. O překrásná paní, jako cedr na Libanu! A jaké měl k tomu doklady? Dokladů je věru hojnost. Uvažme jen, jakým bouřím vystavena byla ve svém životě. Byla Maria Panna prosta pokoušení? Odvážil-li se duch zlý na samého Ježíše Krista, že jej třikráte pokoušel, tím spíše se odvážil na nejsvět. Marii Pannu: než odolala vítězně a dokonale, ač úklady činil patě její (Mojž. 3. 15) — Jaká to povstala bouře mezi sv. manžely, jací byli Maria a Josef,

když v nedorozumění o tajemství Božím rozhodl se sv. Josef, že potají propustí chcé svou, nechtě ji v lehkost uvést (Mat. 1. 19)! — Jaká to byla vichřice, když do svého přišli a oni je nepřijali, když v Betlémě pro každého bylo místo, jen pro ně nebylo místočka, nebylo člověka jenž by se jich byl ujal a přístřeší jim poskytl — Kdo měl větší štěstí v životě svém, jako nazaretská dívenka, která se stala královnou nebes a země, Matkou Páně: zdaž neodvážil se na ni též červ štěstí? Zajisté ji štěstí její neomámilo, že netrpěla ani na vrcholu důstojnosti svojí závratí. — Podobně jí nezhlodal červ neštěstí a strastí. Trpěla a trpěla více nežli všichni sv. trpitelé a mučenici, jichž slove a v skutku jest královnou mučeníků. Jakkoliv dosti dlouhý byl život Marie Panny, tak že všechny stránky života se svými slastmi i strastmi nejen jí povědomy byly, nýbrž sama je hojně zakoušela: kdy ji vidíme přemoženou v radostech, kdy znavenou neb umdlévati v bolestech, které byly mnohdy nevyslovitelné?

A n o j a k o c e d r n a d e v š e s t r o m o v í, t a k M a r i a P a n n a n a d e v š e c h n o t v o r s t v o, n a d e v š e c h n y a n d ě l y, j i c h ž k r á l o v n o u j e s t; n a d e v š e c h n y p a t r i a r c h y, n a d e v š e c k y p r o r o k y, n a d e v š e c k y a p o š t o l y, n a d e v š e c k y m u č e n í k y, n a d e v š e c k y v y z n a v a č e, n a d e v š e c k y p a n n y a v d o v y; n e b o v š e m j e s t k r á l o v n o u, n a d e v š e c k y v y n í k á j a k o c e d r n a L i b a n u. J a k o c e d r n a d o s t a t n í s t r o m o v í p ř e d č í s v o u p e v n o s t í, n e p o r u š e n o s t í, v y t r v a l o s t í, t a k M a t k a P á n ě, M a r i a P a n n a, s v ý m í p ř e k r á s n ý m í c t n o s t m í; a j a k o c e d r y n a L i b a n u z a s t í ň u j í s v o u l e p o s t í a s l á v o u v š e c e d r o v í n a s v ě t ě, t a k k r á l o v n a n e b e s i z e m ě p o B o h u t a n e j p ř e d n ě j š í v š e c k o t v o r s t v o n a n e b i i n a z e m i z a s t í ň u j e.

A c o m y? I m y m á m e b ý t i c e d r y. J s m e - l i t u d í ž j a k o t ř t i n a k ř e h c í, p a t ř í m e - l i k o n ě m, k d o s e m ě k k ý m (p o h o d l n ý m, d r a h ý m) r o u c h e m o d í v a j í, p o d n í m ž r o z m a z l e n é t ě l o a v n ě m j e š t ě v í c e r o z m a z l e n á d u š e: n u ž e v z c h o p m e s e, u m ě j m e s i p o m o c i. P o s t a č í n á m m a l ý p r o u t e k n e b v ě t v í č k a z c e d r ů n a L i b a n u, o š t ě p m e t a k s t r o m ž i v o t a n a š e h o, z a s a d m e j e j d o s r d c e n a š e h o a v y p l n í s e c o p r a v í D u c h s v. »S p r a v e d l í v ý j a k o c e d r n a L i b a n u r o z m n o ž í s e« (Ž i m. 91. 13.) »j a k o š t í p e n í c e d r o v é n a h o ř e l i b á n s k é« (S i r a c h. 50. 13.) S á m H o s p o d i n p r a v í (E z e c h. 17. 22.): »I v e z n u j á r a t o l e s t z e s t r ž n ě c e d r u v y s o k é h o a v s a d í m j i; s v r c h u r a t o l e s t i j e h o j e d n u m l a d i s t v o u u l o m í m a v š t í p í m j i a v y p u č í s e a p o n e s e o v o c e a b u d e v c e d r v e l í k ý; a b u d o u p o d n í m b y d l í t i v š i c h n í p t á c i, i v š e l í k é l é t á v é p o d s t í n e m r a t o l e s t í j e h o h n í z d í t i b u d e«. K d o j e t í m m í n ě n j í n ý n e ž l i J e ž í š K r i s t u s a k r á l o v s t v í j e h o, n e ž l i M a r i a M a t k a P á n ě a m y d í t k y j e j í. N u ž e k d í l u s e m ě j m e a b u d e m e t a k é j a k o š t í p e n í c e d r o v é n a h o ř e l i b á n s k é.

Vrchní Hospodář.

Bed. Jíříček.

(Dokončení.)

5. Zdraví.

Ti, kteří drží cpratě vladařské, také nyní se začínají starati o zdravotnictví. Co to všelijakých zdravotních nařízení v úředních listech! A dobře tak dělají. Zdraví z dober nebo-li statků vezdejších je nade všechno. Ale bylo by zle, kdyby o zdraví naše, o zdravý, čistý vzduch se nestaral Bůh hned od té doby, kdy se vzbudil první život na zemi. On sám bezprostředně nezasahuje. Avšak učinil si mezi svými tvory jistě zdravotní zřízence, kteří odstraňují nákazy a mor zavčas, než by se rozmohl.

Do pouští posílá supy, orly i čtyrnohé dravce. Kde se objeví mrtvola, tam se dostaví i orlové, dí písmo sv. Vyzbrojil je čichem, jenž čije na míle do dálky. Nám lidem dobře udělal, že náš čich je mrzákem, že málo čicháme. Co by vystála mnohá fajnová, citlivá osoba, kdyby měla tak pronikavý čich jen jako na př. pes; ačkoli tento je ještě za jinými tvory co do čichu. Kdyby orlové, supové, hyény a jiní přírodní hrobaři nepohřbívali na pouštích do svých útrob mrtvol, jistě by z nich za velkého vedra vznášela se do ovzduší morová nákaza, kterou by snadno roznesli do všech končin větrové, ochotní to služební duchové.

Než těch mrtvol denně na povrchu zemském se objevuje na miliony. Co to mrtvol z větších menších čtyrnožců, okřídlenců, brouků, plazů atd. by leželo na zemi, kdyby ze všech děr a dírek zemských nečíhalo zase nespočetné množství hrobařů a hrobaříků, kteří mají bystrý slídívý zrak a ještě bystřejší čich. Jakmile se kde objeví mrtvola, už jsou na ní tito hrobaři.

Inu což! Mrtvoly jak mrtvoly! Těch ještě přece není tolik jako výtrusů. A každý takový výtrus živočišný uráží nejen útlocit nosu a krasocit zraku, ale i zdraví ohrožuje.

Uvažujeme-li, jaká opatření učinil Hospodin, by s povrchu zemského se ztrácely výtrusy živočišné, musíme býti unášeni ku vděku a obdivu. Zhynuli bychom v brzku morem, kdyby nebylo drobných zdravotních policajtů. Jsou to různí brouci. My z opovržení jimi dáváme i škaredá jména. Avšak to naše nevděčné pojmenování nezmění jejich užitečné zaměstnání.

Učenci mnozí uvádějí dopodrobna, kdy ve kterou dobu postupně objevují se ti neb oni brouci a mouchy na výtrusích a mrtvolách hniјících. Bylo by nezábavným, vypočítati a popsati všechny ty rody a odrudy hmyzu, jenž pravidelně za hodinu, za den, za týden, za měsíc se objevuje na trusech a za dvě i čtyři léta na mrtvolách.

Ale chceš-li, milý čtenáři, ten postup jen v malém zkusiti, tak v brzku to seznáš, když se pozastavíš v letní parno před živočišnou n. p. kravskou pozůstalostí. Musíš zvolati s Kolárem: »Stůj noho, posvátná hra přírody se zde odehrává!« Pozoruj! Nemusíš se hanbiti za tu hovězí pozůstalost! Možná, že to dobré jsi z ní pohltl v libovonné kávě při snídani. Všimni si. Ani minuta od vývrhu neujde a už spatříš odevšad přiletovati mouchy a brouky. Mezi brouky spatříš mnohé, kteří mají dvojité křídla, vlastní křídla blánovitá a jejich futrál, totiž krovky. Tito usednouce na trus — jen to pozoruj, pozoruj to praktické zařízení — svá jemná křídla blanitá krásně vkusně ihned složí a uloží pod krovky, by si je nepotřísnili a nepokřčili. Krovky kovové a mastné je chrání, by se nepošpinili, třebaš na pohled se nepěkně a škaredě zavrtávají. A tak to vše se hemží tam, až z toho všeho nezbude leč suchár, jenž v krajích, kde není lesů a uhelných dolů, slouží lidem za topivo. Nemusejí tam natíkat chudí lidé na zdražování dříví a uhlí.

V Egyptě a v sousedních horkých krajích nazývají lidé jistého chrobáka »svatým«. Je to jako náš chrobák obecný. Nazývají ho také pilulkovým, protože odstraňuje trus tím, že z něho dělá pilulky a je do země zavrtává.

Jen něco se tuto napovědělo. Než snad přece i to něco dává nám tušiti, kterak by se nám otvíraly oči, kdybychom poznali mnohé tajnosti přírodní a zařízení určená pro naše živobytí a pro naše zdraví.

Na jevišti přírodním vidíme jako na loutkovém divadle hráti divadlo přírodní různé rozumné i nerozumné loutky, avšak cítíme, že za tím jevištěm dří Pán-Ředitel, jenž vše řídí a spravuje.

R. Stupavský.

Potěšení zarmoucených.

Ó skloň se ke mně s nebe,
Ty spasná hvězdičko,
má duše hledá Tebe —
ji potěš, Matičko!

Co srdce moje svírá,
chci tobě žalovat,
je pevnou moje víra,
že vše mi můžeš dát!

Chci Královnou Tě mítí
a útěchu Tvou pít,
své poklesky chci skrýti
pod všemocný Tvůj štít!

Chci světit Tobě žaly
i horských slzí proud,
když bol mé srdce zhalí,
je račiž obejmout!

Mě přijmi za své dítě
a buď mou matičkou
mě zajmi v lásky síť
a podej ruku svou,

bych neutonul v moři,
kde zhoubný hrozí vír,
bych těchu našel v hoři
a v srdci choval mír!

Ó, Máti, popatř s nebe,
já bídny k Tobě lkám,
chci milovat jen Tebe,
bych v bolu nebyl sám.

Tvé boly ať mě zlěčí
a ulehčí můj kříž,
bych po života seči
tam vešel, kde Ty dlíš!

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Videnský, T. J.

(Pokračování.)

Zde očekáván a uvítán od duchovenstva, obecního zastupitelstva, císařských úřadů, bystřické besedy, spolku katol. tovaryšů, zástupu družiček v krásném národním kroji, banderiem ze Křtomil, Rychlova a Lípové, načež odebral se za jásotu a provolávání slávy doprovázejících zástupů vkusnou a vzácnou slávobranou do Bystřice, kde po domech vlály přecetné prapory. Po krátké pobožnosti v bystřickém kostele odjel do zámku. Na to shromáždili se banderisté před chrámem Páně a dp. A Sopuch, bystřický kaplan, měl k nim vřelou a dojemnou promluvu.

Odpoledne o 4 hod. ubíral se ndp. kardinál na Sv. Hostýn. Banderia z Blazic, Osíček, Žákovice, Hlinska p. H., Slavkova p. H., Lhotky, Brusného, Blavská a odjinud v malebném kroji činila mu doprovod. Pohled na banderia vynutil mnohému slzy vděčné radosti. Přece náš lid je ve svém kroji převzácny!

Průvod bral se Lhotkou Chvalčovou. Ve Lhotce uvítaly u školy J. Eminenci školní dívky, družičky a lid, načež přidavše se ku průvodu, doprovázely ndp. kardinála až na Sv. Hostýn. Na hranici slavkovské pozdravili J. Eminenci u krásné slávobrány Slavkované; dle starého, významného slovanského zvyku podali mu chléb, sůl a vodu. Přemile byl p. kardinál zvykem tímto překvapen. Ukrojiv si chleba, napil se vody, poděkoval a chléb si vzal na památku s sebou. Opět nový zástup družiček rozmnožil průvod, a nyní vše za hlaholu zvonů svatohostýnských vystupovalo vzhůru — Byl to dojemný průvod. Lidé slzeli radostí a samo nebe jakoby se zaradovalo z toho všeho, vyjasnilo pojednou svůj zaka-boněný obličej. Kdežto asi před hodinou chrllil se z mračen hustý déšť, nyní slunce vyběsklo a mile ozařovalo průvod.

U chrámu Páně svatohostýnského zavznělo z nesčetaa brdel při příjezdu

ndp. arcipastýře hlučné neustávající „sláva“. Dojemná byla skupina zedníků, tesařů, malířů, stolářů, nádenníků a nádennic, pracujících při chrámu svatohostýnském, kteří se svým náčiním v rukou na výzvu svého dozorce Kořínka jásosem „slávy“ ndp. kardinála vítali. U nového kláštera vítali J. Eminencí duchovní svatohostýnští.

Banderisté, družičky a různí zástupové shromáždili se zatím za kaplí sv. Jiljí, nyní bl. Jana Sark., kde k nim promluvil nynější vysdp. probošt dr. A. C. Stojan, tehdejší farář v Dražovicích.

Na to postavili se banderisté se zástupy před kostelem, zapěn Hymnus „Chval jazyku důstojného“ a ve dveřích chrámových uděleno sv. požehnání. Ku cti Marie Panny zazpívána sloka písně „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“. Banderista Jemelík, starosta z Osíček, předstoupil před P. Cibulku, superiora na Sv. Hostýně, poděkoval mu srdečně ve jménu všech, že v krátké době svatyni svatohostýnskou krásně vyzdobil a vyzval přítomné, aby kněžím svatohostýnským za veškerou ochotu, péči a starost provolali „slávu“. Superior P. Cibulka vzdal díky srdečnými a dojemnými slovy, jak vůbec od něho vždy bylo slýchat. Svatohostýnským sousedům bytujícím ve stínu Sv. Hostýna a přál, aby s posvěceného chrámu Páně tím hojněji stékala milost Boží. Provoláváním „slávy“ sv. Otcí, císaři a králi, slavnost toho dne byla skončena.

J. Eminencí vyznal, že tělem z této cesty je nemálo unaven, za to však duch jeho že pookřál, a že nesmírně je dojat zbožností našeho lidu, jakož i díky jeho upřímnosti a lásky.

Chrám svatohostýnský, kaple sv. Jiljí (bl. Jana Sarkandra) sochy sv. Cyrilla a Methoděje, klášter, ambity a všechny ostatní budovy sličně dekorovány a prapory okrášleny.

Mohutné jehlance prapory ozdobené stály před průčelím chrámovým s transparenty: „Arcipastýři náš, šťastný příchod tvůj na Sv. Hostýn veškerou Moravu oblažuje; neboť vkládáš korunu konsekrace na čelo chrámu moravského lidu svého.“

Na kostele umístěny ve výklencích rovněž vkusné transparenty s nápisy těmito: „Bože! Otcové naši vypravovali nám o skutečích, které činívala Matka Tvá na Svě sv. hoře, na Hostýně. Neboj se, Hostýně, žeš byl pozahanben, už se's v sílu a slávu svou oblekl. Pozdvihni vůkol oči svých a viz syny své už shromážděné.“

Ve průčelí chrámovém upraven vzácně a významně nápis Pomocnice křesťanů, oroduj za nás! L. P. 1241—1891.

Na kapli sv. Jiljí (bl. Jana Sarkandra) ve výklenku nejvyšším povzbuzoval nápis, jenž dějinnou událost uváděl na paměť: »Ku poctivosti bl. Jana S., mučedníka, druhdy poutníka hostýnského.

Záhy ráno v pátek po různu poutníci přicházeli, k poledni už oživoval se kopec, po poledni se všech končin milé a drahé Moravěnky přicházeli tu u větších tu v menších zástupech poutníci a brzo celá hora jenjen se hemžila zbožným lidem překrásně prozpěvujícím Mariánské písně. Srdce radostí usadala při pobožnosti té.

O 4. hodině doprovodili poutníci J. Eminencí nejóp kardinála do kostela. U hlavní brány osloven ve jménu okolního duchovenstva p. arciknězem Bartákem, farářem z Kostelce u Holešova a Superiorem P. Cibulkou, načež uděleno by'o sv. požehnání.

Mezi tím přibyl na Sv. Hostýn ndp. biskup brněnský, nynější kníže-arcibiskup olomoucký, uvítán byv poutníky, nadšeně provolávajícími »sláva« a nelíčeně radujícími se z toho, že uviděli biskupa, o němž tak mnoho četli a slyšeli.

K 5. hod. přeneseny od ndp. biskupa brněnského do kaple ostatky svaté a při nich odřkávány, hodinky. Poutníci zatím konali své pobožnosti, modlíce

se, zpívající a v pravém slova smyslu obléhající zpovědnice. Vyzvání byvše, sestavili se v nesčetném počtu u kazatelny venku, kde usneseno, požádati Jeho Eminenci, aby zaslal ráčil hlavě veliké rodiny křesťanské, z jížto členů přemnoho zde shromážděno, sv. Otci do Říma telegram který by tlumočil hold a úctu sv. Otci, s ujištěním, že u pravé víře chtějí žít a zemřít.

Usnesení toto stalo se s netajenou radostí a rozhodným ze srdce a daleko v lesích svatoh. se rozléhajícím: »chceme«. Po učiněném návrhu zvolena od poutníků trojčlenná deputace, a sice pp: Jan N. Harná, lékárník v Kroměříži a cís. rada, Boh. Šamánka, jednatel »Omladiny huliné« a Jan Staška, rolník z Derfě u Uh. Hradistě. Tito ihned odebrali se k ndp. kardinálovi, který hluboce byl dojat tímto projevem, deputaci poděkoval a ihned telegram do Říma odeslal, což poutníkům ku veliké jich radosti sděleno. Telegram měl toto znění: »Děti na Sv. Hostýně, abych předsezval konsekraci kostela Matce Boží Vítězné zasvěceného; projevují s duchovenstvem svým a věřícími J. Svatosti věrnost a synovskou oddanost, pevně se přidržím sv. víry římsko-katolické a vytrvám v úctě bl. Marie Pany. Zároveň prosím pro sebe, křesťstvo i věřící, apoštolské požehnání. Bedřich kardinál Fürstenberg«.

Nyní proslovena uvítací řeč od dp P. Čibulky.

»Opuštěný«.

(Pokračování.)

Napsal V. Jerábek.

Neslyšely jste? Takový podivný výkřik; nevím, jak si to mám vysvětliti!“ Promluvil Srnkův schovanec, jenž opět s několika lidmi pracoval na pasece.

„Ba že slyšel! Zdá se, že nebylo to daleko!“ pravil jeden z těchto.

„Rovněž myslím, že nemůže to býti daleko; jen pospěšme a podívejme se, zda nestalo se tam nějaké neštěstí!“ přisvědčil jiný. Dříve než tento dopověděl, zanechali všichni práce a běželi po hlase do lesa. — — —

Pro Krista Pána! Kde pak se tu berete?“ zvolal Josef zaražen; první přišel na místo, kde stal se svědkem nerovného zápasu.

„Co pak tu děláte? Vždyť jest to slečna z našeho zámku!“ zvolal po chvíli, když vzpomatoval se z prvního překvapení.

Útočník neměl vyrušen tímto příchodem, když viděl, že záměr jeho jest zmařen, skokem ocitl se v houštině a zmizel. Nikdo útočníka neviděl mimo Josefa, který snad někoho, jak aspoň se zdá, v něm poznal; nikdy však nikomu ani slůvkem se nezmínil, kdo to asi byl. Což kdyby se mylil?

* * *

Ani není možno vylíčiti, jakým dojmem působila na kněžnu první zpráva, že její jediná dcera, kterou tolik milovala, byla v tak velikém nebezpečí a že nebýti nějakého cizího hochy, snad by ji nyní již ani na živu neviděla — Ne, za to musí ho vyhledati a náležitě se mu odměniti.

Hned, jakmile jen trochu z prvního rozčilení se vzpomatovala, zavolala starého Srnku, aby jí pomohl mladého záchrance vyhledati; ten však již ovšem zpraven byl od Josefa. Ba i osobu útočnickovu mu jmenoval, když se předem zavázal, že jméno ono nikdy nevyzradí.

„Statečného záchrance nebude asi třeba dlouho hledati, knížecí milosti!“ odvětil tento hned na první otázku kněžninu.

„Snad ho dokonce neznáte?“ Tázala se kněžna udivená tak jistou odpovědí.

„Ba že znám, a to velice dobře; vždyť jest to Josef náš schovanec!“ odpověděl lesník.

„Váš schovanec? Je-li možno? Odkud? Který?“ — Těmi a podobnými otázkami zahrnovala šťastná matka svého věrného služebníka, jenž rád a ochotně na vše odpovídal, vše vysvětloval a vykládal, začínaje hned od rodičů svého hrdiny; jen příšerné tajemství jeho zamlčel.

„Toho mi musíte co nejdříve přivést, abych se mu mohla náležitě odměnit!“ pravila vznešená paní a milostivě Srnku propustila.

* * *

O ničem jiném se dnes v Klamenici nemluvilo, než o útoku v lese a o mladém záchranci; ačkoliv tohoto každý za to chválil a na příběh se vyptával, on nerad se o tom rozhovořil, ba naopak jaksi zaraženě odpovídal a dal se vždy do pláče. Toto jeho chování budilo u všech neobyčejnou pozornost a podivení; jen starý Srnka dovedl si vše vysvětliti a hochu utišiti. „Ubohý hoch“ pomyslí si, kdykoliv uslyšel hlasitý nářek jeho.

* * *

„Zítřka musíme jíti spolu na zámek“ pravil pěstounu Josefovi, přicházející právě od kněžny.

„Na zámek?“ ulekl se hoch a dal se znovu do pláče. Hodně to dalo práce, než ho utišili. Nyní nebyl ani k poznání: Chodil s hlavou stále svěšenou a plakal, kam jen přišel. Stále viděl před sebou hrůzná divadla. „Ne ne, není to on“ konejšil sám sebe; leč opět a opět nové a nové myšlenky rojily se v hlavě jeho, jež domněnku jeho potvrzovaly. „Vždyť tentokrát, byť i roztrhaný — — — vlasy, vousy, ona jizva na tváři — vše se shoduje.

Jídla ani se nedotkne k velikému podivení Srnkové, jež jen hlavou nad podivným chováním hochovým kroutila a obávala se zlé nemoci; vždyť ani obvyklý růženec, na který nikdy nezapomínal, dnes se nemodlil.

Rovněž ani v noci oka nezamhouřil, jak byl rozčilen; stará pěstounka nebyla sto jej utišiti. Tušila, že nějaké tajemství tíží mysl jeho, se kterým se nikomu nechce světit. Teprve k ránu Srnka hochu potěšil tak, že tiše usnul.

Nadešel čas, kdy měli jíti s pěstounem na zámek. Ač jindy býval by radostí zajásal, dnes nějak stísněně strojí se k návštěvě. Což bude-li se ho kněžna dlouho vyptávat? Tyto a podobné myšlenky vybavovaly se v mysli jeho jedna za druhou.

„Už je čas; musíme jíti“ pravil Srnka k Josefovi.

Jak mocně zabušilo srdéčko ubohému hošíkovi při těchto slovech, jaká úzkost svírala hrdlo jeho, když panský sluha h'ásil, že již mají předstoupiti. — Již oba stanuli před vznešenou dámou. Místo pozdravu raději by se dal do pláče.

„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“ pozdravil školák po nějaké chvíli prostým tímto pozdravem, stěží potlačuje palčivé slzy a vztahuje ruku po ruce kněžnině, aby ji políbil.

„Až na věky věkův“ odvětila tato přívětivě, usmívajíc se prostotě hochově, jemně mu ruku svoji utrhuje.

„To jest tedy onen statečný hrdina?“ tázala se kněžna vlídně dále.

„Ano, vaše Milostil“ odvětil lesník uctivě.

Se zalíbením stanuly hledy kněžniny na zasmušilém hošíku, jenž nabyv tímto odvahy, postoupil o krok ku předu.

„Hleď, Eliško, to jest tedy on; ani nevíme, čím bychom se mu odměnily“; pravila kněžna ke své dceři, jež právě vcházela do komnaty.

„Ano! ano! Ten to jest! Pamatuji se dobře na něho! zvolala přichozí slečna a spěchala k němu.

Mezi tím, co se Eliška zabývala Josefem a jej povyrazela, paní kněžna hovořila s lesníkem; vyptávala se ho na hochu, na jeho pilnost a chování, ba ani na rodiče nezapoměla. Starý Strnka ovšem nelhal, ale pouhou pravdu vyjevil o hochu i o jeho

rodičích; jen ono tajemství hochovo opět zamlčel. Po té přistoupila kněžna k Josefovi, jemně pohladila hebké vasy jeho a nějaký zlatý peníz vtiskla mu do ruky.:

„Zde máš na památku onen dukát, jež zlosyn Elišce s krku strhnul a v překvapení na zem upustil.“

Na to propustila ho i s pěstounem. Oba políbivše uctivě ruku její, odcházeli domů. Eliška vyprovodila je až ke dveřím.

„Hodný věru to hošík“ pravila po chvíli kněžna k Elišce, vyhlízejíc oknem za odcházejícími. „Tu jeho bledost ve tváři a onen smutný pohled, když jsem mu peníz podávala, nedovedu si nijak vysvětliti.“ — „Musíme, musíme se o něho postarati“, pravila kněžna dále.

„Ó jak ti budu vděčna, drahá matinko!, zvolala Eliška vrhnouc se do náručí milované matky.

* * *

Asi za týden přinesl časně z rána knížecí sluha do myslivny list, v němž paní kněžna vyzývala Straku, aby se ihned dostavil. Sotva posnídali, ihned se tam vypravili, žádostivi jsoouce, čeho si ještě asi kněžna přeje. Ta již na ně čekala.

„Zavola'a jsem si vás, abych se postarala o budoucnost Josefovu“, pravila kněžna k příchozím, hned jak vstupovali do dveří „Slyšela jsem, že je pilný a snaživý, což mi i pan učitel i pan řavář potvrdili; proto umíni'a jsem si, že dám ho studovat. Budeš s tím souhlasiti, Josefe? obrátí'a se na něho a vlídně se usmála.

Tento však místo odpovědi dal se do usedavého pláče.

„Myslím, že pěstoun tvůj ničeho proti tomu namítati nebude; že se nemýlím!“ ?

Vaše Milost ráčí být až příliš laskavou! zvolal lesník; „že Josefe budeš hledět býti hoden tohoto dobrodiní!“ obrátil se na něho, jenž toliko hlavou přisvědčil.

Nevím ani, proč hošík p'akal; zda to bylo radostí, — — —; ne! Nikoliv! Ani poděkovati nemohl.

„Vše jsem již ve městě zařídila; byt, stravu, prádlo i šatstvo dostane; o nic se již starati nemusíte. Za čtrnáct dní vydáte se na cestu do města.“ Na to napomenuvši hochu, aby vytrval ve své pilnosti a skromnosti, propustila oba domů.

(Pokračování.)

Z květeny Svatohostýnské.

Píše Frant. Gogela.

Pokračování

Hulevník mnohohlávný (*Sisymbrium sophia* L.) jest rostlina šeděpýřitá, s listy 2—3krát peřenosečnými, úkrojů čárkovitých, květy bleděžluté, šešule na odstálých stopkách; roste u cest, budov, na rumných a pustých místech, na Hostýně při budovách.

H. lékařský (*Chamaeplium officinale* Wallr.) má kalně zelenou, rozkladitě větevnatou lodyhu, listy peřenodílné, zubaté s velkým úštem konečným, květy velmi malé, světle žluté, roste na podobných místech jako předešlý.

Trýzel malokvětý (*Erysimum cheiranthoides* L.) má přímou, jednoduchou nebo větvitou lodyhu s listy podlouhle kopinatými, květy žluté, roste na rolích.

Z mákovitých: Mák vlčí (*Papaver rhoeas* L.), jemuž říkají místy »pleskanec«, jest známá rostlina s květem šarlatové barvy, která v osení všude hojně roste.

Z pryskyřníkových: Stračka polní (*Delphinium consolida* L.) má květ tmavě fialově modrý s ostruhou a roste hojně v obilí; příbuzné druhy pěstují se v zahrádkách.

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Vyměřová vzala před sebe Prokopa, Spáčilová Pavlinu a všichni přednášeli vroucí prosby. Tak vytrvali hodnou chvíli, až vsta'li a vyšli z chrámu. Prokop měl hledati procesí, ženy se braly rovně s hory. Hoch ještě dostal napomenutí, aby se neztratil, ale hne' se poutníků známých přidržoval. Uposlechnul a za krátko smál se na vůdce a poutníky, kteří se radili, jakou ještě vykonají pobožnost.

„Křížovou cestu“, rozhodnul stařec a hned všichni souhlasili.

Sotva zazněla známá píseň, přicháze'li známí a připojovali se. Prokop se držel vůdce a podporoval ho svým jasným hlasem.

Už slunce se hodně sklonilo k západu, když posvátná hora počala pustnouti. Ojedinelí poutníci pospíchali, v chrámě sotva deset osob se modlilo. Ty zůstanou tady do rána. Nemohly se tak rychle rozloučiti, žádná pilná práce je nenutila, nic jim nepřekáželo. Také prodavači složili své krámy. Z pramene crče'a voda, nikdo ji nechtal, chrám se halil do večerních stínů a stromy se rozkývaly prudším větrem.

II.

Nebylo hodnějších lidí nad rodinu Vyměřovu. Neoplývaly statky pozemskými, ale dobrotou srdce, zbožností, pracovitostí a pořádností. Pomobli si z nájmu k malému domku a v tom spokojeně žili. Vyměř denně časně ráno odcházel do dolů asi čtvrt hodiny cesty vzdálených, žena také pomáhala hospodářům. Tak se živili skromně, ale poctivě.

Vyměřovi měli čtyři děti, nejstaršího Prokopa, o dva roky mladší Marii, ještě jednoho školáka Cyrilla a nejmladší Cecilii. Tato byla v pěti letech a velice se těšila na školu. Tu měly děti v obci a mohly po školním vyučování ještě v něčem doma vypomoci.

Cyrill za otcem chodíval k dolům a sem nosil jídlo, pracoval-li právě Vyměř na povrchu nebo vyfáral z dolů. Marie se držela nejmladší sestry Cecilie, ji opatrovala, s ní chodila do lesa na jahody i na suché větve, které odnáše'a domů na zatopení.

Prokop dojížděl pro uhlí a to nejenom domů, ale i jiným sousedkám. Rád se kolem dolů otáčel a už se těšil, až bude přijat do práce. Pozoroval, že čím více rodina roste, také tím větší má potřeby, chtěl tedy rodičům ulehčiti a těšil se, že si vydělá na nové šaty, jichž potřeboval. Už je mohl míti, ale odmítnul řka: „Však si na ně ušetřím, až budu dostávatí mzdu.“

Vyměř věnoval se jenom své rodině. Pro něj nemusily býti spolky, zábavy, dělnické schůze. Sotva vystoupil z dolů, už myslil na děti, čekaje, nepřijde-li sem někdo naproti, co by jim koupil, v čem by je u večer vyučoval.

Rovněž neděli a svátek věnoval rodině. Ráno navštívil kostel, potom se obíral dětmi. Pověděly mu, čemu se učily, co dělaly, jaké mají úlohy. S Prokopem vyšel do polí; povídali si, otec upozorňoval syna na rozličné zjevy v přírodě. Vyměř poukazoval na tvůrčí sílu Boží, na uspořádanost světa ve vesmíru i v každém kvítku, na účelnost všech tvorů pozemských.

Jindy vzal děti všechny a vedl je po mezích. Těšily se na takovou procházku a Cyrill zanechal hry s kamarády, slyšel-li vyzvání, aby se zúčastnil společné vycházky.

V zimě starší děti předčítaly u kamen a Vyměř přecházel po čisté podlaze od okna ku dveřím. Byla mu taková vycházka milou, musil-li celý týden pod zemí pracovati v potu tváře. Liboval si a pokuřoval z dlouhé dýmky. Nezakřiknul děti, když se hlučně bavily, jejich veselá mysl mu lahodila. Sám se v duchu smál jejich žertům, jindy hádanky jim dával, vypravoval, ale netrpěl jim nezbedností, praček a hádek.

Soudruzi ho marně zvali mezi sebe, vědouce, že nepřijde že mu je domov milější nad hospodskou společností, že se ve volné chvíli věnuje dětem a také svůj domek si lépe upravuje

U Vyměřů se připravovali k důležité události. Prokop měl poprvé nastoupiti krušnou cestu do doľů. Otec oznámil, že dostal povolení k vyučení nejstaršího syna a že na prvního vezme jej s sebou.

Chlapec si poskočil. Veselo mu bylo, přání jeho se plnilo. Bude horníkem.

Ale matka jevila starost nad tím důležitým krokem synovým do života.

Cyril počítal, za kolik roků bude také horníkem.

„Cílo“, dokládal, „ty za mnou nositi budeš obědy, ale abys mně krupičnou kaši cestou neslízala. Ty to umíš.“

Musili se zasmáti dětem.

Vyměřová měla dávno pro syna šat do práce, který musil vynikati trvanlivostí a byl pohodlný, aby se v něm snadno kopalo. Nástrojů bude užívati otcových. Z počátku vlastně bude jenom pro posilku a k lehčím pracím. Ale kahanec měl, ten dávno vyzkoušel a ve tmě jím svítil.

„Na drahách bylo lepší světlo, vidíš,“ usmál se horník, „ale to jinak nejde.“

Matka zavolała Prokopa do přístěnku a tam s ním soukromě rozmlouvala.

„Pamatuješ se na Hostyn? Tam jsem prosila za tvoji ochranu. U nás je tak obyčejem. Odporučila jsem tě svaté Panně.“

„Také jsem se tam za tím účelem modlila“, odpověděl poněkud dojatý Prokop.

„A potom koupila jsem několik obrázků, které jsme rozdala až na tento“, ukázala Vyměřová na stůl, kde skutečně ležel malý obrázek Vítězné Panny Marie. „To je tvůj, ten si vezmi a nositi budeš do doľů. Otec také takový má při sobě.“

Prokop udiveně hleděl na matku. Mnohokrát otci šaty čistil a prohlídal, ale obrázku v něm neviděl.

„Dal si jej do čepice za podšivku“, vysvětlovala matka. „Vždycky si na něj vzpomene v nebezpečí. Když čepici kupuje novou, obrázek přendá nebo mu jiný z pouťi donese. O tom jsi nevěděl, ale teď víš, abys otcova příkladu následoval.“

Chlapec neodporoval. Zbožně byl vychován, rodiče ve všem poslouchal.

„Kdyby i tobě nebezpečí hrozilo, když i tebe namáhavá práce čekati bude, vzpomeň na Marii Hostýnskou, pomodli se a zazpívej v duchu sloku písně Marianské, aby se ti dostalo ochrany a pomoci, o kterou jsme na pouťi prosili.“

„Učiním tak“, sliboval Prokop a hned lepil svatý obrázek do čepice, aby měl jako ochránkyni nad sebou při těžké a s mnohým nebezpečím spojené klopotě.

Ještě několik dostal důvěrných napomenutí, než ho matka z přístěnku pustila.

Také děti jinak naň hleděly jako na horníka, třeba posud nebyla jeho tvář začerněna. To je nejvíce mrzelo, že nyní Prokop nebude s nimi, že je denně opustí. A obracely se k němu v rozličných záležitostech. Hrával si s nimi, robil jim saňky i vozíky, svezl je na trokaři, houpačku udělal i mlýnek na vodu a na vítr. Teď Cyrillovi ponechá drobnější práce v domě a při kuchyni. Uhlí bude nadále voziti, to si vyhradil předem, vezme kolečko do práce a uhlí poveze při zpáteční cestě. Malí horníci mu pomohou.

U Vyměřů se časně vstávalo. Obyčejně nejdříve se probudila matka, aby uvařila snídani, potom zavolała muže, aby se strojíl do díla. Děti spaly dále, leda že někdy Marie si přivstala ku praní nebo jiné nutné práci.

Ale když měl nastoupiti Prokop, tento byl nejranější a ještě za tmy vešel do světnice z komory, kde líhal.

„Kdo je to?“ ptala se matka, procitnuvši ze spaní.

„Já — Prokop, maminko“, odpověděl syn. „Zdá se mně, že je pozdě. Kolik to odbilo hodin?“

„Posud nikdy jsem neaspala. Rozsvět sirku.“

Mžikem zablíkal světlo, zrak Vyměřové padl na veliký ciferník na stěně.

„Vždyť jsem to věděla! Ještě hodinu mohl jsi spáti. Byla bych tě vzbudila. Jdi ještě do komory, marně bychom svítili.“

„Zůstanu zde, oprü si hlavu o ruce.“

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Vyměřová vzala před sebe Prokopa, Spáčilová Pavlinu a všichni přednášeli vroucí prosby. Tak vytrvali hodnou chvíli, až vstali a vyšli z chrámu. Prokop měl hledati procesí, ženy se braly rovně s hory. Hoch ještě dostal napomenutí, aby se neztratil, ale hned se poutníků známých přidržel. Uposlechnul a za krátko smál se na vůdce a poutníky, kteří se radili, jakou ještě vykonají pobožnost.

„Křížovou cestu“, rozhodnul stařec a hned všichni souhlasili.

Sotva zazněla známá píseň, přicházeli známí a připojovali se. Prokop se držel vůdce a podporoval ho svým jasným hlasem.

Už slunce se hodně sklonilo k západu, když posvátná hora počala pustnouti. Ojedinelí poutníci pospíchali, v chrámě sotva deset osob se modlilo. Ty zůstanou tady do rána. Nemohly se tak rychle rozloučiti, žádná pilná práce je nenutila, nic jim nepřekáželo. Také prodavači složili své krámy. Z pramene erče'a voda, nikdo ji nechtal, chrám se halil do večerních stínů a stromy se rozkývaly prudším větrem.

II.

Nebylo hodnějších lidí nad rodinu Vyměřovu. Neoplývaly statky pozemskými, ale dobrotou srdce, zbožností, pracovitostí a pořádností. Pomohli si z nájmu k malému domku a v tom spokojeně žili. Vyměř denně časně ráno odcházel do dolů asi čtvrt hodiny cesty vzdálených, žena také pomáhala hospodářům. Tak se živili skromně, ale poctivě.

Vyměřovi měli čtyři děti, nejstaršího Prokopa, o dva roky mladší Marii, ještě jednoho školáka Cyrilla a nejmladší Cecilii. Tato byla v pěti letech a velice se těšila na školu. Tu měly děti v obci a mohly po školním vyučování ještě v něčem doma vypomoci.

Cyrill za otcem chodíval k dolům a sem nosil jídlo, pracoval-li právě Vyměř na povrchu nebo vyfáral z dolů. Marie se držela nejmladší sestry Cecilie, ji opatrovala, s ní chodila do lesa na jahody i na suché větve, které odnášela domů na zatopení.

Prokop dojížděl pro uhlí a to nejenom domů, ale i jiným sousedkám. Rád se kolem dolů otáčel a už se těšil, až bude přijat do práce. Pozoroval, že čím více rodina roste, také tím větší má potřeby, chtěl tedy rodičům ulehčiti a těšil se, že si vydělá na nové šaty, jichž potřeboval. Už je mohl míti, ale odmítnul říka: „Však si na ně ušetřím, až budu dostávatí mzdu.“

Vyměř věnoval se jenom své rodině. Pro něj nemusily býti spolky, zábavy, dělnické schůze. Sotva vystoupil z dolů, už myslel na děti, čekaje, nepřijde-li sem někdo naproti, co by jim koupil, v čem by je u večer vyučoval.

Rovněž neděli a svátek věnoval rodině. Ráno navštívil kostel, potom se obíral dětmi. Pověděly mu, čemu se učily, co dělaly, jaké mají úlohy. S Prokopem vyšel do polí; povídali si, otec upozorňoval syna na rozličné zjevy v přírodě. Vyměř poukazoval na tvůrčí sílu Boží, na uspořádanost světa ve vesmíru i v každém kvítku, na účelnost všech tvorů pozemských.

Jindy vzal děti všechny a vedl je po mezích. Těšily se na takovou procházku a Cyrill zanechal hry s kamarády, slyšel-li vyzvání, aby se zúčastnil společné vycházky.

V zimě starší děti předčítaly u kamen a Vyměř přecházel po čisté podlaze od okna ku dveřím. Byla mu taková vycházka milou, musil-li celý týden pod zemí pracovati v potu tváře. Liboval si a pokuřoval z dlouhé dýmky. Nezakřiknul děti, když se hlučně bavily, jejich veselá mysl mu lahodila. Sám se v duchu smál jejich žertům, jindy hádanky jim dával, vypravoval, ale netrpěl jim nezbedností, praček a hádek.

Soudruzi ho marně zvali mezi sebe, vědouce, že nepřijde že mu je domov milější nad hospodskou společností, že se ve volné chvíli věnuje dětem a také svůj domek si lépe upravuje

U Vyměřů se připravovali k důležité události. Prokop měl poprvé nastoupiti krušnou cestu do dolů. Otec oznámil, že dostal povolení k vyučení nejstaršího syna a že na prvního vezme jej s sebou.

Chlapec si poskočil. Veselo mu bylo, přání jeho se plní. Bude horníkem.

Ale matka jevila starost nad tím důležitým krokem synovým do života.

Cyrill počítal, za kolik roků bude také horníkem.

„Cilo“, dokládal, „ty za mnou nositi budeš obědy, ale abys mně krupičnou kaši cestou neslízala. Ty to umíš.“

Musili se zasmáti dětem.

Vyměřová měla dávno pro syna šat do práce, který musil vynikati trvanlivostí a byl pohodlný, aby se v něm snadno kopalo. Nástrojů bude užívati otcových. Z počátku vlastně bude jenom pro posilku a k lehčím pracím. Ale kahanec měl, ten dávno vyzkoušel a ve tmě jím svítil.

„Na drahách bylo lepší světlo, vid“, usmál se horník, „ale to jinak nejde.“

Matka zavolała Prokopa do přístěnku a tam s ním soukromě rozmlouvala.

„Pamatuješ se na Hostyn? Tam jsem prosila za tvoji ochranu. U nás je tak obyčejem. Odporučila jsem tě svaté Panně.“

„Také jsem se tam za tím účelem modlil“, odpověděl poněkud dojatý Prokop.

„A potom koupila jsem několik obrázků, které jsme rozdaři až na tento“, ukázala Vyměřová na stůl, kde skutečně ležel malý obrázek Vítězné Panny Marie. „To je tvůj, ten si vezmi a nositi budeš do dolů. Otec také takový má při sobě.“

Prokop udiveně hleděl na matku. Mnohokrát otcí šaty čistil a prohlídal, ale obrázku v něm neviděl.

„Dal si jej do čepice za podšívku“, vysvětlovala matka. „Vždycky si na něj vzpomene v nebezpečí. Když čepici kupuje novou, obrázek přendá nebo mu jiný z pouti donese. O tom jsi nevěděl, ale teď víš, abys otcova příkladu následoval.“

Chlapec neodporoval. Zbožně byl vychován, rodiče ve všem poslouchal.

„Kdyby i tobě nebezpečí hrozilo, když i tebe namáhavá práce čekati bude, vzpomeň na Marii Hostýnskou, pomodli se a zazpívej v duchu sloku písně Marianské, aby se ti dostalo ochrany a pomoci, o kterou jsme na pouti prosili.“

„Učiním tak“, sliboval Prokop a hned lepil svatý obrázek do čepice, aby měl jako ochránkyni nad sebou při těžké a s mnohým nebezpečím spojené klopotě.

Ještě několik dostal důvěrných napomenutí, než ho matka z přístěnku pustila.

Také děti jinak naň hleděly jako na horníka, třeba posud nebyla jeho tvář začerněna. To je nejvíce mrzelo, že nyní Prokop nebude s nimi, že je denně opustí. A obracely se k němu v rozličných záležitostech. Hrával si s nimi, robil jim saňky i vozíky, svezl je na trokaři, houpačku udělal i mlýnek na vodu a na vítr. Teď Cyrillovi ponechá drobnější práce v domě a při kuchyni. Uhlí bude nadále voziti, to si vyhradil předem, vezme kolečko do práce a uhlí poveze při zpáteční cestě. Malí horníci mu pomohou

U Vyměřů se časně vstávalo. Obyčejně nejdříve se probudila matka, aby uvařila snídani, potom zavolała muže, aby se strojl do díla. Děti spaly dále, leda že někdy Marie si přivstala ku praní nebo jiné nutné práci.

Ale když měl nastoupiti Prokop, tento byl nejranější a ještě za tmy vešel do světnice z komory, kde líhal.

„Kdo je to?“ ptala se matka, procitnuvši ze spaní.

„Já — Prokop, maminko“, odpověděl syn. „Zdá se mně, že je pozdě. Kolik to odbilo hodin?“

„Posud nikdy jsem neaspala. Rozsvět sirku.“

Mžikem zablíkalo světlo, zrak Vyměřové padl na veliký ciferník na stěně.

„Vždyť jsem to věděla! Ještě hodinu mohl jsi spáti. Byla bych tě vzbudila. Jdi ještě do komory, marně bychom svítili.“

„Zůstanu zde, opru si hlavu o ruce.“

Prokop usedl u stolu, ale už neusnul. Pozoroval jak venku rozbřeskuje, jak se východ počíná rdíti. Také Vyměřová už nespala, často sebou pohnula na loži.

Za chvíli se ozval zvonek klekání.

Prokop se pomodlil a obrátiv se k oknu, pohlížel ven. Rozeznával stromy, až sem zaléhal zpěv ptactva. Jasnilo se víc a více.

Jinoch si vzpomněl, že od tohoto dne vstupuje pod zemi, kde nesvítí slunce, nezpívá ptactvo, kde panuje tma, zvoní pouze železné nástroje, chrčí voda po stěnách. Bylo mu líto té přírody, v níž se do dnešního dne proháněl, ale pojednou si řekl: „Musí tak býti. Jenom aby mne Bůh ochraňoval.“

Tu vstala matka a hned se šeptem modlila.

Nebylo třeba rozsvěcovati, ve světnici už bylo viděti. Prokop přiskočil ke kamnům, aby zatopil, potom doskočil pro čerstvou vodu na snídání. Než se vrátil, byla vzhůru i Marie.

„Proč se mně pleteš do práce?“ žertem se utrhla na bratra.

„Mohl jsem věděti, že si nepřiležíš že tak časně vstaneš? Taková princezna!“

„Jenom že ta princezna se hned dá do prádla“, opáčila s úsměvem Marie, dostrojíc se.

Ale ku podivu, také Cyrill a Cecilie se probírali z lože, protírajíce si oči.

„Proč nespíte? K čemu vstáváte?“ obrátila se k nim matka.

„Když Prokop dnes odejde“, řekl Cyrill.

„Tedy k vůli Prokopovi? Hleďme děti! Vždyť se zase navrátí.“

„S večerem je doma“, oznamoval Vyměř. A kdyby tam nemohl vydržeti, pustím ho ještě dříve. První návštěva v dolech působí hrozně.“

„Já se nebojím, já dříve neodejdu“, hlásil Prokop. „To by se mně ostatní vysmáli.“

„Vysmáli — nevysmáli. Kdo nezkusil, neuvěří. Byli tam lidé, kteří utítkali hned. Ani hodinu dole nevydrželi“, vysvětloval zkušený horník.

„Tedy kdy ti máme přijít naproti?“ ptaly se děti, jakoby nedůvěřovaly, že do večera nevydrží.

„Tak jako tatínkovi, přijdu s ním“, skoro uraženě řekl Prokop, že se mu tak nedůvěřuje.

Matka dala snídání pro všechny. Přisedli také nejmladší, kteří měli posud čas ku vstávání. Teď jich ani škola netížila. Chodili na pole, sbírali klasy, v lese hledali houby a prodávali. Také se popásali mnohdy na jahodách.

Marie dnes měla obvyklé praní, jindy doprovázela matku na denní tovarych. Žně byly v proudu, i taková dívka něco zastala a měla slušný plat.

„A jak bude s obědem?“ ptala se matka.

„Vezmeme si chléb, něco pro nás uvaříš s večerem“, odpověděl Vyměř.

Tak bylo obyčejem v rodinách horníků, oběd se všelijak odbyl, hojnější bývala večeře.

Muži už byli připraveni, děti obstupovaly bratra, který přijal šátek s chlebem a už bral do ruky hůl. Chtěl se opírat cestou jako řádný horník, který v dolech ztratil tělesné síly a potřeboval v chůzi hole.

Tu přistoupila k němu matka a čelo jeho poznamenala křížem.

„Tak tě opatruj Bůh Otec — Syn — a Duch svatý, aby tě neštěstí nestihlo ani dnes, ani jindy. A ty muži, dej také pozor na Prokopa.“

„To víš, že ho s očí nespustím, ale také nemohu za všechno ručiti. Jsme tam v dolech do jednoho stále vysazení nehodám, ne-li dokonce smrtelnému úrazu.“

Vyměř vyšel se synem, Cyrill a Cecilie aspoň na dvorek je vyprovázeli. Matka hleděla oknem a utírala si oči. První její dítě vychází za vlastním chlebem, nejstarší syn jakoby vstupoval do samostatného života.

Za chvíli se vrátily děti, Marie už zápolila s namočeným prádlem, matka se chystala ji pomoci. Už i slunce vešlo na oblohu a ozářilo zemi.

Celý den u Vyměřů vzpomínali na otce a Prokopa. Tento se nevrátil před časem Matka zalétla ve vzpomínkách také na Hostýn.

Se Spáčilovou mluvila v neděli před kostelem, kde se obě ženy sešly a povídaly si. Znalý se už dříve, ale nyní tím více k sobě přilnuly. Oběma se ta pouť líbila, že učinily slib společně do roka opět na posvátný Hostýn se podívat.

Spáčilová si libovala, že dcera její okřívá, že je čilejší, chápe se práce, že snad přece za krátko ji ta choroba opustí.

Také opět zvala Vyměřovou na návštěvu a Prokopa na ty třešně, řkouc, že už i hrušky počínají zráti.

Obě ženy se pobavily a v přátelské shodě se rozcházely.

Marie při praní si propěvovala. Že bylo vlažno, vynesla si necky na dvorek a prala zde. Ob chvíli přišly děti a ptaly se, mají-li už jít naproti otci a bratrovi.

„Ještě máte mnoho času“, odbývala je Marie a hned jim ukládala ještě nějakou práci, aby daly králíkům trávy, aby zalily záhony v zahrádce a podobně. „Teď Prokop tohle dělati nebude, dokládala, má jinou starost a po práci rád si odpočine. Cyrille, musíš to sám dělati.“

Chlapec ochotně na sebe převzal péči o králíky, které Prokop pěstoval, o záhonky, na nichž rostly okurky, cibule a čeho matka při kuchyni potřebovala, o párek holubů a mladého psa hlídače. A snažil se, aby starší bratr u večer všechno našel v pořádku.

(Pokračování.)

Pořádek chrámový.

1. Každý katolický křesťan, nebrání-li mu skutečná nemožnost, jest přísně zavázán v neděle a zasvěcené svátky celou mši sv. pobožně slyšet i.

2. Také na kázání má každý křesťan pilně choditi, aby sv. víru svou náležitě poznal, jí si vážil a podle ní bohumile žil byl.

3. Na služby Boží má každý v čas přicházeti a před ukončením jich neodcházeti.

4. Protože ve chrámu Páně sídlí v nejsv. svátosti oltářní pravý, živý a skutečný Ježíš Kristus, Syn Boží, Pán a Spasitel náš, proto ve chrámu Páně chovejž se každý co nejuctivěji.

5. Přicházej do chrámu Páně i odcházej má se každý kajčně pokropiti svěcenou vodou a pak vzdáti Pánu Ježíši, v nejsv. svátosti přítomnému, úctu, pokleknutím směrem k svatostánku. Touž úctu vzdá křesťan Pánu Ježíši, jde-li mimo svatostánek.

6. Před vystavenou velebnou svátostí na oltáři buď v ciboriu nebo v monstranci má každý, pokud možno, klečeti na obou kolenou. Při mši sv. klečeti jest alespoň od pozdvihování do přijímání (také při požehnání kněžském).

7. Katolický křesťan varuj se ve chrámu Páně všeho, co by jevilo neuctivost k Pánu Ježíši ku př. zbytečného mluvení a šeptání, smíchu, ohlížení se po jiných a zvláště plyvání na podlahu; také chraň se všeho, co by jiné v pobožnosti rušilo, jako: mluvení na jiné, hlučného a libovolného přecházení po chrámu v čas služeb Božích, hřmotného zavírání dveří atd.

8. Chce-li kdo něco věnovati na ozdobu chrámu Páně, nechť se poradí s duchovním správcem.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. Plníc tímto slib, vzdávám nejvroucnější díky Marii Panně Svatohost. a sv. Josefu za uzdravení, kterého se mi po devítidenní pobožnosti na přímělu P. Marie a sv. Josefa dostalo. C. T. z H. — Byla jsem uzdravena na přímělu Marie Panny Svatohost. při zánětu očním. Lékaři mi sice poněkud pomohli, avšak při sebe menším přesílení očí zánět zase se obnovil. Nevědouc si rady modlila jsem se k Panně Marii a jdouc na pout umyla jsem se a hle už při prvním umytí cítila jsem úlevu. I vzala jsem si vodu domů a umývání opakovala. A díky Marii Panně, zmizela nemoc a doposud, ač už je to více let, se nevrátila. A. V. z K. — Tisíceré vroucí díky vzdáváme B. Srdci Páně, Matičce Boží, blah. Petru Kanisiovi a bl. Žofii Baratové za uzdravení naší velectih. Matky, zakladatelky a gen. představené, která v těžké nemoci blízka jsouc smrti opět se uzdravila a nám zachována byla M. M. T. z Č. B. — Po přečtení 6. čísla »Hlasu Svatoh. a zvláště odstavce 4 zdola na str. 94 předkládáme následující dotyčnou zprávu: Před 16. lety onemocněl náš prvorozený, dole spolupodepsaný syn, eklampsí tak nebezpečně, že jsme, ač jsme konali vše, co věda lékařská konati může, o uzdravení dítěte pochybovali, a proto i Pannu Marii za přímělu u Boha prosili. V úzkosti o život dítěte slíbila Matka za souhlasu mužova, že vyprosí-li Panna Maria dítěti uzdravení, uzdraveného dle možnosti každoročně na posv. Hostýn vypraví, což se i dosud stávalo a syn ten letos již zkoušku maturitní s'ložil — a dále Pán Bůh, do Prahy na další studie odjede. Letos na jaře onemocnělo naše osmé a dosud nejmladší dítě (1 a půl léta stará O.) lobulárním zánětem plic tak těžce, že vysoká horečka přes 2 neděle trvala a dítě vyschlé již života neschopným se zdálo a to tím více, jelikož jak z otcovy tak i z matčiny strany více členů rodinných tuberkulosou bylo zemřelo. Tu rodičové ošetřováním dítěte již vymoření podobný slib jako před 16. lety u prvorozeného učinili a Bohu díky již před 6 nedělemi i s nejmladším dítětem pout na Sv. Hostýn mohli vykonati a také vykonali. Podotýkajíc, že jsme nikým ku zprávě této vyzvání nebyli a jen pravdě svědectví dáváme, znamenáme se s úctou dokonatou MUDr. F. P., F. P. a F. P. z H. — J. B. z O. ve Sl. děkuje Marii Panně Svatoh., sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení v jisté záležitosti. — F. V. z V. děkuje Marii P. Svatoh. za šťastně provedenou operaci. — M. S. z O. měla synáčka tříletého, jenž byl postižen kostičerem v ruce a noze. Doktoři počtem 5 nemohli pomoci. I utekla se k Marii Panně Svatohost., použila vody z posvátného pramene a chlapec se uzdravil. —

Poutě na Sv. Hostýně Velice krásně vydařily se poutě na svátek Narození a Jména Marie Panny. Na svátek Narození bylo na 20.000 poutníků a v neděli na 10.000 poutníků, co přispěchali na Sv. Hostýn, aby projevili Marii Panně svou oddanost. Nával ku sv. svátostem byl takový, že se musilo podávati po oba svátky sv. přijímání venku okolo kostela. Viděti z toho, jak málo si lílí všímá špinění své víry a pomlouvání poutníků v bezbožeckých novinách. Ku povznesení pouti přispěl také zajisté sjezd »Omladiny katolické«, jenž se téhož dne za protektorátu p. továrníka V. Zbořila z Bystřice p. H. a za účasti vys. dp. probošta Dra. A. C. Stojana, poslanců důst. Valouška, pp. Smýkala, Vykoukala a známých řečníků katol. Omladiny konal. Na sjezdu byli přítomni též Orlové, kteří vedli průvod; uroz. pí. hraběnka Berchtoldová se synem, uroz. pí. hraběnka Seilernová, množství družiček a junáků v národních krojích. Průvodu »Omladiny«, jenž po 9. hod. ráno za hlaholu zvonů Sv. Hostýn. zavítal na Sv. Hostýn, vyšel vstříc superior P. Rejzek T. J. s praporem jerusalemským v čele. Po uvítání měla »Omladina« kázání venku u dřevěné kulaté kaple a na to slavnou mši sv. Oboje převzal vdp. probošt Dr. A. C. Stojan, kdežto v nabitěm chrámu Páně byly o 10. hod. pravidelné bohoslužby sváteční. Sjezd byl zahájen taktéž u dřevěné kaple pod šířým nebem. Po nadšených, povzbuzujících řečech známých věhlasných řečníků p. poslance vdůst. Valouška, p. Zbořila atd. a různých pozdravech ukončen sjezd v povznesené náladě hymnou papěžskou. Odpoledne po požehnání o půl 3. hod. ubírala se »Omladina« do Bystřice p. H. Došly také pozdravné telegramy, zejména vdp. Dr. Žárek z Mariacele, za uherské Slováky Jurigové a Hlinkové a za vídeňské Čechy: »Oslavujem tutěž Matku Páně ve Štýrských horách jako Vy na Sv. Hostýně: spojiž nás všechny tatáž láska, která i p. opasti a hory překlenuje.« Kromě této pouti dlužno též uvéstí větší průvody přibývší tento a minulý měsíc na sv. Hostýn a sice: processí olomoucké za vedení důst. OO. kapucínů čítající přes 2000 účastníků, průvody sokolnický s vdp. děkanem Linkenfeldem a židlochovický s vdp. děkanem Hlobilem v čele a průvod znojemský, jenž tu byl poprvé, za vedení višnovského p. faráře Řezníčka a znojemského kaplana dp. Rudoleckého.

Počasí. Září přinesl v počasí obrat. Mlhy, chladno a deště ustoupily v první polovici měsíce září slunci a teplým příjemným dnům. Pršelo toliko 1. a 5. září t. r.

Dary pro Sv. Hostýn. Sl. E. Nev. z R. a pí. Em. Kuchyňková krásně vyšíváné kostelní prádlo.

Snadno oblékne

se celá rodina,

když si objedná ZBYTKY z rukodílné
tkalcovny

M. JIRSOVE

v Novém Hrádku 31,

:: na pomezí Pruska. ::

Jsou to 2 až 8 metrů dlouhé kusy ze-
tírů, kanafasů, oxfordů, flanelů, modro-
tisků, utěráků, pláten, vše stálobarevné,
velmi dobré jakosti. Balík 45 metrů za
18 korun franko. Nejlepší jakost 40 m
na 20 K franko. Poloviční balíky za
9 neb 10 K na zkoušku nevypacené.
Kdo předem napíše od kterého druhu
látek chce větší počet metrů, ochotně
se vyhoví. Nehodící se přijme se zpět.
Vzorky ode všech výrobků mimo zbytky
franko.

Dřevoobráběcí stroje.

Rámové pily, moderních a osvědčených sou-
stav, jakož i plechy ku všem pilám, hoblovací
nože a nebozezv dobré jakosti, dodává za
levné ceny a výhodných pod.

— Továrna na dřevoobráběcí stroje —

Arnošt Herrmann dříve

Jindřich Kašpar, Poříčí u Trutnova.

Milovníci ptactva

dávají přednost

Fattingero u

ptačímu zobu,

který lze obdržeti všude
nejlepší v jakosti co
nejlevněji.

Universální měkký zob pro hmyzožravé,
krmioi směsi pro všechny, zrnožravé pta-
ctvo, vaječné plskoty nejlepší nábrada za
slepičí vejce), universální akvarlové krmivo
pro ryby, mravenčí vajlíčka, muska (zámoř-
ské mouchy), jepice (bílé červi) atd.

Padělky jsou méněcenné!

Hlavní sklad

Fattingerových zvířecích krmiv

Alois Tesař.

Vídeň, IV/I, Besselgasse č. 5. Cen-
níky zdarma a fr. Překupníkům srážky.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

■■■■■■■■ **HOSPODÁŘSKÉ STROJE** ■■■■■■■■

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „**Rolnické strojírně a škrobárně v Letovicích**“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a přitom
objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smý-
šlení. Sociální demokraty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné
pracující mlátičky, žentoury, secí stroje „Horačky“, sečkovice. Dále má na skladě
žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol.
říšský i zemský poslanec dp. J. Holba. Dopište mu, který a jaký stroj chcete, on Vám
pošle cenník a udá nejnižší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb
zástupci Rol. strojírně a škrobárny, tam raďte od nich objednávat. Podporujte objednáv-
kami křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků, křesť.-soc., přijat. Svůj k svému.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesné dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem**

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou kopstruckou ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefiru, flanelu, oxford, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17.20

40 metrů zbytků »Krkonošské věby« velmi jemné za K 20.—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18.—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Josef Dvořáček, Náchod.

Veškeré práce tiskové

□ zhotovuje rychle, □
□ levně a moderně □

Grafický ústav

Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya

v Holešově na Moravě.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaludečními nemocemi trpící. K odporučením červené 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jedlně svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, **Rijeka (Flume), Přímoří.**

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílatel. kanafasů, sípek, zefirů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a čajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek.

Křesťanská firma

Ferdinand Meštan

v Bystřem

u Nov. Města n. M. (Čechy).

Vzorky zdarma.

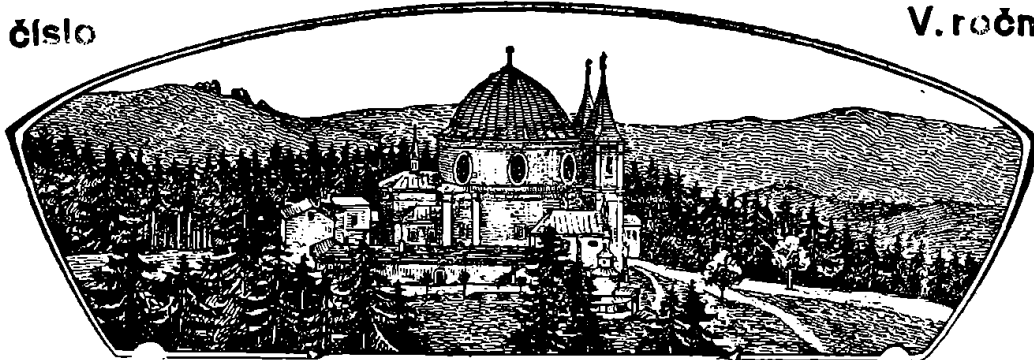
Zásilky přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

8. číslo

V. ročník

OBSAH: Legendičky o Panně Marii: Mučenka (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Reku vůdci (Báseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Sv. patronové P. T. dobrodinců Svatohostýnských z XIX. století. — Opuštěný. Matčina prosba. — Obrázek ze skutečnosti. — Zprávy se Sv. Hostýna a z posvátného Velehradu. — Z církve a světa. — Inseráty a t. d.

Z církve a ze světa.

Čechy. V Praze otevřen letos Školsk. Bratry v Bubenči katolický učitelský ústav. V Praze prý se ustavil spolek, jenž slíbil dáti onomu čelnému spisovateli 50 K, u kterého by se našel největší nesmysl. Za krátký čas byl onen spisovatel objeven v Macharovi. Ačkoli prý u různých spisovatelů se našly různé nesmysly, přece prý se žádný nevyrovnal tomu, co napsal Machar v jednom feuilletonu »Času«. Tam prý píše: »Turek je nejlepší, nejpoctivější a nejmravnější člověk na balkánském poloostrově, kdežto křesťan potácí se životem s přeraženou páteří a se zmračenou duší.« (Není citováno dle originálu) lnu ovšem vzememe-li na př. nedávné krveprolití v Adaně, kde surovost a fanatičnost turecká povraždila hrozným způsobem na 30.000 křesťanů, nedivíme se přiřknutí ceny Macharovi. A balkánští křesťané by mohli také ledacos o té dobrotě turecké vykládat. Proto asi tito ďaurové a raja se proti Turkům stále bouřili! A proto Černohorci svoje skaliska a chaty proti nim hájili! A ačkoli tito podle Machara mají »Přeražené páteře náboženstvím křesťanským«, přece Turkovi »příslovečně zdravému silákovi, nezdegenerovanému, neznajícímu lži, podvodu a falše« (jsou to slova Macharova, z nichž je viděti, jak umí pohlavkovati dějiny. Nemluvíme o minulosti, upomeňme se jenom, nač se přišlo při sesazení sultána Abdula Hamida!), také beze lži, podvodu a falše pořádně zatřepali. Naši helveti nebo-li křesťansko-reformování slavili letos s ostatními přívrženci svého protestantského vyznání 400 leté narozeniny za-

kladatele svého Jana Kalvína nar. 10. července 1509. Podivné je, že mu ke cti nikde nepálili hranice, na nichž byl Kalvín tolik odpůrců utratil. Ale ovšem Husa náhodou upáliti nemohl. Choti následníka trůnu dostalo se od císaře a krále titulu vévodkyně. Všelijaká individua přestrojují se za kněze, dělají veřejné skandály a pak se píše v novinách, že to byli kněží.

Rakousko. V Jablonci nad Nisou (Sev. Čechy) konal se 7. a 8. září 47. výroční valný sbor spolku Gustava Adolfa. Hostů bylo 65 z celého Rakouska, Vírtenberska a Sasky. Pastor Stöckel z Vídně podal přehled spolkové činnosti. »Rosteme«, pravil, přibývá nás počtem i penězi. Hlavních jednot máme 45 a čítají 2085 filiálek — o 14 více než r. 1907. Máme též 696 ženských spolků (o 31 víc) a pět spolků studentských. Jména všech našich jednot činí 5 mil. 700.000 marek!! (u nás se počítá markami!) Z těchto peněz poslali jsme dosud do Rakouska celkem 937 obcím 12 813,833 marek. Naše dary posílali jsme pod různými tituly na podporu evang. obcí, na dar důvěrný (dům evang. akademiků ve Vídni), na dary dětem, na školy, modlitebny a pense, též jsme posílali obrazy veliké Gustava Adolfa a jehlice s jeho podobou. Tedy na 13 mil. marek přišlo k nám z Berlína!

Uhry. Uherské listy napadají sv. Otce, že se ujal Hlinky.

Francie. Z Francie přicházejí v ohledu náboženském stále smutné zprávy. Zavírání klášterů, pronásledování kněžstva je na denním pořádku. V Lorient byli vyhnáni z kláštera kapucini, právě když obědvali. Už ani Lurd se nešetří. Biskupovi tarbskému, jemuž jsou

podřízeny Lurdy, byly vzaty příjmy, palác a seminář a on nucen opustiti své biskupské město. I přestěhoval se do Lurd samých. Avšak i zde hledí vláda své zákony uplatniti. Všechny svatyně už vyhlásila za svůj majetek a žádá za používání ročně nájemného 15,000 fr. Též poutníci si stěžují. Belgický průvod, jenž měl dva zvláštní vlaky, byl vystaven veřejnému výsměchu. Jakási žena chodila od vozu k vozu a nabízela poutníkům lacino opízlé knihy. Poutníci si stěžovali u zřízců dráhy a tito se jim jednoduše vysmáli. — Nevysvětlitelným také je, že bratr Bernardetin, jenž v jejím rodném domku vede velký obchod devocionáliemi, je horlivým přivržencem nynější vlády. A Baskové, ač v takovém počtu — byl prý tam průvod čítající 11,000 baskovských mužů — do Lurd putují, volí nejhorší poslance!

Halič. Poněvadž častěji se ohřívá jak v novinách nepřátelských tak i písničkách hrůzostrašná historie o Bařboře Ubrikové z r. 1896, nebude na škodu, skutečný stav věci tu vyložit. Barbora Ubriková byla v Krakově jeptiškou u Karmelitánek, kde složila slavné sliby. Než pojednou se zbláznila a počala ve svém blouznění roztloukati nábytek a trhati na sobě své vlastní šaty. Na rozkaz doktorův byla zavřena do zvláštní světnice a, poněvadž se pokoušela vyskočiti oknem, bylo okno jizby z části zazděno. Jeptišky se staraly o ni jak mohly. Že byly nevinny a že Ubrikové neubližovaly, dokazuje okolnost, že obviněné jeptišky byly po čtyřměsíčné vyšetřovací vazbě soudem obžaloby sprostěny a puštěny na svobodu.

Španělsko. Ve městě Kastru bylo napadeno katolické procesí sociálními anarchisty. Farář, jenž procesí vedl, byl ubodán noží a 60 lidí zraněno. Z ulice vtrhli anarchisté do kostela a rozbili tam vše, co jim padlo do ruky. Také v Barceloně, jak známo, zuřili socialisté při vypuknutí války v Marokku hrozně proti kněžím, řeholníkům a jeptiškám. Vraždili je, pálili je a jich mrtvá těla vláčeli po ulicích. Zavražděných nevinných obětí počítalo se na více set. A přece tito nebyli vinni válkou! Jinak se prý španělskému vojsku daří v Marokku dobře. Už prý Kabyly překonali.

Rusko. Rusku prý hrozí zase válka s Japonskem a Čínou. — O ruském školství podává jistý anglický spis příznivý úsudek. — V Polsku obracejí se listy a vážní lidé proti resoluci polské mládeže v Zakopeném, dle níž se mají ruské školy dále bojkotovat. Je už to pět let, co polští žáci středoškolsí a vysokoškolsí v Rusku stávkují. A přece sotva polovice může studovati v cizině!

Spojené státy v Americe. Dle popisného úřadu ve Washingtoně obnášel počet všech obyvatel hlásících se k nějakému náboženství křesťanskému r. 1906 na 32,936,645 duší, tedy asi o polovinu méně než předtím.

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Zaslané mi

ZBYTKY

jsou nad očekávání krásné, činím třetí objednávku T. Trebulka Žďár.

20 m. prakt. barchetové	K	7:25
20 „ „ šňůrkové	„	10:20
20 „ jemné flanelové	„	10:50
20 „ „ barchetové	„	11:60
20 „ flanel „Hermelin“	„	11:90
22 „ celý kus kanafasu	„	7:35
1 tuc. lněné ručníky ^{48/100}	„	3:60
1 „ „ „ bílé	„	3:80
1 kus lněné damaš. prostěr. 145x200	„	2:60

Veškeré ostatní tkalcovské výrobky v továrních cenách **neuvěřitelně levných.**

Objednávky vyřizují obratem pošty přesně dle žádosti; nehodící se vymění neb peníze vrátím přes 20 korun franco. — Cenníky, vzorky a rozpočty celých výbav kamkoli franco.

První podkrkonošská ruční tkaloovna a velkovýroba prádla a modního zboží

P. O. VOKROUHLECKÝ,

Lázně Bělohrad,

(Čechy).

Založeno r. 1859.

Dlouhé zbytky látek!

Převzav generální ruční tkalcovství v horách Orlických, zasílám Vám zbytky v délce 3—15 :: metrů zaruč. bezvad. a stálobarevných ::

kanafasy na povlaky v živých barvách,
modrotisky na domácí šaty a zástěry,
flanely a oxfordy na košile,
barchety na šaty a sukně,
modní zefíry na košile a bluzy
kriset na sukně v červených neb modrých barvách,
kartouny, ručníky, runburské véby,
bílená plátna,

dle přání tříděné, v balíčkách 25 m. 10 K
dobírkou, 40—45 m. 16 K vyplaceně
zasílá nejlevněji ryze česká firma

A. Maršík ruční **Olešnice** v horách
tkalcovna Orlických

: Nehodící se vyměním neb obnos vrátím. :

Prostěradla na postele čistě lněná 150 cm
50, 125 cm šíř. 1/2 tuc. 16 K dobírkou.

8. číslo.

1. listopadu 1909.

R. Stupavský:

Legendičky o Panně Marii.

Mučenka.

Na kříži dokonal
Spasitel milý,
pod křížem Matička
tesklivě kvílí.

Jak smrti bílý stín
odchází v dálí,
oči již neplačí —
od slzí pálí.

A kde se šlépějí
dotkne jen země,
kvítečko vyrůstá,
zakvitá temně.

Všechny ty bolesti
v srdci svém cítí —
v tom srdci bolestném
s Kristem chce mříti.

Bolestí zlomena
pohlíží k nebi,
ruce i nohy jí
bodají hřeby.

V zsinalem kalíšku
bolů má znaky,
kladivo, hřebíky
a trní taky.

Bol nese v kalíšku
s krůpějí rosy
a proto jméno též
mučenky nosí.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XX

»Jako vinný kmen vypučila jsem libost vůně. (Sirach 24. 23.)
»Vinice kvetoucí vydaly vůni svou.« (Píseň Šal. 2. 13.) V zahradě uzavřené neschází ani vinice. Hospodin hledal v zahradě rajske úrodu na vinici. A hledal ji především u prvorodičů našich Adama a Evy; nebo ovoce, které na stromech roste, nehledal aniž ho pro sebe upotřebiti mohl. Jsa nejčistší duch a neskončeně bohat, jest blažen sám v sobě. Za to hledal ovoce, na němž by se pokochal, v srdci lidském. A velice málo se potěšil; neboť nenalezl žádného. I viděl se býti zklamána, tak že Adam i Eva zahradu rajskou opustiti byli pñinuceni.

O, jak jinak to vyhlíželo v uzavřené zahradě, kterou jest nejsvětější srdce Marie Panny. Jakmile do ní vstoupil, nalezl nej-

krásnější, nejvybranější plod. A zahrada uzavřená byla zahradou nejen okrasnou a zábavnou, nýbrž i ovocnou. Jak se v ní vše překrásně vyjímalo. Tu rozčleněná část k osvěžení, tam pro ozdobu; vůbec neshledalo se nic zakrnělého, nic uschlého, nic pošlapaného nebo jakýmkoliv způsobem zašlého, vše okazovalo náplň života. Každý kořínek se uplatnil a ujal. Každý kvítek nesl ovoce, s něhož žádné nespadlo co padavče. Všecko bylo vzácné, jak vzorně vše uspořádáno. Ký div, že ovoce nesla uzavřená zahrada p ř e v ý b o r n ě.

Co tím rozumíme u Marie Panny? Bl. Maria Panna byla vyznamenána od stvořitele svého všemi přednostmi přirozenými i nadpřirozenými. Zdaž si můžeme jinak představití naši p ř e k r á s n o u P a n í, jak ji opěvujeme v naší rozmilé písni »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« než-li v nejněžnější kráse tělesné; nelíbí se nám ani obrázek Marianský, není-li pěkný. Což teprve podle ducha vynikala zajisté P a n n a n e j m o u d ř e j š í; jesti po Bohu ta nejprvnější a Bůh neskončeně moudrý jest. A se všemi přednostmi svými na těle i na duši svědomitě těžila jako hřivnou bohatou jí svěšenou. Proto bylo ovoce života jejího nebeskému Hospodáti tak vzácné.

Než hlavním pokladem, který střežila jako svou zřítelnici, nebyla ani královská urozenost, v níž pocházela z král. rodu Davidova, ani jakákoliv přednost přirozená, nýbrž m i l o s t B o ž í, jíž vyzdobena byla od prvopočátku svého, tak že se skvěla jako dcera Boha Otce, jako choť Ducha sv., vyhlédnuta vyvolená za matku Synu Božímu.

V době velikonoční připomíná si svatá katolická církev přechoasto potěšitelných slov oslaveného Pána svého, Ježíše Krista (Jan 15.1. i násl.), která pronesl při oné památné večeři v Jerusalemě před svým umučením k učenníkům svým, an pravil: »Já j s e m v i n n ý k m e n p r a v ý a Otec můj vinař jest. Já jsem vinný kmen, v y j s t e r a t o l e s t i. Každou ratolest, kteráž ve mně nenese ovoce, odejme: a každou, kteráž nese ovoce, očistí, aby více ovoce nesla. Zůstaňtež ve mně a já ve vás. Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmenu: tak ani vy, leč zůstanete ve mně. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovce mnohé; nebo beze mne nemůžete ničeho učiniti. Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude jako ratolest, i uschne a seberou jej a uvrhnou na oheň, aby hořel.«

Ježíš Kristus žádá na věřících, aby byli ratolestmi na vinném kmenu, jímž jest on sám; proto dí »Já jsem vinný kmen«. Jako ratolesti života berou z kmene a oplodňují se, jinak by uschly a na oheň uvrženy byly: podobně i člověk ba i křesťan i věřící může býti suchou větví, ratolestí, nemá-li života milosti Boží z Ježíše Krista. O jak mnohá duše jest suchá ratolest! A kdo ji připravil o život, kdo ji oň oloupil? Každý sám je vinen bezživotí svého pro hřích smrtelný, kterým se provinil proti Bohu i nesmrtelné duši své. Ký div, že suchá ratolest žádného ovoce, žádných hroznů ani v í n ě n e n e s e l Zajímavé jest, co nám pěstitelé vinic zanechali. Vínopůvodně v Asii divoce rostlo jako pláň. Po zemi se plazila réva, pod stromy neb po stromech aniž si kdo všímal plodů jejích. Ani nebyla bohata na ovoce; nebo tučná půda jí nesloužila a plané révy hrozny byly kyseláky, které ani vrbáci nechtěli. Než vyvrál na ně duch lidský. Pozoroval totiž neplodnost révy; avšak zpozoroval i to, že čím kamenitější půda, v níž se zakořeňuje, tím lépe se jí dařil a čím více slunce na ni praží, tím úrodnější a výbornější plody její. Nelenil tudíž a přesadil révu do droliny na místa, kde slunce hodně praží, obřezal ji, přivázel ke ko'u, umřivil ji až k pláči, jehož slzí hojně vydala: za vše to se mu odměnila vzácným tokem vínem, které jej obveseluje.

Tak poukazuje na účel révy Písmo sv.: »Vínopůvodně od počátku k obveselení stvořeno bylo«. (Sirach 31. 35) »Dobrořeč duše má Hospodinu, který vydává víno, aby obveselilo srdce lidské«. (Hm. 103. 15.) »Plesání duše i těla

jest víno střídmě píté.« Než prorok Zachariáš předpovídá vyšší účely vína ohledem Spasitele našeho řka: »Což jest dobrého jeho a co krásného jeho, jediné obilí vyvolených a víno plodící panny«.

Kniha pak soudců (9. 12.) mluví v podobenství o ukrutném králi Abimelechovi, ana dří: »I mluvili stromové k vinnému kořenu: Pojď, kraluj nad námi. Kterýž odpověděl jim: Zdaliž mohu opustiti víno své, kteréž obveseluje Boha i lidi a nad jiné stromy povýšen býti? Načež se odebralo všechno stromové k bodláku řkouc: Pojď a panuj nad námi. Kterýž odpověděl jim: Jestli že v pravdě ustanovujete mne sobě králem, pojďte a pod mým stínem odpočiňte.« A jaký je význam slov těchto?

Po smrti totiž otce svého krále Jerobala dal všechny své bratry Abimelech zavraždit, aby se stal králem. Nejmladší však Ioatham unikl a skryl se; načež s hory Garizim volá: Poslyšte mě muži sichemští: Jak nesmyslně jste si poradili! Nejvzácnější muži se odřekli vlády vaší, pokládajíce se za šťastnější v služebnosti nežli v panování, učinili jste Abimelecha králem, který se sám k tomu nahodil. S ním nikterak dobře nepochodíte.

Podržíte-li ho za krále, což může vám bodlák neúrodný dáti?

O vinu jest tudíž psáno, že obveseluje Boha i lidi. Zajisté vyniká víno nade vše rostlinstvo majíc více ducha nežli masa a kostí a každý plod stoupá v důstojnosti čím více duchový jest. »Vino a hudba obveselují srdce a nad to obě milování moudrosti.« (Sirach 40. 20.).

Nuže »jako vinný kmen vypučila jsem libost vůně« a jako víno, kteréž obveseluje Boha i lidi byla nejsvětější Maria Panna. Věru nebylo zdařilejší révy, která by Hospodinu byla vzdávala výbornějšího vína nad tento vinný kmen v zahradě uzavřené pěstovaný nejdovednějším vinařem. I kochal se Hospodin ve plodech života jejího; což byly překrásné ctnosti, které unášely krásou ducha jeho. Zajisté v kamenité půdě byl zakořeněn i život její; pražilo slunce vedrem nejprudším na ni; nožem ostrým byla zkoušena, ba meč sedmi-bolestný se tasil na ni, nešetře ani slzy, ani bolů jejích; pevně ji připoutal ke kolu vůle své: a za vše se mu odměnila vínem nejvýbornějším obveselujíc Hospodina.

Máme si vysvětliti, co vše to na ní znamená? Uznáte sami, že kamenitá půda byla, kterou se brala v životě svém. Kdo sečte těch obětí, které přinesla a přinášela po všechny dni života svého? Co bylo ústrků, protivenství a jiných útrap jí snášeti! — Než vedro nejprudší asi bylo pro ni, když viděla jednorozeného Syna Otce nebeského a svého vlastního, Ježíše Krista, na křížové cestě s těžkým křížem na ramenou, s trnovou korunou na hlavě, tak zuboženého, ztýraného. A na hoře Kalvarii stojí pod křížem neb před křížem, na němž visí její miláček v nevýslovných bolestech. Co tu vidí, co tu slyší, vše to rauf ostrým nožem srdce její. Kéž smím já s Tebou, taková byla touha duše její, také na kříži zemřít! Než to jí nebylo dopřáno co bylo dopřáno matkám křesťanským, sv. mučenicím, že předeslavše na rekovnou smrt mučnickou syny své nastoupily za nimi smrtí mučnickou odměnu. Matka Páně, královna mučenků, měla více trpěti proto nesměla zemřít.

Ne jeden ostrý nůž měl se na ní zkoušet, ne jeden meč dvousečný měl na ni býti tasen. Jiní mučníci trpěli ponejvíce krátkou dobu: její mučení se neslo po veškerá léta, co Ježíš Kristus žil na zemi. Byl to soucit mateřského srdce, kterým, jest-li vyznamenáno srdce mateřské vůbec, Máti Páně přede vším vynikala. A miluje-li pravá matka i nezdárné dítě, o jak milovala tak dobré tak milené dítě Maria Bohorodička. A cíť-li matka neštěstí, potkalo-li dítě její, více nežli dítě samo: nevýslovným bolem zajisté bylo sevřeno srdce Matky Páně vidouc Pána Ježíše na tak bolestnou smrt vydaného.

Od té chvíle, kdy Simeon v chrámu Páně jerusalémském jí zvěstoval, že

duši její pronikne meč, stala se Matkou bolestnou, ba již dříve věděla z proroků, které čtala a jichž obsah rozjímal, že Mesiáš kráčetí bude cestou strastí a bolestí až na kříži zvolá: Dokonáno jest. Tři a třicet let nosila v paměti své ve dne v noci všecko utrpení a kdykoliv se zadívaly oči na milostné dítě a utkvěly na něm, zraněna též byla duše její až do nejhlubší útrob. Však bolestná matka Páně smýšlela za jedno se svým milým Ježíšem. A proto jako pravil Emautinským na cestě: Zdaliž nemuseí Kristus těch věcí trpěti a tak vjíti do slávy své? (Luk. 24. 26) i ona věděla vše a proto do vůle Boží dokonale odevzdána byla. Pevně tudíž připoutána byla duše její po všecken čas na vůli Otce nebeského, přesvědčená, že tak žádá sláva Otce i Syna i sv. Ducha. A při všem tom se vyplnilo na ní, že jako víno obveseluje Boha, tak i Máti Páně, podobna jsouc kmenu vinnému, obveselila Hospodina Boha svého. Nejen Boha obveseluje víno ale i lidi, praví Písmo sv. Věru nejvzácnějším vínem stala se nám všem Matka Páně Maria Panna. Ani nevím, kterým stavem začítí jest, abychom mu dali přednost před druhými, jemuž občerstvení předem podává. Jsou to zarmoucení, jimž jest potěšením; či nemocní, jimž jest uzdravením; či umírající, jimž jest sv. nadějí; či neuvědomělí, jimž jest matkou dobré rady; či hříšníci, jimž jest útočištěm; či všem na brozné cestě k Božímu soudu, jimž jest matkou milosrdenství? Maria jest pomocnice křesťanů všech, kdokoliv se k ní utíká, v jakékoliv záležitosti, v kteroukoliv chvíli. Nebylo slýcháno a nebude, že by koho opustila, kdo se k ní s důvěrou utekl a o pomoc ji žádal, aniž by byl oslyšen a nebyl přelíbezným vínem vyslyšení občerstven a obveselen. Ano Maria jest vínem které obveseluje Boha i lidi.

Konečně nastává ohled na nás. My nemáme žádné povinnosti Marii matku naši nápodobiti? Či smíme býti oproti Bohu i lidem kyselákem místo vína, které Boha i lidi obveseluje? Kéž rozumíme sobě, abychom s pomocí Boží i my byli dobrým vínem Bohu i lidem. Jak se to má státi?

Hledáme-li ve všem všady vůli Boží poznati, dle ní se zaříditi, vůli Boží se podrobiti, do vůle Boží se odevzdati: zajisté dobře jednáme; nebo to právě jest co se Pánu Bohu líbí, jako bychom obveselili jej. A zdaž jest tajemstvím nedostizitelným tomu, kdo dobré vůle jest a opravdu se Bohu zalíbíti snaží, aby poznal, co proň vůle Boží jest? Arci nepostačí toliko věděti, co se Bohu líbí; láska k Bohu káže, abychom ji také plnili. Z příkladů to poznáme; býváť po naučeních k ctnostem cesta daleká, za to po příkladech blízká a platná. Ustrojíš-li přátelům svým hostinu, ale za tím necháš ubohých nouzi tříti a hladem umírat: zdaž se to líbiti může Pánu, jenž jest Bohem bohatých i chudých? Dal jsi almužnu aneb jsi učinil nějaký dobrý skutek, ale ihned dáš to vytroubiti do světa, v novinách to rozhlašuješ, co všecko dobrého činíš, aby se to lidé dověděli a tě pochválili: zdaž se to může líbiti Pánu, aby tě za to odměnil? — Kdo miluje toliko přátele své a jim dobře činí, za to nepřátele svých nenávidí neb se dokonce i na nich mstí; to činí pohané také, (Luk. 6. 13) jak sám Kristus Pán doložil: zdaž má nároky takový, že nekřesťansky jednal, na odplatu věčnou? — Kdo chrám Páně navštěvuje, v neděli a svátek na mši sv. chodí, k sv. svátostem přistupuje, dokud ho to těší, dokud mu nic nepřekáží: než přestane-li jej těšiti chrám Páně (což se státi může každému, že nenalezá více oně útěchy ve službách Božích, jaké druhdy mívá), nastanou-li překážky buď pro práci buď pro návštěvu buď pro nepohodu buď pro jinou příčinu které neznesnáží nýbrž jen znesnadňuje návštěvu chrámu Páně, zdaž tím zalíbí se Hospodinu, jenž káže: »Pomni abys den sváteční světil«, odložil-li si mši sv. na den všední aneb vůbec opomene. Povinnost je povinnost.

A kdo povinnosti zanedbává, hřeší. — Jsou na světě lidé někdy až příliš svědomití, tak že kdyby v povinnostech k Bohu se podobně chovali, za svaté bychom je míti mohli. Než z jaké příčiny jsou tací, snadno pozná, kdo je po-

zoruje. Jedni chtějí dokonale vyhověti svému chlebodárci, by se zavděčili lidem, druzí se bojí o svou budoucnost, svou kariéru, opět jiní chtějí se blýskati ve světě a hledají čest a chválu světskou a jiné jiní mají přičiny, o nichž právem říci lze: Marnost nad marností! Škoda, přeškodil! Víte, co činiti nám jest? Nebudme suchými odumřelými ratoolestmi, které žádného ovoce nenesou aniž nésti mohou. Takovou jest duše v stavu smrtelného hříchu. Za to budme ratoolestmi živými na vinném kmenu, kterým jest Ježíš Kristus. Takové jsou duše ve stavu milosti Boží. Proto kdo zůstává ve mně, praví Ježíš Kristus, a já v něm, ten nese ovoce mnohé. Život pak jeho jest vínem, které obveseluje Boha i lidi.

Edv. Vostatek T. J,

Reku Vůdci.

Blah, kdož se vážným kdys ducha povzletem
Vznesl nad obor, nad dusivé kruhy
Nízkého sobectví, a k touhám
Své zaměřil lety mužně vyšším!

Co skála stojí peven; vyvýšený
Nad veškeren rod, síla i opora
I oko všem, v jasnou světějších
Jím za sebou kyná říš bytostí.

Stojíce o němém zhržení úžasu
Svých k němu točí oslněných zraků
Ku hrudě necnost jimž železným
Připjala veškery síly poutem.

O již kterým Tě chváliti mám zpěvem,
Co hvězda jenž před mým se miháš okem,
O vznešená ty Ježíšové
Okraso, chloubu i slávo Bráti!

Klidného činu, práce i zátiší,
Mužného však i boje a zápasu
Na hlavu tvou, o oslavenče,
Čtvrt století sype slávy věnce!

Svět druhdy skytal slávu a lesk zlata,
Naděj Ti oblouk rozpjala růžový —
Leč mužně na drsnou odvážný
Krok učinil jsi na dráhu cnosti.

Své zraky upřev v výšiny zářivé
Pevnou jsi sáhnul neceneném rukou
po vínku trojím cnosti kněžské,
Celo si jím ovinuv a skráně!

Pak v řadách oněch jsi zmužilý stanul
V předním vždy chrabří jenž bojují šiku,
A v boji hrdinném za pravdu
Svých necení životů ni sil svých.

Tam jsi rekovným válet počal duchem,
O sledni v řadách jistě ne válečník,
Cností šlechetnou, bystrou myslí
A pokorou ducha neposlední.

A zraky tohož na Tobě utkvěly
Jenž naše vezdy zpravuje osudy,
A sebe ze všech jediného
Bráti naší vyvolil za vůdce!

Není to vlády koruna mámivá,
Jemný ni vínek kol hlavy růžový,
Nežádanýť to slávy vínek,
Hej! bodavýmť trním zaostřen!

A jako znalý moře a úskalí
I víru plavec do ticha přístavu
Bezpečně prohlubní uvádí
Lodici, smrti bledé ji vyrvav:

Tak již po pětkrát pět let ty nás vodiš,
Slavný o vůdci, divoko bouřlivým
A záhubou tisícero nám
Vzteky i pekla mořem hrozícím.

A nikdy žádný netkl se úraz nás,
Ač peklo lýtým vzteknilo náparem,
Ni tehdy když svět zdál celý se
Na hlavy naše bořit nešťastné!

A v půtce nám když síly ubývalo,
Když po bojištích jsme ranění mřeli —
Tvá slova v údy sílu zas nám
A raněným lila v rány balzám.

O, lkáme, zůstaň, ve světitém boji
Mnohá co vůdce ještě u nás léta,
Budiž to vyšší Tobě slávou
Věnce než okrasa laurového.

Všech těch vidím dnes oblažených duchův, I těch vidím, kdož tu putující boj
 Kdož již ve věčném stanuli přístavu, Se všemi ještě mocmi vedou tuhý, —
 Jimž k cíli blaženému byla a Božské Velebnosti u trůnu
 K vítězoslávě ty věčné vůdcem; S mými pojit se takými prosby!

Pomníky buďtež slávy nemřívě
 To Tobě, jichž si v nádheře buduješ
 Jasné nebes, v věčnou zářící
 Neměnným mihotem budoucnost!

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

Připomenul mnohou událost z dějin svatohostýnských, jakož i onu noc, kterou na modlitbác robděli před prvním posvěcením chrámu Páně předkové naši.

Na konec kázání dostavila se deputace Marianské družiny mužů i j nochtů v Praze, již byl P. Cibulka kdysi založil a řídil, s novým praporem a sice pp. Mat. Zahradnický, starosta, V. Žizka, stříbrník, J. Feuerstein, V. Engl, c. k. pošt. úředník, V. Kubát, J. Zengler, stříbrník, i byli od p. kazatele vše uvtání. Mezi poutníky způsoben příchodem tím radostný rozruch. Zatím rostl dav poutníků více a více, ale zároveň chmuřilo se nebe více a více mraky, takže po osmé hodině počalo rositi. Mračna po Sv. Hostýně zrovna se proháněla. Když se setmělo, vzplanul na valech svatohostýnských na hranici slavkovské mohutný oheň, jehož plameny až 10 m. vysoko vyšlehovaly; současně rozžat oheň i na straně opáčné. Pan lékárník J. N. Harna z Kroměříže zhotovil neúmornou práci různé ohňostroje. Ačkoli deštivé počasí provedení valně nepřálo, vydařily se přece některé ohňostroje nade vše očekávání. Zapalování provedeno v tomto pořádku: Transparentní obraz v okně nad vchodem chrámovým osvětlen bengálským ohněm a zároveň osvětlena čarokrásně celá svatyně svatohostýnská. Osvětlen ohromný transparent s písmenem M (Maria). Na to vypáleno třikrát ze hmoždíků na znamení sv. kříže ve jménu nejsvět. Trojice; zapálen červený bengálský oheň a tím osvětlena celá hora. Velice důmyslně znázornil p. cís. rada Harna pět desátek radostného růžence. Deset zdrávasů označeno menšími ohni a desátek sám raketami v zářivé výši nad kostelem se vznášejícími. Pak zapálil nové tři rakety a veliký červený bengálský oheň. Ku počtu ndp. kardinála vzplanula vysoko na nebi zář, v níž zářilo F. s korunou asi 15 metrové velikosti. Konečně zapáleno více bengálských ohňů : nápodobeno slunce. Všechno toto sledovali poutníci s nelčenou radostí, neboť přemnozí z poutníků něco takového ještě nikdy neviděli a mimo to mnohý ohňostroj naplňoval skutečně úžasem. A tak přispěl p. lékárník Harna nemálo ku zvýšení slavnostní nálady.

Nastala noc. Poutníci z počátku nedbali na to, kde ji prosedí a probdí, neboť o spaní nebylo řeči. Tolik poutníků asi ještě nebylo do rána na Sv. Hostýně jako tehdy. I seskupili se kdekoli v jednotlivé tlupy, zpívali a modlili se, takže kamkoli oko zaletělo, všude vidělo kupy poutníků. Kostel byl přeplněn. Jeden vedle druhého zpívali chvály nebeské Královně. Brzy však začal buráceti silný víchor, jenž přihnál nová mračna a s nimi déšť. Nyní ovšem bylo se uchýliti zbožnému venku dlcímu davu pod střechu, do různých výklenků a ku zdím. Bolestně dojmalo člověka, an viděl poutníky ležeti anebo táti zrovna v loužích. Avšak zároveň byl až k slzám pohnut, když pozoroval,

jak vše z lásky k Bohu a Marii Panně trpělivě snášejí. Něco takového jen tam možno, kde srdce proniknuto živou vírou a pravou zbožností. O půlnoci mocně zaskučela bouře, z oblaků jen jen se lilo, v což mšil se na všech stranách dojemný, nábožný zpěv: »V ochranu kdo Nejvyššího«. . . Vůbec třeba doznati, že komu bylo popřáno projíti kostelem, sakristií a ambity, zaslechl upřímnou radost při přerůzných zpěvech, jež po celou noc ze stera hrdel k nebi se

Svatí patronové P. T. dobrodinců Svatohostýnských z XIX. století.

nesly. Po půlnoci přelo dále a aniž k ránu nezmírnil se déšť. Za příčinou nepohody začaly se mše sv. sloužiti už o půl třetí hodině. Venku bylo sice postaráno o oltáře, avšak pro liják nebylo možno jich použiti. Poněvadž mimo to, musel býti kostel vyklizen, anž měl býti svěcen, bylo zříditi oltáře kdekoli. A tak měla nepohoda také svou dobrou stránku. Co čtáme o mších sv. tých u prvních křesťanů a v katakombách, bylo zde poněkud znázorněno. Mše sv.,

jak čtáváme v písmech, obětována z počátku ve chrámech, domech, žalářích, skrýších a všude, neb jenž při ní se obětuje narodil se z lásky k nám ve chlévě. V ambitech proměněny stoly v docela primitivní oltáře, přineseny ostatky, postaven kříž se 2 svíčkami a obětována mše sv. A přece takou vroucnost, takou pobožnost bylo viděti u poutníků! I mužům slzy vytryskly z očí a jako hrachy kanuly po tváři. Kdykoli déšť poněkud ustával, slouženo bylo i venku.

A přece s deštěm přibývalo více a více poutníků, tisíkové a tisíkové pokrývali kopec, zástupové stávali se mohutnějšími a mohutnějšími. O sedmé hodině, kdy svěcení mělo započíti, zaburácel znova vichor, nové spousty deště lily se s nebe, tak že okolo kostela byla všude učiněná louže. Za těchto okolností nebylo možno staříčkému kardinálovi podjati se svěcení a s těžkým srdcem musil to, nač se stále těšil, že sám posvětil svatohostýnskou svatyni, přenechati ndp. biskupu brněnskému, nynějšímu kn. arcibiskupovi olomouckému. I započalo svěcení, velebný a významný to obřad, kterým církev sv. jednomu každému dává na rozum, jaký význam má kostel, že je v pravdě domem Božím a že domu tomuto přísluší veškerá svatost a uctivost. Jaká to vznešenost ve zpěvech různých při tom! A to tím více, an tak velebně se vznášel klenbami chrámovými jsa prováděn od proslulých chorálních zpěváků: pp. Holaina, farář slavonského, P. Fr. Hrbáčka a K. Polcera, prof. kroměřížského semináře. Při zazdívání sv. ostatků do oltáře, který znova vzdělán z obřanského pískovce, pozornost na sebe obrátili pp. O. Zeman a Witner, jeho asistent z Bystřice p. H., kteří v novém zednickém oděvu ndp. biskupovi přísluhovali.

Dojemná byla slavnost uvnitř, než neméně dojemné výjevy odehrály se venku. Pro lijavec opět nebylo možná sloužiti mše sv. tu kterou chvíli; opět se muselo při velkém návalu kněžstva sloužiti v ambitech; opět úprava a vše připomínalo boboslužby křesťanů v katakombách za časů pronásledování. Věru dojemné to chvíle! A co teprv ta zbožnost poutníků! Upomínky tyto nevymizí z paměti a nemalou jsou mnohému útěchou až doposud. A tak, co na zevnějším lesku nehodou postrádáno, těmito potěšitelnými výjevy přehojnou měrou bylo nahrazeno.

Poutníci byli dalekou cestou znaveni, promoklí, zmoření; a nicméně ve svatém zanícení tu klečí, na tvářích radost, ústa propěvují chválu a slávu Boží a Matky jeho anebo tajemnou projadřují rozmluvu s Bohem, Matkou Boží a pronášejíce tisíce a tisíce různých proseb k Tomu, jehož moudrost nás řídí a k Té, o níž vědí, že tvoří divy!

Jakmile déšť poněkud ustal, svolávání poutníci na kázání a tu opět jiné dojmy a výjevy se udály. Tisíce a tisíce poutníků kupilo se okolo kazatelů. Kázali: P. Cibulka, superior svatoh., dr. A. Gruda, farář a zemský poslanec ve Slezsku, dr. Fr. Srbecký, farář v Blansku, J. Studený, děkan boršický a Frant. Weber, farář a říšský poslanec v Miloticích; německy kázal P. Egerer, c. k. prof. z Kalksburgu.

Ač bylo šest kázání, nestačilo to na takové množství poutníků, kteří v průvodech větších a větších stále přicházeli, nedbajíce ni deště, ni bláta, ani kluzké cesty. Tolik poutníků vyžadovalo alespoň osm kazatelů, než nebylo možno při velkém větru a nepohodě nalézti vhodného místa.

Konala se památka 650letá porážky Tatarů světil se chrám, a to na Sv. Hostýně, tisíce poutníků tísnilo se kolem kazatelen ze všech možných končin: a vše to působilo, že slova kazatelů tu radostně, tu bolestně rozrývala srdce posluchačů, že je vymanila na chvíli ze všech strastí, útrap, sklíčenosti a ze všeho pozemského a unášela k Bohu a Matičce předrahé. I padlo símě kazateli rozseté na dobrou, ba výbornou půdu a zajisté v různých krajích v rozmanitých poměrech přineslo užitek stonásobný.

Při kázáních a po nich se pohnáhlavě vyjasňovalo a tím umožněno sloužiti mše sv. u oltářů venku. Zároveň udělováno sv. přijímání, k němuž přistoupilo přes 5000 poutníků. (Pokračování.)

»Opuštěný«.

(Dokončení.)

Napsal V. Jerábek.

Na tajemnou událost v lese znenáhla se zapomínalo. Jen Josef byl ještě stále zaražen a zasmušilý; podivné myšlénky nechtěly mu z mysli us'oupiti. Znenáhla však i tento na svůj bol zapomínal a již jen časem tajemné myšlénky se mu vybavovaly. Vždyť byl nyní v jiném napjetí; v krátké době má jeti do města na studie.

Pomalů utekly poslední dny prázdnin a již zítra má se vydati na cestu, jak mu byla kněžna vzkázala! Trvalo to hezkou chvíli, než se na všech místech rozloučil: u pana učitele, na faře, kde mimo dobrou naučení a napomenutí dostalo se mu též na cestu krásných modlitebních knížek; ani na zámek nezapomenul zajít, aby se rozloučil a ještě jednou za veliké dobrodiní poděkoval.

Druhého dne časně z rána po bolestném loučení se Srnkovou, ujížděl z Klame-
nice do vzdáleného města kočár, který odvázel našeho Josefa v průvodu pěstouna na studie. Všechnu výbavu, již mu kněžna darovala, vezli s sebou.

Paní kněžna se svojí dcerou vyhlížely oknem za odjíždějícími a přívětivě kynuly mu rukou na rozloučenou.

* * *

Jako doma, tak i ve městě náš Josef velice dobře prospíval: vždyť sám pan farář tyto zprávy z města nosíval, kdykoliv ho tam paní kněžna poslala, aby se na jeho prospěch a chování jak doma, tak i ve škole poptal a výlohy na patřičných místech zapravil.

„Jest prvním ze všech, říkali mi professoři; jest prý pilný a mravný, tak že můžeme mít z něho opravdovou radost“. Tyto a podobné zprávy nosíval kněz z města paní kněžně, jež vždy jen spokojeně hlavou přisvědčovala.

A vskutkul Vysvědčení Josefova bývala vždy jen ta nejlepší: samé výborné a v předu poznámka „první s vyznamenáním“ nescházely nikdy.

Jak učitelé, tak i spolužáci měli Josefa rádi pro jeho mírnost, skromnost a zbožnost: ani nyní na Pána Bohu nezapomínal, stále drahý odkaz matčin u sebe nosil, a nebylo dne, aby na svoji obvyklou modlitbu zapomněl. Jen časem se mu vždy vybavovala v myšlénkách ona černá představa, na niž zapomenout nikterak nemohl; toto tajemství posud ténilo citlivé srdce jeho.

Kdo by myslel, že aspoň o prázdninách si pohoví a oddal se životu zahálčivému, zmýlil by se velice. I nyní pilně pracoval: tu zastával pěstouna v lese, tu zase věnoval se studiu aneb zase na faře v různých pracích vypomáhal; ani na zámku nebyval řídkým hostem u paní kněžny, jež jeho vlivem velice se změnila. Nebyla již tak zasmušilou a pro sebe uzavřenou, ale byla nyní veselejší a sdílnější, tak že každý volného přístupu k ní dosáhl.

Léta mijela a náš Josef byl již se studiem gymnasia hotov; i maturitu odbyl se znamenitým prospěchem. Nyní vyskytla se nová otázka, kterému asi oboru by se měl věnovati; „jak paní kněžna sama uzná“ říkal, skromně odevzdávaje se do vůle její. Ta však ničeho mu sama neurčovala, nýbrž nechala vše na jeho vůli; tu posléze, když ani pěstounové ničeho mu neurčovali, bez dlouhého váhání rozhodl se, jak mu zbožné [srdce jeho káralo, věnovati se stavu duchovnímu. Snad zde bude moci sobě uleviti a traplivé tajemství se sebe strásti.

Sděliv tento úmysl s kněžnou, ihned nabyt úplného souhlasu jejího a vstoupil do

semináře, aby věnoval se studiu bohosloveckému. Též i zde náležel mezi nejpilnější a nejhorlivější chovance.

Rok minul a on prvé prázdniny tráví jako klerik v Klamnici; jeho chování i vzezření značilo, že spokojen jest v tomto stavu, jemuž z vroucího srdce se věnoval. Jen ono příšerné tajemství stále ho životem pronásledovalo; již několikráte odhodlal se, že celou věc paní kněžně vyjeví, leč, kdykoliv před ní předstoupil, nebyl sto ani slůvkem se o tom zmíniti. — Kde pak asi ubohý otec je? — Je živ? — Mrtev? Nevěděl rovněž ani toho nejmenšího. Kdož ví, zda by ho i nyní poznal?

S jakou pýchou a brdostí pohlížel starý Sruka na svého schovance, když tento poprvé přísluhoval staříckému faráři u oltáře, když poprvé uslyšel slovo Boží z úst jeho!

Netrvalo dlouho a dočkali jsme se i Josefovy primice. Všichni mohli oči na něm nechat, jak mu to slušelo; i paní kněžna, nyní bílá jako mléko, neváhala a přišla s dcerou svojí podívat se do kostelíčka na svého chovance; kdo byl blíže knížecké kaple, mohl viděti, kterak stařícká paní stírala slzy s očí svých a kterak rtové její tiše šepotaly slova: „Zlaté to věru srdce; takového kněze bych si tu věru přála mítí.“

A, vskutku! Nebylo nic snadnějšího, než přimluvit se za něho, aby dán byl do svého rodiště za kaplana, zvláště když sám stařícký farář, který nemohl již vše zastávat, o něho požádal.

Jako jindy, tak i nyní vynikal Josef Paroubek svojí mírností, šlechetností a zbožností, kterýmižto vlastnostmi tak si naklonil srdce všech osadníků, že po smrti churavého faráře jen jeho za svého duchovního pastýře si vyžádali a vyprosili. — Nyní teprve mohl staříckým svým pěstounům oplatiti jejich lásku; ihned museli se oba odstěhovati na faru, kde dostalo se jim dobrého zaopatření až do smrti. Jen černé myšlénky z mládí a nevěstnost otcova kalily krásné dny života jeho.

* * *

Ještě ani rok neměli v Klamnici šlechetného faráře Paroubka, když stala se událost, jež celou osadu sklíčila hlubokým žalem. Jako bleskem roznasla se zpráva, že šlechetná kněžna schází a jest nemocna. Všichni lékaři, co jich jen Eliška pozvala, ztráceli veškeru naději. „Jest to rakovina žaludku“ shodovali se všichni „a nemoc tato nedá se nijak vyléčiti; co nejdříve musí kněžna umřítí.“

A opravdu! Stařícká paní chřadla, chřadla, neboť ničeho nesnesla; vše, co polkla, v krátké době ihned zvrátila.

Na faře rovněž bylo smutno, jako po vymření. A jak by ne? Vždyť nikdo snad necítil s ubohou a s její zarmoucenou dcerou upřímněji a větší soustrasti, než farář a jeho chráněnci.

* * *

Farář právě odsloužil mši svatou a zasedal k snídani, když kdosi jaksi nesměle zaklepal na dveře fary. Stará Srnková pospíšila mu otevřítí. — Byl to žebrák. Podávala mu tedy obvyklou almužnu, které on však nepřijal, ale ptal se na faráře a chtěl býti k němu připuštěn.

Vytržen rozhovorem tímto z opětných černých myšlének svého tajemství, vyběhl farář na chodbu, aby dle svého zvyku uvítal příchozího a mu posloužil.

„Synu můj!“ zvolal cizinec. „Odpuštění!“ a vrhnul se na kolena. „Já nešťastný!“ pokračoval ubožák ve svém nářku, shlédnuv peníz zavěšený na řetízku farářově.

„Ještě jednou odpusť!“ zákal nešťastník a jal se líbatí nohy jeho.

„Drahý otče! již dávno odpuštěno; právě jsem na vás myslel a za vás se modlil.“ Zvolal překvapený kněz a zvedal starého Paroubka se země.

„Já to byl, já, já nešťastný, jenž v lese — — —“

„Nenaříkejte, tatičku, vždyť dávno odpuštěno a Bůh mou prosbu vyslyšel. Jen pojďte dále a zůstaňte u mne; budu se o vás starati až do smrti.“

„Nezasluhuji — —“

„Nenaříkejte již, vždyť dávno odpuštěno!“ tišil hodný syn lkavého otce. Teprve

po dlouhé době podařilo se mu pomocí Srukové, jež byla až posud jako u vyjevení nad počínáním starcovým, Paroubka utišiti a přiměti, aby na faře zůstal.

Druhého dne vycházel starý Paroubek, oblečen ve slušný šat farářův z fary a zamířil rovnou k zámku. Ačkoliv ho vrátný odbýval, že nelze s kněžnou mluvit a že jest na smrtelném loži, přece nedal se odbýti a žádal, aby aspoň ho pustili k její dceři. Konečně dal se vrátný obměkčiti a ohlásil Elišce, že kdosi dole přeje si s ní mluvit a nedá se odbýti. I sestoupila dolů, aby vyslechla přání přichozího který jakmile ji shlédnul, počal prositi za slitování.

Eliška nemohla ho poznati; teprve když nešťastník jí ukázal peníz na řetízku farářově, jež s sebou vzal, aby onen nevěděl, poznala útočníka z lesa a leknuvši se poněkud, ustoupila o krok do zadu. Leč brzo vzpamatovala se a potěšila ubohého; „i já mileráda vám odpouštím“ pravila, když předem jí oznámil svůj příchod na faru a shledání se se synem. I ke staříčké nemocné kněžné uvedla ho, jež s namáháním vztýčila se na loži svém, aby i ona nešťastnému kajícímu odpustila.

* * *

Asi za čtrnáct dní po této události smutně rozléhaly se zvony Klaměnické a lkání jejich tísnivě spoléhala na prsa osadníků: vždyť právě odváželi nejšlechternější dobroditelku jejich, starou paní kněžnu, aby ji uložili k věčnému spánku. Farář nemohl ani slova promluvit, jak byl rozrušen; marně čekaly shromážděné zástupy na výklad farářův. Nebyl schopen slova.

* * *

Za týden znovu hrany vyzváněly; opět někdo umřel. — Byl to starý Paroubek; náhlá proměna v životě jeho, zvláště pak poslední událost tak mocně působily na sešlého stárce, že v týdně následoval kněžnu.

I nyní množství lidí provázelo nebožtíka poslední cestou a litovali jeho i zdrceného faráře. „Po bludných stezkách krácel, až pravou cestu našel“; říkali si sousedé za rakví krácející.

Těžký boj vedl v životě, avšak nyní, posléze smířen s Bohem i s lidmi, lehce s tohoto světa odchází.

Těmito slovy končil farář Paroubek výklad nad rakví šťastného otce svého a skrápěl ji hojnými slzami lásky synovské.

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Už se děti ptaly asi desetkrát, když posléze matka řekla: „Tedy jděte, ale ještě se načekáte.“

Cyrill a Cecilie vyrazili ze dvorku a pádili cestou k dolům. Nad nimi skláněly se ovocné stromy, v příkopech byla tu a tam uprášená jahoda k nalezení. Posud vedro, ale dětem to nevadilo. Na sobě měly jenom nejnutnější části oděvu, chvíli probíhaly, potom usedly ke stromu a upíraly zrak ku předu.

„Tamhle jdou!“ zvolal Cyrill, ukazuje na skupinu učerněných mužů.

„Je mezi nimi také Prokop?“ ptala se sestra, která nemohla nyní bratra poznati.

„Ovšem že je“, řekl Cyrill a hnál se ku předu. Cecilie pádila za ním.

„A zde jsou naše děti!“ usmál se Vyměr v umouněné tváři. „Nemohly jste se dočkati?“

Také Prokop se smál. Hodně se učernil schválně, aby vypadal jako pravý havíř a domácí ho nepoznali.

„Nám se nezakryješ“, řekl Cyrill a vedl Prokopa domů z první šichty, kterou mladý havíř počínal namahavou prací za chlebem.

III.

Už několik neděl docházel Prokop do dolů a práce tu mu hodně ovšedněla. Nevstával tak časně, matka musila mu zabušiti na dvéře, aby svolala, nevykračoval s takovým nadšením, ale přece do díla chodil rád. Dostával menší plat, ten si ukládal a na neděli si ushromáždil na pěkné šaty. Nyní střídal na Cyrilla, jemuž se chtěl odvděčiti, že mu krmí králíky, místo něho zalévá a jiné práce koná.

Cyrill také donášel za otcem a bratrem obědy.

Také nechodily děti horníkům naproti, jenom zřídka vyběhla kus cesty Cecilie. Cyrill docházel do školy, doprovázel Marii do lesa, odkud nosili roští na zádech a lesní plody v koších.

Prokop schválně se nemazal, ale byl rád, když méně měl v obličeji prachu. Mnohdy se vracel hodně znaven, potom si nejraději usednul na lavici a odpočíval. Otec mu ulevoval, ale přece na mladé údy a slabé tělo bylo toho časem mnoho. Ale doma zůstatí nechtěl nikdy.

Už dávno od Vyměřů donesl košík třešní, také na hruškách tam byl a slíbil, že jim otrhá jablka na vysokých štěpech, kde by jich sami nedostali. Byl odvážný a nebál se lézt po stromech.

Také přinášel vzkazy od Vyměřové, pozvání na návštěvy a zprávy, jak se vede Pavlině. Tyto byly stále příznivější.

„Sama jsem ráda“, říkala Vyměřová, „že si ta dívka na Hostýně zdraví vyprosila. Však vypadala velice churavě a cestou k domovu jsme s ní musily stále odpočívat.“

„Teď pracuje na poli a je červená v obličeji“, oznamoval Prokop.

„To je dobře, práce ji posílí, dodá jí chuť k jídlu a na zdravém vzduchu také okřeje“.

Vyměřová se těšila, až se s chalupnicí sejde, jak se pobaví vespolek a jak se domluví, kdy vykonají pouť.

Za tím bylo mnoho práce, matka vypravovala z domu dceru Marii. Ve škole učitelovi si ji přáli mítí, aby jim opatrovala malé dítě a s kočárkem jeho jezdila po silnici. Paní učitelová ji znala, jak je hodná, jak pečovala o Cecilii, a nadála se, že stejně bude milovati jejího jedináčka.

Vyměřová nabídku ráda přijala v naději, že, když Marie zůstane ve vsi, bude moci na ni dohlédnouti. Tak ji vlastně ani s očí nespustí, dívka často přiběhne domů a budou přece pohromadě. Chystala pro Marii prádlo, obuv i šaty, aby do služby vstoupila slušně oblečená, v úplném pořádku, a ve škole hanby nedělala. Než to stálo peníze. Ještě že nyní dva vydělávali Prokop měl málo, ale bylo to dobré. Posud mu ani nenapadlo, aby se hlásil po penězích, Vyměř vybíral je za sebe i za syna, doma je dal do společné pokladničky, z níž se vydávalo na potřebné věci pro domácnost.

Prokop byl úplně spokojen a o každý peníz požádal, hned připomínaje, k čemu ho potřebuje.

Ač nebylo tu právě na různých ustláno, přece vedla rodina spokojený život. Ráda se tu zastavovala Spáčilová, kdykoliv šla do kostela. Schválně dříve z domova se vypravila, jenom aby mohla nějakou dobu pobýti u Vyměřů. Sousedky se až divily, že si právě tuto domácnost vybrala a oblíbila, když by ji ve statcích rádi přijali.

„Spokojenost těch lidí mne těší“, říkala Spáčilová. „Proto tak ráda mezi nimi prodlévám“.

Vyměřovi měli ji rádi, Cecilie nazývala ji tetou. Vždyť od ní dostávala hned hrušky, hned jablka nebo jiné ovoce.

„Musím se tu u vás ohřátí“, říkala žertem chalupnice, neboť venku posud hřálo slunce.

„Pojďte, pojďte a posaďte se“, zvala hospodyně a děti hned nesly stolice. „Hleďte jak se k vám lichotí! Nejspíše ta vaše zahrada je tak vábí.“

Spáčilová už hledala po kapsách a tu ochotu okamžitě odměňovala.

„A jak Pavlina?“

„Děkuji za optání — díky Bohu, už se pěkně sbírá. Půjde na velkou“, s radostí odpovídala matka

„Musím si počíhati, abych ji viděla.“

„Stojíte-li o to, zastaví se u vás na kus řeči. Také vzpomíná na vás, jak jste ji cestou s Hostýna podpírala. Teď by toho už nepotřebovala.“

„To je dobře, to je dobře“, projevovale Vyměřová nelíčenou spokojenost.

„Vy jste prosila za Prokopa, jak se mu líbí hornictví? Posud ho nestihlo žádné neštěstí?“

„Chvála Bohu, posud zůstal ušetřen. Ten je jako rozený horník. Ma to v krvi. Rád chodí do díla a už vydělává. Ošatil sebe, Marii a ostatní děti. Máme z něho radost“. —

„To věřím, jenom aby ho Bůh při zdraví zachoval. Vždycky se mně líbí, přijde-li k nám. A jak slušně se chová!“

Za té řeči obě ženy se vypravily do kostela, kam volal zvon jasným hlasem. Vedle sebe se posadily ve stoličce, ale po službách Božích rychle se oddělily. Každá měla svou práci a starost s vařením.

Marie byla u rodičů každý den. Buď se dostavila sama nebo přivezla v pěkném vozíku svého svěťence. Obvykle si volila tu dobu, kdy také Prokop byl doma, aby ho užila.

„Ty pěkně se procházíš“, říkal žertem, „jenom kočárek před sebou tlačíš, zatím co se já musím hodně přičiňovati tam hluboko pod zemí.“

„A myslíš, že stále budu chůvou? Za krátko se chopím jiné práce a třeba budu docházeti s tebou, abych nakládala uhlí na vozy.“

„To byste mně k těm dolům všichni odešli“, řekla Vyměřová.

„Však z nich máme živobytí“.

Už bylo k podzimu, když se zase u Vyměřů zastavila Spáčilová. Přišla schválně a dětem donesla košík jablek. Nejdříve se obrátila ku Prokopovi, kdy že přijde paběrkovat. Ovoce ve vrscích jest jeho, může si je kdykoliv očesati.

„Přijdu, přijdu“, sliboval Prokop, „jenom až budu mít noční šichtu a ve dne volno“. —

„Jenom abys nebyl ospalý a něco se ti nepříhodilo“, měla strach chalupnice.

„Nebojím se v dolech, neleknu se ani nejvyššího štajnu. V tom jsem se vždycky vyznal“. —

Tu se chalupnice obrátila k Vyměřové.

„Víte, co chci udělat? Ještě nyní se vypravím na pouť na posvátný Hostýn, dříve než nastanou nepohody. Některou neděli vyjdu.“

„Rozumím vám dobře, chcete poděkovat“.

„Pravda, pravda a mám k tomu mnoho příčin. Pavlina půjde se mnou. Teď už ji nebude musit nikdo podpírat. Což, nepřidala byste se k nám?“

Vyměřová rychle pozvedla hlavu.

„O mne by nešlo, já bych se ráda účastnila, ale teď nikoho nemám, kdo by opatroval děti, uvařil, obsloužil. Prokop chodí do díla, Marie slouží a babička, manželova matka, přijde až na zimu. Teď se odebrala k dceři.“

„Škoda, ráda bych vás měla při sobě. Tak jsme se shodly. Když nemůžete nasmím vás nutiti. Pomodlím se na Hostýně také za vás.“

„O to vás prosím“, žádala Vyměřová. „Já se těším na příští rok, to poputujeme jistě. Babičku si tu podržíme a vezmu děti. Marie bude družičkou v průvodě. Zatím jí schystám šaty.“

Tu Spáčilové zazářily oči.

„V tom nemusíte se pranic starati, Pavlina před lety také družičkou byla a šaty má posud. Ty vám dám, něco na nich změníte, a bude dobře.“

„A že byste si dělala škodu“, bránila se Vyměřová ale ten plán se jí líbil,

„Žádnou škodu, jsem ještě ráda, že se ty šaty opět užijí ke cti Boží. Až k nám Prokop přijde, pošlu vám je.“

Sousedka už neodporovala.

„A kdy miníte vyjít?“ ptala se.

Poslední neděli v říjnu, to už jsme s polní prací hotovi a nic mně nepřekáží. Však půjdu kolem vás a zastavím se, ať jdete nebo ne. Tak a pro ty šaty si pošlete, abych v zimě nezapomněla. Paní učitelová jí je seřídí.“ (Pokračování.)

Obrázek ze skutečnosti.

Tkvi v mé paměti jako černý bod, podnes se zachvějí při pouhé vzpomínce. —

Mnoho vody uplynulo od onoho dne — mnohé se změnilo, ale já dosud to pamatuji, jakoby to bylo včera.

Jako snad každé dítě touží po společnosti dětské, po hrách a zábavách s dětmi ve stejném stáří, tak i já jsem pěstovala přátelství s děvčátky ze sousedství, nejbližšími a nejčastějšími, ba každodenními hosty byly u mne, nebo já u nich, dvě dcerušky souseda Burka, Stanislava pětiletá, jako já, asi Boženka o rok starší, ale ne moudřejší. — Žily jsme v dobré shodě a přátelství, časem jsme se ovšem také rozkmotřily, ale podle Písma — »nezapadalo slunce nad hněvem naším.« Ale přes to byla přece někdy chvílka, již trávila jsem doma se svojí panenkou, měla jsem své zamilované místočko — »letohrádek«, jak naši říkali — v plotě — na olšičce, která roste právě v rohu zahrady, kde plot tvoří hranice naší i sousedovy zahrady. Nevyrostl stromek do výše, ponevadž tatíček každého jara bujné pruty ořezával a vyrazivší nové zase příštím jarem klestil. Tam na té olšičce jsem mívala své sídlo, tam jsem panenku, svoji Betyňku strojila z listů olšových jí kloboučky robila, někdy jsem si zpívala, někdy jen okolí pozorovala, bylť odtud na všechny strany rozkošný rozhled, tím cennější, že já sama byla docela ukryta v tom mládí olšovém. Tam jsem se zase uvelebila jednoho letního odoledne; bylo to přede žněmi, když tu ze dvora Burkových vyšly obě moje kamarádky Stáňa a Boža. Jedna nesla džbánček, druhá košíček, obě si samy pochutnávaly na vdolečku medem mazaném. Cupaly po silnici podle zahrady. »Holky — kam jdete?« zavolala jsem si na ně shůry. Zastavily se a radostně mi zvěstovaly: »Jdeme k Jizeře — neseme náš Barušce svačinu. Pojď s námi, Zděničko!« Pozvání bylo upřímné a mě lákalo. Než já nesměla bez dovolení z domu jít, skokem jsem byla dole, mžikem ve stodole u tatínka s prosbou, aby mi dovolil jít s dětmi k Jizeře — však přiběhly obě za mnou a spojily své přímlové hlásky v můj prospěch, až tatíček povoloval, však přísně nařídil: »Jdi si tedy s nimi, ale samy nesmíte do vody jít, ani k tůňm nechodte, ani na stromy nelezte...!«

Ach, my všechno slíbily a už jsme hrnuly. »Zděňko, vem si svačinu!« vzpomínala mi starší sestřička, která za nepřítomnosti matčiny nade mnou vedla dozor. —

Krajíček chleba s máslem, do úzlíčku »jakoubata« třeba ještě nedozrálá a kráčely jsme po silnici, z níž za vsí vybočila vozová cesta, po níž jsme šly ku svému cíli. Netrvalo dlouho a stanuly jsme na břehu řeky Jizery; hned na kraji do cesty, tam, kde u bývalého výjezdu dva vysoké topoly drží stráž bylo

několik prادلen. Sešly se tu a na panské louce prádlo bílily a mezi nimi byla i Burkova děvečka Baruška. Úsmála se na nás, anebo jen na svačinu a usednuvší do stínu povídala: »Koupat se nesmíte — jděte si tamhle k Pepičce Součkové, jest tu s maminkou.«

Pepička byla také naše známá — čtyřletá děvůška.

Šly jsme k ní »na pobyt«, hned jsme byly čtyřčlenná společnost a už jsme nemohly na jednom místě sedět, chtěly jsme se projít po břehu Jizery, který jest vrouben vrbovčím a tu a tam strmí do výše topol. Jsouce pamětlivy tatíčkových zákazů, jen ze břehu jsme se dívaly, jak čistounká vodička ubíhá, jak vlnka vlnku honí a někde rybka se mihne. Šumivý proud vody hnál se bez únavy a nebral to podle pravítka, zahnul na levo ostrou zatáčkou k »Černovu kontu«. A právě v tom místě, kde zlomila svůj tok, voda prudce odrážela se od břehu, který jí neodolal a čas od času, byv vodou poderván, do vody se kácel. Proto v té zátočce nebylo vrbovčí, ale hlubina tu větší než jinde. Není, ovšem, Jizera nespravedlivá, co na jedné straně urve, to na druhé přidá, tam bělel se křemenčím dlážděný mělounký břeh — a tady srázný a vysoký a zde naše společnost stanula — tak hezky se to dívalo do vody a aby se nám to ještě lépe ve vodě shlíželo, popošly jsme na takový, jako pro nás uchystaný výběžek břehu, který čněl nad vodou. Všecky čtyři jsme na něm stály a veliký ten drn se pod tíží naší otřásl — houpal, to nás zajímalo. »To se to s námi houpá, jako »proláhanda« dvojité led a mezi ním voda, pochvalovala si Boženka!

»A jak jsme nad vodou, jako na pavlači«, přizvukovala Stanislávka Pepičce se zas líbilo a bylo jí to k smíchu, že ze spodu drnu, toho břehu pode mletého, padaly hrudky hlíny dolů do vody. A mně se zas zamlouvalo posedět si na té povlači a moudrý návrh můj byl přijat. Rozdělila jsem uzlíček »jakoubat a v té báječně dětské bezstarostnosti jsme hodovaly. Pojednou slyšíme dlouhé, táhlé písknutí! Ohlédneme se kde to kdo a na koho to? Na nás si nevždyt neděláme nic proti zákazu, na břehu sedět můžem. Hned, ale na to ostré volání! »Holky, že to vaše Barča jde domů a volá na nás!«, chvatně družky upozorním a zrychleným krokem spějem cestou zpáteční. (Dokončení).

Zprávy se Sv. Hostýna. a z posvátného Veiehradu.

Odpověď J. V. císa. a kr. na telegram mu zaslaný při valné hromadě Matice Svatoh. Zní takto: Jeho biskupské Milosti Dru Karlu Wisnarovi, gener. vikáři, jakožto předsedovi Matice Svatohostýnské v Olomouci. Následkem výnosu c. k. ministerstva vnitra ze dne 28. srpna 1809 č. 9726 M. J. pokládám sobě za čest Vaší biskupské Milosti na nejvyšší rozkaz oznámiti Nejvyšší dík za dne 16. srpna 1909 telegraficky projevený průkaz loyality s tím požádáním, toto též účastníkům sdělit. C. k. mistodržitelský rada Gastheimb mp.

Vyslyšení. J. K. ze S. děkuje Marii Panně Iurdské za vyslyšení v jistých případech neblahých. — Matičce Svatoh. vzdává nejvšelejší dík H. z. P. Čtenářka Hlasů Svatoh. — A. Hr. z. Hr. u V. vzdává díky Marii Panně Svatohostýnské, sv. Ottilii a sv. Antonínu, že se

oční operace, již se podrobil, dokonale zdařila. Na poděkování za tuto milost vykonal letos už dvakrát pouť na Sv. Hostýn. — A. St. z L. u St. nám sděluje, že její přítelkyně třikrát zakusila podivné pomoci Marie Panny Svatoh. Její matka totiž přišla třikrát do takových poměrů, že si chtěla sáhnouti na život. Než přítelkyně obrátila se po třikrát o pomoc k Marii Panně, aby dodala Matce důvěry a trpělivosti a byla vyslyšena. — J. M. z B. vzdává díky Panně Marii a sv. Klimentu za pomoc ve velikých nesnázích. — S. t. z R. u S. děkuje Marii Panně Svatoh. za své uzdravení a uzdravení svého dítěte. — H. K. v B. Matce Sv. Host, sv. Ant. a sv. Jos. za vyslyšení prosby a přispění. — H. Kat. z Pr. děkuje Marii Panně za pomoc v nemoci.

Sochy Marie Panny Svatohost. Na Narození Panny Marie konáno slavným způsobem v Nelešovicích u přítomnosti 7 kněží a velkého zástupu lidstva svěcení sochy Panny Marie Svatohostýnské. Socha stála 1500 korun. —

Podobnou slavnost měli 26. září v Dolních Nečicích, kde dal sochu Marie Panny Svatoh. na své útraty pořídit tamnější občan Fr. Jašíček.

Zimní pořádek. Dne 10. října započal zimní pořádek na Sv. Hostýně, dle něhož je v neděli a ve svátek toliko jedno kázání a sice o 8 a půl, pak mše svatá, ve všední dny odpadnou mše sv. o 8. a 9. hodině.

Počasí na Sv. Hostýně. V září přšelo na Sv. Hostýně v patnácti dnech. Bouře byly dvě. Teplota pohybovala se mezi $+7.4^{\circ}$ a $+20.0^{\circ}$ C.

Da na korunu Marie Panny Svatohostýn. Nejmenovaná z U. posílá dva prsteny,

naušnice a broží a 10 korun. Na týž účel posílá jistá paní z U. tři prsteny a broží. Jistá paní z Brna darovala pro hlavní oltář krásné antependium.

Soukromé gymnasium na Velehradě spoj. s konviktem. Dne 17. září bylo gymnasium toto slavnostně u přítomnosti vysdp. probošta dra A. C. Stojana, físk. a zemsk. poslance dra Hrubana, vysdp. kanov. Pospíšila atd. a kněží řádu Tov. Jež. otevřeno. Řiditelem gymnasia je P. Cyril Hercík P. T. prefektem generálním P. Jan N. Soukup T. J. Žáků je v první třídě 28. Slibný to zajisté začátek.

Horlité pro ozdobu a oslavu Sv. Hostýna!

Na poslední valné hromadě „Matice Svatohostýnské“, dne 16. srpna 1909 na Svatém Hostýně uspořádané, pan hospodář Svatohostýnský, císařský rada Jan Nep. Harna, poukázal na to,

že nutno od vodní kaple až ku chrámu Svatohostýnskému pořídit schody.

Jednak se má vystupování starším a cestou již unaveným poutníkům usnadniti jednak uspořiti nákladu, jehož oprava této části kopce každoročně vyžaduje.

Přívaly a deště nemalou škodu zde způsobují. Sotva se něco opraví, již to voda spláchne.

Návrh tento odkázán od valné hromady výboru »Matice Svatohostýnské«. Výbor přání projevenému vyhověl a plán pro schodiště vyhotoviti dal.

Schodů bude 227 a budou s plochami se střídati, takže stoupání bude pohnáblým a nepřilíš unavujícím, asi 5% obnášejícím.

Bude schodiště takto upravené vzácnou okrasou Sv. Hostýna, ale i též velkou úlevou pro poutníky. Vždyť poslední kousek cesty a kopce pro náhlý sklon bývá dle zkušenosti nejobtížnějším.

»Matice Svatohostýnská«, kterážto dle stanov též povinna jest starati se o pohodlí poutníků, obrací se ku všem ctitelům Svatohostýnské Matičky Boží, již horlíte o ozdobu Sv. Hostýna, abyste laskavě ujali se toho podniku, podporovali jej a získali proň dobrodince.

Snad farnosti, obce, nebo spolky se shodnou a darují náklad na jeden schod. Jeden schod s příslušnou plochou 8 metrů dlouhý, 16 cm vysoký a 30 cm široký, státi má 120 K a bude na něm pro povzbuzení pro budoucí jméno dárce trvale umístěno. Jména dárců a věnování sebe menší od jednotlivců se v základech schodů uschovají na památku. Podnikem uvedeným zajisté se zvelebí a ozdobí Sv. Hostýn a také přístupnějším se stane poutníkům starším a slabším. I jim bude možno pozdraviti Matku Boží na místě přesvátném, hledati zde pomoci u Té, jež zde divy tvoří, a také dojíti útěchy a pokoje.

I opětuje prosbu svou uctivou s přáním všeho dobrého na Pánu Bohu, na přímlovu Matky Boží, sv. Cyrilla a Methoděje i blahosl. Jana Sarkandra.

Výbor »Matice Svatohostýnské«.

Na Sv. Hostýně o Růžencové Panně Marii 1909.

Poznámka. Příspěvky a dary potažmo věnování na jeden neb více schodů, budtež řízeny složní lístkem poštovní spořitelny č. 44642 neb poštovní poukázkou na pokladníka »M. S. H.« Vld. pana Dra. Jana Schneidera, kapitol. v Kroměříži. — Obšírnější sdělení o stavbě podá ochotně hospodář »M. S. H.« císař. rada J. Harna v Kroměříži.

Snadno oblékne

se celá rodina,

když si objedná ZBYTKY z rukodílné
tkalcovny

M. JIRSOVÉ

v Novém Hrádku 31,

:: na pomezí Pruska. ::

Jsou to 2 až 8 metrů dlouhé kusy ze-
tírů, kanafasů, oxfordů, flanelů, modro-
tisků, utěráků, pláten, vše stálobarevné,
velmi dobré jakosti. Balík 45 metrů za
18 korun franko. Nejlepší jakost 40 m
na 20 K franko. Poloviční balíky za
9 neb 10 K na zkoušku nevyplacené.
Kdo předem napíše od kterého druhu
látek chce větší počet metrů, ochotně
se vyhoví. Nehodící se přijme se zpět.
Vzorky ode všech výrobků mimo zbytky
franko.

Milovníci ptactva

dávají přednost

Fattingerovu

ptačímu zobu,

kteř lze obdržeti všude
nejlepší v jakosti co
nejlevněji.

Univerzální měkký zob pro hmyzožravé,
krmí směl pro všachno, zrnožravé plu-
ctvo, vaječné plískoty nejlepší nábrada za
slepíci vejce), univerzální akvarlové krmívo
pro ryby, mravenčí vajíčka, muska (zámoř-
ské mouchy), jepice (bílé červi) atd.

Padělky jsou méněcenné!

Hlavní sklad

Fattingerových zvířecích krmiv

Alois Tesař.

Vídeň, IV/I, Resselgasse č. 5. Cen-
níky zdarma a fr. Překupníkům srážky.

Dřevoobráběcí stroje.

Rámové pily, moderních a osvědčených sou-
stav, jakož i plechy ku všem pilám, hoblovací
nože a nebozev dobré jakosti, dodává za
levné ceny a výhodných pod.

— Továrna na dřevoobráběcí stroje —

Arnošt Herrmann dříve

Jindřich Kašpar, Poříčí u Trutnova.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

■■■■■■■■■■ **HOSPODÁŘSKÉ STROJE** ■■■■■■■■■■

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „**Rolnické strojírně a škrobárně v Letovicích**“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a přitom
objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smý-
šlení. Sociální demokraty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné
pracující mlátičky, žentoury, secí stroje »Horačky«, sečkovice. Dále má na skladě
žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol.
říšský i zemský poslanec dp. J. Hořba. Dopíše mu, který a jaký stroj chcete, on Vám
pošle ceník a udá nejnížší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb
zástupci Rol. strojírně a škrobárny, tam račte od nich objednávat. Podporujte objedná-
kami křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků křesť.-soc. přijat. Svůj kámen.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jako i polovoskové a stearinové
vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN,

první moravská továrna na voskové zboží a
svíčky v **Bystřici pod Hostýnem** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož
i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se
neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla

B. Škarda Brno

hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
cesty a oláňové obrazy. Rozpočty na
pořádání.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporu-
čuje se koupě obrazů **Vítězná Panna**
Maria Svatohostýnská a Příchod sv.
Cyrilla a Metoděje na sv. Hostýn.

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90,
bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vy-
placeným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod
L. Klabusay v Holešově.

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefíru, flanelů, oxford,
kanafasů, rumburských věb, modrých
tisků za K 17-20

40 metrů zbytků »Krkonošské věby«
velmi jemné za K 20-—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia
za K 18-—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu.
Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Josef Dvořáček, Náchod.

Veškeré práce tiskové

□ zhotovuje rychle, □
□ levně a moderně □

Grafický ústav
Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya
v Holešově na Moravě

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro
nemocné a žaludečními nemocemi tr-
pící. K odporučením červené 38,
44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48,
52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46,
50, 80 hal. za litr zasílá dobírkou
v soudkách od 30 litrů výše jediné
svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem,
Rjeka (Flume), Přímoří.

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílatel. kanafasů, šípek,
zefíru košilových a šato-
vých, grisetů, plátna, ka-
pesníky, damašky (grádle),
oxfordy, sateny a cajky,
zboží úplně čerstvé, nejstá-
lejší barvy a jakosti. Jako
výrobce poskytují 6 proc.
a prosím o hojně zakázky
na český výrobek.

Křesťanská firma

Ferdinand Měšťan
v Bystrém

u Nov. Města n. M. (Čechy).

Vzorky zdarma.

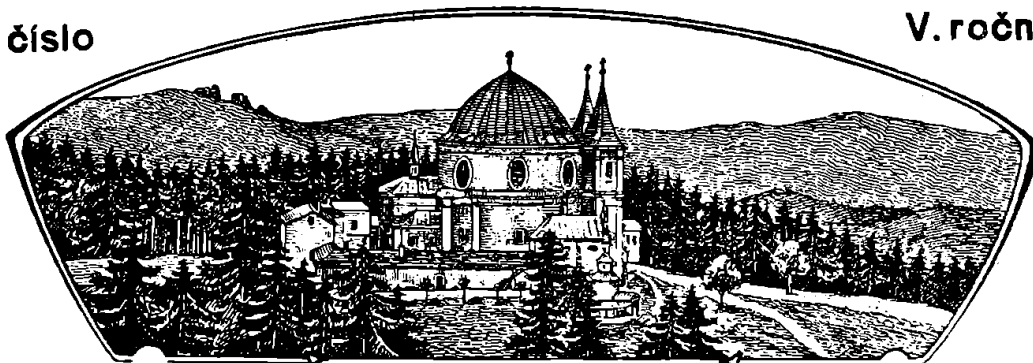
Zásilky přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

9. číslo

V. ročník

OBSAH: Legendičky o Panně Marii: Pomněnky. (Báseň). — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Za matkou. — Za zemřelou dceruškou. (Básně). — Dějiny Sv. Hostýna. — O jitřní. — Kopřivová ratolest. — Obrázek ze skutečnosti. — Matčina prosba. — Zprávy se Sv. Hostýna — Z církve a světa — Redakci zasláno. — Listárna redakce. — Něco pro zasmání. — Inzeráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. Spolků soc.-demokratických místních mezi českým obyvatelstvem je prý v Čechách 1860, na Moravě 414, ve Slezsku 69, v Dol. Rakousích 123, v Hor. Rakousích 6. Věch členů je prý 138.877. Dle poslední schůze soc. demokratické v Praze vydává se Zář ve 120 tisíců výtiscích, Plameny v 80.000, Kopřivy ve 20.000 a Jaro, časopis pro mládež v 10.000. Poučná to data pro katolíky, aby se podobně činili. — Sociálně-demokratický učitel na Náchodsku Kudrnáč zpronevěřil v rokytnické záložně 32.500 K a mimo to nadělal dluhů na 20.000 K a ve Vel. Borech taktéž v Čechách odcizil rovněž učitel stejného směru Stulík tamnější Raiffeisence 50.000 K. Kudrnáč se oběsil a na jeho hrobu řekli soudruzi, že prý chtějí v jeho šlepičích kráčet. Dále prý vybíral Kudrnáč od dětí příspěvky na Ústř. Matici školskou a nic neodevzdal.

Morava. Pfičiněním vys. dp. probošta dra. A. C. Stojana povolena zase nová fara v Chlebovicích u Místku.

Dolní Rakousy. Zákony vylučující české školy z Vídně byly sankcionovány. — Ve Vídni získán pro Čechy v okrese III. na Rennwegu kostel s částí kláštera Sester Redemptoristek za 520.000 K. Zásluhu má o to »Jednota sv. Methoděje« a p. hrabě Harrach, jenž k tomu účelu zapůjčil 100.000 K. Zapláceno je přes 300.000 K, tak že má ještě Jednota 200.000 K dluhů. V celku tedy konají se české bohoslužby: 1. ve zmíněném chrámu Páně; 2. na »Nabřeží«; 3. v okrese I. u sv. Anny; 4. u OO Lazaristů v okrese VII.; 5.

ve farních chrámech v X., XII. a XX. okrese. O toto vše má zásluhu po většině »Jednota sv. Methoděje« a hrabě Harrach. — Ve Vídni vycházejí dva české denníky a více týdeníků.

Francie. Svazy světských učitelů čítající přes 100.000 členů podaly žalobu na veškeren episkopát, jenž podepsal okružní list varující před škodlivým vlivem škol světských, t. j. beznáboženských. Žaloba dokazuje, že slovo biskupské přece jen má veliký vliv až doposud ve Francii.

Rusko. V Čenstochově byla okradena soška Panny Marie o skvosty. Škoda se čítá na více milionů rublů. Krádeže dopustili se židé, kteří už byli polapeni. — V Petrohradě utvořil se spolek na odstranění sebevražd u mládeže, jež prý na Rusi jako epidemie panuje. (I u nás v Holešově a Příboře! Pozn. red.) — Čtyry uprázdněná místa katolických biskupství budou co nejdříve obsazena — Dle časopisu »Rossija« připadne prý, oddělají-li se děti a část žen, v petrohradské gubernii na dospělého Rusa ročně kofalky za 50 rublů. Vůbec pijáctví je prý na Rusi velice rozšířeno.

Redakci zasláno.

Cekanky napsal Xav. Svoboda. — Pasačka z Lúrd, divadlo v 5. jednáních. V Příboře.

Listárna redakce.

Slč. Marie Severova, Brno. Díky za Vaši horlivost. — Joh. Janská, West Me Cemen. Co Ter. Správně vše došlo. — Sl A Koudeřkova, Svatoslava. Bude svým časem uveřejněno.

Něco pro zasmání.

Ve škole.

Řídící táže se šestileté dívčinky: »Co bys dělala, kdybys neměla vody? — »Uvařila bych si kafe!« odpovídá děvčátko bez nejmenších rozpaků.

Učitel vyloživ dětem pravidla dopisů slohových, končí výklad: »Tak ku př.: Jste vzdáleni z domova a píšete rodičům, prosíte je, aby vám poslali šaty. Jak byste to asi napsaly? Pokuste se o takový dopis!« — Všichni píšou jen Pepička Troufalova péro nesmočila a útrpně se dívá na hlavičky pracující. Jest ona teprv druhý den zářní zdejší školy — nastoupila službu pasačky u Benyšů a musí i zde školu navštěvovat. — »Troufalova, proč nepíšeš?« táže se učitel, překvapen chováním nové žákyně. — »Já nemusím — já půjdu v neděli domů a já si šaty přinesu!« začala určitá odpověď pohodlné žáčky.

Malý Jeníček, jemuž před rokem zemřel tatínek — vychloubá se sousedovic Stázince: »Kdyby já si vzal bídélko a vylez na věž Pě...ského kostela, tak by já dosáhl až do nebe!« »Tak si vem bídélko a vylez na věž a dosáhni do nebe!« povzbuzuje hoška malá Stázička. — »Jó — jó« vrtí nedůvěřivě Jeníček hlavou »jó — aby jsem já pách tatínka do nebe a byl já potom bit! vid?«

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. poštovních známkách neb
v hotovosti předem zaslaných stojí
:: kapesní praktický ::

počítací strojek GLOBUS

jenž hravě počítá, násobí a dělí i s
desetinnými čísly. Návod přiložen.
Záruka 10letá. Neobyčejná přesnost
a úspora času. Franko každému za-
sílá výrobce **Fr. Hodík, technik,**
Velká Polom, Rak.-Slezsko.

Každý objednatel má právo na
|| 1 divadelní kukátko zdarma. ||

**Na dobírku nezasílá » k
117 vůli zvýšenému portu.**

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Zaslané mi

ZBYTKY

jsou nad očekávání krásné, činím třetí objed-
návku T. Trebulka, Žďár.

20 m. prakt. barchetové	K 7:25
20 » » šňůrkové	» 10:20
20 » jemné flanelové	» 10:50
20 » » barchetové	» 11:60
20 » flanel »Hermelin«	» 11:90
22 » celý kus kanafasu	» 7:35
1 tuc. lněné ručníky ^{45/100}	» 3:60
1 » » » bílé	» 3:80
1 kus lněné damaš. prostěr. 145x200 »	» 2:60

Veškeré ostatní tkalcovské výrobky v továrních
cenách **neuvěřitelně levných.**

Objednávky vyřizují obratem pošty přesně dle
žádosti; nehodící se vymění neb peníze vrátím
přes 20 korun franco. — Cenníky, vzorky a
rozpočty celých výbav kamkoli franco.

První podkrkonošská ruční tkaloovna a
velko výroba prádla a modního zboží

P. O. VOKROUHLECKY,

Lázně Bělohrad,

(Čechy).

Založeno r. 1859.

Dlouhé zbytky látek!

Převzav generální ruční tkalcovství v horách
Orlických, zasílám Vám zbytky v délce 3—15
:: metrů zaruč. bezvad. a stálobarevných ::

kanafasy na povlaky v živých barvách,
modrotlsky na domácí šaty a zástěry,
flanely a oxfordy na košile,
barchety na šaty a sukně,
modní zefíry na košile a bluzy
kriset na sukně v červených neb modrých
barvách,
kartouny, ručníky, runburské véby,
bílená plátna,

dle přání tříděné, v balících 25 m. 10 K
dobírkou, 40—45 m. 16 K vyplaceně
zasílá nejlevněji ryze česká firma

A. Maršík, ruční **Olešnice** v horách
Orlických, tkaloovna

: Nehodící se vyměním neb obnos vrátím. :
Prostěradla na postele čistě lněná 150 cm
v šíři, 225 cm dl., ¹/₂ tuctu 16 K dobírkou

9. číslo.

1. prosince 1909.

R. Stupavský:

Legendičky o Panně Marii.

Pomněnky.

Když Pán Ježíš s apoštoly
kypřil pustou země roli
zasívaje símě svaté,
aby vzrostlo v klasy zlaté

A'e bol ji svíral krutý,
když ty duše nedotknuty
velké jeho lásky vanem
hříchu dlely pode stanem.

Úděl ten mi Otcem daný,
nevědu jen sklízet rány...
S bolem kráčí svatá Máti,
ach, kdy Syn se její vrátí?

Matička s ním všudy byla,
by Jej v práci potěšila.
Stírala pot s jeho čela,
o chléb denní péči měla.

Slzy smáčely jí líce,
žalem chřadla víc a více.
O Syna se bázní chvěla,
když ten černý nevděk zřela.

Obrací se tisíckráté,
vzpomíná na srdce zlaté,
vzpomíná a kroky staví,
hledí za ním do dálany.

Srdce se jí štěstím chvělo,
když ty dobré duše zřelo,
které Kristu srdce daly,
v odměnu by nebe vzaly.

A když zřel to Ježíš milý,
rety jeho promluvíly:
Nelituj, ach, zlého světa,
vrať se v úkryt Nazareta!

A že žízeň rety svírá,
k potůčku jde Máti sirá,
v d'aně svaté vody chytí,
v dálku patří — a chce píti.

A kam od úst krůpěj padá,
květiněk, hle, modrých řada
rozkvétá tu v malé chvíli —
pomněnek to kvítek milý!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XXI.

»Studnice zapečetěná«, »studnice vod živých«, které
s prudkostí plynou s Libanem. (Píseň Šalom. 4. 15) Slova písně
Šalomounovy obrací křesťanstvo na Marii Pannu. Zajisté nápadné a podivu-
hodné jest, že tolik vod Marianských na světě, tolik studánek Marian-
ských, zejména na poutnických místech, o nichž víme, že se osvědčily býti
buď divotvorné, buď alespoň velmi zdravé.

I jiní světci prokázali se býti zvláštní patronové ve příčině vody, na př. sv. Kliment papež a mučovník, jehož sv. ostatky slovanský apoštol náš Konstantin-Cyrill na svých misích na Východě objevil a pak slavně se svým bratrem sv. Methodějem do Říma zanesl, vyprosil na Pánu Bohu žízní hynoucímu lidu v mramorových lomech chersonesských, že se mu objevil beránek, jenž nohou svou vyhrabal pramen, který ze kály se vyprýštil, jak životopis jeho podává a žízní hynoucí v lomech zachránil. O sv. Vojtěchu rovněž je znám, že vracaje se do Čech, našel zemi vyprahlou a lid vyhladovělý; padl na Zelené hoře v jižních Čechách na kolena své, modle se za krajany své a hojný déšť vydal svědectví, že vyslyšena byla jeho modlitba. — Kdo neslyšel o studánce sv. Prokopa na Sázavě v Čechách, z níž čerpal sv. opat před více jak 900 lety osvěžující nápoj a podnes se zachovala? — A studánka v Sarkandrovce u Olomouce podnes dává vody živé. Vytryskl pak pramen její, když veliký náš ctitel Mariánský bl. Jan Sarkander na skřipci jsa mučen a pochodněmi pálen pro sv. víru, zejména pro tajemství zpovědní, vyprosil si její, aby uhasil strašlivou žízeň, která jej trápila. — A sv. Jana Nepomuckého měli bychom pominouti, jehož sochy na mostech po všem téměř světě křesťanském nasvědčují, že jest divotvorným patronem co do vody jak prospěšné tak škodlivé a zhoubné?

Než nade všechny světce mocnou jest a zázračnou Maria Panna ve příčině vody. Že Hospodin řídí vody na obloze nebeské jako v útrobě země, dokazuje s důstatek Písmo sv. Čtyřicátý již rok po vyjití z Egypta spravuje Mojžíš lid israelský (4. Mojž. 20.) na poušti. Tu lid potřebuje vody. Proto sešli se proti Mojžíšovi a Aronovi a ztropivše pozdv.žení pravili: O bychom byli zahynuli mezi bratry svými před Hospodinem! Proč jste vyvedli nás na poušť, abychom i my i naše hověda zemřeli? I všed Mojžíš a Aron do stánku úmluvy, padli na tvář na zemi a volali k Hospodinu řkouce: Hospodine, uslyš křik tohoto lidu a otevři jim poklad svůj, studnici vody živé, aby přestalo reptání jejich. I mluvil Hospodin k Mojžíšovi: Vezmi hůl, shromáždí lid, ty i Aron bratr tvůj, a mluvte ke skále před nimi a ona dá vody. Vzal tedy Mojžíš hůl, kteráž byla před obličejem Hospodinovým, shromáždil množství před skálu a řekl jim: Slyšte odbojá a nevěřící: zdali ze skály této budeme moci vodu vyvésti? A když Mojžíš pozdvihl ruky, udeřiv hůl dvakrát skálu, vyšly vody velmi hojné. Avšak řekl Hospodin k Mojžíšovi a Aronovi: Že jste neuvěřili mi, za trest za nedůvěru, neuvedete těchto lidí do země, kterouž dám jim. Tak vypravuje Písmo sv.

Voda a život dokazují od počátku světa, jak obé v ruce Boží jest; proto také moc Boží se objevuje v nich. Nás především zaměstnávají zde vody Matky Boží; nebo právě poutnická místa mívají své prameny divotvorné.

Moderní spisovatelé, kteří by rádi z lidu jak Matku Páně tak Ježíše Krista opět vypudili a pohany je učinili, vykládají své rozumy, že prý jsou to zbytky pohanské pověry, co se o takových vodách či studánkách praví. Pohanští předkové naši měli prý mnoho bohů dobrých i zlých, jimž se také kláněli a oběti přinášeli. Tak právě rádi chodili do lesů, kde se před stromy do čela bili a zvláště k vodám at k řekám at k pramenům, kde bývaly zlé rusálky, jichž se báli a proto je uctívali. Ovšem že to jsou pouhé báje a povídky. Ve skutečnosti však jest tomu zcela jinak.

Matka Boží projevuje na vodách zvláštní svou moc. Roku 1908 slaveno bylo 50leté jubileum zjevení se Neposkvrněného Početí Marie Panny v Lourdech, kde povstalo věhlasné poutnické místo. A voda divotvorná vyprýštila ze skály a uzdravila za těch 50 let na tisíce a tisíce ubelých a rozesílá se po veškerém světě. Kde jí nelze dostat? Úředně

pak zjištěno je vše, co se o ní vykládá. Zkoušena byla kolikráte a zjištěno, že v té vodě nic není; jesti zdravá, čistá voda, než jaké účinky má! Co to vše znamená? To nejsou pověry, to jsou skutky a zkuš. ní lékaři dosvědčili, ba dosvědčují den jak den, že tu není poměru mezi příčinou a účinky, že, jedním slovem řečeno, zde Matka Boží divy tvoří. Vyložte si jinak, můžete-li, o čem jste se přesvědčili. Než nám není potřeba jeti do Francie, abychom se přesvědčili, jak Matka Boží pomocí studánky divy tvoří. Putujte na Sv. Hostýn a přesvědčíte se tam o tom, co strážcové u Matky Páně Vítězné na Sv. Hostýně, ochrany Moravy, vykládají, jsouce svědkové očitě oné důvěry kolikráte věru obdivuhodné, s níž tisícové a tisícové do roka se k Matce Boží na Sv. Hostýn utíkají. A která cesta jest na Sv. Hostýn nejvíce ušlapaná? Zdaž to není právě cesta k zázračnému prameni, které jest ze všeho na Sv. Hostýně nejpamátnejší. Nechť ať nepřátelé naši soptí a nevraží hněvem na věřící lid, který si nedá vzíti důvěru svou v mocnou paní a královnu nejsvětější! Mohou nepřátelé stokrát namlouvati, komu chtějí, že Tatarů na Sv. Hostýně ani nebylo a si dělati posměchy z Rukopisu Kralodvorského, v němž se oslavuje Jaroslav ze Šternberka jako rek, jenž osvobodil Moravský lid od sveřepých Tatarů, kde Matka Boží vítězně se ujala ubohých křesťanů. Máme zaručené zprávy, byť jen tradiční t. j. zůstního podání, které z pokolení na pokolení přecházely a s vděčností k Sv. Hostýnu se vinuly, avšak máme je slovnými historiky zachycené a věruhodnými muži stvrzené ze století XVII, kdy se o Kralodvorském Rukopise ještě pranic nevědělo. Jsou to vlastenečtí muži, kněží z Tovaryšstva Ježíšova, historikové na slovo vzatí, Bohuslav Balbín a Jiří Kruger, narození oba v Čechách, onen v Hradci Králové r. 1621, tento v Praze r. 1608. A co nám napsali?

Bohuslav Falbín v dějinách Svatohostýnských zmiňuje se o Sv. Hostýně takto: »Když Tataři r. 1241 dobyli Polsko a na Moravu jako bouře se valili, utekli se Moravané na horu Hostýnskou u Holešova, kde Tataři statečně několikráte odrazili. Avšak pro nedostatek vody obležení na dále vydržeti nemohli. I obrátili se v modlitbě k Marii Panně, již prameny jsou vždy milé, a prosili o vodu. Matka Boží pak je vyslyšela a ukázavši se jim, zdroj př. né vody, jenž podnes tu vypryskuje, ze země vyloudila. Dobrodiním takovým křesťané posílnění statečněji na Tataři doráželi, až je Jaroslav ze Šternberka u Olomouce porazil a do Uher zahnal. Ano právě na Sv. Hostýně okázala Maria Panna po tolik věků a okazuje podnes, jak milé jsou jí vždy studánky a prameny. Pravdu zajisté má náš ctitel mariánský Balbín v úsudku tomto. —

Slyšme také druhého historika, Jiřího Krugera, na jehož výroky mnoho dával sám Frant. Palacký, že jej vynáší pro jeho věrohodnost; co tudíž napsal o zázračném prameni na Sv. Hostýně ve Svatých Papelech (ostatcích světců) ke dni 25. června? »Nemohu a nesmím, praví, pomlčeti tak pamětihodnou událost, která se stala v okolí Holešova na Moravě. Když Tataři jako spousty vod protřhnuvší hráze valili se na Moravu a již také šest mil vzdálené od Olomouce horské krajiny zaplavili, tu nezbylo ubohým křesťanům, nežli rozutíkat se do neschůdných hor a v útěku hledati spásu. I poskytla jim útočiště vysoká a srážná hora Hostýn ležící uprostřed hrozných lesů. Zde zatarasili se jak mohli. Avšak jiné ještě nebezpečí brozilo jim, z něhož je Matka milosrdensví zvláštním divem zachránila. Nedostávalo se na hoře tolika lidem vody. Ku pramenům vně ohrady nesměli, protože je nepřátelé střelbami svými pronásledovali. Moravané žízní již již zmírali. I obrátili se v nedostatku lidské pomoci úpěnlivě k Matce Panně o pomoc. Až hle, právě tam, kde křesťané nejvíce ruce spínali, otevřela se ruhou zajisté božskou hora a vyřinul se hojný pramen vody, jenž jako bystřina do údolí stéká a po dosti

veliké prстоře na všechny strany se rozlévá. Tím za pomoci Boží žízeň zažehnána. Obyvatelé pak jsou vděční dvojnásob, předně že unikli kopím a mečům tatarským (neboť Tataři se vzdálili k Olomouci, kde poražení byli), za druhé že tak divným poskytnutím vody zachránili život, vystavěli nahoře nedaleko pramene chrámeček. A rozumí se takofka samo sebou, že zhotovili buď ze dřeva, buď z kamene sošku divotvorné Ochrankyně, aby tak potomky své upamatovali, jaké dobrodlní prokázala jim a proto k vděčnosti a důvěře povzbuzeni byli. A potomstvo dlouho a dlouho si p mátku tuto zachovalo, až nastaly časy nám dosti blízké, přišel P. Jiří Kruger v knize své l. P. 1669 vydané, v nichž vše toto podle nauky Kalvinovy se zatracovalo a proto ona socha neb obraz jako předmět modloslužby buď ohněm aneb jinak se zničily. Dokládá pak i to, že se udržuje mezi lidem pověst, kterak helvetský predikant, jenž se toho zločinu byl dopustil aneb alespoň snažil se lid odvrátiti od pobožnosti po otcích zděděné, byl postížen ustavičnou slepotou a jeho pán, jenž to naporuči, poslední větev rodu Bítofských, byl za několik let po bělohorské bitvě pro různé zločiny, jenž buď sám buď jeho soudruhové spáchali, kdesi ve Slezsku jat a na brněnském náměstí veřejně mečem popraven. (Viz Hlasy Svatohostýnské roč. I. str. 42 a násl. — Dějiny Sv. Hostýna vydané P. Frant. Borg Vídenským T. J.) A pramen tento vydává hojnost vody podnes. Věru marné se prokázaly vzteky proti Sv. Hostýnu namířené, i když po tolikerých obětech, které přinesl František Antonín hrabě Rotal, jenž s velikým nákladem nynější chrám Páně vystavěl, a všichni dobrodlnci Sv. Hostýna s ním, byl r. 1787 Sv. Hostýn na rozkaz shůry znesvěcen a na pospas bouřím a vichřicím vydán. Pramen Marianský občerstvoval na duši i na těle cititele Marianské dále a dále, kteří vidouce se stíháné za dne putovali v noci na Sv. Hostýn, až po více než 50 letech spousty opět Sv. Hostýn citelé Marianští jali se opravovati a upravovati svatyni Matce Páně, jakož i studánku čili zázračný pramen, k němuž tisícové a tisícové podnes putují a milosti dosahují. Tak kolik věků uplynulo od r. 1241! Kolik milostí uděleno na přimluvu Matky Páně při užívání vody z tohoto pramene! Výklad krátký avšak případný dává heslo Sv. Hostýna, kde *Matka Boží divy tvoří*. Věru Sv. Hostýnu není ani potřebí dovolávati se minulosti, dávných věků, pro svou věhlasnost: postačí pozorovati davy zbožných poutníků a sledovati aspoň jeden ročník Hlasů Svatohostýnských s tolikerým povděkem za zvláštní vyslyšení v modlitbách, v nichž se utíkali věřící s důvěrou k Marii Panně Vítězné, ochraně Moravy, na Sv. Hostýně.

Ovšem podmínky dvě vždy zůstanou potřebné, aby se neminula účinkem žádost prosebníků. Jedno jest čisté svědomí před Hospodinem. Proto spěchají poutníci Marianští ke sv. zpovědi a ke sv. přijímání, aby očistili duši svou a posilnili se chlebem andělským; a kdo zvláště zkusiti chce účinek vyslyšení na sobě, zajisté dobře učiní, když započne touhu po uzdravení tělesném tímto lékem duchovním. Odtud vůbec se stává, že bývají do noci zpovědnice na poutnických místech obléhány kajícíky.

A druhá podmínka jest nezlomná důvěra. Zdaž se nepamatujeme jak Hospodin káral ba ztrestal nedůvěru Mojžišovu? Sv. Jakub apoštol nám káže, že modlitbu, má-li vyslyšení dojíti, musí sprovázeti důvěra, píšeť ve svém katolickém listě (5. 15) *«A modlitba víry (plná důvěrnosti v Boha ve jménu Jesu Krista) uzdraví nemocného a polehčí jemu Pán a jestliže je v hříších, budou mu odpuštěny»*. A co sám Kristus Pán nám praví, co vytýká apoštolům? Nedůvěru vytýká jim, malověrnost. Pro vaši nevěru nemohli jste vyhnati ďábelství. Amen pravím vám, budete-li mítí víru jako zrno horčičné (Mat. 17. 19), řeknete této hoře: Jdi odsud tam a půjde a nebude vám nic nemožného. Tak vynáší důvěru a odměňuje ji zázraky sám Ježíš Kristus. Amen pravím vám (Mat. 8. 10); nenalezl jsem tak veliké víry v Izraeli, jako

u onoho setníka pohanského, jenž pravil, že není hoden, aby vešel Pán pod střechem jeho. — Kdo nezná vyslyšení ženy kananejské, kterou pochválil Pán řka jí: O ženo, veliká jest víra tvá; staniž se tobě, jakž chceš. A mnoho jest míst podobných ve sv. evanděliích. Toť jisto jest, že u nás v naší svaté katolické církvi má vše svůj podstatný základ. My stavíme na pravdě, která nás zklamati nemůže. Toť smutné jest, že zejména za naší doby lidé zlehčují, čemu nerozumějí aneb rozuměti nechtějí. A čím méně uvědomějí a vzdělaní jsou v oboru náboženském, tím více si dovolují souditi a kritisovati, o čem by měli mlčeti.

Nikdo není povinen užívatí věcí posvátných, které ku spáse nevyhnutelně potřebné nejsou: avšak proto není nikdo oprávněn je v posměch bráti, aniž jest bezbřífšné zlehčovati lidi, kteří s užitkem velkým na těle i na duši jich užívají. A takových předmětů máme ve sv. katol. církvi zejména v tak zvaných svátostinách mnoho. Sem patří též Mariánské studánky.

Za matkou.

Často v zadumání hlava v dlaň se sklání,
a má duše vánkem, drahá, k Tobě letí:
Vidím domek bílý a v něm zjev Tvůj milý...
Tichounce se modlíš k Bohu za své děti.

Modlitba Tvá tichá, ale Bůh ji slyší...
S nebes výšin dolů slétá Anděl Boží.
Ten Tvým dětem, máti, cestu žitím zlatí,
rány v srdci hojí od trní a hloží.

Často v zadumání hlava v dlaň se sklání, —
a má duše vánkem k Tobě, drahá, letí.
Oko slza zrosí. Dcera Tvá Tě prosí:
Modli se, ó modli k Bohu za své děti!

C. Ž.

Za zemřelou dceruškou.

To bylo jako krásný, zlatý sen,
kdy v náručí já chovala jsem Tebe:
Však shaslas mi, jak hvězda na úsvitě
než žití Tobě světlý vzešel den.
Má Milado, mé sladké dítě!

A hrozné bylo moje probuzení.
Já plakala, když slední polibek
jsem tiskla v čelo Tvé... — Pak odnesli Tě;
ach pravda-li či klam, že víc Tě není
má Milado, mé sladké dítě?

Tys odletěla, andílku můj krásný,
tam v dálný kraj, kde věčné Světlo svítí.
Ó pros jen za mne, pros pak uvidím Tě,
má holubičko, tam, kde Eden jasný!
Má Milado, mé sladké dítě!

C. Ž.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Videnský, T. J.

(Pokračování.)

Po 11. hodině svěcení chrámu Páně ukončeno, kostel do posledního koutku přeplněn, než pro tolik poutníků nestačil by ani svatopeterský chrám v Římě. Jeho Eminencí sloužil první mši sv. v posvěceném chrámu za přečetné assistance. Byla to též jeho poslední pontifikální mše. Neboť brzo na to, stížen chorobou zemřel 20. srpna 1892.

V popředí kostela a na oratoriích byli hodnostáři a různé deputace, mezi nimiž se nacházeli: bar. Arnošt a Olivier Laudonové s celou rodinou, okresní hejtmán kroměřížský nynější místodržitelský rada Sedláček, okresní hejtmán holešovský, deputace král. města Kroměříže s říšským poslancem Kulpem, deputace města Přerova, mariánská kongregace pražská, spolek hulínský »Omladina«, spolky města Bystřice p. H., spolek řemeslníků z Čejkovic atd.

Při pontifikální mši sv. zpíval mužský sbor kostelní z Holešova, čímž nemálo zvelebeny služby Boží. Jednotlivé pak části mše sv. označoval salvami a hudbou kroměřížský sbor žostrostřelecký. Vůbec dlužno vyznati, že Kroměříž, Holešov, Hulín, Bystřice p. H. a Píerov měrou přehoanou ku povznesení slavnosti přispěly.

Svatí patronové P. T. dobrodinců Svatohostýnských z XIX. století.

Venku při oltářích slouženy mše sv. za hláolu mariánských písní, tak že celá hora Svatohostýnská byla jeden zpěv žoživující vůkolní kraj. Při poslední mši sv. jež byla zpívána, doprovázela zpěv žhudba chropínská. — Po pontifikální mši sv., J. Eminence nastal přepamátný a přeslavný okamžik »u d[ě]l e n í a p o š t o l s k é h o p o ž e h n á n í.« Poutníkům oznámeno, že před apoštolským

požehnáním mají se všichni pomodliti »Věřím v Boha«, aby takto všichni sjednocení vyznali veřejně svou víru. Byl to úchvatný okamžik, když ndp. kardinál s nynějším ndp. arcibiskupem, tehda biskupem brněnským, v průvodu církevních hodnostářů a přechetného duchovenstva u oltáře s berlou v ruce stanul a před tvářmi milé Moravěnky vyznání víry přijímal. Morava tu s biskupy svými nepopisatelnými city modlila se »Věřím«. Byla to manifestace katolického jména a víry, která účastníkům jistě dlouho a dlouho tkvěla v paměti. Na to pozvědnuł kardinál ruku a dal nejméně 70 tisícům přítomným požehnání apoštolské. Akt tento je zvěčněn malbou v kostele na epištolní s raně presbytáře. Hned potom zapěno »Bože chválíme Tebe« a ndp. tehdejší brněnský biskup dr. Bauer vystoupil ku podivu všech, kteří vědí, jak unavuje konsekrace kostela, a ku nezměrné radosti poutníků na kazatelnu venku připravenou a měl kázání. Ve vroucím a přesrdečném kázání líčil, že dnešní slavnost je mohutným pomníkem vděčnosti, skutkem zadostučinění, manifestací neboli projevem katol. víry a pomníkem slibu věrnosti pro budoucnost. Není to lichocení, ale svatá pravda, že slova ta nevidaného ohlasu nalezla v srdcích poutníků, kteří po veškerých útrapách a znavenosti oka s ndp. kazatele nespustili, aby jim ani slovíčko neuniklo. Ndp. kazatel blahopřál shromážděnému duchovenstvu k této nevidané manifestaci katol. vědomí svěřeného lidu. Když dojemně se loučil s Matkou Svatohostýnskou, vše slzelo. A tak splnilo se, co si přáli poutníci i inteligentní, když po pořadateli přednesli J. bisk. Milosti prosbu, by kázal venku, ježto se do kostela dostatí nelze a mimo to že slova jeho všechny povznesou, povzbudí a převelikou útechou naplní. Tolika tisícům a tak různým posluchačům kázal nynější ndp. arcibiskup dr. Bauer tenkrát asi poprvé. Kázání samo bylo vydáno tiskem. Když pak jeho biskupská Milost dojatému lidu dal srdečné »s Pánem Bohem«, ještě jednou zavzněla hora a okolní lesy mocným »s Pánem Bohem« pocházejícím od lidu v slzách tonoucím.

Tu začali se loučiti poutníci s Matkou Boží Svatohostýnskou. Okolo hodiny třetí ndp. světící biskup G. hr. Belrupt, který rovněž připutoval na sv. horu, měl slavné »Bože chválíme Tebe« se sv. požehnáním. Byli tudíž při slavnosti tři biskupové, zajisté řídká to událost. Poutníci přicházeli a odcházeli. O zaznamenání duchovenstva, deputací a processí bylo postaráno v poutní kanceláři, než nepohoda vše zvrátila, tak že záznam úplný býti nemohl. Mezi jinými byli tu: z kapitoly olomoucké vys. důst. prelát V. rytíř Holle, kan. dr. Theodor Kohn, pozdější arcibiskup olomoucký, kan. dr. A. Klug, kan. J. Wache, kan. rytíř Premerstein; z kapitoly kroměřížské vys. dp. probošt Weinlich a kanovníci Fr. Hanák, Chodníček, J. Droběna a V. Blažek, nynější světící biskup. Ostatních kněží bylo na sto a mimo to 20 bohoslovců z Olomouce. Průvodů se tu čítalo asi 130. Počet poutníků samých nemožno určitě udati. Poutníci přicházeli a odcházeli. Daleko přes 100.000 poutníků účastnilo se slavnosti; mezi 10 a 11 hodinou bylo nejvíce poutníků pohromadě a to dle úsudků mnohých přes 80 tisíc. Při pohodě bylo by ovšem bývalo snad ještě jednou tolik poutníků. K tomu ještě třeba podotknouti, že týž den byla slavnost na Velehradě.

Při slavnosti této pamatováno † důst. p. faráře bystřického Bernarda Régra, jenž roku 1869 v Pánu zesnul a všech zemřelých dobrodinců Svatohostýnských; konventu benediktinskému v Rajhradě a ndp. kanovníku hr. Ehrenburgovi v Olomouci, horlivci pro Sv. Hostýn, vyjádřena telegramy vděčná vzpomínka za zásluhy o Sv. Hostýn.

Odpoledne přicházeli noví poutníci, jejichžto počet v neděli valně rozmnožen. Kázali jim P. Cibulka, superior na Sv. Hostýně a msgr. dr. Pánek, prof. bohoslovi v Olomouci. Pontifikálku sloužil ndp. světící biskup G. hr. Belrupt. Takto slavnostně zakončena památná slavnost.

47. Vznik »Matice Svatohostýnské.«

Mluvili jsme o vzniku »Družstva Svatohost« Toto dalo vlastně podnět a přimělo nepřímo jisté osobnosti, že založily spolek »Matice Svatohostýnská.« Jak to?

»Družstvo Svatoh.« totiž umožnilo, že kostel byl v jisté míře do slušného stavu uveden, provedlo s dovolením barona Laudona na jeho pozemku výstavbu domu pro stálé duchovenstvo a konečně jeho zásluhou přišli duchovní správcové z řádu Tov. Jež. na Sv. Hostýn, aby se o duševní potřeby poutníků starali. To byla ovšem veliká část vytknutého díla, ale nebylo to všechno. Družstvo provedlo sice věrně, co si předsevzalo, než mnoho ještě scházelo.

Stál tu velechrám bez maleb a okras, kaple sv. Jiljí ležela v ssutinách, přibývší poutníkové neměli kde nocovati a se před nepohodou ukrýti; nebylo tu možno zemdlému chodci, nevzal-li sám s sebou něco, dostati potřebného tělesného občerstvení; duchovní správcové směli dle kontraktu zde bydleti toliko v létě, neboť majetníkem celé hory bylo panství bystřické, jež tento bod učinilo podmínkou při dovolení stavby; tudíž na podzim, v zimě a na jaře Sv. Hostýn zůstal osamocen a opuštěn, až na začátku léta se zahájily poutě donešením nejsv. Svátosti z Bystřice na horu a na konec léta slavným zanesením v průvodu dolů: co tu počítí?

Chutě a důvěřuje v pomoc Marie Panny, uchopil se díla tehdejší superior na Sv. Hostýně P. Jan N. Cibulka nejprve sám. Především dal od akad. malíře Zapletala vymalovati kostel. Práce ta trvala do r. 1891. Na to byly jeho přičiněním vystaveny útulny na straně severní (1889) a r. 1890 započato s kaplí bl. Jana Sarkandra. Po tři léta musil se smutným zrakem patřiti na zříceniny bývalé kaple sv. Jiljí. Zda se najde nějaký dobrodinec, jenž by mu svatýňku se ssutin pomohl zvednouti? A ten přišel v »literární jednotě bohoslovců mor,« jak už výše jsme vykládali.

Z tohoto bylo však patrné, co se může učiniti spojenými silami. A proto pomýšlel P. Cibulka na založení nějaké jednoty, aby ostatní plány svoje uskutečnil. Mimo to nutkaly i jisté okolnosti k tomu. Dosavadní majetník Hostýna nabízel na prodej část hory. Jak lehce však mohlo se státi, že by byla část ona se dostala do rukou Hostýnu snad nepřátelských. Což se připustiti nesmělo. Co tedy počítí?

I odporučil tu záležitost Matce Vítězné a s jejím přispěním za spolupůsobení ještě několika známých ctitelů Matky B. ží založil spolek, jenž měl hlavně vrchní část hory odkoupiti a státi se jejím majetníkem.

I vypracovány stanovy, jež navazují zřejmě na dřívější působení a účel Družstva, takže, kdyby tolik času mezi oběma jednotami nebylo uplynulo, by se snadno myslelo, že to vlastně jednota jedna, jenom že je zaměněno jméno.

Avšak tomu tak není. Podnět zajisté dalo družstvo k založení jednoty, ano i s dřívějším účelem je účel jednoty logicky a přirozeně spojen. Avšak družstva sama jsou docela rozdílná.

Hlavní ovšem rozdíl pozorovati po stránce formální. Kdežto dřívější družstvo bylo dosti volné spojení, bez zvláštních stanov, má jednota »Matice Svatohostýnská« stanovy schválené od ordinariátu dne 5 března 1895 č. 1062. Od místodržitelství nabyly stanovy schválení ve smyslu § 9. zákona ze dne 15. listopadu 1867 ř. z. č. 134 dne 15. dubna 1895 pod č. 11.351.

Je tedy »Matice Svatohostýnská« veřejná jak od církevní vrchnosti tak od státu uznaná korporace a sice korporace organisovaná.

Mát »Matice Svatohostýnská« své členy zakládající, řádné a přispívající, má svůj výbor, svého starostu, jednatele, pokladníka, hospodáře Starostou t. č. je jeho Mil. světlí biskup J. Wisnar, jednatelem Msg. Dr. C. Stojan, pokladníkem Dr. Jan Schneider, hospodářem p. Harna a p. Scharf.

Že účel »Matic« je logickým a přirozeným pokračováním dřívějšího účelu Družstva dosvědčuje § 1. spolk. stanov.

»Matic« Svatohostýnská, čteme tam, »je spolkem, který za účel sobě klade: »Povznášeti poctu blahoslavené Panny Marie na Sv. Hostýně; svelebovati tamní služby Boží; křísiti, obnovovati a zvelebovati sv. památky na Sv. Hostýně; zvyšovati pobožnosti v kostele i mimo kostel; zabezpečovati lépe tamní duchovní správu i rozmnožovati přísluhu kněžskou v poměru k nastalé potřebě; ale zároveň i pečovati o potřeby poutníků tělesné, aby přístřeší i ostatní zaopatření jejich přiměřeně a slušně řízeno býti mohlo, přiblížejíc při všem ku platným při tom předpisům církevním.«

A není též divu, že připomíná Matic« samoděk na družstvo. Vždyť jsou v »Matici Svatohostýnské« osobnosti, které byly kdysi otci a duší družstva, jichž jména jsou ostatně každému známa; a osoby tyto pracují s takovou neúporností a nezištností v »Matici Svatohostýnské« jako pracovaly v Družstvu.

O Jitřní.

I.

Ponocný odtroubil desátou.

Minulo několik okamžiků jen a již hlaholily zvony na staré věži chrámové pohorské víscky Chva'kovic a velebný jich chorál rozléhal se nočním tichem, odrážel se o holé, bělounkým příkrovem zahalené stráně, jež kolkolem vroubí roztomilou vesnici; dál a dále větrem letěly posvátné zvuky, až okénkem zalétly do odlehle, sněhem zapadlé chatrče na příkré stráni pod „výhledem“, kdež z trudného zadumání probudily starého Drtinu.

Rychle jako mladík seskočil s píčky a přistoupil ke krbu. Z dolní trouby u kamen vytáhl louč a silně, jak mohl, dýchal do uhlí v popeli ukrytého, aby vznítil plamen. Podařilo se mu to teprve po louché chvíli. Hořící louč zastrčil pak do trojhranného svícnu, jenž stál u stolu a jal se strojiti na půlnoční. Než váhal jaksi a jeho tvář prozrazovala rozpaky. Slabá světla zář osvětila chudou světničku. Smutně to v ní vyhlíželo, velmi smutně.

Zasmušilé stěny plné štěrbin nedávno teprve hlínou znova vymazaných, aby zima a ostrý, horský vítr tak prudce nedorážely, místo podlahy jen holá černá země . . . snad znáte ty horské útulky chudiny? —

V koutě u zdi stál tkalcovský stávek, u okna malý kulatý stůl, blíže kamen u lavice kolébka; malý přístěnek s několika hrnečky a miskami zastával místo police. Pod starými hodinami, jichž jednotvárný zvuk dlouho již nerozléhal se světničkou, stála květovaná truhla — Drtinovo dědictví po nebožce. Tu a tam visel na stěně malý obrázek; toť všel —

Nevyschlá louč však čadila silně a nechtěla hořeti, takže starý Drtina nucen byl ji vyměnit jinou sušší a slabší, jež jasněji zaplápolavši ozářila jeho uvadlou tvář.

Němé ticho panovalo ve světničce, rušeno jsouc tu plačtivými vzdechy nemocného dítěte, tu zvuky posvátnými, jež na chvíli jakoby v dáli zaniknouce znova opět rozezvučely se hlaholem velebnějším.

„Ještě nikdy, pokud se pamatuji,“ hovořil pro sebe stařeček, „nezameškal jsem půlnoční; co rok naslouchal jsem libému zpěvu, radoval se s tisíci z narození Ježíška a dnes, když jednou nohou již v hrobě stojím, když snad naposled zřím bšhati se stráně vůkolní — dnes“ dodal po chvíli, mozclovitou pravicí přejev sobě vráskovité čelo — „snad ho neuslyším.“

Měkklý jeho hlas podobal se pláči.

„Kdo dá rady, kdo pomoci? — Dítka těžce nemocno; samotinké nemohu ubo-
žátko zde nechat! — A přece jak přál bych si, dříve než mi ustelou na hřbitově
chvalkovickém, ještě jednou býti na půlnoční, slyšeti velebnou píseň vánoční: Narodil
se Kristus Pán, již celý lidstva shromážděného sbor nadšeně zahlaholí až se kostel
téměř otřásá . . .“

Zamřel se stařeček ve svém horování; přemýšlel.

„Ano“ zvolal po chvíli v blahém zanícení „již to mám, tak a ne jinak: pečlivě
je zaobalím do pláště a vezmu s sebou na půlnoční. Dachem svým chci je zahřívati,
sám zimou se třásti, jen aby ubohé děčko se nenastudilo. Tu hodinku snad to ještě vy-
drží starý Drtina.“

Tak rozumuje vzal plápolající louč, tiše přistoupil ke kolébce a stranou trochu
drže světlo, aby záře tak silně nepadala na kolébku, poblížel na chorobné dítka.

„Jak se usmívá,“ zašeptal blaženě stařeček a oko ohněm zajiskřilo, „snad mu vypravují
andělíčkové o nebi, ukazují ráj . . .“

V tom uchvátí děčko krutý božec, takže procitnuvše hoře zaplakalo. —
Drtina nakloniv se nad kolébku konějšil pláčící as dvacet neděl staré děvčátko:

„Kde pak tě bolí ubožátko, kde? — Nu pověz dědečkovi. — Jak rád bych ti
pomohl, drahý broučku, kdybych uměl a mohl. Neplač. Za chvílenku půjdeme k ma-
mince, aby tě trochu pohejčkala. Či mrazí tě? — V kostele u Jezulátka a krásných
jesliček zahřejeme se, pookřejeme — tam můžeš Ježíškovi vyjevit, co a kde tě bolí; On
tobě nejlépe porozumí a jistě pomůže . . .“ a nemluvně jako by rozumělo slovům stařečkovým
utichlo j ko pěna

Starý Drtina políbiv děčko, zastrčil louč do svícnu a strojí se na půlnoční. Chudák,
jaké to strojení!

Přezul si staré střevíce, posypal podešve popelem, aby noha po náledí neklouzla,
oprášil si starou beranici, sňal se zdi šedivý plášť a byl připraven. Z velké květované
truhly vytáhl červenou loktuši, zavinul do ní pečlivě v peřince zaobalené dítka, zhasil
světlo a svícenou vodou u dveří sebe i dítka pokropiv, vyšel z chatrče.

Noc byla krásná.

Měsíc nerozléval sice záři svou po modrém nebes klenutí, za to však ozařovaly
miriády hvězd matným světlem svým ledový příkrov zasněžené planiny.

Pod nohama stařečka chrastil zmrzlý sníh, těžké kročeje pozdního chodce daleko
rozlébaly se noční tišinou.

Volným krokem opatrně, aby nejistá již noha se nevyšinula a on na kluzké cestě
s dítkem neupadl. kráčel pěšinkou se stráně směrem k blízké vesnici, odkud před chvílí
velebný zvonů hlahol vyrušil jej z trudného zadumání. Sešed se stráně kráčel mlčky
úpadem přes lávku, pak vzhůru úvozem k lesíku a tisícové vzpomínky probudily se
v duši jeho.

Kam zmizela ta krásná doba, kdy toutéž cestou kráčel jako dnes ovšem s pocitý
docela rozdílnými.

Byl sice i tehdy chudákem — skrovná chatka na stráni, za ní kousek pole jako
dlaň, v chlévku kozčka — toť celé jeho bohatství; avšak mladý Drtina byl spokojený,
šťastný, blažený. Vždyť kráčela mu po boku věrná družka, jež nebyla zvyklá klásti
ruce líně v klín, nýbrž svědomitě snášela s manželem břímě dne i horka, jej těšila
a dle sil svých oslazovala trudné okamžiky, jež časem jako hosté nezvaní zavítaly do
chatrče. — Ach docela jiné byly to časy, co vodou uplynula nevrátí se nikdy —
nikdy více! —

Ze rmutného oka starce vyhrkly dvě velké slzy a porosily vráskovitou jeho tvář.
Rukou přešel sobě obličej, aby zapudil divné upomínky, jež by snad zkalily radostné
okamžiky noci posvátné, na niž se tolik těšil, zapudily ze srdce svatý mír, jenž zavítá
ke každému, kdož srdce svého zatvrzele neodvrátí. —

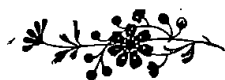
Úvozem došel malého vršku, kdež jej množství světél z blízké vsky vesele
zářících přívětivě pozdravilo. Na kopečku stojící kostelík byl jedna záře.

V tom zahlaholily po druhé zvony na nedaleké věži chrámové svolávající věřící lid k tajné slavnosti.

Dršina stanul a s dechem utajeným naslouchal. Srozumitelná slova zdálo se mu že slyší v těch zvucích velebných a ozvěna blízkého boru jakoby opětovala jasně: „A pokoj lidem dobré vůle!“ — Znamenaje po chvíli, že lidé přicházejí, vtlačil si beranici hluboko do čela a rychle chvátil ku předu.

Kostel byl již lidem naplněn a radost, veselí četl na každé tváři. Hluboce se pokřiv před Tím, který z neskonale lásky s výše trůnu nebeského snížil se ku hříšnému, v bludech a temnostech tápajícímu pokolení lidskému, člověčenství přijal na se . . . a zbožně se pomodliv ustoupil návalu lidstva trochu stranou za soup k na blízku stojící zpovědnici.

Pláštěm dítě pečlivě zaobaliv a na klekátko uloživ, klekl sám podle sloupu a vroucně se modlil velebě Boha, že se narodil Spasitel, jenž všemu světu přinesl vysvobození z hrozných věčných zínubů, z béd a útrap, jenž zničil odvčké lidstva nepřítel . . . a sly díků řinuly stařečkovi po tváři. (Pokračování.)

S. Stejskal-Popovský:

Kopřivová ratolest.

Mojí nejmilejší zábavou je vycházka do Boží přírody. Člověk tam nejlépe okřeje, nabude světlejších myšlének a je-li také trochu literátem, nachytá obrázků, aniž by namáhal mysl osnovením nějaké povídky. — Vyšel jsem si tedy jednoho krásného dne a pobloudiv po lese, usednul jsem do mladinkého pažitů, záda opřel o strom a zahleděl se do údolí. Ptáčci kolem zpívali uko-lébavku a já skutečně začal usínati. I chci se položit na poetickém tom místěčku do vonného mechu, avšak s nepoetickou nadávkou vyskočím jako hadem uštknut. A co toho bylo příčinou? Klada se do vonné travičky, spálil jsem se o kopřivy, které skryty byly ve měkkém pažitě. »Jáku, vidíš«, pomyslíl jsem si — »osnuješ předivo myšlének a tady náhoda ti podává celou věc s hlavou i patou.« Hlava může býti: »kopřivová ratolest«, tělo některé obrázky, cos nachytal z minulých dnů a které jsou právě tak žíhavé jako kopřivy; pata bude konec, a máš to hotovo. — — —

»Ferdo, pojď sem, tu nás žádný nevidí!«

»Co to?« táží se sama sebe a hledám vetřelce, který dostal zálsk na porušení toho posvátného ticha, kde já tak rajscky naladěm odpočíval. Ohlédnu se a vidím asi dešítiletého kloučka usedati nedaleko za hustý keř hlohový. A ohlídám se po tom, na koho volal, a vidím podobného ferinu škrabati se do vrchu. »Jáku, ticho; tihle dva mají něco za lubem a proto vyhledávají samotu. I usednul jsem tichounce a pozoroval je. Když se Ferda vyškrabal ke svému kamarádu, vytáhnul tento z pod košile malou dýmku, z kapse od kalhot vybral hrst tabáku, nebo čeho jiného, a jal se cpáti do fajky a to tak dovedně, že leckterý starý kuřák toho nedovede.

»I vy mrchy«, myslím sobě a vzpomínám, jaký je dnes den. Čtvrtek. Aha, to si kakraholti udělali »šábes« a místo školy šli raděj bařčit do lesa. Ó, vy, čtveráci! Ale nemudroval jsem nad tím, napínal raději zrak a sluch, aby mi nic neušlo. Ten první z kluků, co bezstarostně vypouštěl puky z úst, p o dal po chvíli fajku svému kamarádu, a sám, vyňav ze zalátaného kabátu malou skleničku od léků, odzátkoval ji a přiloživ hrdlo sklenice k retům, pil a pil — jak duha. »Hm, Ferdku, ta je kapitálná!« Kluk si olízl koutky úst a obrátiv se znova ke kamarádu doložil: »Víš, Ferdku, něco bych ti řekl, ale musíš se zadušit, že to nepovíš.« Ferda vyndal fajku z úst, odplivnul si řádně přes zuby a řekl: »Na mou duši!«

»Tož teda, víš, Ferdo, to já když jdu našim pro kořalku, vždycky za vrátky si odleju do tot té sklínečky a v sínce doleju kořalku vodou a když se naši škorpí, říkám vždycky, že za to nemohu, že to žid takovou mi nalil. Naši už kolikráte nadali za to židovi, ale vždycky to museli odsedět. Ale, víš co, Ferdku; — vidíš tam ve přikopě kačeny? Počkej tady, já si nasbírám kamení a pejdů potichu kolem břehu, a potom břinknu některou kačenu po hlavě kamenem. Až se setmí, zaneseme ji spolu židovi, však mne on už zná, už jsem mu ledakdy všelicos přinesl a vždycky mně dal za to kořalky. Jestli se mi to povede, řeknu ti, a i kde mívám kořalku schovanou. A včil už jdu; kdybys viděl někde někoho, tož piskni; tady odtud je všady vidět«, Kluk při řeči nasbíral si z chvatem kamení do kapes a nyní se pomaloučku kradl na lov. Jářku, počkej; trochu těm nezbedníkům naženeš strachu, když jim řekneš, že to na ně požaluješ a všechno že vyzradíš. I vystoupil jsem z úkrytu a volal na hochy. Tito však spatříce mě, věděli, že je zle a proto prchali, kam je nohy nesly. Nezůstalo po nich nic než dýmka, kterou ve spěchu zapoměli a kterou daroval jsem ještě ten den jednomu dědouškovi. — To je, prosím, lupínek z kopřivové ratolesti, lupínek mladý sice, ale bolestně palčivý. Poznámky k tomu zajisté netřeba, neb obrázek mluví docela zřetelně.

* * *

V hospodě u »velblouda«, či jak lid náš říká »ščavy«, sedělo několik mužů; dle zevnějšku nejspíše handlíři. Na stole před nimi pěníl se přerovský »kozel« a v rukou každého šustily karty. Seděli tu ve svornosti a lásce, třeba že před půlhodinou dva z nich div zlostí se nepoprali. Stalo se to asi takto. Jeden z handlířů — však na jméno nezálež — kupoval ve vedlejší vsi krávu; a když už, už si chtěli plácnout, kde se vzal, tu se vzal ve dveřích chléva známý řezník z povolání a handlíř z dlouhé chvíle, potřeboval nutně něco hovězího a třeba sběhal půl okresu, nemohl nikde nic dostat, až přišel sem. A tu vida, že pěkná kravka je na prodej, zeptal se na cenu a přeplatil neznámého kupce — handlíře z povolání.

A teď jste měli, lidičky, ten špás vidět. »Kdo vás sem volal? Krávu kupuju já! sápal se první kupec. »Tatíku, desítku přidám!« »A já desítkou přebiju«, zvolal kupec druhý.« »Fiks laudón, nedožtrejte, sic . . . !« soptil první. »Já nedožírám, ale kupuju!« odsekl druhý. »Třicet korun ještě přidám, fofrle — a dejte sem ruku, ať je to hotovo.«

»No, dva zlaté ještě přihodím«, jako na zlost kupcovi a k radosti prodávajícímu dodal druhý kupec. Sotva to ale dořekl, již stál u něho handlíř první a mohutnou rukou svíral mu hrdlo a kdyby nebylo osoby třetí, která právě objevila se na dvoře, kdož ví, jak by ta záležitost byla dopadla.

»Co vy se tady táháte?« podivil se nový příchozí. A když mu sedlák všechno vysvětlil, mrknul třetí na oba soupeře a přistoupiv ku krávě, jal se ji se všech stran ohledávati a při tom divně pokrcoval hlavou.

»Poslouchejte, hospodáři«, pravil konečně, »ta kráva není svoje, musela něco sežrat, nebo co, neboť schne a schne.« Počkejte — podíváme se jí do huby. Otevřel krávě hubu a učeně jí omakával. »Už je to takové«, prohodil; »ta kráva sežrala jakousi jedovatinu, tak že pro řezníka nemá ceny, poněvadž otrávené maso nemůže sekati.

Sedlák se zarazil tou zprávou. Šelma handlíř přistoupil hned na to ke krávě vedlejší a podívav se jí do tlamy, vyslovil i nad touto ortel smrti. Přistoupiv pak k sedlákovi, prohodil: »Hospodáři, víte co?, krávy obě nám prodejte, my jejich maso uměle vyčistíme a nějak prodáme, aby žádný nic nevěděl. Co na to říkáte?« — »No co, leda musím svolit, abych aspoň něco za ně dostal.«

»Stovku vám dáme, hospodáři, za obě krávy a večer si je odvedeme zahradou.«

»Může, může; jen prosím vás, nic neříkejte, ať nemám opletačku s úřadem«, strachoval se sedlák. »To se nebojte; na pozoru se budeme míti i my, neboť také bychom tím utrpěli.«

Handlíři hned vyplatili sedlákovi dvě stě korun a odešli. Kdyby je však onen sedlák byl slyšel, co za vsí mluvili, to byl by je večer, kdy krávy odváděli, pěkně bičem vypráskal. Handlíři šli do vedlejší vsi a tam, jak s vrchu řečeno, pili a bavili se ve svornosti a lásce, neb všichni tři tím »špásem« získali. Oni dva soupeři každý po krávi, která stála každá za dvě stě korun a ten třetí dostal od oněch dvou, jimž přispěl svým nápadem k lacinému kupu, osmdesát korun, — Prosím, zda nespálil se tu sedlák o kópřivovou ratolest, která sluje lidská leť?

*

»Ať žije Morava! Ať zkvétá Haná! Těšte se, lidičky, už jsem tu zase.« S těmito slovy vstoupil otrhaný jakýsi muž do N—ické hospody, která je zároveň kantinou vedlejšího cukrovaru.

»Aá — Baltazare — kamarádku, vítáme tě; pojď sem honem, ať se po-
libíme, vždyť jsme pro Boha takoví staří kamarádi a tak dloho, tolik let už
jsme se neviděli. Prosím tě, kde se stále touláš po světě a jak se míváš?«

Pokrač.

Obrázek ze skutečnosti.

Dokončení.

Baruška právě kropila prádlo, když k ní Božka přistoupila s otázkou: »Co nám chceš?« »Co bych vám chtěla — nic!« nevrle brokla děvečka. Byla dobráčka, ale mazlit se s námi neuměla. »Tak — proč jsi nás volala?« vyčítala Stáňa s čílkem svažtělým. »Já? Já vás nevolala!« ohradila se Barča a šla po své práci. »Mohly jsme si tam ještě chvilku posedět!« litovala Stanička, a já, abych mrzutost napravila, honem dávám radu: »Tak tam ještě pojďme!« Nebyl nám krok vzácný a tak, co jsme promeškaly, jsme si šly nahradit. Došly jsme k zatáčce, ale — »pavlače« tam už nebylo. Jen růžek drnu zeleného jsme zahlédly dole ve vodě!

A my v mrzuté náladě, že jsme si už nad vodou nemohly posedět, se vzdorně obrátily a šly uraženy pomalu domů. Na víc se nepamatují, jen tolik vím, že tatíček a mamička mi udělili ostrou důtku, když jsem jim to žalovala. »Nerozumné děti! Ještě že Anděl Strážný při vás stál!« horlila rozrušená mamička. »Jo — jo! Jsou to teď děti! Kusa rozumu to nemá!« přiložila polínko stará Stejskalová, která k nám právě přišla na návštěvu.

Snad nenapadlo moudré kmotřičce, že i o nás platilo slovo sv. apoštola (Pavla?): »Když jsem byl malý, smýšlel, mluvil jsem jako maličký.«

Však zbožná matička dobře ví, proč maličké dítě svoje, solva že mluvit počíná, učí ručičky spínati a »Anděle Boží, Strážce můj...« se modliti. Péče a ochrana rodičů, ošetřovatelů, nemůže někdy ani sahati tak daleko, aby dítě jež »kusa rozumu nemá«, zachránilo, a přece ono, ač ani zdaleka brozící nebezpečí netuší, uniká tomuto způsobem až někdy záhadným! To, myslím, každý svojí vlastní zkušeností potvrdit může, chce-li jen. A jak se to vyjímá, když takový filosof, který, an v Boha nevěří, ani pomoc a ochranu Strážného Anděla

neuznává, prohlásí pyšně a zároveň pohrdlivě: »To byla jen pouhopouhá — náhoda! To by se pak svět celý »náhodami« jen hemžill

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Vyměřová chalupnici vyprovodila kus cesty a vrátivši se, potěšila děti zprávou. že má Prokop jít na ty paběrsky a Marie, že dostane zánovní bílé šaty po Pavlině, Muži pak řekla Vyměřová: „Ani nevím, že ta chalupnice ke mně tak lne. Ani pouť beze mne ji prý tak nebude těšiti.“

Horník zakýval hlavou.

Společná starost vás slučuje. Chceš-li putovati už nyní, nebráním ti.“

Není to možné, nemohu vás tu samotné nechat. Počkám, až půjde průvod a v něm Marie jako družička ponese sošku Bohorodičky.“

„A já půjdu napřed mezi malými družičkami, hlásila se Cecilie, která poslouchala.

„Já poneseu praporec“, volal Cyrill chvatně „Prokop mně nabarví žerď“.

„Všichni půjdete“, chlácholila matka dětí „doma zůstane pouze ten, koho by bolely nohy.“

„To bude tatínek“ hádala Cecilie.

Horník se usmál.

„Hleďme, k čemu byste mne odsoudili, ale musím přiznati, že mnohdy takové bolení nohou a všech údů mám. Ale to ani jinak nejde.“

Pro tu chvíli na pouť se zapomnělo a nikdo se na ni toho roku nechystal. Den se krátil, bylo chladněji, na polích pusto a prázdno.

Ale přece Vyměř vyváděl rodinu do přírody nebo aspoň s Prokopem chodil a jej poučoval, jak všechno na světě hyne, jako v té přírodě, kde se každý červ ukládá k zimnímu spánku, listí po prvním mrazíku valem spadává, všechno mizí, ústupuje.

I podzim byl krásný a horníkům se mnohem více líbil, než prodlévati hluboko pod zemí při blávkavém světle kahance, při úmorné práci a takořka ve vzduchu visícím nebezpečí. Ještě lesy stály v krásném šatě, u cest červenaly se jeřabiny, ta neb ona role se zazelenala druhým podrostem. Pasáci pustili volně dobytek po celém poli a ohříváli se u ohníčku. U takového také našli Vyměř a syn Cyrilla s Cecilíí. Děti čekaly, až se upekou brambory, které už pěkně voněly.

„Jenom se netlačte k ohni“, napomínal Vyměř, „abyste se nechytily. Mnohdy se tak stává na pastvě“

Potom odešel, ať Prokop na děti počkal. Snad se mu také zachtělo upečených bramborů. Do nedávna družil se k chlapcům také s nimi dováděl, strníska páčil, ale teď se přece držel stranou. Vždyť je horníkem, chodí s dospělými, má týdenní plat.

Ale táhlo ho k tomu ohni, neodolal, aby se nesklonil a nepřijal několik bramborů, které přehazoval s ruky na ruku, až je rozlomil, vypustil páru a chvatně jedl, až se mu od úst kouřilo.

Všichni si pochutnali a vraceli se spokojeně do vsi. Prokop odváděl bratra a sestru, které jako vůbec všechny v rodině vroucně miloval.

IV.

„Nemohu se ani vynadivit, co nehod letos se v dolech přihází,“ nejednou si doma postěžoval Vyměř.

„Zase dnes mladý horník ruku si pochroumal.“

Vyměřová při takové zprávě se zatřásla na celém těle. Vzpomněla si na muže a syna a byla v obavě, aby někdo z nich také nepřišel k úrazu nebo vůbec o život.

„A modlíte se dříve než do dolů sestupujete?“ ptala se Vyměřová.

Horník mrzutě mávnul rukou.

„Pravda, dříve jsme se společně modlívali, ale teď to pominulo. Ať prý se, kdo chce, pomodlí sám v duchu. Ano pomodlí! Mnohý zákleje ze zlosti, že musí sestupovati.“

Vyměřová vážně zakývala hlavou.

„Staré dobré zvyky mizí. Ani patrona svého horníci nesvěť. Potom není divu.“

Zprávy o neštěstích se množily. Nebylo to posud nic vážného, ale ten neb onen horník přece několik dnů nemohl do díla.

„Jenom, aby to nebylo předzvěstí něčeho vážnějšího, něčeho horšího!“

Teď se pracovalo pilně, uhlí bylo třeba na kvačící zimu. Noví dělníci byli přibráni, ale Vyměř si je nechválil. Byli to přeletavci, nepracovali dosti opatrně, chtěli rázem hodně vydělati, poněvadž mnoho spotřebovali. Dlouho do nocí trávili v hospodách, jiné horníky sváděli. Jenom hubovali, si stěžovali, nespokojenost projevovali a se bouřili. Nic jim nebylo vhod, nic se jim nelíbilo.

Vyměř sám je napomínal k opatrnosti, že by mohli uškoditi sobě a jiným, než nic naplat. Hlas jeho vyzněl na prázdno.

Dozorci stejně si vedli, ale tu a tam něco přehlédli z ohledu toho, že noví horníci hodně uhlí nakopali. Byla veliká poptávka ani se nestačilo.

Jednou se vrátil Vyměř domů v rozmrzelém stavu. Ani se nechtěl hned mýti, jak obyčejně dělával. Také Prokop nejevil mnoho veselosti.

„Co se vám přihodilo, co?“ rychle se ptala matka.

„Ale i zítřka máme pracovati“, utrl se horník.

„V neděli? To přece nikdy nebývalo.“

„Je na pilno, těm novým dělníkům to je stejné. Hned svolili. Jim záleží na penězích, aby měli na útratu. Co vydělají hned padne. Musili jsme se přidati, aby nás z lepší práce nevytiskli. Bylo by to snadné. Opanovali by hned naše místa.“

„Také mne to netěší. Ani si neodpočinete. Takový peníz nepřináší pozehnání.“

Nebylo u Vyměřů jako jindy před nedělí. Ani Cyrill a Cecilie se neradovali nepohrají si s Prokopem, nebudou se učit s otcem. Také Cecilie už od počátku školního roku navštěvovala školu.

(Pokračování.)

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. M. D. děkuje Marii Panně a sv. Josefu za pomoc v jisté záležitosti. — K. Z. v B. byla nemocna na oči. Poněvadž hledala všude marně pomoc, obrátila se s důvěrou k Panně Marii Svatohostýnské. Dala pak za tím účelem sloužit na Sv. Hostýně mši sv. a nemohouc se vypravit na Sv. Hostýn, šla té doby, kdy se mše sv. na Sv. Hostýně sloužila, do kostela v B. a byla uzdravena. — J. N. z N. děkuje Marii Panně Svatohost. za uzdravení. — Byla jsem těžce nemocná na zánět jícňích trubíc, žaludku a slepého střeva. Dva doktorové byli ke mně přivoláni, kteří se vyjádřili, že není naděje na uzdravení, že na nejvýš dvě hodiny mohu ještě žít. V té hrozné chvíli zaletla jsem v duchu na Sv. Hostýn, ku své nejdražší Matce, která tisíce divy tvoří, prosila jsem ji úpěnlivě o pomoc a učinila jsem slib, že budu-li uzdravena, zasvětim se božskému Srdci Páně, každý rok budu putovati na Sv. Hostýn a uveřejním toto mi prokázané dobrodiní. Má prosba byla

skutečně vyslyšena, mně se ulehčilo a třetí den byla jsem zdravá, tak že jsem ještě sama mohla obsluhovati těžce nemocného. Doktoři nechtěli tomu ani věřit, že jsem uzdravila. A proto vyplňuji tímto svůj slib a na pouť taktéž nezapomenu. A. K. z V. — Jistý kněz byl velice těžce nemocen. I konala jsem zaň devítidenní pobožnost k Panně Marii Svatohostýnské a hle byla jsem vyslyšena — kněz se uzdravil. A. K. z V. — A. Bor. v B. děkuje Panně Marii Svatohostýnské a sv. Antonínu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. — Mimo to děkují za vyslyšení dvě nejmenované osoby.

Opavy v »Dělnách Sv. Hostýna«. Byli jsme upozorněni na některá nedopatření a větší chyby tiskové v »Dělnách Sv. Hostýna«. A sice: I. ročník. Str. 102. »První« obraz byl totiž spálen... místo »Onen« řečený (vlastně druhý) obraz... Str. 103. Louka »u Jihlavy«, »U Jihlavy« vynechati. Str. 103. Neboť by i Husité nebyli proti úctě mariánské, a kde... za slovy »úctě mariánské« má státi: byli odpůrci katolíků a kde mohli, načež »od«

půrci katolíků v téže větě později tištěné odpadá. — II. ročník. Str. 15. R. 1749 dne 7. prosince »první« neděle adventní. Slovo »první« vynechati a dosaditi »v«. Str. 90. Pomenan místo Pomesian. Str. 91. irští Františkáni z Irska za Alžběty r. 1631 vypuzení a v Praze usedli — místo: irští Františkáni z Irska za Alžběty vypuzení a r. 1631 v Praze usedli. Str. 91. kaplan ve Vistrnicích místo ve Hrubé Bystřici. Str. 121. R. 1753 mši sv. 1085 místo 1082. R. 1754 sv. přijímání 40200 místo 40800. Roku 1759 mši sv. 1149 místo 1140. R. 1761 mši sv. 1419 místo 1414. Roku 1763 sv. přijímání 41676 místo 41626. Léta 1764 a 1765 jsou zaměněna. Taktéž zaměněna jsou: sv. přijímání v letech 1767 a 1768. Počet původů a mši sv. jsou zaměněny v letech 1775 a 1776. R. 1767 mši sv. 1359 místo 1353. R. 1783 mši sv. 1345 místo 1375. Ne velké sice omyly, ale nepřijemné. Ovšem mění se poněkud, ale nepatrně též sumy. — III ročník. Str. 110. Müncknitz místo Münckwitz. Str. 146. Viktor Kučera místo Viktorin. — IV. ročník. Str. 88. ryt. Petraního místo ryt. Peteaního.

Počasi na Sv. Hostýně. Dne 4 listopadu napadnul první sníh na Sv. Hostýně. Vydržel úplně do druhého dne, kdy poněkud slezl, ale ne všude. Od tohoto dne častěji popadává sněh. Dne 12. t. m. byly vánice.

Schody od vodní kaple ke kostelu. Na schodišti pilně se doposud pracovalo. Nyní však bude se museti pro sněh a mrazy ustáti a čekati, až přijde jaro. Na jaře bude se též opravovati velkým nákladem zvenčí kostel.

Duchovní ovčičení na Sv. Hostýně. Letos konali tito veledůst. pánové na Sv. Hostýně duchovní cvičení: Antonín Pavlík, děkan ze Štramberka; Antonín Cigánek, kons. rada ve Veselí nad Mor.; Jan Konečný, farář v Rudě (brn. diec.); Frant. Mlčoch, farář v Rymnici; Matěj Augustýn, farář v Prostřední Suché (Slezsko); Jan Pícka, farář v Malešovicích (brn. diec.); Max Tagliafero, farář v Michalkovicích (Slezsko); Jos. Václavek, admin. v Zábliních; J. Navrátil, farář v Větkovicích (Slez.); Jan Filip, katecheta v Uh. Hradišti; Jindřich Tesařík, katecheta ve Veselí nad Mor.; Frant. Jedlička, katecheta ve Vel. Bytšči; Ondřej Novák, koop. v Náměstí nad Osl. (brn. diec.); J. Ošťádal, kaplan v Příboře; R. Vála, kaplan v Č. Třebové (král. hrad. diec.); Vinc. Vaněk, kaplan v Uher. Brodě; Jan Hrubý, kaplan ve Štramberku; Frant. Kadlec, farář v Soběchlebech; Josef Barvíř, kaplan v Bánově; Frant. Ošťádal, farář ve Městě Trnávce; Jiří Černý, farář v Zelči; Jan Blažej, místoděkan v Rusavě; Frant. Korec, místoděkan v Urbanově (brn. diec.); Josef Haselman, ekom. semin. v Kroměříži; Frant. Viša, farář v Licbořicích (král. hrad. diec.); Karel Václavek, farář v Pošné (čes. buděj. diec.); Antonín Zikeš, farář v Práchevě (král. hrad. diec.); Theodor Perůtka, farář v Lubojatech; Ferd. Blažek, farář v Bi-

skupicích u Jevíčka; Jan Kolomazník, farář v Dubanech; Lud. Pinkava, katech. v Paskově; Rudolf Korec, kaplan v Příboře; Josef Kuba, katecheta v Místku; Florián Dostál, kaplan v Nezamyslicích; Josef Jurák, kaplan ve Slavičíně; Josef Dorazil, kaplan v Miloticích; Em. Kyselák; koop. v Lučce; Frant. Bolek, voj. kur. v Čes. Budějovicích; Dr. Fr. Hrachovský, kaplan v Račíněvsi (praž. diec.); Jul. Schmid, prof. nábož. dívčího gymnasia v Pešti; Edv. Pavlík, farář v Klášteře-Hradisku; Pavel Kvasnička, prof. nábož. v Holešově; Rud. Hrdlička, farář v Nezamyslicích; Eust. Glabazňa, děkan v Klímkovicích (Slezsko); Ignác Zavřel, farář v Přerově; J. Hradil, farář ve Štípě; Jan Matonoň, farář v Šubířově u Jevíčka; František Štěpánek, katech. v Rosicích (brn. diec.); M. Vavřínek, defic. v Kostelci u Prostěj.; Dom. Škrda, koop. v Bránkách; Jan Hartel, koop. v Greifendorfu u Svitav; Josef Vašica, prof. sem. v Kroměříži; Artur Pospíšil, kooperator v Paskově; Jan Gajá, kooper. v Jesenci a B. Brablec, kaplan v Šenově (Slezsko); Antonín Suchánek, kaplan v Komárově; Miklos Geröfy, kaplan v Hetzfeldě (Uhry); J. Konečný, kaplan v Kostelci u Holešova; P. Vilfried, sup. a P. Silvanus Congr. Smi. Salv. Frant. Perůtka, kons. rada a inspektor. Konečně vys. důstp. kanovník kroměřížský Tomáš Sedláček. — Celkem 62.

Dary na korunu P. Marie Sv. Hostýn. Nejmenované ze Vsetína darovaly 2 zlatníky, 1 scudo, 2 naušnice.

Vys. důstp. Dr. František Srbecký, dobrodinec Svatohostýnský.

Dne 13. listopadu t. r. byl pochován v Moravičanech od nejdp. světícího biskupa Dra. K. Wisnara za přítomnosti vysdůstp. probošta msgra. Dra. A. C. Stojana, jenž nad rakví měl řeč a řiř. zem. poslance p. dra. Hrubana veliký ctitel a příznivec Sv. Hostýna Dr. Fr. Srbecký, Zesnulý narodil se dne 3. března roku 1840 ve Vežkách, byl vysvěcen na kněze r. 1865, roku 18.5 udělal doktorát a r. 1883 byl jmenován děkanem ve Val. Meziříčí. Roku 1905 stal se farářem v Moravičanech, kde 11. listopadu v Pánu zemřel. V Pánu zesnulý byl vzorným a vlasteneckým knězem. Jako farář ve Val. Meziříčí získal si v celém kraji takové oblíbenosti, že byl zvolen r. 1884 za okres valaš. meziříčský a rožnovský na sněm markrabství moravského. Jak linul ku Sv. Hostýnu dokazuje jedna kaple křížové cesty, kde je jeho jméno vyryto, a 12 centů těžký zvon v ceně 2000 K. Hlaholily zvony Svatohostýnské v pátek večer a v sobotu o 9. hod. ráno, kdy byl pohřeb, že přejí svému dobrodinci odplatu věčnou v nebesích.

Snadno oblékne

se celá rodina,

když si objedná ZBYTKY z rukodílné
tkalcovny

M. JIRSOVÉ

v Novém Hrádku 31,

:: na pomezí Pruska. ::

Jsou to 2 až 8 metrů dlouhé kusy ze-
lírů, kanafasů, oxfordů, flanelů, modro-
tisků, utěráků, pláten vše stálobarevné,
velmi dobré jakosti. Balík 45 metrů za
18 korun franko. Nejlepší jakost 40 m
na 20 K franko. Poloviční balíky za
9 neb 10 K na zkoušku nevyplacené.
Kdo předem napíše od kterého druhu
látek chce větší počet metrů, ochotně
se vyhoví. Nehodící se přijme se zpět.
Vzorky ode všech výrobků mimo zbytky
franko.

Milovníci ptactva

dávají přednost

Fattingerovu

ptačímu zobu,

který lze obdržeti všude
nejlepší v jakosti co
nejlevněji.

Univerzální měkký zob pro hmyzožravé,
krmicí směsi pro všechny, zrncžravé pta-
ctvo, vaječné plískoty nejlepší náhrada za
slepičí vejce, univerzální akvariové krmivo
pro ryby, mravenčí vajíčka, muska (zámoř-
ské mouchy), jepice (bílí červi) atd.

Padělky jsou méněcenné!

Hlavní sklad

Fattingerových zvířecích krmiv

Alois Tesař.

Dřevo obráběcí stroje.

Rámové pily, moderních a osvědčených sou-
stav, jakož i plechy ku všem pilám, hoblovací
nože a nebozezv dobré jakosti, dodává za
levné ceny a výhodných pod.

— Továrna na dřevoobráběcí stroje —

Arnošt Herrmann dřívě

Jindřich Kašpar, Poříčí u Trutnova.

Vídeň, IV/I, Besselgasse č. 5. Cen-
níky zdarma a fr. Překupníkům srážky.

ROLNÍCI, KATOLÍCI!

Upozorňujeme a žádáme Vás, abyste objednali si potřebné

◻◻◻◻◻◻◻ **HOSPODÁŘSKÉ STROJE** ◻◻◻◻◻◻◻

v továrně rolnické a křesťanské

:: v „**Rolnické strojírně a škrobárně v Letovicích**“.

Fukary (mlýnky) letovické jsou světoznámé. Nejsou drahé, dobře obilí čistí a přitom
objednatel podporuje závod rolnický, který zaměstnává 80 dělníků křesťanského smý-
šlení. Sociální demokraty nepřijímá. Mimo fukary zhotovuje továrna rolnická výtečné
pracující mlátičky, žentoury, secí stroje „Horačky“, sečkovice. Dále má na skladě
žací stroje Knotkovy, váhy, pumpy, atd. Předsedou a zakladatelem továrny jest katol.
říšský i zemský poslanec dp. J. Holba. Dopište mu, který a jaký stroj chcete, on Vám
pošle ceník a udá nejnižší cenu bez smlouvání. Kde jsou Raiffeisenovy záložny neb
zástupci Rol. strojírny a škrobárny, tam račte od nich objednávat. Podporujte objedná-
kami křesť. závod, aby továrna mohla co nejvíce dělníků, křesť.-soc., přijat. Svůj k svému.

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jako i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilkou vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cestě a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Príležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefiru, flanelů, oxfordů, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17.20

40 metrů zbytků »Krconošské věby« velmi jemné za K 20.—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18.—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Josef Dvořáček, Náchod.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle,
levně a moderně

Grafický ústav

Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya

v Holešově na Moravě.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaludečními nemocemi trpící. K odporučení červené po 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 48, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jedlně svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem,
Rjeka (Fiume), Přímoří.

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílá kanafasů, sípek, zefirů košilových a šatových, grisetů, plátna, kapcsníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejstálější barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek.

Křesťanská firma

Ferdinand Měštan
v Bystrém

n Nov. Města n. M. (Cechy).

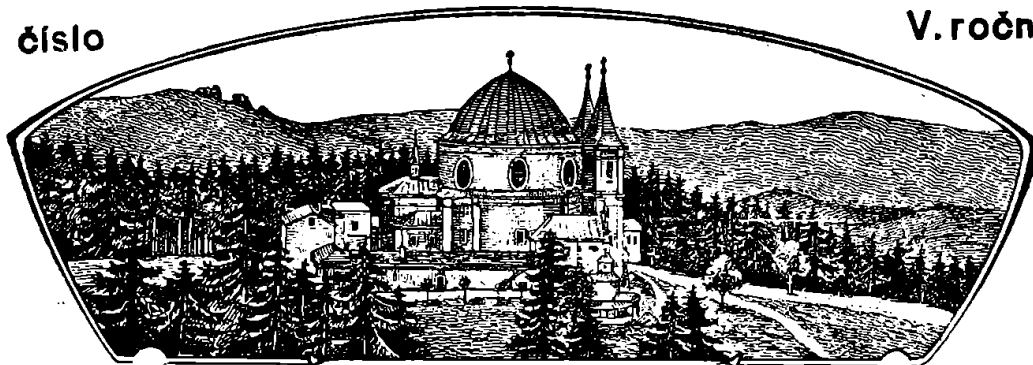
Vzorky zdarma.

Zásilkou přes 20 K franko.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

10. číslo

V. ročník

OBSAH: Legendičky o Panně Marii: Křivonoska. — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Prosba (Báseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Podobizna † Fr. Srbeckého. — O jitřní. — Kopřivová ratolest. — Obrázek ze skutečnosti. — Vítězství láskk. — Z církve a světa — Literatura. — Sv. pole Matice Svatohostýnské. — Inseráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. V Litoměřicích zemřel 28. listopadu 1909 J. Ex. ndp. biskup Eman. Schönbel v pozeňnaném věku 85 let. Zesnulý hodnostář narodil se v Radovsi r. 1824, složil r. 1848 v řádě křižovníckém s červenou hvězdou řeholní sliby a byl vysvěcen na kněze a roku 1879 stal se generálem — velmistrem řádu. Jako generál byl ustanoven r. 1882 litoměřickým biskupem. Ač rodem Němec, znal dobře česky a byl spravedlivým oproti Čechům. O. v. p. — Českých a slováckých listů a časopisů vychází na celém světě 1138, Z těch se tiskne: v Americe 82, v Německu 8, v Rusku 1, v Uhersku 41 (slov.), ve Vídni 15, ve Slezsku 13 a ostatní v Čechách a na Moravě. Protestantských listů a časopisů je 18. Listů majících za účel toliko boj proti každému náboženství a šíření pohanství je 12. Katolické denníky jsou dva.

Uhry. V Hoštetenu nedovolilo se Slováckům dáti do kostela obraz sv. Cyrilla a Methoděje! Pokládá se to za panslavismus! Vůbec pronásledování kněží slováckých a i protest. pastorů je na denním pořádku. Tak byl odvečen nedávno četníky z fary farář Karel Medvecký z Prochotě, slovácký spisovatel, a kovačický pastor Čaplovič odvezen benátským seniorátem ku ztrátě fary a zaplacení 3000 K! — Ministr vyučování Apponyi zakázal »Slabikář« a »Mluvnici pro slovenské školy«, že prý jsou proti maďarskému národu (nevlastenecké)!

Rusko. V Petrohradě utvořila se první rusko-katolická obec. Jsou to vlastně Unité

neboli sjednocení, jichž je v západním Rusku dost, totiž Rusové se slovanskými obfady, ale uznávající papeže. Až dosud tito západní Unité, ač jsou Rusové, platili a platí za Poláky; neboť katolík a Polák v Rusi byl a je ještě namnoze totožný pojem. Aby se tomuto pojímání učinil konec, nazvali se mimo sjednocení i katolíky ruskými. — Pravoslavní v devíti západních guberniích (na Litvě, Bělorusi a Málorusi) konali v říjnu sjezd, jak by čelili vzrůstajícímu se katolicismu. A jako hlavní prostředek byl udán — pomoc policie! — Poláci prý v Rusku požívají při veřejných projevech, nesmějí-li mluvit anebo psát polsky, francouzštinu.

Amerika. Ve Spojených Státech v Cherry Ill. bylo zasypáno 310 horníků většinou Slovanů z Evropy. Neštěstí bylo zaviněno inženýrem, jenž vezl do šachty seno pro muly a za jízdy dolů pochodní je zapálil, čímž se vzňaly plyny. Přes sto horníků však bylo po třech dnech vykopáno živých. Americké listy horlí velice na neopatrnost podnikatelů a úředníků a žádají nápravu, ježto už je to druhé velké důlní neštěstí v soustátí. První se stalo totiž v Monogahu ve Virginii, kde 356 havířů přišlo o život. — Amerikáni Cook a Peary se prou, kdo prý z nich první přišel na severní pól. — V Kanadě slaven první všeobecný sněm katol. církve ve Quebecu. Předsedal apoštolský delegát Sbarette. Městské zastupitelstvo připravilo přibylým biskupům a kleru slavnostní banket, k němuž se dostavili i členové vlády. Té doby se v Kanadě zřizují též čtyři nové biskupství. — President Spojených Států Taft, protestant, navštívil

v Milwaukee kolej Jesuitů a pochválil je za jejich činnost.

Německo. V Sasku, odkud protestantství nastoupilo svou cestu světem, zvítězili při volbách do sněmu sociální demokraté. V Bavorsku, Prusku, Badensku a v Hamburku zakázán prodej špinavých časopisů na nádraží.

Italie. Sv. Otec spojil všechny odvětvě řádů sv. Františka Seraf. a dal jim všem i Kapucínům jméno »Minorité«. — Na Mont Blanku, nejvyšší hoře evropské, je kaplička zasvěcená Marii Panně ledové. Dne 2. července scházejí se tam už po několik století poutníci z celých francouzských Alp.

Španělsko. Válka s Kabyly už je šťastně pro Španěly skončena. — Letos se tu konal esperantistický sjezd, při němž esperantisticky i kázáno. Než zdá se, že Esperanto je v úpadku. Neboť se utvořily čtyři tábory, z nichž jeden nebude rozuměti druhému.

Turecko. V Turecku byli velice pobouřeni pověstí o slovanské konfederaci na Balkáně. Dali též to na jevo ve svém parlamentě.

Anglie. V Anglii zamítla sněmovna lordů rozpočet, poněvadž lordové a boháči měli býti více zdaněni. Následek toho bude, jak mnozí předvídají, změna ústavy. — Hrozné vichřice nastaly tu v poslední době.

Literatura,

Spiritismus zdokonalením křesťanství? 1909. str. 259. Dr. Jos. Novotný, prof. bohosl. v Hradci Král. Kdo si přejete důkladně a vědecky a zajímavě poučenu býti o zjevech zhoubných spiritismu na př. pokud jsou podvodem a pokud nejsou podvodem, ale zjevem chorobné duše neb ducha zlého a j., vezmete a čtete.

Perutě míru, 1907 str. 205. Dr. Jan Jindra, prof. bohosl. v Hradci Král. Velmi poučné věci a úvahy na př. o podmínkách zdárné činnosti pastýřské a duchu stavovském kněžstva a j. — Obě objednatel lze v bisk. knižtisk. v Hradci Král.

Tážete se, kde lze obdržeti **Výklady na »Tisíckrát«** vydané P. Ant. Rejzkem Tov. Jež? Na Sv. Hostýně, p. Bystřice p. H. Ostatek v každém knihkupectví je obdržíte. Zároveň se na vědomí dává, že II. díl »Tisíckrát« se už také tiskne.

Svaté pole Matice Svatohostýnské.

Ant. Foltýn ze Zdislavic, Emilie Kročáková z Brna, Anna Lohová z Brna, Navrátilová Olga z Blatce, Nedbalova Jena z Huštěnovic, Nesvadbova Karla z Pustoméře, Novotných Anna z Pavlovic, Navrátilova Amalie z Vyškova, Novotná Marie z Golčova Jeníkova, Novákovi Fr. a Marie z Golčova Jeníkova, Navrátil Josef z Ruclavic, rodina Josefy Nirlové z Ludkeřovic, Netopilova Anežka ze

Žalkovic, Nykododymova Marize Brodku, Němcova Petronila z Radkova, Dp. Nehudek, farář ze Štramberka, Nadvorníkova Anna z Vykleku. Novákova Františka ze Záhřebu, Navrátilova rodina z Ruclavic, Fr. Novotný z Vážan, Jan Němec ze Žalkovic, Navrátilova Františka z Prostějova, Navrátilova Františka z Dubu, rodina Navrátila Františka z Hradiska u Kroměříže, manželé Navrátilovi Ant. a Františka z Hrušky. Netopil František z Roketnice u Přerova, Dr. Robert Nezveda, městský lékař z Uher. Hradiště, Voralek Jan farář z Nevojic, Nedbalova Františka ze Žop, Novobilský Eduard ze Staré Bělé, Novák Fr. ze Želče, Novák Jan ze Starého Města, Netopilova Anežka ze Žalkovic, Oliva Augustin z Prahy, Olšák Václav ze Senova, Otáhal Jan z Holešova, Oralova Klára z Tufan, Olša Fr. ze Žalkovic, Olivkova Anna z Loukova, Otáhalova Frant. z Blazic, Oploštilova Marie ze Žerotína, Ostudova Anna a rodina z Nákla, Oplatský Tomáš z Podbřežic, Ostudova Dobromila z Příkaz, Obdržalkova Julie z Traplic.

Doporučujeme našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. poštovních známkách neb
v hotovosti předem zaslaných stojí
:: kapesní praktický ::

počítací strojek

GLOBUS

jenž hravě počítá, násobí a dělí i s
desetinnými čísly. Návod přiložen.
Záruka 10letá. Neobyčejná přesnost
a úspora času. Franko každému za-
silá výrobce **Fr. Hodík**, technik,
Velká Polom, Rak.-Slezsko.

Každý objednatel má právo na
|| 1 divadelní kukátko zdarma. ||

Na dobírku nezasílá m k
117 **vůli zvýšenému portu.**

10. číslo.

1. ledna 1910.

R. Stupavský:

Legendičky o Panně Marii.

Křivonoska.

Svět se celý bázní třese,
nebesa blesk otvírá,
na Golgotě kříž, hle pne se,
na něm Kristus umírá.

Tvrdá skála puká bolem,
slunce tvář svou zakrývá,
tupý lid tu stojí kolem —
pusté lání zaznívá.

Nikde soucitu a lásky
k tomu, jenž tu umírá,
jenom posměch bídné chásky
do srdce se zadírá.

A když člověk nemá citu,
ptáče malé přiletí
soucit nese v oček třpytu,
Krista vidouc trpěti.

Zobáčkem svým drobným ťuká,
hřeb chce z rukou vytrhnout,
Kristova chce zmírnit muka,
křídly chce jej obejmout.

Velká práce, malá síla,
zobáček už zakřiven,
peří krev mu potřísnila,
hřeb však není vytažen.

Máti Boží, jež tu pláče,
cítí v srdci úlevu,
na maličké hledí ptáče
v tichém lásky projevu.

Pod ochranou Matky Boží
zůstalo vždy ptáče zas,
jeho hnízdo skryté v hloží,
Máta střeží v každý čas.

A když sedí na větvičce
a je ticho kol a kol,
zpívá Boží o Matičce,
jak je velký její bol!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XXII.

»Slyšte, králové, ušima pozorujte knížata: já t j s e m, j e n ž b u d u z p í -
v a t i H o s p o d i n u,« tak čteme v knize Soudců (5 3.), že zpívali po dobytém

vítězství nad nepřátely Debora se spojenci svými. Nuže na kom se vyplnil především výrok tento? Zdaž to není bl. Maria Panna? Prozpěvovala: »Velebí duše má Hospodina; nebo veliké věci mi učinil ten, jenž mocný jest.« A jelikož se radovala s ní veškerá příroda, zajisté, co od narození jsou zpěváčkové Bohem nadšeni, prozpěvovali s ní všichni, neboť i s nich kletba sňata bl. Marií Pannou, pod níž sténala veškerá příroda pro hřích dědičný. Nuže, jaký má význam, díme-li, že Maria Panna prozpěvovala Hospodinu se všemi pěvci v přírodě, zpěváčky malými i velkými, umělými i neumělými. V zahradě uzavřené kde tak vzácné stromoví roste, zajisté libuje si ptactvo zpěvné: proto věnujeme jemu dnes svou pozornost.

Když se byl zjevil archanděl Gabriel Marii Panně, aby ji pozdravil a zvěstoval radostné poselství zahalené v hluboké tajemství, zima přestávala a počalo býti jaro. Den 25 měsíce března hlásí také v roce dobu jarní. Sníh pomalu zmizel, příroda mrtvá se zotavuje, nahývá života, zeleň a pažit na výsluní alespoň ze země se probírají. Což v uzavřené zahradě, jakou jest Maria Panna, bylo už dávno teploučko jara, to jenom venku ve světě bylo neustále mrazivo, ledovec panoval kolem daleko široko, ba hrozná zima ovládala svět po veškerou dobu, která předcházela zvěstování andělskému.

V uzavřené zahradě bylo za to slyšení zpěvné ptactvo, jak vesele si vede. Tu cukruje hrdlička, tu slavík se skřivánkem zpívají si svoje, čížek a stehlík provádějí své, kos s drozdem hlásí se k právu, jedním slovem každý z nich ukazoval, co umí. Vyplnilo se: »Hlas hrdličky slyšán jest v zemi naší« (Pís. Šal. 2. 12.) Ano, tehdy když řekla Maria: Aj děvka Páně, staniž mi se podle slova svého« (Luk. 2. 38.) slyšán byl hlas její jako slaveného pěvce slavíka, jenž tlukotem, silou a plností hlasu, jakož i rychlostí trylkův a krásou fletnového zvuku nad jiné zpěvné ptactvo vyniká; ano hlas Marie Panny byl jako hlas slavíka. když ve kruhu zbožné rodiny sv. Alžběty nadšeně chválila Hospodina svým Magnifikat »Splesal duch můj v Spasiteli mém. Aj od této chvíle velebiti mě budou všichni národové.«

A což když poučovala apoštoly vykládajíc o životu Krista Pána, aby ve sv. evandéliích zanešeno bylo, co Duch sv. zapsati jim kázal, zdaž nebyl nadšený hlas její milý učeníkům Páně jako sbor pěvců v zátíší lesním, jenž se ozývá odevšad jako závodem? Tak jedno tajemství za druhým dojímal duše jejich. —

A když v Káni Galilejské nedostávalo se vína při svatbě a veselí ustupovalo se střízlivým rozmarem, opět vidíme Marii Pannu, jak svým divotvorným hlasem dodává odvahy a důvěry. A Pán Ježíš na její hlas proměňuje vodu ve víno a radost se opět dostavuje, ba stupňuje až k obdivu nad zázrakem, k němuž dala podnět Matka Páně.

A ještě jednou slyšíme ji, jak prozpěvuje Hospodinu. Tehdy bylo »Bože, chváíme Tebe,« jakého ani andělé neumějí pěti Hospodinu. Nastala poslední chvíle pozemského putování Matičky Boží, kde duše její láskou rozhořčená v plameny a touhou po Ježíši Kristu přemožená opouštěla tělesnou schránku života, velebic Boha za vše, cokoliv prokázal jí. O jaký to byl hlas ne labutin, nýbrž phoenixův, jenž uchvácen ohnivými paprsky slunce nebeského zmařil se, avšak nezmařil se zcela, nýbž znovu zrozený a omladěný vznášel se vzhůru prospěvuje nadšeněji a libezněji nežli prve!

Kéž i naše srdce dovede býti zahradou uzavřenou! Zajisté se tam objeví ptactvo zpěvné také, které Boha chválí a radostí jest Bohu i lidem. Či mají být v zahradě naši ptáci, kteří svým krákoráním časně z rána dělají povyk jako na Bílé Hůrce v Čechách a nemile vyburcují ze spánku umdleného ještě dělníka neb chodce? Bývají pak krkavci, vrány, havrani, divoké husy neb

kachny, kavky, supi, orli, straky nemilými hostmi, k nimž se druží i racek a vrabec a j.

A co znamenají ptáci tito v zahradě lidského srdce? Začneme vrabcem. Vrabci bývá podoben člověk, který se do všeho plete, po čem mu nic není. Nuže mluvení bývá někdy dobré, ale mlčení bývá zlato. — Jako straka je člověk, jenž se nese výhradně za statky pozemskými a proto o nic jiného se nezajímá, o ničem jiném nemluví nežli o zisku dle sobectví svého, za to vše svým jazykem jen pokálí. — Krkavci pak a podobná cháska krákorají o tom, čemu nerozumí. Arci dovedou tací lidé kvákaví a krákoraví chyby jiných roznášeti a je zveličovati až k omrzení. — Orli se vznášejí vzletem svým až ku slunci a v tom zajisté jsou velcí. Než vznášeli se orel proto, aby se pak vrhl střemhlav na nějakou myšku neb hadisko a podobnou havěť, věru tu zapadá jejich velikost. A lidé jsou vám na světě, kteří umějí nadšeně mluvit, za to svou povahou jsou tak nízcí, že hnusem se odvracíme od nich ani nechtíce věřit, že by slova jejich mohla jejich povaze tak býti odporná a protivná. — Supům se podobají na vlas jistí lidé. Známo jest, že supům nejlépe chutná mrchovina či zdechlina. Tak jistým lidem se nic nezamlouvá, vyjma pomluvy a chyby, neřku-li nepravosti, o nichž rádi se baví a jimiž se kochají jako jistí brouci v jistém zboží. — Ještě se zmíniti jest o divokých husách, které se vrhají na osení a obilí, kde nemalé škody působí a těm podobní jsou všichni lidé toulaví, ať pepíci, ať studující zahálčiví, kteří na desítky počítají své semestry a s učením nijak nemohou býti hotovi, ať řemeslníci bez řemesla, protože jim řemeslo nevoni, ať pohlaví toho nebo onoho, ať patří ke třídám v dělaných neb nevzdělaných, kteří obtěžují rodiče a jiné lidi pro svou zahálčivost a nedbalost.

To je na př. stehlík jiný ptáček. Jeho kožíšek jest nejpestřejší, jakého nemají ptáčkové druží. Semeno bodláčí vybírá si jako nejvzácnější lahůdku, ostatek se uspokojí hmyzem a semenem jakýmkoliv. Vesele si prozpěvuje v letě i v zimě; i v letu slyšíme jeho »didlit«. A uzavřen-li jest v kleci ať sám ať s jinými ptáky, snášenlivý všady a veselou náladou rozveseluje vše jakož i uspokojuje se vším, cokoli se mu dá, aby zažehnal hlad svůj.

Kéž bychom alespoň byli skromní jako stehlík a veselou myslí sloužili Hospodinu a lidem nebyli na obtíž! A nemyslíli, že neškodí býti třeba jako vrabčík, straka, sluka, krkavec, vrána, kavka, což teprve býti orlem, supem, sůvou aneb třeba krocánem — bych nemluvil o pávech a ptácích, kteří svým rozmarným zpěvem a svými nevlastnostmi vynikají, proto také nijak člověku za pochvalný obraz neslouží! Myslím že tací lidé, když už neumějí chválit Marii Panně zpěvně se připodobniti, kéž alespoň po ní cvrlikají a ji z daleka napodobí.

Než i dobrých zpěváků má podnes křesťanský svět, jako jich měl za minulých věků. O to se již stará Pán Bůh sám, aby jich nikdy nescházelo. A zpěchají na pozvání: »Sem ptáčkové, vy záčkové, Ježíška malého zpěvákové, zpívejte,« tak nejen o Vánocích, nýbrž po všechen čas mu zpívají. A zpívají mu písně milé, tak jako mu Maria Matka Páně vždy a všude zpívala. A kdo jsou tací zpěvákové?

Od počátku světa k nim přináležejí všichni, kdo za hlavní úkol života si vytkli vůli Boží ve všem plniti a vůli svou s Boží vůlí srovnávati. Zajisté tak se líbí Bohu i lidem. Na příkladech vám to okáží:

Krásně překrásně zpívali babylonští mládenci v peci ohnivé. Král Nabuchodonosor kázal je uvřít do peci ohnivé, protože se nechtěli klaněti zlaté modle. (Daněl 3. 1. a násl.). Nebo kázal rozhlásiti bičici: V tu hodinu, v kterouž uslyšíte zvuk trouby a píšťaly a všelijaké hudby, padnouce klanějte se soše zlaté. A kdo by toho nečinil, uvržen bude do peci ohnivé. I obžalování

jsou u krále, že neuposlechli. Dal si je tedy předvolati král. Avšak odpověděli mu: Králi, Bůh náš může nás vytrhnouti z peci ohnivé; pakli nebude ch'fti, věz, že bohů tvých nectíme a soše zlaté se neklaníme. A rozpálena pec sedmkráté více a tito tři mužové, výkvět intelligence babylonské, svázání jsou a v šatech, v obuvi a v čepicích uvrženi jsou do prostřed ohnivé peci. — I procházeli se uprostřed plamene chválíce Boha a dobrořečíce Pánu oslavovali jej v peci zpívající: Požehnaný jsi Pane Bože otců našich. A požehnané svaté jméno slávy tvé; načež jali se prozpěvovati: Benedicite. Dobrořečte všichni skutkové Páně Pánu atd. Na vlastní oči se přesvědčil král Nabuchodonosor, jak vyslyšel Hospodin prosby jejich. I uvěřil řka: Požehnaný Bůh jejich. Zázraky jeho jsou veliké a divy jeho mocné a království jeho věčné a panování jeho do pokolení.

Krásně překrásně zpíval sv. Job, (hl. 2. verš 1. a násl.) na smetnisti Hospodinu, když naň dopustil a zkoušel jej nemocí nejtraplivější, tak zvanou nemocí slonovou (elephantiasis 5. Mojž. 28, 27.), tak že od hlavy do paty, byl jako jeden vřed. Proto asi tak nemoc sloula, že nohy jeho byly naběhlé a neohebné podobající se nohám slona. K tomu se družila úzkostlivost na duši až k zoufání, jakož i místo potěchy výtky vlastní ženy a přátel s opovržením spojené nemálo jej trápily. — Než při všem tom zvelebuje Job spravedlnost a moc Boží a dokazuje, že netoliko bezbožní, ale také nevinní protivenstvím navštívení bývají (hl. 9.) a proto jestli že jsme dobré věci brali z ruky Boží, zlých proč bychom nepřijímali? (hl. 2. 10.)

Krásně překrásně zpíval sv. Tobiáš Hospodinu, když po všem trápení, které trpělivě snášel odevzdán jsa do vůle Boží prozpěvoval a dobrořečil Pánu řka: Veliký jsi Pane na věky a po všechny věky království tvé . . . Obratťe se hříšníci a číňte spravedlnost před Bohem, věříce, že učiní s vámi milosrdenství své. Dobrořečte Pánu všichni vyvolení jeho, číňte dny veselosti a vyznávejte se jemu!

Krásně překrásně prozpěvovali apoštolé Pánu a Mistru svému, když v žalářích a protivenstvích jsouce se radovali (Skutk. ap. 5 41.), že hodni učinění jsou trpěti pohanění pro jméno Ježíše. A po nich tisícové ba milionové jak apošolských mužů tak věřících ze všech stavů od nemluvňátek počínaje až ke starcům nad hrobem, umělých i neumělých, prozpěvovali Hospodinu s radostí vydávající životy ve službách Pána a Spasitele svého pro sv. víru křesťanskou.

Krásně překrásně si zpíval člověk, vypravuje Rodriguez, v knize o křesťanské dokonalosti, který nalezen jsa v lese po celém těle zaživa byl ohnilý a otázan, jak může si ještě zpívat, odpověděl: Jak pak bych se neměl radovati, když mi kyne nebe se svou radostí a blažeností věčnou?

A krásně překrásně si zapěl sv. Alojsius z Gonzagů, andělský panic, člen Tov. Ježíš, an umíraje zvolal: »Laetantes ibimus« (S veselím půjdeme). Veselím se z toho, že mi jest povědno: Do domu Hospodinova půjdeme. (Žalm 121.) I žádal na bratřích kolem něho klečících, aby s ním zapěli »Tě Boha chválíme.

Svět vynášá umění zpěvné a hudebné a jsou na světě lidé obého milovní velmi. Říká se, že kdo zná noty a ví co je křížek a jeho rozvod jakož i notový klíč, že je pěvcem. Nuže jsou i velcí umělci v ohledu tomto. Nuž co vše prospěje, není-li kdo zpěvný Pánu Bohu? Na tom výhradně záleží, abychom uměli Hospodinu pěti. Ovšem i tu potřebí znáti noty. A notami jsou nám přikázání Boží, dle nichž máme Hospodinu zpívat v životě svém. A co znamená křížek, víme také: Ale jak jej rozvedeme? Toť snadná věc, položíme-li raménka obě podle sebe místo na příč, t. j. srovná-

me-li vůli naši s vůlí Boží, přestane hned býti křížek křížkem. A konečně i klíč notový najdeme, hledáme-li jej v modlitbě před Bohem

Kdokoliv ať církevní hudbě, ať v koncertování vyniká, ví, že na harmonii čili souladu vše záleží. Není-li tudíž souladu, hraje-li každý svou bez ladu a skladu, tuť těžko získati posluchačstva k tomu, čímž má projevit souhlas svůj a spokojenost svou.

Podobně jak může býti řeči o souladu ve člověku a harmonii ať v jednotlivci, ať v rodině, ať v obci ať v národě, ať ve státě, kde je také vše rozladěno v malém i velkém? Zdaž nejsou mnozí přemnozí jako pěvec, jenž snad dokonale přednáší své *Credo* ve chrámu Páně, že unáší druhých, až *»vitam venturi saeculi«*: soukromí pak bezbožně žije a mluví jako nevěrec? Anebo když si kdo hraje na prima donna, prim na housle neb jiný nástroj, na prvního pěvce nebo herce: za to životem svým před Bohem nejsi ani prima donna ani první pěvec nebo herec, nýbrž kdo ví kde tě hledati! Pak bohužel po harmonii života jest vetá!

Kdo tudíž se vynasnažuješ v umění před lidmi vynikati, kéž by's se snažil opravdu život svůj tak zaříditi, aby byl Bohu a lidem požitkem, pravou rozkoší. Kéž srdce rozlícené ohněm lásky pravé k Bohu a lidem, uvolňuje sobě zpěvem a hlásí jak miluje Boha, jehož velebnost vynáší! O zpěvu pak lidovém uplatňujtež se slova sv. Pavla k Efezským (5. 19.) *»Budtež naplněni Duchem sv., mluvíce ve spolek v žalmích a chválách a v písničkách duchovních, zpívající a plesající v srdcích svých.«* Pak budeme i my v zahradě uzavřené se zpěváčky velebiti Hospodina a v pravdě zpívati písně Mariánské.

Prosba.

Skřivánku ty malý,
aj což jsi ty šťastný,
vyletět si můžeš
v nebes blankyt jasný!

Vysoko se vznášíš
nejvýš nade všemi:
Zazpívej tam píseň
o té české zemi.

Víš snad. co nás trápí,
znáš i naše boly;? —
vždyť tvé rodné hnízdo
v českém skryto poli . . .!

Ty když budeš prosit
ve závrtné výši,
Tebe, milý ptáčku,
Pán Bůh neoslyší. C. Žákova.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Videnský, T. J.

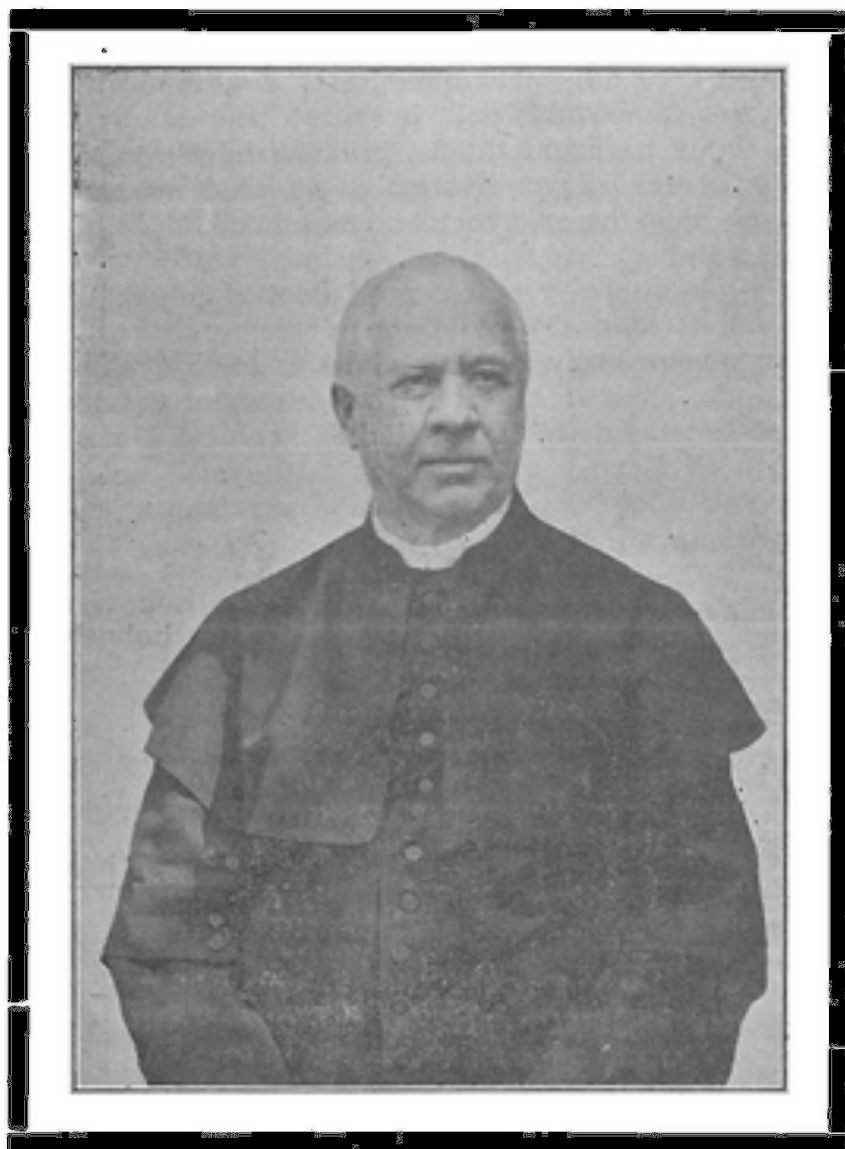
(Pokračování.)

48. Činnost »Matice Svatohostýnské«.

První snahou »Matice Svatohostýnské« bylo zameziti, aby se Sv. Hostýn nedostal do rukou nepovolných; což se také stalo. Dobrodinec byl tu (Jeho Milost světlý biskup † Weinlich) jenž Matici zapůjčil peníze a tak stala se Matice majetníkem hlavně nejvyšší části hory, kde stojí kostel, dům kněží řádových, útulny, kaple, rozhledna, krámy a hostinec.

Na to přikročeno ke stavbě kulaté římské kaple, útulen a hostince. Kaple tak zvaná římská byla vystavena na památku první kaple Cyrillo-Methodějské, kam se utekli křesťané k Matce Boží před Tatary a kde se jim dostalo pomoci. Započato se stavbou 1895 a dokončena byla kaple dvě léta na to.

Téhož roku, rozšířen také dům duchovní správy na Sv. Hostýně. Poněvadž mimo temeno Sv. Hostýna náleželo »Matici Svatoh.« a na výživu v zimě dostalo se podpory od tehdejšího knížete arcibiskupa dra Th. Kohna, bylo kněžím, do-

Vldp. Dr. František Srbecký, farář v Moravičanech, bývalý poslanec na zemském sněmu a děkan ve Val. Meziříčí, dobrodinec Sv. Hostýna.

posud jenom v létě na Sv. Hostýně bydlícím, umožněno, že rok na to směli na Sv. Hostýně též přezimovati. Od té doby pak (od r. 1896/1897) to konali pravidelně. A je to též nutné. Neboť i v zimě spěje náš zbožný lid alespoň z okolí na Sv. Hostýn a jak by mohli své pobožnosti vyhověti, kdyby tam nebylo kněží?

Ačkoli rozhledna s kaplí sv. kříže je více dílem P. Jana Cibulky, jenž tuto myšlenku pojal a k jejímu provedení několik velkých dobrodinců jak na Moravě tak v Čechách hlavně v Praze získal, nicméně nedá se upřít, že zajisté i »Matice« přinesla při tom oběti a že i »Matice« má o vystavení tohoto krásného, zajímavého a smělého díla své zásluby. Provedl stavbu tuto stavitel Václav

Wittner z Olomouce r. 1897, jenž také z velké části náklad stavby hradil. Mnoho tedy vykonala »Matice« pro Sv. Hostýn a pro dobro, pobožnost a pohodlí poutníků na Sv. Hostýně.

V poslední době postaven při hostinci sál, v němžto jsou vyobrazena značnější poutní místa Marianská mezi Slovany a pracuje se na provedení rázovitě slovanské umělecké křížové cesty, mající býti náhradou křížových sloupů, jež na honem vystaveny velkého trvání míti nemohou.

A provede-li se plán »Matice Svatohostýnské«, bude Sv. Hostýn perlou nejenom mezi místy poutními, nýbrž skvostem Moravy i v ohledu uměleckém. Než o budoucnosti není radno mluvit, uvidíme, co nám přinese.

49. Stav »Matice Svatohostýnské« od vzniku až do nynější doby.

Aby se někdo stal členem Matice Svatohostýnské, je mu jednu ze tří podmínek vyplniti:

a) Musí věnovati spolku více nežli 40 korun najednou a pak je členem z a k l á d a j í c í m. Dostačí však také, dá-li najednou nejméně 10 korun a platí nejméně 2 koruny ročního příspěvku.

b) Anebo musí spolku nejméně 4 koruny věnovati a ročně nejméně 1 korunu platiti, čímž se stane členem ř á d n ý m.

c) A nebo je mu věnovati spolku najednou nejméně 2 koruny a ročně přispívati nejméně 40 haléřů. Tím nabývá práv člena př i s p í v a j í c í h o.

Ale vizme, jak se členové na začátku hlásili a jak se »Matice« až do nynější doby zmohla.

Už při první valné hromadě uspořádané 5. června 1895, setkáváme se se značným počtem vybraných členů. Shledáváme tu: J. M. J. Weinlicha, světícího biskupa a generálního vikáře v Olomouci, nyní už v Pánu zesnulého, Dra. K. Wisnara, nynějšího světícího biskupa, tehdejšího profesora bohosloví v Olomouci, vys. urozeného p. Julia hr. Seilerna z Lukova, vdp. † A. Buřinského a † F. Hanáka, tehdy kanovníky z Kroměříže, vdpp. msp. Dra. † J. Pánka, prof. bohosloví v Olomouci a Dra. A. C. Stojana, tenkrát faráře v Dražovicích, vdp. Dra. J. Schneidra, děkana v Křižanovicích, nyní kap. děkana a arcikněze v Kroměříži, pana Dra. J. Pištěckého, advokáta a starostu kroměřížského, p. cís. radu lékárníka J. Harnu z Kroměříže, vdp. F. Perútka, kons. radu a inspektora z Uh. Hradiště a jiné.

Tito vykonavše napřed poutní pobožnost a jsouce přítomni obětí mše sv., sloužené od vdp. kanovníka A. Buřinského, zvolili pak za starostu »Matice Svatohostýnské« jeho bisk. Milost J. Weinlicha, za místostarostu vdp. kanovníka A. Buřinského, za jednatele mgra Dra. A. C. Stojana a za pokladníka vdp. Dra. Schneidra.

Volba byla šťastná, jak ukazuje rozmach vniterný i vnější »Matice Svatohostýnské«. Vážené a vlivuplné osoby obojího pohlaví hlásily se ku přijetí do spolku. A každý si to pokládal za čest, že mohl něčím přispěti k dosažení tak krásného účelu. Krásným příkladem, jak se při tomto díle slušelo, předcházelo kněžstvo. My čteme v seznamu jména prelátů, kanovníků, konsistor. radů, děkanů, farářů, administratorů, kaplanů, katechetů, bohoslovců, kteří hned po založení »Matice Svatohostýnské« dali se jako členové zapsati. (Viz »Školu Božského Srdce«.) A podobně je to, buď Bohu chvála, až doposud; horlivost pro Sv. Hostýn neochabuje, jak patrně ze zpráv valných hromad.

(Pokračování).

O Jitřní.

Dokončení.

II.

Přívětivě usmívala se před lety malá chatrč pod »výhledem« na každého, kdo hlubokou kotlinou podél »černé vody« — tak nazývají podnes potok, jenž klikatě se vine zmíněnou kotlinou — kráčel do Chvalkovic. Ač přilepena byla na stráni jako hnízdo švitořivé vlaštovice, přece vzdorovala dlouho každé vichřici jako ta rodina, jež od dávných dob chatku obývala.

Ale červ, jenž uvnitř hlodá, brzy odzvoní jí umíráčkem. Kdož poznal by dnes v tom napolospadlém baráku, že byl kdysi svatyně mřu? —

»U Drtinů« říkalo se tam před lety a říká doposud, ač poslední její majitel jinak slul, ačkoliv již dávno nikdo kromě vlaštovek chatrč neobývá.

Docela prostě žilo se na stráni.

Z jara a na podzim chodili Drtinovic drvařit, v létě po okolních vláskách sedlákům na práci. Každý je rád bral, neboť pracovali za dva; vše jim šlo hbitě od ruky. V pravdě dělali jménu svému čest. Ani poslední potomek, jemuž těmito řádky tichou věnuji upomínku, nedělal předkům svým hanbu, když po smrti otcově ujal se chatrče a statnou ženu do ní si uvedl.

Krásně, v blahé spokojenosti plynula novomanželům první léta. V létě, když mladý Drtina k večeru navrátil se z práce, usedl pod nedaleký dub a hejčkal na rukou malou Aničku aneb pohrával si s roztomilým Karlíčkem, jehož vtipu a moudrosti nemohl se nikdy dosti nadiviti. V zimě sedával za stávkem a vesele člunkem pohazuje pohlížel čas od času k nedaleko stojící kolébce, odtud se naň dvě černá očka vesele usmívala. Jak byl tehdy blažený!

S radostí chvátil vždy k domovu, se srdcem bolestným opouštěl chatrč — blahý ráj — a jedině myšlenka, že brzo opět do něho zavítá, že pro svou Terinku a drahé dítky pracuje a se lopotí, pobádalo jej v cizině k svědomité, vytrvalé práci.

Letem prchlo čtvrt století, jako sníh proběhl černý jeho vlas, klenuté, vysoké čelo pokryla řada vrásek hlubokých. Jak se vše změnilo k nepoznání!

Proč zachmuřilo se to jasné, modré nebe, jež nade strání se klenulo, tím černým, děsným mrakem?

Kalich hořkosti pelyňkem oslazený plným douškem vypítí musel starý Drtina, po bodavém trní bylo mu kráčet a přece nezoufal, nereptal nikdy.

»Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, budiž jméno Páně pochváleno« vzdychával obraceje zraků svých k nebesům a do duše stísněné zavítal nebeský mír, svatý, oblažující klid. —

Nejdříve ztratil svou věrnou družku, již si byl vyvolil za průvodkyni tímto slzavým údolím — drahou Terinku.

O bílé neděli bude tomu právě třicet let. Terinka vrátila se ze vzkříšení churavá; na celém těle se chvějíc musela ulehnouti. Ledva minul týden a již odnášeli ji na sv. pole.

První vráska hluboká rozryla hladké čelo statného Drtiny. Manžel ovdověl, dítky osiřely.

Trudné, smutné časy zavítaly do chatrče. Vše spočívalo nyní na bedrách Drtinových. S Boží pomocí překonal však všechny obtíže a nesnáze, jež v cestu se mu stavěly.

Když dítky odrostly a pilně již zastávaly otce, odvedli syna Karla na vojnu, kde po roce zemřel a krásná černooká Anička vdala se proti vůli otcově — za marnotratníka. »Co ti to zpomůže, že Jeník Kvasničků je hezký chlapík, když jiného zaměstnání nezná, než celý Boží rok prosedět v hospodě

při kartách? — Jak uživí ženu a děti, když ani sebe neuživí,« říkával Aničce starý Drtina. Než slova jeho byla marná, jako by hrách na stěnu házel.

»Vždyť on tatínku, takový není« omlouvala horlivě dívka svého milence, »jakým ho dělají v drzých pomluvách; ani desátému slovu nevěřím. Lidé udělají snadno z komára velblouda a je-li na tom přece pravdy trochu, jistě se polepší, když jej za to požádám! Vždyť by skočil pro mne do ohně!«

A v skutku nějaký čas, co se do opravdy ucházeti začal Jeník o Drtinovu Aničku, nebylo v jeho veselých, rozpustilých kouskách, jež po hospodách prováděl, ani slechu.

»Snad se dal přece na pokání« zabručel časem Drtina a v duchu dělal sobě výčitky, že Jeníkovi i dívce křivdil; nicméně nechtěl o veselce ani slyšeti.

Když však Anička co den v slzách se rozplývala, prosila, zapřísahala otce a když i ženich předstoupil před Drtinu, aby jej poprosil o klenot nejdražší, o drahé dítě a tak úlisně, pokrytecky mluvil, povolil konečně starý dobrák!

Dva měsíce uplynuly novomanželům jako krásný sen o ráji, pak ale začala kaliti se jasná obloha; na modrém nebi objevily se mráčky, vzrůstaly vůčihledě a prudká bouře ztroskotala na vždy štěstí rodinné.

V krátké totiž době chatrče i ten kousek pole prodány a ubohá Anička byla nucena překročiti prah rodné chýšky a hledati útulku v nehostinné cizině. Přece však nechtěla opustiti muže svého, jež vše milovala, o němž pevně doufala, že časem přece přivede jej na cestu pravou.

Slechtná duše! Chtíc zachrániti manžela před zkázou zahubila mladé žití své. —

Štěstí pro starého Drtinu, že sobě v chatrči vymínil sezení až do smrti. Pod krovem cizím nebyl by snad s myslí tak klidnou snášel velké své neštěstí, jež jiného zdrtilo by, přivedlo k zoufalství! Starý Drtina, ale neztratil mysl, nezoufal nikdy!

»Co Bůh činí, dobře činí«, říkával těm, kteří často slovy lichými soustrast svou dávali mu na jevo. Ku kříži, jenž stál v nedalekém úpadě na křížovatce, spěchal vždy, když mu bylo nejhůře; v upřímné modlitbě nalezl úlevu.

Žádná pohroma nezvyklala jeho důvěru v Nejvyššího, ni jedenkrát nevyšlo slovo jeho slovo reptavé.

Tak padne často za parna srpnového děsný mrak na pevnou skálu, zatřese jí mocně, metá na ní své šlpy ohnivé; již zdá se, že rozdrčená řítí se v strašnou propast — nadarmo: pokojně stojí skála a bouře tratí se, zaniká v dáli. —

Nový majitel chatrče chudý tkadlec Vít s dvěma dcerama, oblibili sobě starého Drtinu a oslazovali mu dle možnosti poslední okamžiky života. Žil jako mezi svými.

Tak uplynuly as tři leta.

Zavítala zima a straně vůkolní oděla bílým přikrovem. Ostrý mráz zahalil stromoví jiním bělostným, po oknech nasázel plno krásných kvítků; venku prázilo nemilosrdně.

Přikvačil večer s černou nocí. Vše tulilo se k teplému krbu, dívky obklopily hovořivou babičku napnutě neslouchající krásným pohádkám, jež ač staré a kdož ví po kolikáté již opakované, přece zdají se býti nevinným posluchačům z brusu novými. —

V chatrči na stráni nekmítalo dnes žádné světélko.

Osiřel znova starý Drtina, zasmužilý seděl u kamen studených; pro samý zármutek zapomněl si trochu zatopiti.

Vždyť vyprovodil dnes dobrého Víta na hřbitov. Dcery otce o měsíc předešly. Jak neměl pro ně truchliti jsa vše od nich milován!

V tom jakoby zaslechl před chatrčí kročeje.

Povznesl na prsa skloněnou hlavu — naslouchá. Co to? —

»Tatínku... tatínku...« Slyší dobře, či to sen? —

»Drahý tatínku...« poznal dobře žalostný ten hlas, nečekal na opětné volání — již klaply dvěře a starý Drtina přivádí, více však nese do světnice jiním zahalenou ženštinu a položí zkfehlou ke kamnům.

»Dnes jsem tě holka věru neočekával« — byla Drtinova první slova, jež vydrala se mu po dlouhé chvíli ze stísněných prsou Místo dcery odvětil mu pláč děcka v loktuši zahaleného.

Stařeček porozuměl dobře slzám beze slov, přiskočil rychle ke krbu a rozdělal oheň. — Pilně přikládal polénko za polénkem a když byl ka — na již trochu rozeřál, vytáhl z trouby tenkou loučku a rozžehnuv ji, blížil se tiše k dceři. —

Dívka ležela dosud nepohnutě, jak ji byl starý Drtina uložil.

»Aničko, drahá Aničko« — — — žádná odpověď. Nakloniv se k ní, naslouchá tlukotu srdce — netlouklo již. Ruce držely pevně v loktuši zabalené děcko, rtové jak chrpy květ, zdáli se je dechem svým ještě zahřívati, víčka tížil — věčný spánek! — — —

Dlouho, dlouho a hořce plakal u mrtvoly dcery své starý Drtina a když se vyplakal a za její ubohou duši zbožně se pomodlil, pospíšil ač byla tmavá noc do blízké vesnice, aby drahé robátko, jež mu dcera zanechala, do rána neumřelo snad — hladem.

Letem ptáka chvátal zpět s mlékem k chatrči, aby nasýtil hladové nemluvně. —

Jak se naň usmívalo nevinné holátko, když mu lžičku po lžičce teplého mléka podával!

Snad chtělo nevinným svým úsměvem poněkud zaplašiti dědečkův velký zármutek!

Zase přibilo Drtinovi starosti, avšak břímě to bylo mu spíše sladkou útěchou. Radoval se, těšil se z dítky jsa sám již více dítětem, A jak je bedlivě ošetřoval! Nikomu na světě byl by je nesvětil ani na hodinku.

Avšak přese všechno pilné ošetřování rozstonalo se po nějakém čase velmi povážlivě, že i sám o něm pochyboval. Proto zastali jsme jej na počátku svého vypravování tak zarmouceného. Nemohl se spřáteliti s myšlenkou, že by se kdy rozloučiti mohl s drahým klenotem po své Aničce!

III

Přiblížila se velebná půlnoc!

»Narodil se Kristus Pán« mocně rozezvučelo se celým kostelem a vznešená píseň provázená milými zvuky varhan otřásala klenbou chrámovou. Svatyně zdála se býti Betlemem, shromážděný sbor věřících — chudými pastýři. Ústa vesničanů zpívala prostě sice, než vřele, upřímně; co pěla, také cítila.

O zpěve zázračný, nevyzpytatelný souzvuk! Jak tebou srdce pookřeje, mysl se vyjasní, duch potěší! Starý Drtina dlel v blahém zanícení.

Klenba chrámová mýjela mu před očima; ve výši nekonečné zřelo oko v oslňující záři svého božského Vykupitele »Sláva na výsostech Bohu«, rozléhá se klenbou kostelní, leč slova ta, zdá se, že zalétají k němu z říše jiné, nadzemské; ne lidský, toť cherubinův zpěv!

Naslouchá napnutě; slzy blahé rozkoše finou mu po tváři, dech se mu táh, hlava klesá k zemi a chvějící se rtové líbají zemi svatou. — — —

Již dozněl v kostele posvátný zpěv, lidé rozcházeli se do svých chatrčí, avšak starý Drtina klečí dosud na kolenou a vroucně se modlí.

Snad chce vyprositi na Ježíškovi v jesličkách ulehčení ubohému nemluvněti a proto tak dlouho v hluboké pokoře vysílá prosby k nebesům.

Kostelník zhasnul světla, jež v kostele plápolala při půlnoční, ohlédl se ještě jednou po kostele, zachřestil svazkem klíčů, aby zpozdilce na modlitbách ještě pohříženého na se upozornil a zvolna blížil se ke dveřím.

Divná jakás bázeň pojala jej a zdržovala na prahu kostela. Již zatočil v zámku klíčem, leč stále šeptalo mu cosi do ucha, že dosud někdo je uvnitř.

Již chtěl odejít — v tom však jakoby zaslechl tlumený dětský pláč. Otevře znova a prohlédá s lucernou každý koutek.

Za sloupem nedaleko zpovědnice klečela až k zemi skloněná postava; na blízském klekátku leželo něco zavinutého v plášti.

Posvítit blíže. »Toť starý Drtina«, zabručel kostelník. Hýbe jím, volá jménem — žádná odpověď.

Přistoupil ku klekátku a rozbalil z pláště pečlivě zavinuté dítko.

Zabaliv je opět, spěchal s ním do své chatrče, aby je světil péči manželčině; sám ale sehnal několik mužů, chvátal ke kostelu, aby bude-li možno, vzkřísili starého Drtinu.

»Zesnul v Pánu!« zvolali všichni skoro jednohlasně vynášejíce jej z kostela a němá klenba chrámová opětovala klidně: »Zesnul v Pánu!«

* * *

»Jaký život, taková smrt!«

Šťastně dobojoval starý Drtina velký boj života. Ne každému popřáno, aby duch jeho ve Svatyni Nejvyššího v tak velebném okamžiku sprostěn okovů svobodně vzlétl k nadzmským výšinám!

S. Stejskal-Popovský:

Kopřivová ratolest.

(Dokončení.)

»Dobře, bratře, dobře je mi ve světě; mám všeho do Boha. Však víš, že hubu kdo má na patřičném místě, neztratí se nikde.

Ó, kdybych já chtěl, udělám ve světě štěstí. Ale pojď, sedneme si, abychom neodnesli hospodskému spaní. Tak. Tož, hospodo, šmatlavé za čtyři řafy, a honem, potřepte trochu kosti, když vám starý známý přišel; však beztoho tady hnižete všichni při té fabričině.«

»No, bať k vůli tobě, trhane, budu se namáhat«, bručel si hospodský při nalévání.

»A dráma jedno mi také dejte, ať dělám přece pána!« rozkazoval host.

»Jste vy to skutečně, Šoupku?« ozval se ze dveří vedlejší panské světnice páně správčův hlas.

»Prosím, vašnosti, s tělem i duší!« odvětil s úsměvem trhan

»A kde stále chodíte, my jsme tu pro vás něco měli, a o vás ani slechu.«

»Ráčeji odpustit, vašnosti; když ty loňské volby mě zdržely.« (Upozorňuji, že tato událost je trochu starší).

Snad jste nekandidoval, pro Boha?« smál se správčí.

To né vašnosti; ale agitoval jsem pro pana poslance N., který objevil ve mně řečnický talent, tož oblékl mě do pěkných hábů, a já chodil a jezdil po dědinách lapat hloupé lidi. Slíbil mně za to, že po volbách dostanu nějakou funkci v naší demokratické straně, ale, chlap sprůstý, ani si na mne nevzpomene, a tak z toho lepšího chleba není pro mne nic.

»No, nic Šoupku! My vás zaopatříme?« chlácholil správčí.

»Hm, proč bych nechtěl! Já chci všechno, kromě práce, kriminálu a kolomaze.«

»Haha, jste vy, Šoupku, stále tentýž filuta«; smál se správčí.

»Pojďte sem tedy, ať se domluvíme!«

Šoupek zmizel se správcem v panské světnici, odkud však po chvíli vyšel rozjařen a pln čtveráctví.

Hned ve dveřích křičel: »Hospodo, litr šedél! A napsat to, však ode dneška jsem vážným.«

»Kamarádku, opravdu?« lichotil se k Šoupkovi přítel.

»No, na mou duši, kamaráde! Po poledni jdu do roboty.«

Hospodský přinesl kořalky a Šoupek s kamarádem pili, až se hory zeleňaly. Když bylo poledne, šel Šoupek nastoupit nové místo. U vrat cukrovaru viděl starce, an sedí na patníku a pláče vzdychaje: »Ach jsem jim už starý — už mě vyssáli — už mne nepotřebují!« Byl to starý vážný, jenž s malým odbytným vyhnán byl před polednem na ulici.

Šoupek zaujal jeho místo a od toho dne nemohl žádný z rolníků dcvá-
žejících řepu navážiti tolik jako za bývalého vážného. Inu, vždyť poctivý stařec právě pro svoji poctivost byl propuštěn, aby místo jeho zaujal člověk vši špatnosti schopný, který šidit dovedl s tváří nevinnou a který každou nespokojenost rolníků rázně dovedl zakřiknouti. — Prosím, něco z toho mi vypravoval bývalý vážný, který nejmenoval se sice Šoupek, ale který plná dvě léta takové špatnosti byl nucen prováděti, aby zachoval si chléb. Zda není i to lupen z palčivé ratolesti, který sluje šidba? Prozatím končím.

Obrázek ze skutečnosti.

Kreslí Zdeňka Pojizerská.

Rozličné, někdy na pohled nepatrné příhody vyskytují se v životě lidském — třeba jen docela všední zjevy, ale nelze upřít, že i takový nám v paměti utkví, čas od času na mysl vstupuje, mocným dojmem v duši působí. I mně nezřídka na mysl přichází taký prostinský obrázek, jehož jsem mimoděk byla svědkyní.

Nevím, zda kdo z laskavých čtenářů zná město Turnov, ale také neřeknu zde šířiti slov o kráse výstavnosti, polohy, rozkošné vyhlídky do malebného údolí města Turnova, chci jen tolik říci, že ze všeho toho krásného, co Turnov má, se mi líbí klášterní chrám sv. Františka z Assisi. Ten nikdy neopomenu navštívit, kdykoliv mě záležitosti moje do města Turnova volají. Jest vždycky volný přístup věřících, ne-li hlavní, tož jistě poboční dveře jsou po celý den otevřeny.

Bylo to dne 20. srpna roku předminulého, teplý letní den — ten jsem meškala v Turnově. Poněvadž do odjezdu vlaku zbývaly mi plné dvě hodiny, ráda jsem času využila dle svého přání.

Vejdou do kostela; bylo tichounko tam, jen na hoře, kde mřížka dělí loď chrámovou, klečely dvě paní, po chvíli odcházely, co já sama jsem si zvolila místo v jedné zadní lavici. Jen málo chvíl bylo, kdy byl stánek Boží lidu prostý, každou chvíli někdo přišel, pomodliv se, odcházel. Co tu prosebi! Co tu vzdechů! Co tu díků! Zase ztichounka zašustěly poboční dveře — patrně přišel někdo, asi s tím úmyslem jako já a jako všichni ostatní — — —

Tiché kroky vedly ku předu a tam podle lavice kleká muž sotva 40letý, dle zevnějšku intelligent. Kleká na jedno koleno jen, poněvadž v náručí drží dvou- nebo tříleté děcko, jemuž roztomile slušely bělostné pikové šatečky, slaměný širáček.

Muž — patrně otec dítěte — zíral upřeně k svatostánku, co zatím dítě zrakem bloudilo na všechny strany. Zas podívalo se na svého chránitele, zas obrátilo očka ku svatostánku.

A Pán nedbal únavy, volá ty maličkě k Sobě — a jsou mu ty dětské nevinné dušinky tak milé a drahé, že výslovně prohlásil: „ . . . jejich jest království nebeské!“ — jsou mu ty dětské nevinné dušinky tak milé, drahé a vzácné, že těžký trest, ano kletbu svolává a hrozí tomu, kdož by: „ . . . jen jedno z těchto Mých maličkých, které ve Mně věří“ pohoršil — způsobem jakýmkoli. A slovo Boží kletby zní až do dnes!

A co je dnes lidí na světě, kteří svým příkladem, slovem, tiskem útluou mládež pohoršují -- to srdéčko dětské plně víry a lásky k Bohu těžce ranívají šípem posměchu a vtipů!

Zda vzpomenou si ti lidé, že i oni, byť neradi, před Soud Nejvyššího se někdy dostavit musí -- jak odpovědí, čím se omluví, že ne jen jedině, ale mnohou nevinou dušinku pohoršili -- Bohu odcizili?

Vítězství lásky.

Dle skutečnosti vypravuje Karla Viktorie Sedmidubská.

Zase se proháněl podzimní větřík údolím Podještědským, a s ním jakoby přiletělo do Budíkova posvícení. Vždy první neděli říjnovou. Přiletělo -- a zůstalo -- nedalo se jen tak z hola odbýti, ač byla polní práce v plném proudu; toť každý uvěří, že starostí a práce měly hospodyně tím více. Však panímáma Hlásková, statná, červenolící selka, se toho všeho nelekala. Na pole, bude-li na pilno, půjde pantáta, oba dospělí synové, 24letý Bohumil a o dva roky mladší Josef a 17letý výrostek Ignác -- nu a ti už kus práce strhnou. Ženské se zas doma přičiní. Byly tři Panímáma hbitě, čile se otáčela v práci, 18etá dceruška Vendulka se práci nevyhnula a Marjánka, služka, už silně přibluhla, která ztrávila u Hlásků ve službě více než 50 roků, nebyla z těch lenivých. Jako malá pasačka službu přijala; zde prožila svůj mladý věk a nyní už jistě patřila k rodině. Byla si toho vědoma a častěji si to právo potvrdila: „Deť sem i pantátu kolbávala . . .!“ Bývalať Marjánka i jeho chůvou. --

Měly tedy všechny tři plno práce před posvícením; v pátek odpoledne pekařily. Hospodyně sama měla na šarosti vytápění pece a holky -- jak jim říkala -- omazovaly koláče a dávaly omastek.

Z návsí bylo slyšet hovor. Vendulka honem vyhlédla oknem. „No -- eště ne-koukej -- eště nejsú tři hodiny . . .!“ potutelně se usmívajíc poznamenala Marjánka. „No . . . a kdyby i byly . . .?“ zabzučela dívčina a přes čelo její přeletěl mráček nevole. „Hm -- ve tři hodiny jdou děti ze školy a půjde i ten -- mladý učitel . . .“ škádlivě prohodila služka. Děvče neodpovědělo a na okamžik zavládlo ticho. „Na tyhle koláče abych dala perník -- a sem ještě mák . . .“ jako v zamýšlení vzpomínala Vendulka, aby mlčení přerušila. „No -- mnoho jich tak nedělej!“ ozvala se stará děvečka, sedíc u kamen na lavici, míchala vařečkou švestková povidla a pokračovala ve výkladu: „Víš, Vendulko, já těm omastkům moc nepřeju. Mák tě přijde draho -- perník se tě spálí -- sejra se tě sesype -- elizka tě vyteče -- tak máš nélepši ten slevovej!“ zpěvavým podještědským přízvukem poučovala dívčinu; ta se jen usmála.

Marjánce to neušlo, zas potřásla hlavou na dívčinu, dodala: „No -- smej sel! Však vím, že vo tvy svarbě budou koláče jen s perníkem, protože ten učitel . . .“ už nedořekla, slovo jí uvázlo na rtech a uleknuta zírala na Vendulku, která s sebou trhla, s tváří hněvem zarudlou vybuchla: „Mařenol! Už jsem tě kolikrát řekla, abys mu říkala: „pan učitel!““ „Hm -- no“ protáhla si hučivě děvečka, ale i dvěře se otevřely a panímáma udiveným, tázavým pohledem rozhlédla se světnicí: „Co se tu, holky, hašteříte?“ „J nic -- panímámol“ odbývala ji chlácholivě služebná, ale rozčilená dceruška to mamince z ostra vyložila: „Protože Marjánka chce všechny koláče dělat jen povidlové. Ne perník -- ne mák -- ne sejra -- jen „slevový!““ „Bodejť že -- a on „někdo“ rád jen perníkové -- víd?“ žertovala matka a Marie dodala ochotně: „Jo, taky pojďám, že to budou jen perníkem koláče, až si bude brát toho učitele.““

Možná, že to v nitru dívčině znovu zabouřilo, a panímáma výbuchu předešla a obrátila řeč jinam: „Naši hoši mají starost. Tatík jim povídal, že o posvícení musí být hlídač u máku. Že dozrává, že je ho lán, že by se třeba Dolčinákům zachtělo si dojíti. Teď dva roky nám ho na polovic očesali. A jak pozoruji, hochům se to nezdá. Prý jeden v neděli, druhý v pondělí v noci — a tatík nechce slevit a sám nepůjde.“

Když k večeru sešli se zas všichni u večeře, už voněly na míse koláče. Po večeři, když ještě tu a tam něco vypomohli, stáli oba hoši, Bohumil s Josefem pod ohromným ořechem v tichém hovoru: „Věť, Bohouši, půl zlatého bych dal, kdybych o posvícení nemusel hlídat!“ ujišťoval mladší. „Což o to! To bych já taky dal! ale řekni: komu? Někdo se sám bojí, někdo není spolehlivý, a pak — každý chce mít a slavit posvícení. Že mák bez hlídače zůstat nemůže, taky víš — toť — budem všichni v hospodě — byli by jistí, bezpeční!“ štěžoval si starostlivě Bohumil a Josef mu přisvědčil.

„A což — nemohl by Nácek?“ vzpoměl si Bobouš. „Toť by mohl, kdyby chtěl! Já se mu už zmínil, ale on — kdepak! — vždycky prý by šel — ale o posvícení právě ne — co prý by řekla Pepina, kdyby on o posvícení k muzice nepřišel . . .?“ sděloval Josef a bratr nevrle potřásl hlavou a vzdychl hoře: „Jestli se to nějak šikovně nepřevrátí — pěkné to budeme mít bavení! Ale — víš, Pepíku, — kdybysme tak u boudy uvázali našeho psa Dybykousa — kdo by věděl, že tam mimo uvázaného psa nikoho není?“ „Hm — toť pěkný nápad, ale tatínkovi se asi zamlouvat nebude.“ odtušil smutně mladší Hláskův syn a tak se hoši vraceli v neveselé náladě a starosti do světnice a v té náladě a marném přemýšlení uběhla i sobota. O posvícenské neděli vstávalo se časněji.

Selka s děvečkou šly na ranní, ostatní všichni na „hrubou“. Hostů mnoho nečekali, jen selčina sestra, provdaná v Javorníku, slíbila přijít s mužem, a na odpolední svačinu přijde ještě jeden — vzácný, vítaný host — pan učitel, Jindřich Ovezemský Javorničtí přišli, přivedli s sebou i pantátu, který, ač stařeček bílých vousů i vlasů, svým humorem a vtipy bavil přítomné, a tak po obědě — snad také zásluhou piva — rozvinula se příjemná zábava. Venduška obchvíli vyhlédla ven — hoši studovali, přemýšleli, ale o dobrý nápad bylo nouze.

Po druhé hodině zazněl zvonek z věže kostela Badíkovského. Ženské se strojily na pozebnání, Vendulka si už vykračovala ve světlošedých šatech návrším ku kostelu,

Po skončené pobožnosti hrnul se lid z chrámu, i dceruška Hláskova vyšla. Ohlédla se sem — ohlédla se tam — a už u ní stál hezký, asi 28letý, krásného mužného vzhledu v bezvadném černém oděvu, příjemný človíček.

Jiskrnýma černýma očima zahleděl se na dívku a jeho rty sešpulily se pod tmavohnědými knírky potutelným, veselým úsměvem. Podal Vendulce ruku a zvědal čtveračivě: „Tak, — Vendulinko, — na koho pak čekáš?“ „Já? — na maminku . . .“ vydechla dívčina v rozpacích. „Ale, vždyť maminka už jde tamhle napřed s paní starostovou . . . či se pro Tebe vrátí . . .?“ škádlil rdící se dívku, patrně tušil, co vlastně měla „za lubem“. Šli spolu nezvolna, v mírném hovoru, až došli panímámu Hláskovou i její průvodkyni paní starostovou Pipichovou. Ohlédly se dříve a stanuly, čtveráckými úsměvy měřily párek mladých lidiček. „Dobré odpoledne! Veselé posvícení přeji!“ dvorně se ukloniv, zdravil průvodce Vendulčin. Obě paní děkovaly: „Dej Pán Bůh . . .! Děkuje pěkně — Vám taktéž přáno, pane učiteli!“ zašvitořila ještě dále paní starostová, takto šenkýřka i paní domácí. Obýval učitel Jindřich Ovesemský pokojíček u Pipichů, u nichž byl i na stravu. —

Došly zatáčky silnice, kde se cesty dělily, je na vedla podle zahrady a vrat statku Hláskova, druhá měřila k hostinci Pipichově. — „Tak, s Bohem! mějte se hezky a nějak to posvícení — oslavte!“ loučila se paní starostová zavádívši významným pohledem, která, uvolnivši v kroku, kráčela zamyšlena — jí po boku pan Jindřich.

„Ale jo! vždyť mi je slavíme už — od rána!“ splácela žert paní Hlásková a obrácena k mladíkovi prohodila: „Tak, pojďte, pane učiteli, pojďte — koláčů jsme napekly — nejvíc perníkových — na ty Vendelínka nechtěla zapomenout!“ — Blahý, spokojený úsměv zazářil z jeho obličeje a stiskl tím vřeleji ruku dívky milené.

Poseděli, posvačili, pobavili se a když k večeru zvedali se Javorničtí k odchodu, odcházel už i mladý učitel a tiskna ručku své snoubenky, šeptl tichounce: „Na shledanou!“

Vyprovodila ho na dvůr pod košatý ořech a odtud zrakem provázela odcházejícího. Ještě se ohlédl — usmál se a klobouk nadzvednuv do půlkruhu jím na pozdrav zatočil.

Zmizel už v zatačce, ale Vendulka tu ještě stála — v zamyšlení. Ve hlavičce dívčí spřádala si ty nejkrásnější, nejružovější sny do budoucna. . . . Ó, což to bude krásný život, až bude ona žít po boku chotě milovaného a milujícího! Ó, vynasnaží se zpříjemniti mu jeho život, vynasnaží se, aby jeho rodičové v ní dceru poznali a ji za dceru přijali. A před zrakem jejím zjevila se chaloupka s doškovou střechou, do níž před několika týdny uvedl ji pan Jindřich a představil ji svým rodičům: „Tatíčku — mamičko — to jest ta moje Vendulka!“

Ti dobří lidé ji laskavě přijali, sestry jeho s ní hned se spřátelily, že se jí už zdálo, že jest už skutečně jejich.

Byl učitel, Jindřich Ovezemský, synem venkovských rodičů, nejstarší z pěti dětí. V nejútlejším mládí bylo mu učení, škola nebem. Toužil po učení, toužil po školách, ač uskutečnění touhy jeho bylo daleko, předce pracoval k cíli, ne pomocí těch, kdož mu pomoci, aspoň přispěti mohli — ne, ti nejméně dobra vykonají — jen a jen rodičové nebohatí na všem a na všech šetřili, až 17letý Jindřich přinesl si jako absolvovaný realista*) vysvědčení s vyznamenáním — a nyní jen právě z ohledů finančních, ježto ruky pomocné se mu nedostalo, ukončil studie a šel — na učitelství. A po 11ti letech ho tu vidíme jako ženicha. Působil v Badíkově už na sedmý rok a kdysi i Vendulku Hláskovou ku svým žákyním čítal. (Dokončení.)

*) Jindřich totiž, věnovav se studiím, v nichž s nejlepším úspěchem postupoval, toužil dále a výše až na profesora, proto ne ústav učitelský, ale reálku Karlínskou v Praze navštěvoval.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. J. J. z B. vzdává tímto srdečné díky Panně Marii Svatohostýnské, sv. Josefu a sv. Antonínu za uzdravení z těžké plicní nemoci — L. R. z M. O. děkuje Marii Panně Svatohostýnské za uzdravení sebe a své dceřušky, která měla těžký zánět plic, tak že lékaři o uzdravení už pochybovali. — R. P. z K. děkuje za zaslání Svatoh. vody jistému knězi. Jeho stav se po použití očividně zlepšil. — M. N. z V. děkuje Marii Panně Svatohost. za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. — Tisíce díky Panně Marii Svatohostýnské za vyslyšení prosby vzdává. M. K. z Hl.

† **Dr. Fr. Srbecký.** V minulém čísle jsme napsali krátce jeho životopis a tentokrát přinášíme jeho podobenku.

Dary pro Sv. Hostýn. Nejmenovaný daroval krásný fialový pluvál. Zaplať Pán Bůh.

Schody: Marie Trojanova a Marie Ungrova poutnice Svatohostýnské z Rajhradu sebraly 120 K na schod jménem »Rajhrad«. Matička Sv. Hostýn. odplat.

Počasi na Sv. Hostýně. V druhé polovici listopadu byly na sv. Hostýně velké vánice. Zima dostoupila až 10° pod nulou. Počátkem prosince nastala obleva.

† **P. Frant. Drabina-Skalski** T. J. V čísle 7., ročníku IV. zmínili jsme se o P. Skalském, že ptišel s Marianskou družinou učitelek z Opavy na Sv. Hostýn a že tam zanechal na památku stříbrné srdce s nápisem. (Viz č. 7.: »Zprávy se Sv. Hostýna«.) Poněvadž tento

apoštolský muž letošního roku 19. června 1909 zemřel, přinášíme tentokrát jeho fotografii. Pravím »apoštolský muž«, neboť s horlivostí opravdu apoštolskou založil v Opavě dvě družiny mariánské: jednu mužů a jiných, druhou

žen a dívek — jimž upravil kapli a pořídil knihovnu. Pak zřídil útulnu pro křesťanské učně, nehledě ku svým pracím na kazatelně a ve zpovědnici. Narodil se dne 4. října 1846 v Hrabyni, studoval v kroměřížském semináři, na to vstoupil do řádu T. Jež. a jako řádový kněz působil od r. 1897 v Opavě. O. v p.!

Snadno oblékne

se celá rodina,

když si objedná ZBYTKY z rukodílné tkalcovny

M. JIRSOVÉ

v Novém Hrádku 31,

:: na pomezí Pruska. ::

Jsou to 2 až 8 metrů dlouhé kusy ze-
tírů, kanafasů, oxfordů, flanelů, modro-
tisků, utěráků, pláten vše stálobarevné,
velmi dobré jakosti. Balík 45 metrů za
18 korun franko. Nejlepší jakost 40 m
na 20 K franko. Poloviční balíky za
9 neb 10 K na zkoušku nevypacené.
Kdo předem napíše od kterého druhu
látek chce větší počet metrů, ochotně
se vyhoví. Nehodící se přijme se zpět.
Vzorky ode všech výrobků mimo zbytky
franko.

Zaslané mi

ZBYTKY

jsou nad očekávání krásné, činím třetí objed-
návku T. Trebulka Žďár.

20 m. prakt. barchetové	K 7-25
20 » » šňůrkové	» 10-20
20 » jemné flanelové	» 10-50
20 » » barchetové	» 11-60
20 » flanel »Hermelin«	» 11-90
22 » celý kus kanafasu	» 7-35
1 tuc. lněné ručníky ⁴⁵ / ₁₀₀	» 3-60
1 » » » bílé	» 3-80
1 kus lněné damaš. prostěr. 145x200 »	2-60

Veškeré ostatní tkalcovské výrobky v továrních
cenách **neuvěřitelně levných.**

Objednávky vyřizují obratem pošty přesně dle
žádosti; nehodící se vymění neb peníze vrátím
přes 20 korun franco. — Cenníky, vzorky a
rozpočty celých výbav kamkoli franco.

První podkrkonošská ruční tkalcovna a
velkovýroba prádla a modního zboží

P. O. VOKROUHLECKY,

Lázně Bělohrad,

(Čechy).

Založeno r. 1859.

Universální měkký zob pro hmyzožravé,
krmicí směsí pro všechny, zrnožravé ptá-
ctvo, vaječné piškoty nejlepší náhrada za
slepičí vejce), universální akvariové krmivo
pro ryby, mravenčí vajlička, muska (zámoř-
ské mouchy), jepice (bílé červi) atd.

Padělky jsou méně účinné!

Hlavní sklad

Fattingerových zvířecích krmiv

Alois Tesař.

Vídeň, IV/I, Resselgasse č. 5. Cen-
níky zdarma a fr. Překupníkům srážky.

Dlouhé zbytky látek!

Převzav generální ruční tkalcovství v horách
Orlických, zasílám Vám zbytky v délce 3—15
:: metrů zaruč. bezvad. a stálobarevných ::

kanafasy na povlaky v živých barvách,
modrotlisky na domácí šaty a zástěry,
flanely a oxfordy na košile,
barchety na šaty a sukně,
modní zefíry na košile a blůzy
křeset na sukně v červených neb modrých
barvách,
kartouny, ručníky, runburské voby,
bílená plátne,

dle přání tříděné, v balíkách 25 m 10 K
dobírkou, 40—45 m. 16 K vyplacené
zasílá nejlevněji ryze česká firma

A. Maršík, ruční tkalcovna Olešnice v horách Orlických

: Nehodící se vyměním neb obnos vrátím. :
Prostěradla na postele čisté lněná 150 cm
v šíři 225 cm dl., ¹/₂, tuctu 16 K dobírkou,

SVÍCE KOSTELNÍ

pravé, voskové, přesně dle liturgických předpisů jako i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v Bystřici pod Hostýnem -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilký vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cestě a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svatohostýnská a Příchod sv. Cyrilla a Methoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10.90, bez hudebního stroje K 7.40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod L. Klabusay v Holešově.

Příležitostná koupě.

40 metrů zbytků zefíru, flanelů, oxfordů, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17.20

40 metrů zbytků »Krkonošské věby« velmi jemné za K 20.—

40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18.—

Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

Křesťanská tkalcovna

Josef Dvořáček, Náchod.

Veškeré práce tiskové

zhotovuje rychle, levně a moderně

Grafický ústav Zaorálka a Tučka

nást. Lamb. Klabusaya v Holešově na Moravě.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaluječnými nemocemi trpící. K odporučení červené ro 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel, realit a velkoobchod vínem, Rijeka (Fiume), Přímoří.

Důkaz velké množství poděků, dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ruční výroba

a zasílá kanafasů, sípek, zefírů košilových a šatových, grisetů, plátů, kapesníky, damašky (grádle), oxfordy, sateny a cajky, zboží úplně čerstvé, nejatlejší barvy a jakosti. Jako výrobce poskytují 6 proc. a prosím o hojně zakázky na český výrobek.

Křesťanská firma

Ferdinand Měštan v Bystrém

u Nov. Města n. M. (Čechy).

Vzorky zdarma.

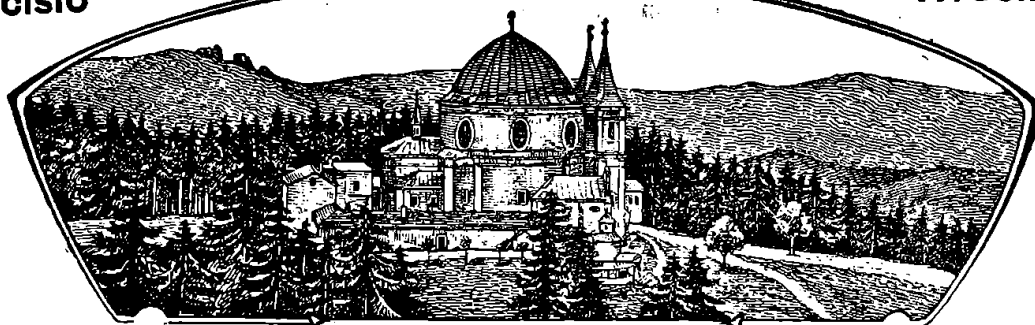
Zásilký přes 20 K franko.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

11. číslo

V. ročník

OBSAH: Legendičky o Panně Marii: Vlastovičky. — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Jak bývalo před námi (Báseň). — Dějiny Sv. Hostýna. — Přítelkyni Dorotě k jmeninám (Gratulace). — † J. Excellenci Jan hrabě Harrach. — Belgie. — Japonsko. — Matčina prosba. — Zprávy ze sv. Hostýna. — Z církve a světa — Literatura. — Inseráty.

Z církve a ze světa.

Čechy. O obsazení biskupství litoměřického stále se mluví a píše. »Nový Věk« má za to, že nejšťastnější v každém směru byla by volba olomouckého kanovníka hr. Zikm. Ledóchowského, Kandidáty dále jsou: Eugen hr. Waldstein kaplan v Rokycanech, olom. kanovník princ Karel Hohenlohe, prelát dr. Fr. Schindler, dr. Hilgenreiner, tepelský opat Helmer a světící biskup dr. Frind, arcikněz dr. Gross. Česká hymna »Kde domov můj« slavila 21. pros. 1909 svůj první výstup na stavovském divadle pražském s hudbou Škroupovou, který žil před 75 lety. J. B. Foerster hudební skladatel v Praze slavil 50. narozeniny. Král. Praha počila jej čestným občanstvím. Dle »Hudební Revue« vynikli otec jeho Jos. Foerster (1807) známý pěstitel hudby církevní, mladší jeho bratr jako tvůrce umělé hudby slovinské v Lublani žijící, jehož syn narozený v Chorvátsku žije v Berlíně jako učitel hudby. Od J. B. Foerster máme skladbu nápěvů na sbory v truchlohře »Hermene-gilde«, která zveršovaná tisknouti se bude v VI. ročníku Hlasů Sv. Host. — Národní Listy v Praze zakoupilo družstvo, v jehož čele jest dr. Kramář, »Týden« prorokuje, rozuměje dobře poměrům, že v nových rukách nutně a přirozeně dojde nejspíše k tomu, že bude list ten brzy k dostání případně zadarmo. Ponesou prý příštím majitelům jako polit. podnik jenom deficit a polit. deficit uhrážovati není účelem žádné banky. K tomu zakoupili »Viedeňský Denník«. Strana agrární v Čechách prý co nejdříve se rozpadne ve

dvě části: realisticko-pokrokářskou a konservativní. Tuto povede bar. Rolsberg s dr. Zahradníkem. Dejž to Bůh co nejdříve, aby naši kat. agrárníci nemuseli se déle stydět za tisk proticírkevní. — Paramenta (ročník církevní) zhotovuje Kongregace Sester Nej-sv. Svátosti v Č. Budějovicích přesně a solidně lacině i drahocenně.

Morava. Novým rokem těšíme se z druhého denníku »Našinec« v Olomouci, který mimo »Hlas« brněnský vychází kromě nedělí a svátků o 5. hodině odpoledne každý den. Hlavní jeho péče vidí se býti v tom, aby vskutku se co nejvíce uplatnil kulturně a prospěl národu českoslovanskému všestranně nejen na severovýchodní Moravě, ale všady, kde jazykem českým se mluví. — Oslavuje se dr. Mofic Hruban jako náměstek zemského hejtmana, zejména ve své houževnatosti a vytrvalosti na národní roli dědičné. Mnogaja ljeta. Marné byly všechny protesty se strany jeho nepřátelské jak svobodomyšlné, tak demokratické a pokrokářské, císař pán jej jmenoval a stal se jím. — Vloni strašil na Moravě Mačhar, letos chce přijít jiný ptáček Dr. Loskot; jen aby si křídélka nespálil. — »Našinec« sděluje, že v Přerově se měla sejít na volnomyšlenkářské přednášky dle »Pozoru« intelektuelní aristokracie z Moravy. Byla přednáška první, na níž se sešla hrstka mladých lidí ponejvíce studujících, »o církvi, náboženství a klerikalismu«. Přednášku měl židovský akademik. Co tomu říkáte? Křesťané, katolíci dají se poučiti o svém náboženství od židovského akademika! Našinec má pravdu, dí-li že pro odpadlého kněze dra.

Loskota nemůže být většího ponížení, nežli když musí dělati židům pochopa. — Na svátek sv. Štěpána po kratičké nemoci v Pánu zesnulá paní J. Sládečková z Dřevohostic; matka dvou kněží: Dr. Cyrilla Sládečka vice-superiora semináře v Olomouci a prof. Aloisa Sládečka z Val. Mezifičí. Zesnulá paní byla ženou zbožnou, která veškeré štěstí svého života hledala pouze v životě rodinném, nacházejíc posily v Bohu. Bůh dej jí lehké odpočinutí!

Ukradené čenstochovské klenoty nalezeny, lupiči zatčeni. Varšavská policie na základě anonymního dopisu nalezla v řece Vartě velkou část drahocenných předmětů ukradených nedávno v Čenstochově. Klenoty, mezi nimiž i p oslulý perlový plášť čenstochovské Panny Marie, vloženy byly do řeky v plátně obaleny. Lupiči patrně chtěli věci později z řeky vylovit. Současně zatčeni byli na základě téhož anonymního dopisu tři lupiči.

Ve Vídni na říšské radě bylo jednáno o menšinovém školství v Rakousku. A v celé tak vážné debatě nedosáhlo se ničeho! Čeští autonomisté žádali, aby školy tyto převzal stát, zřizoval, vedl a vydržoval; němečtí centralisté hlásili, že jen země může v místních poměrech rozhodovati, kdežto radikálové volali, ať si každý národ vydrží své školy sám. Poláci se přidali k německým centralistům. Jihoslované pak byli spojeni s Čechy. Konečně socialisté spojili státní péči s autonomií národů se zemí. — O českých dětech ve Vídni se píše, že do německých škol chodí 11.955 českých dětí českých rodičů. A kdyby soupis proveden byl volně a bez ohledů, vzrostl by trvám počet ke 30.000!

Pornografická literatura (nemravné písemnictví). Ve Vídni u židovského knihkupce Bosnera v I. okr. zabavila policie 30.000 kusů pornografických tiskopisů v ceně 150.000 kor. Proti majiteli závodu Sternovi také židovi zavedeno bylo vyšetřování.

Ve Lvově svolal nedávno polský „Spolek Petra Skargi“ schůzi proti pornografii v literatuře. Mezi jinými řečnil dr. Sabatowski, jenž pravil: „Kolik máme v Polsce umělců a spisovatelů a často velikých, nadaných, kteří by mohli být chloubou literatury a národa, ale ovládnutí smyslností či tělesností vrhají se a svádějí jiné na scestí.“ Francie je odstrašujícím příkladem, Německo začíná a co nevidět bude i Rakousko na tomže stupni, pravil řečník. Nemocnice, chorobnice a blázince vědí nejlépe, jak četné jsou oběti nemravné literatury! — Kdo by neuměl pojmenovati prostředků proti zlobě této? Ale darmo mluvit. Náboženská idea vychladla, křesťanská cnost netěší — a tak člověk, jenž hledá nějaké radosti, nalezá ji v tělesné žádostivosti! Pak arci nervovou rozdrážděnost a to další přivodí taková vzdělanost.

Chorvátsko. Hlídka se rozepisuje o školách maďarských v Chorvatsku. Za bar. Raucha vzrostly o 106%. Jediní kněží se brání a v dou boj proti úsilí tomuto ve školách a vyučují dítky v řeči mateřské. Poslušným a povolným kněžím slibuje spolek „Julian“ (odpadlíci!) dobré fary a všemožné výhody. A radikální národovci chorvatští seslabují vliv kněží u lidu. Inu činí totéž co všude jinde.

Do zákonů manželských dělají se průlomy poznenáhlu soudní praxí. Ve Vídni byl případ, že rozvedená s mužem od stolu a lože, žalovala bývalého manžela z věrolomnosti a z cizoložství. A soud rozhodl v její neprospěch. Důvod byl, manželství je prý smlouva, která rozvodem se ruší. Kam to spějeme! To prý byl dříve pouze ústupek kanonickému právu a církvi katolické, která hlásá nerozlučitelnost manželskou! Než § 522 stanoví, že jen osoba vdaná může se dopustiti cizoložství. Kdo však jsou rozvedeni a nežijí v manželství, nejsou prý ani ženatí ani vdaní! To je pěkná mravouka! Bůh to naprav!

Německo Hlas přinesl zprávu, že slavný professor dějin na evangelické universitě v Hallu dr. Albert z Ruvillu vrátil se do katol. církve. Čin ten vzbudil v Německu veliký rozruch. Dr. Ruville má 54 let. V knize své „Zpět ku sv. církvi“ vyložil Ruville své zkušenosti a poznání s takovou přesvědčeností, že kniha jeho v 10 dnech vyšla v 15. vydání. Hlas 31. pros. 1909.

Amerika. Ve slovenských „Lúdových Novinách“ praví dr. Blah o vystěhovatelství v Uhrách. Protože mzda je vyšší, práce větší hojnost a život docela jinaký, stěhují se hlavně Slováci a Rusíni do Ameriky. „Nic není s to, aby zadrželo lid doma, když se přesvědčil, že v Americe dělník vydělá víc za den než doma za týden, že každý dělník může si denně masa popřát a sklenici piva vypít. Každý dělník i to nejbídnější horalské individuum i ten zotročilý Rusín cítí na sobě tu pravdu, že v Americe je dělník roven všem lidem. Doma byli ničím a v cizině se uplatňují. Společenská rovnost vrývá se hluboko našim lidem do duše, tak že jejich mravní hodnota pokročí za 2 roky pobytu v Americe o 100 proc. Názory doma naučené zvrhají se přes noc, člověk se obrozuje duševně i tělesně.“ Proto za pětiletí 1904—1908 vystěhovalo se z naší říše do Ameriky 1,224.948 osob; největší číslce byla r. 1907 až 338.452 duší. — Pražská „Ústřední banka českých spořitelén“ zřizuje v New-Yorku banku pro vystěhovalce, vlastně přejímá stávající už tam českou banku (Brodský a Sovák) zvětšuje ji výhradně ku použití vystěhovalcům pod názvem „Bohemia“. Hlavní spořitelé a posýlatelé peněz domů do Evropy jsou Poláci, Slováci, Rusíni, Chorvaté. V dobrá léta jen do Uher bývá posíláno až přes 300,000.000 K ročně. Češi prý nehodí do

11. číslo.

1. února 1910.

R. Stupavský:

Legendičky o Panně Marii.

Vlaštovičky.

Plakávala Matka Boží,
touhou umírala,
samotnou když hostila ji
chudá chatka — malá.

Po synáčku toužívala,
oknem v dálku zřela,
nejde, nejde, šeptly retý
a dál bolem mřela.

Drobní ptáčky přilétali,
písně krásné pěli,
Matičku by potěšili,
trudy zaháněli.

Vlaštovičky švitořivé
v dálku vyletěly,
zda by Syna milného
někde uviděly.

A když Krista uviděly,
zalétaly k chatce:
jde už, jde už, Miláček tvůj,
švitořily Matce.

Hnízdečko si vystavěly
pode stříškou chatky,
byly pravé těšitelky
zarmoucené Matky.

A když Kristus umřel milý
teskně zakvílely:
umřel, umřel Stvořitel náš —
v kraj se rozletěly.

A že smutek zachvátil je
písní nezpívají,
před bouří jen teskně kvílí —
černé peří mají.

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XXIII.

»I přivedl Hospodin všechny živočichy zemské a všechno ptactvo nebeské k Adamovi aby viděl, jak by je nazval« Mojž. 2. 19. Říká se že umělcům a jejich plodům (výtvarům) se na mnoze nerozumívá, že mnozí lidé nedovedou pochopiti, co pochopil umělec. Mají snad pravdu. Než někdy se zakrývá omluvou takovou jen neumělost, když říkají, že jim druzí nerozumějí neb nechtějí rozuměti. Ovšem malíř nemívá předem v úmysle, maluje-li

obrazy, aby kdo na jeho díle studie konal o světle a stínu, ani básník ve své vykouzlené básni aneb větším díle na př. dramatickém, aby kdo za hlavní úkol si obral zpytovat či kritisovat jeho prosodii, zdali správné jsou jeho verše, jako skladatel hudby není na předním místě starostliv, aby vyhověl těm, kdo by chtěli zvláště zkoumati správnost škály a tonového směru.

Každý umělec má vznešenější směr, jež ideálem zove, a proto úmysl jeho se nese vzhůru, ať se týká srdce lidského neb mysli lidské, jež chce osvětliti, vzdělati, potěšiti, nadchnouti ba v nadšení unésti. Podobný účel má vesmír to jest vše co světem slove.

Ani Hospodin nestvořil nerostopis hlavně proto, aby se lidé učili znáti nerostů, ani zemi, aby geologové vrtali v ní a ve vrstvách zemských se pohruzovali, ani nesvořil rostlinstvo, aby botanika čili rostlinopis byly předležitým předmětem bádání lidského, ani živočišstvo za příčinou studií zoologických, nýbrž Hospodin stvořil vše za jistým určením, všemu vytknul cíl, aby sloužilo člověku, jenž má pomocí věcí stvořených dosáhnouti cíle, který není žádný jiný nežli Bůh sám.

Má tudíž příroda se vším co obsahuje, býti lidstvu užitečnou v jeho potřebách; má je těšiti a obveselovati na cestách jeho životních; má je vésti k poznání Boha, Pána a Stvořitele všeho míra, tak že, jak píše sv. Pavel k Římanům (hl. 1. verš 20) »neviditelné vlastnosti Boží, ze stvoření světa, skrze ty věci, kteréž jsou učiněny, rozumem pochopené spatřeny bývají, totiž jeho věčná moc a božství.« Jiným slovem z toho co vidíme a smysly pojmáme, máme rozumem svým se povznést k tomu, jehož nevidíme, ale se domyslíti máme, totiž k Svrchovanému, který všeho původem jest, v jehož kráse a dobrotě, moudrosti a spravedlnosti se kochati máme.

Táží se vás, zdaž určení toto nepovznáší člověka nad veškeren tvor viditelný i neviditelný a nečiní jej králem nade vším stvořením viditelným i neviditelným. Ano tak tomu chtěl Hospodin, jenž učinil člověka k obrazu svému (1. Mojž. 1. 17) a řekl: »Rosttež a množte se a naplňte zemi a podmaňte ji a panujte nad rubami mořskými a nad ptactvem nebeským i nade všemi živočichy, kteříž se hýbají na zemi...« »I všelikou bylinu nesoucí semeno na zemi dal jsem vám a všecko dříví, aby vám bylo za pokrm.«

Než zdaž jest to něco tak velikého, že člověk jest povýšen nad ryby mořské a ptactvo nebeské a nade vši němou tvář na zemi?

Uvidíme, vyslechněte s pozorností. Písmo sv. praví (1. Mojž. 2. 19) že »Hospodin stvořiv ze země všechny živočichy a všechno ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby viděl, jak by nazval je: I nazval Adam jmény jejich všechna hovada a všecko ptactvo nebeské i všechna zvířata země.« Jedna pak byla krotká a vinula se ke člověku, druhá byla zvěří divokou a dravou; jedna byla spravována po dobrém, druhá po zlém strachem a hrozbou. A k čemu vše to mělo sloužiti?

»Jdi k mravenci, o lenochu. a zpytuj cesty jeho a uč se moudrosti«: (Přisl. 6. 6.) »Kterýž nemaje vůdce ani příkazatele, ani knížete, připravuje v letě pokrm a shromažďuje ve žni, co by potom jedl. Dokavadž spáti budeš? Maličko ještě pospíš, maličko podřímeš, maličko složíš ruce, abys pospal: a v tom přijde na tebe jako pocestný chudoba a nouze jako muž ozbrojený. Pakli nebudeš lenivý, přijde jako studnice žeň tvá a chudoba uteče daleko od tebe.« Tak Hospodin přeje sobě a žádá, abychom do školy chodili k těm, kteří mluví sice neumí, proto slovou němou tvář; za to ale v mnohých dobrých vlastnostech nám slouží za příklad.

Ano sám Spasitel náš Ježíš Kristus, božská Moudrost, připodobňuje se tu k tiché ovečce, beránkovi (Isai. 53. 7). »Neotevřel úst svých: jako ovce k zabiti

veden bude a jako beránek před tím, jenž ho stříže, oněmí a neotevře úst svých.« (Jerem. 11. 19.) »A jako beránek krotký, který nesen bývá k zabitií.« (1. Petr. 1. 19) Vykoupeni jste drahou krví Krista jakožto Beránka nevinného a neposkvrněného.« — Zjevení sv. Jana pak (5. 6.) dí: »Aj zvítězil lev z pokolení Judova, kořen Davidův«.

Než my jsme v uzavřené zahradě, kterou jest nejsvět. Maria Panna. Co tu spatřujeme? Zdaž nepozorujete, že jest holubičkou nade vše čistou, kteráž nestrpí na sobě ani té nejmenší poskvrny a proto jako už bez poskvrny hříchu dědičného počata byla beze skvrny hříchu osobního dokonale setrvala, že jest všecka krásná. (Píseň, Šalom. 4. 1.) Oči její holubičí t. j. jasné, nevinné, zrcadlo duše, v níž panenská statečnost, nevinnost a skrytost září. Chytrá a opatrná jest jako liška, od níž jako by se naučila opatrnosti, aby šťastně šlápla na hlavu hadovu a potřela ji, aniž by se s ním do zbytečné řeči pustila. Zdaž není jako krotká srnka sama přívětivost, přítulnost a lidumilnost? Avšak i lvice chrání svoje, aby jí někdo jich neurval; trpí muka nevýslovná pro Syna svého Ježíše Krista i pro nás všechny svoje děti, ochotna jsouc i život vydati v šanc, jen aby neztratila ničeho ze všech jí milených synů a dcer, které v takových bolestech pod křížem byla zplodila!

Kéž by byla první Eva také lépe se učila v knize přírody. Nikdy, nikdy by se byla nedopustila takové neopatrnosti, jaké se stala vinou v ráji pro sebe i manžela i potomky své! Nikdy by se byla nedala s hadem do řeči, která se stala tak osudnou!

Kéž bychom i my rádi chodili do školy přírody a naučili se s nejsvět. Marií Pannou následovati v mnohých a mnohých vlastnostech, které pozorovati lze na němém tváři a v přírodě vůbec. I my se učme od čisté holubice milovati bezúhonnou těla a čistotu srdce před Bohem a před lidmi. I my máme býti opatrní jako liška, zejména za naší doby, kdy tak málo poctivosti, upřímnosti a spravedlnosti vládne světem, že lehkověrnost špatně se vyplácí a dané slovo za chvíli se zvrhává a neplatným činí. — Kde je ona prostota mysli a veselost nevinná po příkladu krotké srnky, která rozveselila celou rodinu, kdežto nyní leckterá žabka svými vzdory nadělá hořkosti a mrzutosti až nazbyt.

A od věrného psa bychom se neměli učit? Jaká to věrnost, jaká spolehlivost, jaká i obětavost se objevuje u něho při vši bdělosti a ostražitosti: proto je věrným strážcem lidí a vděčným přítelem člověka. A dospělé dcery a samostatní synové nemají býti rodičům svým věrní a vděční za tolikrá dobrodíni, která od nich po tolik let přijímala? Rovněž podřízení mají tu příklad, jak se chovati jest oproti svým vrchnostem čili představeným. Jakých příkladů šťastného manželství nalezájí manžele, aby v svornosti a lásce podobali se dvěma beránkům neb ovečkám podle sebe žijícími! Ovšem kde jeden úd je ovečka neb beránek a druhý vlk neb vlčice, tam se právě příklad šťastného manželství nepostřehne.

Avšak i divoká či spíše dravá zvěř mívá místa v uzavřené zahradě: ovšem nehoní se volně, nýbrž uzavřena bývá v kleci, aby byla neškodnou. A takto uzavřenou lidé rádi vídají a chodí se proto na ni dívat do zahrady ozdobné neb zvěřince. Ano jejich pán čili krotitel, který je mívá na starosti, nemálo bývá na to hrd, že jej poslouchají, jako by lev nebyl lvem a tygr tygrem a medvěd medvědem, jen opičák je a zůstává opičákem. Zdaž i tu se máme učit? Zajisté už z toho se ponaučme, že dravá zvěř patří do klece. A co je lidí horších nežli je dravá zvěř, kteří nejsou v kleci, ač tam patří, ba ani pod dohlídkou nejsou a proto si počínají ukrutněji nežli lvové a tygrové a medvědi a divoká zvěř dravá, jakoby nebylo Pána nad nimi. A takovou dravou zvěří jsou nekrocené vášně lidské, jimž

se nenaučil člověk v mládí odumřítí, výhradně pak náruživosti hlavní, které lomcují tělem i duší tak, že až osudné mu bývají.

Šťasten každý, jehož srdce jest podobno spořádané zahradě! Má také vášně, než ty jsou krotké, k tomu uzavřené v kleci pevné, tak že nebezpečí nehrozí.

Tázete se, jak do toho, který prostředek jest nejvíce osvědčený a spásonosný? Pro křesťana věřícího je tu snadná odpověď. Sv. zpověď jest prostředek nejlepší, kde člověk se pozná ve svých hříších a nepravostech a příčinách jejich, s pomocí Boží pojme jejich ošklivost před Bohem, jež urazil, stane se zkroušeným; načež se vyzná knězi zplnomocněnému, od něhož obdrží na místě Božím nejen rozhřešení, t. j. odpuštění hříchů, nýbrž zároveň milost, v níž vejde v přátelství Boží, které jej pak chrání před zpětivostí. A bytí zpětivým se stal ve své křehkosti a nedbalosti, vrátil-li se opět ke studnici, života, ke svátosti pokání, opravdovou zkroušeností čili lítostí, není pochybnosti, že i tu se dostavuje milost a odpuštění. Následek pak toho bývá, že se i zrezavělý hříšník zotroctví svých vášní vymaní. Vyplní se na něm slovo dle sv. Jana 8, 32., které praví Kristus Pán: »Zůstanete-li ve mně, poznáte pravdu a pravda osvobodí vás.«

Kolik lidí putuje na Sv. Hostýn právě za tou příčinou, aby buď sobě buď jiným na přimluvu Matky Páně vyprosili osvobození z otroctví vášní hříšných! Kolik žen vyprošuje tam u trůnu královny nebes a země milost, návrat totiž k Bohu, k životu křesťanskému podle sv. katolické církve, mužům, již svedení zlou společností špatnými spisy staly se bezbožnými, nevěreckými, nehospodářivými! Kolik matek, ba i otců spíná před oltářem Matičky Svatohostýnské rukou svých, aby vyprosili nehodnému synu, nevděčné dceři milost vděčnosti a uznání oproti rodičům sestárším a sešlým, aby na ně nebyli jak vlci hltaví neb tygři lítí!

Až žasnouti jest, s jakou důvěrou chvátají v potu tváří tisícové a tisícové na Sv. Hostýn, aby zde dosáhli, co jim svět dáti nemůže, a s jakou vroucností vzdávají Matce milosti díky za vyslyšení. Proto nechať v každém srdci křesťanském ujme se důvěra v dobrotu a mocnost Matky Páně: avšak také přičiniti se jest, by vše bylo připodobněno v srdci našem, tak jsme vše postřehli v uzavřené zahradě Marie Panny.

V Německu byl missicnáf kněz Tovaryšstva Ježíšova v letech 50. věku XIX. P. Haslacher, který v kázáních o pokání vypravovával: V žaláři v pevnosti Ehrenbreitensteinu na Rýně stenal mladý člověk, studující, který svým bohapustým a zbyřalým životem tak daleko dospěl, že jej jednoho dne četníci sebrali a na pevnost odvezli. Otce už neměl na živu a ubohou matku nezdárný syn soužil až ji utrápil. Co se naplakala, co zármutku a bolesti v srdci svém pocítila, kdo to vypíše: než mladík byl jako kámen tvrdý a v žaláři stal se ještě urputnějším. O pokání nebylo ani slechu. To přivedlo matku utrápenou na kraj smrti. Písemně se tudíž obrátil na velitele pevnosti prosíc, že je na smrt nemocná a ráda by ještě syna svého viděla prve než umře. Žádosti její bylo vyhověno. Ozbrojení vojáci s nasazenými bodáky vedou provinilce v těžkých okovech spoutaného, až stanou před příbytkem jeho umírající matky, k jejíž lůžku ho zavedou! A co ubohá matka, umdlená, utrápená, blízka smrti? Slova nepromluvila k synu svému: toliko se dívala svým z polou ztrhaným zrakem do očí synu svému dlouho, až se ke stěně obrátila a dala známení, že může jíti. A syna jejího odvedli vojáci zpět, ani nezaplakal ani nepovzdychl, studený a zasmušilý přišel a studenější a zatvrzelejší odešel od matky své umírající. Opět se vidí v žaláři přikovaným. Než jeho obrazotvornost stále mu staví na oči jeho matku. Jako by ji viděl, utrápenou, umírající, nepromluvila ke mně slova, ale její pohled! Hrozné výčitky mu začalo dělati svědomí — jaké tresty —

jaké pokáraní — jaké úzkosti — to laskavé srdce mateřské! — To vše otřásl jím více nežli všeliké domluvy by byly způsobily. A proud slz vydal svědectví srdci jeho zkroušenému. »Já nezdárný syn zavinuji smrt své drahé matky!« — pravil sobě. Matka vskutku brzy na to zemřela: »Můj Ježíši, o Maria, smilujte se nade mnou a mým nezdárným synem!« byla její poslední slova. »Co jsi učinil?!« A marnotratný syn šel nejen do sebe, nýbrž obrátil se úplně. Když jej propustili ze žaláře z pevnosti, oddal se studiu bohoslovným, vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova, stal se missionářem. A tímto missionářem jsem já sám. Proto nikdo nezoufejl!

Opravdu i Hospodin sám se přirovnává k ukrutnému lvu, jehož ve hněvu jest krotiti. Isaiaš prorok (hl. 38, 13) volá: »Jako lev potřel jsi všechny kosti mé!« Ano prorok Oseáš (hl. 13, 7) píše ve jménu Hospodinově, an vyhrožuje těm, kdo pozdvihli srdce svého proti Hospodinu: »A já budu jim jako lvice a jako pard a potkám se s nimi jako medvědice, kteréž pobrali mladé, strávím je jako lev, zvěť polní roztrhá je.«

Tak mluví Hospodin o sobě oproti hříšníkům, aby jim strachu nahnal, by se obrátili a upustili od života hříšného. A věru zdaž hříšník nemá se co báti, že v bouři hrom do něho udeří a blesk jako posel spravedlnosti Boží na něm ortel smrti vykoná? Než i tohoto zuřivého lva, podrážděného medvěda, lítého parda lze ukrotiti a proměnit v milého Beránka, který snímá hříchy světa, když se hříšník upřímnou kajícíostí obrátí; což ovšem jest nejhlavnější, nemá-li člověk zahynouti na věky.

Jak bývalo před námi.

Pokud národ živou víru míval,
v blahu žil a cnostmi jen se skvíval,
chodce, jezdce zvalo k sobě blíže
na pahorcích u cest — dřevo kříže,
před nímž křesťan hlavu poklonil,
kleče mnohou slzu uronil.

Doma večer, v poledne a z rána,
všem je útěcha u kříže dána;
kříž jim bázeň, ouzkost, bolest hojil,
každý sobě milost kříže svojil.
Modlitba i kříže znamení
posvětila lid i stavení.

Hospodyně moudrá, řádu dbalá,
bochník chleba křížem znamenala,
rolník setbu křížky zdobenou
vázně kropil vodou svěcenou.
Nežli spat šly děti, klekaly,
rodiče je křížem žehnali.

Než schystány nové včelek roje,
než se koňmi hnula vozu oje,
nežli puštěny v proud těžké vory,
nežli dřevař vkročil v šumné bory
chudás, boháč, křesťan veškerý
křížem sebe žehnal kde který.

Pod ochranou kříže každé dílo
dařovalo předkům se až milo.
Bývalo tak u nás kdysi dříve,
konejme to dále každé chvíle;
chorobnost, jež národ tíží náš,
svatým křížem nejlíp zažehnáš!

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

50. Sv. Hostýn od r. 1891. — Kníže-arcibiskup Dr. Theodor Kohn putuje na Sv. Hostýn a brzo po něm nynější jeho nástupce, tehdaš biskup brněnský, Dr. František Šal. Bauer r. 1895.

Hle chrám dostavený hlídá
do Moravy zas —
Slyš! — vše k modlitbě vyzývá
jeho zvonů hlas!

Se svatou pýchou pozvědál od posvěcení velechrámu Sv. Hostýn své téměř k nebesům a rozhlížel se po Moravěnce, jakoby chtěl říci: Pohlédni na moje vyznamenání, jakou to ozdobu nesu na svém temeni. Kam se ubírá s takovou horlivostí, zbožností a v takovém počtu zbožný lid tvůj, jako na můj vrchol, kde jej nebeská Máti ráda přijímá, kde slyší jeho prosby a jej v milosti a potěše domů propouští? A skutečně; živo bylo od té doby po dobu letní den jako den na Sv. Hostýně. Z blízka a z daleka sem chvátali, aby Matičku Svatohostýnskou pozdravili a si u ní různých milostí vyprosili. Spěchali sem chudí a bohatí, světští i duchovní, obyčejné i vysoce postavené osoby, aby Matičce Svatohostýnské vzdali svou úctu.

Zatím přiblížil se rok 1895, padesátiletá to upomínka vyžehnání kostela Svatoh. vysdp. prelátem Viktorem Šlosarem. Aby se ročnice tato co nejvelkolepěji oslavila, požádán sv. Otec Lev XIII., by udělil poutníkům tohoto roku sem putujícím plnomocné odpustky za obyčejných podmínek. Rád vyhověl tento starý sodál a ctitel Marianský pokorné prosbě.

Slavnosti rozděleny na tři doby: svátek Navštívení Marie Panny, o němž byl kostel r. 1845 vyžehnán, svátek Nanebevzetí Marie Panny, kdy se slaví osvobození od záplavy tatarské a svátek Narození Marie Panny, jakožto zakončení slavností. Věrným pomocníkem P. Cibulky při pořádání těchto slavných dnů byl, jak P. Cibulka sám ve svých zápisech upřímně doznává, Dr. Ant. C. Stojan, tehdaž farář dražovický.

První slavnost byla zahájena dětskou poutí z Kojetína. Na 400 školních dítek přibýlo za průvodu katechetů dpp. P. C. J. Filipa a P. J. Coufala dne 26. června ranním vlakem do Bystřice p. H., kde byly uvítány a městem doprovozeny vldp. farářem Kremlem. Přisedše k vodní kapli, seřadily se a za zpěvu a hudby kráčely ku svatyni. Tehdejší superior dp. P. Cibulka vyšel jim vstříc a měl k nim nadšenou a vřelou promluvu. Při slavné mši sv. s asistencí zpíval celý kostelní sbor městečka Kojetína za řízení zasloužilého říditele kůru J. Jančíka. Mše sv. trvala až do poledne. Odpoledne bylo požehnání, před nímž vysvětloval P. Cibulka malým, nadějným bojovníkům pro čest a slávu Matky Boží dějiny Sv. Hostýna. Na to rozloučila se milá drobotina se Sv. Hostýnem a spěchala s kopce na nádraží k čekajícímu už vlaku.

(Pokračování.)

Přítelkyni Dorotě k jmeninám.

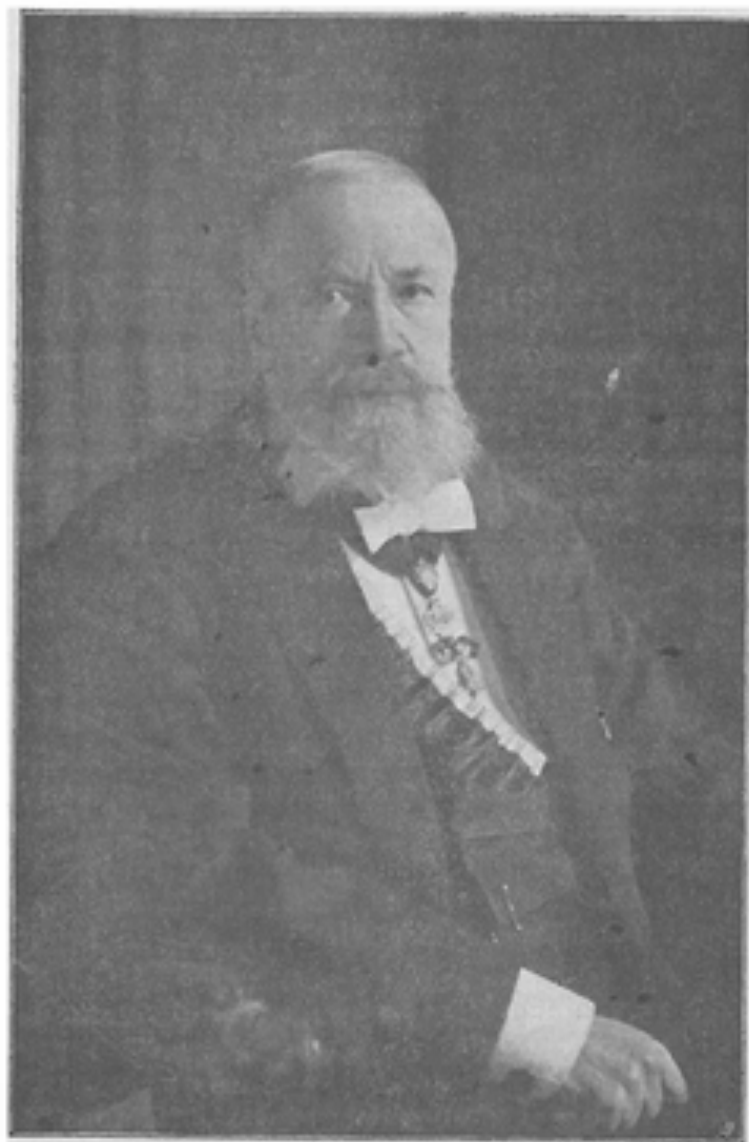
Ke svátku milému
přináším přání:
Ve zdraví, pokoji
kž Tě Bůh chrání!

Kž Ti dá milosti
v každém Tvém díle,
šťěstím Tě obsype —
vším, co Ti milé!

Kž všech pokušení
ochrání Tebe,
po boji vítězném
kž Ti dá nebe! A. K.

Naši zemřelí vlastenci.

Bylo to dne 12. prosince 1909, kdy nám opět ubylo o jednoho statečného vlastence z nejpřednějších synů českého národa. Jest to brabě Jan Harrach,

jehož šlechetné srdce v neděli dne 12. prosince 1909 ve Vídni přestalo bít. O kolik se už těch neohrožených zastanců práv našeho národa rozloučilo s námi!

A my se ohlížíme po zástupcích jejich a žalem svírá se srdce naše, protože nevíme kam se obrátiti, abychom se potěšili, povzbudili k nadějším do budoucnosti. Ti nejlepší opouštějí nás! Ovšem dopřál Hospodin hraběti Harrachovi dlouhého pozeňnaného věku; narodil se r. 1828, tudíž překročil 80 rok věku svého, jak jsme nedávno se radovali ještě s ním a přáli mu všeho dobra. Boj, utrpení a vítězný pokrok života našeho národního od let šedesátých zajímal jej zejména ve Vídni, kde byl Čechům otcem, ochrancem. Roku 1862 vydal spisek »Spása Rakouska« a později »Přehled dějin českých.« Ejhle studoval dějiny české a z minulosti učil se hleděti do budoucnosti. Matici Českou podporoval se vši obětavostí, tak K. J. Erben vydal jeho podporou sbírku národních písní. »Živa« byla hlavně jím vydržována. Umění a věda měly v něm štědrého příznivce. O museum království českého získal si jako dlouholetý prezident trvalé zásluhy a neumorné činnosti zesnulého má království dalmatské mnoho co děkovati. —

Hrabě Jan Harrach používal zasloužené důvěry u lidu českého více a více, protože skutky osvědčovaly lásku jeho k vlasti. Jako poslanec na sněm český a do říšské rady, jako člen klubu Českého za Dr. Frant. Lad. Riegra, pracoval ve prospěch vlasti své, až r. 1884 byl povolán do panské sněmovny. Vyrovnajte protivy, odstraňte překážky buďte spravedliví k národům slovanským a bude pokoj mezi národy mocnářství Rakouského. Osobně podal císaři a králi pamětný spis jako tajný rada za ministerstva Hohenwartova nám příznivějšího. Než neocenitelných zásluh získal si hr. Harrach o Čechy v Dolních Rakousích, zejména ve Vídni. Svoje náhledy o Čechách ve Vídni sepsal a uveřejnil v »Osvětě«. Spolkový život Čechů vídeňských a jejich školy české ležely mu na srdci. Tu nešetřil ani peněz, ani slova, ani kroku. A jako věrný katolický křesťan, pravý to katolického národa českého syn, snažil se úsilovně, aby se Čechům ve Vídni dostalo pravidelných služeb Božích; o čemž uvědomoval, kdykoliv měl příležitost, jak kruhy církevní, tak kruhy vládní. Jako předseda Slovanské Besedy ve Vídni, jako protektor spolků »Komenský«, »Jednoty svatomethodějské«, spolku »Pokrok« atd. Češi vídeňští znali ušlapanou cestu do paláce Harrachova v I. okrese. Že byl slavný pohřeb jak ve Vídni tak v Branné u Jilemnice, kde odpočívá v rodinné hrobce, netřeba podotýkati; pochovávali hraběte Jana Harracha. O. v p.

A konec roku 1909 vyhledal si ještě druhého vlasteneckého muže, kterého nám odňal. Dr. Hermenegild Jireček, rytíř ze Samokova, zesnul v Pánu 29. prosince ve vysokém věku 83 let. Vynikající tento spisovatel právnický býval sekční chef v ministerstvu vyučování; mimo to byl po celý život svůj činným v historii slovanského práva, kde byl hlavní obor literární jeho činnosti. Zde pracoval s neobyčejným úspěchem. Narodil se ve Vys. Mýtě v Cechách jako syn kováře, jenž nám dal mimo to J. Exc. Josefa Jirečka bývalého ministra kultu a vyučování, a D a. Konstantina Jirečka neméně učeného jak vlasteneckého. Hermenegild ve státních službách se nemálo uplatnil, tak že se stal ministerským radou ve vyučování a pak centrálním ředitelem školských státních knihoskladů v mocnářství až do r. 1894. Tři university slovanské žádaly oň, záhřebská, varšavská a pražská, aby vstoupil do kollegia profesorů. Od roku 1874—1877 vyučoval korunního prince češtině. Už r. 1896 slavil 50leté jubileum své literární činnosti. V řadách právníků českých vydobyl si místo čestné na vždy! O. v p.

Belgie.

Se ztělím k tomu, že zpravodaj právě před 30 lety pobyl celý rok v Belgii, všímaje si života veřejného v náboženském i společenském ohledu, sleduje zprávy o Belgii s nevšedním zájmem. Proto jej neušlo úmrtí belgického krále Leopolda II. ze dne 16. prosince 1909, o němž se rozepsal veškeren téměř svět. Jakkoliv dobrodružný byl život jeho osobní, tu zásluhu jako králi nemůže mu nikdo upřít, že světil vládu mužům křesťanským, svědomitým, vlasteneckým, kterým nepřekáželo, aby jeho poddaným bylo dobře po mnohá a mnohá léta, více totiž nežli 40 let panování. Narodil se r. 1834, tak že byl více jak 75 let živ. Může se říci, že za svého dlouhého panování málo zasahoval do zahraniční i vnitřní politiky. Když belgický lid většinou hlasů při volbách zvítězil nad liberály, světil vládu kabinetu katolicko-konservativnímu. A Belgii se za katolické vlády znamenitě dařilo. Výstavy Bruselské jsou vyhlášeny. Kongský stát v Indii rozšířil obrovsky svou moc. Od r. 1865 byl králem v zemi malé, ale poměrně nejbohatší, jakou jest Belgie, asi dvě třetiny země české.

Belgie je nejbohatší země na světě. Kdežto jiné země vynikají svými miliony a miliardami dluhů, může se Belgie vykáhati miliony a miliardami nashromážděného bohatství za vlády katolické. Dle liberálního listu »Stampa« činí obrát Belgie v mezinárodním obchodě 6 miliard a 100 milionů. Antwerpy, největší přístav belgický, přijímá ročně 12,000,000 tun, více tedy než Hamburk a Liverpool. V zemi pracují stroje, jež úhrnem mají 2 miliony koňských sil. Bursa má v oběhu 11 miliard 315 mil. franků. Veškeré jmění Belgie páchá se na 33 miliard. Na jednoho občana připadá tedy — Belgie má 6 a půl milionů obyvatelů — kapitál pět tisíc franků. Za to pod zednářskou vládou v Itálii množí se žebráci a ve Francii dělnictvo hlasitě protestuje proti zednářským vysavačům.

Bohužel že potřísněn jest život jeho rodinný, což se jeho nekrocným vášněm připisuje zejména smyslnosti. Představte si muže více jak 70letého starce, na jehož hlavě není vláska ani v týlu, za to šedivá brada splývá až na prsa a v hlavě má ohnivé oči plapolající smyslností; a muž tento jako vdovec až do poslední chvíle v divokém stavu žije, tak že 4 dny teprve před jeho smrtí stal se sňatek krále Leopolda s baronkou Vaughammou. Noviny píší: Sňatek požehnán děkanem lakenským, který prohlásil panovníkovi na smrtelném loži, že nemůže mu dáti útěchu umírajících, dokud sňatek nebude uzavřen. Na to na základě svolení arcibiskupa v Mechelnu byl sňatek vykonán.

Jeho nástupcem na trůnu je druhý syn bratra jeho hraběte Flanderského Albert I, narozený 8. dubna 1875. Nový král přísahal, že chce být králem konstitučním a proto zachovávat zákony belgického lidu a dbáti jeho ústavy. Lid ovšem, který si sám dává svoje zákony, je sám strůjcem svého štěstí, svých dějin. Král Albert I. chce zjednatí průchod starým zákonům z prvé doby konstituční Belgie: Král kraluje, ale nevládne. Zásada tato po smrti krále Leopolda II. v Belgii znovu oživila a poněvadž Albert I. je dobré vůle, je naděje, že i vláda se rozpomene na tento princip. Nový král belgický je duch ideálně povznášející, jehož zásady jsou křesťanské, zdravé, dosud neblahými záchvaty nedotknuté. Vláda a parlament v Belgii nabyly opět pevné půdy a mohou se věnovat bez starosti úkolům, které král Albert I. ve své trůnní řeči naznačil jako nejpotřebnější pro blaho Belgie: spořivost ve státním hospodářství, podpora mravních a duševních zájmů lidu, ochrana malých a slabých. — Nový král chce býti otcem velké rodiny belgického lidu, jakož i nešťastným královským dítětem sirotků otcem, a prohlásil, že láska jako k vlasti, tak láska

k rodinným vztahům bude mít v srdci jeho sídlo. — Kardinal Mercier pozdravil nového krále na prahu brusselského chrámu sv. Guduly slovy: »Zdráv budiž král, jenž nám přináší pokoj!«

Japonsko.

Kněží z Tovaryšstva Ježíšova, P. P. Rockliff, Boucher a Dahlmann (angličan, francouz a němec) byli posláni do Japonska z Říma, aby vyzkoumali stav, povahu a mravy národů japonských a tak připravili půdu nastávajícím missiím. »Přede vším se svírá srdce naše«, píší do Evropy, »bolestí nad ubohou mládeží studující, která vydána jest na pospas buď pohanským, buď nevěreckým professorům na školách, kteří, místo co by krotili spustlosti a vášní nezřízených, ještě je rozněcují. Proto o školy střední a vysoké na předním místě postarati se musí katolická církev. Čas zařízení jich se blíží; z té příčiny pomýšleti jest co nejdříve na stavby škol gymnasijských a universitních.

Za tím účelem se ustanovil Pater general Tovaryšstva Ježíšova v Římě na tom, co nejdříve poslati dva Patery ve studijní ústavě Tovaryšstva vyškolené, již by bděli nad účelným provedením staveb budov školních. Hlásili se už mnozí členové v Evropě na missie japonské; než dosud posláni býti nemohli. Avšak naděje kvete do budoucnosti silám zejména mladším, až dohotoví studie v Tovaryšstvu obvyklé. Ze všech sil, které znám píše Pater general, vyhlídl jsem nejlepší k dílu tomu. Než nejen lidských sil a apoštolské učenosti potřebí, ale také hmotných příspěvků. Neboť potřebí, aby se a) zakoupil dosti objemný kus země, který by stačil na budovu školní, na kolej pro professory a konvikty pro žáky a posluchače a vedlejší přístavbu hospodářskou, zahradu a hřiště; b) co bude vyžadovati stavba všech těchto budov a jich vydržování? c) Konečně i v Japonsku jest potřebí živobytí. Z té příčiny obrací se Pater General na všechny představené jednotlivých domů a jednotlivé členy řádové Tovaryšstva Ježíšova po všech dílech světa, aby pomáhali v díle tomto apoštolském. Dovolávat se při tom historie missií japonských, které od dob sv. apoštola Indie a Japonska, sv. Františka Xaverského, vydaly tolik sv. mučeníků a od svého počátku Tovaryšstvu byly vezdy tak milé, že je mělo Tovaryšstvo za zřítelnici oka svého. Kéž zůstanou takovými i do budoucnosti! Zajisté dle možnosti, jakmile uslyší přátelé jesuitů o záměrech těchto, přispějí také k větší cti a chvále boží a ku spáse duší nesmrtelných hřivnou svou neb alespoň halčem nějakým.

Japonský učenec, Dr. Anezaki Masaharu, professor srovnávací vědy náboženské v Tokiu, o náboženství katolickém.

Nedávno přinesly noviny české na př. Čech, Obnova a j. zprávu o japonském professoru srovnávací vědy náboženské v Tokiu, jenž doporučen vládou vydal se na cesty Evropou, jako přívrženec buddismu, aby prostudoval náboženský život křesťanský a zařízení katolické církve. Navrátiv se do Japonska zpět pronesl ve svých veřejných přednáškách na císařské universitě v Tokiu pozoruhodné výroky tyto:

»Církev katolická jest nejmocnější, nejdokonalejší, nejvelkolepější náboženská organisace, již dějiny lidstva vykazují. Jediné pravé křesťanství jest to, jež má své centrum v Římě. Náboženství katolické církve již proto se odporučuje zvláště pro Japonsko, že více, než kterékoliv jiné zastupuje princip autority.« Na jednom místě svých přednášek mluví s obdivem o našich svatých.

»Svět potřebuje takových ideálů vysoké mravnosti, zvláště v naší, tak silně materialisticky zatížené době.« »Pro pokrok společnosti jest svatost velmi nutným živlem.« V ohledu tom jeví se mu katolická církev obdivuhodnou, neboť snaha po vyšší mravní dokonalosti jest její heslem a zvláště nápadnou jest v řádovém životě církevním. Tichý, nenápadný vliv římské církve, služby, jež lidské společnosti prokazuje, jsou neobsáhlé. Anezaki líčí hluboký dojem, jež naň učinily římsko-katolické kláštery v Evropě. Zavřené kláštery francouzské naplnily prý ho steskem a zdály se mu býti »Symptomy (příznaky) země, jež umírá«. Přímou okouzlen jest na př. svatým Františkem z Assisi, jeho osobností a vystoupením. S očividnou láskou líčí zjev svatého Františka a zdobí ho nejkrásnějšími črtami a legendami z jeho života. »Chudoba františkánská jest nejen chudobou materiální, ale jest zároveň odřeknutím se odplatyездеjší za statky duševní, protože v nich nehledají svoji čest a chválu ani zisk. Bratři Františkáni zabývají se ovšem také vědou, ale ne s tím úmyslem, aby se vědomostmi obohatili, ale aby jich užili jako prostředků ke svatosti. Poznal jsem proti svému očekávání, že vnitřní život klášterů jest pln zářící radosti. Čteme v jistých knihách tolik o korrupci klášterů a v rozhovoru slyšíme také takové výroky. Radím k naprosté nedůvěře vůči takovým klamným obviněním, která pocházejí většinou od sběhlých klášterníků. Veselý charakter, upřímná srdečnost řeholníků, jež jsem poznal, učinily na mne velký dojem.« Vývody Anezakiho končí pozoruhodná věta: »Kdybychom se obmezili jenom na kláštery sv. Františka, poznáváme, že duch křesťanství ještě dlouho se nepřiblížil svému vyhasnutí. Náš kdysi tak kvetoucí buddhistický klášterní život naproti tomu hluboce poklesl. A přece by nám byl takový způsob života na několik let, nebo aspoň na několik měsíců v roce tak potřebný, a sice nejenom pro sluhy náboženství, nýbrž pro všechny světské osoby.« —

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Pokračování.)

Jindy veselo bylo v neděli u Vyměřů, domácí se střídali na ranních a velkých službách. Božích, teď šla ráno jenom hospodyně a děti zatím hlídaly stavení. Otec s Prokopem časné odešli do díla. Oba byli zamlkli Prokop div neplakal. Ani toho neobveselilo, že mu matka slíbila velmi dobrý oběd — až na večer.

»Tak příští neděli půjdeme na Hostýn«, znovu oznamovala Spáčilová přítelkyni u kostela.

Vyměřová si postěžovala, že muž nyní i v neděli pracuje, není tedy u nich ani pomyslení na pouť. Při tom také poděkovala za šaty. »Ani netřeba je přešívati«, dokládala. »A jak jsou zachovalé.«

»Snad by nevzala Pavlina šaty, v nichž byla za družičku, k nějaké zábavě? To by se ani neslušelo, ani nepatřilo«, usuzovala Spáčilová. »Takové věci se buď schovávají na památku nebo se darují.«

Vyměře netěšil nedělní výdělek, jeho soudruzi hned večer utratili, co za den vydělali.

»Vždyť jsme k tomu mimořádně přišli«, tak omlouvali větší ztrátu.

V dolech bylo pilno, také Vyměřová s dětmi chodila častěji do lesa, když na poli práce ustala a posud se nemlátilo. Sbíraly suché větve a odnášely na podpal. Také se ukázaly podzimní jedlé houby. Cecilie nosila je do školy za sestrou.

Všichni byli zvědaví, zdaž také následující neděli bude se v dolech pracovati. Vyměř hádal, že ano, poněvadž se to správě dolů zamlouvalo. Také noví havíři nebudou odporovati. V sobotu se to rozhodne. Až s jakou se horníci navrátí.

Vyměřové se od rána zdálo, že toho dne něco nerada uvidí neb uslyší, stále jí cosi vadilo, práce nešla od ruky. Myslíla, že muž a syn přijdou rozhněvaní rozkazem, aby se také v neděli do díla dostavili. Nenadála se, že to může býti něco ještě horšího.

Přišla Marie od učitelů a s večerem se dostavila také babička, která tu bývala v zimě, u dcery v létě, kde pomíhala o žních a popásala. Teď jí budou sem dodávati skromný výměnek. Přijata byla laskavě. Šlo jí na sedmdesátý rok, ale posud byla čilá. Nikoho nemusila obtěžovati, měla výživu a něco peněz nahospodařených. Ani dcera, ani Vyměř toho od ní nežádali. Tento říkal: „Maminko ponechte si všechno pro sebe a přejte si. My si vyděláme, kolik spotřebujeme.“

„Co po mně zbude, jest vaše, rozdělte se“, odpovídala babička.

Vyměřová hned vykávala babičce komoru.

„Bude-li pak letos hodně peří?“ távala se tato, neboť její práci v zimě bylo dráti peří. Chodila dům od domu, dostávala stravu od práce, nebo si brala peří do své světničky a dostávala od kila korunu.

Babička byla brzo jako doma. Poptala se na Prokopa a Marii, menší děti stále se jí držely, že zapoměly otci a bratrovi jíti naproti. Babička každému přinesla dárek, také Prokop na stole měl připravený kaprsní nůž. Marie si už šátek odnesla, mladší děti si pochutnávaly na m'sech.

Už slyšela, že Prokop dochází do dolů, a netěšilo ji, že musí také v neděli pracovat. Těšila se na syna a vnuka a neustávala se tázati, kdy přijdou a zdaž se někde nezdrží.

„Ti jdou rovně domů“, vysvětlovala Vyměřová. „Nikdy se nezdrží. To se nemusím obávat.“

Šukali po domě, Cyrill už dávno založil do jeslí králíkům a všem na neděli vycídil obuv.

„Povídali jste, že se k šesté navrací“, řekla babička, „zdá se mně, že už odbila.“

Podívali se na hodiny, skutečně minulo šest hodin, ale Vyměřové nepřicházeli. Čekali ještě chvíli, potom posla matka Cyrilla na zvědy.

„Jdi se podívat, nejdou-li horníci! Což by se dnes přece muž někde zastavil na sklenici piva? Tak aspoň by poslal domů Prokopa.“

Hoch běžel, ale dlouho se nevracel.

„Kdyby věděli, že jste zle, jistě by tu už byli“, povídala Vyměřová babičce.

„S takovou láskou o vás m'uví a na vás vzpomíná.“

„Jsem ráda, že syn mnou nepohrdá“, odpovídala babička. „Dcera si mne rovněž váží. Ani pustiti mne nechtěla. U vás tady mně ta zima lépe uteče při tom draní.“

„Divno se sousedky ptaly, přijdete-li. Že prý k vůli vám peří schovávaly. A ještě novou jsem vám zjedнала panímámu. Spáčilovou, u té se budete míti dobře.“

„Zuám ji znám“, usmívala se babička, „udělám, jak vystačím.“

Zase by byly se sháněly po mužských, ale přišel kdosi na návštěvu. Než Vyměřová přece byla jako na trní. Kde jenom jsou? Cyrill se vrátil s nepořízenou.

„Půjdu e sama podívat“, řekla Vyměřová a už brala na hlavu velký šátek. Teď mohla odskočiti, babička počká u dětí a pohlídá. Snadno se domluvily, stařenka se jala připravovati večeři.

Mladá už byla v síni, ale tu vrazila na dva muže. Hned poznala, že to není manžel se synem.

„Dobrý večer. Vyměřová.“

Muži vešli do světnice, byli to také horníci ze sousedství. Nějak se jim nechtělo do řeči a druh druhá pobízel.

„Vyměř vzkazuje, že se ještě nějakou dobu zdrží v dolech. Víte, nechce pracovati zítra v neděli, nakope uhlí dnes. Tak ani nikam nechoďte a nelekejte se. Žena horníkova se nesmí hned všeho strachovati. To přece uznáte sama“.

Vyměřová stála strnule a zkoumavě upírala na horníky zrak.

„Slyšte, vy něco přede mnou tajíte,“ posléze ze sebe vyrazila. „Tohle není samo sebou, v tom něco vězí. Muž by přišel s vámi jako jindy.“

„Ale, ale, nedomýšlejte se hned nejhoršího. Vyměř je zdrav. Mluvili jsme s ním.“ —

Horníkova žena nedůvěřovala.

„Vy přede mnou něco tajíte!“ zvolala úzkostlivě.

Dříve než horníci znovu počali okolkovati, aby se znenáhla pravé věci přiblížili, do světnice vrazila dcera Marie.

„Neštěstí, neštěstí, v dolech jsou zasypáni horníci!“

„Pro Boha!“ křikla Vyměřová a kácela se k zemi.

Muži přiskočili, aby ji zachytili.

„Váš manžel je živ a zdrav.“ —

„Tedy kdo — kdo? Prokop!“ znovu vykřikla matka a zalkala.

„Prokop, nešťastný Prokop!“ opákovaly děti s babičkou a hned se daly do nátku.

„Vlastně posud ani neví nikdo, co se stalo a zdaž ti zasypaní jsou po smrti“, vysvětlovali horníci.

„Jedna štola byla oddělena. A nešťastnou náhodou tam právě byl i Prokop. Dozorci ho posla! Nepořádným dolováním se to stalo. Málo bylo podpíráno. A teď A teď pracují ostatní o záchraně. Navečšíme se a hned zase jdeme do díla.“

Horníci se už dlouho nezdrželi. Pronesli ještě několik potěšujících slov a pospíchali, aby se přidružili k těm, kteří odtlačovali vrstvy uhlí a kamení.

Vyměřová doma nevydržela. Oblékla se a s Marií pospíchala k dolům. Cestou i zde vedla hrozný nářek. Tma halila místo neštěstí. Zde na povrchu bylo viděti jenom několik žen, jejich muže stihnul týž osud jako Vyměřovou.

Přišel ředitel a uklidňoval plačící. Bude se celou noc a případně i příští den pracovati na záchraně. Jsou-li zasypaní na živu, nemohl udati, ale doufal, že celá štola se nesesula. Horníci snad unikli do zadní části a čekají vysvobození. Mnohdy se tak stalo.

Zarmouceným svitla naděje, však zcela nebyly uspokojeny.

Vyměřové se představil manžel, aby se přesvědčila, že tomuto se nic nepříhodilo. Horník posílal ženu domů, že tu není nic platná, a sám ji doprovodil.

„Musíme se přičiňovati, abychom se brzo k zasypaným dostali, a vy se modlete. Nic jiného nezbývá“

Vyměř došel až domů, aby se posilnil, zde také vyličoval, jak se neštěstí stalo, na němž zúčastnění byli nejvíce noví horníci, kteří lehkomyšlně pracovali. K těm právě v osudnou chvíli přišel i Prokop.

V.

Před Vyměřovým stavením stanul lehký vozík. Seskočili dvě ženy a rovně šly do světnice. Byly svátečně oblečeny a na cestu připraveny.

„Potěš vás Pán Bůh!“ řekla starší ve dveřích.

„Vítám vás, Spáčilová. Už jste slyšela jaké neštěstí nás potkalo?“

„Horníci tu zprávu přinesli. Nebohý chlapec! Tak se na to dolování těšil!“

„Snad už je po smrti, rozmačkán.“ —

„Musíte doufat. V dolech prý se pilně pracuje při odklizení. Do večera se pozná, co a jak.“

„Zatím nebohý Prokop zahyne úzkostí“

„Musíme se modliti, aby ho Bůh posiloval. Také budeme naň pamatovati na Sv. Hostýně.“

„Vy jedete na pouť? A“ pravda — zapomněla jsem, že jste se chystaly.

„Vzaly jsme si povoz, abychom za den tu cestu dokázaly. Soused se nabídnul, že nás doveze.“

„To je dobře. A na nás přikvačilo takové neštěstí. Celou noc jsem oka nezamhouřila. Ještě že mám tu babičku, ta se nyní musí o všechno starat. Já nejsem schopna žádné práce, žádné myšlenky. To je neštěstí. Poproste tam na Hostýně za nás, pomodlete se za mého Prokopa, aby ho Bůh vytrhnul.“ —

„I bez vaší žádosti bychom tak učinily. Už jsme si s dcerou o tom povídaly. Ano, ano, pomodlíme se a celé voskové tělo obětujeme.“

Vyměřová byla velice sklíčena, na duchu i na těle schváčena. Musila usednouti, hlavu do dlaní položila.

„Slyšte jakou bych vám dala radu, doma nejste nic platna, pojedte s námi na Hostýn. Cestou okřejete a na posvátném místě poprosíte Vítěznou Bohorodičku.“

K tomu návrhu se přidávala nejdříve babička.

„Také bych tak soudila“, přisvědčovala, „doma ji zastanu a děti ošetřím. Dobré to bude. Ať jede a poprosí na Sv. Hostýně.“

„Jeďte maminko“, přimlouvala Marie.

„Proste za Prokopa“, přidávaly se děti. Ani nežádaly, aby jim matka z pouti něco přinesla. Jenom chtěly bratra Prokopa.

Vyměřová vstala.

„Pojedu“, povídala rozhodnutě. „Snad mne Bůh vyslyší, budu-li prositi na takovém místě.“

Marie už snášela šaty, Cyrill botky, Cecilie šátek na hlavu. Babička chtěla dáti poutnici chléb do uzlíku, ale Spáčilová odporovala. „Máme tolik, že bychom uživilí několik poutníků. Ještě rozdáme na Hostýně žebrákům.“

„Oznamte muži, kam jsem odjela. Do večera budeme doma.“

„Zcela jistě“, přisvědčovala chalupnice.

„Kéž se horníci zatím dostanou k zasypaným!“

Dovedli Vyměřovou k vozíku, usadila se vedle Spáčilové, Pavlina si sedla naproti.

„Tak s Bohem!“

„S Bohem!“ volali domácí i ze sousedství, kteří se přišli podívat, kam Vyměřová odjíždí.

„Jede na posvátný Hostýn, aby tam prosila za ochranu a vysvobození svého syna.“

„Dobře činí“, přisvědčovali jiní.

Zatím co se v dolech pilně pracovalo a mocná vrstva země se odklízela ujížděl vozík se ženami po silnici. Obratná ruka je řídila.

Vyměřová z počátku vypravovala podrobně o neštěstí, potom se modlila a posléze usnula. Čerstvý vzduch a stále otřásání tak na ni účinkovalo. Spáčilová kynula kočímu, aby jel pomalu, a také dceři dala znamení, aby nemluvila a spící neprobudila. Usuzovala správně, že jí spánek hodně posilní. Vyměřová několikrát volala ze spaní Prokopa, jímž se stále obírala.

„Kde jsem?“ pojednou volala ustrašeně

„Na cestě na Sv. Hostýn, kde chcete prositi za ochranu svého syna.“

„Už se pamatuji. Nebožák! Je-li na živu, zakouší také hlad. A dostanou-li se horníci k němu?“ Chalupnice strápenou matku těšila jak mohla. Poukazovala i na svoji dceru, jak tato chřadla, a teď se jí — Bohu díky — dobře vede.

„Už brzo budeme na Sv. Hostýně“, oznamovala.

Počaly se modliti společně, cesta ubíhala. Nebylo valně pěkné počasí, slunce se ani neukázalo. Kočí pobídnul. Už se tak průvody nevalily, jako v létě, zřídka koho předjeli. Chtěly se aspoň dostat do kostela na služby Boží.

Vyměřová stále vzpomínala na syna a plakala.

Na Hostýně nebylo mnoho lidí, hlavní proud poutníků ochabnul. Snadný byl přístup do kostela z pola naplněného.

Ani si nikdo nepovšimnul, že sem vešly tři ženy, dvě starší a třetí — mladé děvče. Dostaly se ku předu a zde poklekly v jedné řadě. U hlavního oltáře byla sloužena mše sv. a na kůru zněla zbožná píseň Marianská. „Tisíckrát,“

Vyměřová už cestou koupila v krámku voskové údy, a Spáčilová obětovala hořící svíci. Tato děkovala za zdraví, jež se Pavlině vrátilo. Také dcera otevřela modlitební knihu, políbila první stranu a modlila se.

Vyměřová nepohybovala ústy, nešeptala, nečetla, jenom upírala zraky na Vítěznou Pannu Marii. Modlila se celou duší, celým srdcem, očima, rukama, celou svojí bytostí.

„Přemilá Matko Ježíšova, zachraň mého syna, kterého jsem Ti obětovala! Pomož, přimluv se u Boha všemohoucího! Vytrhni jej z nebezpečí, zachovej ho při životě!“ —

Tak se v duchu modlila Vyměřová za dítě.

Nevěděla, co se děje v pravo nebo v levo, nikoho a ničeho si nevšímal, jenom se kořila Bohu a prosila Marii Pannu, všechny svaté, patrona havířů sv. Prokopa

Teprve sebou trhla, když se jí dotk'la Spáčilová řkouc: „Tak abychom šly.“ —

V kostele bylo téměř prázdné, služby Boží skončily, zpěv ustal.

„Zdálo se mně, jako bych zde minutku byla.“

Vyměřová povstala, ještě jednou pohlédla na oltář a odcházela.

„Dávno minulo poledne“, oznamovala Pavlina.

„Pojíme a pojedeme“.

Tentokráte se poutnice neusadily pod stromem, bylo tam chladno, vešly do hostince, zde si daly teplou polévku a přikusovaly, co Spáčilová donesla v košíku a z čehož také žebrákům rozdala.

„Jak jest u nás?“ vzpomínala Vyměřová.

„Přesvědčíme se, až se vrátíme.“

Matka zasypaného horníka povzdychla. Toho dne nekupovala žádného dárku, žádné památky, vždyť neměla ani peněz. Pavlina sama došla mezi krámky pro obrázky a růžence. Doma je slíbila.

Už se dlouho nezdržely, za chvíli ujížděl lehký vozík od Hostýna. Ohlédly se, kynuly posvátné hoře s báhovitým chrámem, ale Vyměřová už byla myšlenkami doma. Nemohla se dočkati konce této jízdy. Teď neusnula, také nějak roztržitě se modli a.

Chvíli si povídaly, Vyměřová opět a opět připomínala neštěstí, které se v dolech přihodilo. Nejbláženěji bylo jí v kostele, když rozmlouvala s Bohem. Tu se jí zdálo, jakoby tíseň padala s duše její.

Vyměřová neustala se dotazovati, jak jsou ještě daleko od domova. Počalo se šepetit, koně uháněli rychle toužíce po teplé maštali.

„Jsme na našem“, řekla Spáčilová. Mínila zadní hony pozemků. Mohla hned zajeti domů, ale nařídila kočmu, aby jel okruhem a dovezl Vyměřovou až k dědině. Rád poslechl, neboť byl zvědav, jak to dopadlo se zachraňovacími pracemi.

Tak jeli všichni, už ve tmě rozeznávali budovy nad doly postavené. Bylo tu ticho. Snad horníci ustali, aby si odpočinuli, nebo jsou posud hluboko pod zemí.

Vyměřová by'la jako na trní, nejraději by letěla domů, chtěla se zastaviti v dolech, ale radily jí, aby jela až domů, kde budou míti nejbezpečnější zprávy.

Už bylo viděti zánovní domek, v oknech zářilo světlo, na dvorku se mihaly postavy.

V matce se zatajil dech.

Aby tak svítili u mrtvol, aby tak pobíhali rozčílením. Možné to jest.

Vůz zastavil, několik lidí vyběhlo přede dvéře, aby se podívali, kdo přijel. Zajisté někoho čekali.

Napřed byly děti — Cyrill a Cecilie přiskočili až na silnici.

„Maminčá!“ zvolal chlapec, ale hned také dodával: „Prokop“.

„Co Prokop? Co je s ním?“

„Vykopali ho hned před polednem.“

„A jakého?“

„Živého? Potlučeného?“

„Živého a zdravého“, volal mezi dveřmi junák včera zasypaný Prokop.

„Buď Bohu chválal“

Prokop sám pomáhal matce s vozem. Ale i Spáčilová s dcerou sestoupily, aby zvěděly, co a jak se stalo.

Přišel i Vyměř, Marie a radostně uváděli matky a Pavlinu do světnice.

„Tedy zdrav zachráněn!“

Vyměřová hladila syna, omakávala jeho hlavu, ruce, aby se přesvědčila, zdaž tomu tak.

„A kdy že se k vám horníci dostali?“

„Právě před polednem —“

„V tu dobu jsme se modlily na Sv. Hostýně v chrámě“, řekla Spáčilová. „Co jste tu vytrpěli úzkostí!“

Vyměř udělal rukou posunek.

„Jak by ne! Celou noc jsme byli v práci.“

„Já od rána byla u dolů“, řekla Marie.

Pavlina stiskla děvčeti ruku na znamení souhlasu.

„Ráda věřím“, pověděla.

„A jak se to vlastně stalo?“ ptala se ještě Spáčilová, aby mohla doma vysvětlovati. Věděla, že i její muž bude zvědav.

(Dokončení)

Zprávy se Sv. Hostýna.

Návštěva Sv. Hostýna byla v době, kdy je po poutích, dosti slušná; v měsíci říjnu bylo zde poutníků na 6500, v listopadu 1600, v prosinci 1050, podobně v lednu.

Sv. missie konali v té době se Sv. Hostýna P. P. Rejzek a Videnský: Koncem října obnovu v Rudé u Vosové Bytešky na Moravě, v Čechách v měsíci prosinci missie ve Veselíčku a v Nedvědicích u Soběslavi a obnovu v Dolním Bukovsku, P. P. Rybák a Klobouk v lednu obnovu ve Višňové na Moravě. Všecky tyto missie vydávaly našemu lidu českému pěkné svědectví, že si váží sv. víry a milosti boží.

Vyslyšení. A. U. z Kr., čtenářka Hlasů Sv. Host., plně svůj slib vzdává Marii P. Sv. Host. srdečné díky za vyslyšení v nemoci. Měla velkou bolest v hlavě, že si nevěděla rady. Byla u lékaře. Všecky léky nepomáhaly. Tak pojala velkou důvěru k Matičce Sv. Host. a pomohla jí také, že necítí žádné již bolesti. Jako členka Matice Sv. Host. přispívá do ní velmi horlivě. F. J. z Tl. slíbila P. Marii Sv. Host., že, jestli přetrpí tak velké trápení, které na ni Bůh seslal, k její cti a chvále uveřejní ve Hlasech Sv. Host. A s pomocí boží přetrpěla vše a proto plní slib svůj vzdávajíc vroucí dík Matce Páně za její přimluvu.

Dary na korunu Matičky Sv. Hostýnské a milého Ježíška: M. F. v Praze sebrala na darech 2 brože, náramek, 2 prsteny, 4 náušnice, křížek, hodinky damské, B. B v P. darovala dukát — A. M. z Lešné 2 prsteny. Matička Sv. Host. odplatí. — Přípravám na Vatikánskou korunovací Panny Marie na Sv. Hostýně se daří, jdeme ku předu. Bohu díky.—

Schody. Na 227 schodů se sešlo příspěvků do konce ledna tolik, že zbývá jich už jen 175.

Počasí na Sv. Hostýně. Nejnižší teplota: v prosinci —6·6 byla 14., nejvyšší +5·1 byla 24. V lednu kolísá mezi —4·6 a 1·1. Sněhu nejvíce bylo 3. prosince: 16 cm., ale brzo klesl, ano i zmizel a nyní jest asi na 1 cm.

Z Velehradu: Z jara tohoto roku má se začít se stavbou nové budovy Velehradského gymnasia. Dosud sešla se na darech a příspěvcích jen nepatrná hrstka. Prosíme všechny příznivce katolické věci, zvláště přátele Velehradu, aby se nerozpakovali alespoň malým příspěvkem podati k dílu tomu pomocné ruky. — Na posv. Velehradě, kam dp. P. Filip Malý byl v prosinci přeložen, slavil dne 4. ledna 70 ročníci svých narozenin. Kéž jej Matička Sv. Hostýnská, jejíž věrným strážcem dosud byl, ku potěše mnohých ještě dlouho zachová!

Ameriky za úsporou a za prací, ale usazují se na trvalo. — Všele doporučujeme časopisy Americké: »Česká žena« vydává český literární spolek v St. Louis, Mo. Má pěkné a věcné články pro život praktický. — Katolík, z něhož se dovídáme, co se u nás v Rakouském mocnářství děje. — Chicago Hlas, nejstarší list lidu českokatolického v Americe, roč. 38. Vychází v úterý a v pátek. Založený naším v Pánu zesnulým krajanem vdp. Hesounem, St. Louis, Mo.

Kněží ve válce. C. k. ministerstvo vojenskosti výnosem ze dne 29. listopadu 1909 nařizuje, aby se vojenští kněží částečně účastnili vojenských cvičení v jízdě. Doplňovací velitelstvo má pak vyzvat vojenské duchovní v rezervě, aby si zjednali potřebnou zručnost v jízdě. —

Literatura,

Kdo by si přál z Dědictví Cyrillomethodějského v Brně některý spis P. Ant. Rejzkem tov. Jež. vydaný, nechť si přispíší, neboť už málo jen kusů je na skladě. 1. Sv. Josefát má toliko 30 kusů, 2. bl. Edmund Kampian 226 kusů, 3. bl. Anežka Česká má ještě poměrně nejvíce. Obratť se na bisk. Alumnat v Brně. P. Fr. Žák tov. Jež Dekret sv. římské kongregace ze dne 20. pros. 1905 o každodenním sv. přijímání. V Praze 1906. Cena 20 h. Bl. Zdislava. Cena 50 hal. Všele doporučujeme. Dr. K. Slavík vydavatel spisů české sekce diec. Komitétu v Č. Budějovicích Rukověť křesťanského socialismu. Úvahy sociální. Vzácný spis. Všele doporučujeme. Dr. Ant. Podlaha. Posvátné umění. V Praze Řada I.

Posvátné umění. Řada I. Sbírká uměleckých obrázků k vyučování katechetickému vydává právě ve prospěch Útulku pro zmrzačené a opuštěné dívky (Rů-

žencová výrobná) v Praze. Jest to kolekce 60 obrázků dle vynikajících prací umělců domácích i cizích. Krásnou tuto pomůcku k vyučování náboženskému i ku vzdělání uměleckému všele doporučujeme. Cena její jest velmi levná, pouze 2 K. Objednávky přijímá Dr. A. Podlaha, metrop. kanovník a předseda Útulku pro zmrzačené a opuštěné dívky v Praze. (Hradčany.)

Ph. prof. dr. Eugen Kadeřávek. Krasověda str. 9 — 37; obecná aesthetika str. 5 — 39; apologie filosofie křesťanské str. 5 — 45; logika kritická str. 5 — 73; metafysika o přírodě str. 9 — 192. V Praze. Kotrba. 1910. Komu se jedná o stručné poučení všeho toho v jedné knize, najde je zajisté Všele doporučujeme.

Něco pro zasmání z Amer. katol.

Zlé svědomí Matka: »Ten kluk je ti den ode dne podobnější.« — Otec: »Co pak zas vyved?«

Resignace. Paní: »Vaše vysvědčení se mi nelíbí!« — Služka: »Inu, mně také ne, ale jsou to ta nejlepší, která jsem mohla dostat.«

Pokyn. Tchýně: »Které pak šaty bych si dnes měla vzít?« — Zet: »Ty šedivé cestovní, maminko, ty vám tolik sluší!«

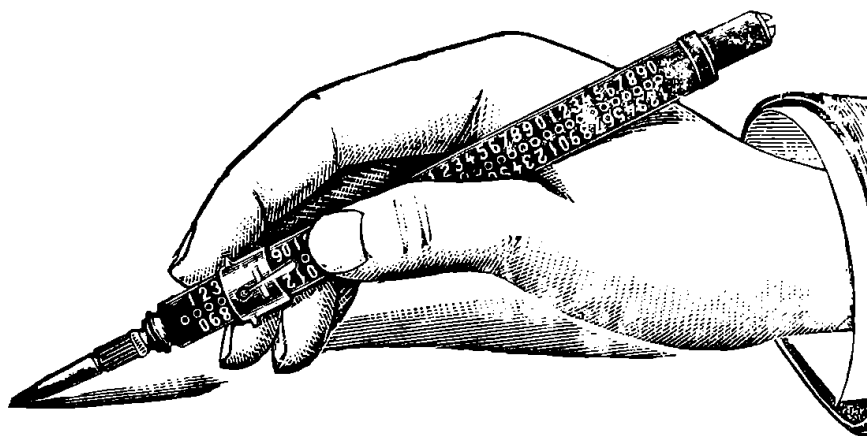
Paní sochařka. První kuchařka: »K čemu potřebuješ hlinu?« — Druhá kuchařka: »Moje paní chce mně udělat model knedlíku. To asi tyrolského.«

Doporučujeme našim rodinám
Kolínskou cikorku!

Obdivuhodný
americký vynález:

**Počítadlo
„MAXIM“.**

(Lze psát
inkoustem
i tužkou.)

Počítá se jím rychle a jistě. Jeho výhody: jednoduchá manipulace, bezvadná činnost, ušetření námahy mozku, úsporou času, úplná spolehlivost. — **Stojí s návodem K 10-60,** dobírkou neb zašlou-li se peníze předem: **10 korun.** — **Em. Erber, Vídeň, II./8. Enns-gasse 21. K. C.**

SVÍCE KOSTELNÍ

právě, voskové, přesně dle liturgických předpisů jako i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN, první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. poštovních známkách neb v hotovosti předem zaslaných stojí
:: kapesní praktický ::

počítací stroj GLOBUS

jenž hravě počítá, násobí a dělí i s desetinnými čísly. Návod přiložen. Záruka 10letá. Neobyčejná přesnost a úspora času. Franko každému zasílá výrobce **Fr. Hodík, technik, Velká Polom, Rak.-Slezsko.**

Každý objednatel má právo na
|| 1 divadelní kukátko zdarma. ||

Na dobírku nezasílá k
117 vůli zvýšenému portu.

Príležitostná koupě.

- 40 metrů zbytků zefiru, flanelů, oxforů, kanafasů, rumburských věb, modrých tisků za K 17-20
- 40 metrů zbytků »Krkonošské věby« velmi jemné za K 20-—
- 40 metrů zbytků vybraných kanafasů Ia. za K 18-—
- Nutno udati délku zbytků resp. barvu. Co se nehodí, za to vrátí se peníze. ::

**Křesťanská tkalcovna
Josef Dvořáček, Náchod.**

Umělecký ústav pro malbu, leptání a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způsobu a provedení na přání i se železnou konstrukcí ve vlastní strojnické dílně hotovené. Mosaikové obrazy pro výzdobu vnější i vnitřní na křížové cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na požádání.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro nemocné a žaludečnými nemocemi trpící. K odporučení červené 38, 44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48, 52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46, 50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou v soudkách od 30 litrů výše jediné svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem, Rjeka (Fiume), Přímoří.

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Cenníky zdarma a franko.

Ve prospěch zvelebení sv. Hostýna doporučuje se koupě obrazů **Vítězná Panna Maria Svato-hostýnská a Příklad sv. Cyrilla a Metoděje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudebním strojem K 10-90, bez hudebního stroje K 7-40. Dodává v bedně s vyplaceným poštovním poplatkem

Litografie a zinkografický závod

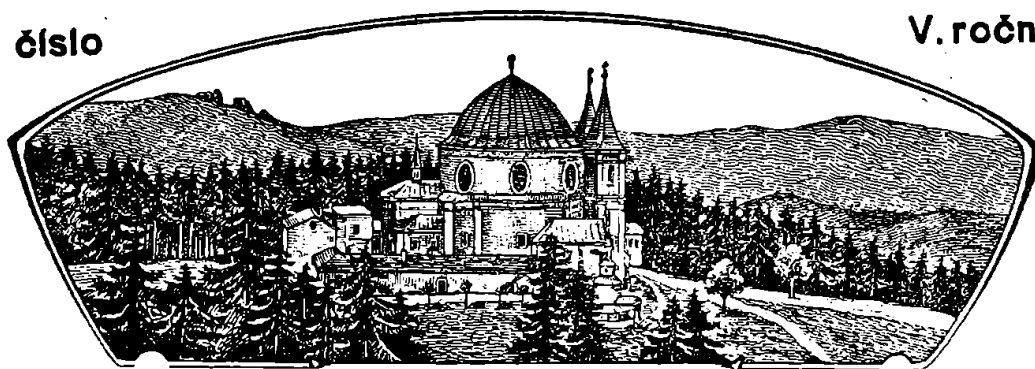
L. Klabusay v Holešově.

Grafický ústav Zaorálka a Tučka, nást. Lamb. Klabusaya v Holešově.

HLASY SVATOHOSTÝNSKÉ.

12. číslo

V. ročník

OBSAH: Sedm slov Páně na kříži. — Maria zahrada uzavřená (hortus conclusus). — Dějiny Sv. Hostýna. — Blah. Jan Sarkander a Družina Mariánská. — Matčina prosba. — † Mgr. Jos. Droběna. — Zprávy ze sv. Hostýna. — Z církve a světa. — Literatura. — Zasláno. — Inzeráty.

Z církve a ze světa.

Katolický lid v Čechách. Uvážíme-li, jaké byly poměry u nás v Čechách a na Moravě v XVI. a XVII. věku, jak jsme se stali spomocí Boží a na přimluvu Matky Páně jakož i přičiněním křesťanských mužů a apoštolského duchovenstva katolickými, nabýváme důvěry a chápeme se práce. Zajisté, ač pomalu, probouzí se náš dobrý lid. Odtud také ten vztek falešných proroků a hltavých vlků vidoucích, že strana jim protivná prohlédá jejich nekalé úmysly, je na stráž a odráží útoky jejich. Není to snadná práce uhájiti lid oproti mocným nepřátelům, kteří obkličují nás, jak v náboženském, tak v národnostním ohledu hospodářském čili živnostnickém odevšad. K tomu lehkomyšlnost a lehkověrnost našeho lidu, jenž se dá snadno strhnouti lehkými hesly a frásami do proudů zhoubných a rád se opíjí po cizím, nekatolickém! Neupíráme, že každý národ jako každý člověk má do sebe také vlastností dobrých; ale tak to bývá, že ne, co dobré jest, padává do oka, nýbrž, co nedobré a proto škodlivé jest. Pravdu mají nepřátelé, kteří se nám posmívají, že si sami do svého hnízda děláme a tak jim práci proti nám usnadňujeme! Kéž by to pravda nebyla! Než úmysl náš jest, zachovati, co jest dobré, a povzbuditi k práci další. Mámeť v Čechách kraje, kde víra katolická hluboké kořeny zapustila do srdcí lidských. Zde potřebí lid uvědomiti, aby si zachoval, co má. Úkolem zajisté kněží jest, aby se ujímali lidu. Prostředek mají v rukou svých. Živé slovo Boží, katolický tisk a styky osobní, které s lidem mají.

Kněz ovšem nemůže vysedávati v hostinci, jako jistí páni, kteří také proto, neustále nafíkají, že nevycházejí svými příjmy: za to má stanovisko, na němž může pevně státi sám a s ním spolehlivě, kdokoli dobré vůle jest. Proto zasluhují uznání všichni důst. pp., kteří houževnatě a vytrvale stojí na svém místě následující nezapomenutelného apoštolského biskupa † Edvarda Brynychy, který dobře vycítil bolavé stránky lidu našeho.

Našinci se píše z království. Hnutí protináboženské vykryštovalo se u nás v určitéjší formy dříve než na Moravě a jen tento zjev mohl přispěti k probuzení ospalých Masaryk a Volná Myšlenka jsou rodiči našeho rozmachu. Zvolení 7 poslanců katolických vyvolalo poplach u nepřátel a sebevědomí u nás. Pracuje se a naděje do budoucnosti vzrůstají. Důkazem toho jest nám potěšitelné rozšíření našeho katolického tisku. Není skoro obce v Čechách, kde by se hromadně neodebíral krejcarový »Venkovan«, »Štít« a »Meč«. Mimo to silně podpírají naše pozice dvě hospodářské zařízení: Je to Svaz Raiffeisenek a Hospodářské Sdružení. Samostatný Svaz byl nutností. Agrární Ústřední Jednota tak nás odpuzovala svou bezohlednou stranickostí a svým smutným hospodářstvím, že nezbylo, než osamostatni se. A ejhle, za 4 měsíce má už Svaz 75 Raiffeisenek a čistý přebytek 500 K. Dle toho by měla míti Agrární Ústřední Jednota, jelikož má 1700 Raiffeisenek a Družstev ročně 50.000 K přebytku, ale mívá 5100 K a to ještě — na papíře! Náš Svaz dává už dnes lepší podmínky při nákupu a

vyšší úrokovou míru. — Hospodářské Sdružení křesťanských zemědělců je velkolepá ústava. Poslanec Šamalík se o ní vyslovil: To jsme už dávno na Moravě měli založiti! Za kratičkou dobu 16 měsíců je odboček 231. Když dne 12. ledna 1910 u přítomnosti 6 poslanců katolických konala se valná hromada, bylo usneseno, aby se Hospodářské Sdružení přeneslo z venkova do hlavního města, z Janovic totiž do Prahy. Zajisté se může dařiti ústavu tomuto velmi za příznivých okolností, v nichž se nachází; nebo spojení obou hospodářských zařízení ponese velkých výhod. K tomu pracuje Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva také, aby dělník katolík měl se o ně opírat. Což připojen-li bude k oběma předešlým svým předsedou, bude mnohem lépe vzkvétat. — Ani Sdružení českých katolických živnostníků nelze minouti. Jsou od nedávna, než 17 odboček a spolkový měsíčník »Živnostník« slibuje do budoucnosti naší užší katolické straně jistě lepší časy. Patrný je rozklad strany soc. demokratické a velkohubašské národních sociálů. Strana agrární, jak se vybarvila, budoucnosti u našeho lidu nemá. A pokroková inteligence se svou neurvalostí a protikatolickou odvahou nám jen pomáhá, abychom tím spíše oči otevřeli. Ovšem by království potřebovalo též nějakého Dra Mořice Hrubana, nějakého Dra Ant. Stojana a nějakého P. Jana Šrámka! Než s úspěchem přece, ač v poměrech daleko obtížnějších, pracuje se v Praze, v Hradci Králové a v Č. Budějovicích. V královské matičce Praze by se nepochybně dařilo katolickokonservativnímu životu mnohem lépe, kdyby neměla tolik generálů, vůdců, kteří se vidí sobě býti učiněnými generály od narození. Doufejme v nápravu i v tom ohledu. Horuje-li se pro novou velkou stranu konservativní, s kterou by dosavadní katolická strana splýnula, nebo která by i vedle katolické stála a s ní postupovala, bylo by jen žádoucí, aby se tak co nejdříve stalo; neboť katolicko-konservativní šlechta a a církevní hodnostáři a Piův spolek by ve spojení se zástupci lidu našeho katolického důstojně a svérázně vybarvovaly katolické království české.

»Deutsche Arbeit«. Professor německé bohoslovecké fakulty v Praze Dr. Aug. Nagle, rodem Bavor, uveřejnil ve 4. sešitě v Praze vycházejícího tendenčně německého měsíčníku »Deutsche Arbeit« článek o pokřesťení knížete českého Bořivoje sv. Methodějem s jizlivou tendenčností, že prý byli sv. Cyrill a Methoděj do českých dějin v pašování! Věru německá to nesmyslná práce! Z toho opět patrné, jak potřebí historickou pravdu našich sv. Apoštolů slov. míti neustále v paměti. Jak asi přednáší takový professor historie církevní v Praze o pokřesťanění v

Čechách?! Však »Týden« dobře na to posvítí. Bůh to napraví!

V Hradci Králové utvořila se už třetí kongregace Mariánská. Dámská bude míti brzy desíletí od svého počátku, studujících byla zahájena v r. 1909 a 1910 katolických mužů a jinochů. Vyprošujeme jim u Matičky Svatohostýnské hojně zdaru a milosti.

České Budějovice sčítaly soukromí 31.000 Čechů proti 12.000 Němců bez vojska a studujících. Německá metropole českého jihu upadá.

Morava. Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. S radostí vítáme nový časopis Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda, který v Kroměříži vychází. Obrázkový tento měsíčník, jenž lidově a poutavě si v něm slibuje náboženské stránky všech Slovanů, jest nám jako soli potřebí; nebo kde jsme měli hledati v naší zajímavosti zprávy o náboženském životě mezi vzdálenými a přece nám tak blízkými Slovanů? Bylo potřebí podívati se do časopisů francouzských neb německých neb čísti z nich zprávu nějakou kusou v překladu českém. Že si národové nám cizí hlavně všimají Slovanů na východě a jihu od katolické církve odloučených a rozkořných, méně za to katolického života jejich, jakož i stínů stránek vůbec více nežli světlych, jsou všem Slovanům známé věci. — My Čechové postrádali jsme takový list, který by se výhradně věnoval národům slovanským po jejich stránce náboženské. A přece je posvátný Velehrad na půdě naší československé! Omluvou může arci býti, že veškerý téměř zájem v tomto směru jest od nedávna; proto není divu, že se dosud mnoho nevykonalo. Ale přece Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda, jehož hlavní středisko jest na Velehradě, vykonal práce nábožensko-kulturní i také missijní veliký kus, ač činnost jeho jest veřejnosti téměř neznámá. — Zajisté starostlivost o vyplnění mezery této přísluší na předním místě Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje, jako k Velehradu s úctou a zbožností obracejí všichni Slované zraků svých. Vítáme proto činnost tuto Apoštolátu a Matička Svatohostýnská najisto bude žehnati práci tuto. Kéž se podaří novému časopisu Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje, aby nám zvědavým všem podával utěšené zprávy o katolických missiích a unionistickém hnutí mezi rozkolníky a přehled úplný o náboženském životě vůbec a časových otázkách církevních všech větví slovanských. A slibuje-li sobě sl. redakce a může se tak snadno státi, že osvědčení pracovníci a stálí dopisovatelé ze všech zemí slovanských, z Ruska totiž, Polsky, z jižních zemí, Bosny a Hercegoviny, Bulharska a Srbska, ano i z Cařihradu a Říma slibují nový časopis literárně podporovati; pak se oddati můžeme nadějm, že časopis má velikou budoucnost. Dejž to Bůh! Cena jeho bude levná ročně K 1.50.

12. číslo.

1. března 1910.

Edvarda Vostatka T. J. znělky:

Sedm slov Páně na kříži.

I.

„Pane, odpusť jim; neboť nevědí, co činí.“
 Vyzdvižen již na potupném kříži
 Nebes Pán do výše chátrou zlou —
 Svata prsa bolně se mu dmou
 Pod bolestí nevyslovných tíží!
 Aj tu národ k němu zlý se blíží
 Haně podle řečí rouhavou,
 A v tvář božskou těžce zraněnou
 S bohopustým posměchem se zhlíží!
 Zdali rozkácí svých blesků vzteky,
 By tu chátou divě zlovolnou
 Pohrobily ve tmě na vše věky?
 „Odpusť jim, o Bože, jejich viny“ —
 Prosí Kristus řečí líbeznou —
 „Neboť, Otče, nevědí co činí.“

II.

„Zajisté pravím tobě: Dnes budeš se mnou
 v ráji!“
 Zápasí již ve smrtelném boji,
 Tělo svaté jedna rána jen!
 Krutým bolem sám jsa vysálen
 Jiným bolné rány libě hojí.
 Svatou nadějí tu lotra kojí —
 „Dřív než mine tento smutný den,
 Budeš se mnou, synu, potěšen
 V blaženosti věkožárném zdroji!“
 A jak k němu božskou hlavu skloní—
 Trpký bol se v hrudi utišil —
 Z oka vděku lesklou slzu roní!

O by v rány naše rozjitřené
 Útěchy též jednou balsam lil
 A utišil touhy rozvlněné!

III.

„Ejhle syn tvůj!“ „Ejhle matka tvá!“
 Dostoupila vrchu svého vina
 Rozjitřila bolu temný cit:
 Z bledé tváře mizí božský svit,
 Láskyplné oko již zhasíná!
 A přec ještě milé své zpomíná,
 Božsky touží svoje oblažit,
 Posledním je darem obdařit,
 Jenž mu jedin ze všech ještě zbývá!

Slyš ta slova drahá, milosladá:
 „Ejhle syn tvůj, ženo, drahá máti!
 Ejhle tvoje, synu můj, to matka!“

Ejhle hvězda z blažeností kraje —
 Před níž pekla moc se v temnost zvrátí
 Ejhle brána v věčné lásky ráje!

IV.

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!“
 O kdež jsou ty boly srdce tvého,
 Jež bys oněm hrozným přirovnal,
 Co Bůh za tě trpě překonal —
 kdež jsou boly srdce ztísněného!
 O jaký to svaté srdce jeho
 Tísnit musil bolu dumý žal,
 Na kříži že vise vyvolal:
 „Proč's opustil, Bože, syna svého!“

Smrtelníku, chápeš tato slova,
Žalu plná, plná hořkosti,
Z srdce trpícího za tě Boha!
Lásko věčná, lásko nehynoucí,
Obraze ty věčné věrnosti,
Přijmi naše vděky, vděky vroucí!

V.

„Žízniš!“

Žízniš ty, jenž rosou s nebes výše
Sprahlé ovlažuješ krajiny,
Svěžím krásíš jarem planiny,
Úrodností blažíš všechny říše!

Ohnivým, jenž plníš tokem číše,
Proudy vodiš přese skaliny,
Prstem vážíš mořské hlubiny,
Jímž svět celý blažeností dýšel

Žízniš! Ale plam ten nehasí
Žádná krupěj, z oblaků co kane,
Ani chlad, jež větrík líbě vane!

Budeš žíznit po vše trapné časy,
Dokud ta, jež k zlu a prachu line,
Duše lidská v tobě nespačine!

VI.

„Dokonáno jest!“

Dokonáno, dílo dokonáno,
Na něž příroda a andělé

Pohlíželi z dále nesměle,
Smutné dráma slavně odehráno!
Do všech světa končin huť voláno,
Po noci že hříchem zardělé
Vzešlo naděje nám veselé
Jasněji tím skutkem krásné ráno.

Propať hluboká jeť překlenutá,
Jižto druhdy hříchu zloba krutá
U věčnosti prahu otevřela!

Člověče, již jasnou zírej tváří,
V božské velebnosti věčnou září —
Neboť láska hřích tvůj přetrpěla!

VII.

„Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!“,
V ruce tvoje vzdávám ducha svého!
Pro přestálou smrti těžké strast,
Odvěčnou mi poskytněš zas slast,
V lůno přijmiž opět syna svého!

Nebešťané reka vítězného
Provodte již v svatou jeho vlast,
Kde již žádná nebude ho mást
Ani zloba ani úklad z jeho!

Vítězný aj prapor vstříc mu vlaje!
Lesklých andělů pějící voj
Provodí ho v blaženosti kraje!

Tamo slavný dárce naší spásy
Za skončený pro nás svatý boj,
Trůnit bude po vše věčné časy!

A. Rejzek T. J.

Maria zahrada uzavřená »hortus conclusus«.

XXIV.

»Kdo vstoupí na horu Hospodinovu? zpíval královský prorok (Žl'm 23, 3). Když přinášeli archu Páně na horu Sion. A více nežli posvátná hora Sionská jest sv. hora, kterou nám jest Maria Matka Páně.

Už i slepci učí se čísti: ovšem nečtou jako my očima, nýbrž hmatem. Písmu jejich se říká písmo bodové. Písmenka jsou skupinou puntíků čili bodů v papíře vypíchaných, jež hmatem se poznávají jaká jsou a dle nich slepci čtou. A jako dovedou čísti písmo vypíchané, tak dovedou i sami pomocí písme- nek vypouklých skládati písmo. Umění toto vynalezl Braj (Braille) Alojs v Paříži r. 1829, jenž jsa slepý slepců učitelem byl a písmo toto si vymyslel: proto také Brajo v o písmo bodové slove.

Než kdo má oči, tomu příroda bory doly, jsou zvlášť otevřenou knihou, v níž může čísti o velikém Bohu, jeho Moudrosti a Všemohoucnosti i Dobrotě, jako rád čítával v přírodě básník Boleslav Jablonský. Kdo by neznal jeho báseň: »Jestli jedná velká kniha« aneb »Stůj, o syru, napni zraky«: »Viz ten blankyt — viz ty hory — tam ty háje — zde to kvítí — ó, kýž lze jen

okem býtil« (Ze Salomona. V.). A přece mnozí jsou, kteří tyto knihy, přirody totiž, neznají či spíše v ní čísti neumějí neb nechtějí!

Proto bodové písmo jest i pro slepce a písmo to jsou hory. Kdo už ani zde neumí slabikovat, čísti, o tom věru nelze už ani říci, že by byl slepý, tentě je mrtev, mrtev na duši! Jaká to přece zajímavost, velebnost přirody v horách! Pohoří porostlé daleko široko rozprostírajícími se lesy aneb hora až k nebi téměř sahající! Jasná bývá hora, pod níž jako moře mlhy a mračna! Hromy na horách rády buracejí, blesky se křížují: než hora nepohnutá vše snáší ani se neochvěje neotřese.

Sv. Hostýn není hora vysoká. 736 metrů nad hladinou mořskou neznamená konečně mnoho a přece se nikomu se Sv. Hostýna dolů nechce. Vše je zde vznešené a řekl bych mimofádné. Jaká měna teploty, jaký čerstvý vzduch, jaké vyhlídky a rozhledy, jaké veselí. Ký div, že se náš zbožný lidumilný pěvec Fr. Sušil dal do zpěvu: »Ó Hostýne, skvělá nádhro vlasti mé, pamětníku svatý slávy nemíjivé, jasná hvězdo, co září posvátnou Slovanům planí! — Důstojné vztyčuješ téměř k bytům nebes, odtamtud blažené čerpaje výtoky, v té své blaze nebeským pohlídáš po zemích okem. — Přestastný ty! Která smí honosit hora slávou tou se, jakou tvé se kochá čelo? Věčný skráně nevadlé vínek tobě zdobit bude. — Když krásí bohatou téměř ti záplavou mroutí slunko večer: svět tu pad v nic, an v oltář převelebný tvých hvozdův se mění kupy. — Vůkolních vrchové hor se unášejíc prahnou tvé se libé slávě umlleti a proud vlasti nafílá, líbat tvé že nemůž' paty. — Plesej! Kněžna nebes, jízto věnec dvanáct hvězd splítá přemilý, jízto nebešťané z útrob hloubí koří se, ta tvé téměř zalíbila . . .« (Sv. Hostýn. Kosina. Malá Slovesnost).

Ký div, že ne na tisíce, ale na sta tisíce táhne ročně poutníků na Sv. Hostýn; vždyť vůbec hory a vrchy člověka k sobě vábí, že tu občerstvení na duši i na těle vyhledává, kde se mu výhradně vše zamlouvá. Proč se také horalům sídla jejich tolik zamlouvají, že se jim v úrodné planině stýská a s radostí se vracejí opět do svých horských sídel? Tak se vede Čechům pod Sněžkou, tak Tyrolanům v zemích alpských a j. Ano takovou potřebou se vidí býti vrchy a kopce lidem, že lidé v Nizozemsku na př. v Belgii, v Holandsku, kde hor nemají, rukou lidskou za drahé peníze dají si je z daleka nanést.

Nuže, zdaž v uzavřené zahradě byly také hory čili vrchy? Jak pak by zde, kde vše dokonalé bylo, mohla taková ozdoba scházeti! Bylať Maria Panna samá horou převysokou. Vyvýšena jsouc odevšad nad veškeren svět vyniká nad veškeré pokolení lidské, jemuž jest ozdobou a chloubou nedozírnou. Zdaž není vyvýšena nade všechny lidi již ve svém Početí, které jediné z milionů a milionů od počátku světa bylo Neposkvrněné? Což teprve vynikala ve svém narození, v němž zplesalo nebe a země se radovala od jednoho konce až ke druhému? Jak jest tu vyvýšena jako dívenka tříletá, nepatrná ještě co do postavy, než omilostněná nade všemi stěhuje se do chrámu, aby zde Nejvyššímu byla nejbližší! Zde pak vyniká jako moudrá Panna, která dokonale chápe, co znamená: »Modli se a pracuj!« Veliká jest jako choť, jenž po boku kráčí svému choti, sv. Josefu, jsouc mu štěstím, radostí a pomocí. Kdo nám poví, jak vyniká jako paní, velitelka, královna nebeských říší, již se koří andělé a svatí. Než nedozírné výše dosáhla Maria Panna tím, že v důstojnosti své slove a jest Matka Páně, Boží Rodička. Věru horou převysokou jsi o Maria!

Maria jest horou nepohnutou. Neochvěla se, když i sv. Josef se chvěl vůči tajemství, jemuž nerozuměl, které se dalo v lůně nejsvětější Panny. — Neotřásla jí ani tehdy, kdy stafičský Simeon jí v chrámě prorochoval, že ostrý meč, ba sedmerý, pronikne duši její. A proto neotřásl jí ani rozkaz andělův: Vezmi dítě a spaste se útekem do Egypta, ani ztracený

Ježíš, když jej dvanáctiletého den a noc hledali až jej našli. — Nepohnutá jako hora, vidí jako by neviděla, slyší jako by neslyšela, co se všechno děje s jejím nejdražším pokladem, božským Synem Ježíšem Kristem, jehož pronásledují nepřátelé za to, že všady dobře činí, jehož pomlouvají, podezřívají, na cti mu utrhají, všady mu protivenství strojí, až jej vidí na smrt odsouzeného na smrt nejpotupnějšího křížel! Nepohnutá jako hora, i kdy skály se pukaly, stála pod křížem, na němž Ježíš Kristus umíral, i když na lůně svém spatřila zsinanou mrtvolu miláčka svého. Ano i když cedry v bouři neobstály, alebrž se kácely, Apoštolé totiž ztratili víry v božského Mistra svého, tu stála Matka Páně neochvějně, stála jako hora nepohnutá ve svých základech.

A pevná byla jako skála; jsoutě v horách skály. Ve štěstí ani, co má pevnost žuly, mnohdykráté neodolá. Sláva a čest, chvála lidská a vyvýšenost stavovská bývají mnohým osudné, že trpí závratí hlava jejich. Kdo měl větší slávu a čest, kdo zasluhuje více chvály, kdo byl na světě vyvýšen více nad nejsv. Rodičku Boží Marii Pannu? A při všem tom ve dy pokorná dívka Páně. Štěstí odolala jsouc pevnou a v neštěstí vytrvala neochvějnou, ba jako bouře upevňují duby v kořenech a slouží k jejich dobru, tak bouře a nehody, jichž nebyla ušetřena Matka Páně, učinily ji pevnější a dokonalejší, tak že v zkouškách života netoliko obstála, nýbrž vynikala. Ano Matka Páně má síly a moci tolik, že všem lidem, kteří se k ní utíkají, ji o pomoc vzývají, přispěti může a ochotna dosti ku pomoci přispěti.

Vskutku, Maria Panna jest v mnohém ohledu podobná hoře vysoké. Každá hora bývá osamotnělá, od lidí opuštěna. Kdo zná na př. Sv. Hostýn za doby zimní, která trvá sedm měsíců, diví se, že tam lidé také v zimě přebývají, nebo hotová poušť jest tam a odloučenost od světa. Dne 9. srpna 1909 zaslal jistý dp. dopis na Sv. Hostýn, jež končí uctivě zdravě všechny obyvatele Svatohostýnské poustevny; co teprve by byl napsal, kdyby byl psal 9. října nebo listopadu? Podivno jest, že poutnická místa více méně jsou místa osamotnělá a kde jsou nyní olidnělá, zajisté původně byly i tu samoty. Vyvolila sobě Matka Páně místa právě taková za svoje sídla, aby byla podobná jako byla Maria Panna sama v životě svém. Samota je milá věc pro člověka, jenž miluje klid a nelibuje si ve hluku toho světa, za to rád je prací zaměstnán nejsa rušen zbytečnými zprávami. Šťastný člověk jenž nalézá štěstí svého u krbu domácího ve své rodině.

A na horách bývají skalní jeskyně neb sluje, ano i uměle upravené útulny, aby chodci ukrýti se mohli, překvapí-li je bouře, déšť, nepohoda, hřímají-li bromy aneb kdy seblesky křížují. A takovou jeskyni útulnou byla Maria Panna po všechny věky a jest i nyní všem lidem, kteréblesky spravedlivého hněvu zastihnouti hrozí. K ní se utíkejme pod její ochranný plášť ve všech bouřích života, jak nás výmluvnými slovy sv. Bernard vyzývá.

Ani poustevna neschází. Na sv. Hostýně také bývala poustevna, ovšem asi jen za doby letní, nebo v zimě by tam poustevníček zmrzl. Za to na sv. hoře, již jest Bohorodička, byla stálá poustevna. Betlém opustila, Jerusalemu se vyhýbala, za to v Nazaretě bylo její místočko v tichosti jako poustevna vzdálená hluku a obcování lidského, po němž netoužila, jehož nevyhledávala.

I my máme představovati životem svým nějaké pohoří, neb alespoň když ne horu, tedy skalinu neb souskalí, abychom se uměli též povznést nade všechny žalosti a psoty, strasti, bídy a těžkosti, které s sebou přinašejí časy, svět, prohnatost neb sprostota jakož i život lidský vůbec v tom slzavém údolí.

Ani si snad nepřejete, abych vám vyličil vše, co sami cítíte na duši i na těle, jak všemi smysly vniká do srdce lidského tolik žalu a bolu, že každý musí býti tomu povděčen, když si může dáti svědectví, že zkusil trpkosti a hořkosti dost, že má již mnoho za sebou.

Raději vám uvedu příklad. V první polovině XIX. věku žil v Paříži věhlasný učenec Dr. R e c c a r i e t jako spisovatel a professor na vysokých školách. Jeden studující si zejména oblíbil jeho spisy, tak že býval všecek unesen při jejich studiu nejen ku vědě, nýbrž i k spisovateli samému. Ve své uctivosti k jeho osobě mívával jedno přání, poznati jej z blízka. »Jak bych se cítil šťastným«, myslíval si, »kdybych jej mohl osobně viděti neb slyšeti aneb nějaké styky s ním navázati; mám za to, že bych mnoho získal u vzdělání svém.« K tomu se ovšem neodvážil hledati jej; bylť skromný a smělosti nevynikal nad druhé, jakou leckterí považují za nejdůležitější stránku mladistvého věku. Než stalo se — bylo to právě roku 1832 — že otec onoho studujícího odebral se do Paříže, aby tam navštívil jistého kněze a se s ním poradil v jisté záležitosti. I vzal s sebou svého synáčka do Paříže. A hle, právě knězi tom to byl onen učený pán a doktor přítelem důvěrným, tak že se občas navzájem navštěvovali.

Kdežto tehdy vespolek rozmlouvají, otec totiž s důst. pánem, zaklepe kdosi na dveře a do pokoje vstoupí skromně jakýsi pán, jehož osloví francouzský abbé »pane Dre professore«. Svým pak hostům představil jej jako svého důvěrného přítele. A professor tento nebyl nikdo jiný, nežli právě tento učenec, jehož si přál onen jinoch jednou spatřiti. Z počátku se neodvážil studující ani se naň podívati, pojala jej bázeň a nesmělost, tím méně si troufal jej osloviti; za to tím pozorněji naslouchal, aby mu ani slůvka neušlo z jeho moudrých řečí.

Za malou chvíli jal se učený pán takto mluviti: »Co mě sem vlastně vede, je můj patient«. V tom vytáhne růženec samým modlením potrháný; při čemž mezi jiným pravil. »Kdo pak je s to, aby všemu rozuměl a vše věděl. Mimo to nemám ani času ani sil k tomu všemu. Za to když něčemu nerozumím, něco nechápu, sáhnu po růženci, pomodlím se desátek a Matka Páně, stolice moudrosti, ihned mi pomůže z nesnází.«

Nad takovou řečí teprve otvíral nejen oči ale i ústa a takotka vyvaliv naň oči hodný jinoch křesťanský, obdivoval učeného pana profesora, tak že uctivostí ještě větší unesen byl k milému p. Drovi. A zajisté zaslouhoval úcty této pro svou učenost, v níž vynikal nad tisíce jiných, ani ne tak učených jako spíše domýšlivých a umíněných. Byl opravdu učený muž tento; než svou křesťanskou zbožností byl vyvýšený jako hora nad planinou dalekou širokou a ještě více svým křesťanským charakterem, který osvědčoval živou víru a úctu velikou spojenou s důvěrou k Matce Boží.

Uctivosti zaslouhoval pro svou nepohnutelnost; nebo zamyslíme-li se poněkud a uvážíme-li jeho minulost, jaké úskalí hrozilo jeho víře na vysokých školách — ze společnosti, které se mnohdykrát ani nemohl vyhnouti — z falešných zisad světa, které se také domáhaly do duše jeho, lichotíce mladistvému člověku — z literatury všelijaké, kterou znáti byl povinen — ano ze samých učitelů, kterých výkladům naslouchal — a z rozličných předmětů, které mu měly otvírati brány k vědomostem a osvěcovati jeho rozum, diviti se jest, že duše jeho nespustila se sv. pravdy, která se nám hlásá sv. vírou — že duše jeho neulevila v mravopověstnosti ani za vše, co svět slibuje, čím lichotí — že marné byly proti němu všecky zloby i sliby, všecky hněvy a potupy, jakých svět má hojnost oproti těm, kdo s ním nejdou.

Uctivosti zaslouhoval pro svou pevnost a sílu, již odolával všem nástrahám naň naláčeným. Charakterem byl vši vážnosti hodným, jakých asi málo vídal kolem sebe jako jinoch studující a jako muž intelligentní, vzdělaný a učený. Avšak charakterem byl nejen sobě nýbrž i mnohým jiným, kteří také měli oči a pozorovali jeho a učili se z něho aneb alespoň příležitosti měli se nechati ponaučiti. Zdaž jsou tací charakterové podnes? Nepochybujeme. Smutné by bylo velice, kdyby žádných více nebylo, ale málo je jich a kdo

jsou, porůzň a rozptýlení jsou, že je nelze tak snadno najít a nedělají hluku, jako obyčej má dělati rozpustilá a nezvedená mládež.

Uctivosti zasluhoval pro svou samotu; nebo samotářem jistě také byl. Právě o samotě člověk zmoudří před Bohem i před lidmi. Proto nám sám Ježíš Kristus, božská Moudrost, příklad dává; pobyl o samotě na poušti 40 dní a 40 nocí. A za svého veřejného života kolik nocí probděl o samotě. A Maria Panna a světci všichni bez rozdílu nevyhledávali samotu? Zdaž to komu bylo kdy na škodu?

Zajisté útlou byl také svým posluchačům a všem, kdo se vzdělávali jeho učenými spisy oproti falešné vědě, která kolikráte jako za našich časů se valí jako bouře s hromy a blesky, tak že mnozí ustrašení podlehnou nebo dobrovolně se jí vystavují.

Přezdívali-li mu leckteří, že poustevníčím, jako by byl kdesi na horách, pravdu měli. Než bláhový jest, kdo tomu nerozumí a proto snad potupně se usmívá: za to jest moudrý, kdo rád o samotě bývá, pilně pracuje, jako by poustevničil, vzdálen hluku a pošetilosti lidské. Šťasten jest, kdo nalézá útěchy v rodině své, spokojenost v domácnosti a práci.

Nedivme se onomu učenému muži, že mu úcta Marie Panny, důvěra a láska k ní osvěžovala duši, že mu sv. růženec byl tak vzácným pokladem, tak osvědčenou pomocí ve všech svízelných života i v nejistotě u vědách: spíše se přičiňme, abychom i my následovali naši paní a královnu nejsvětější, aby i naše povaha byla pevná, ustálená a způsobem života, abychom se podobali Marii Panně, která je vzorem každému věku, všem stavům bez rozdílu.

Dějiny Sv. Hostýna.

Píše Fr. Vídenský, T. J.

(Pokračování.)

Na svátek sv. apoštolů Petra a Pavla, jenž předchází svátek Navštívení Marie Panny, měl pontifikální mši sv. známý dobrodinec a ochránce Čechů ve Vídni, vídeňský prelát vsdp. J. Horný. Slavobrány byly den před tím postaveny a p. prelát slavně a srdečně uvítán. Srdečně pravím; neboť jeho zásluhy o vídeňské Čechy jsou známy a proto každý z poutníků se tlačil, aby mu políbením ruky svou úctu a vděčnost dal na jevo.

Dvakráte měl nejdp. prelát pontifikální mši sv. Při odchodu byly mu připraveny velké ovace. Lidu se sešlo tolik, že pán, jenž mu měl poděkovati, nemohl se k němu ani prodrati. I byl nucen pořadatel slavnosti sám několik slov poděkovacích promluvit. Slavnost zvýšili svou přítomností gen. vikář J. Weinlich, jenž pilně zpovídal, kroměřížský kanovník Droběna, americký farář z Milwaukee, jenž měl slavnostní kázání, bohoslovci olom. a četné procesí vídeňských Čechů s družičkami, jež přišly, nesouce sochu Marie Panny.

Na svátek sám sloužil slavnou mši sv. ndp. prelát rajhradský Benedikt Korčian. Byla to upomínka na velikého příznivce Svatohostýnského chrámu opata Šlosara a na velikou obětavost rajhradských Benediktinů pro Sv. Hostýn vůbec. Srdečné uvítání a ještě srdečnější rozloučení s nejdp. prelátem je zajisté důkazem vděčnosti Moravanů za blahodárnou činnost Benediktinů rajhradských.

Pravda, že živé slovo působí mocněji než písmo, osvědčilo se při této slavnosti. Kázal opět a opět všem známý P. Cibulka. Dalším kazatelem byl jednatel »Matice Svatohostýnské« Dr. A. C. Stojan. Svou výmluvností, myšlenkami hluboce proniknutými a nadšenými slovy uchvátili posluchače kazatelé. dp. Dr. Kupka, prof. bohosloví v Brně a farář Frieb z Kartouz. A co říci o kazateli msgru Bergerovi, faráři hnojickém? Odkud je ten »stařeček«, tázali se s pohnutím poutníci. Myslím, že do toho slova vložili veškerou něhu, dobrotu a úctu, kterou projevit chtěli »knězi« tak zasloužilému. Kazatel zažil události Svatohostýnské, zažil už jako kněz slavnost konanou před 50 lety a proto nebylo divu, že jeho srdce překypovalo pohnutím. Velice dojemné bylo jeho odprošení a doporučení se bl. Marii Panně.

Zvláštní překvapení způsobil kn. arcib. dvorní lékárník J. Harna z Kroměříže. Připravil svým nákladem večer před svátkem zdařile sestavený ohňostroj.

Asi o čtvrt na 10 hod. zarachotily tři rány ze hmoždířů a nad sv. horou vzletly rakety rozličných barev. V oblacích zplanul velký kříž v šarlátové barvě srážen velkým točícím se sluncem, které celý Sv. Hostýn osvětlilo. Kříž měl býti upomínkou sv. věrověstů slovanských Cyrilla a Methoděje, kteří sv. kříž u příchodu na sv. Hostýn jako znamení víry vztýčili. Druhá dvě slunce jako assistance po obou stranách zářila svými různobarevnými paprsky. Rakety tvaru rozličného vzplanuly ve výši 500 m nad temenem hory a hlásaly předvečer památného dne. Bludičky rozletnuvše se na vše strany s výstřelem ve vzduchu se ztratily. Hvězdy vznesly se s mohutnou září nad svatyní — ohnivé koule daleko do kraje hlásaly slávu a povznesení Sv. Hostýna.

Průvody a slavnosti byly nesčetné. Ohromný počet byl těch, kteří přistoupili ke sv. svátostem. (Pokračování.)

Josef Rybák T. J.

Blah. Jan Sarkander a družina Marianská.

K 50. ročníci oslavy bl. Jana Sarkandra, muč., svátkem 17. března.

Radostí naplní každého, kdo jen poněkud seznámen jest s ideou družin Marianských, čilý zájem, jenž jim nyní v našich vlastech českoslovanských jest věnován a vzrůst jejich i co do počtu i co do velikosti, jenž tohoto zájmu jest ovocem. »Našinec« v čísle 26. t. r. přináší článek o Marianských družinách z pera Jos. Štolfy, kde čteme ku konci: »V družinách spočívá podpora všeho dobra nejen pro přítomnost ale i pro budoucí časy. Až se naplní Špasitelovo: »Ven ze škol vyženou vás«, budou to družiny, které dají národu pravé muže, vědomé své cti a povinnosti, dají mu matky dobré, ony matky, které skytaly vlasti pravé ozdoby v dítkách svých.« V poslední době během jednoho roku bylo u nás zřízeno více než deset družin. Ve Višňově, osadě Brněnské diecése, kde řeholníci Hostýnští konali misii v oktávě nejsv. Jména Ježíš, přihlásilo se na prvou výzvu 51 Marií nadšených dívek, aby se sestoupily v Mar. družinu. A z veřejných listů jsme zvěděli, že u sv. Michala v Olomouci zřízena byla dne 30 ledna t. r. Mar. družina mužů. Zájem tento o družiny sluší však nejen uvítati, ale i podporovati. Proč, dovolíme si ukázati na světci, jenž »stal se katolíkům ctí a slávou a celé Moravě drahým rubínem« (Matěj Procházka. Život bl. Jana Sarkandra, v Brně 1861, str. 974) na bl. Jana Sarkandroví. Volíme právě tohoto světce, poněvadž 17. března slaví se po padesáté veřejně jeho svátek a v Olomouci posvěcena bude krásně obnovena kaple nad bývalým

vězení, v němž usmrčen byl a k oslavě tohoto padesátiletí mají býti tyto řádky skrovným příspěvkem.

Bylo to r. 1596. Náš Jan byl tehdy již 20letým jinochem a žákem koleje Jesuitské v Olomouci. Kde měli Jesuité školy, tam záhy zřizovali ze žáků vybraných družiny zasvěcené bl. Panně Marii. Tak i v Olomouci zřízena byla pro vyšší třídy škol »congregatio major« t. j. družina vyšší pod názvem »Nanebevzetí P. Marie« (sr. uv. spis, str. 819). »Majíce totiž na zřeteli,« píše dobře P. Procházka, že všickni svatí

a světice Boží ku královně nebes synovskou čili dětinnou láskou se tulili, aby její mocnou přimluvou od zkázy zachráněni byli, věřili pevně (Jesuité), že není výbornějšího prostředku pro zachování mládeže v neporušenosti nad synovskou úctu a lásku k nejčistší Rodičce Boží. Potřebujeť vůbec srdce lidské, má-li zušlechtěno býti, krásného vzoru a ideálu, ježž si zamiluje, po němž touží

Poznámka. Životopisec našeho blahoslavence, Mat. Procházka, nazývá ve svém spise družiny Mariánské méně správně »bratrstvy«.

a dychtí a s nímž co nejvíce spodobniti se snaží. A co by mohlo býti pro vnímavé a útlé srdce vzorem krásnějším než vznešená Panna, ideál a vzor veškeré nevinnosti a lilie nejspánilejší čistoty? Co tedy divu, že zbožnými rodiči odchovaný Jan jako student koleje Olomoucké dobrovolně a rád vstoupil do zřízené tam družiny studentské, aby P. Marii více ctil, více miloval a následoval a tím i více ve ctnosti prospíval? Ovoce tohoto kroku brzy se ukázalo. Životopisec Janův (uved. spis str. 820) píše: »Toto horlivé ctění nejčistší královny nebes bylo mu jako andělem strážným a zachovalo v neporušené čistotě srdce jeho právě v tom věku, ve kterém tak mnozí mladíci šalebnými vnuadami světa svedeni jsou, na bezcesti zabíhají a hlubokými poklesky červa zlého svědomí do duše své zasazují, který napotom po celý život je trápí a každý výpuk radosti i potěchy v nich ohlodává. Ve tváři Sarkandrově zářila mile ona nevinnost a neporušenost, která jest nejspánilejší okrasou mladého věku, kterou však nic tak pevně neohraňuje a nechrání jako pravá na hlubokých kořenech utvrzená nábožnost. Pro tuto liliovou čistotu mravů a vroucnou pobožnost milovali jej představení, ctili jej spolužáci, vážili si ho všichni, kteříž ho poznali; nad těmito spanilými kvítky ctnosti plesala matka, radovali se příbuzní, nazývajíce jej s vroucím pocitem lásky »mileným, drahým Janem.«

Komu by to mimoděk nenapadlo. Kdyby i dnes mládež studující pro Marii Pannu rozněcována byla, kdyby její ctnost i dnes jí za ideál stavěna, a kdyby pokud jest ještě pevné víry, v družiny Marianské se sdružovala, jistě by mnohým rodičům ušetřena byla slza zármutku a výtky rozhořčení, mládež pak samu nestihlo by zklamání, poblouzení a mravní záhuba; ba mnohem více radosti by zakusila, ale radosti, která není, nekazí, nýbrž povznáší a obšťastňuje.

Jako jelen touží po pramenech vod a jako dítě po klínu starostlivé matce, tak dychtí každý, kdo zkusil štěstí býti sodálem Marianským, po své družině, v ní a s ní chce žíti a bojovati. Sotva že Jan rozloučil se s Olomoucí a odešel roku 1600 do Prahy na vyšší studia (filosofická), již stál opět v řadě Marianských sodálů-akademiků, (sr. sp. uv. str. 834 a 828), mezi nimiž bylo několik jinoců nadšených schopností, jako Jiří Plachý, jehož udatnost a pravé vlastenecké nadšení je dnes málokomu neznámo. Co se v Čechách a na Moravě připravovaly smutné bouře a rostl odboj proti církvi, v srdcích těchto Marianských sodálů rostlo nadšení pro církev a vlast. I dnes neutuchá boj proti církvi a právům národa nejsvětějším, a vypukne-li v děsnou bouři, zda budeme míti srdcí, jako byla Jana Sarkandra a Jiřího Plachého?

Srdce Sarkandrovo vzplálo mocným plamenem lásky k Bohu. Sarkander ustanovil se na tom, státi se výhradně sluhou Božím, knězem Kristovým. Roku 1604 odebral se do Štýrského Hradce na universitu, aby zde studoval богословí pod vedením učitelů téhož řádu, jemuž děkoval až dosud za všechno vyšší vzdělání. A hle, v témž roce vstupuje též do družiny Marianské pod názvem Zvěstování P. Marie a píše jméno své s dodatkem »sacrosotio initiatus« t. j. na kněžství posvěcen, jako i den vstoupení svého do Marianského alba čili seznamu, kam se zapsal i výtečný spolužák Marek Kříž (nynějši blahoslavenec Marcus Crisinus), rodem Chorvat (sr. uv. spis, str. 834). Kdo by byl tušil, že oba tito sodálové Mar. vydají stkvělé svědectví víře katolické jako mučenníci, tento jako kanovník ostřihomský (r. 1619) a náš Sarkander jako farář holešovský? Není pochyby, že Marianská družina byla pro oba mučenníky znamenitou školou ctnosti a vydatným zdrojem síly pro chvíle tak děsivé.

Jan byl pravým Marianským sodálem. Ne nadarmo slíbil v modlitbě, již se nepochybně při vstupu do družiny Matce Boží zasvěcoval: »Pevně sobě umínuji o to pečovati, aby i jiní tobě věrně sloužili«; hořel-li sám ohněm lásky k Panně Marii, aby i jiné hleděl jím zanítiti. V životopisu jeho čteme (uv. sp. str. 888), že »jako pečlivý a opatrný pastýř duchovní uchopil se v Holešově,

kde byl od r. 1616 farářem, k otužení katol. vědomí také výborného prostředku, jehož vždy v církvi s prospěchem užíváno, a založil zde družinu Marianskou, jak se praví, při děkanské kapli, která stávala v pravo od vchodu do panské zahrady; družiny této byl sám ředitelem a vůdcem. Družině dařilo se dobře a náleželi k ní bezpochyby členové majetnější; udrželať se i po jeho smrti a měla znamenitý kapitál, jenž po zrušení jejím za Josefa II. připadl dobročinným ústavům v Olomouci. — Holešov jest 3 hodiny vzdál od Hostýna; tehdy ovšem nebyla cesta hustými hvozdy hostýnskými na posvátnou horu tak upravena jako dnes; ale kolikrát as připutoval sem farář Holešovský Jan Sarkander, aby zde sebe i osadu svou doporučil lásce a péči mocné Ochrankyně Moravy? I v pohutlivém roce 1619. slíbil tak učiniti. Než pro zákeřné úklady protestantů, zvláště Bystřického pána Bitevského, nemohl toho splniti; proto vykonal si pouť k Matce Boží do Častochové, na Jasnou Horu. Tamnější Paulanští mniši a všichni, kdo poznali Holešovského poutníka, byli plni obdivu nad vážností, sebekázní, horlivostí a zbožností, se kterou si konal měsíční duchovní cvičení (sr. spis úv. str. 923) a před milostným obrazem se modlíval.

Jako Spasitel náš před utrpením svým posílil se na hoře Olivetské, tak jistě nemálo posílil se i náš Sarkander na Jasné Hoře Častochové: s neuvěřitelnou trpělivostí a tichostí vytrpěl všechny muky, jimiž ho protivníci trýznili v Olomouci celý měsíc od zajetí jeho až do skonu; nářek jeho bylo vzývání nejsvětějších jmen a pomsta jeho modlitba za ukrutníky. To mu vyprosila ta, již si záhy jako Marianský sodál zvolil za »paní, přímělkyni a matku svou« a již prosíval: »rozpomeň se na mne v hodinku smrti mojí.«

Zvláštním řízením Božím sluší zajisté nazvati, že čistá jeho schránka tělesná uložena byla jako poklad drahý v kapli muč. sv. Vavřince při farním chrámu Panny Marie v Olomouci (sr. str. 975). Stal-li se i v tomto ohledu »sodalis Marianus«, druhem Mariiným, oč krásnější jest úděl sv. duše jeho! Zdaž není právě podle této nejvznešenějšího způsobem »sodalis Marianus«, t. j. druhem ve slávě Mariině?

Na Sv. Hostýn putuje tisíce a tisíce ctitelů Marian. a když obcházejí posv. místa, po chrámu Páně bývá prvá kaple zasvěcená blah. Jan Sark., kde po stěnách ze života jeho jsou namalovány obrazy. A ve svatyni Marianské u schránky s ostatky blah. Jana Sark., které r. 1895 slavně přivezeny byly na Sv. Hostýn, klekají poutníci a uctívají jednak blahoslavence, jednak sobě vyprošují na mocnou přímělu jeho v nebi milosti jim potřebné.

Velikým potěšením naplní tudíž každého ctitele Marianského i blahoslavence, že letos bohoslovci Olomouští, shromáždění v Marianskou družinu pod řízením vdůstp. P. Demla, vyhradili si na počest blah. Jana sami vyplniti 2. číslo věstníku Marianských družin ve vlastech Českoslovanských, »Ve službách královny«. Bůh žehnej tomuto nadšení horlivých sodálů! Duch Sarkandrův, t. j. duch nadšení pro Marii Pannu její družiny vzmáhá se vždy více po vlastech našich, a budeme také schopni statečně bojovat i trpět pro statky nejdražší.

Matčina prosba.

Obrázek od Aloise Dostála.

(Dokončení.)

Prokop vypravoval, co už mnohokráté povídal dozorcům a sousedům.

„Byl jsem poslán do vedlejší štoly, kde pracovali mladší havíři, kteří nedávno se přistěhovali. Pojednou uslyším za sebou hroznou ránu. málo podpírané vrstvy se sesy-

paly. Byli jsme uzavřeni. Kdo se nacházel v zadu jako já, vyváznu bez pohromy, kdo byl právě u vchodu, tomu tak zdrávo nebylo.

Věděli jsme, že se bude na naši záchranu pracovati, ale přece mnoho jsme vytrpěli strachu. Horníci se lekali, že i dále může vrstva padati, poněvadž i tu ledabylo pracovali. I já i se hned podpírali, rovnali kameny jako sloupy a také raněné odnesli na místo, kde hořel kahanec.

Tloukli jsme na stěny, abychom dali o sobě vědět, že jsme živi, aby se nám pomáhalo. A jaká byla naše radost, když bylo slyšet rány na znamení, že se vrstva odstraňuje.

Jenom to nás lekalo, budeme-li moci dýchat, vždyť nám světlo shasínalo. Musili jsme lehnouti, a v takových nejistotách jsme čekali.

„A zdaž jste vzpoměli také na Boha?“ zeptala se Vyměřová.

„Jak by ne! Hned jsem se modlil a prosil Pannu Marii Svatohostýnskou i svého a všech horníků patrona sv. Prokopa. Modlil jsem se hlasitě a ostatní havíři po mně modlitby opakovali. Úzko nám bylo, hrob jsme před sebou viděli jako otevřený, jenom v modlitbě byla útěcha naše.“

„Neměli jste hlad?“ ptal se Cyrill.

„Na jídlo nikdo ani nevzpomněl, jenom žízeň nás velice svírala. Stírali jsme kapky se stěn a svažovali jazyk.“

„To bylo hrozné postavení!“ zvolala Spáčilová.

„Poranění nařikali, těžce se nám oddychovalo“, vyličoval dále Prokop. „také se nám zdálo, že se nad námi pūda bortí. Jednu chvíli to hodně cuklo a na nás se sypalo kamení. Světlo shaslo, byli jsme ve tmě. Jenom ještě ústa šeptala modlitbu. Na smrt jsme se připravovali. Tu se rány přibližovaly, pomoc přicházela. Vydržíme-li do té doby ve zkaženém vzduchu? Nespadne na nás nová vrstva? Nestalo se tak, Bůh nás chránil a posiloval.“

„Tu jsou!“ pojednou zvolal dozorce a prolomeným otvorem posvítit do štolý. Hned se nám lépe dýchalo, dostali jsme vzduch. Teď rychle mizela překážka, ochránci dostali se k nám. Mae vyvedl otec, ostatní vynesli raněné. Postavili mne na nohy, ale já nejdříve klesl na kolena, abych poděkoval.

„Kde je maminka?“ táží se sestry Marie.

„Odjela na sv. Hostýn prosit za tebe“, zněla odpověď.

„Jak bych si hned také nevzpomněl na posvátnou horu, kde před několika nedělemi jsem za ochranu prosil?“

Vyměřová za té řeči slzela, také Spáčilová si utírala oči.

„Nebohý hochu!“

„A teď mne tu máte“ počal zase žertovati rozveselený Prokop. „K vám budu choditi na třešně a jablka —“

„Jenom přijď, přijď!“ zvala Spáčilová, která se chystala na další cestu k domovu. Byla velice dojata. Pavlína podarovala děti obrázky, Marii a Prokopovi kolem ruky ovinula růženec. Rozloučili se, pozvali se na návštěvy, a za chvíli vozík odvázel milé hosty.

Příští den se v dolech nepracovalo, horníci odpočívali po velikém namáhání a vysílení.

Vyměř byl velice unaven, třeba ho posilovala naděje, že se syn jeho zachránil.

Také došla zpráva, že se už nikdy v neděli nebude bez potřeby pracovati. V dolech přiostrěn pořádek, každý musil práci konati řádně, a také více dbáno bezpečnosti horníků.

Vyměřovým byl nyní Prokop o mnoho milejší, zdálo se jim, jakoby jej ztraceného opět našli.

Otec se synem chodili do díla, Cyrill se dobře učil, v rodině panovala spokojenost, všichni se bavili hovorem a také vzpomínali na Sv. Hostýn, kam se chystala Vyměřová na příští rok s celou rodinou.

Babička slíbila, že do té doby zde pobude, a Spáčilová se tázala, kdy vyjdou a bude-li Marie družičkou.

Obě ženy se umlouvaly, děti se radovaly a Prokop se chystal, že poděkuje na Hostýně za svoji ochranu. Všichni se shodovali v tom, že matčina prosba na Sv. Hostýně a vůbec ochranná práce Vítězné Bohorodičky mocně zasáhly v tuto příhodu.

A když nadešla vhodná doba, všichni putovali, všichni se radovali a na Sv. Hostýně se kořili vyšší moci která ochraňuje také horníky při nebezpečné a obtížné práci jejich hluboko v útrobách země.

† Msgr. Josef Droběna,

kanovník, senior kolleg. kapitoly v Kroměříži, zesnul v Pánu dne 23. ledna t. r. Byl místopředseda Matice Svatohostýnské, zakladatel časopisu Eucharistie, Mariánské družiny v Olomouci atd., horlivý a obětavý, věrný ctitel Matičky Páně Vítězné. Duše jeho dobrá, bohabojná, skromná byla zajisté přijata od Pána života a smrti slovy: Ejhle, služebníče věrný, vejdi do radosti Páně. O. v p. — Životopis jeho s podobenkou měly Hlasy Svatohostýnské v r. IV. str. 113 a násl.

Zprávy se Sv. Hostýna.

Vyslyšení. M. M. v Kl. prosí, aby uveřejněno bylo v Hl. Sv. Host. Plním tímto slib a zároveň vzdávám nejsrdečnější díky. P. Marii Sv. Host. a sv. Antonína Pad. za vyslyšení mé prosby. — Prosila jsem o uzdravení dítka, kterému hrozila smrt každým okamžikem. Královna nebeská mě vyslyšela a pomohla mi jako už jindy kolikrát v tísní duševní i tělesné. Odběratelka Hlasů Sv. H. — ZS zasílají se díky Bohu a Marii P. Sv. Host. za ochranu, za přijatá dobrodíní atd. — F. W. z O. Tisícere díky Marii P. Sv. Host., sv. Josefu za vyslyšení prosby v jisté záležitosti. Slíbila jsem a neuveřejnila jsem: ale za krátký čas jsem onemocněla a nyní pozdravená ihned spěchám vyplnit, co jsem slíbila. Zároveň hlásím, že se vždy velice těšíme na pěkné zprávy se Sv. Hostýna v Hlasech uveřejněné. — M. R. z Ch. Vyslyšena naše prosba v důležité záležitosti. Proto plním svůj slib volám, aby Hlasy daleko široko roznesly blahou zvěst o mocné přimluvě a mateřské lásce Marie P. Svatohost — Z Ameriky Texas Nep. H. vzdává díky za své uzdravení. Měla jsem dlouhý čas strašné bolesti v uchu. Žádný lék nic nebyl platný. I utekla jsem se k nebeské lékařce a pomohla mi. Kéž zavzní celým světem »O Maria rajský květ, ať tě chválí celý svět«, kterou píseň jsem ještě v dívčích letech zpívala, když jsem z Valašska na Sv. Hostýn tak ráda putovala. — Š. Ž. z Z. vroucí díky vzdává

Matce Páně Sv. Host., sv. Jos. a sv. Anně za uzdravení sebe a dítěte z nebezpečné nemoci. Důvěra v Boha a v Matičku Sv. Host. nikdy neklame! — F. F. z N. J. tisícere díky Pomocnici křesťanů vzdává a sv. Ant. za vyslyšení ve veliké nesnazi, jež proti vši naději šťastně prošla. — J. K. z H. vzdává dle slibu veřejný dík Panně Marii Svatohost, že bratr jeho z nebezpečné nemoci nade vše očekávání se vyhojil.

Dary na korunu Matičky Sv. Hostýnské. Dvě N. N. z Hranic: 1 brožu a 2 naušnice. O příspěvky jakékoliv na koruny Sv. Hostýnské prosí nejuctivěji redakce, aby se vidělo, jak skvostné mohou býti, a podle nákladu i nákresy aby brzy objednány byly. Zajisté kdo ctitelem Matičky Sv. Hostýnské jest, bude si přát, aby také jím korunována byla.

Dar na Sv. Hostýn. A. K. z D. 4 K. — Dary na křížovou cestu: M. Z. z C. 10 K, Čechy.

Počasi na Sv. Hostýně v lednu. Nejvyšší teplota + 0.6 dne 17, nejnižší — 8.5 dne 24, Vitr většinou mírný. Sněhu počátkem měsíce málo, asi 2.5 cm, 15. napadlo na půl decimetru, 22. 27 cm, podobně v noci 25./26, tak že bylo skoro nemožno, dostat se dolů. Brzy však cestička z Bystřice opět vyšlapána, takže poutníkům i turistům výstup umožněn.

Za dobrodíní chrámu Páně v Uhřetěbově se slouží mše svatá na Sv. Hostýně.

Bývalý arolbiskup Dr. Theodor Kohn bude dle některých listů jmenován členem soudcovského tribunálu »Rota« v Římě, načež by byl po nějakém čase jmenován kardinálem kurie.

Učitelé žádají o zvýšení učitelského přídatku o 400 K ročně; což činí zvýšení daní na 3.000.000 K. »Náš Věk« odpovídá na to takto: »Sněm si neví žádné rady, odkud nabrat peněz na 14milionový schodek v zemském hospodářství, který vznikl největší měrou právě náklady na školství, náklady na učitelstvo, jehož platy před pěti lety značně zvýšeny. Neupíráme, je drahé, ale pro všechny, nejenom pro učitele. Mnoho lidí myslí, že napřed musí se nalézt peníze na uhrazení nákladů na školy a učitele před pěti lety zvýšených a pak teprve lze mluvit o dalším. Také naši malí poplatníci mají hlad, také pro ně je drahé, a nesnesitelná břemena na ně sněm ukládat nesmí a sotva bude moci, než se postaral o zaplacení jednoho zvýšení učitelských platů, už zvyšovat dále.«

Obrázek ze života belgického. V Gandavě slavilo se 50leté jubileum Jednoty halíře svatopetrského. V katolickém domě »Cercle catholique« shromáždili se církevní hodnostáři, duchovenstvo šlechta a katolický lid ze všech stavů. Kardinál Mercier, apoštol. Nuntius, biskupové Gandavský a Tournai-ský, gen. Vikář mechelnský, předsedali. Zpráva vyzněla slavně a dávala svědectví jednotě co dokázala. Od r. 1860—1909 sebrala pro sv. Otce 9.611.314 fr. (asi 8.330.000 K). Ovšem s radostí vyslechli všichni zprávu tuto; načež apoštol. Nuntius předčítal poděkování sv. Otce. Kardinál pak sám Mercier měl řeč, v níž dokázal dosah díla v pravdě apoštolského. — Jediná diecése Gandavská ze čtyř, které jsou v Belgii, sbírá ročně na 166.000 K jako halíř svatopetrský na sv. Otce. My také se hlásíme k sv. Otci. Než čím se můžeme vykázat? — Doporučujeme opět dary pro sv. Otce. —

Literatura.

Katolická světová knihovna vybrané četby utvořila se v Praze a od 1. února vydává v sešitech nejvybranější, umělecky dokonalé a nábožensky bezvadné spisy. Každé knihkupectví křesť. je zjedná. Žádejte první seš. na ukázkou!

Frant. Navrátil: Domácí výchova v duchu křesťanském. — Jest to velmi zajímavá a užitečná knížečka, obsahující výtečné pokyny v nejdůležitějších věcech vznešeného ale i obtížného umění »dobré výchovy dítěte«. Přidáno: odpovědi volnomyslenkářským námitkám — 100 důvodů proč jsem katolíkem — abecední seznam časopisů pro katol. rodiny. Jak výborná knížečka ta, svědčí, že ve 2 měsících 50.000 výtisků vydáno, Kéž by v žádném domě českém nescházela — stojí u spisovatele samého — domský vikář v Olomouci — jen 20 haléřů.

Výklady na »Tisíckrát pozdravujeme Tebe« II. díl v útvaru 32 kázání, které vydal P. Ant. Rejzek T. J., se dotiskují. I. i II. díl zjedná každé knihkupectví, nebo přímo na Sv. Hostýn jest se obrátiti.

Ve službách Královny v Praze. — Věstník Marlanských družin. — Všele doporučujeme.

Zasláno.

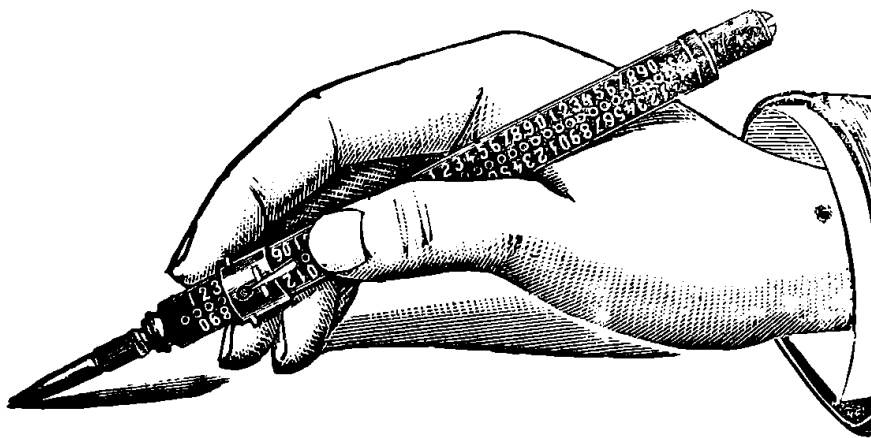
»**Stráž**« Týdenník v Třebíči.
»**Ochrana**« Týdenník ve Znojmě.
»**Katolické Noviny**« Týdenník, jediný v české řeči vycházející list v Německu, v Ratiboře.
Frant. Navrátil. Domácí výchova v duchu křesťanském.

Doporučujeme našim rodinám
Kolínskou cikorku!

**Obdivuhodný
americký vynález:**

**Počítadlo
„MAXIM“.**

**(Lze psáti
inkoustem
i, tužkou.)**

Počítá se jím rychle a jistě. Jeho výhody: jednoduchá manipulace, bezvadná činnost, ušetření námahy mozku, úspora času, úplná spolehlivost. — **Stojí s návodem K 10-60**, dobírkou neb zašlou-li se peníze předem: **10 korun.** — **Em. Erber, Vídeň, II./8. Enns-gasse 21. K. C.**

SVICE KOSTELNÍ

pravé voskové, přesně dle liturgických předpisů jakož i polovoskové a stearinové vyrábí nejdokonaleji a doporučuje firma

V. ZBOŘIL A SYN,

první moravská továrna na voskové zboží a svíčky v **Bystřici pod Hostýnem** -

Firma tato počítá mezi své stálé odběratele přední kláštery, farní úřady, jakož i zemské ústavy říše Rakousko-Uherské. — Zásilky vyřizují se franko, obal se neúčtuje. — Ceny mírné.

Pouhou 1 korunu

v 10 hal. poštovních známkách neb
v hotovosti předem zaslaných stojí
:: kapesní praktický ::

počítací strojek GLOBUS

jenž hravě počítá, násobí a dělí i s
desetinnými čísly. Návod přiložen.
Záruka 10letá. Neobyčejná přesnost
a úspora času. Franko každému za-
silá výrobce **Fr. Hodík**, technik,
Velká Polom, Rak.-Slezsko.

Každý objednatel má právo na
|| 1 divadelní kukátko zdarma. ||

Na dobírku nezasílá se k
117 vůli zvýšenému portu.

Vzhledem k tomu, že místností sklado-
vých použití chceme pro jiné zboží, od-
prodáme hluboko pod cenou:
ručníky lněné 1 tučet . . . jen 9 K 20 h
kanafasy 1 kus 23 m . . . 10 > 88 >
rumb. véba 1 kus 23 m . . . 13 > 60 >
prostěradla 1 > 14 > . . . 14 > 60 >
a sestavili jsme partie dlouhých zbytků
veleprima jakosti v ceně 20 K za 40
až 50 m., sestávající z kanafasů, brokátu
damašku, zefiru, barchetu, dom. plátna,
ručníků, modrotisku, tisku, oxfordu atd.
Zboží bezvadné, stálobarevné. — Zasilá
pokud zásoba stačí **Jos. Dvořáček**,
Krkonosská tržnice tkalcovna **Náchod**,
Čechy.
40 metrů zbytků též za 14 K, 15 K 50 h.

Umělecký ústav pro malbu, leptání
a broušení skla

B. Škarda Brno,

hotoví okna kostelní v každém způ-
sobu a provedení na přání i se želez-
nou konstrukcí ve vlastní strojnické
dílně hotovené. Mosalkové obrazy pro
výzdobu vnější i vnitřní na křížové
cesty a oltářní obrazy. Rozpočty na
pořádání.

Vína Dalmatská

zaručeně přírodní,

výtečné la jakosti a lahodnosti pro
nemocné a žaludečními nemocemi tr-
pící. K odporučení červené ro 38,
44, 50, 56 hal. za litr, bílé po 44, 48,
52, 56, 62 hal. za litr, černé po 40, 46,
50, 80 haléřích za litr zasílá dobírkou
v soudkách od 30 litrů výše jediné
svou solidností světově známá firma

M. UDINA,

majitel realit a velkoobchod vínem,
Rijeka (Fiume), Přímoří.

Důkaz velké množství poděk. dopisů. Ceny zdarma a franko.

Ve prospěch zvelebení sv.
Hostýna doporučuje se
koupě obrazů **Vítězná
Panna Maria Svato-
hostýnská a Příchod
sv. Cyrilla a Metho-
děje na sv. Hostýn.**

Cena jednoho obrazu s hudeb-
ním strojem K 10-90, bez hu-
debního stroje K 7-40. Dodává
v bedně a vyplaceným poštov-
ním poplatkem

Litografie a zinko-
grafický závod

L. Klabusay
v **Holešově.**

Grafický ústav Zborilka a Přík, nást. Lamb Klabusays v Holešově.